

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Mededelingen</i>	
	.....	
	II <i>Vorbereidende besluiten</i>	
	Commissie	
2002/C 291 E/01	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van Richtlijn 91/440/EEG van de Raad betreffende de ontwikkeling van de spoorwegen in de Gemeenschap (COM(2002) 25 def. — 2002/0025(COD))	1
2002/C 291 E/02	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het standpunt dat de Gemeenschap dient in te nemen in de ACS-EG-Raad van Ministers betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou (COM(2002) 183 def.)	4
2002/C 291 E/03	Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van het statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van deze Gemeenschappen (COM(2002) 213 def. — 2002/0100(CNS))	33
2002/C 291 E/04	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Bulgarije inzake visserijproducten, in de vorm van een aanvullend protocol bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds (COM(2002) 204 def. — 2002/0099(ACC))	136
2002/C 291 E/05	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende een gemeenschappelijk standpunt met het oog op de vaststelling van een besluit van het Gemengd Comité van de Overeenkomst van 20 mei 1987 over een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer en het Gemengd Comité van de Overeenkomst van 20 mei 1987 over de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer met betrekking tot een verzoek aan Estland, Letland, Litouwen en de Republiek Slovenië om tot deze overeenkomsten toe te treden (COM(2002) 249 def. — 2002/0113(ACC))	141

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
2002/C 291 E/06	Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus (COM(2002) 326 def. — 2000/0238(CNS))	143
2002/C 291 E/07	Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 397/1999 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van rijwielen van oorsprong uit Taiwan (COM(2002) 325 def.)	172
2002/C 291 E/08	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, over Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen (COM(2002) 409 def. — 2002/0166(ACC))	174
2002/C 291 E/09	Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad met betrekking tot het gebruik van halteplaatsen (COM(2002) 414 def.)	179
2002/C 291 E/10	Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt (COM(2002) 415 def. — 2002/0185(COD))	182
2002/C 291 E/11	Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 973/2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden (COM(2002) 420 def. — 2002/0189(CNS))	210
2002/C 291 E/12	Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1936/2001 van de Raad van 27 september 2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden (COM(2002) 421 def. — 2002/0186(CNS))	212
2002/C 291 E/13	Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1035/2001 tot invoering van een documentatieregeling voor de vangst van <i>Dissostichus spp.</i> (COM(2002) 424 def. — 2002/0184(CNS))	217
2002/C 291 E/14	Voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 92/81/EEG en Richtlijn 92/82/EEG tot vaststelling van een bijzondere belastingregeling voor als motorbrandstof voor commerciële doeleinden gebruikte gasolie en tot geleidelijke onderlinge aanpassing van de accijnzen op benzine en op gasolie (COM(2002) 410 def. — 2002/0191(CNS))	221
2002/C 291 E/15	Voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van eEurope, verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid (Modinis) (COM(2002) 425 def. — 2002/0187(CNS)) (1)	243
2002/C 291 E/16	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Gemeenschap, van een Aanvullend Protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds (COM(2002) 432 def. — 2002/0194(ACC))	250

2002/C 291 E/17	Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een Aanvullend Protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds (COM(2002) 432 def. — 2002/0195(ACC))	258
2002/C 291 E/18	Voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van een definitief antidumpingrecht op kleurentelevisietoestellen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, de Republiek Korea, Maleisië en Thailand en tot beëindiging van de procedure betreffende kleurentelevisietoestellen van oorsprong uit Singapore (COM(2002) 433 def.)	272
2002/C 291 E/19	Voorstel voor een besluit van de Raad tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan de Federale Republiek Joegoslavië (COM(2002) 436 def. — 2002/0192(CNS))	299
2002/C 291 E/20	Voorstel voor een besluit van de Raad tot toekenning van aanvullende macro-financiële bijstand aan Bosnië-Herzegovina (COM(2002) 437 def. — 2002/0193(CNS))	307

II

(Vorbereidende besluiten)

COMMISSIE

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad houdende wijziging van Richtlijn 91/440/EEG van de Raad betreffende de ontwikkeling van de spoorwegen in de Gemeenschap

(2002/C 291 E/01)

COM(2002) 25 def. — 2002/0025(COD)

(Door de Commissie ingediend op 23 januari 2002)

TOELICHTING

De voltooiing van een geïntegreerde markt voor goederendiensten per spoor vormt een hoeksteen van de visie voor het vervoersbeleid zoals geschetst in het Witboek over het gemeenschappelijke vervoersbeleid tot 2010, dat in september 2001 is gepubliceerd. Het goederenvervoer per spoor moet weer vitaal worden gemaakt, zodat het in de toekomst een groter deel van de stijgende vraag naar goederenvervoer voor zijn rekening kan nemen. Het gaat er niet om het marktaandeel van het spoor tegen de marktkrachten in te vergroten. Deze krachten moeten juist worden aangewend om het concurrentievermogen van het spoor te versterken in de marktsegmenten waar het spoor een relatief voordeel heeft. De Commissie gelooft dat door openstelling van de spoorweggoederenmarkten de concurrentie ontstaat die nodig is om de marktdeelnemers aan te moedigen efficiënter en concurrerender te gaan werken en om hun bedrijfsactiviteit beter op de afnemers af te stemmen. De openstelling moet ertoe leiden dat nieuw kapitaal en nieuwe ondernemingen worden aangetrokken, dat de ontwikkeling van nieuwe klantgerichte diensten wordt gestimuleerd en dat de financiële situatie van de spoorwegondernemingen wordt verbeterd. Dit is noodzakelijk, wil het spoorwegsysteem ertoe kunnen bijdragen dat het Europese goederenvervoer in de toekomst beter presteert.

Hoewel er enige vooruitgang is geboekt wat betreft de interne markt voor het goederenvervoer per spoor, ligt men duidelijk achter bij andere vervoerswijzen, met name bij het weg- en luchtvervoer waarmee de spoorwegen concurreren. In 1995 deed de Commissie een voorstel om de goederen- en reizigersspoorwegnetten in de EU open te stellen. Dit voorstel heeft nadien een vervolg gekregen. Toen was het regelgevingskader voor de spoorwegsector nog niet volledig genoeg (bijvoorbeeld in relatie tot veiligheid en interoperabiliteit) om open markten doeltreffend te laten functioneren. Men heeft erkend dat de spoorwegmarkt stapsgewijs moet worden geïntegreerd vanwege de bijzondere kenmerken ervan.

Toepassing van het beginsel van het vrij verrichten van diensten betekent dat spoorwegondernemingen die in de Europese Unie zijn gevestigd en daar een vergunning hebben gekregen, toegang tot de spoorweginfrastructuur moet worden verleend. Richtlijn 91/440/EEG vormde een eerste stap in deze richting door voor internationale samenwerkingsverbanden en spoorwegondernemingen toegangsrechten te creëren als het gaat om het internationaal gecombineerd vervoer. Richtlijn 2001/12/EG heeft toegangsrechten gecreëerd voor het Trans-Europese netwerk voor goederenvervoer per spoor en vanaf uiterlijk 2008 voor het gehele Europese netwerk van internationale dienstverlening op dat gebied.

De Commissie is van oordeel dat er veel argumenten zijn om dit proces te versnellen. Door de recente besluiten is de markt dynamischer geworden en zijn er nieuwe verwachtingen gewekt bij verladers, exploitanten en potentiële investeerders.

Deze verwachtingen konden mede ontstaan door het standpunt van het Europees Parlement dat zich tijdens de bemiddelingsgesprekken met de Raad over het infrastructuurpakket in november 2000 duidelijk uitsprak voor een volledige openstelling van de goederenmarkt, en door het formele verzoek aan de Commissie om op dit punt snel met nieuwe voorstellen te komen. Vervolgens werden in maart 2001 de conclusies van de Europese Raad van Stockholm vastgesteld. Daarin werd nog eens bevestigd dat de interne vervoersmarkt moet worden voltooid, waarbij men het spoor op het oog had. Ook moet de uitbreiding in de overwegingen worden meegenomen.

Het is nu dus de tijd om de volgende stap van de marktintegratie voor te bereiden, namelijk de openstelling van de binnenlandse spoorweggoederenmarkten (d.w.z. reguliere binnenlandse diensten verricht door een buitenlandse spoorwegonderneming) met de mogelijkheid van cabotage (d.w.z. incidentele binnenlandse diensten als aanvulling op de internationale dienstverlening).

In lidstaten als Oostenrijk, Italië, Duitsland, Nederland, Zweden en het Verenigd Koninkrijk en in Zwitserland kunnen behalve de nationale exploitant andere spoorwegondernemingen reeds binnenlandse diensten verlenen op netwerken voor goederenvervoer, en wel op basis van nationale wetgeving. Doorgaans heeft de marktopenstelling een gunstige uitwerking op het concurrentievermogen en de vernieuwing van de dienstverlening.

Een aantal positieve ervaringen maken duidelijk dat het proces moet worden versneld en dat verdere vernieuwing van de te verrichten diensten mogelijk moet zijn:

- tussen oude en nieuwe exploitanten in landen als Italië, Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk en Nederland worden nieuwe bondgenootschappen tot stand gebracht om op internationale doorgangsroutes te kunnen opereren, met name om goederen via de Alpen te vervoeren. Door volledige openstelling van de markt zouden zij hun internationale en binnenlandse diensten in één allesomvattende logistieke keten kunnen onderbrengen;
- in Duitsland is gebleken dat veel nieuwe spoorwegondernemingen bereid zijn de activiteiten van de belangrijkste vervoersmaatschappijen, die efficiënter willen opereren, aan te vullen. Deze kleine exploitanten moeten op het netwerk aanvoerlijnen onderhouden en mogen niet worden beperkt in hun mogelijkheden om hun vleugels over de grenzen uit te slaan of bondgenootschappen met andere bedrijven te sluiten;
- IKEA wil in heel Europa pendeldiensten gaan verzorgen om haar winkels en magazijnen te bevoorraden. In eerste instantie zal er een verbinding tot stand worden gebracht tussen Zweden en Duisburg in Duitsland. Het aantal vrachtwagens op de weg zou nog veel sterker kunnen dalen als deze internationale pendeldiensten soepel zouden aansluiten op nationale treinen die de desbetreffende producten naar hun eindbestemming brengen;
- ondanks de problemen waar de infrastructuurbeheerder mee te kampen heeft gehad, is het goederenvervoer per spoor in het Verenigd Koninkrijk sinds 1994 gestaag gegroeid.

Daarom wordt in dit voorstel bepaald dat alle ondernemingen die in de Europese Unie gevestigd zijn en daar een vergunning hebben gekregen, toegang wordt verleend tot het spoorweginfrastructuur voor binnenlandse en internationale goederendiensten, en wel vanaf het moment dat deze richtlijn wordt uitgevoerd. De beperking van de toegang van internationale goederendiensten tot het Trans-Europese netwerk voor goederenvervoer per spoor, die hoe dan ook slechts een overgangsregeling tot uiterlijk 2008 vormde, komt te vervallen. In dit voorstel worden derhalve alle verwijzingen naar het Trans-Europese netwerk geschrapt.

De bepalingen in Richtlijn 91/440/EEG als gewijzigd door Richtlijn 2001/12/EG, die betrekking hebben op de veiligheid op het spoor, worden in dit wijzigingsvoorstel geschrapt om overlapping met de voorgestelde richtlijn inzake de veiligheid op het spoor te voorkomen.

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 71, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Overeenkomstig de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In Richtlijn 91/440/EEG van 29 juli 1991 betreffende de ontwikkeling van de spoorwegen in de Gemeenschap⁽¹⁾ wordt bepaald dat spoorwegondernemingen die houder zijn van een vergunning, toegangsrechten verkrijgen voor het Trans-Europese netwerk voor goederenvervoer per spoor en uiterlijk vanaf 2008 voor het gehele net van internationale goederendiensten.

(2) Door deze toegangsrechten overeenkomstig het dienstverleningsbeginsel uit te breiden tot alle soorten goederendiensten per spoor wordt het spoorwegvervoer efficiënter ten opzichte van andere vervoerswijzen. Duurzaam vervoer tussen en binnen de lidstaten wordt dan gemakkelijker, doordat de concurrentie wordt bevorderd en nieuw kapitaal en nieuwe ondernemingen worden aangetrokken.

(3) Goederendiensten per spoor bieden grote mogelijkheden voor de totstandbrenging van nieuwe vervoersdiensten en de verbetering van bestaande diensten op nationaal en Europees niveau.

(4) Om volledig concurrerend te zijn, moet het goederenvervoer per spoor een compleet dienstenpakket aanbieden, inclusief het vervoer tussen en binnen de lidstaten.

(5) Door de uitbreiding van de toegangsrechten tot alle soorten goederendiensten per spoor moet de beperking van de toegang voor internationale goederendiensten tot het Trans-Europese netwerk voor goederenvervoer per spoor, die hoe dan ook slechts voor een overgangsperiode van kracht was, komen te vervallen. Derhalve worden in dit voorstel alle verwijzingen naar het Trans-Europese netwerk geschrapt.

⁽¹⁾ PB L 237 van 24.8.1991, blz. 25. Richtlijn als gewijzigd door Richtlijn 2001/12/EG (PB L 75 van 15.3.2001, blz. 1).

(6) Aangezien de veiligheid op het spoor wordt geregeld in Richtlijn .../.../EG van het Europees Parlement en de Raad van [datum] betreffende bestuursrechtelijke bepalingen inzake veiligheid en onderzoek van ongevallen en incidenten op het spoorweginfrastructuur van de Gemeenschap, als onderdeel van een nieuw samenhangend communautair regelgevingskader voor de spoorwegsector, dienen de veiligheidsbepalingen in Richtlijn 91/440/EG te worden geschrapt.

(7) Richtlijn 91/440/EG dient derhalve in deze zin te worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 91/440/EG als gewijzigd door Richtlijn 2001/12/EG wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 3, vijfde streepje, wordt geschrapt.
2. Artikel 7, lid 2, wordt geschrapt.
3. Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) Lid 2 wordt vervangen door:

„2. De spoorwegondernemingen die onder de werkingssfeer van artikel 2 vallen, krijgen onder billijke voorwaarden recht op toegang tot de infrastructuur van alle lidstaten met het oog op de exploitatie van goederendiensten op het spoor en gecombineerde goederenvervoerdiensten.”
  - b) Lid 3 wordt geschrapt.
  - c) Lid 5 wordt vervangen door:

„5. Spoorwegondernemingen die vervoersdiensten per spoor bedoeld in de leden 1 en 2 verrichten, sluiten de nodige publiek- of privaatrechtelijke bestuurlijke, technische en financiële overeenkomsten met de infrastructuurbeheerders van de gebruikte spoorweginfrastructuur om de problemen op het gebied van verkeersregeling en -veiligheid in verband met die diensten te regelen. Die overeenkomsten mogen geen discriminerende voorwaar-

den bevatten en zijn in voorkomend geval in overeenstemming met de bepalingen van Richtlijn 2001/14/EG van het Europees Parlement en van de Raad van 26 februari 2001 inzake de toewijzing van spoorweginfrastructuurcapaciteit en de heffing van rechten voor het gebruik van spoorweginfrastructuur alsmede inzake veiligheidscertificering (*).

(*) PB L 75 van 15.3.2001, blz. 29.”

d) Lid 8 wordt geschrapt.

4. Artikel 10 bis wordt geschrapt.

5. Artikel 10 ter, lid 4, onder c), wordt vervangen door:

„c) de stand van zaken met betrekking tot het Europese spoorwegnetwerk”.

6. Bijlage I wordt geschrapt.

Artikel 2

De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [18 maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende het standpunt dat de Gemeenschap dient in te nemen in de ACS-EG-Raad van Ministers betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou

(2002/C 291 E/02)

COM(2002) 183 def.

(Door de Commissie ingediend op 12 april 2002)

TOELICHTING

De ACS-EG-Partnerschapsovereenkomst die op 23 juni 2000 in Cotonou werd ondertekend bepaalt in de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV dat de ACS-EG-Raad van Ministers een reeks besluiten dient aan te nemen om de uitvoering van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten mogelijk te maken.

1. Algemene voorschriften voor opdrachten

Artikel 28 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de gunning van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten geschiedt overeenkomstig bijlage IV en de procedures die, op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering, zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers. Deze procedures dienen in overeenstemming te zijn met de bepalingen van bijlage IV en de voorschriften van de Gemeenschap voor opdrachten in de samenwerking met derde landen.

Op 10 november 1999 heeft de Commissie een handleiding voor contracten voor diensten, levering en werken gesloten in het kader van de communautaire samenwerking met derde landen. In deze handleiding zijn vereenvoudigde aanbestedingsprocedures opgenomen die van toepassing zijn op alle ontwikkelingsprogramma's van de Gemeenschap met derde landen, met uitzondering — in eerste instantie — van opdrachten die door het Europees Ontwikkelingsfonds worden gefinancierd.

De bepalingen van bijlage IV en de handleiding komen grotendeels overeen, met uitzondering van enkele artikelen van bijlage IV waarin specifieke principes voor de ACS-EG-partnerschapsrelatie (preferenties, spoedhulp, . . .) ten uitvoer worden gelegd.

Overeenkomstig de bepalingen van bovengenoemd artikel 28 zijn de nieuwe algemene voorschriften die ter goedkeuring aan de ACS-EG-Raad van Ministers worden voorgelegd dan ook zowel conform de handleiding als de specifieke aspecten van het ACS-EG-partnerschap, zoals die in andere artikelen van bijlage IV worden uiteengezet. Zij kunnen zo nodig worden herzien om de samenhang met regels die van toepassing zijn op andere externe samenwerkingsprogramma's van de Europese Gemeenschap te garanderen, rekening houdend met de specifieke aspecten van het ACS-EG-partnerschap.

2. Algemene voorwaarden voor opdrachten

Artikel 29 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de uitvoering van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten in de eerste plaats geschiedt volgens de algemene voorwaarden van toepassing op door het Fonds gefinancierde overeenkomsten die zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.

Bij Besluit nr. 3/90 van 29 maart 1999 heeft de ACS-EG-Raad van Ministers de algemene voorwaarden vastgesteld voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten. Deze algemene voorwaarden zijn sindsdien tot tevredenheid van zowel de ACS-landen als de Commissie en de deelnemers aan het economisch verkeer gebruikt.

Op basis van deze algemene voorwaarden heeft de Commissie algemene voorwaarden voor door de Europese Gemeenschap gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten ontwikkeld. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle samenwerkingsprogramma's van de Gemeenschap met derde landen, met uitzondering — in eerste instantie — van de door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten. Zij betekenen een vooruitgang in vergelijking met de voorwaarden die aan bovengenoemd besluit nr. 3/90 zijn gehecht, maar worden momenteel herzien om rekening te houden met de opgedane ervaring in het eerste toepassingsjaar. Het lijkt dus niet opportuun ze nu reeds toe te passen op door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten.

De ACS-EG-Raad van Ministers wordt dan ook voorgesteld de toepassing te verlengen van de algemene voorwaarden die zijn vastgesteld bij besluit nr. 3/90 van 29 maart 1990, die nog steeds gepast lijken voor de ACS-EG-samenwerking. Wanneer de algemene voorwaarden voor door de Europese Gemeenschap gefinancierde opdrachten gereviseerd zijn, wordt aan de ACS-EG-Raad van Ministers een ontwerp-besluit voorgelegd dat de aan besluit nr. 3/90 gehechte teksten moet vervangen.

3. Geschillenbeslechting

Artikel 30 van bijlage IV bij de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat geschillenbeslechting tussen de overheidsinstanties van een ACS-staat en een aannemer, leverancier of dienstverlener bij de uitvoering van een uit het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde overeenkomst met name geschiedt via arbitrage overeenkomstig de procesvoorschriften die bij besluit van de Raad van Ministers zijn vastgesteld op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.

Bij besluit nr. 3/90 van 29 maart 1990 heeft de ACS-EG-Raad van Ministers voorschriften voor bemiddeling en arbitrage vastgesteld voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten. Deze regeling, die specifiek is voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde projecten, is sindsdien tot tevredenheid van zowel de ACS-staten als de Commissie en de deelnemers aan het economisch verkeer gebruikt.

Aan de ACS-EG-Raad van Ministers wordt dan ook voorgesteld de toepassing te verlengen van de regeling voor de geschillenbeslechting en arbitrage voor uit het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten, zoals vastgesteld bij besluit nr. 3/90 van 29 maart 1990.

4. Toezichtmaatregelen

Ter bevordering van de tenuitvoerlegging van bovengenoemde handleiding hebben de diensten van de Commissie een praktische gids opgesteld voor de gunning van opdrachten voor buitenlandse hulp van de Europese Gemeenschap, die gedetailleerde uitleg bevat omtrent de in de handleiding opgenomen procedures, en modellen van documenten die in de verschillende etappes van de procedures gebruikt moeten worden. Ook zijn opleidingen verzorgd, zowel binnen de diensten van de Commissie als bij de begunstigde landen.

Teneinde de toepassing van de nieuwe algemene voorschriften voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten te bevorderen, zal dezelfde weg worden gevolgd. Er zal een praktische gids worden opgesteld, waarin de ontwikkelingen die eigen zijn aan door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten zijn opgenomen, die, evenals de daaraan gehechte modeldocumenten, van toepassing zal zijn op deze opdrachten. Seminars en andere vormen van opleiding met het oog op een betere kennis van de te volgen procedures zullen worden georganiseerd.

Om bovengenoemde redenen stelt de Commissie de Raad voor het aangehechte besluit vast te stellen.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 310 en artikel 300, lid 2, tweede alinea,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 28 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de gunning van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten geschiedt overeenkomstig bijlage IV en de procedures die, op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering, zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers.
- (2) Artikel 29 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de uitvoering van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten in de eerste plaats geschiedt volgens de algemene voorwaarden van toepassing op door het Fonds gefinancierde overeenkomsten die zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.
- (3) Artikel 30 van bijlage IV bij de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat geschillenbeslechting tussen de overheidsinstan-

ties van een ACS-staat en een aannemer, leverancier of dienstverlener bij de uitvoering van een uit het Fonds gefinancierde overeenkomst met name geschiedt via arbitrage overeenkomstig de procesvoorschriften die bij besluit van de Raad van Ministers zijn vastgesteld op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.

- (4) Het standpunt van de Gemeenschap binnen de ACS-EG-Raad van Ministers wordt vastgesteld met het oog op de vaststelling, door laatstgenoemde, van een besluit betreffende de tenuitvoerlegging van bovengenoemde artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV,

BESLUIT:

Artikel 1

Het standpunt van de Gemeenschap in de ACS-EG-Raad van Ministers betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV bij de Overeenkomst van Cotonou is gebaseerd op het aangehechte ontwerp-besluit van de ACS-EG-Raad van Ministers.

Artikel 2

Kleine wijzigingen van het ontwerp-besluit kunnen zonder nieuw besluit van de Raad worden vastgesteld.

Ontwerp besluit van de Raad van Ministers ACS-EG betreffende de tenuitvoerlegging van de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou

DE RAAD VAN MINISTERS ACS-EG,

Gelet op de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst die op 23 juni 2000 in Cotonou werd ondertekend, inzonderheid de artikelen 28, 29 en 30 van bijlage IV,

Gezien het advies van het in bovenstaande artikelen bedoelde ACS-EG-Samenwerkingscomité voor Ontwikkelingsfinanciering,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Artikel 28 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de gunning van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten geschiedt overeenkomstig bijlage IV en de procedures die, op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering, zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers.
- (2) Artikel 29 van bijlage IV van de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat de uitvoering van door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten in de eerste plaats geschiedt volgens de algemene voorwaarden van toepassing op door het Fonds gefinancierde overeenkomsten die zijn vastgesteld bij besluit van de Raad van Ministers op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.
- (3) Artikel 30 van bijlage IV bij de Overeenkomst van Cotonou bepaalt dat geschillenbeslechting tussen de overheidsinstanties van een ACS-staat en een aannemer, leverancier of dienstverlener bij de uitvoering van een uit het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde overeenkomst met name geschiedt via arbitrage overeenkomstig de procesvoorschriften die bij besluit van de Raad van Ministers zijn vastgesteld op aanbeveling van het ACS-EG-Comité voor Samenwerking inzake Ontwikkelingsfinanciering.
- (4) De algemene voorschriften, de algemene voorwaarden en de procedurevoorschriften voor bemiddeling en arbitrage die in bovengenoemde overwegingen zijn bedoeld, moeten worden toegepast op opdrachten die gefinancierd worden uit de middelen van het negende Europees Ontwikkelingsfonds en uit toekomstige fondsen.
- (5) Nieuwe algemene voorschriften moeten worden vastgesteld met inachtneming van de communautaire regels voor overheidsopdrachten die van toepassing zijn op de samenwerking met derde landen, overeenkomstig de bepalingen van bovengenoemd artikel 28.
- (6) Daarentegen lijken de algemene voorwaarden en de procedurevoorschriften voor bemiddeling en arbitrage die door de ACS-EG-Raad van Ministers bij Besluit nr. 3/90 van 29 maart 1990 nog steeds gepast voor de ACS-EG-samenwerking. Het is dan ook dienstig de toepassing van deze teksten te verlengen.

(7) Voorzien moet worden in een aanpassingsprocedure voor de algemene voorwaarden met het oog op de coherentie met de voorwaarden die gehanteerd worden bij andere externe samenwerkingsprogramma's van de Europese Gemeenschap, met inachtneming van de specifieke aspecten van het ACS-EG-partnerschap.

(8) Diverse follow up-maatregelen moeten worden uitgevoerd in de vorm van seminars en een praktische gids voor de toekenning van contracten, om de belanghebbenden vertrouwd te maken met bovengenoemde algemene voorschriften en algemene voorwaarden,

BESLUIT:

Artikel 1

Algemene voorschriften

Voor de voorbereiding en de aanbesteding van uit de middelen van het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten gelden de in de bijlage opgenomen algemene voorschriften voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken, leveringen en diensten.

Artikel 2

Algemene voorwaarden voor opdrachten

Behoudens andersluidende bepalingen van artikel 29 van bijlage IV van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst gelden voor de uitvoering van uit de middelen van het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten:

- a) de algemene voorwaarden voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor werken,
- b) de algemene voorwaarden voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor leveringen,
- c) de algemene voorwaarden voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten voor diensten,

zoals die bij Besluit nr. 3/90 van de ACS-EG-Raad van Ministers van 29 maart 1990 zijn vastgesteld.

Artikel 3

Herziening

De algemene voorschriften en de algemene voorwaarden kunnen bij besluit van de ACS-EG-Raad van Ministers worden herzien teneinde de coherentie met de voorschriften die gehanteerd worden bij andere externe samenwerkingsprogramma's van de Europese Gemeenschap te garanderen, met inachtneming van de specifieke aspecten van het ACS-EG-partnerschap.

*Artikel 4***Geschillenbeslechting**

De geschillenbeslechting betreffende uit de middelen van het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten die, overeenkomstig de algemene voorschriften en de bijzondere voorwaarden van toepassing op de opdracht, geschiedt door bemiddeling en arbitrage, vindt plaats overeenkomstig de procedurevoorschriften voor bemiddeling en arbitrage voor door het Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten, zoals vastgesteld bij Besluit nr. 3/90 van de ACS-EG-Raad van Ministers van 29 maart 1990.

*Artikel 5***Toepassing**

De in de artikelen 1 en 2 bedoelde algemene voorschriften en algemene voorwaarden zijn van toepassing op uit de middelen van het negende Europees Ontwikkelingsfonds gefinancierde opdrachten. Zij zullen van toepassing zijn op uit de middelen van toekomstige fondsen gefinancierde opdrachten uit hoofde

van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst, behoudens andersluidend besluit van de ACS-EG-Raad van Ministers.

*Artikel 6***Inwerkingtreding**

Dit besluit treedt in werking op de dag van de inwerkingtreding van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst.

*Artikel 7***Uitvoeringsbepalingen**

De ACS-staten, de lidstaten van de Gemeenschap en de Gemeenschap zijn, elk voor zich, verplicht de nodige maatregelen voor de uitvoering van dit besluit te treffen. De ACS-staten en de Commissie nemen met name de nodige maatregelen voor follow-up die de toepassing van de algemene voorschriften en de algemene voorwaarden bedoeld in de artikelen 1 en 2 vergemakkelijken.

ALGEMENE VOORSCHRIFTEN VOOR DOOR HET EUROPEES ONTWIKKELINGSFONDS (EOF) GEFINANCIERDE OPDRACHTEN VOOR DIENSTEN, LEVERINGEN EN WERKEN

DEEL I

BASISREGELS VOOR ALLE AANBESTEDINGEN

1. INLEIDING

Voor de aanbestedingsprocedures voor diensten, leveringen en werken die gefinancierd worden uit de middelen van het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) gelden deze algemene voorschriften.

Deze algemene voorschriften omvatten de principes en voorwaarden voor deelname aan aanbestedingen, instructies voor indieners van offertes, en de principes en voorwaarden voor de gunning van opdrachten.

Voor de aanbestedingen voor diensten, leveringen en werken gelden:

- a) de algemene voorwaarden die van toepassing zijn op elke categorie van aanbestedingen die door het EOF worden gefinancierd, of
- b) in geval van medegefinancierde projecten en programma's, of indien aan derde partijen een afwijking is toegekend, of in andere passende gevallen, andere algemene voorwaarden die zijn overeengekomen door de betrokken ACS-landen en de Gemeenschap, d.w.z.:
  - de algemene voorwaarden die door de nationale wetgeving van het betrokken ACS-land zijn voorgeschreven of

de gangbare praktijk van het land met betrekking tot internationale opdrachten, of

— andere internationale algemene voorwaarden voor opdrachten, en

c) de bijzondere voorwaarden.

De algemene voorwaarden die gelden voor een bepaalde categorie aanbestedingen omvatten contractuele clausules van administratieve, financiële, juridische en technische aard die verband houden met de uitvoering van opdrachten.

De bijzondere voorwaarden die op elke opdracht van toepassing zijn omvatten wijzigingen van de algemene voorwaarden, bijzondere contractuele clausules, technische specificaties en andere zaken die verband houden met de opdracht.

Op alle gevallen die niet onder deze algemene bepalingen vallen, is de nationale wetgeving van het land van de aanbestedende dienst van toepassing.

2. CRITERIA VOOR DEELNAME AAN AANBESTEDINGSPROCEDURES

De voorschriften die bepalen wie op aanbestedingen kan inschrijven en aan wie opdrachten kunnen worden gegund, zijn de criteria voor deelname. Deze hebben betrekking op de nationaliteit van natuurlijke personen en rechtspersonen en op de oorsprong van leveringen.

2.1. Nationaliteit en oorsprong

a) Deelname aan aanbestedingen en de gunning van de opdrachten die door het EOF worden gefinancierd staan op gelijke voorwaarden open voor:

- natuurlijke personen, vennootschappen, overheidsinstellingen of semi-overheidsinstellingen uit de ACS-landen en de lidstaten,
- coöperaties en andere naar publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen uit de lidstaten en/of de ACS-landen, en
- gemeenschappelijke ondernemingen of consortia van ondernemingen of vennootschappen uit ACS-landen en/of lidstaten.

De nationaliteitseis is ook van toepassing op deskundigen die worden voorgesteld door dienstverlenende ondernemingen die op aanbestedingen van de Gemeenschap inschrijven, of bij deze ondernemingen in dienst zijn.

Om te verifiëren of aan deze eis is voldaan, dienen inschrijvers op te geven van welk land zij onderdaan zijn, onder bijvoeging van de bewijsstukken die volgens hun nationale wetgeving vereist zijn.

b) Alle goederen die in het kader van een overeenkomst voor leveringen worden geleverd, dienen van oorsprong te zijn uit de Gemeenschap of uit de ACS-staat. Hetzelfde geldt voor leveringen en uitrusting die door de inschrijver zijn gekocht in het kader van de aanbesteding voor werken en diensten indien deze na voltooiing van de uitvoering van de opdracht eigendom moeten worden van het project.

In deze context wordt de definitie van het begrip „producten van oorsprong” beoordeeld aan de hand van de relevante internationale overeenkomsten⁽¹⁾ en worden leveringen van oorsprong uit de Landen en Gebieden Overzee aangemerkt als leveringen van oorsprong uit de Gemeenschap.

De inschrijver dient in de offerte aan te geven wat de oorsprong van de goederen is. De inschrijver is verplicht het certificaat van oorsprong van de betrokken uitrusting aan de aanbestedende dienst voor te leggen op het moment waarop hij de uitrusting in de ACS-staat binnen brengt, of bij de voorlopige ontvangst van de goederen, of bij de indiening van de eerste factuur. De gekozen optie wordt per geval in elk contract opgenomen.

Het certificaat van oorsprong dient te worden opgesteld door de daartoe bevoegde autoriteiten in het land van herkomst van de leveringen of van de leverancier en dient in overeenstemming te zijn met de internationale overeenkomsten waarbij het betrokken land partij is.

De aanbestedende autoriteit van de ACS-staat dient na te gaan of er een certificaat van oorsprong is. In geval van ernstige twijfel aan de oorsprong wordt de zaak voorgelegd aan de diensten van de Commissie.

2.2. Uitzonderingen op de nationaliteits- en oorsprongsregel

Om de kosteneffectiviteit van het stelsel te optimaliseren kan op verzoek van de betrokken ACS-staten worden toegestaan dat natuurlijke personen en rechtspersonen uit niet tot de ACS-staten behorende ontwikkelingslanden deelnemen aan door de Gemeenschap gefinancierde overeenkomsten. De betrokken ACS-staten verstrekken de gemachtigde voor elk geval de voor de Gemeenschap noodzakelijke gegevens om over deze uitzonderingsgevallen een besluit te nemen, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan:

- a) de geografische ligging van de betrokken ACS-staat;
- b) het concurrentievermogen van aannemers, leveranciers en adviseurs uit de lidstaten en de ACS-staten;
- c) vermindering van buitensporige stijging van de uitvoeringskosten van de overeenkomsten;
- d) vervoersproblemen en vertragingen in verband met levertijden of soortgelijke problemen; en
- e) de meest geschikte en aan de lokale omstandigheden optimaal aangepaste technologie.

Deelname van derde landen aan door de Gemeenschap gefinancierde opdrachten kan ook worden toegestaan:

- a) wanneer de Gemeenschap deelneemt in de financiering van regionale of interregionale samenwerkingsactiviteiten die van belang zijn voor derde landen;
- b) in geval van medefinanciering van projecten en programma's; en
- c) in geval van spoedhulp.

In uitzonderingsgevallen kunnen in overleg met de Commissie adviesbureaus of deskundigen uit derde landen deelnemen aan opdrachten voor diensten.

Tijdens de uitvoering van de operaties en mits voldaan wordt aan de eis van informatieverstrekking aan het hoofd van de delegatie, zal de aanbestedende dienst besluiten over:

- a) de aanschaf van goederen, ongeacht hun oorsprong, op de plaatselijke markt;
- b) het gebruik van bouwapparatuur en -machines die niet van oorsprong zijn uit de lidstaten of de ACS-landen, op voorwaarde dat soortgelijke uitrusting en machines niet in de Gemeenschap of de ACS-landen worden geproduceerd.

2.3. Gevallen waarin deelname aan aanbestedingen is uitgesloten

Uitgesloten van deelname aan aanbestedingen zijn natuurlijke personen en rechtspersonen:

⁽¹⁾ Vooral in vergelijking met protocol 1, opgenomen in bijlage V van de ACS-EU-partnerschapsovereenkomst.

- a) die in staat van faillissement, vereffening, surseance van betaling of akkoord verkeren dan wel hun activiteiten hebben beëindigd of in een andere soortgelijke toestand verkeren ingevolge een soortgelijke procedure waarin de nationale wet- en regelgeving voorziet;
- b) van wie faillissement is aangevraagd, tegen wie een procedure van vereffening, surseance van betaling, akkoord of beëindiging van activiteiten loopt, of die in een andere soortgelijke toestand verkeren ingevolge een soortgelijke procedure waarin de nationale wet- en regelgeving voorziet;
- c) die bij een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft, veroordeeld zijn voor een delict dat de beroepsethiek aantast;
- d) die in de uitoefening van hun beroep een ernstige fout hebben begaan, vastgesteld op elke wijze die de aanbestedende diensten kunnen verantwoorden;
- e) die niet aan hun verplichtingen hebben voldaan ten aanzien van de betaling van de socialezekerheidsbijdragen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar zij gevestigd zijn;
- f) die niet aan hun verplichtingen hebben voldaan ten aanzien van de betaling van de belastingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar zij gevestigd zijn;
- g) die zich in ernstige mate schuldig hebben gemaakt aan valse verklaringen bij het verstrekken van de door de aanbestedende diensten vereiste inlichtingen of die deze inlichtingen niet hebben verstrekt;
- h) die in het kader van een andere opdracht van dezelfde aanbestedende dienst, of in het kader van een andere met communautaire middelen gefinancierde opdracht in ernstige mate nalatig zijn verklaard vanwege het niet nakomen van hun contractuele verplichtingen;
- i) die zich in het kader van de betrokken aanbestedingen of opdracht in een van de onder punt 7 (Gedragscode) genoemde uitsluitingssituaties bevinden.

De kandidaten (eerste fase van een niet-openbare procedure) dienen hun kandidatuur te ondersteunen met een plechtige verklaring dat zij zich niet in een situatie bevinden die wordt genoemd in een van de bovengenoemde punten.

De indieners (tweede fase van een niet-openbare procedure of de enige fase van een openbare procedure) dienen hun offertes te ondersteunen met de gangbare bewijsstukken overeenkomstig de wetgeving van het land waar zij zijn gevestigd waaruit blijkt dat zij zich niet in een onder punt a), b), c), e) of f) bedoelde situatie bevinden. Deze bewijsstukken of documenten moeten voorzien zijn van een datum die niet meer dan 180 dagen vóór de uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving ligt. Verder moeten de inschrijvers een plechtige verklaring overleggen dat er sinds de afgifte van deze bewijsstukken geen veranderingen in hun situatie is opgetreden.

2.4. Deelname op gelijke voorwaarden

De ACS-staten en de Commissie treffen de nodige maatregelen voor een zo ruim mogelijke deelname, op gelijke voorwaarden, aan aanbestedingen van opdrachten voor werken, leveringen en diensten; dit betreft onder meer:

- a) erop toezien dat aanbestedingen via het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, het Internet, de staatsbladen van alle ACS-staten en alle andere geschikte media bekend worden gemaakt;
- b) uitsluiting van discriminerende praktijken en technische specificaties die ruime deelname op gelijke voorwaarden kunnen verhinderen;
- c) bevordering van samenwerking tussen ondernemingen uit de lidstaten en de ACS-staten;
- d) erop toezien dat alle gunningscriteria in het aanbestedingsdossier zijn vermeld; en
- e) erop toezien dat de gekozen inschrijving voldoet aan de voorwaarden en criteria van het aanbestedingsdossier.

3. PROCEDURES VOOR HET PLAATSEN VAN OPDRACHTEN

Opdrachten worden in principe geplaatst door middel van aanbesteding. Het doel daarvan is tweeledig:

- a) het bewerkstelligen van transparantie, en
- b) het verkrijgen van een goede kwaliteit van de gevraagde diensten, leveringen of werken tegen de beste prijs.

Er bestaan verschillende typen aanbestedingsprocedures, die een uiteenlopende mate van concurrentie inhouden.

3.1. Openbare procedure

De openbare procedure houdt een algemene uitnodiging tot inschrijving in. Aan de opdracht wordt in dit geval een zo ruim mogelijke publiciteit gegeven door middel van publicatie van een aanbestedingsbericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, de staatsbladen van alle ACS-staten, het internet en in andere geschikte media.

Bij de openbare procedure kunnen alle natuurlijke personen en rechtspersonen die een offerte wensen in te dienen op verzoek het aanbestedingsdossier verkrijgen. Dit wordt, al dan niet tegen betaling, verstrekt op de voorwaarden die in het bericht van aanbesteding zijn vermeld. De keuze van de inschrijver aan wie de opdracht wordt gegund, wordt verricht door de uitvoering van de selectieprocedure (verificatie of inschrijvers aan de criteria voor deelname voldoen, gevolgd door verificatie van de financiële en economische draagkracht en de technische en professionele bekwaamheid van de inschrijvers) en de gunningsprocedure (vergelijking van de ingediende offertes met het oog op de gunning van de opdracht), zoals genoemd in punt 4 (Criteria voor de selectie en de gunning). Geen enkele onderhandeling is toegestaan.

3.2. Niet-openbare procedure

Bij de niet-openbare procedure vraagt de aanbestedende dienst een beperkt aantal kandidaten deel te nemen aan de aanbesteding. Vóór deze een uitnodiging tot inschrijving doet uitgaan, stelt zij een shortlist op van gegadigden die met succes de voorselectie op basis van een aanbestedingsbericht hebben ondergaan.

Deze voorselectie uit alle potentiële gegadigden wordt in het algemeen verricht door onderzoek van de reacties op een aanbestedingsbericht dat is gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet, in de staatsbladen van alle ACS-staten, en in andere geschikte media.

In de tweede fase zendt de aanbestedende dienst aan de gegadigden op de shortlist een uitnodiging tot inschrijving en het aanbestedingsdossier. Vervolgens wordt door middel van de gunningsprocedure de uiteindelijke gegadigde geselecteerd (zie punt 4: Criteria voor de selectie en de gunning). Geen enkele onderhandeling is toegestaan.

3.3. Vereenvoudigde procedure

Bij de vereenvoudigde procedure raadpleegt de aanbestedende dienst de gegadigden van zijn keuze en stelt met hen de voorwaarden van de opdracht vast, op basis van specificaties. Aan het eind van deze procedure kiest de aanbestedende dienst de offerte die economisch gezien het voordeligst is.

3.4. Kaderovereenkomst

De Commissie start een aanbestedingsprocedure, selecteert de kandidaten op basis van de ingediende kader-aanbiedingen, en stelt een lijst op van potentiële kandidaten aan wie gevraagd kan worden deskundigen ter beschikking te stellen voor specifieke taken op elk terrein van deskundigheid waarvoor de aanbesteding is uitgeschreven.

Voor iedere specifieke opdracht (taak) vraagt de aanbestedende dienst de contractanten die op de lijst staan een voorstel in te dienen binnen de grenzen van hun kader-overeenkomst. Het economisch meest voordelige voorstel wordt gekozen.

3.5. Uitvoering in eigen beheer (werkprogramma)

Bij uitvoering in eigen beheer worden projecten en programma's uitgevoerd door overheidsinstellingen of semi-overheidsinstellingen van de betrokken ACS-staat of ACS-staten of door de persoon die voor de uitvoering van de activiteit verantwoordelijk is.

De Gemeenschap draagt in de uitgaven van de betrokken diensten bij door het verschaffen van ontbrekende uitrusting en/of materieel en/of middelen waarmee het nodige aanvullende personeel kan worden aangeworven, zoals deskundigen uit de betrokken ACS-staten of andere ACS-staten. De bijdrage van de Gemeenschap dekt slechts de kosten van aanvullende maatregelen en tijdelijke uitgaven voor de uitvoering die uitsluitend verband houden met het betrokken project.

3.6. Aanbestedingen in het kader van humanitaire en spoedhulp

De uitvoering van opdrachten voor humanitaire en spoedhulp moet afgestemd zijn op de urgentie van de situatie. Daartoe

kan het ACS-land voor alle humanitaire of spoedhulpoperaties die hij onderneemt met instemming van het hoofd van de delegatie toestemming geven tot:

- a) het sluiten van onderhandse overeenkomsten;
- b) de uitvoering van opdrachten in eigen beheer;
- c) tenuitvoerlegging via gespecialiseerde instellingen; en
- d) rechtstreekse uitvoering door de Commissie.

De Gemeenschap zal de humanitaire en spoedhulpoperaties die zij op zich neemt, beheren en uitvoeren volgens haar procedures die snelle, flexibele en effectieve operaties mogelijk maken.

3.7. Regels voor de aanbesteding

De regels (afhankelijk van de waarde van de opdracht) voor de aanbestedingsprocedures en de publicatie van aanbestedingsberichten betreffende diensten, leveringen en werken zijn opgenomen in bijlage I.

In het geval van gemengde opdrachten waarin diensten, leveringen en werken een variabel aandeel hebben, wordt de procedure die van toepassing is op de opdracht door de aanbestedende dienst in overleg met de Commissie bepaald aan de hand van het dominerende aspect van de gevraagde diensten, leveringen en werken, te beoordelen aan de hand van de waarde en het strategisch belang die zij vertegenwoordigen in verband met de opdracht.

Opdrachten mogen niet kunstmatig worden gesplitst om de bepalingen van deze algemene voorschriften te ontduiken. In geval van twijfel over de wijze van berekening van de geschatte waarde van een opdracht, neemt de aanbestedende dienst voorafgaand aan de bekendmaking van de aanbesteding contact op met het Hoofd van de Delegatie.

Gedurende de gehele procedure dient de aanbestedende dienst te verifiëren dat de voorwaarden voor een eerlijke concurrentie worden gerespecteerd. In alle gevallen waarin een duidelijke en significante discrepantie bestaat tussen de door een indiener voorgestelde prijzen en aangeboden diensten, of een significant verschil tussen de door verschillende indieners voorgestelde prijzen, en vooral wanneer overheidsbedrijven, instellingen zonder winst oogmerk of niet-gouvernementele organisaties deelnemen aan een aanbesteding samen met particuliere ondernemingen, dient de aanbestedende dienst verificaties uit te voeren en alle nodige aanvullende informatie aan te vragen. Deze informatie wordt door de aanbestedende dienst vertrouwelijk behandeld. In het algemeen moeten alle indieners verklaren dat in hun offertes al hun kosten, met inbegrip van overheidskosten, zijn verwerkt.

3.8. Preferenties

Om optimaal gebruik van de fysieke en menselijke middelen van de ACS-staten mogelijk te maken, worden maatregelen getroffen om zo breed mogelijke deelname van natuurlijke personen en rechtspersonen uit de ACS-staten aan de uitvoering van door het Fonds gefinancierde opdrachten te bevorderen. Hiertoe geldt het volgende:

- a) bij opdrachten voor werken van minder dan 5 miljoen euro wordt aan inschrijvers uit ACS-staten bij het vergelijken van inschrijvingen van gelijkwaardige economische, technische en administratieve kwaliteit een preferentie van 10 % toegekend, mits ten minste een vierde van het kapitaal en een vierde van het leidinggevend personeel van oorsprong zijn uit een of meer ACS-staten;
- b) bij opdrachten voor leveringen, ongeacht het bedrag, wordt aan inschrijvers uit ACS-staten die leveringen aanbieden waarvoor ten minste 50 % van de contractwaarde van ACS-oorsprong is, bij het vergelijken van inschrijvingen van gelijkwaardige economische, technische en administratieve kwaliteit een preferentie van 15 % toegekend;
- c) bij opdrachten voor diensten wordt, mits aan de bekwaamheidseisen is voldaan, voorrang gegeven aan:
- deskundigen, instellingen of adviesbureaus uit ACS-staten, wanneer inschrijvingen van gelijkwaardige economische en technische kwaliteit worden vergeleken;
  - aanbiedingen van een onderneming uit de ACS die deelneemt in een consortium met Europese partners; en
  - aanbiedingen van Europese inschrijvers met onderaannemers of deskundigen uit de ACS.
- d) gekozen inschrijvers geven, indien zij gebruik maken van onderaannemers, voorrang aan natuurlijke personen en ondernemingen uit de ACS-staten die in staat zijn de opdracht op het vereiste niveau uit te voeren; en
- e) de ACS-staat kan in de aanbesteding aan gegadigden de bijstand aanbieden van andere ondernemingen, deskundigen of adviseurs uit de ACS die in gezamenlijk overleg zijn gekozen. Deze samenwerking kan gestalte krijgen in de vorm van een gezamenlijke onderneming of onderaanneming of ook in die van opleiding van het personeel bij de werkzaamheden.

4. CRITERIA VOOR DE SELECTIE EN DE GUNNING

Bij openbare of niet-openbare aanbestedingen worden opdrachten altijd gegund via de volgende procedures:

- a) Selectieprocedure op basis van de selectiecriteria die in het aanbestedingsbericht zijn gepubliceerd:
- verificatie of de inschrijvers dan wel gegadigden aan de procedure kunnen deelnemen (zie punt 2: Criteria voor deelname aan aanbestedingsprocedures);
  - verificatie van de financiële en economische draagkracht van de inschrijvers/gegadigden;
  - verificatie van de technische en professionele capaciteit van de inschrijvers/gegadigden en hun leidinggevend personeel;

Het aanbestedingsbericht of het aanbestedingsdossier dient de referentiecriteriën te vermelden die bij de verificatie worden gebruikt.

- b) Vergelijking van de inschrijvingen op basis van de gunningscriteria die in het aanbestedingsbericht of het aanbestedingsdossier zijn vermeld op basis van de prijs en andere vooraf vastgestelde criteria om te bepalen welke offerte economisch gezien het voordeligst is.

Bij openbare aanbestedingen worden de onderdelen a) en b) tegelijkertijd uitgevoerd bij de beoordeling van de inschrijvingen.

Bij niet-openbare aanbestedingen wordt onderdeel a) in de eerste fase uitgevoerd, bij de beoordeling van de gegadigden (opstelling van de shortlist) en onderdeel b) in de tweede fase (uitnodiging tot inschrijving) bij de beoordeling van de inschrijvingen.

5. AANBESTEDINGEN MET EEN OPSCHORTINGSCLAUSULE

In uitzonderlijke en naar behoren gemotiveerde gevallen kan bij de aanbestedingsprocedure een „opschortingsclausule” worden gehanteerd. In dat geval wordt de procedure gestart vóór het financieringsbesluit of de ondertekening van de financieringsovereenkomst tussen de Commissie en de ACS-staat, en wordt de gunning van de opdracht afhankelijk gesteld van de sluiting van de financieringsovereenkomst, en derhalve de beschikbaarstelling van de vereiste middelen.

In verband met eventuele gevolgen van de opschortingsclausule moet het bestaan ervan in het aanbestedingsbericht uitdrukkelijk worden vermeld.

In alle gevallen moet de aanbesteding worden ingetrokken indien de Commissie geen positief besluit neemt of de financieringsovereenkomst niet wordt ondertekend.

6. ANNULERING VAN DE AANBESTEDINGSPROCEDURE

Indien de aanbestedingsprocedure wordt geannuleerd, worden alle inschrijvers zo spoedig mogelijk schriftelijk in kennis gesteld van de motieven voor de annulering. Tot annulering kan worden overgegaan:

- a) wanneer de aanbesteding zonder resultaat is gebleven, dat wil zeggen dat er geen aanbiedingen zijn geweest die kwalitatief of financieel in aanmerking komen, of dat er geen reactie is geweest;
- b) wanneer technische of economische elementen van het project ingrijpend zijn gewijzigd;
- c) wanneer buitengewone omstandigheden of overmacht de normale uitvoering van het project onmogelijk maken;
- d) wanneer de aanbiedingen die technisch gezien in aanmerking zouden komen de beschikbare financiële middelen overstijgen;
- e) wanneer zich in de procedure ernstige onregelmatigheden hebben voorgedaan, met name indien deze het normale verloop van de mededinging hebben verstoord.

Na annulering van de procedure kan de aanbestedende dienst het volgende besluiten:

- a) een nieuwe aanbesteding te lanceren;

- b) nieuwe onderhandelingen te openen met de indieners die voldoen aan de selectiecriteria en die technisch conforme aanbiedingen hebben gedaan, mits de oorspronkelijke voorwaarden voor de opdracht niet substantieel zijn gewijzigd;
- c) geen enkele opdracht te plaatsen.

De uiteindelijke beslissing wordt in ieder geval genomen door de aanbestedende dienst, (na akkoord van de Commissie).

7. GEDRAGSCODE

Pogingen van gegadigden of inschrijvers om zich toegang te verschaffen tot vertrouwelijke gegevens, ongeoorloofde afspraken met concurrenten te maken of de jury of de aanbestedende dienst bij het onderzoek, de toelichting, de evaluatie of de vergelijking van de inschrijvingen te beïnvloeden, leiden tot afwijzing van de inschrijving en kunnen aanleiding geven tot administratieve sancties.

De gekozen inschrijver en zijn of haar personeel, alsmede enige onderneming waarmee deze is geassocieerd of gelieerd, zijn niet gerechtigd om zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de aanbestedende dienst ten behoeve van het project andere diensten te verlenen, werkzaamheden te verrichten of goederen te leveren, ook niet als bijkomende activiteit of als subcontractant. Dit verbod is tevens van toepassing op andere programma's of projecten die door de aard van de opdracht voor de gekozen inschrijver tot een belangenconflict zouden kunnen leiden.

Tijdens de indiening van hun blijk van belangstelling of van hun aanbieding dienen de gegadigden of de inschrijvers te verklaren dat er geen potentieel belangenconflict is, en dat er geen specifieke band is met andere indieners of andere partijen bij het project. Indien zich tijdens de uitvoering van de opdracht een dergelijke situatie voordoet, dient de gekozen inschrijver onmiddellijk de aanbestedende dienst hiervan in kennis te stellen.

De inschrijver aan wie een opdracht is gegund moet te allen tijde onpartijdig en als een goed raadgever handelen en zich aan de gedragscode van zijn of haar beroep houden. Hij of zij legt geen openbare verklaringen af over het project of de door hem of haar verleende diensten zonder voorafgaande toestemming van de aanbestedende dienst. Hij of zij bindt de aanbestedende dienst op geen enkele wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Gedurende de looptijd van het contract respecteren de gekozen inschrijver en zijn of haar personeelsleden de mensenrechten en verbinden zich ertoe de politieke, culturele en godsdienstige gebruiken van het begunstigde land te respecteren.

De gekozen inschrijver ontvangt als vergoeding uitsluitend de vergoeding die hem of haar op grond van de overeenkomst toekomt. De gekozen inschrijver en zijn of haar personeel onthouden zich van alle activiteiten en weigeren alle voordelen die in strijd zijn met hun verplichtingen jegens de aanbestedende dienst.

De gekozen inschrijver en zijn of haar personeel zijn verplicht zich gedurende de gehele looptijd van de overeenkomst, en ook na afloop daarvan, aan het beroepsgeheim te houden. Alle rapporten en documenten die de gekozen inschrijver in het kader van de uitvoering van de opdracht ontvangt of opstelt zijn vertrouwelijk.

Het gebruik door de overeenkomstsluitende partijen van rapporten en documenten die zijn opgesteld, ontvangen of ingediend tijdens de uitvoering van de opdracht, wordt in de overeenkomst geregeld.

De gekozen inschrijver onthoudt zich van alle contacten die zijn of haar onafhankelijkheid of die van zijn of haar personeel in gevaar kunnen brengen. Als de gekozen inschrijver niet meer onafhankelijk kan optreden, kan de aanbestedende dienst, indien deze daardoor schade heeft ondervonden, de overeenkomst zonder voorafgaande ingebrekestelling opzeggen, zonder dat de gekozen inschrijver recht heeft op schadevergoeding wegens contractbreuk.

De Commissie behoudt zich het recht voor de financiering van projecten op te schorten of te annuleren indien corruptiepraktijken van welke aard dan ook worden ontdekt in welk stadium van de aanbestedingsprocedure dan ook en indien de aanbestedende dienst geen passende maatregelen neemt om de situatie te verbeteren. In het kader van deze bepaling wordt onder corruptiepraktijken verstaan elk voorstel voor een onrechtmatige betaling, een cadeau, een gratificatie of een commissie of elke instemming met het doen van een dergelijk voorstel, met als doel iemand aan te moedigen of te belonen voor het verrichten of het nalaten te verrichten van activiteiten die verband houden met de gunning van de opdracht of met de door de opdrachtgever verstrekte opdracht.

In het bijzonder moet in alle aanbestedingsdossiers en overeenkomsten voor de uitvoering van diensten, leveringen en werken een clause zijn opgenomen waarin wordt gespecificeerd dat elke offerte zal worden verworpen en elk contract zal worden ontbonden indien blijkt dat de gunning van het contract of de uitvoering ervan aanleiding heeft gegeven tot de storting van uitzonderlijke commerciële bedragen.

Deze uitzonderlijke commerciële bedragen betreffen alle commissies die niet in de hoofdupdracht worden genoemd of niet het resultaat zijn van een naar behoren opgesteld contract waarin naar deze opdracht wordt verwezen, elke commissie die geen betaling is voor een daadwerkelijke en legitieme dienst, elke commissie die naar een fiscaal paradijs wordt overgemaakt, elke commissie die naar een niet duidelijk geïdentificeerde begunstigde of naar een brievenbusmaatschappij wordt overgemaakt.

De gekozen inschrijver verbindt zich ertoe de Commissie op haar verzoek alle bewijsstukken in verband met de omstandigheden van de uitvoering van de overeenkomst te verstrekken. De Commissie kan overgaan tot elke controle van documenten of tot een controle ter plaatse indien zij dit nodig acht om bewijsmateriaal te verzamelen in geval van een vermoeden van uitzonderlijke commerciële bedragen.

Voor contractanten waarvan blijkt dat zij uitzonderlijke commerciële bedragen hebben betaald bij door de Gemeenschap gefinancierde projecten geldt, afhankelijk van de ernst van de feiten, dat het contract wordt opgezegd, of dat zij permanent worden uitgesloten van het ontvangen van communautaire middelen.

De niet-naleving van een of meer clausules van deze gedragscode kan leiden tot uitsluiting van de kandidaat, indiener (of inschrijver) van andere opdrachten van de Gemeenschap en tot sancties. De betrokken persoon of onderneming moet hiervan schriftelijk in kennis worden gesteld.

8. BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Indien een inschrijver van mening is dat hij het slachtoffer is van een vergissing of een onregelmatigheid in het kader van de gunningsprocedure, meldt hij dit direct aan de aanbestedende dienst, en stelt ook de Commissie hiervan in kennis. De aanbestedende dienst dient binnen 90 dagen na ontvangst van de klacht te antwoorden.

Indien zij in kennis wordt gesteld van een dergelijke klacht deelt de Commissie de aanbestedende dienst haar standpunt mede, en zoekt zo mogelijk een vriendschappelijke oplossing tussen de indiener en de aanbestedende dienst.

Wanneer dit geen resultaat oplevert, kan de inschrijver een beroep doen op de procedures die bij de nationale wetgeving van het land van de aanbestedende dienst zijn ingesteld.

Burgers van de Europese Unie kunnen bovendien een klacht indienen bij de Europese Ombudsman. De Europese Ombudsman onderzoekt klachten over wanbeheer door de instellingen van de Europese Gemeenschap.

In het geval dat de aanbestedende dienst de gunningsprocedures in deze algemene voorschriften niet naleeft, behoudt de Commissie zich het recht voor de financiering van de verdachte opdracht op te schorten, te weigeren of te recupereren.

DEEL II

SPECIFIEKE REGELS VOOR DE AANBESTEDING VAN DIENSTEN

9. INLEIDING

Voor technische en economische samenwerking in het kader van het samenwerkingsbeleid, wordt deskundigheid aangezocht door middel van de aanbesteding van diensten, met name op het gebied van studies en technische bijstand.

Opdrachten voor studies hebben onder meer betrekking op studies voor de identificatie en voorbereiding van projecten, haalbaarheidsstudies, economische studies en marktonderzoek, technische studies, evaluatie en audit.

Over het algemeen houden opdrachten voor studies een resultaatverbintenis in, waarmee wordt bedoeld dat de gekozen inschrijver verplicht is een bepaald product af te leveren, ongeacht de technische of operationele inspanningen die hij of zij daartoe moet verrichten. Dit betekent dat voor deze opdrachten een vaste prijs wordt overeengekomen. De gekozen inschrijver heeft dan slechts recht op uitbetaling van de overeengekomen vergoeding indien het voorgeschreven resultaat is bereikt.

Opdrachten voor technische bijstand worden geplaatst wanneer de dienstverlener advies moet verlenen, of de leiding van of het toezicht op een project op zich moet nemen, of de in de opdracht vermelde deskundigen ter beschikking moet stellen, of namens en voor rekening van de aanbestedende dienst goederen, diensten of werken moet aanwerven.

Opdrachten voor technische bijstand houden over het algemeen slechts een inspanningsverplichting in, wat wil zeggen dat de gekozen inschrijver verplicht is de taken te verrichten die hem of haar in de taakomschrijving zijn opgedragen, en dat hij of zij dient toe te zien op de kwaliteit van de geleverde

prestatie. De vergoeding voor deze opdrachten is afhankelijk van de daadwerkelijk ingezette middelen en geleverde prestatie. De gekozen inschrijver is contractueel verplicht zorgvuldigheid te betrachten en dient de aanbestedende dienst tijdig in te lichten over voorvallen die de uitvoering van het project negatief zouden kunnen beïnvloeden.

Sommige opdrachten voor diensten houden echter zowel een inspannings- als een resultaatsverplichting in.

De aanbestedende dienst, die altijd in het aanbestedingsbericht wordt genoemd, is de autoriteit die gemachtigd is de opdracht te plaatsen. Overeenkomsten voor diensten worden gesloten door de ACS-staat.

De aanbestedende dienst en het Hoofd van de Delegatie stellen in nauwe samenwerking shortlists op. De Commissie stelt de internationale aanbestedingsdossiers op en zendt deze naar de aanbestedende dienst ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure. De aanbestedende dienst legt voor publicatie de andere aanbestedingsdossiers ter goedkeuring aan het Hoofd van de Delegatie voor. Op basis van aldus goedgekeurde besluiten en in nauwe samenwerking met het Hoofd van de Delegatie start de aanbestedende dienst alle aanbestedingsprocedures, neemt de inschrijvingen in ontvangst, zit de beoordelingsvergaderingen voor en stelt de resultaten van de aanbestedingen vast. De aanbestedende dienst legt het resultaat, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht, ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie. Na goedkeuring ondertekent de aanbestedende dienst de contracten en stelt het Hoofd van de Delegatie daarvan in kennis. Het Hoofd van de Delegatie, dat altijd officieel wordt uitgenodigd, is over het algemeen vertegenwoordigd bij de opening en de beoordeling van de aanbiedingen.

De ACS-staten kunnen de Commissie verzoeken rechtstreeks of door bemiddeling van haar bevoegde instantie in hun naam over opdrachten voor diensten te onderhandelen en de overeenkomsten vast te stellen, te sluiten en ten uitvoer te leggen.

Opdrachten voor audit en evaluatie, en kaderovereenkomsten, worden altijd door de Commissie gesloten, die optreedt namens en voor rekening van de betrokken ACS-staat of ACS-staten.

Dienstverleners zijn natuurlijke personen of rechtspersonen die diensten aanbieden. Een dienstverlener die heeft verzocht om te worden uitgenodigd tot deelname aan een niet-openbare of een vereenvoudigde aanbestedingsprocedure wordt gegadigde genoemd. Iemand die een aanbieding doet wordt aangeduid als inschrijver.

10. PRINCIPES VAN DE PROCEDURES VOOR HET PLAATSEN VAN OPDRACHTEN

10.1. Opdrachten met een waarde van 200 000 euro of meer

10.1.1. Niet-openbare procedure

De algemene regel is dat opdrachten voor diensten ter waarde van 200 000 euro of meer worden aanbesteed via een internationale niet-openbare procedure na publicatie van een voor-aankondiging (prognose) en een aanbestedingsbericht volgens punt 11.1: Publicatie van aanbestedingen.

10.1.2. *Onderhandelingsprocedure*

In de volgende gevallen kunnen diensten worden aanbesteed via de onderhandelingsprocedure, na voorafgaande goedkeuring door de Commissie:

- a) Wanneer de in punten 11 en 12.2 bedoelde termijnen voor een niet-openbare of vereenvoudigde procedure wegens dwingende spoed, als gevolg van gebeurtenissen die door de betrokken aanbestedende diensten niet konden worden voorzien, niet in acht kunnen worden genomen. De ter rechtvaardiging van de dwingende spoed ingeroepen omstandigheden mogen in geen geval aan de aanbestedende dienst te wijten zijn. In dit geval kan laatstgenoemde alle noodzakelijk geachte besprekingen voeren met gegadigden op de shortlist die hij in overleg met het Hoofd van de Delegatie heeft opgesteld en de opdracht gunnen aan de inschrijver van zijn keuze.
- b) Wanneer de werkzaamheden worden opgedragen aan openbare instellingen of verenigingen zonder winstoogmerk. Instellingen of verenigingen zonder winstoogmerk kunnen niet systematisch worden aangemerkt als handelend zonder winstoogmerk, en komen derhalve niet in alle gevallen voor de onderhandelingsprocedure in aanmerking. Deze onderhandelingsprocedure kan uitsluitend worden toegepast wanneer de opdracht geen overwegende economische of commerciële aspecten heeft, met name wanneer deze een institutioneel karakter heeft of bijvoorbeeld betrekking heeft op sociale hulp aan bevolkingsgroepen.
- c) Bij werkzaamheden ter voortzetting van reeds aangevangen werkzaamheden. Hierbij kunnen zich twee gevallen voordoen:
  - aanvullende werkzaamheden die geen deel uitmaken van de hoofdopdracht, maar die door onvoorziene omstandigheden noodzakelijk zijn geworden voor de uitvoering van de opdracht. Voorwaarden zijn: i) de aanvullende werkzaamheden moeten niet technisch of economisch van de hoofdopdracht kunnen worden gescheiden zonder significant nadeel voor de aanbestedende dienst, en ii) het cumulatieve bedrag van de aanvullende dienstverlening mag niet meer bedragen dan 50 % van de waarde van de hoofdopdracht.
  - nieuwe werkzaamheden die een herhaling vormen van soortgelijke diensten die aan de met de eerste opdracht belaste dienstverlener zijn toevertrouwd. Aan twee voorwaarden moet zijn voldaan: i) voor de eerste opdracht moet een aanbestedingsbericht zijn gepubliceerd, en ii) de mogelijkheid om voor nieuwe diensten in het kader van het project gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure, alsmede een raming van de waarde van de nieuwe diensten, moeten duidelijk in het aanbestedingsbericht voor de eerste opdracht zijn vermeld. Nieuwe diensten kunnen bijvoorbeeld zijn: de tweede fase van een studie of een actie. In dit kader kan de opdracht eenmalig worden verlengd met een bedrag en een periode die maximaal gelijk zijn aan die van de oorspronkelijke opdracht.
- d) Wanneer de aanbesteding zonder resultaat is gebleven, dat wil zeggen dat er geen aanbiedingen zijn geweest die kwalitatief of financieel in aanmerking komen. In dit geval kan

de aanbestedende dienst, na annulering van de aanbesteding, onderhandelingen voeren met een of meer inschrijvers van zijn keuze, die aan de aanbesteding hebben deelgenomen, mits de oorspronkelijk geldende voorwaarden voor de opdracht niet substantieel worden gewijzigd (zie punt 6: Annulering van de aanbestedingsprocedure). De Commissie dient tevoren haar goedkeuring te verlenen.

- e) Wanneer de opdracht wordt geplaatst na een vergelijkend onderzoek en volgens de geldende regels moet worden toegekend aan de geslaagde kandidaat of kandidaten. In het laatste geval moeten alle geslaagde kandidaten van het vergelijkend onderzoek worden uitgenodigd om deel te nemen aan de onderhandelingen.

10.2. **Opdrachten met een waarde van minder dan 200 000 euro**

10.2.1. *Kaderovereenkomst en vereenvoudigde procedure*

Opdrachten met een waarde van minder dan 200 000 euro kunnen worden geplaatst via een kaderovereenkomst-procedure, of een vereenvoudigde procedure met minimaal 3 gegadigden, met uitzondering van gevallen waarvoor de onderhandelingsprocedure van punt 10.1.2. geldt.

11. INTERNATIONALE NIET-OPENBARE AANBESTEDING (OPDRACHTEN TER WAARDE VAN 200 000 EURO OF MEER)

11.1. **Publicatie van aanbestedingen**

Teneinde te zorgen voor een zo ruim mogelijke deelneming aan aanbestedingen en voor een goede transparantie dient de Commissie vooraankondigingen (prognoses) en aanbestedingsberichten voor alle diensten ter waarde van 200 000 euro of meer te publiceren.

11.1.1. *Publicatie van vooraankondigingen (prognoses)*

Eenmaal per jaar dient de Commissie in het Publicatieblad een prognose te publiceren van de opdrachten voor diensten die zij in de komende twaalf maanden denkt te zullen aanbesteden, en eenmaal per drie maanden dient zij eventuele aanpassingen te publiceren.

In de vooraankondiging moet kort worden aangegeven wat het onderwerp, de inhoud en het bedrag van de opdrachten is. Aangezien het een vooraankondiging betreft, verbindt de bekendmaking de Commissie niet tot het financieren van de opdrachten. De ondernemingen dienen dus in dit stadium geen blijken van belangstelling in te dienen.

De vooraankondigingen worden gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet en in andere geschikte media.

11.1.2. *Publicatie van aanbestedingsberichten voor diensten*

Naast de publicatie van de vooraankondiging wordt voor opdrachten voor diensten ter waarde van 200 000 euro of meer een specifieke aankondiging gepubliceerd — niet-openbare procedure — in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet, in de staatsbladen van alle ACS-staten, en in andere geschikte media. Een minimum termijn van 30 dagen moet in acht worden genomen tussen de publicatie van de vooraankondiging en die van het aanbestedingsbericht.

De tekst van het aanbestedingsbericht dient duidelijk, exact en volledig de aanbestedende dienst en het onderwerp van de aanbesteding aan te geven. Het maximaal beschikbare budget voor het project en het voorlopige tijdschema van de activiteiten moeten worden genoemd. Aan de hand van de publicatie moeten belangstellende dienstverleners kunnen inschrijven, onder opgave van de gegevens die nodig zijn om te beoordelen of zij de opdracht tot een goed einde kunnen brengen. Om de concurrentie een kans te geven, dient de termijn voor het indienen van inschrijvingen voldoende lang te zijn. De minimale termijn bedraagt 30 kalenderdagen vanaf de publicatie van het bericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet. Deze termijn is afhankelijk van de omvang en de complexiteit van de opdracht.

Het lokaal gepubliceerde aanbestedingsbericht dient identiek te zijn aan het aanbestedingsbericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet en tegelijkertijd te worden gepubliceerd. De publicatie in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet wordt verzorgd door de Commissie. Met lokale publicaties worden de ACS-staten belast.

11.2. Het opstellen van de shortlist

Belangstellende dienstverleners kunnen individueel of in het kader van een consortium blijf geven van hun belangstelling, onder opgave van de in het specifieke aanbestedingsbericht verlangde gegevens, zodat hun capaciteiten om de opdracht uit te voeren kunnen worden beoordeeld. De selectieprocedure bestaat uit de volgende onderdelen:

- uitsluiting van niet in aanmerking komende gegadigden (zie punt 2: Criteria voor deelname aan aanbestedingsprocedures) en van de gegadigden die zich in een van de uitsluitingssituaties bevinden zoals bedoeld in punt 7: Gedragscode;
- verificatie van de solide en gezonde financiële situatie van de gegadigden (financiële en economische draagkracht), door bijvoorbeeld opvraging van de verkorte balans en de omzetcijfers over de voorafgaande drie jaar;
- verificatie van de technische en professionele bekwaamheid van de gegadigden aan de hand van met name i) de gemiddelde jaarlijkse personeelsbezetting en de omvang en professionele ervaring van de staf van de gegadigde (waar van toepassing), en ii) referenties inzake de belangrijkste diensten die de gegadigde gedurende de afgelopen jaren heeft verleend op gebieden die voor de betrokken opdracht relevant zijn.

Na onderzoek van de voorstellen die naar aanleiding van het aanbestedingsbericht zijn ingediend, worden de dienstverleners die de beste garanties bieden dat zij de opdracht tot een goed einde kunnen brengen op de shortlist geplaatst. Een shortlist bestaat uit minimaal 4 en maximaal 8 gegadigde dienstverleners. Elk aanbestedingsbericht dient het minimum en maximum aantal van de te selecteren dienstverleners aan te geven.

Wanneer de shortlist is goedgekeurd door de aanbestedende dienst en het Hoofd van de Delegatie mogen de op de lijst geplaatste bedrijven of consortia geen samenwerkingsverbanden meer aangaan of onderling onderaanbestedingen doen in verband met de betreffende opdracht.

Het inschakelen van onderaannemers kan door de aanbestedende dienst worden toegestaan, mits duidelijk in de offerte van de indiener is gestipuleerd dat de onderaannemer voldoet aan de criteria voor deelname onder punt 2 (Criteria voor deelname aan aanbestedingsprocedures) en de voorwaarden van punt 7 (Gedragscode) en dat de uitbesteding geen excessief aandeel van de opdracht betreft. Dit aandeel moet in het aanbestedingsdossier worden vermeld.

De niet-geselecteerde gegadigden worden van dit feit op de hoogte gebracht. De op de shortlist geplaatste gegadigden ontvangen een uitnodiging tot inschrijving en het aanbestedingsdossier. Tegelijkertijd wordt de definitieve lijst op het internet gepubliceerd.

11.3. Vorm en inhoud van het aanbestedingsdossier

Een correcte redactie van de aanbestedingsstukken is essentieel voor een goed verloop van de aanbestedingsprocedure en voor een goede uitvoering van de opdracht.

De stukken dienen alle bepalingen en inlichtingen te bevatten die de gegadigden die worden uitgenodigd in te schrijven nodig hebben om hun aanbieding op te stellen, zoals de te volgen procedures, de te verstrekken documenten, de uitsluitingsgronden, de gunningscriteria en de weging daarvan, voorwaarden voor uitbesteding, en dergelijke.

Deze documenten worden opgesteld door de Commissie. De aanbestedende dienst doet uitsluitend de gegadigden op de shortlist een uitnodiging tot inschrijven toekomen, alsmede het goedgekeurde aanbestedingsdossier, dat de volgende documenten bevat:

- Instructies voor inschrijvers waarin o.a. wordt gestipuleerd:
  - i) het soort opdracht,
  - ii) de gunningscriteria voor de opdracht en hun weging,
  - iii) mogelijkheid en tijdschema van een eventueel onderhoud, (institutionele versterking),
  - iv) of varianten zijn toegestaan,
  - v) het aandeel van de eventueel toegestane uitbesteding,
  - vi) het maximaal beschikbare budget voor de opdracht, en
  - vii) de valuta van de offerte;
- De op de shortlist voorkomende gegadigden (met vermelding van het verbod op onderlinge samenwerkingsverbanden);
- Algemene voorwaarden voor door het EOF gefinancierde opdrachten voor diensten;
- Bijzondere voorwaarden (precisering, aanvulling of afwijking van de algemene voorwaarden). Bij onverenigbaarheid zijn de bijzondere voorwaarden bepalend;
- Taakomschrijving met vermelding van het voorlopige tijdschema voor het project en de voorlopige data met ingang waarvan de belangrijkste deskundigen beschikbaar dienen te zijn;
- Prijsopgave (in te vullen door de inschrijver);

- Inschrijvingsformulier;
- Conceptovereenkomst;
- Formulier voor een bankgarantie (of garantie van een vergelijkbare instelling) voor de betaling van voorschotten.

11.4. Gunningscriteria

Aan de hand van de gunningscriteria wordt de economisch meest voordelige aanbidding geselecteerd. De criteria bestaan uit technische criteria voor de beoordeling van de technische kwaliteit en financiële criteria, waaronder de prijs van de offerte.

De technische criteria dienen voor de beoordeling van de kwaliteit van de technische aanbiddingen.

De twee belangrijkste typen technische criteria zijn de werkwijze en beoordeling van het curriculum vitae van de voorgestelde deskundigen. De technische criteria kunnen in subcriteria worden uitgesplitst. De werkwijze kan bijvoorbeeld worden beoordeeld op de mate waarin het voorstel aan de opdracht voldoet, het optimaal gebruik van de technische en professionele middelen uit het begunstigde land, het tijdschema voor de werkzaamheden, de geschiktheid van de middelen voor de uit te voeren taak, de steun die aan deskundigen ter plaatse wordt geboden en dergelijke. De curricula vitae van de deskundigen kunnen afzonderlijk worden beoordeeld op criteria als kwalificaties, beroepservaring, ervaring met de betrokken regio, taalvaardigheid en dergelijke.

Voor elk technisch criterium wordt een aantal punten toegekend op basis van de verschillende subcriteria. Het maximum is 100 punten voor alle criteria samen. De weging van de criteria is afhankelijk van de aard van de verlangde diensten. De weging wordt per geval in het aanbestedingsdossier vastgesteld.

De punten dienen zo exact mogelijk te worden gekoppeld aan de omschrijving van de te leveren diensten, en betrekking te hebben op eenvoudig te identificeren en zo mogelijk meetbare parameters.

De normen voor de technische evaluatie (de verschillende criteria en subcriteria en hun weging) moeten in het aanbestedingsdossier zijn vermeld.

11.5. Verzoek om aanvullende gegevens tijdens de procedure

Het aanbestedingsdossier moet zo duidelijk zijn opgesteld, dat zo veel mogelijk wordt vermeden dat belangstellende leveranciers in de loop van de procedure om aanvullende inlichtingen verzoeken. Indien de aanbestedende dienst op eigen initiatief of op verzoek van een gegadigde aanvullende gegevens over het aanbestedingsdossier verstrekt, doet de dienst dit schriftelijk en aan alle uitgenodigde gegadigden tegelijkertijd.

De gegadigden kunnen hun vragen schriftelijk indienen tot uiterlijk 21 dagen voor de uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving. De aanbestedende dienst moet de antwoorden op de vragen aan alle uitgenodigde gegadigden uiterlijk 11 dagen voor de uiterste termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen te verstrekken.

11.6. Uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving

De inschrijvingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip als vermeld in de uitnodiging tot inschrijving. Om een goede kwaliteit van de aanbiddingen te kunnen garanderen en de concurrentie een kans te geven dient een redelijke termijn te worden vastgesteld. Wanneer de termijn te kort is, blijken gegadigden niet in te schrijven, ofwel onvolledige of slecht voorbereide aanbiddingen in te dienen.

De minimale termijn tussen de datum van verzending van de uitnodiging tot inschrijving en de uiterste datum voor de ontvangst van inschrijvingen is 50 dagen. In spoedgevallen, en met voorafgaande toestemming van de Commissie, kunnen de termijnen korter zijn.

11.7. Gestanddoeningstermijn

De inschrijvers dienen hun aanbidding gestand te doen gedurende de in de uitnodiging tot inschrijving vermelde termijn. Deze termijn moet voldoende lang zijn om de aanbestedende dienst in staat te stellen de aanbiddingen te beoordelen, het voorstel tot gunning te laten goedkeuren, het bericht van gunning te publiceren en de overeenkomst te sluiten. De gestanddoeningstermijn bedraagt 90 kalenderdagen vanaf de uiterste datum voor het indienen van aanbiddingen.

In uitzonderlijke gevallen kan de aanbestedende dienst, vóór de gestanddoeningstermijn afloopt, de inschrijvers om een bepaalde verlenging van de termijn verzoeken, met een maximum van 40 dagen.

Ten slotte dient de indiener wiens offerte wordt geselecteerd de geldigheid van zijn inschrijving gedurende 60 extra dagen te handhaven, te rekenen vanaf de datum van kennisgeving van de gunning van de opdracht.

11.8. Verzending van de inschrijving

Aanbiddingen moeten worden ingediend in een buitenenveloppe of pakket, waarin twee afzonderlijke verzegelde enveloppen zijn ingesloten, met de vermeldingen: op enveloppe A: „Technische aanbidding” en op enveloppe B: „Financiële aanbidding”.

Afwijking van deze voorschriften (bijvoorbeeld onverzegelde enveloppen, of vermelding van een prijselement in de technische aanbidding) leidt tot uitsluiting.

Op deze wijze kunnen de technische aanbidding en de financiële aanbidding achtereenvolgens gescheiden worden beoordeeld, zodat de technische kwaliteit van de aanbiddingen onafhankelijk van de gevraagde prijs kan worden geëvalueerd.

Op de buitenenveloppe zijn vermeld:

- a) het adres voor de verzending van de inschrijvingen als vermeld in het aanbestedingsdossier;
- b) het nummer van de aanbesteding waarop wordt ingeschreven;
- c) in voorkomend geval, de nummers van de percelen waarop wordt ingeschreven,
- d) de vermelding „Mag niet worden geopend vóór de openingszitting” in de taal van het aanbestedingsdossier.

11.9. Opening van de inschrijvingen

Bij ontvangst van inschrijvingen dient de aanbestedende dienst de ontvangen offertes te registreren en een ontvangstbewijs te verstrekken voor persoonlijk ingediende aanbiedingen. De enveloppen blijven verzegeld en worden op een veilige plaats bewaard tot de openingszitting.

De opening en de beoordeling van de inschrijvingen worden verricht door een jury die bestaat uit een oneven aantal leden, met een minimum van drie, die beschikken over de technische en administratieve deskundigheid die nodig is om de aanbiedingen te beoordelen. De juryleden ondertekenen een verklaring van onpartijdigheid.

Het Hoofd van de Delegatie dient automatisch geïnformeerd te worden. Hij is als waarnemer aanwezig bij de opening van de inschrijvingen en ontvangt kopieën van de inschrijvingen.

Uitsluitend inschrijvingen in enveloppen die op tijd zijn binnengekomen worden bij de beoordeling in aanmerking genomen.

In eerste instantie worden uitsluitend de technische aanbiedingen geopend. De verzegelde, door de juryleden gesigneerde enveloppen met de financiële aanbiedingen worden door de aanbestedende dienst bewaard.

De jury controleert of de aanbiedingen aan de voorschriften van het aanbestedingsdossier beantwoorden. Bij ernstige vormen of restricties die de uitvoering van de opdracht belemmeren of de concurrentie vervalsen, wordt de desbetreffende inschrijving afgewezen.

Van de opening van de inschrijvingen wordt een verslag opgemaakt, dat door alle juryleden wordt gecontrasigneerd. Hierin worden de volgende gegevens opgenomen:

- datum, tijdstip en plaats van de openingssessie;
- de bij de opening aanwezige personen;
- de namen van de inschrijvers die tijdig hebben ingeschreven;
- of de inschrijving is ingediend volgens het systeem van de dubbele enveloppe;
- of de originelen van de aanbiedingen zijn ondertekend en het vereiste aantal kopieën van de technische aanbiedingen is ingezonden;
- de namen van de inschrijvers waarvan de inschrijving op formele gronden is afgewezen tijdens de openingszitting;
- de namen van de inschrijvers die hun inschrijving hebben ingetrokken.

11.10. Beoordeling van de aanbiedingen

11.10.1. Beoordeling van de technische aanbiedingen

Voor de opening van de aanbiedingen vergewist de voorzitter van de jury zich ervan dat alle leden van de jury kennis hebben genomen van de in het aanbestedingsdossier omschreven evaluatienormen, zodat een coherente beoordeling van de aanbiedingen kan plaatsvinden.

De jury opent de technische aanbiedingen. De financiële aanbiedingen blijven verzegeld. De technische beoordelaars van de jury ontvangen een kopie van de technische aanbiedingen. Bij de beoordeling van de technische aanbiedingen geeft elke beoordelaar aan elk van de aanbiedingen een waarderingscijfer van maximaal 100 punten, overeenkomstig de normen voor de technische evaluatie (technische criteria, technische subcriteria en de weging) zoals vermeld in het aanbestedingsdossier (zie punt 11.4: „Gunningscriteria”). De jury en de beoordelaars kunnen in geen geval wijzigingen aanbrengen in de normen voor de technische evaluatie die aan de inschrijvers in het aanbestedingsdossier zijn medegedeeld.

In de praktijk is het aan te bevelen om steeds per afzonderlijk criterium elke aanbidding achtereenvolgens te beoordelen en niet alle criteria tegelijkertijd op een afzonderlijke aanbidding toe te passen. Onvolledige aanbiddingen en aanbiddingen die op een of meer van de in het aanbestedingsdossier vermelde technische gunningscriteria ernstig tekortschieten, worden uit de selectie verwijderd en niet verder beoordeeld.

Als in het aanbestedingsdossier varianten uitdrukkelijk zijn toegestaan, wordt elke alternatieve oplossing afzonderlijk geëvalueerd.

Na afloop van de technische evaluatie worden de cijfers van alle beoordelaars op de juryvergadering vergeleken. Naast het geven van een beoordelingscijfer dient elke beoordelaar zijn of haar keuze te motiveren en het beoordelingscijfer binnen de jury te verdedigen. De jury beraadslaagt en elke beoordelaar kent aan alle technische aanbiddingen een eindcijfer toe. Het algemene eindcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de afzonderlijke beoordelingscijfers.

Indien het aanbestedingsdossier de mogelijkheid biedt, kan de jury, na de voorlopige conclusies op schrift te hebben gesteld, besluiten tot een onderhoud met de belangrijkste deskundigen van de teams die worden voorgesteld in de technisch aanvaardbare aanbiddingen, alvorens de evaluatie van de technische aanbiddingen definitief af te sluiten. De gesprekken met de deskundigen worden door de gehele jury gevoerd, bij voorkeur met alle leden van een team gezamenlijk. Om beter te kunnen vergelijken moeten deze gesprekken bij voorkeur met niet te lange tussenpozen plaatsvinden. De gesprekken worden met alle deskundigen of teams op dezelfde wijze gevoerd, op basis van richtlijnen die de jury tevoren heeft opgesteld. Datum en tijdstip van het onderhoud moeten minimaal 10 dagen van tevoren aan de inschrijvers worden medegedeeld. Indien de inschrijver door overmacht niet aanwezig kan zijn bij een onderhoud, wordt een nieuwe oproep verzonden.

Na deze gesprekken beoordeelt de jury, zonder de samenstelling of de weging van de criteria die zijn vastgelegd in de normen voor de technische evaluatie te wijzigen, of het beoordelingscijfer van de deskundigen met wie een onderhoud heeft plaatsgevonden, moet worden aangepast. Een dergelijke aanpassing moet worden gemotiveerd.

Het gebruik van deze procedure moet beperkt blijven, in verband met de kosten ervan voor de inschrijvers en de aanbestedende dienst. Van alle gesprekken wordt een verslag opgesteld. De procedure kan leiden tot herziening van de conclusies van de aanvankelijke technische beoordeling die werd uitgevoerd op grond van de ingediende aanbieding. Het Hoofd van de Delegatie aanvaardt de noodzaak van gesprekken. Het indicatieve tijdschema van deze gesprekken moet in het aanbestedingsdossier worden vermeld.

Nadat de jury aan elke technische aanbieding een eindcijfer heeft toegekend (het rekenkundig gemiddelde van de cijfers die door de technische beoordelaars zijn toegekend), worden de aanbiedingen die minder dan 80 punten hebben behaald uit de selectie verwijderd. Wanneer geen van de aanbiedingen 80 of meer punten behaalt, wordt verklaard dat de aanbesteding zonder resultaat is gebleven.

De jury neemt uitsluitend aanbiedingen die minstens 80 punten hebben behaald in overweging. Van deze aanbiedingen krijgt de beste technische aanbiedingen 100 punten. De punten van de andere aanbiedingen worden als volgt berekend:

Aantal punten = (aanvankelijke score van de betrokken aanbidding/aanvankelijke score van de beste technische aanbidding) $\times$ 100.

11.10.2. Evaluatie van de financiële aanbiedingen

Na de afsluiting van de technische evaluatie worden de financiële enveloppen van de aanbiedingen die niet zijn geëlimineerd bij de technische evaluatie geopend en worden de aanbiedingen tijdens de zitting door de jury gecontrasigneerd. De jury controleert tijdens de zitting of de financiële aanbiedingen geen rekenfouten bevatten. Eventuele rekenfouten worden hersteld, zonder dat dit voor de inschrijver negatieve gevolgen heeft.

Bij de vergelijking van de aanbiedingen wordt rekening gehouden met alle kosten van de opdracht (honoraria, directe kosten, overheadkosten enz.), met uitzondering van kosten die op vertoon van bewijsstukken kunnen worden terugbetaald. Er moet door de inschrijver een indeling van de kosten worden gemaakt, zoals voorgeschreven in het aanbestedingsdossier, waarin ook een prijsoverzicht is opgenomen. De jury dient te controleren of de indeling in de aanbidding aan de voorschriften voldoet, en kan waar nodig correcties aanbrengen. De honoraria worden uitsluitend door de indiener vastgesteld.

Aanbiddingen die het maximale budget overschrijden worden uitgesloten.

De goedkoopste aanbidding krijgt 100 punten. De punten van de andere inschrijvingen worden als volgt berekend:

Aantal punten = (prijs van de goedkoopste aanbidding/prijs van de aanbidding) $\times$ 100.

11.11. Gunning van de opdracht

11.11.1. Keuze van de inschrijver

De keuze van de economisch meest voordelige aanbidding vindt plaats op grond van een weging van de technische kwaliteit en de prijs van de aanbiedingen volgens een verdeelsleutel van 80/20. Hiertoe worden:

- de aan de technische aanbiedingen toegekende punten met 0,80 vermenigvuldigd
- de aan de technische aanbiedingen toegekende punten met 0,20 vermenigvuldigd.

De opdracht wordt gegund aan de aanbidding met de meeste punten, verkregen uit de som van de aldus berekende technische en de financiële punten.

Indien twee aanbiedingen op grond van bovengenoemde criteria gelijkwaardig worden bevonden, wordt de voorkeur gegeven:

- a) aan de aanbidding van de inschrijver uit een ACS-staat; of
- b) indien een dergelijke inschrijving ontbreekt:
  - aan de aanbidding die optimaal gebruik van de materiële en menselijke middelen van de ACS-staten mogelijk maakt;
  - aan de aanbidding die ondernemingen of natuurlijke personen uit de ACS-staten de beste mogelijkheden voor onderaanneming biedt; of
  - aan een consortium van natuurlijke personen of ondernemingen uit de ACS-staten en de Gemeenschap.

Van de gehele procedure (technische en financiële evaluatie) wordt een verslag opgesteld, dat wordt ondertekend door alle juryleden en dat wordt goedgekeurd door de aanbestedende dienst. Deze legt het resultaat ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht.

Het Hoofd van de Delegatie keurt binnen 30 dagen het voorstel van de aanbestedende dienst voor de plaatsing van alle opdrachten voor diensten goed, met inbegrip van onderhandse opdrachten en opdrachten voor spoedhulp.

De gehele evaluatieprocedure, ook de kennisgeving van de gunning van de opdracht, moet binnen de gestanddoeningstermijn van de aanbiedingen vallen. Het is belangrijk om in het oog te houden dat de inschrijver aan wie de opdracht wordt gegund mogelijk zijn of haar inschrijving niet gestand zal kunnen doen (bijvoorbeeld in verband met de beschikbaarheid van de deskundigen) indien de evaluatieprocedure te lang duurt.

De gehele aanbestedingsprocedure, die aanvangt bij de opstelling van de shortlist en eindigt bij de kennisgeving aan de gekozen inschrijver, is strikt vertrouwelijk. De besluiten van de jury zijn collectief en de beraadslagingen zijn geheim. De juryleden hebben geheimhoudingsplicht.

De evaluatierapporten en de notulen zijn uitsluitend voor intern gebruik en mogen niet ter kennis worden gebracht aan de inschrijvers of aan enige andere instantie dan de bevoegde diensten van de betrokken ACS-staat of ACS-staten, de Commissie en de controlerende instanties (Rekenkamer etc.).

11.11.2. Kennisgeving van de gunning van de opdracht

Na de formele goedkeuring van de Commissie deelt de aanbestedende dienst de gekozen inschrijver vóór het einde van de gestanddoeningstermijn schriftelijk mede dat zijn of haar aanbieding is geselecteerd. De overige inschrijvers wordt per modelbrief medegedeeld dat hun inschrijvingen niet zijn gekozen. Deze brief bevat een aanwijzing van eventuele zwakheden van de ingediende aanbieding en de gedetailleerde score die werd behaald, evenals de globale score van de andere inschrijvingen.

Wanneer het een opdracht betreft die in het kader van een financieringsovereenkomst is geplaatst, kan de aanbestedende dienst de gunning niet eerder mededelen dan nadat deze financieringsovereenkomst is gesloten (zie punt 5: „Aanbestedingen met een opschortingsclausule”).

Nadat het contract is getekend, maakt de Commissie het resultaat van de aanbesteding bekend (aankondiging van de gunning van de opdracht) in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet en in andere geschikte media. De aankondiging van de gunning van de opdracht dient het aantal ontvangen aanbiedingen, de datum van de gunning van de opdracht, de naam en het adres van de gekozen inschrijver, en de prijs van de opdracht te vermelden.

11.11.3. Ondertekening van de overeenkomst

De overeenkomst wordt ondertekend door de aanbestedende dienst en aan de gekozen inschrijver toegezonden, die de overeenkomst binnen 30 dagen na ontvangst dient te contrasigneren en terug te sturen.

De overeenkomst dient te zijn gedateerd, mag geen betrekking hebben op eerder geleverde diensten, en mag niet in werking treden vóór de datum van ondertekening door de partijen. De datum van ondertekening dient zorgvuldig te worden gekozen, omdat de overeenkomstsluitende partijen vanaf dat tijdstip gebonden zijn tot uitvoering van de opdracht.

11.12. Goedkeuring van de deskundigen

Wanneer de Commissie, die optreedt namens en voor rekening van een ACS-staat, een opdracht aanbesteedt, moet het Hoofd van de Delegatie de ACS-staat mededelen aan welke inschrijver de opdracht is gegund, en de goedkeuring van de ACS-staat verkrijgen met betrekking tot de voorgestelde deskundigen. Dit verzoek houdt geen verzoek om goedkeuring van de door de Commissie verrichte evaluatieprocedure in.

Het ACS-land kan uitsluitend om gegronde en gemotiveerde redenen schriftelijk zijn weigering akkoord te gaan met de betrokken deskundigen aan het Hoofd van de Delegatie doen toekomen binnen 30 dagen na de datum van het goedkeuringsverzoek.

11.13. Terbeschikkingstelling en vervanging van deskundigen

Wanneer de opdracht betrekking heeft op de terbeschikkingstelling van personeel voor technische bijstand, dient de gekozen inschrijver het personeel te leveren dat in zijn of haar aanbieding is gespecificeerd. Deze specificatie kan verschillende vormen aannemen. In het contract worden in elk geval de belangrijkste leden genoemd (projectdirecteur, deskundigen voor de lange termijn, beheer van het project, boekhouder, enz.) die de gekozen inschrijver ter beschikking dient te stellen.

Indien de indiener en/of de deskundigen opzettelijk in hun aanbieding verzwegen hebben dat de voorgestelde belangrijkste personeelsleden niet of niet geheel beschikbaar zijn met ingang van de datum waarop deze ter beschikking dienen te worden gesteld zoals opgenomen in het aanbestedingsdossier, kan de inschrijving door de jury van de aanbestedingsprocedure worden uitgesloten. Indien de aanbestedende dienst en de Commissie van de verzwijging kennis nemen wanneer de opdracht reeds is gegund, kunnen zij besluiten de gunning te annuleren en een nieuwe aanbesteding uit te schrijven, of de opdracht te gunnen aan de indiener die als tweede op de lijst van de jury staat. Dit gedrag kan leiden tot de uitsluiting van de indiener van andere communautaire opdrachten.

De opdracht dient echter niet alleen de voornaamste te leveren personeelsleden te omschrijven, maar ook de kwalificaties en ervaring die voor deze personeelsleden vereist zijn. Dit is van belang voor het geval dat de gekozen inschrijver na de ondertekening en sluiting van de overeenkomst personeelsleden zou moeten vervangen. Deze situatie kan zich zowel vóór als tijdens de uitvoering van de opdracht voordoen. In beide gevallen dient de gekozen inschrijver vooraf de schriftelijke toestemming van de aanbestedende dienst te hebben verkregen, nadat hij zijn verzoek om vervanging heeft gemotiveerd. De aanbestedende dienst dient binnen 30 dagen na ontvangst van het verzoek te antwoorden.

Op eigen initiatief dient de gekozen inschrijver een voorstel voor vervanging te doen in onderstaande gevallen:

- a) bij overlijden, ziekte of ongeval van een personeelslid;
- b) wanneer een personeelslid moet worden vervangen om een andere reden, die niet aan de gekozen inschrijver te wijten is (bijvoorbeeld ontslagneming).

De aanbestedende dienst kan tijdens de uitvoering op basis van een schriftelijk en gemotiveerd verzoek om vervanging verzoeken indien de dienst meent dat een personeelslid incompetent is of ongeschikt voor de uitoefening van zijn taken in het kader van de opdracht.

Wanneer een personeelslid moet worden vervangen, dient de vervanger over ten minste gelijkwaardige kwalificaties en ervaring te beschikken. De bezoldiging van de vervanger mag niet hoger zijn dan die van het vervangen personeelslid. Wanneer de gekozen inschrijver geen vervanger met gelijkwaardige kwalificaties en/of ervaring ter beschikking kan stellen, kan de aanbestedende dienst besluiten om ofwel het contract op te zeggen, indien de uitvoering daardoor in gevaar komt, ofwel de vervanger te accepteren, mits de bezoldiging van de vervanger naar beneden wordt bijgesteld.

De meerkosten die de vervanging van personeel met zich meebrengt komen ten laste van de gekozen inschrijver. Wordt een deskundige niet onmiddellijk vervangen, zodat enige tijd voorbijaat voor de nieuwe deskundige zijn functie opneemt, dan kan de aanbestedende dienst de gekozen inschrijver verzoeken een tijdelijke deskundige in te zetten, of andere maatregelen te nemen om de tijdelijke afwezigheid op te vangen. In ieder geval worden de kosten voor de periode waarin de deskundige of zijn (tijdelijke of definitieve) vervanger afwezig is niet door de aanbestedende dienst betaald.

12. PROCEDURES VOOR DE GUNNING VAN OPDRACHTEN TER WAARDE VAN MINDER DAN 200 000 EURO

12.1. Kaderovereenkomst

Voor opdrachten voor diensten met een waarde van minder dan 200 000 euro en waarvan de uitvoering minder dan 12 maanden duurt, kan de aanbestedende dienst kiezen voor een kaderovereenkomst.

Bij deze procedure stelt de Commissie, die optreedt namens en voor rekening van alle door de externe hulp van de Gemeenschap begunstigde landen, na een niet-openbare aanbesteding (zie punt 11 hierboven) lijsten op van potentiële dienstverleners, voor een periode van 3 tot 5 jaar, verdeeld over meerdere percelen die betrekking hebben op uiteenlopende terreinen van technische deskundigheid. Er wordt dan ook geen shortlist van dienstverleners opgesteld voor elke specifieke opdracht.

Bij een specifieke opdracht met een waarde van minder dan 200 000 euro en waarvan de uitvoering minder dan 12 maanden duurt, zendt de Commissie, die optreedt namens en voor rekening van de betrokken ACS-staat, een profielschets van de gevraagde deskundige(n) aan drie dienstverleners van de kaderovereenkomst, die worden gekozen uit de lijst voor het perceel dat betrekking heeft op gevraagde terrein van deskundigheid.

Binnen een termijn van acht dagen stellen de drie gevraagde bedrijven deskundigen voor die voldoen aan het profiel tegen een tarief dat binnen de grenzen valt die bij de sluiting van de kaderovereenkomst zijn vastgesteld. De diensten van de Commissie kiezen de offerte die economisch gezien het voordeligst is en stellen de gekozen contractant hiervan in kennis.

Teneinde gelijke concurrentievoorwaarden te bieden aan de gekozen bedrijven voor elk perceel van de kaderovereenkomst zorgen de diensten van de Commissie ervoor dat zij de bedrijven op de lijst die correspondeert met elk perceel beurtelings een verzoek doen.

12.2. Vereenvoudigde procedure

In het kader van een opdracht ter waarde van minder dan 200 000 euro kan de aanbestedende dienst de opdracht voor diensten aanbesteden via een vereenvoudigde procedure, zonder publicatie, indien de procedure van de kaderovereenkomst zonder resultaat is gebleven of niet mogelijk is.

De aanbestedende dienst stelt een lijst op van minimaal drie dienstverleners van zijn keuze, op basis van informatie in de databanken van deskundigen en adviesbureaus van de Commissie. De gekozen kandidaten ontvangen een uitnodiging tot inschrijving en het aanbestedingsdossier.

De aanbiedingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip als

vermeld in de uitnodiging tot inschrijving. De gekozen kandidaten dienen een termijn van minimaal 30 dagen toegewezen te krijgen te rekenen vanaf de datum van verzending van de uitnodiging.

De aanbiedingen moet in twee gesloten enveloppen worden ingediend. In de ene enveloppe zit de technische aanbieding, in de andere de financiële.

De aanbiedingen worden geopend en beoordeeld door een jury, die moet beschikken over de voor de beoordeling vereiste technische en administratieve expertise. De juryleden ondertekenen een verklaring van onpartijdigheid. Na beoordeling van de offertes bepaalt jury welke offerte economisch gezien het voordeligst is aan de hand van de technische kwaliteit en de prijs. Indien de aanbestedende dienst niet minimaal drie geldige offertes ontvangt, moet de procedure worden geannuleerd en opnieuw worden opgestart.

Voor een dienst ter waarde van 5 000 euro of minder kan de aanbestedende dienst echter rechtstreeks aanbesteden op basis van een enkele offerte.

DEEL III

SPECIFIEKE REGELS VOOR AANBESTEDING VAN LEVERINGEN

13. INLEIDING

Opdrachten voor leveringen betreffen ontwerp, vervaardiging, aflevering, montage en installatie van goederen, en voorts onderhoud, reparatie en opleiding, alsmede eventuele andere werkzaamheden waarin de opdracht voorziet, zoals onderhoud, reparaties, opleiding, service, enz.

Leveranciers zijn natuurlijke personen of rechtspersonen die leveringen verrichten. Een leverancier die een aanbieding doet wordt aangeduid als inschrijver. Een leverancier die verzoekt om te worden uitgenodigd tot deelname aan een vereenvoudigde procedure wordt gegadigde genoemd.

De aanbestedende dienst, die altijd in het aanbestedingsbericht wordt genoemd, is de autoriteit die gemachtigd is de opdracht te plaatsen. Opdrachten voor leveringen worden aanbesteed door de ACS-staat waarmee de Commissie een financieringsovereenkomst sluit.

De Commissie stelt de internationale aanbestedingsdossiers op en zendt deze naar de aanbestedende dienst ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure. De aanbestedende dienst legt voor publicatie de andere aanbestedingsdossiers ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie. Op basis van aldus goedgekeurde besluiten en in nauwe samenwerking met het Hoofd van de Delegatie start de aanbestedende dienst alle aanbestedingsprocedures, neemt de inschrijvingen in ontvangst, zit de beoordelingsvergaderingen voor en stelt de resultaten van de aanbestedingen vast. De aanbestedende dienst legt het resultaat, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht, ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie. Na goedkeuring ondertekent de aanbestedende dienst de contracten en stelt het Hoofd van de Delegatie daarvan in kennis. Het Hoofd van de Delegatie, dat altijd officieel wordt uitgenodigd, is over het algemeen vertegenwoordigd bij de opening en de beoordeling van de aanbiedingen.

14. PRINCIPES VAN DE PROCEDURES VOOR HET PLAATSEN VAN OPDRACHTEN

14.1. Leveringen met een waarde van 150 000 euro of meer

14.1.1. Openbare procedure

In principe worden leveringen aanbesteed door middel van een internationale openbare aanbestedingsprocedure, na publicatie van een aanbestedingsbericht.

14.1.2. Onderhandelingsprocedure

In de volgende gevallen kunnen leveringen echter worden aanbesteed via de onderhandelingsprocedure, na voorafgaande goedkeuring van de Commissie:

- a) Wanneer de in punten 15, 16 en 17 bedoelde termijnen voor een openbare of vereenvoudigde procedure wegens dwingende spoed, als gevolg van gebeurtenissen die door de betrokken aanbestedende diensten niet konden worden voorzien, niet in acht kunnen worden genomen. De ter rechtvaardiging van de dwingende spoed ingeroepen omstandigheden mogen in geen geval aan de aanbestedende dienst te wijten zijn. In dit geval kan laatstgenoemde alle noodzakelijk geachte besprekingen voeren met gegadigden op de shortlist die hij in overleg met het Hoofd van de Delegatie heeft opgesteld en de opdracht gunnen aan de inschrijver van zijn keuze.
- b) Indien de aard of de bijzondere kenmerken van bepaalde leveringen dit rechtvaardigen, bijvoorbeeld wanneer de uitvoering van een opdracht is voorbehouden aan houders van octrooien of vergunningen die het gebruik regelen.
- c) Voor door de oorspronkelijke leverancier te leveren aanvullende goederen, die bestemd zijn voor gedeeltelijke vervanging van goederen of installaties die reeds in gebruik zijn, of voor aanvulling op reeds in gebruik zijnde goederen of installaties, indien de begunstigde bij verandering van leverancier goederen met andere technische eigenschappen zou moeten aanschaffen die niet compatibel zijn met de reeds aanwezige, of die zouden leiden tot buitensporige gebruiks- of onderhoudsproblemen.
- d) Wanneer de aanbesteding zonder resultaat is gebleven, dat wil zeggen dat er geen aanbiedingen zijn geweest die kwalitatief of financieel in aanmerking komen. In dit geval kan de aanbestedende dienst, na annulering van de aanbesteding, met voorafgaande toestemming van de Commissie, onderhandelingen voeren met een of meer inschrijvers van zijn keuze, die aan de aanbesteding hebben deelgenomen, mits de oorspronkelijk geldende voorwaarden voor de opdracht niet substantieel worden gewijzigd (zie punt 6: „Annulering van de aanbestedingsprocedure”).

14.2. Opdrachten met een waarde tussen 30 000 euro en 150 000 euro

14.2.1. Lokaal gepubliceerde openbare procedure

In dit geval worden deze leveringen aanbesteed door middel van een openbare aanbestedingsprocedure, waarbij het aanbestedingsbericht uitsluitend gepubliceerd wordt in de betrokken ACS-staat of ACS-staten. Op het internet publiceert de Commissie de referentie van deze aanbestedingen (dossiernummer, land, aanbestedende dienst en soort opdracht) met het

adres van de delegatie waar de bedrijven aanvullende informatie kunnen verkrijgen.

14.2.2. Onderhandelingsprocedure

In de in bovenstaand punt 14.1.2 bedoelde situaties kan de aanbestedende dienst, na toestemming van de Commissie, opdrachten voor leveringen plaatsen via de onderhandelingsprocedure.

14.3. Opdrachten met een waarde van minder dan 30 000 euro

14.3.1. Vereenvoudigde procedure

Opdrachten voor leveringen ter waarde van minder dan 30 000 euro worden geplaatst via de vereenvoudigde procedure met drie leveranciers, zonder publicatie van een aanbestedingsbericht. Voor een levering ter waarde van 5 000 euro of minder kan de aanbestedende dienst echter rechtstreeks aanbesteden op basis van een enkele offerte.

15. INTERNATIONALE OPENBARE AANBESTEDING (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN MET EEN WAARDE VAN MEER DAN 150 000 EURO)

15.1. Publicatie van aanbestedingen

Om te zorgen voor een zo ruim mogelijke deelname aan aanbestedingen en voor een goede transparantie, moet voor openbare aanbestedingen een bericht van aanbesteding worden gepubliceerd.

15.1.1. Publicatie van aanbestedingsberichten voor leveringen

Het aanbestedingsbericht wordt gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, in de staatsbladen van alle ACS-staten, op het internet en in andere geschikte media. De publicatie in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet wordt verzorgd door de Commissie. Met de lokale publicatie worden de ACS-staten belast.

De tekst van het aanbestedingsbericht dient duidelijk, exact en volledig de aanbestedende dienst en het onderwerp van de aanbesteding aan te geven. Het lokaal gepubliceerde aanbestedingsbericht dient identiek te zijn aan het aanbestedingsbericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet en tegelijkertijd te worden gepubliceerd.

De aanbestedende dienst of de diensten van de Commissie (delegaties, bureaus van de Commissie in de lidstaten, hoofdkantoor) doen aan belangstellende leveranciers het aanbestedingsdossier voor de desbetreffende opdracht toekomen.

15.2. Vorm en inhoud van het aanbestedingsdossier

Een correcte redactie van de aanbestedingsstukken is essentieel voor een goed verloop van de aanbestedingsprocedure en voor een goede uitvoering van de opdracht.

Deze stukken dienen alle bepalingen en inlichtingen te bevatten die de inschrijvers nodig hebben om hun aanbieding op te stellen, zoals de te volgen procedures, de te verstrekken documenten, de uitsluitingsgronden, de gunningscriteria, enz.

In dit opzicht is de Commissie verantwoordelijk, die het aanbestedingsdossier aan de aanbestedende dienst voorlegt ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure. Het dossier dient de volgende documenten te bevatten:

- Instructies voor inschrijvers waarin o.a. wordt gestipuleerd:
  - i) de selectie- en gunningscriteria voor de opdracht,
  - ii) of varianten zijn toegestaan, en
  - iii) de valuta van de offerte;
- Algemene voorwaarden voor door het EOF gefinancierde opdrachten voor leveringen;
- Bijzondere voorwaarden (precisering, aanvulling of afwijking van de algemene voorwaarden). Bij onverenigbaarheid zijn de bijzondere voorwaarden bepalend;
- Technische bijlagen, waarin plannen, technische gegevens en de contractuele termijn voor de uitvoering van de opdracht zijn opgenomen;
- Prijsopgave (in te vullen door de inschrijver);
- Inschrijvingsformulier;
- Conceptovereenkomst;
- Formulier voor een bankgarantie (of garantie van een vergelijkbare instelling) voor:
  - de indiening (1 %-2 % van het beschikbare budget voor de opdracht),
  - vooruitbetalingen, en
  - de goede uitvoering (10 % van de waarde van de opdracht).

Technische specificaties waarin producten van een bepaald fabrikaat of een bepaalde herkomst worden genoemd, waardoor bepaalde producten zouden kunnen worden bevoordeeld of uitgesloten, zijn verboden, tenzij het onderwerp van de opdracht zulks rechtvaardigt. Indien de producten echter niet op een andere wijze exact en begrijpelijk kunnen worden omschreven, mag een productnaam worden genoemd, mits daarbij uitdrukkelijk wordt vermeld dat gelijkwaardige producten eveneens in aanmerking komen.

15.3. Selectie- en gunningscriteria

De selectiecriteria hebben betrekking op de capaciteit van de inschrijver om dergelijke opdrachten uit te voeren. Wanneer de opdracht installatiewerkzaamheden of -service omvat kan in bepaalde gevallen het aanbestedingsdossier voorzien in selectiecriteria die betrekking hebben op de technische capaciteit van de inschrijver.

De gunningscriteria voor de opdracht die van toepassing zijn op technisch conforme aanbiedingen zijn de prijs van de aanbidding, en, indien voorstellen voor service en/of opleiding worden gevraagd, de kwaliteit van deze voorstellen.

15.4. Verzoek om aanvullende gegevens tijdens de procedure

Het aanbestedingsdossier moet zo duidelijk zijn opgesteld, dat zo veel mogelijk wordt vermeden dat belangstellende leveranciers in de loop van de procedure om aanvullende inlichtingen verzoeken. Indien de aanbestedende dienst op eigen initiatief of op verzoek van een inschrijver aanvullende gegevens over het aanbestedingsdossier verstrekt, doet de dienst dit schriftelijk aan alle uitgenodigde inschrijvers tegelijkertijd.

Gezien de aard van een openbare aanbesteding zijn de potentiële inschrijvers niet bekend, en wordt de informatie gepubliceerd in een bericht volgens punt 15.1.1: „Publicatie van aanbestedingsberichten voor leveringen”, waarin de eventuele wijzigingen in het aanbestedingsdossier worden aangegeven. De uiterste termijn voor het indienen van inschrijvingen kan worden verlengd, zodat de inschrijvers rekening kunnen houden met de wijzigingen.

De inschrijvers kunnen hun vragen schriftelijk indienen tot uiterlijk 21 dagen voor de uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving. De aanbestedende dienst moet de antwoorden op de vragen verstrekken aan alle inschrijvers uiterlijk 11 dagen voor de uiterste termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen.

15.5. Uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving

De inschrijvingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip als vermeld in het aanbestedingsdossier. Om een goede kwaliteit van de aanbiedingen te kunnen garanderen en de concurrentie een kans te geven dient een redelijke termijn te worden vastgesteld. Wanneer de termijn te kort is, blijken gegadigden niet in te schrijven, ofwel onvolledige of slecht voorbereide aanbiedingen in te dienen.

De minimale termijn tussen de datum van de publicatie van het aanbestedingsbericht en de uiterste datum voor de ontvangst van inschrijvingen is 60 dagen. In uitzonderlijke gevallen, en met voorafgaande toestemming van het Hoofd van de Delegatie, kunnen de termijnen korter zijn.

15.6. Gestanddoeningstermijn

De inschrijvers dienen hun aanbidding gestand te doen gedurende de in het aanbestedingsdossier vermelde termijn. Deze termijn moet voldoende lang zijn om de aanbestedende dienst in staat te stellen de aanbiedingen te beoordelen, het voorstel tot gunning te laten goedkeuren, het bericht van gunning te publiceren en de overeenkomst te sluiten. De gestanddoeningstermijn bedraagt 90 kalenderdagen vanaf de uiterste datum voor het indienen van aanbiedingen.

In uitzonderlijke gevallen kan de aanbestedende dienst, vóór de gestanddoeningstermijn afloopt, de inschrijvers om een bepaalde verlenging van de termijn verzoeken, met een maximum van 40 dagen.

Ten slotte dient de inschrijver wiens offerte wordt geselecteerd de geldigheid van zijn inschrijving gedurende nog eens 60 dagen te handhaven, te rekenen vanaf de datum van kennisgeving van de gunning van de opdracht.

15.7. Verzending van de inschrijving

Technische en financiële aanbiedingen moeten in afzonderlijke verzegelde enveloppen worden ingediend in een enkele buitenenveloppe of pakket, met daarop de vermeldingen:

- a) het adres voor de verzending van de inschrijvingen als vermeld in het aanbestedingsdossier;

- b) het nummer van de aanbesteding waarop wordt ingeschreven;
- c) in voorkomend geval, de nummers van de percelen waarop wordt ingeschreven;
- d) de vermelding „Mag niet worden geopend vóór de openingszitting” in de taal van het aanbestedingsdossier.

15.8. Opening van de inschrijvingen

Bij ontvangst van inschrijvingen dient de aanbestedende dienst de ontvangen offertes te registreren en een ontvangstbewijs te verstrekken voor persoonlijk ingediende aanbiedingen. De enveloppen blijven verzegeld en worden op een veilige plaats bewaard tot de openingszitting.

De opening en de beoordeling van de inschrijvingen worden verricht door een beoordelingscomité dat bestaat uit een on-even aantal leden, met een minimum van drie, die beschikken over de technische en administratieve deskundigheid die nodig is om de aanbiedingen te beoordelen. De juryleden ondertekenen een verklaring van onpartijdigheid.

Op de in het aanbestedingsdossier vermelde plaats en tijdstip worden de inschrijvingen in het openbaar geopend door het beoordelingscomité. Bij de openbare opening wordt de naam van de inschrijvers genoemd, alsmede de voorgestelde prijs, de aanwezigheid of het ontbreken van de inschrijvingsgarantie en alle andere gegevens die de aanbestedende dienst toepasselijk acht.

Het Hoofd van de Delegatie wordt automatisch op de hoogte gehouden. Hij is als waarnemer aanwezig bij de opening van de inschrijvingen, en ontvangt van elke inschrijving een kopie.

Uitsluitend inschrijvingen in enveloppen die op tijd zijn binnengekomen worden bij de beoordeling in aanmerking genomen.

Bij de opening van de inschrijvingen wordt gecontroleerd of deze volledig zijn, of de verlangde inschrijvingsgarantie is verstrekt, of alle documenten zijn ondertekend en of de inschrijvingen verder in het algemeen aan de regels voldoen.

Van de opening van de inschrijvingen wordt een verslag opgesteld, dat door alle leden van het evaluatiecomité wordt gecontrasigneerd. Hierin worden de volgende gegevens opgenomen:

- datum, tijdstip en plaats van de openingszitting;
- de bij de opening aanwezige personen;
- de namen van de inschrijvers die tijdig hebben ingeschreven;
- of de inschrijvingen in verzegelde enveloppen zijn ingediend;

— of de originelen van de aanbiedingen naar behoren zijn ondertekend en het vereiste aantal exemplaren is ingezonden;

— de prijs van de aanbiedingen;

— de namen van de inschrijvers waarvan de inschrijving op formele gronden is afgewezen tijdens de openingszitting;

— de namen van de inschrijvers die hun inschrijving hebben ingetrokken;

— eventuele verklaringen van de inschrijvers.

15.9. Beoordeling van de inschrijvingen

Vóór de inschrijvingen in detail worden beoordeeld, controleert de aanbestedende dienst of de inschrijvingen formeel aan de voorschriften van het aanbestedingsdossier voldoen.

Daarvoor moet zijn voldaan aan alle voorwaarden, modaliteiten en specificaties die in het aanbestedingsdossier zijn vermeld, zonder significante afwijkingen of restricties. Dit zijn afwijkingen of restricties die van invloed zijn op de reikwijdte, de kwaliteit of de uitvoering van de opdracht, of substantieel afwijken van het bepaalde in het aanbestedingsdossier, of de rechten van de aanbestedende dienst of de verplichtingen van de inschrijver beperken, en die van invloed zijn op de concurrentiepositie van inschrijvers die formeel correct hebben ingeschreven.

Inschrijvingen die niet voldoen aan het bepaalde in het aanbestedingsdossier worden door de aanbestedende dienst afgewezen. Het is niet mogelijk om de inschrijving door correcties of door het schrappen van de afwijkingen of restricties alsnog in aanmerking te laten komen.

Na de beoordeling van de inschrijvingen oordeelt het beoordelingscomité over de technische conformiteit van elke aanbidding en deelt zij de aanbiedingen in twee categorieën in: technisch conform of technisch niet conform. Bij een opdracht die ook service en/of opleiding omvat, wordt tevens de technische kwaliteit van deze dienstverlening beoordeeld tijdens de technische analyse van de aanbiedingen.

Na afsluiting van de technische evaluatie controleert het beoordelingscomité of de financiële aanbiedingen geen rekenfouten bevatten. Eventuele fouten worden hersteld, zonder dat dit voor de inschrijver negatieve gevolgen heeft.

15.10. Gunning van de opdracht

15.10.1. Keuze van de inschrijver

- a) Bij een opdracht voor levering zonder verdere service is de prijs het enige gunningscriterium. Nadat alle niet-conforme aanbiedingen zijn geëlimineerd, wordt de opdracht gegund aan de inschrijver die de goedkoopste conforme aanbidding heeft gedaan.

- b) Bij een opdracht voor leveringen waarbij tevens dienstverlening is betrokken zoals service en/of opleiding dient bij de technische evaluatie rekening gehouden te worden met de kwaliteit van deze dienstverlening. Nadat ook in dit geval alle niet-conforme aanbiedingen zijn geëlimineerd, wordt de economisch gezien meest voordelige aanbidding gekozen, rekening houdend met de technische kwaliteit van de aangeboden diensten en de voorgestelde prijs.

In beide gevallen geldt dat als de gekozen offerte het budget voor de opdracht overschrijdt, de bepalingen van artikel 14.1.2, onder d) van toepassing zijn.

De regel van hoofdstuk 3.8, onder b, „Preferenties”, moet worden toegepast. Als er twee equivalente aanbieders zijn wordt voorkeur gegeven aan:

- a) aan de aanbidding van de inschrijver uit een ACS-staat; of
- b) indien een dergelijke inschrijving ontbreekt:
  - aan de aanbidding die optimaal gebruik van de materiële en menselijke middelen van de ACS-staten mogelijk maakt;
  - aan de aanbidding die ondernemingen of natuurlijke personen uit de ACS-staten de beste mogelijkheden voor onderaanneming biedt; of
  - aan een consortium van natuurlijke personen of ondernemingen uit de ACS-staten en de Gemeenschap.

Over de gehele evaluatieprocedure wordt een gunningsrapport opgesteld, dat ondertekend wordt door alle leden van het evaluatiecomité. In dit rapport moet worden vermeld welke redenen aan de technische non-conformiteit van de als zodanig ingedeelde inschrijvingen ten grondslag lagen, en aan welke technische specificaties deze niet voldoen. De aanbestedende dienst legt het resultaat ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht.

Het Hoofd van de Delegatie keurt binnen 30 dagen het voorstel van de aanbestedende dienst voor de gunning van onderhandse contracten, contracten voor spoedhulp en alle andere contracten voor leveringen met een waarde van minder dan 1 000 000 euro goed.

Voor alle andere contracten voor leveringen die niet door het bovenstaande gedekt worden, keurt het Hoofd van de Delegatie binnen 30 dagen het voorstel van de aanbestedende dienst voor de gunning van het contract goed indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de gekozen aanbidding de laagste is van de aanbiddingen die voldoen aan de eisen van het aanbestedingsdossier,
- de gekozen aanbidding voldoet aan alle selectiecriteria van het aanbestedingsdossier en
- de gekozen aanbidding het voor de opdracht uitgetrokken bedrag niet overschrijdt.

Waar niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, stuurt het Hoofd van de Delegatie het voorstel naar de Commissie die daarover binnen 60 dagen na ontvangst door het Hoofd van de Delegatie besluit. Indien de prijs van de gekozen aanbieder

de voor de opdracht uitgetrokken som overschrijdt, treft de Commissie bij het geven van toestemming voor de gunning de nodige financiële voorziening.

De gehele evaluatieprocedure, ook de kennisgeving van de gunning van de opdracht, moet binnen de gestanddoeningstermijn van de aanbiddingen vallen. Het is belangrijk om in het oog te houden dat de inschrijver aan wie de opdracht wordt gegund mogelijk zijn of haar inschrijving niet gestand zal kunnen doen als de evaluatieprocedure te lang duurt.

De gehele aanbestedingsprocedure tot aan de kennisgeving aan de gekozen inschrijver is strikt vertrouwelijk. De besluiten van het beoordelingscomité zijn collectief en de beraadslagingen zijn geheim. De leden van het beoordelingscomité hebben geheimhoudingsplicht.

De evaluatierapporten zijn uitsluitend voor intern gebruik en mogen niet ter kennis worden gebracht aan de inschrijvers of aan enige andere instantie dan de bevoegde diensten van de betrokken ACS-staat of ACS-staten, de Commissie en de controlerende instanties (Rekenkamer enz.).

15.10.2. Kennisgeving van de gunning van de opdracht

Na de formele goedkeuring van de Commissie deelt de aanbestedende dienst de gekozen inschrijver vóór het einde van de gestanddoeningstermijn schriftelijk mede dat zijn of haar aanbidding is geselecteerd. De overige inschrijvers wordt per modelbrief medegedeeld dat hun inschrijving niet is gekozen, waarbij vermeld wordt of hun inschrijving technisch conform was of niet, en waarbij een aanwijzing wordt gegeven van eventuele zwakheden op technisch niveau van de aanbidding.

Wanneer het een opdracht betreft die in het kader van een financieringsovereenkomst is geplaatst, kan de aanbestedende dienst de gunning niet eerder mededelen dan nadat deze financieringsovereenkomst is gesloten (zie punt 5: „Aanbestedingen met een opschortingsclausule”).

Nadat het contract is getekend, maakt de Commissie het resultaat van de aanbidding bekend (aankondiging van de gunning van de opdracht) in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet en in andere geschikte media. De aankondiging van de gunning van de opdracht dient het aantal ontvangen aanbiddingen, de datum van de gunning van de opdracht, de naam en het adres van de gekozen inschrijver, en de prijs van de opdracht te vermelden.

15.10.3. Ondertekening van de overeenkomst

De overeenkomst wordt ondertekend door de aanbestedende dienst en aan de gekozen inschrijver toegezonden, die de overeenkomst binnen 30 dagen na ontvangst dient te contrasigneren en terug te sturen, samen met de waarborg voor een correcte uitvoering.

Het contract dient te zijn gedateerd, mag geen betrekking hebben op eerder geleverde diensten, en mag niet in werking treden vóór de datum van ondertekening door de partijen. De datum van ondertekening dient zorgvuldig te worden gekozen, aangezien de overeenkomstsluitende partijen vanaf dat tijdstip gebonden zijn tot uitvoering van de opdracht.

16. LOKAAL BEKENDGEMAAKTE OPENBARE AANBESTEDING (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN MET EEN WAARDE TUSSEN 30 000 EURO EN 150 000 EURO)

Bij een openbare aanbestedingsprocedure die plaatselijk wordt bekendgemaakt wordt het aanbestedingsbericht voor leveringen uitsluitend geplaatst in de betrokken ACS-staat of ACS-staten. Daarnaast publiceert de Commissie op het internet de referentie van deze aanbestedingen (dossiernummer, land, aanbestedende dienst en soort opdracht) met het adres van de delegatie waar de bedrijven aanvullende informatie kunnen verkrijgen.

Bij een plaatselijk bekendgemaakte openbare aanbesteding dient de deelname van andere in aanmerking komende leveranciers in dezelfde mate te zijn gewaarborgd als die van plaatselijke leveranciers. Voorwaarden die de deelname van andere in aanmerking komende leveranciers beperken, zijn verboden (bijvoorbeeld een verplichting om in het begunstigde land geregistreerd te zijn of daar reeds overeenkomsten te hebben gesloten, enz.).

Bij deze procedure is de minimale termijn tussen de datum van de publicatie van het aanbestedingsbericht in de lokale pers en de uiterste datum voor de ontvangst van inschrijvingen 30 dagen.

De regels in het kader van een openbare procedure zoals bedoeld in punt 15 zijn van overeenkomstige toepassing op de openbare procedure die lokaal wordt gepubliceerd.

17. VEREENVOUDIGDE PROCEDURE (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN TER WAARDE VAN MINDER DAN 30 000 EURO)

Alle opdrachten ter waarde van minder dan 30 000 euro kunnen door de aanbestedende dienst via een vereenvoudigde procedure worden aanbesteed, zonder publicatie, na overleg met ten minste drie leveranciers van zijn keuze.

De aanbestedende dienst stelt een lijst op van ten minste drie leveranciers. De gekozen kandidaten ontvangen een uitnodiging tot inschrijving op basis van de technische specificaties die hen ook worden medegedeeld. In dit geval wordt geen inschrijvingsgarantie verlangd.

De inschrijvingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip die zijn vermeld in de uitnodiging tot inschrijving.

De aanbestedende dienst laat een evaluatieverslag opstellen van de ontvangen aanbiedingen, waarin de technische conformiteit en de contractuele voorwaarden in de aanbieding worden gespecificeerd. Indien de aanbestedende dienst niet minimaal drie geldige offertes ontvangt, moet de procedure worden geannuleerd en opnieuw worden opgestart.

Voor een levering ter waarde van 5 000 euro of minder kan de aanbestedende dienst echter rechtstreeks aanbesteden op basis van een enkele offerte.

DEEL IV

SPECIFIEKE REGELS VOOR DE AANBESTEDING VAN WERKEN

18. INLEIDING

Overeenkomsten inzake werken worden gesloten tussen enerzijds een aannemer en anderzijds een aanbestedende dienst. Zij hebben betrekking op de uitvoering van werken of de aanleg van een kunstwerk.

Aannemers zijn natuurlijke personen of rechtspersonen die werken uitvoeren. Een aannemer die een aanbieding doet wordt

aangeduid als inschrijver. Een aannemer die verzoekt om te worden uitgenodigd tot deelname aan een niet-openbare aanbestedingsprocedure of een vereenvoudigde procedure wordt gegadigde genoemd.

De aanbestedende dienst, die altijd in het aanbestedingsbericht wordt genoemd, is de autoriteit die gemachtigd is de opdracht te plaatsen. Opdrachten voor werken worden in het algemeen aanbesteed door de ACS-staat waarmee de Commissie een financieringsovereenkomst sluit.

De Commissie stelt de internationale aanbestedingsdossiers op en zendt deze naar de aanbestedende dienst ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure. De aanbestedende dienst legt voor publicatie de andere aanbestedingsdossiers ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie. Op basis van aldus goedgekeurde besluiten en in nauwe samenwerking met het Hoofd van de Delegatie start de aanbestedende dienst alle aanbestedingsprocedures, neemt de inschrijvingen in ontvangst, zit de beoordelingsvergaderingen voor en stelt de resultaten van de aanbestedingen vast. De aanbestedende dienst begunstigde legt het resultaat, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht, ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie. Na goedkeuring ondertekent de aanbestedende dienst de contracten en stelt het Hoofd van de Delegatie daarvan in kennis. Het Hoofd van de Delegatie, dat altijd officieel wordt uitgenodigd, is over het algemeen vertegenwoordigd bij de opening en de beoordeling van de aanbiedingen.

19. PRINCIPES VAN DE PROCEDURES VOOR HET PLAATSEN VAN OPDRACHTEN

19.1. Leveringen met een waarde van 5 000 000 euro of meer

19.1.1. Openbare procedure

In principe worden werken aanbesteed door middel van de internationale openbare aanbestedingsprocedure, na publicatie van een aanbestedingsbericht.

19.1.2. Onderhandelingsprocedure

In de volgende gevallen kunnen werken worden aanbesteed via de onderhandelingsprocedure, na voorafgaande goedkeuring van de Commissie:

- a) Wanneer de in punten 20, 21 en 22 bedoelde termijnen voor een openbare, niet-openbare of vereenvoudigde procedure wegens dwingende spoed, als gevolg van gebeurtenissen die door de betrokken aanbestedende diensten niet konden worden voorzien, niet in acht kunnen worden genomen. De ter rechtvaardiging van de dwingende spoed ingeroepen omstandigheden mogen in geen geval aan de aanbestedende dienst te wijten zijn. In dit geval kan laatstgenoemde alle noodzakelijk geachte besprekingen voeren met gegadigden op de shortlist die hij in overleg met het Hoofd van de Delegatie heeft opgesteld en de opdracht gunnen aan de inschrijver van zijn keuze.
- b) Voor aanvullende werken die niet in het eerste contract zijn opgenomen en die als gevolg van onvoorziene omstandigheden noodzakelijk zijn geworden voor de uitvoering van de werkzaamheden als in het eerste contract omschreven, mits de opdracht wordt gegund aan de aannemer die deze werkzaamheden reeds uitvoert, en:

- de werken niet zonder overwegende bezwaren voor de begunstigde technisch of economisch van de hoofdopdracht kunnen worden gescheiden, of
- deze werken, hoewel zij van de eerdere opdracht kunnen worden gescheiden, strikt noodzakelijk zijn voor de voltooiing ervan.

De gezamenlijke waarde van de opdrachten die voor de aanvullende werken worden geplaatst mag niet meer zijn dan 50 % van de waarde van de hoofdopdracht.

- c) Wanneer de aanbesteding zonder resultaat is gebleven, dat wil zeggen dat er geen aanbiedingen zijn geweest die kwalitatief of financieel in aanmerking komen. In dit geval kan de aanbestedende dienst, na annulering van de aanbesteding, met voorafgaande toestemming van de Commissie, onderhandelingen voeren met een of meer inschrijvers van zijn keuze, die aan de aanbesteding hebben deelgenomen, mits de oorspronkelijk geldende voorwaarden voor de opdracht niet substantieel worden gewijzigd (zie punt 6: „Annulering van de aanbestedingsprocedure”).

19.2. Opdrachten met een waarde tussen 300 000 euro en 5 000 000 euro

19.2.1. Lokaal bekendgemaakte openbare procedure

In dit geval worden deze werken aanbesteed door middel van een openbare aanbestedingsprocedure die plaatselijk wordt bekendgemaakt (het aanbestedingsbericht wordt dan uitsluitend gepubliceerd in de betrokken ACS-staat of ACS-staten). Daarnaast publiceert de Commissie op het internet de referentie van deze aanbestedingen (dossiernummer, land, aanbestedende dienst en soort opdracht) met het adres van de delegatie waar de bedrijven aanvullende informatie kunnen verkrijgen.

19.2.2. Onderhandelingsprocedure

In de in bovenstaand punt 19.1.2 bedoelde situaties kan de aanbestedende dienst, na toestemming van de Commissie, opdrachten voor werken plaatsen via de onderhandelingsprocedure.

19.3. Opdrachten met een waarde van minder dan 300 000 euro

19.3.1. Vereenvoudigde procedure

Opdrachten voor werken ter waarde van minder dan 300 000 euro worden geplaatst via de vereenvoudigde procedure met drie aannemers, zonder publicatie van een aanbestedingsbericht.

20. INTERNATIONALE OPENBARE AANBESTEDING (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN MET EEN WAARDE VAN MEER DAN 5 000 000 EURO)

20.1. Publicatie van aanbestedingen

Om te zorgen voor een zo ruim mogelijke deelname aan aanbestedingen en voor een goede transparantie, moet voor openbare aanbestedingen een bericht van aanbesteding worden gepubliceerd.

20.1.1. Publicatie van aanbestedingsberichten voor werken

Het aanbestedingsbericht wordt gepubliceerd in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, in de staatsbladen van alle ACS-staten, op het internet en in andere geschikte media. De bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet wordt verzorgd door de Commissie. Met de lokale publicatie worden de ACS-staten belast.

De tekst van het aanbestedingsbericht dient duidelijk, exact en volledig de aanbestedende dienst en het onderwerp van de aanbesteding aan te geven. Het lokaal gepubliceerde aanbestedingsbericht dient identiek te zijn aan het aanbestedingsbericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet en tegelijkertijd te worden gepubliceerd.

Het aanbestedingsdossier wordt door de aanbestedende dienst aan de belangstellende aannemers verzonden. In verband met de omvang van de documentatie en de reproductiekosten worden aanbestedingsdossiers voor werken gewoonlijk tegen betaling van een forfaitair bedrag ter beschikking gesteld door het ingenieursbureau dat het dossier heeft opgesteld. Het met deze taak belaste bureau dient een verklaring van geheimhouding te ondertekenen.

Verder kan het aanbestedingsdossier worden bestudeerd bij de aanbestedende dienst en bij de diensten van de Commissie (delegatie, bureaus van de Commissie in de lidstaten, zetel).

20.2. Vorm en inhoud van het aanbestedingsdossier

Een correcte redactie van de aanbestedingsstukken is essentieel voor een goed verloop van de aanbestedingsprocedure en voor een goede uitvoering van de opdracht.

Deze stukken dienen alle bepalingen en inlichtingen te bevatten die de inschrijvers nodig hebben om hun aanbieding op te stellen, zoals de te volgen procedures, de te verstrekken documenten, de uitsluitingsgronden, de beoordelingscriteria, enz.

In dit opzicht is de Commissie verantwoordelijk, die het aanbestedingsdossier aan de aanbestedende dienst voorlegt ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure. Het dossier dient de volgende documenten te bevatten:

- Instructies voor inschrijvers waarin o.a. wordt gestipuleerd:
  - i) de selectie- en gunningscriteria voor de opdracht,
  - ii) of varianten zijn toegestaan, en
  - iii) de valuta van de offerte;
- Algemene voorwaarden voor door het EOF gefinancierde opdrachten voor werken;
- Bijzondere voorwaarden (precisering, aanvulling of afwijking van de algemene voorwaarden). Bij onverenigbaarheid zijn de bijzondere voorwaarden bepalend;
- Technische bijlagen, waarin plannen, technische gegevens en het geplande tijdschema voor de uitvoering van de opdracht zijn opgenomen;
- Prijsopgave (in te vullen door de inschrijver), en nadere gegevens over de prijzen;
- Inschrijvingsformulier;
- Conceptovereenkomst;

- Formulier voor een bankgarantie (of garantie van een vergelijkbare instelling) voor:
  - de indiening (1 %-2 % van het beschikbare budget voor de opdracht),
  - vooruitbetalingen, en
  - de goede uitvoering (10 % van de waarde van de opdracht).

20.3. Selectie- en gunningscriteria

De selectiecriteria hebben betrekking op de capaciteit van de inschrijver om dergelijke opdrachten uit te voeren, waarbij met name gekeken wordt naar de in de laatste jaren uitgevoerde werkzaamheden.

Na deze selectie, en nadat alle niet-conforme aanbiedingen zijn geëlimineerd, is de prijs het enige gunningscriterium voor de opdracht.

20.4. Verzoek om aanvullende gegevens tijdens de procedure

Het aanbestedingsdossier moet zo duidelijk zijn opgesteld, dat zo veel mogelijk wordt vermeden dat belangstellende aannemers in de loop van de procedure om aanvullende inlichtingen verzoeken. Indien de aanbestedende dienst op eigen initiatief of op verzoek van een gegadigde aanvullende gegevens over het aanbestedingsdossier verstrekt, doet de dienst dit schriftelijk aan alle uitgenodigde gegadigden tegelijkertijd.

De aard van een openbare aanbesteding brengt met zich mee dat de potentiële inschrijvers niet bekend zijn; de informatie wordt dan ook gepubliceerd in een bericht volgens punt 20.1.1: „Publicatie van aanbestedingen van werken”, waarin eventuele wijzigingen in het aanbestedingsdossier worden aangegeven. De uiterste termijn voor het indienen van inschrijvingen kan worden verlengd zodat de gegadigden rekening kunnen houden met de wijzigingen.

De inschrijvers kunnen hun vragen schriftelijk indienen tot uiterlijk 21 dagen voor de uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving. De aanbestedende dienst moet de antwoorden op de vragen verstrekken aan alle inschrijvers uiterlijk 11 dagen voor de uiterste termijn voor de ontvangst van de inschrijvingen.

20.5. Uiterste termijn voor het indienen van de inschrijving

De inschrijvingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip als vermeld in het aanbestedingsdossier. Om een goede kwaliteit van de aanbiedingen te kunnen garanderen en de concurrentie een kans te geven dient een redelijke termijn te worden vastgesteld. Wanneer de termijn te kort is, blijken gegadigden niet in te schrijven, ofwel onvolledige of slecht voorbereide aanbiedingen in te dienen.

De minimale termijn tussen de datum van de publicatie van het aanbestedingsbericht en de uiterste datum voor de ontvangst van inschrijvingen is 90 dagen. In uitzonderlijke gevallen, en met voorafgaande toestemming van het Hoofd van de Delegatie, kunnen de termijnen korter zijn.

20.6. Gestanddoeningstermijn

De inschrijvers dienen hun aanbieding gestand te doen gedurende de in het aanbestedingsdossier vermelde termijn. Deze termijn moet voldoende lang zijn om de aanbestedende dienst in staat te stellen de aanbiedingen te beoordelen, het voorstel tot gunning te laten goedkeuren, het bericht van gunning te publiceren en de overeenkomst te sluiten. De gestanddoeningstermijn bedraagt 90 kalenderdagen vanaf de uiterste datum voor het indienen van aanbiedingen.

In uitzonderlijke gevallen kan de aanbestedende dienst, vóór de gestanddoeningstermijn afloopt, de inschrijvers om een bepaalde verlenging van de termijn verzoeken, met een maximum van 40 dagen.

Ten slotte dient de indiener wiens offerte wordt geselecteerd de geldigheid van zijn inschrijving gedurende nog eens 60 dagen te handhaven, te rekenen vanaf de datum van kennisgeving van de gunning van de opdracht.

20.7. Indienen van de inschrijving

Elke technische en financiële aanbieding dient, in een pakket of een buitenenveloppe, te worden geplaatst in een enkele verzegelde envelop, met daarop de vermeldingen:

- a) het adres voor de verzending van de inschrijvingen als vermeld in het aanbestedingsdossier;
- b) het nummer van de aanbesteding waarop wordt ingeschreven;
- c) in voorkomend geval de nummers van de percelen waarop wordt ingeschreven;
- d) de vermelding „Mag niet worden geopend vóór de openingszitting” in de taal van het aanbestedingsdossier.

20.8. Opening van de inschrijvingen

Bij ontvangst van inschrijvingen dient de aanbestedende dienst de ontvangen offertes te registreren en een ontvangstbewijs te verstrekken voor persoonlijk ingediende aanbiedingen. De enveloppen blijven verzegeld en worden op een veilige plaats bewaard tot de openingszitting.

De opening en de beoordeling van de inschrijvingen worden verricht door een beoordelingscomité bestaande uit een oneven aantal leden, met een minimum van drie, die beschikken over de technische en administratieve deskundigheid die nodig is om de aanbiedingen te beoordelen. De juryleden ondertekenen een verklaring van onpartijdigheid.

Op de in het aanbestedingsdossier vermelde plaats en tijdstip worden de inschrijvingen in het openbaar geopend door het beoordelingscomité. Bij de openbare opening wordt de naam van de inschrijvers genoemd, alsmede de voorgestelde prijs, de aanwezigheid of het ontbreken van de inschrijvingsgarantie en alle andere gegevens die de aanbestedende dienst toepasselijk acht.

Het Hoofd van de Delegatie wordt automatisch op de hoogte gehouden. Hij is als waarnemer aanwezig bij de opening van de inschrijvingen, en ontvangt van elke inschrijving een kopie.

Uitsluitend inschrijvingen in enveloppen die op tijd zijn binnengekomen worden bij de beoordeling in aanmerking genomen.

Bij de opening van de inschrijvingen wordt gecontroleerd of deze volledig zijn, of de verlangde inschrijvingsgarantie is verstrekt, of alle documenten zijn ondertekend en of de inschrijvingen verder in het algemeen aan de regels voldoen.

Van de opening van de inschrijvingen wordt een verslag opge maakt, dat door alle leden van het evaluatiecomité wordt gecontrasigneerd. Hierin worden de volgende gegevens opgenomen:

- datum, tijdstip en plaats van de openingsessie;
- de bij de opening aanwezige personen;
- de namen van de inschrijvers die tijdig hebben ingeschreven;
- of de inschrijvingen in verzegelde enveloppen zijn ingediend;
- of de originelen van de aanbiedingen naar behoren zijn ondertekend en het vereiste aantal exemplaren is ingezonden;
- de prijs van de aanbiedingen;
- de namen van de inschrijvers waarvan de inschrijving op formele gronden is afgewezen tijdens de openingszitting;
- de namen van de inschrijvers die hun inschrijving hebben ingetrokken;
- eventuele verklaringen van de inschrijvers.

20.9. Beoordeling van de aanbiedingen

Vóór de aanbiedingen in detail worden beoordeeld, controleert de aanbestedende dienst of de aanbiedingen conform de voorschriften van het aanbestedingsdossier zijn.

Daarvoor moet zijn voldaan aan alle voorwaarden, modaliteiten en specificaties die in het aanbestedingsdossier zijn vermeld, zonder significante afwijkingen of restricties. Dit zijn afwijkingen of restricties die van invloed zijn op de reikwijdte, de kwaliteit of de uitvoering van de opdracht, of substantieel afwijken van het bepaalde in het aanbestedingsdossier, of de rechten van de aanbestedende dienst of de verplichtingen van de inschrijver beperken, en die van invloed zijn op de concurrentiepositie van inschrijvers die formeel correct hebben ingeschreven.

Aanbiedingen die niet voldoen aan het bepaalde in het aanbestedingsdossier worden door de aanbestedende dienst afgewezen. Het is niet mogelijk om de aanbieding door correcties of door het schrappen van de afwijkingen of restricties alsnog in aanmerking te laten komen.

Na de beoordeling van de aanbiedingen oordeelt het beoordelingscomité over de technische conformiteit van elke aanbieding en deelt zij de aanbiedingen in twee categorieën in: technisch conform of technisch niet conform.

Na afsluiting van de technische evaluatie controleert het beoordelingscomité of de financiële aanbiedingen geen rekenfouten bevatten. Eventuele fouten worden hersteld, zonder dat dit voor de inschrijver negatieve gevolgen heeft.

20.10. Gunning van de opdracht

20.10.1. Keuze van de inschrijver

De opdracht wordt gegund aan de aanbieding die economisch de meest voordelige is, dat wil zeggen, de goedkoopste van de tijdens de technische analyse als technische conform beoordeelde aanbiedingen. De opdracht wordt aan de indiener van deze offerte gegund, mits de prijs niet hoger is dan het budget dat voor de opdracht beschikbaar is.

Indien de gekozen offerte het budget voor de opdracht overschrijdt, zijn de bepalingen van artikel 19.1.2, onder c) van toepassing.

De regel van hoofdstuk 3.8, onder b, „Preferenties”, moet worden toegepast. Als er twee equivalente aanbieders zijn wordt voorkeur gegeven aan:

- a) aan de aanbieding van de inschrijver uit een ACS-staat; of
- b) indien een dergelijke inschrijving ontbreekt:
  - aan de aanbieding die optimaal gebruik van de materiële en menselijke middelen van de ACS-staten mogelijk maakt;
  - aan de aanbieding die ondernemingen of natuurlijke personen uit de ACS-staten de beste mogelijkheden voor onderaanneming biedt; of
  - aan een consortium van natuurlijke personen of ondernemingen uit de ACS-staten en de Gemeenschap.

Over de gehele evaluatieprocedure wordt een evaluatierapport opgesteld, dat ondertekend wordt door alle leden van het evaluatiecomité. In dit rapport moet worden vermeld welke redenen aan de technische non-conformiteit van de als zodanig ingedeelde inschrijvingen ten grondslag lagen, en aan welke technische specificaties deze niet voldoen. De aanbestedende dienst legt het resultaat ter goedkeuring voor aan het Hoofd van de Delegatie, alsmede een voorstel voor de gunning van de opdracht.

Het Hoofd van de Delegatie keurt binnen 30 dagen het voorstel van de aanbestedende dienst voor de gunning van onderhandse contracten, contracten voor spoedhulp en alle andere contracten voor werken met een waarde van minder dan 5 000 000 euro goed.

Voor alle andere contracten voor werken die niet door het bovenstaande gedekt worden, keurt het hoofd van de delegatie binnen 30 dagen het voorstel van de aanbestedende dienst voor de gunning van het contract goed indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de gekozen aanbieding de laagste is van de aanbiedingen die voldoen aan de eisen van het aanbestedingsdossier,
- de gekozen aanbieding voldoet aan alle selectiecriteria van het aanbestedingsdossier en
- de gekozen aanbieding het voor de opdracht uitgetrokken bedrag niet overschrijdt.

Waar niet aan deze voorwaarden wordt voldaan, stuurt het Hoofd van de Delegatie het voorstel naar de Commissie die daarover binnen 60 dagen na ontvangst door het Hoofd van de Delegatie besluit. Indien de prijs van de gekozen aanbieder de voor de opdracht uitgetrokken som overschrijdt, treft de Commissie bij het geven van toestemming voor de gunning de nodige financiële voorziening.

De gehele evaluatieprocedure, ook de kennisgeving van de gunning van de opdracht, moet binnen de gestanddoenings-termijn van de aanbiedingen vallen. Het is belangrijk om in het oog te houden dat de inschrijver aan wie de opdracht wordt gegund mogelijk zijn of haar aanbieding niet gestand zal kunnen doen als de evaluatieprocedure te lang duurt.

De gehele aanbestedingsprocedure tot aan de kennisgeving aan de gekozen inschrijver is strikt vertrouwelijk. De besluiten van het beoordelingscomité zijn collectief en de beraadslagingen zijn geheim. De leden van het beoordelingscomité hebben geheimhoudingsplicht.

De evaluatierapporten zijn uitsluitend voor intern gebruik en mogen niet ter kennis worden gebracht van de inschrijvers of van enige andere instantie dan de bevoegde diensten van de betrokken ACS-staat of ACS-staten, de Commissie en de controlerende instanties (Rekenkamer, enz.).

20.10.2. Kennisgeving van de gunning van de opdracht

Na de formele goedkeuring van de Commissie deelt de aanbestedende dienst de gekozen inschrijver vóór het einde van de gestanddoeningstermijn schriftelijk mede dat zijn of haar aanbieding is geselecteerd. De overige inschrijvers wordt per modelbrief medegedeeld dat hun aanbiedingen niet zijn gekozen, waarbij vermeld wordt of hun aanbieding technisch conform was of niet, en waarbij een aanwijzing wordt gegeven van eventuele zwakheden op technisch niveau van de aanbieding.

Wanneer het een opdracht betreft die in het kader van een financieringsovereenkomst is geplaatst, kan de aanbestedende dienst de gunning niet eerder mededelen dan nadat deze financieringsovereenkomst is gesloten (zie punt 5: „Aanbestedingen met een opschortingsclausule”).

Nadat het contract is getekend, maakt de Commissie het resultaat van de aanbesteding bekend (aankondiging van de gunning van de opdracht) in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*, op het internet en in andere geschikte media. De aankondiging van de gunning van de opdracht dient het aantal ontvangen aanbiedingen, de datum van de gunning van de opdracht, de naam en het adres van de gekozen inschrijver, en de prijs van de opdracht te vermelden.

20.10.3. Ondertekening van de overeenkomst

De overeenkomst wordt ondertekend door de aanbestedende dienst en aan de gekozen inschrijver toegezonden, die de overeenkomst binnen 30 dagen na ontvangst dient te contrasigneren en terug te sturen, samen met de waarborg voor een correcte uitvoering.

De overeenkomst dient te zijn gedateerd, en mag geen betrekking hebben op eerder uitgevoerde werken. De overeenkomst kan niet in werking treden vóór de datum van ondertekening

door beide partijen. De datum van ondertekening dient zorgvuldig te worden gekozen, omdat de overeenkomstsluitende partijen vanaf dat tijdstip gebonden zijn tot uitvoering van de opdracht.

21. LOKAAL BEKENDGEMAAKTE OPENBARE AANBESTEDING (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN MET EEN WAARDE TUSSEN 300 000 EURO EN 5 000 000 EURO)

Bij een openbare aanbestedingsprocedure die plaatselijk wordt bekendgemaakt wordt het aanbestedingsbericht voor leveringen uitsluitend geplaatst in de betrokken ACS-staat of ACS-staten. Op het internet publiceert de Commissie de referentie van deze aanbestedingen (dossiernummer, land, aanbestedende dienst en soort opdracht) met het adres van de delegatie waar de bedrijven aanvullende informatie kunnen verkrijgen.

Bij een plaatselijk bekendgemaakte openbare aanbesteding dient de deelname van andere in aanmerking komende aannemers in dezelfde mate te zijn gewaarborgd als die van plaatselijke aannemers. Voorwaarden die de deelname van andere in aanmerking komende aannemers beperken, zijn verboden (bijvoorbeeld een verplichting om in het begunstigde land geregistreerd te zijn of daar reeds overeenkomsten te hebben gesloten, enz.).

Bij deze procedure is de minimale termijn tussen de datum van de publicatie van het aanbestedingsbericht in de lokale pers en de uiterste datum voor de ontvangst van aanbiedingen 60 dagen.

De regels in het kader van een openbare procedure zoals bedoeld in punt 20 zijn van overeenkomstige toepassing op de openbare procedure die lokaal wordt gepubliceerd.

22. VEREENVOUDIGDE PROCEDURE (VAN TOEPASSING OP OPDRACHTEN TER WAARDE VAN MINDER DAN 300 000 EURO)

Alle opdrachten ter waarde van minder dan 300 000 euro kunnen door de aanbestedende dienst na overleg met ten minste drie aannemers van zijn keuze via een vereenvoudigde procedure worden aanbesteed, zonder publicatie.

De aanbestedende dienst stelt een lijst op van ten minste drie aannemers. De gekozen kandidaten ontvangen een uitnodiging tot inschrijving op basis van de technische specificaties die hen ook worden medegedeeld.

De inschrijvingen dienen in het bezit te zijn van de aanbestedende dienst op het adres en op de datum en het tijdstip als vermeld in de uitnodiging tot inschrijving. De gekozen kandidaten moeten een termijn van minimaal 30 dagen krijgen, te rekenen vanaf de datum van verzending van de uitnodiging.

De aanbiedingen worden geopend en beoordeeld door een beoordelingscomité, dat moet beschikken over de voor de beoordeling vereiste technische en administratieve expertise. De beoordeling geschiedt op dezelfde wijze als in het geval van een openbare aanbesteding. Indien de aanbestedende dienst niet minimaal drie geldige offertes ontvangt, moet de procedure worden geannuleerd en opnieuw worden opgestart.

Voor werken ter waarde van 5 000 euro of minder kan de aanbestedende dienst echter rechtstreeks aanbesteden op basis van een enkele offerte.

BIJLAGE I

REGELS VOOR DE AANBESTEDING

DIENSTEN	LEVERINGEN	WERKEN
<p style="text-align: center;">$x \geq 200\ 000$ EUR</p> <p>Internationale niet-openbare aanbesteding 4 tot 8 dienstverleners uitgenodigd</p>	<p style="text-align: center;">$x > 150\ 000$ EUR</p> <p>Internationale openbare aanbesteding</p>	<p style="text-align: center;">$x > 5\ 000\ 000$ EUR</p> <p>Internationale openbare aanbesteding</p>
	<p style="text-align: center;">$30\ 000\ \text{EUR} \leq x \leq 150\ 000\ \text{EUR}$</p> <p>Lokale openbare aanbesteding</p>	<p style="text-align: center;">$300\ 000\ \text{EUR} \leq x \leq 5\ 000\ 000\ \text{EUR}$</p> <p>Lokale openbare aanbesteding</p>
<p style="text-align: center;">$x < 200\ 000$ EUR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kader-overeenkomst of 2. Vereenvoudigde procedure, overleg met minimaal drie dienstverleners 3. $x < 5\ 000$ EUR: een enkele aanbidding 	<p style="text-align: center;">$x < 30\ 000$ EUR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vereenvoudigde procedure, overleg met minimaal drie leveranciers 2. $x < 5\ 000$ EUR: een enkele aanbidding 	<p style="text-align: center;">$x < 300\ 000$ EUR</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vereenvoudigde procedure, overleg met minimaal drie aannemers 2. $x < 5\ 000$ EUR: een enkele aanbidding

BIJLAGE II

DEFINITIES

Gemeenschap: de Europese Gemeenschap.

EOF: het Europees Ontwikkelingsfonds.

ACS-staten: de staten in Afrika, het Caribisch Gebied en de Stille Oceaan die de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst op 23 juni 2000 in Cotonou hebben ondertekend.

Lidstaten: de lidstaten van de Europese Gemeenschap.

Het Hoofd van de Delegatie: de vertegenwoordiger van de Commissie in de ACS-staten.

Commissie: Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Aanbestedende dienst: de staat, of de publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersoon die de overeenkomst sluit overeenkomstig de financieringsovereenkomst.

Opdrachten voor studies: Een overeenkomst voor diensten gesloten tussen de dienstverleners en de aanbestedende dienst, betreffende onder meer studies voor de identificatie en voorbereiding van projecten, haalbaarheidsstudies, economische studies en marktonderzoek, technische studies, evaluatie en audit.

Opdrachten voor technische bijstand: Een overeenkomst betreffende diensten tussen een dienstverlener en de aanbestedende dienst waarbij de dienstverlener advies moet verlenen, of de leiding van of het toezicht op een project op zich moet nemen, of de in de opdracht vermelde deskundigen ter beschikking moet stellen, of de functie van „procurement agent” vervult.

Opdracht voor leveringen: Een overeenkomst tussen een leverancier en de aanbestedende dienst die betrekking heeft op de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten, en op eventuele andere taken zoals het aanbrengen en installeren, onderhoud, reparaties, opleiding, service, enz.

Opdracht voor werken: Een overeenkomst tussen een aannemer en de aanbestedende dienst voor de uitvoering van werken of de verwezenlijking van een „werk”.

Gemengde opdracht: Een overeenkomst tussen enerzijds een dienstverlener, leverancier of aannemer, en anderzijds de aanbestedende dienst, die ten minste twee verschillende soorten werkzaamheden omvat, bijvoorbeeld werken, leveringen of diensten.

Kader-overeenkomst: Een overeenkomst voor de uitvoering van homogene diensten of leveringen waarvan de omvang niet gespecificeerd is, gedurende een beperkte periode.

Gegadigde: Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon of groep van deze personen die om een uitnodiging tot deelname aan een niet-openbare aanbesteding heeft verzocht.

Inschrijver: Elke natuurlijke persoon of rechtspersoon of groep van deze personen die een aanbieding heeft ingediend met het oog op de sluiting van een overeenkomst.

Gekozen inschrijver: De inschrijver die na een aanbestedingsprocedure wordt gekozen.

Openbare procedure: Procedure waarbij elke natuurlijke persoon of rechtspersoon of groep van deze personen een aanbieding kan indienen, na publicatie van een aanbestedingsbericht.

Niet-openbare procedure: Procedure waarbij alleen de door de aanbestedende dienst uitgenodigde gegadigden een offerte kunnen indienen, na publicatie van een aanbestedingsbericht.

Vereenvoudigde procedure: Procedure waarbij alleen de door de aanbestedende dienst uitgenodigde gegadigden een offerte kunnen indienen, zonder voorafgaande publicatie van een aanbestedingsbericht.

Onderhandelingsprocedure: Procedure waarbij de aanbestedende dienst, zonder voorafgaande publicatie van een aanbestedingsbericht, overleg pleegt met de gegadigde(n) van zijn keus en met een of meer van hen onderhandelt over de voorwaarden van de opdracht (zie punten 10.1.2, 14.1.2, 14.2.2 en 19.1.2 van de handleiding).

Uitvoering in eigen beheer: Projecten en programma's uitgevoerd door een (semi-) overheidsinstelling of (semi-) overheidsdienst van de betrokken ACS-staat of ACS-staten, of door de persoon die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de operatie.

Relevante media: De publicatie in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* en op het internet is verplicht in alle in deze algemene voorschriften gespecificeerde gevallen. Publicatie in de staatsbladen van de ACS-staten en in andere gespecialiseerde tijdschriften kan noodzakelijk zijn.

Aanbestedingsdossier: Het door de Commissie opgestelde dossier dat naar de aanbestedende dienst wordt gezonden ter goedkeuring en voor het opstarten van de procedure (internationale aanbesteding), of het dossier dat door de aanbestedende dienst voor publicatie ter goedkeuring aan het Hoofd van de Delegatie wordt voorgelegd (alle andere aanbestedingen), en waarin alle documenten zijn opgenomen die nodig zijn voor het opstellen en indienen van een aanbieding.

Algemene voorwaarden voor overeenkomsten: De algemene voorwaarden, waarin opgenomen de contractuele clausules van administratieve, financiële, juridische en technische aard, met betrekking tot de uitvoering van opdrachten.

Bijzondere voorwaarden: Bijzondere voorwaarden die door de aanbestedende dienst zijn opgesteld als integrerend deel van het aanbestedingsdossier, waarin zijn opgenomen de wijzigingen in de algemene voorwaarden, de bijzondere contractuele clausules, de taakomschrijving (bij een opdracht betreffende diensten) of de technische specificaties (bij een opdracht voor leveringen of werken), en andere zaken die betrekking hebben op de opdracht.

Taakomschrijving: Het door de aanbestedende dienst opgestelde document waarin de eisen en/of doelstellingen op het gebied van de dienstverlening worden omschreven, en in voorkomend geval, de te gebruiken methoden en middelen en/of de te bereiken resultaten.

Beoordelingscomité of jury: een beoordelingscomité of een jury bestaande uit een oneven aantal leden, met een minimum van drie, die beschikken over de technische en administratieve deskundigheid die nodig is om de aanbiedingen te beoordelen.

Dag: Kalenderdag.

Termijnen: De termijnen beginnen te lopen met ingang van de dag na de datum van de handeling of gebeurtenis die is vastgesteld als beginpunt voor de berekening van de termijnen. Wanneer de laatste dag van een termijn geen werkdag is, verstrijkt de termijn op de eerste werkdag na de laatste dag van de termijn.

Belangenconflict: Elke gebeurtenis die invloed heeft op het vermogen van een gegadigde, een inschrijver of een contractant om objectief en onpartijdig professioneel advies te geven, of die hem belet om altijd de belangen van de aanbestedende dienst te laten prevaleren. Elk conflict met eventueel in de toekomst te verrichten werkzaamheden, of met andere huidige of vroegere verplichtingen van een gegadigde, een inschrijver of een contractant, of elk conflict met zijn eigen belangen. Deze beperkingen zijn eveneens van toepassing op een eventuele onderaannemer en op het personeel van de gegadigde, inschrijver of contractant.

De economisch meest voordelige aanbidding: De aanbidding die als beste wordt beoordeeld, rekening houdend met diverse criteria die variëren afhankelijk van de desbetreffende opdracht: bijvoorbeeld de kwaliteit, de technische waarde, het esthetische en functionele karakter, de service en de technische bijstand, de datum van levering of uitvoering, de prijs of de laagste prijs. Deze criteria moeten worden gepubliceerd in het aanbestedingsbericht of worden aangekondigd in het aanbestedingsdossier.

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van het statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van deze Gemeenschappen

(2002/C 291 E/03)

COM(2002) 213 def. — 2002/0100(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 19 april 2002)

TOELICHTING

De Europese instellingen vormen een unieke administratie door de rol die zij spelen en de plaats die zij op de internationale scène innemen; dit betekent echter niet dat zij kunnen voorbijgaan aan de veranderingen die zich in de wereld rondom hen voordoen. De afgelopen veertig jaar is er veel veranderd, zowel op politiek gebied als wat betreft de organisatie en de dagelijkse werkzaamheden van hun diensten. De vooruitgang op sociaal, economisch en technologisch gebied vereist drastische aanpassingen van het management, het besluitvormingsproces en de werkmethoden.

Als organisatie moet de Commissie rekening houden met deze ontwikkelingen, vooral omdat de burgers steeds meer van haar verwachten en haar taken steeds omvangrijker worden. De systemen voor financieel beheer en controle zijn praktisch ongewijzigd gebleven, terwijl het aantal te behandelen dossiers in tien jaar tijd is vertienvoudigd. Het statuut van de ambtenaren, dat de arbeidsvoorwaarden van haar personeel regelt, is niet noemenswaardig gewijzigd sedert het in 1967 is vastgesteld.

Daarom is op de Europese Raad in Berlijn en in Keulen aan de heer Prodi en de Commissie opdracht gegeven de Commissie te hervormen. In het witboek dat op 1 maart 2000 is goedgekeurd (COM(2000) 200), zijn de hoofdlijnen van de te volgen strategie uitgezet en zijn drie grote prioriteiten vastgelegd:

- grondige modernisering van financieel management, controle en audit, en invoering van een systeem dat gebaseerd is op een duidelijke afbakening van de bevoegdheden en waarbij de verantwoordingsplicht centraal staat;
- invoering van een nieuw systeem voor strategische planning en programmering op basis van activiteitsgestuurd management, ten einde de te verrichten taken en de daarvoor benodigde middelen beter op elkaar af te stemmen;
- modernisering van het personeelsbeleid ten einde het hooggekwalificeerd personeel op weldoordachte wijze in te schakelen, op te leiden, te beheren en te motiveren, ten dienste van de prioritaire taken.

In verband met laatstgenoemde prioriteit heeft de Commissie op 28 februari 2001 een reeks richtsnoeren vastgesteld. Over deze richtsnoeren is uitgebreid overleg gepleegd, zowel intern met de diensten en met de personeelsvertegenwoordigers als met de overige instellingen; dit overleg heeft geleid tot precieze richtsnoeren die in concrete voorstellen konden worden omgezet.

Een aantal van deze voorstellen, zoals de wijziging van de interne voorschriften inzake opleiding of beoordeling en bevordering, kunnen binnen het huidige statutaire kader ten uitvoer worden gelegd. Voor de tenuitvoerlegging van andere voorstellen zijn echter wijzigingen van het statuut en van de RAP nodig. Deze wijzigingen zijn opgenomen in het onderhavig voorstel voor een verordening.

- Met het statuut wordt — door de toepassing van gemeenschappelijke voorschriften — de eenheid van het Europees openbaar ambt gewaarborgd. Het statuut moet uitdrukkelijk voor alle organen van de Gemeenschappen van toepassing zijn, teneinde de samenwerking tussen de instellingen en organen op het gebied van het personeelsbeleid te versterken, hetgeen de goede werking van de Gemeenschappen en een efficiënt gebruik van het menselijk kapitaal ten goede komt.

- In het statuut zijn alle rechten en verplichtingen van de ambtenaren vastgelegd. Om de vooruitgang en de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van het arbeidsklimaat, met name het handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de dienstverlening als cultuur, in het statuut te integreren, moeten wijzigingen worden aangebracht. De rechten en de verplichtingen moeten duidelijk en bevatelijk zijn en er moeten precieze criteria worden vastgesteld waarop de administratie zich bij haar besluitvorming kan baseren. De inspanningen om het statuut te verduidelijken en te vereenvoudigen betreffen de volgende punten:
  - In het handvest van de grondrechten van de Europese Unie is onpartijdigheid als een basisbeginsel erkend. De verplichtingen van de ambtenaren in situaties die tot belangenconflicten kunnen leiden, moeten beter worden omschreven.
  - Ervaring opgedaan in openbare ambten kan zowel voor de ambtenaar als voor de instelling nuttig zijn; er moeten echter duidelijke regels worden vastgesteld voor personeelsleden die een dergelijk ambt ambiëren of bekleeden.
  - Een ander beginsel dat van essentieel belang is voor de goede werking en de reputatie van de Gemeenschappen, is dat van de geheimhouding. De verplichtingen en de beperkingen voor gewezen ambtenaren in dit verband moeten beter worden omschreven.
  - Tegelijk zijn de instellingen vastbesloten het beginsel van de transparantie van het Europees openbaar ambt in acht te nemen, en een grotere openheid naar buiten toe na te streven. Daarvoor moeten beperkingen inzake de geheimhoudingsverplichting worden opgelegd.
  - De vrijheid van meningsuiting is een fundamenteel recht van iedere ambtenaar. In het statuut moeten duidelijke regels worden opgenomen betreffende de voorafgaande toestemming voor de bekendmaking van publicaties die verband houden met het communautair beleid.
- De Commissie vervult een essentiële rol bij het communautaire beleid inzake gelijke kansen op het werk, door iedere vorm van discriminatie op grond van geslacht, ras, geloofsovertuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid te bestrijden. Als werkgever moet zij haar personeel ten minste dezelfde waarborgen bieden. Om dit beginsel ten volle te kunnen toepassen, moet het statuut worden aangepast, bijvoorbeeld door (onder bepaalde voorwaarden) aan personeelsleden in geregistreerde partnerschappen of erkende duurzame partnerschappen dezelfde rechten toe te kennen als aan gehuwden.
- Verschillende van de wijzigingen bevestigen het belang van de sociale aspecten in het personeelsbeleid. In het statuut moet expliciet naar het sociaal beleid worden verwezen. Nieuwe bepalingen (waarvan sommige niet meer zijn dan de bevestiging van een feitelijke situatie) inzake verlof om familiale redenen (met name het ouderschapsverlof), versoepeling van de arbeidsvoorwaarden en de invoering (onder bepaalde voorwaarden) van deeltijds werk, zullen niet alleen bijdragen tot een betere combinatie van beroeps- en privé-leven, tot de bevordering van de gelijke kansen en de bescherming van de waardigheid van het individu, maar zullen tevens leiden tot een verhoogde motivering (en dus een hogere productiviteit) van het personeel en aantrekkelijker voorwaarden bij aanwerving.
- Voorts worden nieuwe bepalingen voorgesteld die het mogelijk maken het probleem van seksuele intimidatie en mobbing beter aan te pakken.
- Een loopbaanstructuur die in het statuut is vastgelegd vormt de beste garantie om het onafhankelijke karakter van het Europees openbaar ambt te vrijwaren en de integratie van verschillende arbeidsculturen te bevorderen. Een dergelijke structuur, waaraan een nieuw beoordelingssysteem wordt gekoppeld dat strenger is dan het huidige, komt de coherentie ten goede, omdat op die manier de conflicten worden vermeden die ontstaan wanneer meer nadruk wordt gelegd op individuele resultaten dan op teamwork. Dat beginsel moet gehandhaafd blijven. Toch moet de huidige loopbaanstructuur worden herzien, om rekening te houden met de diepgaande wijzigingen die zich in de arbeidspatronen hebben voorgedaan: overal in Europa is bij- en nascholing de norm geworden; polyvalentie is noodzakelijk geworden omdat de aard van het werk voortdurend evolueert; gelet op de algemene verspreiding van de informatica en andere technologische middelen heeft de indeling in vier categorieën op basis van de gevolgde opleiding weinig zin. Met de voorgestelde nieuwe loopbaanstructuur wordt het gemakkelijker naar een andere categorie over te stappen, zodat beter rekening kan worden gehouden met beroepservaring en permanente vorming. Tevens wordt gezorgd voor een betere correlatie tussen prestaties en bezoldiging, omdat meer stimulansen worden geboden en goede prestaties worden beloond. Voor het nieuwe beoordelingssysteem is een statutwijziging nodig, teneinde een rechtskader tot stand te brengen om de beoordeling van directeuren en directeuren-generaal mogelijk te maken.

- Met mobiliteit worden twee doelstellingen nagestreefd: enerzijds wordt tegemoet gekomen aan de behoeften van de instelling inzake efficiëntie en aanpassing aan een veranderende omgeving, en anderzijds worden ook de behoeften van de ambtenaar beantwoord wat betreft arbeidssatisfactie, zelfontplooiing of loopbaanontwikkeling. Mobiliteit kan erin bestaan dat de ambtenaar nieuwe taken op zich neemt in zijn administratieve eenheid, in een andere administratieve eenheid of in een ander directoraat of directoraat-generaal, of zelfs buiten de instelling. Om de mogelijkheden inzake externe mobiliteit te verbeteren en de voorwaarden voor toekenning van verlof om redenen van persoonlijke aard te moderniseren, moet het statuut worden gewijzigd. Voorts is een statutwijziging nodig om een aparte en transparante aankondiging mogelijk te maken van vacatures waarin door overplaatsing of door bevordering/aanstelling kan worden voorzien.
- Het Europese overheidsapparaat moet van zodanige kwaliteit zijn dat het in staat is zijn opdracht overeenkomstig de verdragen uit te voeren. Het statuut moet ervoor blijven zorgen dat de Gemeenschappen over ambtenaren kunnen beschikken die qua onafhankelijkheid, bekwaamheid, prestaties en integriteit van het hoogste niveau zijn en die op een zo ruim mogelijke geografische basis binnen de Unie zijn aangeworven. Dit impliceert dat aan kandidaat-ambtenaren aantrekkelijke financiële voorwaarden moeten worden geboden. Uit een recente studie is gebleken dat de bezoldiging van de Europese ambtenaren in Brussel over het algemeen vergelijkbaar is met die van ambtenaren van de lidstaten die in het buitenland werkzaam zijn, en met die van soortgelijke personeelscategorieën in internationale instellingen; de bezoldiging van personeel van multinationals ligt echter hoger. De concurrentie op de arbeidsmarkt is groot. Er moet worden voorkomen dat het Europees openbaar ambt daarvan het slachtoffer wordt. Een van de voorgestelde wijzigingen bestaat er dan ook in ervoor te zorgen dat de Europese instellingen competitief blijven en dat het algemene bezoldigingspeil behouden blijft door in het statuut een permanente methode voor de jaarlijkse aanpassing van de bezoldigingen op te nemen, waarmee wordt gegarandeerd, net als met de methode die in 2003 afloopt, dat de ontwikkeling van de koopkracht van de Europese ambtenaren gelijke tred houdt met die van de nationale ambtenaren.
- Los van de kwestie van het bezoldigingspeil zijn ook nog statutwijzigingen nodig om het systeem van toelagen en vergoedingen te moderniseren en te rationaliseren. De meeste van die wijzigingen zijn erop gericht de voorschriften te vereenvoudigen en transparanter te maken. In een paar gevallen wordt echter voorgesteld achterhaalde bepalingen in te trekken. Het beheer van de vergoeding van reiskosten en kosten van dienstreizen wordt vereenvoudigd, waarbij meer rekening zal worden gehouden met de reële kosten. Ook de toekenning van de schooltoelage zal meer op de reële uitgaven afgestemd zijn. Een herziening van de gezinstoelagen moet het mogelijk maken de situatie van de gezinnen te verbeteren, waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan de problemen waarmee ouders van jonge kinderen worden geconfronteerd. Bij de overmaking van een gedeelte van de bezoldiging naar het land van herkomst zal niet langer de aanpassingscoëfficiënt voor de hoofdstad worden toegepast, maar die voor het land; bovendien zal overmaking slechts in een beperkt aantal gevallen mogelijk zijn, wanneer er sprake is van wettelijke verplichtingen.
- De belangrijkste wijziging met betrekking tot de pensioenen bestaat erin dat in het statuut een systematische objectieve controleprocedure wordt ingevoerd waarvoor strikte criteria worden vastgesteld; deze procedure heeft ten doel te garanderen dat het actuariële evenwicht van de regeling op korte en op lange termijn wordt bewaard en dat de pensioenen integraal uit bijdragen van de betrokken partijen worden gefinancierd. Andere wijzigingen zijn gericht op de modernisering van de ouderdoms-, invaliditeits- en overlevingspensioenen, met name door de toepassing van andere aanpassingscoëfficiënten dan die welke voor de bezoldiging van het personeel in actieve dienst worden gebruikt, en door naar meer financiële neutraliteit te streven bij de overdracht van pensioenrechten.
- De Commissie moet zelf de aanbevelingen naleven die zij aan de lidstaten geeft, met name wat betreft de vervroegde uittreding. Bij de Commissie — en bij de Europese instellingen in het algemeen — ligt deze kwestie echter anders dan in de lidstaten. Het aantal vervroegde uittredingen bij de Commissie is bijzonder laag: gemiddeld een tiental per jaar over de afgelopen tien jaar. Het is dus niet nodig vervroegde uittreding te ontmoedigen; er kan integendeel worden gezegd dat het systeem van vervroegde uittreding bij de Europese instellingen niet werkt. Dit systeem is gebaseerd op statutbepalingen die meer dan dertig jaar geleden zijn vastgesteld. Daarom wordt voorgesteld het statuut zodanig te wijzigen dat het systeem kan worden gemoderniseerd, dat het meer in overeenstemming kan worden gebracht met de communautaire regelgeving inzake vrij verkeer van werknemers, dat bepaalde incoherenties kunnen worden weggewerkt en dat meer flexibiliteit mogelijk wordt.

- Gevallen van onvoldoende prestaties komen niet zo vaak voor bij de Europese instellingen. Toch kan het gebeuren dat sommige personeelsleden om diverse redenen (gebrek aan motivatie, moeilijke aanpassing aan nieuwe taken of werkmethoden enz.) niet op het verwachte niveau presteren. Er zijn procedures vastgesteld om onvoldoende prestaties op te sporen en op preventieve en positieve wijze aan te pakken, waarbij het vooral zaak is de betrokken personeelsleden de mogelijkheid en de middelen te bieden om een aanvaardbaar niveau te halen. Er wordt voorgesteld een nieuw juridisch kader tot stand te brengen om de gevallen te behandelen van personeelsleden die er niet in slagen het gewenste niveau te halen.
- De nieuwe bepalingen zullen leiden tot een beter arbeidsklimaat, meer arbeidssatisfactie, een rechtvaardiger behandeling van gevallen van onvoldoende prestaties en een beter personeelsbeleid, hetgeen het ziekteverzuim ongetwijfeld zal doen afnemen. Tevens kunnen de procedures voor de controle op het ziekteverzuim worden vereenvoudigd.
- De huidige tuchtregeling vertoont een aantal zwakke punten: de samenstelling van de tuchtraad varieert geval per geval, de procedures zijn te lang, de administratieve methoden (met name wat het administratief onderzoek betreft) zijn geëvolueerd maar niet gecodificeerd, en met de oprichting van OLAF is een nieuw element toegevoegd, waarmee in het statuut geen rekening is gehouden. Er worden statutwijzigingen voorgesteld om de bepalingen betreffende de inleiding en de afwikkeling van de procedures te rationaliseren, de tuchtraad op stabiele basis samen te stellen en de voorschriften inzake de schorsing van ambtenaren aan te passen.
- Er is ook voorzien in een nieuw rechtskader en nieuwe statutaire waarborgen om juridische bescherming te bieden aan ambtenaren die ernstige misstanden en wanpraktijken in de diensten aan het licht brengen.
- Met het oog op de harmonisatie van de bepalingen die van toepassing zijn op de ambtenaren van de wetenschappelijke en technische groepen zijn statutwijzigingen nodig. Ook de voorschriften die gelden voor het personeel van de eengemaakte externe dienst moeten worden aangepast en verduidelijkt.
- De bepalingen van de RAP moeten in overeenstemming worden gebracht met de gewijzigde statutbepalingen. Een specifieke wijziging van de RAP moet een verbetering mogelijk maken van de voorwaarden voor toekenning van de werkloosheidsuitkering aan tijdelijke functionarissen die de dienst beëindigen.
- De RAP heeft onder meer ten doel voor een systeem te zorgen om de ambtenaren te vervangen en bij te staan. In de regeling moeten de taken waarmee niet-statutair personeel kan worden belast, dan ook duidelijk omschreven zijn. Er moet een nieuw soort overeenkomst worden ingevoerd voor „personeel op contractbasis”. Deze personeelsleden komen op termijn in de plaats van de ambtenaren van categorie D en zullen worden tewerkgesteld op alle niveaus in de delegaties en vertegenwoordigingen van de Commissie, de agentschappen, de uitvoerende agentschappen en andere organen die bij specifieke rechtsinstrumenten zijn opgericht. Deze personeelsleden kunnen, nadat zij tweemaal op grond van een overeenkomst van beperkte duur in dienst zijn genomen, voor onbepaalde tijd worden aangenomen. Met deze regeling kan het huidige systeem met verschillende soorten overeenkomsten worden vereenvoudigd. De mogelijkheid om tijdelijke functionarissen op vaste posten te benoemen blijft bestaan.

Ten slotte is in een overgangsregeling voorzien, zodat de nieuwe maatregelen en voorschriften geleidelijk kunnen worden ingevoerd en verworven rechten gewaarborgd blijven.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 283,

Gelet op het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Gemeenschappen,

Gezien het voorstel van de Commissie, na advies van het Comité voor het Statuut,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Hof van Justitie,

Gezien het advies van de Rekenkamer,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het is dienstig gebleken wijzigingen aan te brengen in het huidige statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen en in de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van deze Gemeenschappen, zoals die aanvankelijk zijn vastgesteld bij Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 259/68 van de Raad ⁽¹⁾, teneinde rekening te houden met de ontwikkelingen die zich sedertdien op het gebied van de arbeidsvoorwaarden hebben voorgedaan, en met de gewijzigde opdracht van de instellingen en de nieuwe taken die hun de komende jaren te wachten staan.
- (2) Met dit statuut en deze regeling wordt de eenheid van het Europees openbaar ambt gewaarborgd. Het is de bedoeling de personele middelen op een zo efficiënt mogelijke manier te beheren in het kader van een Europees openbaar ambt dat met name gekenmerkt wordt door bekwaamheid, onafhankelijkheid, loyaliteit, onpartijdigheid en duurzaamheid. Er wordt naar gestreefd de kwaliteit van het Europees overheidsapparaat op een zodanig niveau te houden dat het zijn opdracht overeenkomstig de verdragen kan blijven vervullen, met inachtneming van de beginselen die in het handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn bekrachtigd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Het statuut van de ambtenaren en de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen worden gewijzigd zoals aangegeven in bijlage I (wat betreft het statuut van de ambtenaren) en in bijlage II (wat betreft de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden).

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op [. . .].

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

⁽¹⁾ PB L 56 van 4.3.1968, blz. 1.

BIJLAGE I

WIJZIGINGEN IN HET STATUUT VAN DE AMBTENAREN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Het statuut van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 1 wordt vervangen door de volgende tekst:

„Artikel 1

Dit statuut is van toepassing op de ambtenaren van de Gemeenschappen.”.

2. De eerste alinea van artikel 1 wordt artikel 1 bis.
3. Er wordt een artikel 1 ter toegevoegd:

„Artikel 1 ter

Tenzij in dit statuut anders is aangegeven, zijn

- het Economisch en Sociaal Comité,
- het Comité van de Regio's,
- de Europese Ombudsman,
- de Europees Toezichthouder voor gegevensbescherming en
- de organen van de Gemeenschap waarop dit statuut van toepassing is krachtens de besluiten waarbij zij zijn opgericht (hierna te noemen „de organen”)

voor de toepassing van dit statuut gelijkgesteld met de instellingen van de Gemeenschap.”

4. Er wordt een artikel 1 quater toegevoegd:

„Artikel 1 quater

Iedere bepaling in dit statuut waarin naar een persoon van het mannelijk geslacht wordt verwezen, geldt eveneens voor personen van het vrouwelijk geslacht en vice versa, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.”

5. Artikel 1 bis wordt artikel 1 quinquies en wordt als volgt gewijzigd:

- a) Lid 1 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Voor de toepassing van het statuut, is iedere vorm van discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, politieke, filosofische of godsdienstige overtuiging, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, verboden.

Bij de toepassing van dit statuut zijn de voor het huwelijk geldende bepalingen eveneens van toepassing voor andere samenlevingsvormen dan het huwelijk, mits is voldaan aan de voorwaarden vermeld in artikel 1, lid 2, onder c) van bijlage VII.”

- b) In lid 2 wordt na de woorden „in de praktijk te verzekeren”, de volgende tekst ingevoegd:

„-, hetgeen een fundamenteel beginsel is dat bij de toepassing van dit statuut in al zijn aspecten in acht moet worden genomen -”.

c) De leden 4, 5 en 6 worden toegevoegd:

„4. Voor de toepassing van lid 1 wordt als persoon met een handicap de persoon aangemerkt die getroffen is door een fysiek of mentaal gebrek dat blijvend is of waarschijnlijk blijvend zal zijn. Dit gebrek wordt vastgesteld overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 33.

Een gehandicapt persoon wordt geschikt geacht om een ambt te vervullen wanneer hij in staat is, mits een aantal redelijke voorzieningen worden aangebracht, de fundamentele taken van het betrokken ambt te vervullen.

Onder redelijke voorzieningen om de fundamentele taken van een ambt te kunnen vervullen wordt verstaan het ter beschikking stellen of aanpassen van apparatuur, van diensten of van de arbeidsomstandigheden, of het aanpassen van gebruiken en procedures teneinde het voor een persoon met een handicap mogelijk te maken zijn taken naar behoren te vervullen, zonder dat dit voor de instelling een al te grote belasting vormt.

5. Wanneer een persoon op wie dit statuut van toepassing is feiten aanbrengt op grond waarvan kan worden aangenomen dat directe of indirecte discriminatie heeft plaatsgevonden, moet de instelling het bewijs leveren dat er geen sprake is van schending van het beginsel van de gelijke behandeling.

6. Iedere beperking ten aanzien van de naleving van het non-discriminatiebeginsel en het proportionaliteitsbeginsel moet op objectieve en redelijke wijze gemotiveerd zijn en moet beantwoorden aan legitieme doelstellingen van algemeen belang in het kader van het personeelsbeleid. Met name de vaststelling van een verplichte pensioenleeftijd en van een minimale pensioengerechtigde leeftijd kunnen door dergelijke doelstellingen worden gerechtvaardigd.”

6. Er wordt een artikel 1 sexies ingevoegd:

„Artikel 1 sexies

De instellingen voeren ten behoeve van hun ambtenaren, inclusief de gewezen ambtenaren, een sociaal beleid dat erop gericht is op sociale bijstand, sociale bescherming en sociale voorzieningen aan te bieden en passende gezondheids- en veiligheidsnormen toe te passen, die voorzover mogelijk hoger liggen dan de minimumnormen die in de wetgeving van de lidstaten zijn voorgeschreven. Dit sociaal beleid wordt in nauwe samenwerking met het personeelscomité en in het kader van een meerjarenplanning ten uitvoer gelegd. De begrotingautoriteit stelt de nodige middelen ter beschikking op basis van de geraamde behoeften.”

7. Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

a) De tekst van de eerste alinea wordt lid 1.

b) De tweede en de derde alinea worden geschrapt.

c) Er wordt een lid 2 toegevoegd:

„2. Een of meer instellingen kunnen de uitoefening van de aan het tot aanstelling bevoegde gezag verleende bevoegdheden echter geheel of gedeeltelijk aan een van hen of aan een inter-institutioneel orgaan toekennen.”

7 bis. Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

In de derde alinea worden de woorden „overplaatsing, bevordering of een intern onderzoek” vervangen door de woorden „overplaatsing of bevordering” en de woorden „der drie Europese Gemeenschappen” vervangen door de woorden „van de overige instellingen en/of wordt een intern vergelijkend onderzoek georganiseerd”.

8. De artikelen 5 en 6 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 5

1. De ambten waarop dit statuut van toepassing is, zijn in twee functiegroepen ingedeeld naar gelang van de aard en het niveau van de werkzaamheden waarmee zij overeenkomen, namelijk de functiegroep „administrateurs” (hierna „AD”) en de functiegroep „assistenten” (hierna „AST”).
2. De functiegroep AD omvat twaalf rangen, die overeenkomen met leidinggevende functies, functies met een scheppend of studiekarakter en functies op taalkundig en wetenschappelijk gebied. De functiegroep AST omvat elf rangen die overeenkomen met functies met een uitvoerend en technisch karakter en kantoorfuncties.
3. Voor aanstelling in een ambt moet ten minste aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:
  - a) voor de functiegroep AST
    - een diploma bezitten van hoger onderwijs,
    - een diploma bezitten van hoger middelbaar onderwijs en een bruikbare beroepservaring van ten minste drie jaar hebben opgedaan, of
    - een gelijkwaardige beroepservaring hebben opgedaan.
  - b) voor de functiegroep AD,
    - een volledige universitaire opleiding van ten minste drie jaar hebben gevolgd en hetzij een bruikbare beroepservaring van ten minste een jaar hebben opgedaan, hetzij een aanvullende universitaire opleiding van een jaar hebben gevolgd, of
    - een gelijkwaardige beroepservaring hebben opgedaan.
4. In bijlage I, punt A, is een overzicht van de verschillende standaardfuncties opgenomen. Iedere instelling stelt op basis van dit overzicht en na overleg met het Comité voor het statuut, de bij iedere functie behorende taken en bevoegdheden vast.
5. Voor alle ambtenaren die tot dezelfde functiegroep behoren, gelden dezelfde voorwaarden inzake aanwerving en loopbaanverloop

Artikel 6

1. Het aantal ambten per rang is vastgesteld in de lijst van het aantal ambten, die voor iedere instelling bij de afdeling van de begroting is gevoegd die op desbetreffende instelling betrekking heeft.
  2. Met deze lijst wordt gegarandeerd dat de mogelijkheden voor bevordering naar een hogere rang ieder jaar en voor iedere instelling ten minste overeenkomen met het aantal ambtenaren die zich per 1 januari van het voorgaande jaar in een van de standen „actieve dienst” in de zin van artikel 35 onder a), „detachering in het belang van de dienst” in de zin van artikel 38, „verlof wegens militaire dienst” in de zin van artikel 35, onder e), of „ouderschapsverlof” of „verlof om gezinsredenen” in de zin van artikel 35 onder f), bevonden, vermenigvuldigd met het percentage dat in de tabel van bijlage I, punt B, voor de desbetreffende rang is vastgesteld”.
9. Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In lid 1 worden de woorden „tot zijn categorie of groep” vervangen door de woorden „tot zijn functiegroep”.
  - b) In lid 2, eerste zin, worden de woorden „dat bij een hogere loopbaan van zijn categorie of groep behoort dan waarin hij is geplaatst.”

vervangen door de woorden

„dat bij een hogere rang van zijn functiegroep behoort dan de rang waarin hij is geplaatst”.

- c) In lid 2, tweede zin, worden de woorden „in de aanvangsrang” geschrapt.
- d) In lid 2, tweede zin, worden de woorden „in de loopbaan waarin hij ad interim te werk is gesteld” vervangen door de woorden „in de rang die overeenstemt met de rang waarin hij ad interim te werk is gesteld”.
10. Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In lid 1, onder a), wordt na het derde streepje de volgende tekst ingevoegd:
- „— één of, indien het aantal ambtenaren in de standplaatsen dit vereist, meer paritaire raadgevende commissies voor de behandeling van gevallen van onvoldoende prestaties.”.
- b) De tweede alinea van lid 2 wordt door de volgende tekst vervangen:
- „De lijst van de leden van deze organen wordt ter kennis van het personeel van de instelling gebracht”.
- c) In lid 5 worden het punt
- „b) ontslag wegens onvoldoende geschiktheid voor het ambt,”
- en de zin
- „Het ziet erop toe dat de beoordeling van het personeel der instelling volgens gelijke maatstaven plaatsvindt.”
- geschrapt.
- Punt c) wordt punt b) en de volgende zin wordt toegevoegd: „Het tot aanstelling bevoegde gezag kan het comité opdragen erop toe te zien dat de beoordeling van het personeel van de instelling volgens gelijke maatstaven plaatsvindt”.
- d) Er wordt een lid 6 toegevoegd:
- „6. De paritaire raadgevende commissie voor de behandeling van gevallen van onvoldoende prestaties brengt advies uit betreffende de toepassing van artikel 51.”
11. In artikel 10, eerste alinea, wordt na de eerste zin de volgende zin ingevoegd:
- „De organen zijn gezamenlijk vertegenwoordigd, volgens de regels die door hen en door de Commissie in onderlinge overeenstemming zijn overeengekomen”
- De tweede alinea wordt door de volgende tekst vervangen:
- „Het comité wordt door de Commissie geraadpleegd over elk voorstel tot herziening van het statuut; het brengt zijn advies uit binnen de door de Commissie gestelde termijn. Alvorens het comité wordt geraadpleegd, wordt met de vak- en beroepsorganisaties overleg gepleegd over de voorstellen van de Commissie, volgens de door de Commissie en deze organisaties overeengekomen regels. Los van de taken die op grond van dit statuut aan het comité zijn toegekend, kan het comité voorstellen formuleren inzake de herziening van het statuut. Het comité komt bijeen op verzoek van de voorzitter, van een instelling of van het personeelscomité van een instelling.”
- 11 bis. Er wordt een artikel 10 ter ingevoegd, dat als volgt luidt:
- „De in artikel 24 ter bedoelde vak- en beroepsorganisaties handelen in het algemeen belang van het personeel, onverminderd de bevoegdheden van de personeelscomités.

Deze personeelscomités mogen namens het personeel onderhandelingen voeren en overeenkomsten sluiten, op basis van door een of meer instellingen in overleg met de in artikel 24 ter bedoelde vak- en beroepsorganisaties vastgestelde regels.”

12. In artikel 11 wordt aan de eerste alinea de volgende zin toegevoegd:

„Hij vervult de hem toevertrouwde taken op objectieve en onpartijdige wijze en met inachtneming van zijn loyaliteitsplicht tegenover de Gemeenschappen.”

13. Er wordt een artikel 11 bis ingevoegd:

„Artikel 11 bis

1. Tenzij hierna anders is bepaald, mag een ambtenaar bij de uitoefening van zijn functie geen aangelegenheden behandelen waarbij hij, direct of indirect, enig persoonlijk belang, met name van familiale of financiële aard heeft dat zijn onafhankelijkheid in het gedrang zou kunnen brengen.

2. Wanneer een ambtenaar bij de uitoefening van zijn functie een dergelijke aangelegenheid moet behandelen, dient hij het tot aanstelling bevoegde gezag daarvan onmiddellijk in kennis te stellen. Het tot aanstelling bevoegde gezag neemt de maatregelen die nodig zijn en kan met name de ambtenaar van zijn verplichtingen met betrekking tot deze aangelegenheid ontslaan.

3. De ambtenaar mag in ondernemingen die onder toezicht staan van de instelling waartoe hij behoort, noch direct, noch indirect, belangen hebben of verwerven die van die aard of van die omvang zijn dat zij zijn onafhankelijkheid bij de uitoefening van zijn functie in het gedrang kunnen brengen.”

14. Artikel 12 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 12

De ambtenaar dient zich te onthouden van iedere handeling en van iedere manier van optreden die afbreuk zouden kunnen doen aan de waardigheid van zijn functie als ambtenaar.”

15. Na artikel 12 worden de artikelen 12 bis en 12 ter ingevoegd:

„Artikel 12 bis

1. De ambtenaar onthoudt zich van iedere vorm van psychisch geweld of seksuele intimidatie.

2. Onder „psychisch geweld” wordt iedere vorm van opzettelijk onbehoorlijk gedrag verstaan dat zich gedurende lange tijd herhaaldelijk of systematisch voordoet in de vorm van gedragingen, woorden, handelingen, gebaren of geschriften die de persoonlijkheid, de waardigheid of de fysieke of de psychische integriteit van de betrokkene kunnen aantasten.

3. Onder „seksuele intimidatie” wordt de situatie verstaan waarin zich enige vorm van ongewenst gedrag van seksuele aard voordoet, met als doel of resultaat een persoon in zijn waardigheid aan te tasten of een intimiderende, vijandige, agressieve of verstorende sfeer te creëren. Seksuele intimidatie wordt beschouwd als discriminatie op grond van geslacht in de zin van artikel 1 quinquies, lid 1.

Artikel 12 ter

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 15, moet de ambtenaar die voornemens is om, al dan niet tegen beloning, enige nevenactiviteit uit te oefenen of enigerlei opdracht buiten de Gemeenschappen te vervullen, daartoe machtiging vragen aan het tot aanstelling bevoegde gezag. Deze machtiging wordt alleen geweigerd wanneer de activiteit of opdracht van die aard is dat de ambtenaar erdoor wordt gehinderd in de uitoefening van zijn functie of wanneer de activiteit of opdracht niet verenigbaar is met de belangen van de instelling.

2. De ambtenaar stelt het tot aanstelling bevoegde gezag in kennis van iedere wijziging van bovenbedoelde activiteit of opdracht die zich voordoet nadat hij overeenkomstig lid 1 machtiging aan het tot aanstelling bevoegde gezag heeft gevraagd. De machtiging kan worden ingetrokken als de activiteit of de opdracht niet meer voldoet aan de voorwaarden bedoeld in de laatste zin van lid 1."

16. In artikel 13 worden de woorden „of de ambtenaar in zijn functie dient te worden gehandhaafd, of hij in een ander ambt moet worden geplaatst dan wel of hij ambtshalve dient te worden ontslagen” vervangen door de woorden „of de ambtenaar in zijn functie dient te worden gehandhaafd dan wel in een ander ambt moet worden geplaatst”.
17. Artikel 14 wordt geschrapt.
18. Artikel 15 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 15

1. De ambtenaar die zich kandidaat wenst te stellen voor een openbaar ambt stelt het tot aanstelling bevoegde gezag daarvan in kennis. Het tot aanstelling bevoegde gezag besluit of de betrokkene, gelet op het belang van de dienst,

- om verlof om redenen van persoonlijk aard moet verzoeken,
- jaarlijks verlof moet opnemen,
- toestemming kan krijgen om deeltijds te werken, of
- zijn functie op dezelfde wijze kan blijven vervullen.

2. Wanneer een ambtenaar in een openbaar ambt wordt verkozen of benoemd, stelt hij het tot aanstelling bevoegde gezag daarvan onmiddellijk in kennis. Het tot aanstelling bevoegde gezag neemt, naar gelang van het belang van de dienst, het gewicht van het ambt, de verplichtingen die daaruit voortvloeien en de bezoldiging en de kostenvergoeding die daaraan verbonden zijn, een van de bovengenoemde besluiten. De periode waarvoor verlof om redenen van persoonlijke aard wordt toegekend, of toestemming wordt gegeven om deeltijds te werken, is gelijk aan de periode van de ambtstermijn van de betrokken ambtenaar."

19. In artikel 16 worden de tweede, de derde en de vierde alinea door de volgende tekst vervangen:

„De ambtenaar die binnen twee jaar na beëindiging van de dienst beroepsbezigheden wenst uit te oefenen, moet de instelling daarvan in kennis stellen. Als deze beroepsbezigheden verband houden met de werkzaamheden die de ambtenaar heeft verricht gedurende de drie jaren die aan de beëindiging van de dienst voorafgingen en mogelijk niet verenigbaar zijn met de belangen van de instelling, kan het tot aanstelling bevoegde gezag, naar gelang van het dienstbelang, besluiten de ambtenaar te verbieden de betrokken beroepsbezigheden uit te oefenen, of de uitoefening ervan aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen. De instelling geeft binnen dertig werkdagen na ontvangst van de mededeling van de gewezen ambtenaar kennis van haar besluit ter zake, dat zij neemt na raadpleging van de paritaire commissie, die haar advies binnen door de instelling vastgestelde termijn uitbrengt. Als bovengenoemde kennisgeving niet binnen dertig werkdagen heeft plaatsgevonden, wordt de instelling geacht toestemming te verlenen."

20. Artikel 17 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 17

1. De ambtenaar is verplicht tot de meest strikte geheimhouding met betrekking tot alle feitelijke gegevens en inlichtingen die bij de uitoefening van zijn functie of ter gelegenheid daarvan te zijner kennis komen en die nog niet openbaar of toegankelijk voor het publiek zijn gemaakt. Hij mag geen documenten of gegevens die bij de uitoefening van zijn functie of ter gelegenheid daarvan te zijner kennis komen, in welke vorm dan ook, verstrekken aan personen die niet bevoegd zijn daarvan kennis te dragen, tenzij dat document of deze gegevens openbaar zijn gemaakt of toegankelijk zijn voor het publiek.

2. Ook na beëindiging van de dienst blijft deze verplichting op de ambtenaar rusten.”

21. Er wordt een artikel 17 bis ingevoegd:

„Artikel 17 bis

De ambtenaar die enig geschrift waarvan het onderwerp betrekking heeft op de activiteit van de Gemeenschappen, alleen of in samenwerking met anderen wenst te publiceren of te laten publiceren moet, onverminderd het bepaalde in de artikelen 12 en 17, het tot aanstelling bevoegde gezag daarvan van tevoren schriftelijk in kennis stellen. Alleen wanneer de betrokken publicatie van die aard is dat de belangen van de Gemeenschappen daardoor ernstig kunnen worden geschaad, kan het tot aanstelling bevoegde gezag weigeren machtiging te verlenen. Het tot aanstelling bevoegde gezag geeft de ambtenaar binnen dertig werkdagen kennis van zijn besluit ter zake. Als deze kennisgeving niet binnen dertig werkdagen heeft plaatsgevonden, wordt de machtiging geacht te zijn toegekend.”

22. Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

a) De huidige tekst wordt lid 1.

b) Aan lid 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

„De Gemeenschap kan vorderen dat de auteursrechten ten aanzien van deze activiteiten aan haar worden overgedragen.”

c) Er worden een lid 2 en een lid 3 toegevoegd:

„2. Iedere uitvinding die door een ambtenaar in de uitoefening van zijn functie of in verband daarmee wordt gedaan, komt van rechtswege toe aan de Gemeenschap. De instelling kan, op eigen kosten en namens de Gemeenschap, in alle landen octrooi aanvragen en verkrijgen. Iedere uitvinding die een ambtenaar doet tijdens het jaar dat volgt op de beëindiging van zijn dienst, wordt, zolang het tegendeel niet is bewezen, geacht tijdens de uitoefening van zijn functie te zijn gedaan. Wanneer op een uitvinding octrooi wordt verleend, moet de naam van de uitvinder of van de uitvinders worden vermeld.

3. De instelling kan een ambtenaar die een geöctrooieerde uitvinding heeft gedaan, een beloning toekennen, waarvan zij zelf het bedrag vaststelt.”

23. Aan artikel 20 wordt de volgende zin toegevoegd:

„Hij deelt zijn adres mee aan het tot aanstelling bevoegde gezag en geeft onmiddellijk kennis van iedere adresverandering.”

24. De derde alinea van artikel 21 wordt geschrapt.

25. Er wordt een artikel 21 bis ingevoegd:

„Artikel 21 bis

1. Wanneer een ambtenaar een opdracht krijgt die hem onregelmatig voorkomt of waarvan de uitvoering naar zijn mening ernstige gevolgen kan hebben, dient hij zijn directe chef daarvan al dan niet schriftelijk op de hoogte te brengen; wordt de mededeling schriftelijk gedaan, dan moet de directe chef schriftelijk antwoorden. Als de opdracht door de directe chef schriftelijk wordt bevestigd, en de ambtenaar van oordeel is dat daarbij niet voldoende rekening is gehouden met de redenen van zijn bezorgdheid, legt hij, onverminderd het bepaalde in lid 2, de kwestie schriftelijk voor aan de hiërarchieke meerdere van zijn chef. Als deze de opdracht schriftelijk bevestigt, is de ambtenaar verplicht ze uit te voeren, tenzij de opdracht strijdig is met de strafwetten of met de van geldende veiligheidsvoorschriften.

2. Als de directe chef van oordeel is dat de uitvoering van de opdracht geen uitstel kan lijden, is de ambtenaar verplicht ze uit te voeren, tenzij de opdracht strijdig is met de strafwetten of met de van geldende veiligheidsvoorschriften. De directe chef is verplicht dit soort opdrachten schriftelijk te geven, als de ambtenaar daarom verzoekt.”

26. De volgende artikelen 22 bis, 22 ter en 22 quater worden ingevoegd:

„Artikel 22 bis

1. De ambtenaar die tijdens de uitvoering van zijn functie of in verband daarmee kennis krijgt van feiten die het bestaan doen vermoeden van onwettige activiteiten, inclusief fraude of corruptie, waardoor de belangen van de Gemeenschappen worden geschaad, dan wel van gedragingen bij de uitvoering van de werkzaamheden die een aanwijzing vormen voor ernstig plichtsverzuim door ambtenaren van de Gemeenschappen, dat aanleiding kan geven tot tucht- of strafrechtelijke vervolging of voor soortgelijk verzuim door andere personen die verplichtingen tegenover een van de instellingen hebben — leden van de instellingen, personen die in welke hoedanigheid dan ook in dienst zijn van een instelling, of dienstverleners die voor rekening van een instelling werken —, meldt dit onverwijld aan zijn chef of aan zijn directeur-generaal, of, als hij dat nuttig acht, aan de secretaris-generaal of een persoon in een vergelijkbare functie, of rechtstreeks aan het Europees Bureau voor Fraudebestrijding.

2. De ambtenaar die dergelijke meldingen ontvangt, deelt ieder gegeven waarvan hij kennis krijgt en dat het bestaan van onregelmatigheden als bedoeld in lid 1 doet vermoeden, onverwijld mee aan het Europees Bureau voor Fraudebestrijding.

3. De ambtenaar mag geen nadelige gevolgen ondervinden van het feit dat hij gegevens als bedoeld in de leden 1 en 2 heeft meegedeeld, op voorwaarde dat hij redelijk en te goeder trouw heeft gehandeld.

4. Bij het Hof van Justitie zijn de bepalingen van de leden 1 tot en met 3 niet van toepassing voor documenten, bewijsstukken, rapporten, nota's of inlichtingen, in welke vorm dan ook, die in het kader van de behandeling van een aanhangige of beëindigde rechtszaak tot stand komen of worden bijgehouden.

Artikel 22 ter

1. De ambtenaar die de in artikel 22 bis bedoelde gegevens verstrekt aan de Voorzitter van de Commissie, aan de Voorzitter van de Rekenkamer, aan de Voorzitter van de Raad, aan de Voorzitter van het Europees Parlement of aan de Europese Ombudsman, mag daarvan van de kant van de instelling waartoe hij behoort, geen nadelige gevolgen ondervinden, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) hij moet er naar eer en geweten van overtuigd zijn dat de bekendgemaakte informatie en de aantijgingen die ze eventueel bevat, in essentie waar zijn;
- b) de informatie moet eerder door de ambtenaar aan het Europees Bureau voor Fraudebestrijding of aan zijn instelling zijn meegedeeld en het Bureau of de instelling moet over een redelijke termijn hebben beschikt om passende maatregelen te kunnen nemen.

2. Onder „redelijke termijn” in de zin van lid 1, onder b), wordt, onverminderd het bepaalde in lid 3, de termijn verstaan die het Bureau of de instelling nodig acht om een onderzoek in te stellen en, indien nodig, passende maatregelen te nemen. De ambtenaar wordt hiervan naar behoren in kennis gesteld.

3. Lid 2 is niet van toepassing als de ambtenaar kan aantonen dat de door het Bureau of door de instelling opgegeven termijn of termijnen, alle omstandigheden in aanmerking genomen, niet redelijk zijn.

4. Bij het Hof van Justitie zijn de bepalingen van de leden 1 tot en met 3 niet van toepassing voor documenten, bewijsstukken, rapporten, nota's of inlichtingen, in welke vorm dan ook, die in het kader van de behandeling van een aanhangige of beëindigde rechtszaak tot stand komen of worden bijgehouden.

Artikel 22 quater

De in artikel 22 ter bedoelde bescherming doet niet af aan de persoonlijke aansprakelijkheid die eventueel krachtens de ter zake geldende nationale bepalingen rust op de ambtenaar die de informatie heeft bekendgemaakt."

27. In artikel 23 worden de woorden „van de rangen A 1 tot en met A 4” vervangen door de woorden „van de rangen AD 12 tot en met AD 16”
28. De laatste twee alinea's van artikel 24 worden een nieuw artikel 24 bis.
29. Het huidige artikel 24 bis wordt artikel 24 ter.
30. In de derde alinea van artikel 25 worden de woorden „worden onmiddellijk bekendgemaakt op de aankondigingsborden in de gebouwen van de instelling waartoe hij behoort, en in het Maandblad voor het personeel der Gemeenschappen.” vervangen door de woorden „worden ter kennis gebracht van het personeel van de instelling waartoe hij behoort”.
31. Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) In de derde alinea wordt na de woorden „per aangetekende brief” de volgende tekst ingevoegd:
„, die wordt verzonden naar het laatste door de ambtenaar opgegeven adres.”
  - b) In de vierde alinea wordt na de woorden „opvattingen van de ambtenaar” de volgende zinsnede ingevoegd: „, van zijn ras of etnische afstamming of van zijn seksuele geaardheid, tenzij de betrokken gegevens door de ambtenaar zelf zijn verstrekt en met diens goedkeuring in het persoonsdossier zijn opgenomen.”
  - c) Aan de zesde alinea worden de volgende woorden toegevoegd: „en daarvan eventueel een kopie te maken”.
  - d) In de zevende alinea worden na de woorden „in de dienstlokalen” de woorden „of op beveiligde elektronische drager” toegevoegd, en worden de woorden „wanneer een beroep waarbij de ambtenaar is betrokken, bij het Hof wordt ingesteld.” vervangen door de woorden „wanneer een beroep wordt ingesteld waarbij de ambtenaar is betrokken.”
32. Er wordt een artikel 26 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Iedere ambtenaar heeft, overeenkomstig de door de instelling vastgestelde bepalingen, het recht kennis te nemen van zijn medisch dossier.”
33. De tweede alinea van artikel 27 wordt geschrapt.
34. Artikel 29 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) In lid 1 wordt de tekst onder a) en b) door de volgende tekst vervangen:

„a) de mogelijkheden om in het ambt te voorzien door middel van

    - i) overplaatsing of
    - ii) bevordering

binnen de instelling;
  - b) de verzoeken tot overgang van ambtenaren in dezelfde rang van andere instellingen en/of de mogelijkheden om een vergelijkend onderzoek binnen de instelling te organiseren, dat alleen openstaat voor de ambtenaren en de tijdelijke functionarissen in de zin van artikel 2 van de regeling van toepassing op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen.”

- b) In lid 2 worden de woorden „ambtenaren in de rangen A 1 en A 2” vervangen door de volgende tekst:
- „hoger leidinggevend personeel (directeuren-generaal of daarmee gelijkgestelden in de rangen AD 16 of 15 en directeuren of daarmee gelijkgestelden in de rangen AD 15 of 14)”.
35. Artikel 31 wordt door de volgende tekst vervangen:
- „Artikel 31*
1. De aldus gekozen kandidaten worden aangesteld in de rang van de functiegroep vermeld in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek waartoe zij zijn toegelaten.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 29, lid 2, kunnen ambtenaren slechts worden aangevraagd in de rangen AST 1 tot en met AST 4 of in de rangen AD 5 tot en met AD 8.”
36. In artikel 32 wordt de tweede alinea door de volgende tekst vervangen:
- „Het tot aanstelling bevoegde gezag kan, ten einde rekening te houden met de beroepservaring van de betrokkene, een salarisanciënniteit van ten hoogste 24 maanden toekennen. Voor de uitvoering van dit artikel worden algemene uitvoeringsbepalingen vastgesteld.”
37. In artikel 34, lid 1, wordt de eerste alinea door de volgende tekst vervangen:
- „Alvorens in vaste dienst te kunnen worden aangesteld, dient iedere ambtenaar een proeftijd van negen maanden te volbrengen.”
38. In artikel 35 wordt een punt f) toegevoegd, dat als volgt luidt:
- „f) ouderschapsverlof en verlof om gezinsredenen.”
39. Artikel 37 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In de eerste alinea, sub a), tweede streepje, worden de woorden „of van een politieke fractie van het Europees Parlement” vervangen door de woorden „, van een politieke fractie van het Europees Parlement, van het Comité van de Regio's of van een groep van het Economisch en Sociaal Comité”.
- b) Na de eerste alinea wordt een nieuwe alinea ingevoegd, die als volgt luidt: „Iedere ambtenaar in actieve dienst of met verlof om redenen van persoonlijke aard kan op eigen verzoek of in het belang van de dienst worden gedetacheerd.”
40. Artikel 39 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In punt d), tweede alinea, worden de woorden „invaliditeitspensioen of overlevingspensioen” vervangen door de woorden „invaliditeitsuitkering of overlevingspensioen”.
- b) Het huidige punt e) wordt punt f).
- c) Er wordt een punt e) ingevoegd:
- „e) Tijdens de detachering behoudt de ambtenaar het recht om in een hogere salaristrap te worden geplaatst;”
- d) In punt f) worden de woorden „tot zijn categorie of groep behorend” vervangen door de woorden „tot zijn functiegroep behorend”.

41. Artikel 40 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In lid 2, tweede alinea, wordt het woord „tweemaal” vervangen door de woorden „een aantal keer”.
  - b) De woorden „met een jaar” worden geschrapt, en de volgende zin wordt toegevoegd:
„Een verlenging kan telkens ten hoogste een jaar bedragen.”
  - c) De derde en de vierde alinea van lid 2 worden geschrapt.
  - d) In lid 3, tweede alinea, wordt de eerste zin door de volgende tekst vervangen:
„De ambtenaar die geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefent, kan evenwel, wanneer hij daartoe uiterlijk in de maand volgende op het begin van het verlof om redenen van persoonlijke aard een verzoek indient, in aanmerking blijven komen voor de in die artikelen bedoelde dekking, mits hij de bijdragen voor de dekking van de in artikel 72, lid 1, respectievelijk artikel 73, lid 1, bedoelde risico's te zijnen laste neemt en wel voor de helft tijdens het eerste jaar van het verlof om redenen van persoonlijke aard en in haar geheel tijdens de resterende duur van dit verlof. Hij kan echter niet tegen de in artikel 73 bedoelde risico's worden verzekerd als hij niet in aanmerking komt voor verzekering tegen de in artikel 72 bedoelde risico's. De bijdragen worden berekend op de grondslag van het laatste basissalaris van de ambtenaar.”
  - e) In lid 4, onder d), worden de woorden „tot zijn categorie of groep behorend” vervangen door de woorden „tot zijn functiegroep behorend”, en worden in de laatste zin na de woorden „daadwerkelijke herplaatsing” de woorden „of van zijn detachering” toegevoegd.
42. Artikel 41, lid 3, wordt als volgt gewijzigd:
- a) In de tweede alinea worden de woorden „van zijn categorie of groep” vervangen door de woorden „van zijn functiegroep”.
  - b) In de zesde alinea worden na het woord „aanpassingscoëfficiënt” de woorden „voor de pensioenen” ingevoegd.
43. Na artikel 42 wordt een nieuwe afdeling ingevoegd, die als volgt luidt: „Afdeling 6: Ouderschapsverlof en verlof om gezinsredenen” en er worden een artikel 40 bis en een artikel 40 ter toegevoegd:

„Artikel 42 bis

Iedere ambtenaar heeft, voor ieder van zijn kinderen, recht op onbezoldigd ouderschapsverlof van ten hoogste zes maanden, dat moet worden opgenomen binnen een periode van twaalf jaar na de geboorte of de adoptie van het kind. De duur van het ouderschapsverlof kan worden verdubbeld voor alleenstaande ouders die krachtens de door de instellingen vastgestelde uitvoeringsbepalingen als zodanig zijn erkend. Het verlof kan in verschillende perioden van ten minste een maand worden opgenomen.

Gedurende het ouderschapsverlof blijft de ambtenaar bij het socialezekerheidsstelsel aangesloten. Hij blijft pensioenrechten verwerven en behoudt het recht op de kindertoelage en de schooltoelage. Hij blijft tevens in zijn ambt gehandhaafd en tevens het recht om in een hogere salaristrap te worden geplaatst of naar een hogere rang te worden bevorderd. Het verlof kan worden opgenomen in de vorm van volledige werkonderbreking of in de vorm van werkzaamheid op basis van halve werktijd. In laatstgenoemd geval wordt de in de eerste alinea bedoelde maximumperiode verdubbeld. Tijdens het ouderschapsverlof heeft de ambtenaar recht op een toelage van [750]⁽¹⁾ euro per maand, of op de helft van dat bedrag in geval van werkzaamheid op basis van halve werktijd; hij mag in die periode evenwel geen andere bezoldigde beroepsbezigheden verrichten. De bijdragen in de socialezekerheidsregelingen als bedoeld in de artikelen 72 en 73 komen volledig ten laste van de instelling en worden berekend over het basissalaris van de ambtenaar. In het geval van werkzaamheid op basis van halve werktijd worden de bijdragen berekend over het verschil tussen het volledige basissalaris en het proportioneel verminderde basissalaris. Voor de berekening van de bijdragen over het werkelijk uitbetaalde gedeelte van het basissalaris worden de percentages toegepast die voor volledige werktijd gelden.

⁽¹⁾ Zie voetnoot 2.

Voor een alleenstaande ouder als bedoeld in de eerste alinea, en wanneer het ouderschapsverlof door de vader tijdens het moederschapsverlof, dan wel door de vader of de moeder onmiddellijk na het moederschapsverlof, of tijdens of onmiddellijk na het adoptieverlof wordt opgenomen, wordt bovengenoemde toelage gedurende de eerste drie maanden van het verlof verhoogd tot [1 000 euro] ⁽¹⁾ per maand of tot de helft van dat bedrag in geval van werkzaamheid op basis van halve werktijd. Op de bovengenoemde bedragen worden dezelfde aanpassingscoëfficiënten toegepast als op de bezoldigingen.

Artikel 42 ter

Wanneer de echtgenoot, een bloedverwant in opgaande of in neergaande lijn, of een broer of een zuster van de ambtenaar wordt getroffen door een ernstige ziekte of een handicap, naar behoren gestaafd door een medisch attest, heeft de ambtenaar recht op onbezoldigd verlof om gezinsredenen. Dit verlof mag over de gehele loopbaan van de ambtenaar in totaal niet meer dan negen maanden bedragen.

Voor verlof om gezinsredenen zijn de bepalingen van artikel 42 bis, tweede alinea van toepassing."

44. Artikel 43 wordt als volgt gewijzigd:

a) In de eerste alinea worden de woorden „met uitzondering van de ambtenaren in de rangen A 1 en A 2” geschrapt.

b) Er wordt een tweede alinea toegevoegd, die als volgt luidt:

„Voor ambtenaren van de functiegroep AST in rang 4 en hoger kan het rapport tevens een advies omvatten waarin wordt aangegeven of de ambtenaar, gelet op de door hem geleverde prestaties, over de mogelijkheden beschikt om een functie van administrateur te vervullen."

45. Aan een artikel 44 wordt een alinea toegevoegd, die als volgt luidt:

„Wanneer een ambtenaar tot hoofd van een administratieve eenheid, tot directeur of tot directeur-generaal in dezelfde rang wordt benoemd, gaat hij op het ogenblik dat de benoeming ingaat over naar de volgende salaristrap van deze rang. Deze overgang moet leiden tot een verhoging van het maandelijkse basissalaris met een bedrag berekend op basis van het percentage dat wordt toegepast bij de overgang van de eerste naar de tweede salaristrap in de desbetreffende rang. Als het bedrag van de normale salarisverhoging lager ligt, of als de ambtenaar de laatste salaristrap van zijn rang al heeft bereikt, wordt zijn basissalaris tot zijn eerstvolgende bevordering dienovereenkomstig verhoogd."

46. De artikelen 45 en 46 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 45

Bevordering wordt bij besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag toegekend overeenkomstig artikel 6, lid 2, en leidt tot benoeming van de betrokken ambtenaar in de eerstvolgende hogere rang van de functiegroep waartoe hij behoort. Bevordering geschiedt uitsluitend bij selectie onder de ambtenaren die een diensttijd van ten minste twee jaar in hun rang hebben volbracht, op grond van een vergelijkend onderzoek van de verdiensten van de ambtenaren die voor bevordering in aanmerking komen. Bij dit vergelijkend onderzoek van de verdiensten kan het tot aanstelling bevoegde gezag rekening houden met de door de ambtenaar gedragen verantwoordelijkheden.

Artikel 45 bis

1. Een ambtenaar van functiegroep AST die ten minste in rang 5 is ingedeeld, kan door overplaatsing in de zin van artikel 29, naar functiegroep AD overgaan, mits hij een reeks opleidingsmodules van een hoger niveau heeft gevolgd, waardoor hij een niveau heeft bereikt dat gelijkwaardig is aan het niveau dat overeenkomstig artikel 5, lid 3 vereist is. De instellingen stellen in algemene uitvoeringsbepalingen vast op welke wijze deze bepalingen, met name wat betreft opleiding en overplaatsing, en rekening houdend met de loopbaanontwikkeling, moeten worden toegepast.

2. De overgang van de ambtenaar is niet van invloed op zijn rang of zijn salaristrap.

Artikel 46

Een ambtenaar die overeenkomstig artikel 45 in een hogere rang wordt benoemd, wordt ingedeeld in de eerste salaristrap van die rang. Wanneer een ambtenaar in een van de rangen AD 9 tot en met AD 13, die de functie van hoofd van een administratieve eenheid uitoefent, overeenkomstig artikel 45 in een hogere rang wordt benoemd, wordt hij in de tweede salaristrap van de nieuwe rang geplaatst.

Hetzelfde geldt voor ambtenaren

- die worden bevorderd tot het ambt van directeur of directeur-generaal of
- die een ambt van directeur of directeur-generaal bekleden en op wie het bepaalde in de laatste zin van artikel 44, tweede alinea, van toepassing is.”

47. In artikel 47 wordt een nieuw punt g) ingevoegd, dat als volgt luidt:

„g) toepassing van een afvloeiingsregeling,”

Het huidige punt g) wordt punt h).

48. Er wordt een artikel 47 bis toegevoegd:

„Artikel 47 bis

1. In bepaalde uitzonderlijke omstandigheden — zoals met name de uitbreiding van de Unie met nieuwe lidstaten, de reorganisatie van de diensten of de reffectatie van personeelsleden ten gevolge van nieuwe prioriteiten — kan het tot aanstelling bevoegde gezag besluiten ten aanzien van een bepaald aantal ambtenaren maatregelen te nemen inzake beëindiging van de dienst op vrijwillige basis, hierna „afvloeiingsregeling” te noemen.

Het aantal ambtenaren dat voor toepassing van een afvloeiingsregeling in aanmerking komt, moet in het kader van de begrotingsprocedure door de bevoegde begrotingsautoriteit worden vastgesteld en toegestaan.

Voor een afvloeiingsregeling kunnen alleen ambtenaren in aanmerking komen die ouder zijn dan 50 jaar, die meer dan tien dienstjaren hebben volbracht en die zelf om toepassing van de regeling verzoeken.

Het tot aanstelling bevoegde gezag besluit, na advies van de paritaire commissie en met inachtneming van het belang van de dienst, welke van de ambtenaren die zich daarvoor hebben aangemeld, van de afvloeiingsregeling gebruik mogen maken.

2. De ambtenaar die de dienst in het kader van een afvloeiingsregeling beëindigt, ontvangt een vergoeding en blijft verzekerd door het gemeenschappelijk stelsel van ziektekostenverzekering overeenkomstig het bepaalde in bijlage IV.

De gewezen ambtenaar die recht heeft op deze vergoeding blijft gedurende een periode van ten hoogste zes jaar pensioenrechten op basis van het bij zijn rang en salaristrap behorend basissalaris verwerven, op voorwaarde dat hij gedurende die periode de in het statuut voorgescreven bijdrage op basis van dat salaris blijft betalen, en met dien verstande dat het totale pensioen het in artikel 77, tweede alinea, vastgestelde maximumbedrag niet mag overschrijden. Voor de toepassing van artikel 5 van bijlage VIII wordt deze periode als diensttijd beschouwd.

Als de gewezen ambtenaar tijdens bovengenoemde periode inkomsten uit enige andere beroepsbezigheid ontvangt, en de som van deze inkomsten en de in de eerste alinea bedoelde vergoeding méér bedraagt dan de laatste totale bezoldiging van de ambtenaar berekend op grond van de salarisschaal die geldt op de eerste dag van de maand waarvoor de vergoeding moet worden betaald, wordt het verschil in mindering gebracht op de vergoeding.

Het bepaalde in artikel 41, lid 3, vijfde tot en met negende alinea, is van toepassing.”

49. Artikel 48 wordt als volgt gewijzigd:

- a) In de derde alinea worden de woorden „van de categorie A of van de groep voor de talendienst” vervangen door de woorden „van de functiegroep AD”.

- b) In de derde alinea worden de woorden „van een andere categorie” vervangen door de woorden „van de functiegroep AST”.
50. In artikel 49, eerste alinea, wordt de verwijzing naar artikel 13 geschrapt.
51. Artikel 50 wordt als volgt gewijzigd:
- a) In de eerste alinea worden de woorden „De ambtenaar die een ambt bekleedt in de rangen A 1 en A 2,” vervangen door de woorden „Iedere ambtenaar die tot het hoger leidinggevend personeel in de zin van artikel 29, lid 2, behoort”.
- b) In de derde alinea worden de woorden „en niet wordt tewerkgesteld in een tot zijn categorie of groep behorend ander ambt dat met zijn rang overeenkomt,” geschrapt.
- c) In de zesde alinea worden de woorden „artikel 9 van bijlage VIII” vervangen door de woorden „artikel 8 van bijlage VIII”.
52. Het opschrift van afdeling 4 wordt als volgt gelezen: „Procedures voor de behandeling van gevallen van onvoldoende geschiktheid voor het ambt”.
53. Artikel 51 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 51

1. Iedere instelling stelt procedures vast die het mogelijk moeten maken gevallen van onvoldoende geschiktheid voor het ambt te onderkennen, te behandelen en op preventieve en positieve wijze te verhelpen. Wanneer na toepassing van deze procedures uit opeenvolgende loopbaanontwikkelingsrapporten van een ambtenaar blijkt dat hij in de uitoefening van zijn werkzaamheden nog steeds blijf geeft van onvoldoende geschiktheid voor het ambt, kan de ambtenaar worden ontslagen, worden teruggezet in de rang of in een lagere functiegroep worden ingedeeld.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan de betrokkene echter indeling in een lagere rang of in een lagere functiegroep voorstellen.

2. Het voorstel tot ontslag, terugzetting in de rang of indeling in een lagere functiegroep moet met redenen zijn omkleed en moet ter kennis van de betrokken ambtenaar worden gebracht.

3. De ambtenaar heeft het recht zijn persoonsdossier in te zien en kopieën te maken van alle documenten die de procedure betreffen. Hij moet over een termijn van tenminste vijftien dagen na ontvangst van het voorstel kunnen beschikken om zijn verdediging voor te bereiden. Hij kan zich daarbij laten bijstaan door een persoon van zijn keuze. De ambtenaar kan zijn opmerkingen schriftelijk kenbaar maken. Op zijn verzoek kan hij door de in artikel 9, lid 6, bedoelde paritaire raadgevende commissie worden gehoord. De ambtenaar kan ook getuigen oproepen.

4. De instelling wordt voor de paritaire raadgevende commissie vertegenwoordigd door een daartoe door het tot aanstelling bevoegde gezag aangewezen ambtenaar, die dezelfde rechten heeft als de betrokken ambtenaar.

5. De paritaire raadgevende commissie brengt, na bestudering van het voorstel en in voorkomend geval van de schriftelijke of mondelinge verklaringen van de betrokken ambtenaar of van getuigen, bij meerderheid van stemmen een met redenen omkleed advies uit omtrent de maatregel die zij in het licht van de haar voorgelegde feiten aangewezen acht. Dat advies wordt binnen een termijn van twee maanden, te rekenen vanaf de dag waarop het voorstel aan het paritair adviesorgaan is voorgelegd, naar het tot aanstelling bevoegde gezag en naar de betrokken ambtenaar gezonden. De voorzitter van het paritair adviesorgaan neemt geen deel aan de stemming, tenzij het een procedurekwestie betreft of in geval van staking van de stemmen.

Het tot aanstelling bevoegde gezag neemt binnen twee maanden na ontvangst van het advies van de paritaire raadgevende commissie een besluit, nadat het de betrokken ambtenaar heeft gehoord. Dit besluit moet met redenen zijn omkleed. Het tot aanstelling bevoegde gezag stelt de datum van inwerkingtreding van het besluit vast.

6. De ambtenaar die wegens onvoldoende geschiktheid voor het ambt wordt ontslagen, heeft gedurende de in lid 7 bedoelde periode recht op een maandelijks ontslagvergoeding gelijk aan het maandelijks basissalaris van een ambtenaar in de eerste salaristrap van rang 1. Tijdens deze periode heeft hij tevens recht op de in artikel 67 bedoelde gezinstoelagen. De kostwinnerstoelage wordt berekend op basis van het maandelijks basissalaris van een ambtenaar in rang 1, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van bijlage VII.

Als de ambtenaar ontslag neemt nadat de in de leden 1, 2 en 3 bedoelde procedure is ingeleid, of als hij reeds aanspraak maakt op de onmiddellijke betaling van een volledig pensioen, wordt geen vergoeding uitgekeerd.

7. De periode tijdens welke de in lid 6 bedoelde vergoeding wordt uitgekeerd, bedraagt

- drie maanden voor een ambtenaar die op het ogenblik dat het besluit tot ontslag is genomen, minder dan vijf dienstjaren heeft volbracht;
- zes maanden voor een ambtenaar die ten minste vijf, maar minder dan tien dienstjaren heeft volbracht;
- negen maanden voor een ambtenaar die ten minste tien, maar minder dan twintig dienstjaren heeft volbracht;
- twaalf maanden voor een ambtenaar die meer dan twintig dienstjaren heeft volbracht.

8. Een ambtenaar die wegens ongeschiktheid voor het ambt is teruggezet in de rang of ingedeeld in een lagere functiegroep, kan na een termijn van zes jaar verzoeken dat iedere verwijzing naar deze maatregel uit zijn persoonsdossier wordt verwijderd.

9. Wanneer de in dit artikel bedoelde procedure niet tot ontslag, tot terugzetting in de rang of tot indeling in een lagere functiegroep leidt, heeft de ambtenaar recht op vergoeding van de gerechtvaardigde kosten die hij naar aanleiding van de procedure heeft gemaakt, en met name van de honoraria van een verdediger die niet tot de instelling behoort."

54. In de eerste alinea van artikel 52 worden de woorden „het in artikel 50 bepaalde” vervangen door de woorden „het bepaalde in de artikelen 47 bis en 50”.
55. In artikel 54 worden de woorden „hetzij in zijn loopbaan, hetzij in de eerstvolgende hogere loopbaan” vervangen door de woorden „hetzij in zijn rang, hetzij in de eerstvolgende hogere rang”.
56. Artikel 55 bis wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 55 bis

1. Iedere ambtenaar kan toestemming vragen om deeltijds te werken.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan toestemming verlenen om deeltijds te werken als het belang van de dienst daardoor niet wordt geschaad.

Toestemming om deeltijds te werken wordt in de volgende gevallen van rechtswege verleend:

- om te zorgen voor een kind van ten hoogste acht jaar,
- om te zorgen voor een kind van acht tot ten hoogste twaalf jaar; in dat geval mag de normale arbeidsduur met niet meer dan 10 % worden verminderd,

- om te zorgen voor de echtgenoot, een bloedverwant in opgaande of in neergaande lijn, of een broer of een zuster, wanneer deze door ernstige ziekte of door een handicap is getroffen,
- om een aanvullende opleiding te volgen of
- vanaf de leeftijd van 55 jaar, gedurende de laatste vijf jaar die aan de pensionering voorafgaan.

Wanneer om deeltijdse arbeid wordt verzocht om de onder het vierde of onder het vijfde streepje bedoelde redenen, kan het tot aanstelling bevoegde gezag, in uitzonderlijke gevallen en om dwingende redenen van dienstbelang, het verzoek van de ambtenaar afwijzen of het begin van de periode waarin deeltijds wordt gewerkt, uitstellen.

De perioden van deeltijdse arbeid waarvoor om de onder het vierde streepje bedoelde reden toestemming is verleend, mogen over de gehele loopbaan van de ambtenaar in totaal niet meer dan vijf jaar bedragen.

2. Het tot aanstelling bevoegde gezag reageert binnen een termijn van 60 dagen op het verzoek van de ambtenaar.

3. De voor deeltijdse arbeid geldende voorwaarden en de wijze waarop toestemming wordt verleend, zijn vastgesteld in bijlage IV bis."

57. Er wordt een artikel 55 ter toegevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 55 ter

De ambtenaar kan toestemming vragen om volgens de „job sharing”-formule halftijds te werken in een ambt dat door het tot aanstelling bevoegde gezag voor die formule geschikt wordt geacht. De toestemming om volgens de „job sharing”-formule halftijds te werken is niet beperkt in de tijd; het tot aanstelling bevoegde gezag kan de toestemming evenwel in het belang van de dienst intrekken, mits de ambtenaar daarvan zes maanden van tevoren in kennis wordt gesteld. De toestemming kan ook op verzoek van de ambtenaar worden ingetrokken, mits daarvan ten minste zes maanden van tevoren kennis is gegeven. In dat geval kan de ambtenaar in een ander ambt worden aangesteld.

Artikel 3 van bijlage IV bis — met uitzondering van de laatste zin van de tweede alinea, en artikel 59 bis zijn van toepassing.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan regels vaststellen voor de toepassing van deze bepalingen."

58. Artikel 56 wordt als volgt gewijzigd:

- a) In de tweede alinea worden de woorden „van de categorieën A en B en van de groep voor de talendienst” vervangen door de woorden „van de functiegroep AD”.
- b) In de derde alinea worden de woorden „van de categorieën C en D” vervangen door de woorden „van de functiegroep AST”.

59. Er wordt een artikel 56 quater toegevoegd:

„Artikel 56 quater

In geval van bezwarende arbeidsomstandigheden kunnen aan bepaalde ambtenaren toeslagen worden toegekend.

Op voorstel van de Commissie, ingediend na advies van het comité voor het statuut, stelt de Raad vast aan wie en onder welke voorwaarden deze toelagen moeten worden toegekend en hoeveel zij bedragen."

60. Artikel 58 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 58

Behalve op het in artikel 57 vermelde verlof, hebben zwangere vrouwen, na overlegging van een medisch attest, recht op een verlof van twintig weken. Dat verlof gaat ten vroegste in zes weken vóór de in het attest aangegeven vermoedelijke datum van de bevalling, en eindigt ten vroegste veertien weken na de datum van de bevalling. In geval van geboorte van een meerling, voortijdige bevalling of geboorte van een kind met een handicap, wordt een verlof van vierentwintig weken toegekend. In de zin van dit artikel wordt onder voortijdige bevalling een bevalling verstaan die vóór het einde van de 34ste week van de zwangerschap plaatsvindt.”

61. Artikel 59 wordt door de volgende tekst vervangen:

„1. De ambtenaar die aantoonbaar ten gevolge van ziekte of ongeval verhinderd te zijn zijn werkzaamheden te verrichten, komt van rechtswege in aanmerking voor ziekteverlof.

De betrokken ambtenaar moet zijn instelling zo spoedig mogelijk mededelen dat hij niet in staat is zijn werkzaamheden te verrichten en moet hierbij de plaats aangeven waar hij zich bevindt. Vanaf de vierde dag van zijn afwezigheid dient hij een medisch attest over te leggen. Dit attest moet uiterlijk op de vijfde dag van de afwezigheid worden toegezonden, waarbij het poststempel als bewijs geldt. Is dit niet het geval, dan wordt de afwezigheid — behoudens onvoorziene omstandigheden buiten de wil van de ambtenaar — als ongeoorloofd beschouwd. De ambtenaar met ziekteverlof kan te allen tijde aan een door de instelling georganiseerde medische controle worden onderworpen. Als deze controle niet kan plaatsvinden om redenen die aan de ambtenaar toe te schrijven zijn, wordt de afwezigheid met ingang van de dag waarop de medische controle had moeten plaatsvinden, als ongeoorloofd beschouwd.

Wanneer de ambtenaar van mening is dat de conclusies van de door het tot aanstelling bevoegde gezag georganiseerde medische controle medisch niet verantwoord zijn, kan hij of een arts die hem vertegenwoordigt, binnen twee werkdagen bij de instelling een verzoek indienen om een onafhankelijke arts te raadplegen. De instelling legt dit verzoek onmiddellijk voor aan een andere arts, die in onderlinge overeenstemming door de arts van de ambtenaar en de raadgevend arts van de instelling wordt aangewezen. Indien hierover niet binnen vijf dagen na de indiening van het verzoek overeenstemming is bereikt, kiest de instelling een arts uit een lijst van onafhankelijke artsen die ieder jaar in overleg door het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité wordt opgesteld. De ambtenaar kan de keuze van de instelling binnen twee werkdagen betwisten; in dat geval wijst de instelling een andere arts van de lijst aan en deze keuze moet als definitief worden beschouwd. Het advies dat door de onafhankelijke arts, na raadpleging van de arts van de ambtenaar en de raadgevend arts van de instelling, wordt uitgebracht is bindend.

2. Wanneer deze afwezigheid wegens ziekte van telkens ten hoogste drie dagen over een tijdvak van twaalf maanden een totaal van 12 dagen overschrijdt, dient de ambtenaar een medisch attest over te leggen voor elke nieuwe afwezigheid wegens ziekte.

3. Wanneer het totale ziekteverlof van de ambtenaar over een periode van drie jaar meer dan twaalf maanden bedraagt, kan het tot aanstelling bevoegde gezag dit geval aan de invaliditeitscommissie voorleggen.

4. De ambtenaar kan ambtshalve met verlof worden gezonden wanneer uit een onderzoek door de raadgevende arts van de instelling blijkt dat zulks in verband met zijn gezondheidstoestand vereist is, of dat te zijnen huize een besmettelijke ziekte heerst.

In geval van betwisting is de procedure bedoeld in lid 1, derde alinea, van toepassing.

5. De ambtenaar dient zich ieder jaar te onderwerpen aan een preventief medisch onderzoek, hetzij bij een door het tot aanstelling bevoegde gezag aangewezen raadgevend arts, hetzij bij een door hem gekozen arts.

In laatstgenoemd geval worden de honoraria van de arts door de instelling vergoed tot een maximumbedrag dat door het tot aanstelling bevoegde gezag, na advies van het comité voor het statuut, voor een periode van ten hoogste drie jaar wordt vastgesteld”.

62. Artikel 59 bis wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 59 bis

Het jaarlijkse verlof van de ambtenaar die toestemming heeft gekregen om deeltijds te werken, wordt voor de duur van de periode van deeltijdse arbeid proportioneel verminderd.”.

De tabel van artikel 66 wordt door de onderstaande tabel ⁽²⁾ vervangen:

„Rang	Salarisrap				
	1	2	3	4	5
16	13 917,93	14 502,78	15 112,21		
15	12 301,13	12 818,04	13 356,67	13 728,27	13 917,93
14	10 872,14	11 329,00	11 805,06	12 133,50	12 301,13
13	9 609,16	10 012,95	10 433,70	10 723,99	10 872,14
12	8 492,89	8 849,77	9 221,65	9 478,21	9 609,16
11	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 377,16	8 492,89
10	6 634,31	6 913,09	7 203,59	7 404,01	7 506,29
9	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 543,90	6 634,31
8	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 783,72	5 863,62
7	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 111,84	5 182,46
6	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 518,01	4 580,43
5	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34
4	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 529,29	3 578,05
3	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 119,31	3 162,40
2	2 470,34	2 574,15	2 682,32	2 756,95	2 795,03
1	2 183,37	2 275,12	2 370,72	2 436,68	2 470,34”

63. Artikel 66 bis wordt geschrapt.
64. In artikel 68, eerste alinea, worden de woorden „bedoeld in de artikelen 41 en 50” vervangen door de woorden „bedoeld in de artikelen 41, 47 bis en 50”.
65. In artikel 68 bis, worden de woorden „op basis van een halve werktijd werkzaam te zijn” vervangen door de woorden „deeltijds te werken”.
66. Artikel 70 wordt als volgt gewijzigd:
- In de eerste alinea worden de woorden „of de kinderen te zijnen laste” vervangen door de woorden „of de op het ogenblik van het overlijden te zijnen laste komende kinderen,”
  - In de tweede alinea worden de woorden „een pensioengerechtigde” vervangen door de woorden „een gewezen ambtenaar die een pensioen of een invaliditeitsuitkering ontvangt,”.
  - In de tweede alinea worden na de woorden „ten aanzien van het pensioen” de woorden „of de uitkering” ingevoegd.

⁽²⁾ De in de bijlagen I en II vermelde bedragen met betrekking tot de bezoldiging zijn gebaseerd op de bedragen die in [juli 2001] in het statuut voorkwamen, en worden automatisch en op dezelfde wijze aangepast telkens wanneer de Raad tussen [juli 2001] en de datum van inwerkingtreding tot een aanpassing van deze bedragen besluit.

67. Artikel 70 bis wordt geschrapt.

68. Artikel 72 wordt als volgt gewijzigd:

a) In lid 1 worden, na de eerste alinea, de volgende alinea's ingevoegd:

„Wat de ziektekostenverzekering betreft, wordt de erkende partner als een echtgenoot beschouwd, ook al is niet voldaan aan de voorwaarde vermeld in artikel 1, lid 2, sub c), laatste streepje van bijlage VII.

In het kader van de in lid 1, eerste alinea, bedoelde regeling kunnen de instellingen aan een onder hen de bevoegdheid toekennen om op de wijze vastgesteld in artikel 110 nadere bepalingen vast te stellen betreffende de vergoeding van kosten.”

b) In de eerste zin van lid 1 bis worden de woorden „wanneer hij aantoonde dat hij zich niet bij een andere openbare ziektekostenverzekering kan verzekeren” vervangen door de woorden „wanneer hij geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefent”.

c) In lid 1 ter worden de woorden „wanneer zij aantonen dat zij geen vergoedingen van een andere openbare ziektekostenverzekering kunnen krijgen,” vervangen door de woorden „wanneer zij geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefenen”.

d) In lid 2, worden de woorden „of die invaliditeitspensioen geniet” vervangen door de woorden „of die een invaliditeitsuitkering ontvangt”.

e) Lid 2 bis wordt vervangen door de volgende tekst:

„2 bis. Mits de betrokkene geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefent, is lid 1 ook van toepassing:

— op de gewezen ambtenaar die een ouderdomspensioen ontvangt en die de dienst van de Gemeenschappen vóór de leeftijd van 60 jaar heeft verlaten;

— op degene die een overlevingspensioen ontvangt ten gevolge van het overlijden van een gewezen ambtenaar die de dienst van de Gemeenschappen vóór de leeftijd van 60 jaar heeft verlaten.

De in lid 1 bedoelde bijdrage wordt berekend op de grondslag van het pensioen van de gewezen ambtenaar, vóór toepassing van de in artikel 9 van bijlage VIII van het statuut bedoelde verlagingscoëfficiënt.

Op degene die een wezenpensioen ontvangt, is lid 1 evenwel slechts van toepassing wanneer hij daarom verzoekt. De bijdrage wordt op de grondslag van het wezenpensioen berekend.”

f) Na lid 2 bis worden de volgende leden toegevoegd:

„2 ter. De in de leden 2 en 2 bis bedoelde bijdrage mag voor personen die een ouderdoms- of een overlevingspensioen ontvangen, niet lager liggen dan de bijdrage berekend over het basissalaris vastgesteld voor rang 1, eerste salaristrap.

2 quater. Het bepaalde in lid 1 is eveneens van toepassing op de ambtenaar die op grond van artikel 51 is ontslagen en geen ouderdomspensioen ontvangt, op voorwaarde dat hij geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefent en dat hij de bijdrage, berekend over zijn laatste basissalaris, voor de helft voor zijn rekening neemt.”

69. De titel van hoofdstuk 3 van titel V wordt door de volgende tekst vervangen: „Pensioenen en invaliditeitsuitkering”

70. Artikel 78 wordt als volgt gewijzigd:

- a) In de eerste alinea wordt het woord „invaliditeitspensioen” vervangen door het woord „invaliditeitsuitkering”, en worden de woorden „van zijn loopbaan” vervangen door de woorden „van zijn functiegroep”.
- b) De tekst van de eerste tot en met de vijfde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 52 is van overeenkomstige toepassing op degenen die een invaliditeitsuitkering ontvangen. Wanneer de betrokkene vóór de leeftijd van 65 jaar zijn pensioen aanvraagt zonder dat hij het maximumaantal pensioenjaren heeft verworven, zijn de algemene bepalingen inzake het ouderdomspensioen van toepassing. Het bedrag van het pensioen wordt berekend op basis van het basissalaris dat behoort bij de rang en de salaristrap waarin de betrokken ambtenaar was ingedeeld op het ogenblik dat hij invalide werd verklaard.

De invaliditeitsuitkering bedraagt 70 % van het laatste basissalaris van de ambtenaar. Zij mag evenwel niet minder bedragen dan het minimum voor levensonderhoud.

Op de invaliditeitsuitkering wordt de bijdrage in de pensioenregeling ingehouden.

Indien de invaliditeit het gevolg is van een ongeval tijdens of in verband met de dienst, van een beroepsziekte of van een daad van zelfopoffering in het algemeen belang of ten gevolge van het feit dat hij zijn leven heeft gewaagd om een mensenleven te redden, mag de invaliditeitsuitkering niet minder bedragen dan 120 % van het minimum voor levensonderhoud. In dat geval komt de gehele bijdrage in de pensioenregeling ten laste van de begroting van instelling of het orgaan als bedoeld in artikel 1 ter.”

71. Artikel 79 wordt als volgt gewijzigd:

- a) In de eerste en de tweede alinea wordt het woord „weduwe” vervangen door de woorden „overlevende echtgenoot”.
- b) In de eerste alinea worden de woorden „van het ouderdomspensioen of het invaliditeitspensioen dat” vervangen door de woorden „van het ouderdomspensioen dat of van de invaliditeitsuitkering die”.

72. Artikel 79 bis wordt geschrapt.

73. Artikel 80 wordt als volgt gewijzigd:

- a) In de eerste alinea worden de woorden „ouderdoms- of invaliditeitspensioen” vervangen door de woorden „een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”, en worden de woorden „kinderen die in de zin van artikel 2 van bijlage VII te zijnen laste zijn”, vervangen door de woorden „kinderen die op het ogenblik van het overlijden te zijnen laste zijn in de zin van artikel 2 van bijlage VII.”

- b) De vierde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„Het wezenpensioen toegekend aan een met een ten laste komend kind gelijkgesteld persoon in de zin van artikel 2, lid 4, van bijlage VII, mag niet meer bedragen dan het dubbele van de kindertoelage.”

- c) Na de vierde alinea wordt de volgende tekst ingevoegd:

„In geval van adoptie geeft het overlijden van de natuurlijke ouder in wiens plaats de adoptie-ouder is getreden, geen recht op een wezenpensioen.”

- d) In de zesde alinea worden de woorden „artikel 50” vervangen door de woorden „de artikelen 47 bis of 50”.

e) Er wordt een nieuwe alinea toegevoegd:

„Aan eenzelfde persoon kan niet meer dan één wezenpensioen ten laste van de Gemeenschap worden uitgekeerd. Wie voor de toekenning van meer dan één wezenpensioen in aanmerking zou komen, ontvangt het pensioen met het hoogste bedrag.”

74. De eerste alinea van artikel 81 wordt als volgt gewijzigd:

a) De woorden „verkregen op 60-jarige leeftijd of daarna,” worden geschrapt.

b) Het woord „invaliditeitspensioen” wordt vervangen door het woord „invaliditeitsuitkering”.

De volgende zin wordt toegevoegd:

„Wie een overlevingspensioen ontvangt, heeft alleen uit hoofde van de kinderen die op het ogenblik van het overlijden van de ambtenaar of de gewezen ambtenaar te zijnen laste zijn, recht op deze toelagen.”

In artikel 81 bis, worden in lid 1, sub e), de woorden „artikel 41 of artikel 50 van het statuut,” vervangen door de woorden „de artikelen 41, 47 bis of 50 van het statuut.”

75. Artikel 82 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) De tweede alinea wordt als volgt gewijzigd:

— [niet van toepassing voor het Nederlands]

— Tussen de woorden „aanpassingscoëfficiënt” en „toegepast” worden de woorden „voor de pensioenen” ingevoegd.

— De woorden „zijn woonplaats te hebben” worden vervangen door de woorden „zijn hoofdverblijfplaats te hebben gevestigd”.

— De volgende zin wordt toegevoegd: „Deze aanpassingscoëfficiënten worden vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in bijlage XI.”

ii) In de vierde alinea worden de woorden „onder toepassing van artikel 63, tweede alinea” geschrapt.

b) Lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) Het woord „Indien” wordt vervangen door het woord „Wanneer”.

ii) De woorden „besluit tot verhoging der bezoldigingen” worden vervangen door de woorden „besluit tot aanpassing van de bezoldigingen”.

iii) De woorden „neemt hij overeenkomstig de in artikel 65, lid 3, bedoelde procedure, gelijktijdig een besluit inzake een passende verhoging der reeds verkregen pensioenen.” worden vervangen door de woorden „geldt deze aanpassing ook voor de pensioenen.”

c) Er wordt een lid 3 toegevoegd, dat als volgt luidt:

„3. Het bepaalde in de leden 2 en 3 is van overeenkomstige toepassing op degenen die een invaliditeitsuitkering ontvangen.”

76. In artikel 83 wordt lid 4 geschrapt.

77. Er wordt een artikel 83 bis ingevoegd:

„Artikel 83 bis

1. Het evenwicht van de pensioenregeling wordt gegarandeerd overeenkomstig de in bijlage XII uiteengezette procedure.

2. De gedecentraliseerde organen van de Gemeenschap die niet uit de Gemeenschapsbegroting worden gefinancierd, maken het totaalbedrag van de voor de financiering van de pensioenregeling noodzakelijke bijdragen aan die begroting over.
3. Teneinde het evenwicht van de regeling te garanderen, stelt de Raad bij de vijfjaarlijkse actuariële raming overeenkomstig bijlage XII, het percentage van de bijdrage vast en bepaalt hij of de pensioengerechtigde leeftijd al dan niet moet worden gewijzigd.
4. De Commissie dient ieder jaar, overeenkomstig artikel 1, lid 2, van bijlage XII, bij de Raad een bijgewerkte versie van de actuariële raming in. Wanneer daaruit blijkt dat het geldende bijdragepercentage met 0,25 procentpunt of meer afwijkt van het bijdragepercentage dat nodig is om het actuariële evenwicht te garanderen, gaat de Raad na of het bijdragepercentage al dan niet overeenkomstig het bepaalde in bijlage XII moet worden aangepast.
5. Voor de toepassing van de leden 3 en 4 besluit de Raad, op voorstel van de Commissie, met gekwalificeerde meerderheid als bedoeld in artikel 205, lid 2, eerste streepje, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap. Voor de toepassing van lid 3, dient de Commissie haar voorstel in na advies van het comité voor het statuut.”
78. Aan artikel 85 wordt een tweede alinea toegevoegd, die als volgt luidt:
- „De terugvordering moet binnen een termijn van vijf jaar plaatsvinden, die ingaat op de datum waarop het bedrag is betaald. Het tot aanstelling bevoegde gezag is niet door deze termijn gebonden wanneer kan worden aangetoond dat de betrokkene de administratie opzettelijk heeft misleid om betaling van het betrokken bedrag te verkrijgen.”
79. In artikel 85 bis, lid 2, zesde streepje, worden de woorden „de uitkering van invaliditeitspensioenen” vervangen door de woorden „de uitbetaling van invaliditeitsuitkeringen”.
80. In artikel 86, worden de leden 2 en 3 door de volgende tekst vervangen:
- „2. Wanneer het tot aanstelling bevoegde gezag of door het Europees Bureau voor fraudebestrijding kennis krijgen van gegevens die het bestaan van een verzuim in de zin van lid 1 doen vermoeden, kunnen zij een administratief onderzoek instellen teneinde na te gaan of er inderdaad sprake is van een dergelijk verzuim.
3. De tuchtmaatregelen en -procedures en de maatregelen en de procedures betreffende het administratief onderzoek zijn in bijlage IX vastgesteld.”
81. De artikelen 87, 88 en 89 worden geschrapt.
82. In artikel 90 worden de leden 3 en 4 geschrapt.
83. Er worden een artikel 90 bis, 90 ter en 90 quater toegevoegd, die als volgt luiden:

„Artikel 90 bis

Ieder in dit statuut bedoeld persoon kan bij de directeur van het Bureau voor fraudebestrijding een verzoek in de zin van artikel 90, lid 1, indienen om jegens hem een besluit te nemen in verband met een door het Bureau verricht onderzoek. Hij kan tevens een klacht in de zin van artikel 90, lid 2, indienen tegen een besluit van het Bureau dat in het kader van een dergelijk onderzoek is genomen en waardoor hij zich bezwaard acht.

Artikel 90 ter

Ieder in dit statuut bedoeld persoon kan bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, binnen het kader van diens bevoegdheden, een verzoek of een klacht in de zin van artikel 90, leden 1 en 2, indienen.

Artikel 90 quater

Verzoeken en klachten met betrekking tot de gebieden waarop artikel 2, lid 2, van toepassing is, moeten worden ingediend bij het gezagsorgaan waaraan de bevoegdheden van het tot aanstelling bevoegde gezag zijn toegekend."

84. In artikel 91 bis wordt de eerste zin geschrapt en wordt de tweede zin als volgt gewijzigd:

„Beroepen die betrekking hebben op de gebieden waarop artikel 2, lid 2, van toepassing is, zijn gericht tegen de instelling waartoe het gezagsorgaan behoort waaraan de bevoegdheden van het tot aanstelling bevoegde gezag zijn toegekend."

85. De artikelen 92, 93 et 94 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 92

In deze titel zijn de bijzondere bepalingen vastgesteld die van toepassing zijn op de ambtenaren van de Gemeenschappen die een ambt bekleden als bedoeld in bijlage I, onder A, dat uit de kredieten van de begroting voor onderzoek en investeringen wordt bezoldigd.

Artikel 93

In geval van bezwarende arbeidsomstandigheden kunnen aan bepaalde van de in artikel 92 bedoelde ambtenaren toeslagen worden toegekend.

De Raad stelt, op voorstel van de Commissie, vast aan wie en onder welke voorwaarden deze toelagen moeten worden toegekend en hoeveel zij bedragen.

Artikel 94

In afwijking van het bepaalde in artikel 56 bis, tweede alinea, en in artikel 56 ter, tweede alinea, kan het tot aanstelling bevoegde gezag, in uitzonderlijke omstandigheden die verband houden met het belang van de dienst, met veiligheidsvoorschriften of met nationale of internationale verplichtingen, bepalen welke van de in artikel 92 bedoelde ambtenaren voor toepassing van de artikelen 56 bis en 56 ter in aanmerking komen."

86. De artikelen 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 106 en 107 worden geschrapt.

87. Er wordt een artikel 107 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 107 bis

In bijlage XIII zijn overgangsbepalingen vastgesteld."

88. Artikel 110 wordt als volgt gewijzigd:

a) De eerste alinea wordt lid 1, de tweede alinea wordt lid 3 en de derde alinea wordt lid 4.

b) Aan lid 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

„De organen stellen, na raadpleging van hun personeelscomité en in overleg met de Commissie, de bepalingen vast die nodig zijn voor de tenuitvoerlegging van dit statuut."

Er wordt een lid 2 ingevoegd, dat als volgt luidt:

„2. Wat het aannemen van de in onderling overleg door de instellingen vast te stellen regelingen betreft, worden de organen niet met de instellingen gelijkgesteld. Niettemin moet de Commissie de organen raadplegen alvorens dergelijke regelingen worden aangenomen."

c) Aan lid 4 wordt de volgende zin toegevoegd:

„Bij dit overleg zijn de organen gezamenlijk vertegenwoordigd volgens de regels die zij daartoe in onderling overleg vaststellen."

89. Bijlage I wordt door de volgende tekst vervangen:

„BIJLAGE I

STANDAARDFUNCTIES

A. Standaardfuncties in elk van de in artikel 5, lid 3 bedoelde functiegroepen

<i>Functiegroep AD</i>		<i>Functiegroep AST</i>	
Directeur-generaal	AD 16		
Directeur/Directeur-generaal	AD 15		
Administrateur/Administrateur onderzoek ⁽³⁾ /Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 14		
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 13		
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 12		
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 11	AST 11	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 10	AST 10	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur- linguïst/Hoofd van een administra- tieve eenheid/Directeur	AD 9	AST 9	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur linguïst	AD 8	AST 8	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur linguïst	AD 7	AST 7	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur linguïst	AD 6	AST 6	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur linguïst	AD 5	AST 5	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
		AST 4	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
		AST 3	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
		AST 2	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾
		AST 1	Assistent/Assistent onderzoek ⁽⁴⁾

⁽³⁾ De ambtenaren die een ambt bekleden dat uit de begroting voor onderzoek en investeringen wordt bezoldigd, worden als administrateur onderzoek ingedeeld.

⁽⁴⁾ De ambtenaren die een ambt bekleden dat uit de begroting voor onderzoek en investeringen wordt bezoldigd, worden als assistent onderzoek ingedeeld.

B. Bevorderingspercentages als bedoeld in artikel 6, lid 2

Rang	Assistenten	Administrateurs
13	—	20 %
12	—	25 %
11	—	25 %
10	20 %	25 %
9	20 %	25 %
8	25 %	33 %
7	25 %	33 %
6	25 %	33 %
5	25 %	33 %
4	33 %	—
3	33 %	—
2	33 %	—
1	33 %	—

90. Bijlage II wordt als volgt gewijzigd:

a) In artikel 1 wordt na de eerste zin van de tweede alinea, de volgende zin ingevoegd:

„De instelling kan evenwel besluiten dat de regels voor de verkiezing moeten worden vastgesteld overeenkomstig het resultaat van een onder het personeel van de instelling georganiseerd referendum.”

b) In de vierde alinea van artikel 1 worden de woorden „alle categorieën van ambtenaren en alle groepen,” vervangen door de woorden „alle functiegroepen”.

c) In artikel 3 bis, worden de woorden „artikel 2, derde alinea,” vervangen door de woorden „artikel 2, lid 2,”.

d) Afdeling 3 („Tuchtraad”) wordt geschrapt.

e) In artikel 10, eerste alinea, wordt de eerste zin als volgt gelezen:

„Elk jaar benoemen het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité ieder een gelijk aantal leden van het beoordelingscomité, die uit de hogere ambtenaren van de instelling worden gekozen.”

f) In artikel 10, worden de woorden „hogere ambtenaren” vervangen door de woorden „ambtenaren van de functiegroep AD”.

g) Er wordt een afdeling 6 toegevoegd, die als volgt luidt:

„Afdeling 6: Paritaire raadgevende commissie voor de behandeling van gevallen van onvoldoende prestaties

Artikel 12

De paritaire raadgevende commissie voor de behandeling van gevallen van onvoldoende prestaties bestaat uit een voorzitter en ten minste twee leden, allen ambtenaren in rang AD 14 of hoger. De helft van de leden wordt door het personeelscomité en de andere helft door het tot aanstelling bevoegde gezag aangewezen. De voorzitter wordt door het tot aanstelling bevoegde gezag gekozen uit een lijst kandidaten die in overleg met het personeelscomité is samengesteld.

Voor gevallen die ambtenaren in rang AD 14 of lager betreffen, wordt de paritaire raadgevende commissie aangevuld met twee extra leden die op dezelfde wijze als de vaste leden worden aangewezen en die tot dezelfde functiegroep behoren en dezelfde rang hebben als de betrokken ambtenaar.

Wanneer het door de paritaire raadgevende commissie te behandelen geval hoger leidinggevend personeel in de zin van artikel 29, lid 2, betreft, wordt een speciaal raadgevend ad hoc-orgaan ingesteld, dat bestaat uit twee door het personeelscomité en twee door het tot aanstelling bevoegde gezag benoemde leden, die ten minste dezelfde rang hebben als de betrokken ambtenaar.

Wanneer het een geval betreft waarbij een ambtenaar die in een land buiten de Unie is tewerkgesteld of een arbeidscontractant is betrokken, komen het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité een ad hoc-procedure overeen voor de aanwijzing van de twee extra leden als bedoeld in de tweede alinea”.

91. Bijlage III wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1 van artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

- i) In de derde alinea worden de woorden „artikel 2, derde alinea,” vervangen door de woorden „artikel 2, lid 2.”
- ii) In de tweede alinea, sub c), worden de woorden „alsmede de desbetreffende functiegroep en rang” toegevoegd.
- iii) In de tweede alinea, sub i), worden de woorden „artikel 28, sub a),” vervangen door de woorden „artikel 28, lid 1, sub a),”.

b) Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

i) De tweede alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„De jury bestaat uit een door het tot aanstelling bevoegde gezag aangewezen voorzitter en een aantal leden waarvan de helft door het tot aanstelling bevoegde gezag en de helft door het personeelscomité worden aangewezen”.

ii) In de tweede alinea worden de woorden „artikel 2 derde alinea,” vervangen door de woorden „artikel 2, lid 2.”

iii) De vierde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„De leden van de jury worden gekozen uit ambtenaren die ten minste tot de aan het te bekleden ambt verbonden functiegroep en rang behoren.”

c) In artikel 4, worden de woorden „artikel 28, sub a), b) en c),” vervangen door de woorden „artikel 28, lid 1, sub a), b) en c),”.

92. Bijlage IV wordt als volgt gewijzigd:

a) In het opschrift worden de woorden „artikel 41” vervangen door de woorden „, 47 bis”.

b) Het enig artikel wordt als volgt gewijzigd:

i) Lid 2 wordt door de volgende tekst vervangen:

„2. De ambtenaar op wie artikel 47 bis van het statuut wordt toegepast, heeft gedurende een bepaalde tijd, berekend naar gelang van zijn leeftijd en diensttijd, volgens de in lid 3 opgenomen tabel, recht op een maandelijks vergoeding gelijk aan

— 70 % van zijn basissalaris gedurende de eerste vier jaar,

— en daarna 60 % van zijn basissalaris.”

- ii) In lid 3 worden de woorden „de artikelen 41 en 50” vervangen door de woorden „de artikelen 41, 47 bis en 50”
- iii) Lid 1 bis wordt lid 4.
- iv) In de eerste alinea van dit lid worden na het woord „ambtenaar” de woorden „bedoeld in de artikelen 41, 47 bis en 50 van het statuut,” ingevoegd en worden de woorden „en hij niet tegen dezelfde risico's verzekerd kan worden bij een andere openbare verzekering” vervangen door de woorden „en hij geen winstgevende beroepsbezigheid uitoefent”

93. Bijlage IV bis wordt door de volgende tekst vervangen:

„BIJLAGE IV bis

DEELTIJDS WERKEN

Artikel 1

Het verzoek om deeltijds te werken moet, behalve in naar behoren gemotiveerde dringende gevallen, ten minste twee maanden vóór de gevraagde aanvangsdatum, door de ambtenaar via zijn directe chef worden ingediend.

Behalve in de gevallen bedoeld in artikel 15 en in artikel 55 bis, lid 1, derde alinea, vijfde streepje, kan toestemming om deeltijds te werken worden gegeven voor een periode van ten minste een maand en ten hoogste drie jaar.

De toestemming kan onder dezelfde voorwaarden worden verlengd. Hiertoe dient de betrokken ambtenaar, ten minste twee maanden vóór het verstrijken van de periode waarvoor toestemming is verleend, een verzoek in te dienen. De deeltijdse werktijd mag niet minder bedragen dan de helft van de normale werktijd.

Behalve in naar behoren gemotiveerde gevallen vangt de periode waarin deeltijds wordt gewerkt aan op de eerste van een maand.

Artikel 2

Op verzoek van de betrokken ambtenaar kan het tot aanstelling bevoegde gezag de toestemming intrekken voordat de periode waarvoor zij is verleend, is verstreken. De intrekking mag niet later plaatsvinden dan twee maanden na de door de ambtenaar gevraagde datum; wanneer toestemming is verleend voor een periode van meer dan een jaar, mag de intrekking niet later dan vier maanden na die datum plaatsvinden.

In uitzonderlijke gevallen kan het tot aanstelling bevoegde gezag de toestemming in het belang van de dienst intrekken voordat de periode waarvoor zij is verleend is verstreken, mits daarvan twee maanden van tevoren kennis is gegeven.

Artikel 3

Gedurende de periode waarvoor de ambtenaar toestemming heeft gekregen om deeltijds te werken, heeft hij recht op het gedeelte van zijn bezoldiging dat overeenkomt met de in procent van de volledige werktijd uitgedrukte gedeeltelijke werktijd. Op de kindertoelage, op het basisbedrag van de kostwinnerstoelage en op de schooltoelage wordt dit percentage echter niet toegepast.

De bijdragen voor het stelsel van ziektekostenverzekering worden berekend over het gehele basis-salaris. De bijdragen voor de pensioenregeling worden berekend over het basissalaris van de deeltijds werkende ambtenaar. De ambtenaar kan ook vragen zijn pensioenbijdrage over het gehele basissalaris te berekenen, overeenkomstig artikel 83.

Het is een ambtenaar die deeltijds werkzaam is niet toegestaan overwerk te verrichten of enige andere bezoldigde activiteit uit te oefenen.

Artikel 4

In afwijking van het bepaalde in de eerste zin van de eerste alinea van artikel 3, ontvangt de ambtenaar die ouder is dan 55 jaar en toestemming heeft gekregen om bij wijze van voorbereiding op zijn pensioen halftijds te werken, een verlaagd basissalaris dat overeenkomt met het hoogste van de hiernageemde percentages:

- hetzij 60 %
- hetzij het percentage dat overeenkomt met het aantal pensioenjaren als bedoeld in de artikelen 2, 3, 4, 5, 9 en 9 bis, van bijlage VIII die de ambtenaar bij de aanvang van de periode van halftijds werk heeft opgebouwd, verhoogd met 10 %.

De ambtenaar die van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt, moet na afloop van de periode waarin hij halftijds werkzaam is geweest, hetzij met pensioen gaan, hetzij het gedeelte van de tijdens deze periode ontvangen bezoldiging dat 50 % van het basissalaris overschrijdt, terugbetalen.

Artikel 5

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan bepalingen vaststellen ter uitvoering van deze artikelen."

94. Bijlage V wordt als volgt gewijzigd:

a) Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

- i) In de eerste alinea, zevende streepje, worden de woorden „geboorte of” geschrapt.
- ii) In de eerste alinea worden na het zevende streepje, de volgende streepjes toegevoegd:
  - „— geboorte van een kind: tien dagen, op te nemen binnen veertien weken na de geboorte
  - overlijden van de echtgenote tijdens het moederschapverlof: een aantal dagen dat gelijk is aan het nog resterende moederschapverlof; wanneer de echtgenote geen ambtenaar is, worden voor de berekening van de duur van het nog resterende moederschapverlof de bepalingen van artikel 58 van het statuut toegepast.”.
- iii) In de eerste alinea worden na het vroegere achtste streepje, het volgende streepje toegevoegd:
  - „— bijzonder ernstige ziekte van een kind, gestaafd door een medisch attest, of opname in een ziekenhuis van een kind van ten hoogste twaalf jaar: ten hoogste vijf dagen”.
- iv) In de eerste alinea worden na het vroegere negende streepje, het volgende streepje toegevoegd:
  - „— adoptie van een kind: 20 weken; in geval van adoptie van een gehandicapt kind: 24 weken.

De adoptie van een kind kan slechts recht geven op één periode van buitengewoon verlof, die over de adoptieouders kan worden verdeeld als beiden ambtenaar zijn. Het verlof wordt alleen toegestaan als de echtgenoot van de ambtenaar ten minste halftijds een bezoldigde activiteit uitoefent. Als de echtgenoot buiten de Europese instellingen werkzaam is en recht heeft op soortgelijk verlof, wordt een overeenkomstig aantal dagen op het verlof van de ambtenaar in mindering gebracht.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan de adoptieouders extra buitengewoon verlof toekennen wanneer volgens de wetgeving van het land waar de adoptieprocedure plaatsvindt (een ander land dan dat van de standplaats van de ambtenaar), een verblijf ter plaatse van een van de adoptieouders vereist is.

Aan de ambtenaar die geen recht heeft op het bovenbedoelde buitengewoon verlof van 20 of 24 weken kan een buitengewoon verlof van tien dagen worden toegekend; dit extra buitengewoon verlof wordt slechts één keer per adoptie toegekend."

v) Er wordt een alinea toegevoegd, die als volgt luidt:

„In de zin van dit artikel wordt de erkende partner als de echtgenoot beschouwd, ook al is niet voldaan aan de voorwaarde vermeld in artikel 1, lid 2, sub c), laatste streepje van bijlage VII.”

b) Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

i) De tweede en de derde alinea worden geschrapt.

ii) De vroegere vijfde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„Bovenstaande bepalingen zijn van toepassing op de ambtenaar van wie de standplaats op het grondgebied van een van de lidstaten gelegen is. Is de standplaats buiten dat grondgebied gelegen, dan worden de reisdagen naar gelang van de behoeften vastgesteld bij bijzonder besluit.”

95. In bijlage VI worden de woorden „van categorie C en D” vervangen door de woorden „van de functiegroep AST”.

96. Bijlage VII wordt als volgt gewijzigd:

a) Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) Lid 1 wordt door de volgende tekst vervangen:

„1. De kostwinnerstoelage wordt vastgesteld op een basisbedrag van [140,27] ⁽⁵⁾ euro, vermeerderd met 2 % van het basissalaris van de ambtenaar:”

ii) Lid 2, sub c), wordt lid 2, sub d).

iii) In lid 2, wordt een nieuw punt c) ingevoegd, dat als volgt luidt:

„c) de ambtenaar die een geregistreerd partnerschap buiten het huwelijk heeft gesloten, op voorwaarde dat

— een officieel document wordt overgelegd dat door een lidstaat van de Europese Unie als zodanig is erkend en waaruit het geregistreerde partnerschap blijkt,

— geen van de partners gehuwd is of een ander partnerschap buiten het huwelijk heeft gesloten,

— geen van de volgende verwantschapsbetrekkingen tussen de partners bestaat: ouder en kind, grootouder en kleinkind, broer en zuster, tante of oom en neef of nicht, schoonouder en schoonzoon of schoondochter,

— de partners in een lidstaat geen toegang hebben tot het burgerlijk huwelijk; in de zin van dit artikel worden partners geacht toegang tot het burgerlijk huwelijk te hebben wanneer zij aan alle voorwaarden voldoen die in de wetgeving van een lidstaat voor het aangaan van een huwelijk zijn vastgesteld”.

iv) In het nieuwe lid 2, sub d), worden de woorden „de sub a) en b), gestelde voorwaarden” vervangen door de woorden „de sub a), b) en c), gestelde voorwaarden”.

⁽⁵⁾ Zie voetnoot 2.

- v) In lid 3, eerste zin, worden de woorden „van de rang C 3 in de derde salaristrap,” vervangen door de woorden „van rang 3 in de tweede salaristrap.”
- b) In artikel 2, lid 1, wordt „[232,73] (5) euro” vervangen door „[306,51] euro”.
- c) Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:
- i) De huidige tekst wordt lid 1.
- ii) De eerste alinea van lid 1 wordt door de volgende tekst vervangen:
- „Onder de voorwaarden vastgelegd in de algemene uitvoeringsbepalingen, ontvangt de ambtenaar voor ieder te zijnen laste komend kind in de zin van artikel 2, lid 2, dat regelmatig volledig dagonderwijs volgt bij een instelling voor lager of middelbaar onderwijs waar schoolgeld moet worden betaald, of bij een instelling voor hoger onderwijs, een schooltoelage ten bedrage van de werkelijk door hem gedragen schoolkosten, tot ten hoogste [207,98] (5) euro per maand. De voorwaarde dat schoolgeld moet worden betaald, geldt echter niet voor de vergoeding van de kosten van het vervoer van en naar de school.”
- iii) In de derde alinea wordt de eerste zin door de volgende tekst vervangen:
- „Ongeacht of het al dan niet een onderwijsinstelling betreft waar schoolgeld moet worden betaald, kan een toelage tot het dubbele van het in de eerste alinea genoemde maximumbedrag worden uitgekeerd aan”.
- iv) In de derde alinea, tweede streepje, wordt de volgende tekst toegevoegd:
- „of indien het kind een instelling voor hoger onderwijs bezoekt in een ander land dan het land waar de standplaats van de ambtenaar gelegen is;
- de persoon die niet in actieve dienst is, maar recht heeft op schooltoelage; in dat geval gelden de in de eerste twee streepjes genoemde voorwaarden, waarbij rekening wordt gehouden met de woonplaats in plaats van met de standplaats.”
- v) Er wordt een lid 2 toegevoegd, dat als volgt luidt:
- „2. Voor ieder ten laste komend kind in de zin van artikel 2, lid 2, dat de leerplichtige leeftijd nog niet heeft bereikt, ontvangt de ambtenaar een toelage van [74,87] (5) euro per maand. Het recht op deze toelage vervalt aan het eind van de maand die voorafgaat aan de maand waarin het kind voor het eerst naar een instelling voor lager onderwijs gaat. De eerste zin van lid 1, derde alinea, is van toepassing.”
- d) De afdelingen 2 bis en 2 ter worden geschrapt.
- e) Artikel 5, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:
- i) De eerste alinea wordt door de volgende tekst vervangen:
- „1. De ambtenaar in vaste dienst die recht heeft op vergoeding van verhuiskosten als bedoeld in artikel 9 van deze bijlage, of die aantoonbaar verplicht te zijn geweest van woonplaats te veranderen, teneinde aan de verplichtingen van artikel 20 van het statuut te voldoen, ontvangt een inrichtingsvergoeding ten bedrage van twee maanden basissalaris indien hij recht heeft op de kostwinnerstoelage, en van één maand basissalaris indien dat niet het geval is.”
- ii) In de tweede alinea worden na het woord „ambtenaar” de woorden „of ander personeelslid” ingevoegd.

- f) Artikel 6, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:

In de eerste zin van de eerste alinea worden de woorden „die voldoet aan de . . . voorwaarden,” vervangen door de woorden „die aantoont dat hij van woonplaats is veranderd.”

In de tweede zin van de eerste alinea worden na het woord „ambtenaar” de woorden „of ander personeelslid” ingevoegd.

- g) Artikel 7, lid 2, wordt door de volgende tekst vervangen:

„2. De reiskosten worden vergoed op de grondslag van de kortste en goedkoopste gebruikelijke reisroute per spoor, tarief eerste klasse, tussen de standplaats en de plaats van aanwerving of de plaats van herkomst.

Wanneer de in de eerste alinea bedoelde reisroute langer is dan 500 km en in de gevallen waarin de gebruikelijke reisroute een traject over zee omvat, heeft de betrokkene na overlegging van de plaatsbewijzen recht op vergoeding van de reiskosten per vliegtuig in business class of een gelijkwaardige klasse. Wanneer gebruik wordt gemaakt van een ander vervoermiddel dan de hierboven vermelde, worden de reiskosten vergoed op de grondslag van het spoorwegtarief, met uitzondering van kosten voor slaaprijtuig. Indien de berekening niet op deze grondslag kan geschieden, wordt de vergoeding bij bijzonder besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag vastgesteld.”

- h) Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

- i) De leden 1 en 2 worden door de volgende tekst vervangen:

„1. De ambtenaar heeft voor zichzelf en, indien hij recht heeft op de kostwinnerstoelage, voor zijn echtgenoot en de personen te zijnen laste in de zin van artikel 2, recht op een bedrag gelijk aan de reiskosten van zijn standplaats naar de plaats van herkomst in de zin van artikel 7.

Wanneer beide echtgenoten ambtenaar van de Gemeenschappen zijn heeft elk van hen recht op reiskostenvergoeding voor hemzelf en voor de ten laste komende personen, volgens bovenstaande bepalingen; voor elke ten laste komende persoon wordt slechts éénmaal betaald. Voor de ten laste komende kinderen wordt de vergoeding overeenkomstig het verzoek van de echtgenoten vastgesteld op basis van de plaats van herkomst van een van beide echtgenoten.

Wanneer de ambtenaar in de loop van het jaar in het huwelijk treedt en daardoor het recht op de kostwinnerstoelage verkrijgt, worden de voor de echtgenoot verschuldigde reiskosten berekend naar rato van de tijd tussen de huwelijksdag en het einde van het lopende jaar.

Wanneer zich, na uitbetaling van de desbetreffende bedragen, een wijziging in de samenstelling van het gezin voordoet waardoor de berekeningsgrondslag verandert, is de ambtenaar niet tot terugbetaling verplicht.

De reiskosten van kinderen van twee tot tien jaar worden berekend op basis van de helft van de kilometervergoeding en de helft van het forfaitaire bedrag; voor deze berekening worden de kinderen geacht het tweede of het tiende levensjaar te hebben bereikt op 1 januari van het lopende jaar.

2. De kilometervergoeding wordt berekend op basis van de afstand tussen de standplaats van de ambtenaar en diens plaats van aanwerving of van herkomst, overeenkomstig het bepaalde in artikel 7, lid 2, eerste alinea.

Deze vergoeding ⁽⁵⁾ bedraagt

0 euro per km voor het gedeelte van de afstand tussen 0 en 200 km

[0,3117] euro per km voor het gedeelte van de afstand tussen 201 en 1 000 km

[0,5195] euro per km voor het gedeelte van de afstand tussen 1 001 en 2 000 km

[0,3117] euro per km voor het gedeelte van de afstand tussen 2 001 en 3 000 km

[0,1039] euro per km voor het gedeelte van de afstand tussen 3 001 en 4 000 km

0 euro per km voor het gedeelte van de afstand dat hoger ligt dan 4 000 km.

Aan deze vergoeding wordt een forfaitair supplement toegevoegd van

[155,86] euro als de afstand per spoor tussen de standplaats en de plaats van herkomst tussen 725 km en 1 450 km bedraagt,

[311,72] euro als de afstand per spoor tussen de standplaats en de plaats van herkomst 1 450 km of meer bedraagt.

De kilometervergoeding en het forfaitair supplement worden ieder jaar op dezelfde wijze aangepast als de bezoldigingen."

ii) Lid 4 wordt door de volgende tekst vervangen:

„4. Bovenstaande bepalingen zijn van toepassing op de ambtenaar van wie de standplaats op het grondgebied van een van de lidstaten van de Europese Unie is gelegen. De ambtenaar van wie de standplaats buiten dat grondgebied is gelegen, heeft, voor zichzelf en, indien hij recht heeft op de kostwinnerstoelage, voor zijn echtgenoot en de personen te zijnen laste in de zin van artikel 2, eenmaal per kalenderjaar recht op vergoeding van de reiskosten naar zijn plaats van herkomst of op vergoeding van de reiskosten naar een andere plaats, voor zover deze de kosten van een reis naar de plaats van herkomst niet overschrijden. Wanneer de echtgenoot en de in de zin van artikel 2 ten laste komende personen evenwel niet met de ambtenaar in de standplaats samenwonen, hebben zij eenmaal per kalenderjaar recht op vergoeding van de reiskosten van de plaats van herkomst naar de standplaats of op vergoeding van de reiskosten naar een andere plaats, voor zover deze de kosten van een reis van de plaats van herkomst naar de standplaats niet overschrijden.

Deze reiskosten worden vergoed met een forfaitair bedrag berekend op basis van de reiskosten per vliegtuig in de klasse die onmiddellijk boven economy class ligt."

i) In artikel 9, lid 1, wordt de eerste zin door de volgende tekst vervangen:

„Wanneer een ambtenaar bij zijn indiensttreding van woonplaats moet veranderen, of wanneer hij naar een andere standplaats wordt overgeplaatst, worden de kosten van de verhuizing van zijn persoonlijke inboedel, met inbegrip van verzekeringskosten ter dekking van eenvoudige risico's (breuk, diefstal, brand) vergoed, voorzover hij geen vergoeding van deze kosten uit andere bron heeft ontvangen."

j) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

i) Lid 1 wordt door de volgende tekst vervangen:

„1. De ambtenaar die aantoonbaar is van woonplaats te veranderen om aan de verplichtingen van artikel 20 van het statuut te voldoen, heeft gedurende een in lid 2 bepaalde periode recht op een vergoeding per kalenderdag, die als volgt is vastgesteld:

Ambtenaar die recht heeft op de kostwinnerstoelage: [32,21] ⁽⁵⁾ euro.

Ambtenaar die geen recht heeft op de kostwinnerstoelage: [25,98] ⁽⁵⁾ euro.

Bij ieder onderzoek naar het peil van de bezoldigingen overeenkomstig artikel 65 van het statuut worden deze bedragen herzien."

- ii) In de tweede alinea van lid 2, worden na het woord „ambtenaar” de woorden „of ander personeelslid” ingevoegd.
  - iii) Lid 3 wordt geschrapt.
- k) Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:
- i) De tweede alinea van lid 1 wordt geschrapt.
  - ii) De eerste zin van lid 2 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Bij de reisopdracht wordt onder meer de vermoedelijke duur van de dienstreis bepaald op grond waarvan het voorschot wordt berekend dat de ambtenaar op de dagvergoeding kan opnemen.”
  - iii) Er wordt een lid 3 toegevoegd dat als volgt luidt:

„3. Behalve in bij bijzonder besluit vast te stellen uitzonderlijke gevallen, en met name wanneer een ambtenaar zijn verlof moet onderbreken of uit verlof wordt teruggeroepen, wordt de vergoeding van de dienstreiskosten beperkt tot de vergoeding van de kosten van de goedkoopste verplaatsing tussen de standplaats en de plaats van de dienstopdracht, zonder dat de ambtenaar verplicht is zijn verblijf ter plaatse aanzienlijk te verlengen.”
- l) De artikelen 12 en 13 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 12

1. Reizen ter trein

De vervoerkosten voor ambtenaren op dienstreis die per trein reizen worden, na overlegging van het spoorbiljet, vergoed op basis van het spoortarief eerste klasse langs de kortste route tussen de standplaats en de plaats van de dienstopdracht.

2. Reizen per vliegtuig

Indien de reisafstand per spoor heen en terug 800 km of meer bedraagt, kunnen de ambtenaren worden gemachtigd per vliegtuig te reizen.

3. Reizen over zee

Voor de vergoeding van de kosten van bootreizen bepaalt het tot aanstelling bevoegde gezag geval per geval en naar gelang van de duur en kosten van de reis, welke klasse en hutaccommodatie worden vergoed.

4. Reizen per auto

De reiskosten worden forfaitair vergoed op basis van de spoortarieven overeenkomstig het bepaalde in lid 1; er worden geen supplementen betaald.

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan evenwel besluiten om aan een ambtenaar die een dienstreis onder bijzondere omstandigheden maakt, waarbij het gebruik van het openbaar vervoer op onmiskenbare bezwaren stuit, in plaats van de bovengenoemde reiskostenvergoeding een kilometervergoeding toe te kennen.

Artikel 13

1. De dagvergoeding voor dienstreizen omvat alle uitgaven van de ambtenaar op dienstreis: het ontbijt, twee maaltijden en alle overige courante uitgaven, inclusief kosten voor plaatselijk vervoer. De hotelrekening, inclusief de plaatselijke belastingen, wordt na overlegging van bewijsstukken vergoed tot een voor ieder land vastgesteld maximumbedrag.

2. a) Voor de landen van de Unie gelden de volgende bedragen:

Bestemming	Dagvergoeding	Maximum hotel
België	84,06	117,08
Denemarken	91,70	148,07
Duitsland	74,14	97,03
Griekenland	66,04	99,63
Spanje	68,89	126,57
Frankrijk	72,58	97,27
Ierland	80,94	139,32
Italië	60,34	114,33
Luxemburg	82,00	106,92
Nederland	78,26	131,76
Oostenrijk	74,47	128,58
Portugal	68,91	124,89
Finland	92,34	140,98
Zweden	92,91	141,77
Verenigd Koninkrijk	86,89	149,03

Wanneer de ambtenaar op dienstreis deelneemt aan een maaltijd of gebruik maakt van huisvesting aangeboden of vergoed door een van de instellingen van de Gemeenschappen, of door een overheidsinstantie of een ander orgaan buiten de Gemeenschappen, is hij verplicht daarvan opgave te doen. Een overeenkomstig bedrag wordt dan in mindering gebracht.

b) De bedragen die gelden voor dienstreizen buiten het grondgebied van de lidstaten worden door het tot aanstelling bevoegd gezag vastgesteld en geregeld herzien.

3. De bedragen bedoeld in lid 2, sub a), kunnen door de Raad op voorstel van de Commissie worden gewijzigd met de gekwalificeerde meerderheid bedoeld in artikel 205, lid 2, tweede alinea, eerste streepje, van het Verdrag. De Commissie gaat geregeld, en in ieder geval om de drie jaar, na of een voorstel tot herziening dienstig is."

m) Er wordt een artikel 13 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 13 bis

De wijze van toepassing van de artikelen 11, 12 en 13 wordt door de diverse instellingen vastgesteld in het kader van de algemene uitvoeringsbepalingen."

- n) De artikelen 14 bis en 14 ter worden geschrapt.
- o) In artikel 15, eerste alinea worden de woorden „ambtenaren van de rangen A 1 en A 2,” vervangen door de woorden „leden van het hoger leidinggevend personeel in de zin van artikel 29, lid 2,”.
- p) Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

- i) De leden 2 en 3 worden door de volgende tekst vervangen:

„2. De ambtenaar kan door bemiddeling van de instelling waartoe hij behoort, regelmatig een deel van zijn inkomsten naar een andere lidstaat laten overmaken, onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in een regeling die de instellingen van de Gemeenschappen, na advies van het comité voor het statuut, in gemeenschappelijk overleg vaststellen.

Hiervoor kunnen een of meer van de volgende bedragen in aanmerking komen:

- per ten laste komend kind dat in een andere lidstaat een onderwijsinstelling bezoekt, een bedrag dat niet hoger ligt dan de werkelijk ontvangen schooltoelage voor dat kind;
- geregeld terugkerende betalingen ten behoeve van enige andere persoon die in de betrokken lidstaat verblijft en ten aanzien van wie de ambtenaar op grond van een rechterlijke beslissing of een besluit van de bevoegde autoriteit een onderhoudsplicht heeft, mits daarvan geldige bewijsstukken zijn overgelegd.

De in het tweede streepje bedoelde overmakingen mogen niet meer bedragen dan 5 % van het basissalaris van de ambtenaar.

3. De in lid 2 bedoelde overmakingen geschieden op basis van de in artikel 63, tweede alinea, van het statuut bedoelde wisselkoersen; op het over te maken bedrag wordt de coëfficiënt toegepast die verkregen wordt door deling van de aanpassingscoëfficiënt van het land waarnaar het bedrag wordt overgemaakt door de aanpassingscoëfficiënt die is vastgesteld voor het land waar de ambtenaar zijn standplaats heeft. Voor deze berekening worden de aanpassingscoëfficiënten gebruikt die overeenkomstig artikel 3, lid 5, tweede streepje van bijlage XI van het statuut, zijn vastgesteld voor de pensioenen.”

- ii) Er wordt een lid 4 toegevoegd, dat als volgt luidt:

„4. Ongeacht de bovenstaande bepalingen kan een ambtenaar verzoeken om geregeld een bedrag naar een andere lidstaat over te maken tegen de maandelijkse wisselkoers en zonder toepassing van een coëfficiënt. Dit bedrag mag niet hoger liggen dan 25 % van het basissalaris van de ambtenaar.”

97. Bijlage VIII wordt als volgt gewijzigd:

- a) Artikel 3 wordt door de volgende tekst vervangen

„Artikel 3

Voor de berekening van het aantal pensioenjaren in de zin van artikel 2, worden de volgende perioden in aanmerking genomen, voorzover de ambtenaar voor de deze perioden zijn bijdragen in de pensioenregeling heeft betaald:

1. de diensttijd vervuld als ambtenaar van een van de instellingen, in een van de standen genoemd in artikel 35, sub a), b), c) en e), van het statuut. Ambtenaren op wie artikel 40 van het statuut van toepassing is, moeten echter voldoen aan de in lid 3, tweede alinea, laatste zin, van dat artikel vastgestelde voorwaarde;
2. de perioden waarin de ambtenaar recht had op een van de in de artikelen 41, 47 bis en 50 van het statuut bedoelde vergoeding, tot ten hoogste vijf jaar wat de artikelen 41 en 50, en tot ten hoogste zes jaar wat artikel 47 bis betreft;

3. de periode waarin de ambtenaar een invaliditeitsuitkering heeft ontvangen;
4. de diensttijd, vervuld in enige andere hoedanigheid overeenkomstig de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Gemeenschappen. Wanneer een arbeidscontractant in de zin van deze regeling als ambtenaar in vaste dienst wordt aangesteld, wordt hem een aantal pensioenjaren toegekend berekend op basis van de verhouding tussen het laatste basissalaris dat hij als arbeidscontractant heeft ontvangen en het eerste basissalaris dat hij als ambtenaar ontvangt. Deze bepaling is mutatis mutandis van toepassing voor een ambtenaar die arbeidscontractant wordt."

b) Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

- i) De huidige tekst wordt lid 1 en de tweede zin van de eerste alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„Hij kan verzoeken dat voor de berekening van zijn pensioenrechten de totale duur van zijn dienst als ambtenaar of als tijdelijke functionaris waarvoor bijdragen zijn betaald, in aanmerking wordt genomen, mits hij

- a) de uitkering bij vertrek die hem krachtens artikel 12 is toegekend, vermeerderd met de samengestelde interest op basis van een rente van 3,5 % per jaar, terugbetaalt. Ook wanneer de betrokkene de uitkering heeft ontvangen als bedoeld in artikel 42 van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, is hij gehouden dat bedrag terug te betalen, verhoogd met de bovengenoemde interest;
- b) vóór het in artikel 11, lid 2, bedoelde aantal pensioenjaren wordt berekend, en voorzover hij na zijn nieuwe aanstelling om toepassing van dat artikel heeft verzocht, een gedeelte van het naar de pensioenregeling van de Gemeenschappen overgeschreven bedrag voor dit doel heeft doen voorbehouden; dit gedeelte moet gelijk zijn aan de actuariële tegenwaarde berekend en overgeschreven overeenkomstig artikel 11, lid 1 of artikel 12, sub b), vermeerderd met de samengestelde interest op basis van een rente van 3,5 % per jaar."

- ii) De tweede en de derde alinea worden door de volgende tekst vervangen:

„Wanneer de betrokken ambtenaar om toepassing heeft verzocht van artikel 42 of artikel 110 van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, moeten bij de berekening van het voor te behouden bedrag ook de overeenkomstig deze artikelen verrichte betalingen in aanmerking worden genomen, vermeerderd met de samengestelde interest op basis van een rente van 3,5 % per jaar.

Als het naar de communautaire regeling overgeschreven bedrag niet voldoende is om alle tijdens de vorige perioden van actieve dienst verworven pensioenrechten te dekken, is het de ambtenaar die daarom verzoekt toegestaan dit bedrag aan te vullen tot het bedrag bedoeld in de eerste alinea, sub b)."

- iii) Er wordt een lid 2 toegevoegd, dat als volgt luidt:

„2. De in lid 1 bedoelde rente kan worden herzien overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van bijlage XII."

- c) In artikel 6, worden de woorden „in de laagste bezoldigingstrap van de rang D 4." vervangen door de woorden „in rang 1, eerste salaristrap".
- d) Artikel 7 wordt geschrapt.
- e) In artikel 8 worden de woorden

„de laatste door de begrotingsautoriteiten krachtens artikel 39 vastgestelde sterftetafels en tegen een rente van 3,5 % per jaar."

vervangen door de woorden

„de in artikel 5 van bijlage XII vermelde sterftetafels en tegen een rente van 3,5 % per jaar die kan worden herzien overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van bijlage XII.”

- f) In artikel 9, eerste alinea, tweede streepje, wordt de volgende tekst toegevoegd:

„Deze schaal wordt aangepast overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van bijlage XII. In het belang van de dienst en op basis van objectieve criteria en transparante procedures die zijn vastgesteld in een regeling die na advies van het comité voor het statuut in onderling overleg is aangenomen, kan het tot aanstelling bevoegde gezag besluiten de in bovenstaande schaal vastgestelde coëfficiënt te verhogen of, in voorkomend geval, niet toe te passen voor ambtenaren die ten minste 55 jaar oud zijn.”

- g) Er wordt een artikel 9 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 9 bis

Wanneer een ambtenaar met een diensttijd van meer dan 35 jaar om een onmiddellijk ingaand ouderdomspensioen overeenkomstig artikel 9 verzoekt, worden de in dat artikel bedoelde coëfficiënten toegepast op een theoretisch bedrag dat overeenkomt met het aantal verworven pensioenjaren, en niet op het maximumbedrag van 70 % van het laatste basissalaris. Het aldus berekende verlaagde pensioen mag evenwel in geen geval meer bedragen dan 70 % van het laatste basissalaris in de zin van artikel 77 van het statuut.”

- h) Artikel 11, lid 2, wordt als volgt gewijzigd:

- i) In de eerste alinea wordt de tekst

„kan bij zijn aanstelling in vaste dienst hetzij de actuariële tegenwaarde van, hetzij de afkoopsom voor de rechten op ouderdomspensioen die hij uit hoofde van bovengenoemde activiteiten heeft verworven, aan de Gemeenschappen doen betalen.”

door de volgende tekst vervangen:

„kan, na zijn aanstelling in vaste dienst, doch vóór het tijdstip waarop hij het recht op een ouderdomspensioen verkrijgt, het kapitaal dat overeenkomt met de pensioenrechten die hij uit hoofde van bovengenoemde activiteiten heeft verworven, geactualiseerd tot op de dag waarop de overdracht plaatsvindt, aan de Gemeenschappen doen betalen.”

- ii) De tweede alinea wordt als volgt gewijzigd:

— Na het woord „bepaalt” worden de woorden „door middel van algemene uitvoeringsbepalingen” ingevoegd.

— De woorden „met inachtneming van de rang waarin deze in vaste dienst is aange-steld,” worden vervangen door de woorden „met inachtneming van het basissalaris en de leeftijd op het ogenblik dat om overdracht is verzocht,”

— De woorden „volgens haar eigen regeling” worden vervangen door de woorden „volgens de communautaire pensioenregeling”

— De woorden „op basis van het bedrag van de actuariële tegenwaarde of van de afkoopsom.”

worden vervangen door de woorden

„op basis van het overgeschreven kapitaal, verminderd met het bedrag dat overeenkomt met de herwaardering van het kapitaal tussen de datum van het verzoek om overdracht en de datum waarop de overdracht plaatsvindt.”

iii) Er wordt een nieuwe alinea toegevoegd, die als volgt luidt:

„Van deze mogelijkheid kan de ambtenaar per lidstaat en per pensioenfonds slechts éénmaal gebruik maken.”

i) Artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

i) De huidige tekst wordt lid 1 en de eerste alinea worden de woorden „op ouderdomspensioen of op toepassing van artikel 11, lid 1,” vervangen door de woorden „op een onmiddellijk ingaand of een uitgesteld ouderdomspensioen”.

ii) De tekst sub a), b), c) en d) wordt door de volgende tekst vervangen:

„a) een uitkering bij vertrek gelijk aan driemaal de op zijn basissalaris ingehouden pensioenbijdragen, verminderd met de bedragen die zijn betaald bij toepassing van de artikelen 42 en 110 van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, indien hij tenminste gedurende een jaar in dienst is geweest en geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid waarin in artikel 11, lid 2 is voorzien;

b) in de andere gevallen, op toepassing van artikel 11, lid 1, of op overschrijving van een bedrag gelijk aan de actuariële tegenwaarde van zijn pensioenrechten naar een particuliere verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds van zijn keuze, waarbij wordt gegarandeerd dat

— het kapitaal niet wordt uitgekeerd;

— ten vroegste vanaf de leeftijd van 60 jaar en ten laatste vanaf de leeftijd van 65 jaar een maandelijks bedrag wordt uitbetaald;

— voorzieningen inzake overlevingspensioenen worden getroffen;

— de overdracht naar een andere verzekering of een ander fonds alleen wordt toegestaan onder de in het eerste, het tweede en het derde streepje genoemde voorwaarden.”

iii) Er wordt een lid 2 toegevoegd, dat als volgt luidt:

„2. Wanneer de dienst van de ambtenaar eindigt door tuchtrechtelijk ontslag, wordt de uitkering bij vertrek, of in voorkomend geval de over te schrijven actuariële tegenwaarde, vastgesteld overeenkomstig het besluit dat krachtens artikel 7, lid 1, sub h), van bijlage IX is genomen.”

j) Artikel 12 bis wordt geschrapt.

k) Het opschrift van hoofdstuk 3 luidt als volgt: „Invaliditeitsuitkering”.

l) Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

i) De eerste alinea wordt lid 1 en de woorden „het invaliditeitspensioen” worden vervangen door de woorden „de invaliditeitsuitkering”.

ii) De tweede alinea wordt vervangen door lid 2, dat als volgt luidt:

„2. Degene die een invaliditeitsuitkering ontvangt, mag geen winstgevende beroepsactiviteit uitoefenen zonder de voorafgaande goedkeuring van het tot aanstelling bevoegde gezag. Wanneer hij een bezoldigde activiteit uitoefent die hem een inkomen oplevert dat, opgeteld bij de invaliditeitsuitkering, meer bedraagt dan het laatste salaris dat hij als ambtenaar in actieve dienst heeft ontvangen, wordt het bedrag waarmee dat salaris wordt overschreden, op de invaliditeitsuitkering in mindering gebracht.

De betrokkene moet alle schriftelijke bewijsstukken verstrekken waarom wordt verzocht, en moet ieder gegeven dat van invloed kan zijn op het recht op een invaliditeitsuitkering, aan de instelling mededelen.”

m) Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

i) Het woord „invaliditeitspensioen” wordt vervangen door het woord „invaliditeitsuitkering” en de woorden „dit pensioen” worden vervangen door de woorden „deze uitkering”.

ii) In de tweede alinea worden de woorden „en is het bepaalde in artikel 16 van toepassing” geschrapt.

n) In artikel 15 worden de woorden „dit pensioen” vervangen door de woorden „deze uitkering”

o) Artikel 16 wordt geschrapt.

p) Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

i) De woorden „de weduwe” worden vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot”.

ii) In de eerste alinea worden de woorden „indien zij ten minste één jaar met hem gehuwd is geweest” vervangen door de woorden „indien het huwelijk ten minste een jaar heeft geduurd” en de woorden „weduwenpensioen” vervangen door de woorden „overlevingspensioen”.

q) Artikel 17 bis wordt als volgt gewijzigd:

i) In de eerste en in de tweede alinea wordt het woord „weduwenpensioen” vervangen door het woord „overlevingspensioen”.

ii) In de eerste en in de derde alinea worden de woorden „de weduwe” vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot”.

iii) De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

— De woorden „op grond van Verordening” worden vervangen door de woorden „op grond van artikel 47 bis van het statuut of van Verordening”.

— De woorden „van artikel 50” worden vervangen door de woorden „van de artikelen 47 bis of 50”.

— De woorden „indien zij ten minste één jaar met hem gehuwd was op het tijdstip waarop hij de dienst bij een instelling heeft beëindigd” worden vervangen door de woorden „indien het huwelijk vóór de beëindiging van de dienst is gesloten en ten minste een jaar heeft geduurd”.

— De woorden „haar echtgenoot” worden vervangen door de woorden „de echtgenoot”.

r) Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

i) De woorden „de weduwe” worden vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot” de woorden „haar echtgenoot” worden vervangen door de woorden „de echtgenoot”.

- ii) In de eerste alinea worden de woorden „indien zij ten minste één jaar met hem gehuwd was op het tijdstip waarop hij de dienst bij een instelling heeft beëindigd” vervangen door de woorden „indien het huwelijk vóór de beëindiging van de dienst is gesloten en ten minste een jaar heeft geduurd”.
- iii) [niet van toepassing voor het Nederlands]
- s) Artikel 18 bis wordt als volgt gewijzigd:
  - i) De woorden „de weduwe” worden vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot”.
  - ii) De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:
    - De woorden „indien zij ten minste één jaar met hem gehuwd was op het tijdstip waarop hij de dienst bij een instelling heeft beëindigd” worden vervangen door de woorden „indien het huwelijk vóór de beëindiging van de dienst is gesloten en ten minste een jaar heeft geduurd”.
    - Het woord „weduwenpensioen” wordt vervangen door het woord „overlevingspensioen”.
    - De woorden „haar echtgenoot” worden vervangen door de woorden „de echtgenoot”.
- t) Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:
  - i) Het woord „invaliditeitspensioen” wordt vervangen door het woord „invaliditeitsuitkering” en de woorden „haar echtgenoot” worden vervangen door de woorden „de echtgenoot”.
  - ii) De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:
    - De woorden „de weduwe” worden vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot”.
    - De woorden „indien zij ten minste één jaar met hem gehuwd is geweest” worden vervangen door de woorden „indien het huwelijk ten minste een jaar heeft geduurd”.
    - De woorden „dit pensioen” worden vervangen door de woorden „deze uitkering”.
- u) In artikel 21, lid 1, worden de woorden „de weduwe” vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot” en worden de woorden „op ouderdomspensioen of invaliditeitspensioen,” vervangen door de woorden „op een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”.
- v) Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:
  - i) In de eerste alinea worden de woorden „een weduwe” vervangen door de woorden „een overlevende echtgenoot”.
  - ii) In de derde alinea worden de woorden „op ouderdomspensioen of invaliditeitspensioen” vervangen door de woorden „op een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”.
- w) Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:
  - i) In de eerste alinea worden de woorden „op ouderdomspensioen of invaliditeitspensioen” vervangen door de woorden „op een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”.

ii) Aan de tweede alinea wordt de volgende zin toegevoegd:

„Het recht op wezenpensioen houdt op te bestaan wanneer de betrokkene niet meer kan worden beschouwd als een ten laste komend kind in de zin van artikel 2 van bijlage VII bij het statuut.”

Artikel 25 wordt als volgt gewijzigd:

De woorden „ouderdoms- of invaliditeitspensioen” worden vervangen door de woorden „een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”.

x) In artikel 26, worden de woorden „de weduwe” vervangen door de woorden „de overlevende echtgenoot” en de woorden „Zij ontvangt” vervangen door de woorden „Hij ontvangt”.

y) Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

i) De woorden „van haar vroegere echtgenoot” worden vervangen door de woorden „van de gewezen echtgenoot”.

ii) In de eerste alinea worden de woorden „De van echt gescheiden vrouw” vervangen door de woorden „De gescheiden echtgenoot” en de woorden „mits zij bij het overlijden van haar vroegere echtgenoot” vervangen door de woorden „mits hij bij het overlijden van de gewezen echtgenoot”.

iii) In de eerste alinea worden de woorden „deze laatste” vervangen door de woorden „deze gewezen echtgenoot” en de woorden „door overeenkomst tussen de gewezen echtgenoten” vervangen door de woorden „door een officieel geregistreerde en ten uitvoer gelegde overeenkomst tussen de gewezen echtgenoten”.

iv) De derde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„De gescheiden echtgenoot verliest zijn recht op overlevingspensioen indien hij vóór het overlijden van de gewezen echtgenoot is hertrouwd. Hertrouwt hij na dat overlijden, dan is artikel 26 van toepassing.”

z) Artikel 28 wordt als volgt gewijzigd:

i) In de eerste alinea worden de woorden „meer dan één gescheiden vrouw” vervangen door de woorden „meer dan één gescheiden echtgenoot” en de woorden „en een weduwe” vervangen door de woorden „en een overlevende echtgenoot”.

ii) De tekst van de tweede alinea wordt door de volgende tekst vervangen: „Ingeval een van de rechthebbenden overlijdt of van deze pensioenrechten afziet, wordt zijn deel bij dat van de anderen gevoegd, tenzij het recht op pensioen krachtens artikel 80, tweede alinea, van het statuut in een wezenpensioen wordt omgezet.”

aa) In artikel 29, worden de woorden „de van echt gescheiden vrouw” vervangen door de woorden „de gescheiden echtgenoot” en de woorden „aan de weduwe” vervangen door de woorden „aan de overlevende echtgenoot”.

bb) In artikel 31 wordt het woord „invaliditeitspensioen” wordt vervangen door het woord „invaliditeitsuitkering”.

cc) In artikel 31 bis worden de woorden „van artikel 50” vervangen door de woorden „van de artikelen 47 bis of 50”.

dd) In artikel 34 wordt de tweede alinea door de volgende tekst vervangen:

„Het bepaalde in de artikelen 80 en 81 van het statuut is eveneens van toepassing op de kinderen die meer dan 300 dagen na het overlijden van de ambtenaar of gewezen ambtenaar die recht heeft op een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering, zijn geboren.”

- ee) In artikel 35 worden de woorden „van een ouderdoms-, invaliditeits-, overlevings- of voorlopig pensioen” vervangen door de woorden „van een ouderdoms- of overlevingspensioen, van een invaliditeitsuitkering, of van een voorlopig pensioen”.
- ff) In artikel 36, worden na het woord „salaris” de woorden „of invaliditeitsuitkering” ingevoegd.
- gg) In artikel 37, worden de woorden „de vergoeding ontvangt, verbonden aan de stand „ter beschikking” of aan ontheffing van het ambt om redenen van dienstbelang, zulks binnen de termijn van vijf jaar bedoeld in artikel 3,” vervangen door de woorden „een van de vergoedingen ontvangt als bedoeld in de artikelen 41, 47 bis en 50 van het statuut, zulks binnen de termijn van vijf jaar wanneer het de artikelen 41 en 50 betreft en binnen een termijn van zes jaar wanneer het artikel 47 bis betreft.”.
- hh) Artikel 39 wordt geschrapt.
- ii) Artikel 40 wordt als volgt gewijzigd:
- i) In de eerste alinea worden de woorden „van een ouderdoms-, invaliditeits-, overlevings- of voorlopig pensioen” vervangen door de woorden „van een ouderdoms- of overlevingspensioen, van een invaliditeitsuitkering, of van een voorlopig pensioen”.
- ii) De tweede alinea wordt als volgt gewijzigd:
- De woorden „Een ouderdoms- of een invaliditeitspensioen” worden vervangen door de woorden „Een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering”.
  - De woorden „ten laste van een der instellingen van de drie Europese Gemeenschappen” worden vervangen door de woorden „ten laste van de algemene begroting of van de gedecentraliseerde organen van de Gemeenschap”.
  - De woorden „in artikel 41 of 50” worden vervangen door de woorden „in de artikelen 41, 47 bis of 50”.
  - De volgende zin wordt toegevoegd: „Een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering kan evenmin samengaan met enige bezoldiging verbonden aan een mandaat bij een van de instellingen of gedecentraliseerde organen van de Gemeenschap.”
- jj) Artikel 42 wordt als volgt gewijzigd:
- i) De woorden „ouderdoms- of invaliditeitspensioen” worden vervangen door de woorden „ouderdomspensioen of invaliditeitsuitkering”.
- ii) Het woord „pensioenrechten” wordt vervangen door de woorden „hun rechten op pensioen of uitkering”.
- kk) In artikel 44 wordt het woord „voorgoed” vervangen door het woord „tijdelijk” en worden de woorden „ingevolge artikel 86 van het statuut” vervangen door de woorden „ingevolge artikel 7 van bijlage IX van het statuut”.
- ll) In artikel 45 wordt de derde alinea door de volgende tekst vervangen:
- „De uitkeringen aan gepensioneerden die binnen de Unie verblijven, worden betaald in de valuta van het land waar zij hun verblijfplaats hebben, via een bank in dat land, overeenkomstig het bepaalde in artikel 63, tweede alinea, van het statuut.
- Aan gepensioneerden die buiten de Unie verblijven, worden de uitkeringen in euro betaald, via een bank in het land waar zij hun verblijfplaats hebben. Bij wijze van uitzondering kan de uitkering in euro worden betaald via een bank in het land van vestiging van de zetel van de instelling, dan wel in een andere valuta in het land van verblijf, waarbij de omrekening geschiedt op basis van de meest recente wisselkoersen die voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen worden gebruikt
- Dit artikel is van overeenkomstige toepassing voor de uitbetaling van invaliditeitsuitkeringen.”

mm) In artikel 46 worden de woorden „ouderdoms- of invaliditeitspensioen” vervangen door de woorden „ouderdomspensioen of invaliditeitsuitkering”.

98. Bijlage IX wordt vervangen door:

„BIJLAGE IX

TUCHTPROCEDURE

Afdeling 1: Algemene bepalingen

Artikel 1

1. Wanneer bij een onderzoek van het OLAF de eventuele betrokkenheid van een ambtenaar (term waarmee ook een voormalig ambtenaar wordt bedoeld) van een van de instellingen aan het licht wordt gebracht, wordt deze ambtenaar op de hoogte gehouden zolang het onderzoek daarvoor niet wordt gehinderd. In ieder geval mogen conclusies die specifiek een met name genoemd ambtenaar van de instelling betreffen, na afronding van het onderzoek pas worden vastgesteld nadat de betrokkene zijn mening over de feiten heeft kunnen geven.

2. In gevallen waarin voor het onderzoek absolute geheimhouding is vereist en waarin gebruik moet worden gemaakt van onderzoekprocedures die onder de bevoegdheid van een nationale gerechtelijke instantie vallen, kan de nakoming van de verplichting om de ambtenaar van de instelling te vragen zijn mening te geven, in overleg met het tot aanstelling bevoegde gezag worden opgeschort. In dat geval kan geen tuchtprocedure worden ingeleid voordat de betrokken ambtenaar zijn mening heeft kunnen geven.

3. Als na een OLAF-onderzoek blijkt dat een ambtenaar van de instelling jegens wie bepaalde aantijgingen zijn geuit, niets ten laste kan worden gelegd, wordt het onderzoek zonder verder gevolg afgesloten bij besluit van de directeur van het bureau, die de ambtenaar en de instelling waartoe hij behoort daarvan schriftelijk op de hoogte stelt. De ambtenaar kan vragen dat dit besluit in zijn persoonsdossier wordt opgenomen.

Artikel 2

1. Het bepaalde in artikel 1 is mutatis mutandis van toepassing op door het tot aanstelling bevoegde gezag ingestelde administratieve onderzoeken.

2. Wanneer het onderzoek is afgerond brengt het tot aanstelling bevoegde gezag de betrokkene daarvan op de hoogte en doet het hem, als hij daarom vraagt, de conclusies van het onderzoeksrapport toekomen alsmede alle documenten die rechtstreeks verband houden met de jegens hem geuite aantijgingen, mits de legitieme belangen van derden worden beschermd.

3. De instellingen stellen de bepalingen ter uitvoering van dit artikel vast overeenkomstig artikel 110 van het statuut.

Artikel 3

Op grond van het onderzoeksrapport kan het tot aanstelling bevoegde gezag:

- i) besluiten dat tegen de betrokken ambtenaar geen duidelijke beschuldigingen kunnen worden uitgebracht. De betrokken ambtenaar krijgt daarvan schriftelijk bericht;
- ii) besluiten dat geen tuchtmaatregel hoeft te worden getroffen en, in voorkomend geval, de betrokken ambtenaar een terechtwijzing geven;
- iii) in geval van niet-nakoming van de verplichtingen, als bedoeld in artikel 86 van het statuut,
  - a) besluiten de in afdeling 4 bedoelde tuchtprocedure in te leiden, of
  - b) besluiten een tuchtprocedure bij de tuchtraad in te leiden na de ambtenaar inzage in alle stukken uit het dossier te hebben gegeven.

Als de betrokken ambtenaar om objectieve redenen niet kan worden gehoord op grond van de bepalingen van deze bijlage, kan hem worden gevraagd schriftelijk commentaar te geven of zich door een persoon van zijn keuze te laten vertegenwoordigen.

Afdeling 2: Tuchtraad

Artikel 4

1. In elke instelling wordt een tuchtraad, hierna „de raad” genoemd, ingesteld.
2. De raad is samengesteld uit een voorzitter en vier permanente leden, die elk door een plaatsvervanger kunnen worden vervangen; voor zaken betreffende ambtenaren in een rang tot en met AD 13 vergadert de raad met twee extra leden, die tot dezelfde functiegroep en dezelfde rang behoren als de ambtenaar tegen wie de betrokken tuchtprocedure loopt.
3. De permanente leden van de raad en hun plaatsvervangers worden voor alle andere gevallen dan die betreffende de ambtenaren in de rang AD 16 of AD 15, gekozen uit de ambtenaren in actieve dienst die tenminste in de rang AD 14 zijn ingedeeld.
4. De leden van de raad en hun plaatsvervangers worden voor de gevallen betreffende de ambtenaren in de rang AD 16 of AD 15, gekozen uit de ambtenaren in actieve dienst die in de rang AD 16 zijn ingedeeld.
5. Het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité komen een ad hoc procedure overeen om de in lid 2 bedoelde twee extra leden aan te wijzen voor gevallen waarin het een ambtenaar betreft die in een lidstaat buiten de Unie werkzaam is of een personeelslid dat op contractbasis werkt.

Artikel 5

1. Het tot aanstelling bevoegde gezag en het personeelscomité benoemen elk, tegelijkertijd, twee permanente leden en twee plaatsvervangers.
2. De voorzitter en zijn plaatsvervanger worden benoemd door het tot aanstelling bevoegde gezag.
3. De voorzitter, de leden en de plaatsvervangende leden worden benoemd voor een periode van drie jaar. De instellingen mogen echter voor de leden en de plaatsvervangers een kortere periode hanteren, met dien verstande dat die periode ten minste een jaar moet bedragen.
4. De benoeming van de twee extra leden van de uitgebreide raad als bedoeld in artikel 4, lid 2, geschiedt als volgt:
  - a) het tot aanstelling bevoegde gezag stelt een lijst op waarop, voor zover mogelijk, de namen voorkomen van twee ambtenaren van elke rang in elke functiegroep. Tegelijkertijd doet het personeelscomité het tot aanstelling bevoegde gezag een lijst toekomen die op dezelfde manier is opgesteld;
  - b) binnen vijf dagen na de mededeling van het rapport op grond waarvan is besloten tot inleiding van de tuchtprocedure of van de procedure als bedoeld in artikel 22 van het statuut, kiest de voorzitter van de raad, in aanwezigheid van de betrokkene, door loting uit elk van de genoemde lijsten een lid van de raad. De voorzitter deelt de samenstelling van de raad mede aan elk van de leden.
5. Binnen vijf dagen na de samenstelling van de raad kan de ambtenaar jegens wie aantijgingen zijn geuit een van de leden van de raad wraken.

Binnen diezelfde periode mogen de leden van de raad zich om legitieme redenen laten verontschuldigen.

De voorzitter van de raad gaat, indien nodig, over tot een nieuwe loting om de raad te vervullen.

Artikel 5 bis

De raad wordt bijgestaan door een secretaris.

Artikel 6

1. De leden van de raad genieten volledige onafhankelijkheid bij het vervullen van hun taak.
2. De besprekingen en de werkzaamheden van de raad zijn geheim.

Afdeling 3: Tuchtmaatregelen

Artikel 7

1. Het tot aanstelling bevoegde gezag kan de volgende tuchtmaatregelen treffen:
  - a) schriftelijke waarschuwing;
  - b) berisping;
  - c) tijdelijke opschorting van de plaatsing in een hogere salaristrap gedurende een periode tussen een maand en 23 maanden;
  - d) plaatsing in een lagere salaristrap;
  - e) tijdelijke terugzetting in rang gedurende een periode tussen 15 dagen en een jaar;
  - f) terugzetting in een rang binnen dezelfde functiegroep;
  - g) indeling in een lagere groep, met of zonder terugzetting;
  - h) tuchtrechtelijk ontslag, al dan niet met verlaging pro tempore van het pensioen of met een inhouding op de invaliditeitsuitkering, waarbij deze maatregel geen gevolgen mag hebben voor de rechtverkrijgenden van de ambtenaar. Het inkomen van de betrokken ambtenaar mag echter niet lager zijn dan het in artikel 6 van bijlage VIII van dit statuut bedoelde minimum voor levensonderhoud, in voorkomend geval verhoogd met de gezinstoelagen.
2. In het geval van een gepensioneerde of een ambtenaar die een invaliditeitsuitkering ontvangt, kan het tot aanstelling bevoegde gezag voor een bepaalde periode besluiten tot een inhouding op het pensioen of op de invaliditeitsuitkering, waarbij deze maatregel geen gevolgen mag hebben voor de rechtverkrijgenden van de ambtenaar. Het inkomen van de betrokken ambtenaar mag echter niet lager zijn dan het in artikel 6 van bijlage VIII van dit statuut bedoelde minimum voor levensonderhoud, in voorkomend geval verhoogd met de gezinstoelagen.
3. Eén en dezelfde fout kan aanleiding geven tot slechts één enkele tuchtmaatregel.

Artikel 8

De opgelegde tuchtmaatregel moet in verhouding staan tot de ernst van de begane fout. Bij het bepalen van de ernst van de begane fout en van de te treffen tuchtmaatregel wordt rekening gehouden met de aard van de fout en met de omstandigheden waarin de fout is gemaakt. Met name wordt rekening gehouden met:

- de mate waarin ten gevolge van de begane fout schade is toegebracht aan de integriteit, de reputatie en de belangen van de Europese Gemeenschappen;
- de mate waarin bij het begaan van de fout sprake was van opzet of nalatigheid;
- de redenen die de ambtenaar ertoe hebben gebracht de fout te begaan;
- de rang en de anciënniteit van de ambtenaar;
- de mate waarin de ambtenaar persoonlijk verantwoordelijk is;
- de vraag of er sprake is van recidive;
- het gedrag van de ambtenaar gedurende zijn loopbaan tot dusver.

Afdeling 4: Tuchtprocedure zonder beroep bij de tuchtraad

Artikel 9

Het tot aanstelling bevoegde gezag kan, na de betrokkene te hebben gehoord, zonder raadpleging van de raad besluiten tot een schriftelijke waarschuwing of een berisping.

Afdeling 5: Tuchtprocedure bij de tuchtraad

Artikel 10

1. Aan de raad wordt een rapport van het tot aanstelling bevoegde gezag ter behandeling voorgelegd waarin de ten laste gelegde feiten en, zo nodig, de — zowel verzwarende als verzachtende — omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgehad duidelijk zijn omschreven.
2. Dit rapport wordt overgelegd aan de ambtenaar en aan de voorzitter van de raad, die het ter kennis brengt van de leden van de raad.

Artikel 11

1. Zodra het rapport ter kennis van de ambtenaar is gebracht, heeft deze het recht om inzage te verkrijgen van zijn volledige persoonsdossier en om van alle ter zake dienende stukken een kopie te maken, met inbegrip van de stukken die zijn onschuld kunnen aantonen.
2. Na de dag van kennisneming van het rapport waardoor de tuchtprocedure wordt ingeleid, heeft de ambtenaar ten minste vijftien dagen de tijd om zijn verdediging voor te bereiden.
3. De ambtenaar mag zich laten bijstaan door een persoon van zijn keuze.

Artikel 12

Als de ambtenaar ongeoorloofd gedrag zijnerzijds erkent kan het tot aanstelling bevoegde gezag, na de ambtenaar te hebben gehoord, overgaan tot een tuchtmaatregel gaande van een schriftelijke waarschuwing tot een verlaging in salaristrap zonder enige andere procedure en de zaak aan de werking van de raad onttrekken.

Artikel 13

Vóór de eerste vergadering van de raad geeft de voorzitter een van zijn leden opdracht over de gehele zaak verslag uit te brengen en deelt hij dit aan de andere leden van de raad mede.

Artikel 14

1. De ambtenaar wordt door de raad gehoord; daarbij kan hij persoonlijk of via een tussenpersoon van zijn keuze schriftelijk of mondeling commentaar geven. Hij kan getuigen laten oproepen.
2. De instelling wordt voor de raad vertegenwoordigd door een ambtenaar die daartoe door het tot aanstelling bevoegde gezag is gemachtigd, en heeft dezelfde rechten als de betrokken ambtenaar, met inbegrip van het recht om een van de leden van de raad te wraken.

Artikel 15

1. Indien de tuchtraad zich onvoldoende voorgelicht acht aangaande de ten laste gelegde feiten of de omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgehad, kan de raad een onderzoek op tegenspraak gelasten.
2. De voorzitter of een lid van de raad voert namens de raad het onderzoek uit. Ten behoeve van het onderzoek kan de raad overlegging verlangen van alle stukken die op de zaak betrekking hebben. De instelling reageert op zulke verzoeken binnen de eventueel door de raad vastgestelde termijn. Als het verzoek tot de ambtenaar wordt gericht, wordt akte genomen van elke eventuele weigering om daaraan gehoor te geven.

Artikel 16

Na kennisneming van de hem voorgelegde bescheiden en rekening houdende met de eventuele schriftelijke of mondelinge verklaringen alsmede met de resultaten van het eventuele onderzoek, brengt de raad met meerderheid van stemmen een met redenen omkleed advies uit over de vraag of de ten laste gelegde feiten inderdaad bestaan en, in voorkomend geval, over de tuchtmaatregel die naar zijn oordeel naar aanleiding van de ten laste gelegde feiten moet worden genomen. Dit advies wordt door alle leden van de raad ondertekend. Elk lid van de raad mag daaraan een afwijkende mening toevoegen. Het advies wordt binnen twee maanden na de datum waarop het rapport van het tot aanstelling bevoegde gezag is ontvangen, naar het tot aanstelling bevoegde gezag en naar de ambtenaar doorgestuurd voorzover deze termijn in overeenstemming is met de complexiteit van het dossier. Als een onderzoek is ingesteld op initiatief van de raad, bedraagt de termijn vier maanden voor zover deze termijn in overeenstemming is met de complexiteit van het dossier.

Artikel 17

1. De voorzitter van de raad neemt niet deel aan de besluiten van de raad, behalve wanneer het procedurekwesties betreft of in geval van staking van de stemmen.
2. De voorzitter ziet toe op de uitvoering van de besluiten van de raad en brengt alle informatie en elk document over de zaak ter kennis van elk van de leden.

Artikel 18

De secretaris stelt van de zittingen van de raad een verslag op. De getuigen ondertekenen het verslag hunner verklaringen.

Artikel 19

1. Indien de tuchtprocedure leidt tot een der maatregelen, genoemd in artikel 7, komen de tijdens de procedure op initiatief van de ambtenaar ontstane kosten, met name het honorarium van een persoon die hij heeft gekozen om hem bij te staan of hem te verdedigen, te zijnen laste.
2. Het tot aanstelling bevoegde gezag kan echter in uitzonderlijke gevallen waarin die last onevenredig zwaar zou zijn voor de betrokken ambtenaar, anders beslissen.

Artikel 20

1. Na de ambtenaar te hebben gehoord neemt het tot aanstelling bevoegde gezag binnen een termijn van twee maanden na ontvangst van het advies van de raad, zijn besluit overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 7 en 8.

2. Als het tot aanstelling bevoegde gezag besluit de zaak af te sluiten zonder een tuchtmaatregel te treffen, kan de ambtenaar vragen dit besluit in zijn persoonsdossier op te nemen.

Afdeling 6: Schorsing

Artikel 21

1. Indien het tot aanstelling bevoegde gezag de ambtenaar grove schuld ten laste legt, bestaande in een verzuim van zijn ambtelijke plichten of in een inbreuk op het gemene recht, kan de ambtenaar op ieder moment door genoemd gezag voor bepaalde of onbepaalde duur worden geschorst.

2. Het tot aanstelling bevoegde gezag neemt dat besluit na de betrokken ambtenaar te hebben gehoord, behalve in uitzonderlijk omstandigheden.

Artikel 22

1. In het besluit tot schorsing van de ambtenaar wordt bepaald of hij gedurende de tijd van zijn schorsing zijn gehele bezoldiging behoudt, dan wel of op de bezoldiging een bedrag wordt ingehouden dat bij hetzelfde besluit wordt vastgesteld. Het bedrag dat aan de ambtenaar wordt betaald mag in geen geval lager zijn dan het in artikel 6 van bijlage VIII van dit statuut bedoelde minimum voor levensonderhoud, in voorkomend geval verhoogd met de gezinstoelagen.

2. De positie van de geschorste ambtenaar dient definitief te worden geregeld binnen zes maanden na de dag waarop het schorsingsbesluit van kracht werd. Wanneer na zes maanden geen besluit is genomen, ontvangt de betrokkene weer zijn volledige bezoldiging, behoudens toepassing van het bepaalde in lid 3.

3. De inhouding kan na de in lid 2 genoemde periode van zes maanden gehandhaafd blijven als tegen de ambtenaar naar aanleiding van dezelfde feiten een strafrechtelijke vervolging is ingesteld en hij in verband met die vervolging in hechtenis is. In dergelijke gevallen krijgt de ambtenaar pas weer zijn volledige bezoldiging wanneer de bevoegde rechter de hechtenis heeft beëindigd.

4. Indien hetzij jegens de betrokkene geen tuchtmaatregel is genomen, hetzij hem slechts een schriftelijke waarschuwing of een berisping is gegeven of zijn plaatsing in een hogere salaristrap tijdelijk is opgeschort, heeft hij alsnog recht op ontvangst van de bedragen die op grond van lid 1 op zijn bezoldiging zijn ingehouden, verhoogd met de samengestelde interest berekend op de grondslag van het in artikel 12 van bijlage VIII vastgestelde percentage ingeval geen tuchtmaatregel is getroffen.

Afdeling 7: Parallele strafrechtelijke vervolging

Artikel 23

Indien tegen de ambtenaar naar aanleiding van dezelfde feiten een strafrechtelijke vervolging is ingesteld, wordt zijn positie pas definitief geregeld nadat de rechterlijke beslissing onherroepelijk is geworden.

Afdeling 8: Slotbepalingen

Artikel 24

De ambtenaar tegen wie een andere tuchtmaatregel dan tuchtrechtelijk ontslag is genomen, kan na drie jaar in geval van een schriftelijke waarschuwing of berisping en na zes jaar in geval van een andere tuchtmaatregel, verzoeken dat geen enkele aanwijzing betreffende de op hem toegepaste tuchtmaatregel meer in de stukken van zijn persoonsdossier voorkomt.

Artikel 25

Op grond van nieuwe, door relevante bewijsmiddelen gestaafde feiten kan het tot aanstelling bevoegde gezag de tuchtprocedure op verzoek van de ambtenaar heropenen.

Artikel 26

Als de betrokkene niets ten laste kan worden gelegd overeenkomstig artikel 1, lid 3, en artikel 20, lid 2, heeft deze het recht te vragen dat ter vergoeding van de geleden schade passende bekendheid wordt gegeven aan het besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag.

Artikel 27

Elke instelling stelt, als zij dat nodig acht, na raadpleging van zijn personeelscomité de bepalingen voor de uitvoering van deze bijlage vast."

99. Bijlage X wordt als volgt gewijzigd:

a) In artikel 2 wordt de tweede alinea vervangen door:

„Dit geschiedt volgens een specifieke procedure, de „mobiliteitsprocedure”, die door het tot aanstelling bevoegde gezag na raadpleging van het personeelscomité wordt vastgesteld.”.

b) In artikel 3 wordt de eerste zin vervangen door:

„In het kader van de mobiliteitsprocedure kan het tot aanstelling bevoegde gezag besluiten een ambtenaar die in een derde land is tewerkgesteld, met zijn ambt tijdelijk in te delen bij de zetel of in een andere standplaats in de Gemeenschap; deze tewerkstelling, waaraan geen kennisgeving van een vacature voorafgaat, kan ten hoogste vier jaren duren.”.

c) Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

i) Na de woorden „die beantwoordt aan” worden de woorden „het niveau van zijn functie” ingevoegd.

ii) De volgende alinea wordt toegevoegd:

„De bepalingen inzake de wijze van toepassing van de eerste alinea worden, na raadpleging van het personeelscomité, vastgesteld door het tot aanstelling bevoegde gezag, dat tevens de toewijzing van meubilair en van andere benodigdheden voor woninginrichting bepaalt, met inachtneming van de omstandigheden in elke standplaats.”

d) In artikel 6 worden de woorden „vijf kalenderdagen” vervangen door „drie en een halve werkdag”.

e) Artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

i) In de eerste alinea worden de woorden „vijf kalenderdagen” vervangen door „drie en een halve werkdag” en de woorden „twee en een halve kalenderdag” door „twee werkdagen”.

ii) In de tweede alinea wordt „20 kalenderdagen” vervangen door „14 werkdagen”.

f) Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

i) In lid 1 wordt „20 kalenderdagen” vervangen door „14 werkdagen”.

ii) Lid 2, eerste alinea, wordt als volgt gewijzigd:

- In de eerste zin wordt „kalenderdagen” vervangen door „werkdagen”.
- De tweede zin wordt geschrapt.

g) Artikel 10, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:

i) De zesde alinea wordt als volgt gewijzigd:

In het vierde streepje wordt het cijfer „8” vervangen door „7”.

- In het vijfde streepje wordt het cijfer „8.” vervangen door „9, maar kleiner dan of gelijk aan 11.”.
- Na het vierde streepje wordt het volgende streepje ingevoegd:

„30 % wanneer deze waarde groter is dan 7 maar kleiner dan of gelijk aan 9.”.

Het volgende streepje wordt toegevoegd: „— 40 % wanneer deze waarde groter is dan 11.”.

ii) De volgende alinea's worden toegevoegd:

„Wanneer een ambtenaar die was tewerkgesteld in een plaats waar de levensomstandigheden als moeilijk of zeer moeilijk worden aangemerkt en waarvoor de toelage wegens bijzondere levensomstandigheden 30 %, 35 % of 40 % bedraagt, een nieuwe functie aanvaardt in een plaats waarvoor die toelage 30 %, 35 % of 40 % bedraagt, krijgt hij bovenop de voor zijn nieuwe standplaats geldende toelage wegens bijzondere levensomstandigheden een premie van 5 % van het in de eerste alinea genoemde referentiebedrag.

Bij elke tewerkstelling van de ambtenaar in een als moeilijk of zeer moeilijk aangemerkte plaats kan telkens weer een premie bovenop het eerder toegekende bedrag worden toegekend, met dien verstande dat de toelage wegens bijzondere levensomstandigheden en de premie in totaal niet meer dan 45 % van het in de eerste alinea genoemde referentiebedrag mogen bedragen.”

h) In artikel 13, eerste alinea, eerste zin, worden de woorden „om de zes maanden” vervangen door „een maal per jaar”.

i) In artikel 16, eerste alinea, worden de woorden „hetzij in de valuta waarin de uitgave is gedaan” toegevoegd.

j) Artikel 17 wordt als volgt gewijzigd:

i) De eerste alinea wordt als volgt gewijzigd:

- De woorden „die niet de beschikking heeft over een hem door de instelling beschikbaar gestelde gemeubileerde woning” worden vervangen door „over een door de instelling te zijner beschikking gestelde woning beschikt op grond van de artikelen 5 en 23.”.
- De woorden „van zijn persoonlijke inboedel” worden vervangen door „van zijn inboedel en zijn persoonlijke bezittingen”.

ii) In de tweede alinea worden de woorden „de werkelijk gemaakte inrichtingskosten” vervangen door „de andere kosten in verband met deze verandering van woonplaats”.

- k) Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:
- i) De tweede en de derde alinea worden vervangen door:
„De ambtenaar ontvangt bovendien de helft van de in artikel 10 van bijlage VII bedoelde dagvergoeding, behalve in geval van overmacht, dat door het tot aanstelling bevoegde gezag wordt beoordeeld.”.
  - ii) Niet van toepassing voor het Nederlands
- l) Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:
- i) De woorden „voor dienstdoeleinden binnen het ressort van zijn werkzaamheden” worden vervangen door „om dienstredenen die rechtstreeks verband houden met het uitoefenen van zijn functie”.
  - ii) De woorden „te zijner beschikking gestelde” worden geschrapt.
- m) In artikel 21 worden de eerste en de tweede alinea vervangen door:
- „Wanneer een ambtenaar bij indiensttreding of bij overplaatsing zijn woonplaats moet veranderen om aan artikel 20 van het statuut te kunnen voldoen, neemt de instelling, overeenkomstig de door het tot aanstelling bevoegde gezag vastgestelde voorwaarden en naar gelang van de omstandigheden waaronder de betrokken ambtenaar in de standplaats kan worden gehuisvest, de kosten voor haar rekening die werden gemaakt voor:
- de verhuizing van de (volledige of gedeeltelijke) persoonlijke inboedel van de plaats waar deze zich bevindt, naar de standplaats, alsmede voor het vervoer van de persoonlijke bezittingen, ingeval hem een niet-gemeubileerde woning ter beschikking is gesteld;
  - het vervoer van de persoonlijke bezittingen en de opslag van de inboedel, ingeval hem een gemeubileerde woning ter beschikking is gesteld.”
- n) In artikel 23 worden de woorden „van de door hem uitgeoefende functie” vervangen door „van zijn functie”.
- o) Artikel 26 wordt geschrapt.
- p) Hoofdstuk 6 en artikel 27 daarvan worden geschrapt.
100. Bijlage XI wordt vervangen door:

„BIJLAGE XI

HOOFDSTUK 1

Jaarlijks onderzoek naar het bezoldigingspeil (Artikel 65, lid 1, van het statuut)

Afdeling 1: Elementen van de jaarlijkse aanpassingen

Artikel 1

1. Verslag van Eurostat (Bureau voor de statistiek van de Europese Gemeenschappen)

Voor het onderzoek als bedoeld in artikel 65, lid 1, van het statuut stelt Eurostat jaarlijks vóór het einde van de maand oktober een verslag op over de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud te Brussel, over de economische pariteiten tussen Brussel en bepaalde standplaatsen in de lidstaten, en over de ontwikkeling van de koopkracht van de bezoldigingen die de nationale ambtenaren van de centrale overheidsdiensten genieten.

2. Ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud voor Brussel (internationaal indexcijfer van Brussel)

Op basis van door de Belgische autoriteiten verstrekte gegevens stelt Eurostat een indexcijfer vast aan de hand waarvan de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud die door in Brussel werkzame ambtenaren van de Europese Gemeenschappen wordt ervaren, kan worden gemeten. Bij het vaststellen van dit indexcijfer („internationaal indexcijfer van Brussel” genoemd) is rekening gehouden met de ontwikkeling die tussen de maand juni van het voorafgaande jaar en de maand juni van het lopende jaar is geconstateerd; het wordt berekend volgens de statistische methode die is vastgesteld door de „Groep artikel 64 van het statuut” (zie artikel 13).

3. Ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud buiten Brussel (economische pariteiten en impliciete indexcijfers)

a) Eurostat berekent, met inachtneming van het advies van de nationale diensten voor de statistiek en van andere bevoegde instanties van de lidstaten, de economische pariteiten die de gelijkwaardigheden in koopkracht vaststellen:

- van de bezoldigingen die worden uitbetaald aan de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen die de hoofdsteden van de lidstaten als standplaats hebben (met uitzondering van Nederland, waar het indexcijfer van Den Haag wordt gebruikt in plaats van dat van Amsterdam) en aan de ambtenaren in bepaalde andere standplaatsen, gemeten aan Brussel,
- van de pensioenen van de Europese Gemeenschappen die in de lidstaten worden uitbetaald, gemeten aan België.

b) De economische pariteiten hebben betrekking op de maand juni van elk jaar.

c) De economische pariteiten worden zodanig berekend dat elke wezenlijke post ten minste twee maal per jaar kan worden bijgewerkt en ten minste om de vijf jaar door middel van een rechtstreeks onderzoek kan worden geverifieerd. Voor de bijwerking van de economische pariteiten maakt Eurostat gebruik van de meest adequate indexcijfers zoals die zijn vastgesteld door de „Groep artikel 64 van het statuut” (zie artikel 13).

d) De ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud buiten België en Luxemburg gedurende de referentieperiode wordt gemeten met behulp van de impliciete indexcijfers. Deze indexcijfers komen overeen met het product van het internationale indexcijfer van Brussel en de schommeling van de economische pariteit.

4. Ontwikkeling van de koopkracht van de bezoldigingen van de bij de centrale overheidsdiensten werkende nationale ambtenaren (specifieke indicatoren)

a) Teneinde de procentuele opwaartse of neerwaartse koopkrachtontwikkeling van de bezoldigingen in de nationale overheidsdiensten te meten stelt Eurostat, aan de hand van de gegevens die vóór eind september door de betrokken nationale diensten zijn verstrekt, specifieke indicatoren vast welke de ontwikkeling van de reële bezoldigingen van de nationale ambtenaren in de centrale overheidsdiensten tussen 1 juli van het voorafgaande jaar en 1 juli van het lopende jaar weergeven.

De vaststelling van de specifieke indicatoren geschiedt in tweeërlei vorm:

- een indicator voor elk van de functiegroepen als gedefinieerd in het statuut,
- een gemiddelde indicator met een weging op basis van de omvang van het personeelsbestand van de nationale overheidsambtenaren voor elke functiegroep.

Elke van deze indicatoren wordt vastgesteld in reële bruto- en nettocijfers. Voor de overgang van bruto- naar nettocijfers wordt rekening gehouden met de verplichte inhoudingen en met algemene fiscale factoren.

Voor de vaststelling van de bruto- en netto-indicatoren voor de hele Europese Unie worden de uitkomsten per land gewogen met het met behulp van de koopkrachtpariteiten gemeten aandeel van het nationale BBP in het totaal van de Europese Unie, zoals dat aandeel is aangegeven in de meest recente statistieken die zijn gepubliceerd volgens de definities van de nationale rekeningen in het op het betrokken tijdstip geldende Europees stelsel van economische rekeningen (ESER).

- b) Op verzoek van Eurostat verstrekken de bevoegde nationale instanties aan Eurostat de aanvullende gegevens die het met het oog op de vaststelling van een specifieke indicator die op een juiste wijze de ontwikkeling van de koopkracht van de nationale ambtenaren meet, nodig acht.

Indien Eurostat, na de bevoegde nationale instanties opnieuw te hebben geraadpleegd, in de verkregen gegevens statistische onjuistheden ontdekt of constateert dat vaststelling van de indicatoren die op een statistisch juiste wijze de ontwikkeling van het reële inkomen van de ambtenaren van een bepaalde lidstaat weergeven, niet mogelijk is, brengt het aan de Commissie verslag uit en verstrekt het deze instelling alle gegevens die zij nodig heeft om zich een oordeel te vormen.

- c) Naast de specifieke indicatoren berekent Eurostat bepaalde controle-indicatoren. Een daarvan bestaat in gegevens betreffende de loonsom in reële termen per hoofd in de centrale overheidsdiensten, vastgesteld volgens de definities van de nationale rekeningen in het op het betrokken tijdstip geldende Europees stelsel van economische rekeningen (ESER).

Eurostat geeft bij zijn verslag over de specifieke indicatoren commentaar over de verschillen tussen deze indicatoren en de ontwikkeling van de hierboven genoemde controle-indicatoren.

Artikel 2

De Commissie stelt iedere drie jaar een omstandig verslag op over de behoeften van de instellingen op het gebied van de aanwerving en legt dit verslag voor aan de Raad en aan het Europees Parlement. Aan de hand van dat verslag dient de Commissie, in voorkomend geval, na raadpleging van de andere instellingen in het kader van de statutaire bepalingen, bij de Raad voorstellen in die op alle ter zake dienende gegevens zijn gebaseerd.

Afdeling 2: Wijze van jaarlijkse aanpassing van de bezoldigingen

Artikel 3

1. Overeenkomstig artikel 65, lid 3, van het statuut neemt de Raad vóór het einde van elk jaar een besluit over de door de Commissie voorgestelde en op de elementen bedoeld in afdeling 1 gebaseerde aanpassing van de bezoldigingen en pensioenen met ingang van 1 juli.

2. De waarde van de aanpassing is gelijk aan het product van de specifieke indicator en het internationale indexcijfer van Brussel. De aanpassing wordt op nettobasis vastgesteld en kan worden uitgedrukt in een voor allen gelijk percentage of op niet-proportionele wijze.

3. De aldus vastgestelde aanpassing van de bezoldigingen wordt, volgens de hierna beschreven methode, verwerkt in de schaal van de basissalarissen die is opgenomen in artikel 66 en in bijlage XIII van het statuut en in de artikelen 20 en 63 van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden:

- het bedrag van de nettobezoldiging en het nettopensioen bij aanpassingscoëfficiënt 100 voor elke salaristrap van elke ambtenarenrang en elke salarisklasse van elke groep van andere personeelsleden wordt verhoogd of verlaagd met de waarde van de bovenbedoelde jaarlijkse aanpassing;
- de nieuwe tabel van de basissalarissen wordt bepaald door voor elke salaristrap of salarisklasse het brutobedrag vast te stellen dat, na aftrek van de belastingen ingevolge het bepaalde in lid 4 en van de verplichte inhoudingen krachtens de socialezekerheids- en pensioenregelingen, met het bedrag van de nettobezoldiging overeenstemt;
- voor deze omzetting van nettobedragen in brutobedragen wordt rekening gehouden met de situatie van een ongehuwde ambtenaar die niet voor de vergoedingen en toelagen als bedoeld in het statuut, in aanmerking komt.

4. Voor de toepassing van Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 260/68 van de Raad van 29 februari 1968 tot vaststelling van de voorwaarden en de wijze van heffing van de belasting ten bate van de Europese Gemeenschappen worden de in artikel 4 van die verordening bedoelde bedragen vermenigvuldigd met een factor bestaande uit:

- de factor die uit de vorige aanpassing voortvloeit, en/of
- de waarde van de aanpassing van de bezoldigingen, bedoeld in lid 2.

5. De aanpassingscoëfficiënt voor België wordt vastgesteld op 100, hetzelfde geldt voor de aanpassingscoëfficiënt voor Luxemburg.

De aanpassingscoëfficiënten die van toepassing zijn op:

- de bezoldiging van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen die werkzaam zijn in de andere lidstaten of in bepaalde andere standplaatsen,
- de pensioenen van de Europese Gemeenschappen die in de andere lidstaten worden uitbetaald

worden verkregen door de economische pariteiten, bedoeld in artikel 1, en de wisselkoersen, bedoeld in artikel 63 van het statuut, voor de betreffende landen aan elkaar te relateren.

De modaliteiten bedoeld in artikel 8 zijn van toepassing waar het gaat om de terugwerkende kracht van de werking van de in plaatsen met een sterke inflatie toepasselijke aanpassingscoëfficiënten.

6. De bezoldigingen van de betrokken ambtenaren en de pensioenen van de gewezen ambtenaren en andere rechthebbenden worden tussen de datum waarop het besluit betreffende de nieuwe aanpassing van kracht wordt en de datum van inwerkingtreding van dat besluit, met terugwerkende kracht in positieve of in negatieve zin door de instellingen aangepast.

Als in het kader van die aanpassing met terugwerkende kracht een teveel ontvangen bedrag moet worden teruggevorderd, kan dat worden gespreid over een periode van maximaal twaalf maanden na de datum van inwerkingtreding van het besluit betreffende de volgende jaarlijkse aanpassing.

HOOFDSTUK 2

Tussentijdse aanpassingen van de bezoldigingen en de pensioenen (Artikel 65, lid 2, van het statuut)

Artikel 4

1. Bij aanzienlijke wijziging van de kosten van levensonderhoud tussen juni en december ten opzichte van de in artikel 6, lid 1, vastgestelde drempelwaarde wordt besloten tot tussentijdse aanpassingen van de bezoldigingen als bedoeld in artikel 65, lid 2, van het statuut met ingang van 1 januari, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de prognose inzake de ontwikkeling van de koopkracht tijdens de lopende referentieperiode van één jaar.

2. Het voorstel van de Commissie wordt uiterlijk in de tweede helft van april bij de Raad ingediend.

3. Met deze tussentijdse aanpassingen wordt bij de jaarlijkse aanpassing van de bezoldigingen rekening gehouden.

Artikel 5

1. De prognose inzake de ontwikkeling van de koopkracht tijdens de betrokken periode wordt aan de hand van de gegevens welke tijdens de in artikel 12 bedoelde bijeenkomst worden verstrekt, ieder jaar in maart door Eurostat opgesteld.

Ingeval deze prognose een negatief percentage te zien geeft, wordt de helft daarvan van de aanpassing afgetrokken.

2. De ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud voor Brussel wordt gemeten met behulp van het internationaal indexcijfer van Brussel over de periode van juni tot december van het voorafgaande kalenderjaar.

3. Voor elk van de standplaatsen waarvoor een aanpassingscoëfficiënt is vastgesteld (met uitsluiting van België en Luxemburg), wordt een raming gemaakt voor de maand december van de in artikel 1, lid 3, genoemde economische pariteiten met Brussel als referentie. De ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud wordt berekend op de in artikel 1, lid 4, vastgestelde wijze.

Artikel 6

1. De drempel waarboven een stijging als aanzienlijk wordt beschouwd, is 2,75 %.
2. Voor de toepassing van de drempel wordt de volgende procedure gevolgd, behoudens toepassing van artikel 5, lid 1, tweede alinea:
  - als de bovenbedoelde drempel voor Brussel wordt bereikt of overschreden (gemeten naar de ontwikkeling van het internationale indexcijfer van Brussel tussen juni en december), wordt de bezoldiging voor alle standplaatsen aangepast volgens de procedure voor de jaarlijkse aanpassing;
  - als de drempel voor Brussel niet wordt bereikt, worden slechts de aanpassingscoëfficiënten van de standplaatsen waarvan de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud (uitgedrukt in die van de impliciete indexcijfers tussen juni en december) deze drempel te boven gaat, aangepast.

Artikel 7

Met het oog op de toepassing van artikel 6:

De waarde van de aanpassing is gelijk aan het internationale indexcijfer van Brussel, eventueel vermenigvuldigd met de helft van de specifieke, vooruit berekende indicator, indien deze negatief is.

De aanpassingscoëfficiënten zijn gelijk aan de verhouding tussen de betrokken economische pariteit en de betrokken wisselkoers als bedoeld in artikel 63 van het statuut, die, als de aanpassingsdrempel niet is bereikt voor Brussel, wordt vermenigvuldigd met de waarde van de aanpassing.

HOOFDSTUK 3

Tijdstip waarop de aanpassingscoëfficiënten van kracht worden (plaatsen met een sterke stijging van de kosten van levensonderhoud)

Artikel 8

1. Voor de plaatsen met een sterke stijging van de kosten van levensonderhoud (gemeten aan de hand van de ontwikkeling van de impliciete indexcijfers), wordt de aanpassingscoëfficiënt van kracht vóór 1 januari wat de tussentijdse aanpassing en vóór 1 juli wat de jaarlijkse aanpassing betreft. Het is daarbij de bedoeling het verlies aan koopkracht terug te brengen tot het koopkrachtverlies dat zou worden genoteerd in een standplaats waar de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud overeenkomt met de drempel.

2. De datum waarop de jaarlijkse aanpassing van kracht wordt is:

— 16 mei voor de standplaatsen waarvan het impliciete indexcijfer hoger is dan 6,3 %,

— 1 mei voor de standplaatsen waarvan het impliciete indexcijfer hoger is dan 12,6 %.

3. De datum waarop de tussentijdse aanpassing van kracht wordt is:
- 16 november voor de standplaatsen waarvan het impliciete indexcijfer hoger is dan 6,3 %,
  - 1 november voor de standplaatsen waarvan het impliciete indexcijfer hoger is dan 12,6 %.

HOOFDSTUK 4

Invoering en afschaffing van aanpassingscoëfficiënten (Artikel 64 van het statuut)

Artikel 9

1. De bevoegde instanties van de betrokken lidstaten, de administratie van een instelling van de Europese Gemeenschappen of de vertegenwoordigers van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen in een bepaalde standplaats kunnen verzoeken om invoering van een aanpassingscoëfficiënt voor de betrokken plaats.

Het daartoe ingediende verzoek moet zijn gestaafd met objectieve gegevens die, voor een periode van verschillende jaren, aantonen dat de koopkracht in een bepaalde standplaats aanzienlijk afwijkt van die welke in de hoofdstad van de betreffende lidstaat wordt geconstateerd (behalve voor Nederland, waar men zich op Den Haag in plaats van op Amsterdam baseert). Als Eurostat bevestigt dat het om een wezenlijke (meer dan 5 %) en duurzame afwijking gaat, presenteert de Commissie een voorstel tot vaststelling van een aanpassingscoëfficiënt voor de betrokken standplaats.

2. De Raad kan, op voorstel van de Commissie, ook besluiten om een voor een bepaalde plaats geldende aanpassingscoëfficiënt niet meer toe te passen. In dergelijke gevallen moet het voorstel gebaseerd zijn op een van de volgende elementen:

- een verzoek van de bevoegde instanties van de betrokken lidstaat, de administratie van een instelling van de Europese Gemeenschappen of vertegenwoordigers van de ambtenaren van de Europese Gemeenschappen in een bepaalde standplaats, waaruit blijkt dat de mate waarin de kosten van levensonderhoud in die standplaats afwijken van die welke in de hoofdstad van de betreffende lidstaat worden geconstateerd niet meer van betekenis is [minder dan 2 %]. Het duurzame karakter van deze convergentie moet door Eurostat worden bevestigd,
- het feit dat er in die plaats niet langer personeel van de Europese Gemeenschappen ⁽⁶⁾ werkzaam is.

3. De Raad neemt een besluit over het voorstel overeenkomstig artikel 64, tweede alinea, van het statuut.

HOOFDSTUK 5

Uitzonderingsclausule

Artikel 10

In geval van ernstige en plotselinge verslechtering van de sociaal-economische toestand binnen de Gemeenschap, welke wordt beoordeeld aan de hand van door de Commissie verstrekte objectieve gegevens ter zake, dient de Commissie, na raadpleging van de andere instellingen in het kader van de statutaire bepalingen, passende voorstellen in bij de Raad, die met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een besluit neemt na raadpleging van de andere betrokken instellingen overeenkomstig de procedure als bedoeld in artikel 283 van het Verdrag.

HOOFDSTUK 6

Rol van Eurostat en betrekkingen met de bevoegde instanties in de lidstaten

Artikel 11

Eurostat heeft tot taak toe te zien op de kwaliteit van de basisgegevens en de statistische methoden die worden gehanteerd met het oog op het bijeenbrengen van de elementen die bij de aanpassingen van de bezoldigingen in aanmerking worden genomen. Het heeft met name tot taak elke voor dit toezicht benodigde beoordeling te formuleren of studie ter hand te nemen.

⁽⁶⁾ Ambtenaren en tijdelijke functionarissen.

Artikel 12

Eurostat roept jaarlijks in maart een werkgroep bijeen, „Groep artikel 65 van het statuut” genaamd, die uit deskundigen van de bevoegde instanties in de lidstaten is samengesteld.

Bij die gelegenheid worden de statistische methoden en de toepassing ervan onderzocht wat betreft de specifieke indicatoren en de controle-indicatoren.

De elementen aan de hand waarvan de prognose van de ontwikkeling van de koopkracht met het oog op de tussentijdse aanpassing van de bezoldigingen kan worden opgesteld, alsmede de gegevens in verband met de ontwikkeling van de arbeidsduur in de centrale overheidsdiensten, moeten tijdens de vergadering van deze groep worden meegedeeld.

Artikel 13

Eurostat roept ten minste eenmaal per jaar, uiterlijk in de loop van september, een werkgroep bijeen, „Groep artikel 64 van het statuut” genaamd, die uit deskundigen van de bevoegde instanties van de lidstaten is samengesteld.

Bij die gelegenheid worden de statistische methoden en de toepassing ervan onderzocht met het oog op het vaststellen van het internationaal indexcijfer van Brussel en van de economische pariteiten.

Artikel 14

Elke lidstaat deelt Eurostat, wanneer het daarom verzoekt, de elementen mee die rechtstreeks of onrechtstreeks van invloed zijn op de samenstelling en ontwikkeling van de bezoldigingen van de nationale ambtenaren bij de centrale overheidsdiensten.

HOOFDSTUK 7

Slotbepalingen en herzieningsclausule*Artikel 15*

1. De bepalingen van deze bijlage zijn van toepassing vanaf [1 juli 2003].
  2. Om de vijf jaar wordt de toestand opnieuw beoordeeld en kan, in voorkomend geval, aan de hand van een aan het Europees Parlement en aan de Raad voorgelegd rapport en een eventueel voorstel van de Commissie, na raadpleging van de andere instellingen in het kader van de statutaire bepalingen, een herziening plaatsvinden.”
101. De volgende bijlage XII wordt toegevoegd:

*„BIJLAGE XII***UITVOERINGSBEPALINGEN VAN ARTIKEL 83 bis VAN HET STATUUT**

HOOFDSTUK 1

Procedure voor de raming van het actuariële evenwicht*Artikel 1*

1. Teneinde de in artikel 83 bis, lid 2, van het statuut bedoelde bijdrage van de ambtenaren in de financiering van de pensioenregeling vast te stellen, verricht de Commissie vijfjaarlijks een actuariële raming van het evenwicht van de pensioenregeling, als bedoeld in artikel 83 bis, lid 3, van het statuut.
2. Ten behoeve van het in artikel 83 bis, lid 4, van het statuut bedoelde onderzoek werkt de Commissie bovengenoemde actuariële raming ieder jaar bij, rekening houdend met de ontwikkeling van de populatie overeenkomstig artikel 5 en met de rentevoet overeenkomstig artikel 6.

Artikel 2

Indien de bijdrage moet worden aangepast, wordt deze met ingang van 1 juli en tegelijk met de in artikel 65 van het statuut bedoelde jaarlijkse aanpassing van de bezoldigingen, aangepast. Als referentiedatum voor de onderzoeken geldt 31 december van het voorgaande jaar.

HOOFDSTUK 2

Berekening van het actuariële evenwicht

Berekeningsmethode

Artikel 3

Het actuariële evenwicht wordt berekend volgens een gedetailleerde berekeningsmethode die is gebaseerd op algemeen aanvaarde boekhoudkundige beginselen en waarin de specifieke eigenschappen van de pensioenregeling en de boekhoudkundige vereisten op coherente wijze met elkaar zijn verenigd. Deze methode wordt na advies van het comité voor het statuut door de Commissie voorgesteld en door de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen overeenkomstig artikel 205, lid 2, eerste streepje, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vastgesteld.

Lasten van de regeling

Artikel 4

Bij de vijfjaarlijkse actuariële raming wordt bepaald op welke wijze het evenwicht kan worden gehandhaafd, rekening houdend met de lasten, namelijk het ouderdomspensioen overeenkomstig artikel 77 van het statuut, de invaliditeitsuitkering overeenkomstig artikel 78 van het statuut, de overlevingspensioenen overeenkomstig de artikelen 79 en 80 van het statuut, alsmede de in artikel 82 van het statuut bedoelde aanpassingscoëfficiënten.

Berekeningsparameters

Artikel 5

1. De demografische parameters waarmee rekening moet worden gehouden bij de actuariële raming, moeten worden gebaseerd op de volledige populatie van alle bij de regeling aangesloten personen, bestaande uit het personeel in actieve dienst en de gepensioneerden. Deze gegevens worden jaarlijks door de Commissie opgesteld op basis van de informatie die door de verschillende instellingen en de gedecentraliseerde communautaire organen waarvan het personeel bij de regeling is aangesloten, wordt verstrekt.

Uit de waarnemingen van deze populatie worden met name de opbouw van de populatie, de normen voor de vermoedelijke salarisontwikkeling en de invaliditeitstafels afgeleid.

2. De sterftetafel is gebaseerd op een populatie die zoveel mogelijk kenmerken gemeen heeft met de populatie van de bij de regeling aangesloten personen. Deze tafel wordt uitsluitend bij de in artikel 1 bedoelde vijfjaarlijkse actuariële raming bijgewerkt.

Artikel 6

1. De voor de actuariële berekeningen in aanmerking te nemen rentepercentages worden gebaseerd op de reële rentepercentages van de overheidsschulden van de lidstaten. Voor de berekening van de gemiddelde jaarlijkse reële rente wordt een passend indexcijfer van de consumptieprijzen gebruikt.

2. Het voor de actuariële berekening in aanmerking te nemen daadwerkelijke jaarlijkse rentepercentage is het gemiddelde van de reële rentepercentages van de 20 jaren voorafgaand aan de in artikel 2 bedoelde aanpassing van de bijdrage.

Artikel 7

1. De in artikel 9 van bijlage VIII opgenomen tafel wordt, indien nodig, bij de vijfjaarlijkse actuariële raming herzien.

2. De in de artikelen 4 en 8 van bijlage VIII genoemde rentepercentages voor de berekening van de samengestelde interest worden als het in artikel 6 bedoelde daadwerkelijke rentepercentage vastgesteld en — indien nodig — bij de vijfjaarlijkse actuariële raming herzien.

3. Voor de toepassing van dit artikel besluit de Raad, op voorstel van de Commissie, met de in lid 2, tweede alinea, eerste streepje, van artikel 205 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vastgestelde gekwalificeerde meerderheid.

HOOFDSTUK 3

Tenuitvoerlegging

Artikel 8

1. Eurostat wordt belast met de technische tenuitvoerlegging van deze bijlage.

2. De in artikel 1 bedoelde actuariële ramingen mogen door Eurostat worden uitbesteed aan een of meer gekwalificeerde onafhankelijke deskundigen. Eurostat verstrekt deze deskundige(n) met name de in de artikelen 5 en 6 genoemde parameters.

3. Eurostat dient ieder jaar op 1 september een verslag in over de in artikel 1 bedoelde ramingen en bijwerkingen.

4. Eventuele methodologische vragen in verband met de uitvoering van deze bijlage worden door Eurostat in samenwerking met de nationale deskundigen van de bevoegde diensten in de lidstaten en de gekwalificeerde onafhankelijke deskundigen behandeld. Hiertoe belegt Eurostat ten minste eenmaal per jaar een vergadering van deze groep.

Artikel 9

In afwijking van artikel 2 vindt de eerste aanpassing van de bijdrage aan de pensioenregeling overeenkomstig de bepalingen van deze bijlage plaats op 1 januari 2004.

HOOFDSTUK 4

Herzieningsclausule

Artikel 10

Tijdens de vijfjaarlijkse actuariële ramingen en bij wijze van uitzondering om eventuele anomalieën te corrigeren, kunnen de bepalingen van deze bijlage en de in artikel 3 bedoelde berekeningsmethode door de Raad worden herzien op basis van een verslag, in voorkomend geval vergezeld van een door de Commissie na advies van het comité voor het statuut opgesteld voorstel. Over dit voorstel besluit de Raad met de in lid 2, tweede alinea, eerste streepje, van artikel 205 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap vastgestelde gekwalificeerde meerderheid.”

102. De volgende bijlage wordt toegevoegd:

„BIJLAGE XIII

OVERGANGSMAATREGELEN VAN TOEPASSING OP DE AMBTENAREN VAN DE GEMEENSCHAPPEN (*)

Deel 1: Algemene bepalingen

Artikel 1

Gedurende de periode van . . . (datum van inwerkingtreding) tot en met . . . (datum van inwerkingtreding + 2 jaar), worden de alinea's 1 en 2 van artikel 5 van het statuut vervangen door:

„1. De ambten die onder dit statuut vallen, zijn, naar aard en niveau van de werkzaamheden waarmee zij overeenkomen, ingedeeld in vier categorieën, die in afdalende hiërarchische volgorde worden aangeduid met de letters A, B, C en D.

2. Categorie A omvat twaalf rangen, categorie B negen rangen, categorie C zeven rangen en categorie D vijf rangen.”

Artikel 2

1. Op . . . (datum van inwerkingtreding) worden de rangen van de ambtenaren die zich in een van de in artikel 35 van het statuut genoemde standen bevinden, als volgt gewijzigd:

Oude rang	Nieuwe (voorlopige) rang	Oude rang	Nieuwe (voorlopige) rang	Oude rang	Nieuwe (voorlopige) rang	Oude rang	Nieuwe (voorlopige) rang
A 1	A*16						
A 2	A*15						
A 3/LA 3	A*14						
A 4/LA 4	A*12						
A 5/LA 5	A*11						
A 6/LA 6	A*10	B 1	B*10				
A 7/LA 7	A*8	B 2	B*8				
A 8/LA 8	A*7	B 3	B*7	C 1	C*6		
		B 4	B*6	C 2	C*5		
		B 5	B*5	C 3	C*4	D 1	D*4
				C 4	C*3	D 2	D*3
				C 5	C*2	D 3	D*2

2. Onder voorbehoud van het bepaalde in artikel 7 wordt het maandelijkse basissalaris voor iedere rang en iedere salaristrap vastgesteld volgens de onderstaande tabellen ⁽⁷⁾ (bedragen in euro's) ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾:

⁽⁷⁾ De bedragen in de tabel zijn gebaseerd op de in [juli 2001] in het statuut vastgelegde bedragen en moeten automatisch worden aangepast naar analogie van de tussen [juli 2001] en de datum van inwerkingtreding van deze verordening door de Raad goedgekeurde aanpassingen van deze bedragen.

⁽⁸⁾ De geïndexeerde bedragen in de tabellen komen overeen met de vroegere salarissen, vóór . . . (datum van inwerkingtreding) vastgesteld in artikel 66 van het statuut. Deze bedragen zijn indicatief en hebben geen juridische betekenis.

⁽⁹⁾ Het derde getal bij iedere salaristrap van de oude rangen is een coëfficiënt die gelijk is aan de verhouding tussen het basissalaris vóór . . . (datum van inwerkingtreding) en het na . . . (datum van inwerkingtreding) toepasselijke basissalaris.

Categorie A									
Oude rangen	Nieuwe voorlopige rangen	1	2	3	4	5	6	7	8
A 1	A*16	13 917,93	14 502,78	15 112,21	15 112,21	15 112,21	15 112,21		
		11 940,71	12 575,01	13 209,31	13 843,61	14 477,91	15 112,21		
		0,857937	0,867076	0,874082	0,916055	0,958027	1,000000		
A 2	A*15	12 301,13	12 818,04	13 356,67	13 728,27	13 917,93	14 502,78		
		10 596,40	11 201,67	11 806,94	12 412,21	13 017,48	13 622,75		
		0,861417	0,873899	0,883973	0,904135	0,935303	0,939320		
A 3	A*14	10 872,14	11 329,00	11 805,06	12 133,50	12 301,13	12 818,04	13 356,67	13 917,93
		8 775,74	9 305,18	9 834,62	10 364,06	10 893,50	11 422,94	11 952,38	12 481,82
		0,807177	0,821359	0,833085	0,854169	0,885569	0,891161	0,894862	0,896816
A 4	A*13	9 609,16	10 012,95	10 433,70	10 723,99	10 872,14			
	A*12	8 492,89	8 849,77	9 221,65	9 478,21	9 609,16	10 012,95	10 433,70	10 872,14
		7 372,55	7 785,79	8 199,03	8 612,27	9 025,51	9 438,75	9 851,99	10 265,23
		0,868085	0,879773	0,889107	0,908639	0,939261	0,942654	0,944247	0,944178
A 5	A*11	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 377,16	8 492,89	8 849,77	9 221,65	9 609,16
		6 078,30	6 438,40	6 798,50	7 158,60	7 518,70	7 878,80	8 238,90	8 599,00
		0,809761	0,823144	0,834131	0,854538	0,885293	0,890283	0,893430	0,894875
A 6	A*10	6 634,31	6 913,09	7 203,59	7 404,01	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 492,89
		5 252,79	5 539,39	5 825,99	6 112,59	6 399,19	6 685,79	6 972,39	7 258,99
		0,791761	0,801290	0,808762	0,825578	0,852510	0,854772	0,855466	0,854714
A 7	A*9	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 543,90	6 634,31			
	A*8	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 783,72	5 863,62	6 110,02		
		4 521,59	4 746,58	4 971,57	5 196,56	5 421,55	5 646,54		
		0,872479	0,878957	0,883495	0,898481	0,924608	0,924144		
A 8	A*7	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 111,84	5 182,46			
		3 998,94	4 160,21						
		0,873049	0,871630						
	A*6	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 518,01	4 580,43			
	A*5	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34			

Categorie B									
Oude rangen	Nieuwe voorlopige rangen	1	2	3	4	5	6	7	8
B 1	B*11	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 377,16	8 492,89			
	B*10	6 634,31	6 913,09	7 203,59	7 404,01	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 492,89
		5 252,79	5 539,39	5 825,99	6 112,59	6 399,19	6 685,79	6 972,39	7 258,99
		0,791761	0,801290	0,808762	0,825578	0,852510	0,854772	0,855466	0,854714
B 2	B*9	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 543,90	6 634,31			
	B*8	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 783,72	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 634,31
		4 551,14	4 764,51	4 977,88	5 191,25	5 404,62	5 617,99	5 831,36	6 044,73
		0,878181	0,882277	0,884617	0,897562	0,921721	0,919472	0,915906	0,911132
B 3	B*7	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 111,84	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 863,62
		3 817,46	3 994,88	4 172,30	4 349,72	4 527,14	4 704,56	4 881,98	5 059,40
		0,833428	0,836990	0,838911	0,850911	0,873550	0,871176	0,867574	0,862846
B 4	B*6	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 518,01	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 182,46
		3 301,76	3 455,62	3 609,48	3 763,34	3 917,20	4 071,06	4 224,92	4 378,78
		0,815584	0,819168	0,821135	0,832964	0,855204	0,852951	0,849491	0,844923
B 5	B*5	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34			
		2 951,34	3 075,85	3 200,36	3 324,87				
		0,824846	0,824976	0,823757	0,832639				
	B*4	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 529,29	3 578,05			
	B*3	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 119,31	3 162,40			

Categorie C									
Oude rangen	Nieuwe voorlopige rangen	1	2	3	4	5	6	7	8
C 1	C*7	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 111,84	5 182,46			
	C*6	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 518,01	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 182,46
C 2	C*5	3 367,66	3 503,46	3 639,26	3 775,06	3 910,86	4 046,66	4 182,46	4 318,26
		0,831862	0,830509	0,827910	0,835558	0,853819	0,847839	0,840954	0,833245
C 3	C*4	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 580,43
		2 929,16	3 053,61	3 178,06	3 302,51	3 426,96	3 551,41	3 675,86	3 800,31
C 4	C*3	0,818647	0,819011	0,818017	0,827040	0,846510	0,841876	0,836236	0,829684
		3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 529,29	3 578,05	3 728,41	3 885,08	4 048,34
C 5	C*2	2 732,35	2 838,97	2 945,59	3 052,21	3 158,83	3 265,45	3 372,07	3 478,69
		0,864012	0,861524	0,857832	0,864823	0,882836	0,875829	0,867954	0,859288
C 4	C*3	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 119,31	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 578,05
		2 468,89	2 568,90	2 668,91	2 768,92	2 868,93	2 968,94	3 068,95	3 168,96
C 5	C*2	0,883314	0,882032	0,879415	0,887671	0,907200	0,900965	0,893758	0,885667
		2 470,34	2 574,15	2 682,32	2 756,95	2 795,03			
C 5	C*1	2 276,47	2 369,75	2 463,03	2 556,31				
		0,921521	0,920595	0,918246	0,927224				
		2 183,37	2 275,12	2 370,72	2 436,68	2 470,34			

Categorie D									
Oude rangen	Nieuwe voorlopige rangen	1	2	3	4	5	6	7	8
D 1	D*5	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34			
	D*4	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 529,29	3 578,05	3 728,41	3 885,08	4 048,34
D 2	D*3	2 572,75	2 685,24	2 797,73	2 910,22	3 022,71	3 135,20	3 247,69	3 360,18
		0,813544	0,814872	0,814772	0,824591	0,844793	0,840895	0,835939	0,830014
D 3	D*2	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 119,31	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 578,05
		2 345,85	2 445,76	2 545,67	2 645,58	2 745,49	2 845,40	2 945,31	3 045,22
D 3	D*2	0,839293	0,839752	0,838807	0,848130	0,868167	0,863475	0,857751	0,851084
		2 470,34	2 574,15	2 682,32	2 756,95	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 162,40
D 3	D*1	2 183,37	2 276,82	2 370,27	2 463,72	2 557,17	2 650,62	2 744,07	2 837,52
		0,883834	0,884494	0,883664	0,893640	0,914899	0,910090	0,904180	0,897268
		2 183,37	2 275,12	2 370,72	2 436,68	2 470,34			

3. Het salaris bij iedere nieuwe voorlopige rang wordt beschouwd als het toepasselijke bedrag in de zin van artikel 7.

Artikel 3

De in artikel 2, lid 1, beschreven procedure heeft geen gevolgen voor de salaristrap waarin de ambtenaar zich bevindt, noch voor de anciënniteit die hij in zijn rang en salaristrap heeft verworven. De salarissen worden vastgesteld overeenkomstig artikel 7.

Artikel 4

Voor de toepassing van het hierboven bepaalde en voor de in de eerste zin van artikel 1 genoemde periode:

a) wordt het woord „functiegroep” vervangen door het woord „categorie”

— in het statuut:

— in artikel 5, lid 5,

— in artikel 6, lid 1,

- in artikel 7, lid 2,
- in artikel 31, lid 1,
- in artikel 32, derde alinea,
- in artikel 39, sub f),
- in artikel 40, lid 4,
- in artikel 41, lid 3,
- in artikel 51, de leden 1, 2, 8 en 9,
- in artikel 78, eerste alinea;
- in bijlage II van het statuut, artikel 1, vierde alinea,
- in bijlage III van het statuut:
  - in artikel 1, lid 1, sub c),
  - in artikel 3, vierde alinea;
- in bijlage IX van het statuut:
  - in artikel 4,
  - in artikel 7, lid 1, sub f) en g);
- b) worden de woorden „functiegroep AD” vervangen door „categorie A”
  - in het statuut:
    - in artikel 5, lid 3, sub b),
    - in artikel 48, derde alinea,
    - in artikel 56, tweede alinea;
  - in bijlage II van het statuut, artikel 10, lid 1;
- c) worden de woorden „functiegroep AST” vervangen door „categorieën B, C en D”
  - in het statuut:
    - in artikel 43, tweede alinea,
    - in artikel 45 bis, lid 1,
    - in artikel 48, derde alinea,
    - in artikel 56, derde alinea,
  - in bijlage VI van het statuut, de artikelen 1 en 3;

- d) worden in artikel 5, lid 3, sub a), van het statuut de woorden „functiegroep AST” vervangen door „categorieën B en C”;
- e) worden in artikel 43, tweede alinea, van het statuut de woorden „een functie van administrateur” vervangen door „een functie in de eerstvolgende hogere categorie”;
- f) worden in artikel 45 bis, lid 1, van het statuut de woorden „functiegroep AD” vervangen door „een functie in de eerstvolgende hogere categorie”;
- ff) worden in artikel 46 van het statuut de woorden „AD 9 tot en met AD 14” vervangen door „A*10 tot en met A*14”;
- g) worden in artikel 29, lid 2, van het statuut de woorden „rangen AD 16 of 15” vervangen door „rangen A*16 of 15” en de woorden „rangen AD 15 of 14” door „rangen A*15 of 14”;
- h) wordt in artikel 12 van bijlage II van het statuut „AD 14” vervangen door „A*14”;
- i) worden in artikel 4 van bijlage IX van het statuut:
  - in lid 2, „AD 13” vervangen door „A*13”,
  - in lid 3, „AD 14” vervangen door „A*14 of een hogere rang” en „AD 16 of AD 15” door „A*16 of A*15”;
  - in lid 4, „AD 16” vervangen door „A*16” en „AD 15” door „A*15”;
- k) worden in artikel 43, tweede alinea, van het statuut de woorden „in rang 4 en hoger” geschrapt;
- l) wordt in artikel 5, lid 4, van het statuut de verwijzing naar „bijlage I, punt A,” vervangen door „bijlage XIII, deel 1”;
- m) worden verwijzingen in het statuut naar het maandelijkse basissalaris van een ambtenaar in de rang AST 1, vervangen door een verwijzing naar het maandelijkse basissalaris van een ambtenaar in de rang D*1.

Artikel 5

1. In afwijking van artikel 45, lid 1, van het statuut blijft een ambtenaar die op ... (datum van inwerkingtreding) in aanmerking komt voor bevordering naar een hogere rang, ook daarna hiervoor in aanmerking komen, zelfs als hij de minimumperiode van twee jaar in zijn rang nog niet heeft volbracht.
2. Een ambtenaar die vóór ... (datum van inwerkingtreding) op een lijst van geschikte kandidaten voor overplaatsing naar een volgende categorie is geplaatst, wordt, indien de aanwerving na deze datum plaatsvindt, geplaatst in dezelfde rang en dezelfde salaristrap als in de vorige categorie of, als deze niet bestaan, in de eerste salaristrap van de onderste rang in de nieuwe categorie.
3. Een ambtenaar die op (dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding) een functie in de rang A 3 vervult, moet, indien hij na deze datum tot directeur wordt benoemd, overeenkomstig artikel 7, lid 4, worden bevorderd naar de eerstvolgende hogere rang. De laatste zin van artikel 46 van het statuut is niet van toepassing.

Artikel 6

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 9 en 10, worden bij de eerstvolgende bevordering van ambtenaren die vóór ... (datum van inwerkingtreding) zijn aangeworven, de in artikel 6, lid 2, en in bijlage I, deel B, van het statuut bedoelde percentages aangepast om te voldoen aan de bij iedere instelling vóór deze datum geldende voorwaarden.

Artikel 7

Het maandelijkse basissalaris van de ambtenaren die vóór ... (datum van inwerkingtreding) zijn aangeworven, wordt als volgt vastgesteld:

1. Het aan iedere ambtenaar overgemaakte maandelijkse basissalaris verandert in geen enkel opzicht door de wijziging van de rangen overeenkomstig artikel 2, lid 1.
2. Voor iedere ambtenaar wordt bij de inwerkingtreding een vermenigvuldigingsfactor berekend. Deze vermenigvuldigingsfactor komt overeen met de verhouding tussen het vóór ... (datum van inwerkingtreding) aan iedere ambtenaar uitgekeerde maandelijkse basissalaris en het in artikel 2, lid 2, vastgestelde toepasselijke bedrag.

Het maandelijkse basissalaris dat iedere ambtenaar bij de inwerkingtreding wordt uitgekeerd, is gelijk aan het product van het toepasselijke bedrag en de vermenigvuldigingsfactor.

Als deze vermenigvuldigingsfactor eenmaal is vastgesteld, wordt deze voortaan steeds toegepast voor het bepalen van het maandelijkse basissalaris van de ambtenaar bij iedere plaatsing in een hogere salaristrap en iedere aanpassing van het salaris.

3. Onverminderd het hierboven bepaalde, is het vanaf ... (datum van inwerkingtreding) aan de ambtenaar uitgekeerde maandelijkse basissalaris ten minste gelijk aan het bedrag van het maandelijkse basissalaris dat hij door een automatische plaatsing in de eerstvolgende hogere salaristrap van zijn rang volgens het vóór die datum geldende systeem zou hebben ontvangen. Voor iedere rang en iedere salaristrap is het in aanmerking te nemen oude salaris gelijk aan het na ... (datum van inwerkingtreding) toepasselijke bedrag vermenigvuldigd met de in artikel 2, lid 2, vastgestelde coëfficiënt.
4. De ambtenaren van de rangen A*11 tot en met A*14 die op ... (dag vóór de datum van inwerkingtreding) de functie van eenheidshoofd vervullen, worden in de eerstvolgende hogere salaristrap van hun rang geplaatst. Dit moet gepaard gaan met een verhoging van het maandelijkse basissalaris gelijk aan het procentuele verschil tussen de eerste en de tweede salaristrap van de in de tabel in artikel 2, lid 1, en in de tabel in artikel 8, lid 1, vermelde rangen. Als de verhoging minder bedraagt of als de ambtenaar zich op deze datum reeds in de laatste salaristrap van zijn rang bevindt, ontvangt hij tot de datum van zijn eerstvolgende bevordering een vergoeding gelijk aan het verschil met de beoogde verhoging.
5. Onverminderd het bepaalde in lid 3, moet de eerste bevordering na ... (datum van inwerkingtreding), afhankelijk van de categorie waartoe de ambtenaar vóór ... (datum van inwerkingtreding + twee jaar) behoort en van de salaristrap waarin hij zich op het moment van zijn bevordering bevindt, voor iedere ambtenaar gepaard gaan met een op basis van onderstaande tabel te bepalen verhoging van het maandelijkse basissalaris:

Rangen	Salaristrappen							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A	13,1 %	11,0 %	6,8 %	5,7 %	5,5 %	5,2 %	5,2 %	4,9 %
B	11,9 %	10,5 %	6,4 %	4,9 %	4,8 %	4,7 %	4,5 %	4,3 %
C	8,5 %	6,3 %	4,6 %	4,0 %	3,9 %	3,7 %	3,6 %	3,5 %
D	6,1 %	4,6 %	4,3 %	4,1 %	4,0 %	3,9 %	3,7 %	3,6 %

Om het toepasselijke percentage te bepalen, wordt iedere rang verdeeld in theoretische salaristrappen die overeenkomen met twee maanden diensttijd, en in theoretische percentages die zijn verlaagd met een twaalfde van het verschil tussen het percentage van de betrokken salaristrap en dat van de eerstvolgende hogere salaristrap voor iedere theoretische salaristrap.

Voor de berekening van het salaris voorafgaand aan de bevordering van een ambtenaar die zich niet in de laatste salaristrap van zijn rang bevindt, wordt rekening gehouden met de waarde van de theoretische salaristrap. Voor de toepassing van deze bepaling wordt iedere rang tevens verdeeld in theoretische salarissen die van de eerste tot de laatste van de reële salaristrappen oplopen met een twaalfde van het bedrag van de tweejaarlijkse salarisverhoging in die rang.

6. Bij de eerste bevordering wordt een nieuwe vermenigvuldigingsfactor vastgesteld. Deze vermenigvuldigingsfactor is gelijk aan de verhouding tussen de nieuwe basissalarissen na toepassing van lid 5, en het in artikel 2, lid 2, vastgestelde toepasselijke bedrag. Behoudens het bepaalde in lid 7, wordt deze vermenigvuldigingsfactor toegepast bij iedere plaatsing in een hogere salaristrap en iedere aanpassing van het salaris.
7. Indien de vermenigvuldigingsfactor na een bevordering kleiner dan 1 is, blijft de ambtenaar in afwijking van het bepaalde in artikel 44 van het statuut in de salaristrap waarin hij na de bevordering in zijn nieuwe rang terechtgekomen is, zolang de vermenigvuldigingsfactor kleiner dan 1 blijft, of zolang de betrokkene niet opnieuw wordt bevorderd. Er wordt een nieuwe vermenigvuldigingsfactor berekend om rekening te houden met het bedrag waarmee het salaris van de ambtenaar op basis van dit artikel bij de plaatsing in een hogere salaristrap zou zijn verhoogd. Als de factor eenmaal de waarde 1 heeft bereikt, verloopt de plaatsing in een hogere salaristrap voor de betrokken ambtenaar weer overeenkomstig het bepaalde in artikel 44 van het statuut. Bovendien wordt, indien deze factor de waarde 1 overschrijdt, het eventuele saldo omgerekend in anciënniteit in de salaristrap.
8. De vermenigvuldigingsfactor wordt bij iedere bevordering opnieuw toegepast.

Artikel 8

1. De bij artikel 2, lid 1, vastgestelde voorlopige rangen worden met ingang van ... (datum van inwerkingtreding + 2 jaar) als volgt gewijzigd:

Oude (voorlopige) rang	Nieuwe rang	Oude (voorlopige) rang	Nieuwe rang
A*16	AD 16		
A*15	AD 15		
A*14	AD 14		
A*13	AD 13		
A*12	AD 12		
A*11	AD 11	B*11	AST 11
A*10	AD 10	B*10	AST 10
A*9	AD 9	B*9	AST 9
A*8	AD 8	B*8	AST 8
A*7	AD 7	B*7/C*7	AST 7
A*6	AD 6	B*6/C*6	AST 6
A*5	AD 5	B*5/C*5/D*5	AST 5
		B*4/C*4/D*4	AST 4
		C*3/D*3	AST 3
		C*2/D*2	AST 2
		C*1/D*1	AST 1

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 7, wordt het maandelijks basissalaris voor iedere rang en iedere salaristrap vastgesteld op basis van de tabel in artikel 66 van het statuut. Voor de ambtenaren die vóór ... (datum van inwerkingtreding) zijn aangeworven, is tot de datum waarop de eerstvolgende bevordering van kracht wordt, onderstaande tabel ⁽¹⁰⁾ van toepassing:

Rangen	Salaristrappen							
	1	2	3	4	5	6	7	8
16	13 917,93	14 502,78	15 112,21	15 112,21	15 112,21	15 112,21		
15	12 301,13	12 818,04	13 356,67	13 728,27	13 917,93	14 502,78		
14	10 872,14	11 329,00	11 805,06	12 133,50	12 301,13	12 818,04	13 356,67	13 917,93
13	9 609,16	10 012,95	10 433,70	10 723,99	10 872,14			
12	8 492,89	8 849,77	9 221,65	9 478,21	9 609,16	10 012,95	10 433,70	10 872,14
11	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 377,16	8 492,89	8 849,77	9 221,65	9 609,16
10	6 634,31	6 913,09	7 203,59	7 404,01	7 506,29	7 821,72	8 150,40	8 492,89
9	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 543,90	6 634,31			
8	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 783,72	5 863,62	6 110,02	6 366,77	6 634,31
7	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 111,84	5 182,46	5 400,24	5 627,16	5 863,62
6	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 518,01	4 580,43	4 772,91	4 973,47	5 182,46
5	3 578,05	3 728,41	3 885,08	3 993,17	4 048,34	4 218,45	4 395,72	4 580,43
4	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 529,29	3 578,05	3 728,41	3 885,08	4 048,34
3	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 119,31	3 162,40	3 295,29	3 433,76	3 578,05
2	2 470,34	2 574,15	2 682,32	2 756,95	2 795,03	2 912,48	3 034,87	3 162,40
1	2 183,37	2 275,12	2 370,72	2 436,68	2 470,34			

Artikel 9

Vanaf ... (datum van inwerkingtreding) tot en met ... (datum van inwerkingtreding + 7 jaar), en in afwijking van het bepaalde in bijlage I, punt B, van het statuut luiden voor de ambtenaren in de rangen AD 12 en 13 en in de rang AST 10, de in artikel 6, lid 2, van het statuut bedoelde percentages als volgt:

Rangen	Jaren na de inwerkingtreding						
	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6	+ 7
AD 13	—	—	5 %	10 %	15 %	20 %	20 %
AD 12	5 %	5 %	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %
AST 10	5 %	5 %	5 %	10 %	15 %	20 %	20 %

Artikel 10

1. De ambtenaren die vóór ... (datum van inwerkingtreding) een functie in categorie C of D vervullen, worden met ingang van ... (datum van inwerkingtreding + 2 jaar) geplaatst in de loopbaan die bevordering mogelijk maakt:

⁽¹⁰⁾ Zie voetnoot 7.

a) voor de vroegere categorie C, tot en met rang AST 7;

b) voor de vroegere categorie D, tot en met de rang AST 5.

2. Voor deze ambtenaren luiden vanaf ... (datum van inwerkingtreding) en in afwijking van het bepaalde in bijlage 1, deel B, van het statuut de in artikel 6, lid 2, van het statuut bedoelde percentages als volgt:

Loopbaan C							
Rangen	Jaren na de inwerkingtreding						Meer dan 6 jaar na de inwerkingtreding
	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6	
C*/AST 7	—	—	—	—	—	—	—
C*/AST 6	5 %	5 %	5 %	10 %	15 %	20 %	20 %
C*/AST 5	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %
C*/AST 4	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %
C*/AST 3	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
C*/AST 2	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
C*/AST 1	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %

Loopbaan D							
Rangen	Jaren na de inwerkingtreding						Meer dan 6 jaar na de inwerkingtreding
	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6	
D*/AST 5	—	—	—	—	—	—	—
D*/AST 4	5 %	5 %	5 %	10 %	10 %	10 %	10 %
D*/AST 3	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %
D*/AST 2	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %	22 %
D*/AST 1	—	—	—	—	—	—	—

3. Ambtenaren waarop het bepaalde in lid 1 van toepassing is, kunnen zonder enige beperking toetreden tot de functiegroep „assistenten” mits zij voor een algemeen vergelijkend onderzoek zijn geslaagd of een andere procedure hebben gevolgd. De instellingen stellen vóór ... (datum van inwerkingtreding) de voorwaarden voor de toepassing van deze procedure vast. In voorkomend geval keuren de instellingen specifieke bepalingen goed om rekening te houden met deze overgangen, teneinde de toepasselijke bevorderingspercentages aan te passen.

4. Dit artikel is niet van toepassing op ambtenaren die na ... (datum van inwerkingtreding) zijn toetreden tot een andere categorie.

Deel 2: Specifieke bepalingen betreffende ambtenaren die na ... (datum van inwerkingtreding) zijn aangeworven

Artikel 11

1. Van ... (datum van inwerkingtreding) tot en met ... (datum van inwerkingtreding + 2 jaar), wordt artikel 31, lid 2, van het statuut vervangen door:

„2. Onverminderd artikel 29, lid 2, van het statuut kunnen ambtenaren slechts worden aangeworven in de rangen C*1 en C*2, B*3 en B*4 en A*5 tot en met A*8.”

2. Het bepaalde in artikel 5, lid 2, van het statuut is niet van toepassing op ambtenaren die worden aangeworven van een lijst van geschikte kandidaten die is opgesteld op basis van een vóór ... (datum van inwerkingtreding) bekendgemaakt algemeen vergelijkend onderzoek.

3. Ambtenaren die worden aangeworven tussen ... (datum van inwerkingtreding) en ... (datum van inwerkingtreding + 2 jaar) worden ingedeeld overeenkomstig de tabellen in artikel 2, lid 2. Deze bepaling is echter niet van invloed op de verhouding tussen de rangen die worden genoemd in de aankondigingen van algemene vergelijkende onderzoeken en de nieuwe rangen overeenkomstig artikel 2, lid 1. Deze verhouding tussen de in de aankondiging genoemde rang en de rang van aanwerving wordt door de instellingen in onderling overleg en na raadpleging van het statuut vóór ... (datum van inwerkingtreding) bepaald.

Artikel 12

Ambtenaren die vóór ... (datum van inwerkingtreding + 2 jaar) op een lijst van geschikte kandidaten zijn geplaatst en na deze datum worden aangeworven, worden ingedeeld:

- in de functiegroep AD als de lijst is opgesteld voor categorie A, categorie LA, of categorie A*;
- in de functiegroep AST als de lijst is opgesteld voor categorie B, categorie B*, categorie C of categorie C.

De verhouding tussen de in de aankondiging genoemde rang en de rang van aanwerving wordt door de instellingen in onderling overleg en na raadpleging van het statuut vóór ... (datum van inwerkingtreding) bepaald.

Deel 3

Artikel 13

In afwijking van artikel 2, lid 1, van bijlage VII van het statuut wordt het bedrag van de toelage vervangen door de onderstaande bedragen ⁽¹⁰⁾:

van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2004: 245,03 euro

van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2005: 257,32 euro

van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2006: 269,62 euro

van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2007: 281,92 euro

van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008: 294,21 euro

Deze bedragen worden jaarlijks aangepast met hetzelfde percentage als geldt voor de in bijlage XI van het statuut bedoelde jaarlijkse aanpassing.

Artikel 14

In afwijking van artikel 3, lid 2, van bijlage VII van het statuut wordt het bedrag van de toelage voor kinderen die de leerplichtige leeftijd nog niet hebben bereikt, vervangen door de volgende bedragen ⁽¹⁰⁾:

van 1 september 2004 tot en met 31 augustus 2005: 14,97 euro

van 1 september 2005 tot en met 31 augustus 2006: 29,95 euro

van 1 september 2006 tot en met 31 augustus 2007: 44,92 euro

van 1 september 2007 tot en met 31 augustus 2008: 59,90 euro

Deze bedragen worden jaarlijks aangepast met hetzelfde percentage als geldt voor de in bijlage XI van het statuut bedoelde jaarlijkse aanpassing.

Artikel 15

In afwijking van artikel 3 van bijlage VII van het statuut behoudt de ambtenaar die recht heeft op een forfaitaire schooltoelage, deze toelage tot uiterlijk [31.8.2008] voorzover aan de toekenningsvoorwaarden is voldaan. De forfaitaire betalingen worden echter met ingang van [1.9.2004] verlaagd tot 80 % van de waarde op 31.12.2003, met ingang van [1.9.2005] tot 60 % van deze waarde, met ingang van [1.9.2006] 40 % van deze waarde en met ingang van [1.9.2007] tot 20 % van deze waarde.

Artikel 16

In de periode van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2008 kan de ambtenaar, in afwijking van artikel 17, lid 2, van bijlage VII van het statuut een extra bedrag laten overmaken, mits:

- reeds vóór 1 januari 2004 regelmatig een bedrag werd overgemaakt en de omstandigheden waaronder deze overmaking is toegestaan, nog steeds bestaan,
- het totale over te dragen bedrag met inbegrip van het betrokken extra bedrag niet meer bedraagt dan de volgende maxima, uitgedrukt in een percentage van het totale, vóór 1 januari 2004 overgedragen bedrag:

van 1 januari 2004 tot en met 31 december 2004: 100 %;

van 1 januari 2005 tot en met 31 december 2005: 80 %;

van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2006: 60 %;

van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2007: 40 %;

van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008: 20 %;

Artikel 17

De ambtenaar die in de maand voorafgaand aan [1.1.2004] recht heeft op de in het vroegere artikel 4 bis van bijlage VII van het statuut genoemde vaste vergoeding, behoudt deze vergoeding „ad personam” tot en met rang 6. Het bedrag van de vergoeding wordt ieder jaar aangepast met hetzelfde percentage als geldt voor de in bijlage XI van het statuut bedoelde jaarlijkse salaris-aanpassing. Indien door de afschaffing van de vaste vergoeding het nettosalaris van een tot rang 7 bevorderde ambtenaar lager is dan het nettosalaris dat hij bij overigens gelijke omstandigheden ontving in de maand vóór de bevordering, heeft deze ambtenaar, tot hij in de eerstvolgende hogere salaristrap wordt geplaatst, recht op een compensatiebedrag dat gelijk is aan het verschil.

Artikel 18

Indien gedurende de overgangperiode van [1.1.2004 tot en met 31.12.2008] het maandelijks nettosalaris van een ambtenaar vóór toepassing van enige aanpassingscoëfficiënt lager is dan het nettosalaris dat hij bij gelijke persoonlijke omstandigheden op 30.6.2003 zou hebben ontvangen, heeft deze ambtenaar recht op een compensatiebedrag dat gelijk is aan het verschil. Deze bepaling is niet van toepassing indien de verlaging van het nettosalaris het gevolg is van de in bijlage XI van het statuut bedoelde jaarlijkse salaris-aanpassing.

Artikel 19

Voor de jaarlijkse aanpassing van [2003] wordt in artikel 3, lid 1, van bijlage XI van het statuut de datum „1 juli” vervangen door „[1 januari 2004]”.

Deel 4**Artikel 20**

Van [1.1.2004] tot en met [31.12.2007] wordt artikel 82, lid 1, tweede alinea, van het statuut vervangen door:

„Op de pensioenen worden toegepast het gemiddelde van de voor ambtenaren geldende aanpassingscoëfficiënten van de hoofdsteden, alsmede de in artikel 3, lid 5, van bijlage XI van het statuut bedoelde aanpassingscoëfficiënt voor de pensioenen die is vastgesteld voor de lidstaat waar de pensioengerechtigde aantoonbaar zijn hoofdverblijfplaats te hebben. Bovengenoemd gemiddelde wordt gewogen overeenkomstig de volgende tabel:

Met ingang van	[1.1.2004]	[1.1.2005]	[1.1.2006]	[1.1.2007]	[1.1.2008]
%	80 % ambtenaren 20 % pensioenen	60 % ambtenaren 40 % pensioenen	40 % ambtenaren 60 % pensioenen	20 % ambtenaren 80 % pensioenen	100 % pensioenen

Indien ten minste een van de coëfficiënten wordt gewijzigd, wordt vanaf dezelfde datum ook het gemiddelde gewijzigd.”

Artikel 21

1. Voor pensioenen die vóór [1.1.2004] zijn vastgesteld, wordt het pensioenrecht van de recht-hebbende ook na deze datum gehandhaafd volgens de regels die van toepassing waren op de datum waarop dit recht voor het eerst werd vastgesteld. De na [1.1.2004] geldende regels inzake de gezinstoelagen en de aanpassingscoëfficiënten zijn evenwel onmiddellijk van toepassing.

In afwijking van het bepaalde in de eerste alinea, mogen personen die recht hebben op een invaliditeits- of overlevingspensioen verzoeken om toepassing van de met ingang van [1.1.2004] geldende bepalingen.

2. Bij de inwerkingtreding van deze bepalingen wordt de nominale waarde van het vóór [1.1.2004] uitgekeerde nettopensioen gewaarborgd. Dit gewaarborgde bedrag wordt echter aangepast als de gezinssituatie of het land van verblijf van de betrokkene verandert. Voor personen die tussen [1.1.2004] en [31.12.2007] met pensioen gaan, wordt de nominale waarde van het bij hun pensionering uitgekeerde nettopensioen gewaarborgd, uitgaande van de op de datum van hun pensionering geldende statutaire bepalingen.

Voor de toepassing van de eerste alinea wordt, indien het volgens de geldende bepalingen berekende pensioen lager is dan de nominale waarde van het pensioen overeenkomstig het hieronder bepaalde, een compensatiebedrag toegekend dat gelijk is aan het verschil.

Voor degenen die vóór [1.1.2004] met pensioen zijn gegaan, wordt de nominale waarde van het pensioen iedere maand berekend met inachtneming van de gezinssituatie en het land van verblijf op het moment van de berekening, en van de op de dag vóór [1.1.2004] geldende statutaire bepalingen.

Voor degenen die tussen [1.1.2004] en [31.12.2007] met pensioen zijn gegaan, wordt de nominale waarde van het pensioen iedere maand berekend met inachtneming van de gezinssituatie en het land van verblijf op het moment van de berekening, en van de op de datum van hun pensionering geldende statutaire bepalingen.

Indien een rechthebbende waarvan het pensioen vóór [1.1.2004] is vastgesteld, na deze datum komt te overlijden, worden de overlevingspensioenen vastgesteld met waarborging van de nominale waarde van het pensioen waarop de overledene recht had.

3. Invaliditeitspensioenen worden, voorzover de rechthebbenden niet om toepassing van de na [1.1.2004] toepasselijke bepalingen hebben verzocht, en zij niet in staat zijn verklaard hun werkzaamheden te hervatten, aangemerkt als ouderdomspensioenen vanaf de datum waarop de rechthebbenden de leeftijd van 65 jaar bereiken.

4. De leden 1 en 2 zijn van toepassing op degenen die recht hebben op een van de vergoedingen als bedoeld in de artikelen 41, 47 bis en 50 van het statuut. Hun ouderdomspensioen wordt evenwel vastgesteld volgens de bepalingen die gelden op de datum waarop zij deze vergoeding voor het eerst ontvangen.

Artikel 22

1. Voor pensioenen die vóór [1.1.2004] zijn vastgesteld, wordt de voor de berekening van het pensioen te gebruiken rang bepaald volgens de tabellen in artikel 2, lid 1, en in artikel 8, lid 1.

Het basissalaris waarvan wordt uitgegaan voor de berekening van het pensioen van de rechthebbende is gelijk aan het salaris in de tabel van artikel 66 voor dezelfde salaristrap in de aldus vastgestelde nieuwe rang, waarop een percentage is toegepast dat overeenkomt met de verhouding tussen het basissalaris in de oude schaal en het basissalaris in de schaal van artikel 66 van het statuut voor dezelfde salaristrap.

Voor de salaristrappen van de oude schaal die niet overeenkomen met enige trap in de schaal van artikel 66 van het statuut, wordt voor de berekening van het in de tweede alinea bedoelde percentage de laatste salaristrap van dezelfde rang gebruikt.

Voor de salaristrappen van rang D 4 van de oude schaal, wordt voor de berekening van het in de tweede alinea gebruikte percentage de eerste salaristrap van de eerste rang gebruikt.

2. Bij wijze van overgangsregeling wordt het basissalaris in de zin van de artikelen 77 en 78 van het statuut en van bijlage VIII bepaald door de in artikel 7 bedoelde vermenigvuldigingsfactor toe te passen op het salaris dat voor de rechthebbende in aanmerking wordt genomen voor de bepaling van het ouderdomspensioen of de invaliditeitsuitkering, overeenkomstig artikel 66 van het statuut.

Voor de salaristrappen van de oude schaal die niet overeenkomen met enige trap in de schaal van artikel 66 van het statuut, wordt voor de berekening van de vermenigvuldigingsfactor de laatste salaristrap van dezelfde rang gebruikt.

Voor de tussen [1.1.2004] en [31.12.2005] vastgestelde ouderdomspensioenen en invaliditeitsuitkeringen is artikel 8, lid 1, van toepassing.

3. Voor personen die recht hebben op een overlevingspensioen wordt voor de toepassing van de leden 1 en 2 van dit artikel uitgegaan van de gegevens betreffende de overleden ambtenaar of gewezen ambtenaar.

4. De leden 1 en 2 van dit artikel zijn van overeenkomstige toepassing op degenen die recht hebben op een van de vergoedingen als bedoeld in de artikelen 41, 47 bis en 50 van het statuut.

Artikel 23

1. Vóór [1.1.2004] ingediende verzoeken om de overdracht van rechten in de zin van artikel 11, lid 2, van bijlage VIII, worden behandeld volgens de op het moment van indiening geldende regels.

2. Voorzover de in artikel 11, lid 2, van bijlage VIII, vastgestelde termijn nog niet is overschreden, kunnen de betrokken ambtenaren die een dergelijk verzoek niet binnen de voorheen geldende termijn hebben ingediend, of waarvan de aanvraag wegens indiening na deze termijn is afgewezen, alsnog of opnieuw een verzoek om overdracht in de zin van artikel 11, lid 2, van bijlage VIII, indienen.

In dat geval bepaalt de instelling waarbij de ambtenaar werkzaam is, het aantal pensioenjaren dat zij volgens haar eigen regeling aanrekent, overeenkomstig de algemene uitvoeringsbepalingen die zijn goedgekeurd ter uitvoering van artikel 11, lid 2, van bijlage VIII.

Artikel 24

1. De gewezen tijdelijke functionaris die op [1.1.2004] werkloos is en een uitkering ontvangt op grond van de vóór [1.1.2004] geldende bepalingen van artikel 28 bis van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, behoudt deze uitkering tot het einde van de werkloosheidsperiode.

2. De tijdelijke functionaris waarvan de overeenkomst op [1.1.2004] loopt, kan erom verzoeken dat de vóór [1.1.2004] geldende bepalingen van artikel 28 bis van de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden, op hem worden toegepast. Dit verzoek moet uiterlijk 30 kalenderdagen na de datum van beëindiging van de overeenkomst van tijdelijk functionaris worden ingediend.

Artikel 25

1. Bij de berekening van de in artikel 11, lid 1, van bijlage VIII, van het statuut en in artikel 12, lid 1, sub b), van die bijlage genoemde actuariële tegenwaarde zijn op de ambtenaar of de tijdelijke functionaris, voor het gedeelte van zijn rechten dat betrekking heeft op de dienstjaren vóór [1.1.2004], de volgende bepalingen van toepassing.

De actuariële tegenwaarde van het ouderdomspensioen kan niet lager zijn dan de som van:

- a) het totaal van de op zijn basissalaris ingehouden pensioenbijdragen, verhoogd met de samengestelde interest berekend op de grondslag van een rente van 3,5 % per jaar;
- b) een uitkering bij vertrek evenredig aan de werkelijk volbrachte diensttijd, berekend op basis van anderhalve maand van het laatste aan inhouding onderworpen basissalaris per dienstjaar;
- c) het totale overeenkomstig artikel 11, lid 2, van bijlage VIII, van het statuut aan de Gemeenschappen betaalde bedrag, verhoogd met de samengestelde interest berekend op de grondslag van een rente van 3,5 % per jaar.

2. Indien de ambtenaar of de tijdelijke functionaris de dienst beëindigt door tuchtrechtelijk ontslag of door opzegging van de overeenkomst, is de hoogte van de uitkering bij vertrek of, in voorkomend geval, van de over te maken actuariële tegenwaarde, afhankelijk van het krachtens artikel 7, lid 1, sub h), van bijlage IX van het statuut genomen besluit.

BIJLAGE XIII.1

STANDAARDFUNCTIES GEDURENDE DE OVERGANGSPERIODE

Standaardfuncties in elk van de in artikel 4, sub l), van deze bijlage bedoelde functiegroepen:

CATEGORIE A

A*5	Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguist
A*6	Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguist
A*7	Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguist
A*8	Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguist
A*9	Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguist

- A*10 Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguïst/Hoofd administratieve eenheid
- A*11 Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguïst/Hoofd administratieve eenheid
- A*12 Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguïst/Hoofd administratieve eenheid
- A*13 Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguïst/Hoofd administratieve eenheid
- A*14 Administrateur/Administrateur onderzoek/Administrateur-linguïst/Hoofd administratieve eenheid/Directeur
- A*15 Directeur/directeur-generaal
- A*16 Directeur-generaal

CATEGORIE B

- B*3 Assistent/Assistent onderzoek
- B*4 Assistent/Assistent onderzoek
- B*5 Assistent/Assistent onderzoek
- B*6 Assistent/Assistent onderzoek
- B*7 Assistent/Assistent onderzoek
- B*8 Assistent/Assistent onderzoek
- B*9 Assistent/Assistent onderzoek
- B*10 Assistent/Assistent onderzoek
- B*11 Assistent/Assistent onderzoek

CATEGORIE C

- C*1 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*2 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*3 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*4 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*5 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*6 Secretariaatsmedewerker/beambte
- C*7 Secretariaatsmedewerker/beambte

CATEGORIE D

- D*1 Bediende
- D*2 Bediende
- D*3 Bediende
- D*4 Bediende"
-

BIJLAGE II

WIJZIGING VAN DE REGELING WELKE VAN TOEPASSING IS OP DE ANDERE PERSONEELSLEDEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

De Regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden van de Europese Gemeenschappen wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) Na „— hulpfunctionaris”, wordt een nieuw streepje ingevoegd, dat als volgt luidt: „— arbeidscontractant”.
  - b) Er wordt een nieuwe alinea toegevoegd, die als volgt luidt:

„Iedere bepaling in deze regeling waarin naar een persoon van het mannelijk geslacht wordt verwezen, geldt eveneens voor personen van het vrouwelijk geslacht en vice versa, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.”
2. In artikel 2, sub c), worden de woorden „of van een politieke fractie” vervangen door „of bij een politieke fractie” en worden na de woorden „het Europees Parlement” de woorden „of het Comité van de Regio's of een groep van het Economisch en Sociaal Comité” toegevoegd.
3. Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:
  - a) De huidige tekst wordt lid 1.
  - b) In lid 1, sub b), eerste streepje, worden de woorden „van de categorie B, C en D of van de groep voor de talendienst;” vervangen door de woorden „van de functiegroep assistenten (AST);”.
  - c) In lid 1, sub b), tweede streepje, worden de woorden „van de categorie A met een andere rang dan A 1 of A 2,” vervangen door de woorden „van de functiegroep administrateurs (AD), die niet tot het hoger leidinggevend personeel behoort (directeur-generaal of gelijkwaardig in de rangen AD 16 of AD 15 en directeur of gelijkwaardig in de rangen AD 15 of AD 14), en”.
  - d) Er wordt een lid 2 toegevoegd dat als volgt luidt:

„2. Op dit soort personeel kan geen beroep worden gedaan als artikel 3 bis van toepassing is”.
4. Er wordt een artikel 3 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 3 bis

1. Als arbeidscontractant in de zin van deze regeling wordt aangemerkt het personeelslid dat niet is tewerkgesteld in een ambt dat voorkomt in de lijst van het aantal ambten gevoegd bij de afdeling van de begroting die op de instelling betrekking heeft, en dat is aangesteld om hetzij deeltijds, hetzij voltijds,
  - een ambt bij een instelling te vervullen, waarbij handenarbeid of hulpdiensten ter ondersteuning worden verricht,
  - een ambt te vervullen bij een van de in artikel 1 ter van het statuut bedoelde organen of een ander in de Europese Unie gevestigd orgaan dat is opgericht op grond van een specifiek besluit dat uitgaat van een of meer instellingen en dat inschakeling van dit soort personeel mogelijk maakt,
  - een ambt te vervullen bij een vertegenwoordiging of een delegatie van de Europese instellingen,
  - een ambt te vervullen bij andere organen die buiten de Europese Unie zijn gelegen.

Iedere instelling stelt regels vast betreffende de inschakeling van dergelijke personeelsleden.

2. Arbeidscontractanten worden bezoldigd uit de daarvoor bestemde algemene kredieten in de afdeling van de begroting die op de instelling betrekking heeft.”

5. Artikel 4 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 4

Als plaatselijk functionaris in de zin van deze regeling wordt aangemerkt het personeelslid dat in een van de standplaatsen buiten de Europese Unie overeenkomstig de plaatselijke gebruiken is aangesteld om handenarbeid of hulpdiensten te verrichten in een ambt dat niet is opgenomen in de lijst van het aantal ambten, gevoegd bij de afdeling van de begroting die op iedere instelling betrekking heeft, en dat wordt bezoldigd uit de algemene kredieten die hiertoe in die begrotingsafdeling zijn uitgetrokken. Wordt eveneens als plaatselijk functionaris aangemerkt het personeelslid dat in een van de standplaatsen buiten de Europese Unie is aangesteld voor het verrichten van andere dan de bovenbedoelde werkzaamheden, waarvan de uitvoering in het belang van de dienst niet aan een ambtenaar of aan een personeelslid dat een andere hoedanigheid heeft in de zin van artikel 1, mag worden opgedragen.”

6. In artikel 6, tweede alinea, worden de woorden „Artikel 1, tweede alinea,” vervangen door „Artikel 1 ter,” en de woorden „artikel 2, tweede alinea,” door „artikel 2, lid 2,”.

- 6 bis. In artikel 7 bis wordt „24 bis” vervangen door „24 ter”.

7. Artikel 8 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 8

De tijdelijke functionaris in de zin van artikel 2, sub a), kan voor bepaalde of voor onbepaalde tijd worden aangesteld. De overeenkomst van een voor bepaalde tijd aangesteld functionaris kan slechts éénmaal voor bepaalde tijd worden verlengd. Daarna kan zij alleen nog voor onbepaalde tijd worden verlengd.

De aanstelling van een functionaris in de zin van artikel 2, sub b), of in de zin van artikel 2, sub d), kan niet voor langer dan twee jaar gelden en kan slechts éénmaal, en wel met ten hoogste één jaar, worden verlengd. Na afloop van deze periode kan hij niet langer tijdelijk functionaris blijven. Als zijn overeenkomst is verstreken, kan het personeelslid alleen nog een vast ambt bij de instelling vervullen wanneer hij overeenkomstig de bepalingen van het statuut tot ambtenaar wordt aangesteld.

De functionaris in de zin van artikel 2, sub c), kan alleen voor onbepaalde tijd worden aangesteld.”

8. Artikel 10 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 10

De bepalingen van de artikelen 1 quinquies en 1 sexies, artikel 5, leden 1, 2, 3 en 5, en artikel 7 van het statuut betreffende, respectievelijk, het recht op gelijke behandeling, het sociaal beleid, de indeling van de ambten in rangen, de voorwaarden voor toegang tot de functiegroepen en de tewerkstelling van de ambtenaren, zijn van overeenkomstige toepassing.

In de overeenkomst met de tijdelijke functionaris moeten de rang en salaristrap waarin hij wordt aangesteld, worden vermeld.

Tewerkstelling van een tijdelijke functionaris in een ambt dat overeenkomt met een hogere rang dan die waarin hij is aangesteld, vereist een aanvullende overeenkomst.

De bepalingen van titel VIII van het statuut zijn van overeenkomstige toepassing op de tijdelijke functionarissen die worden bezoldigd uit de kredieten van de begroting voor onderzoek en investeringen.”

9. Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

a) De derde alinea wordt door de volgende tekst vervangen:

„Uiterlijk een maand vóór het verstrijken van de proeftijd van de tijdelijke functionaris wordt een beoordelingsrapport opgesteld inzake zijn geschiktheid voor het vervullen van de aan zijn functie verbonden taken, zijn prestaties en zijn gedrag in de dienst. Van dat rapport wordt kennis gegeven aan de betrokkene die zijn opmerkingen schriftelijk kenbaar kan maken. Een tijdelijke functionaris die geen bewijs van voldoende geschiktheid heeft gegeven, wordt ontslagen. Het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan kan evenwel, bij wijze van uitzondering, besluiten de proeftijd met ten hoogste zes maanden te verlengen, waarbij de functionaris eventueel naar een andere dienst wordt overgeplaatst.”

b) In de vierde alinea worden de woorden „, waarbij de dienstdtijd echter niet verder mag gaan dan tot het normale eind van de proeftijd” geschrapt.

9 bis. In artikel 15, lid 2, worden de woorden „op de in artikel 2, sub a), c) en d), bedoelde functionarissen” geschrapt.

10. In artikel 16 wordt de eerste alinea door de volgende tekst vervangen:

„Het bepaalde in de artikelen 42 bis en 42 ter, en in de artikelen 55 tot en met 61 van het statuut betreffende arbeidsduur en rooster, overwerk, continudienst, wachtdiensten op het werk of thuis, verlof en feestdagen, zijn van overeenkomstige toepassing. Buitengewoon verlof, ouderschapsverlof en verlof om gezinsredenen kunnen niet na het einde van de overeenkomst worden voortgezet.”

10 bis. In artikel 17, eerste alinea, tweede streepje, wordt „zes” vervangen door „twaalf”.

11. Artikel 20 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 20

1. De artikelen 63, 64, 65 en 65 bis van het statuut betreffende de valuta waarin de bezoldiging wordt uitgedrukt en de aanpassing van deze bezoldiging, zijn van overeenkomstige toepassing.

2. De artikelen 66, 67, 69 en 70 van het statuut betreffende de basissalarissen, de gezinstoelagen, de ontheemdingstoelage en de uitkering bij overlijden zijn van overeenkomstige toepassing.

3. De tijdelijke functionaris die een anciënniteit van twee dienstjaren in een salaristrap van zijn rang heeft, gaat automatisch over naar de volgende salaristrap van die rang.”

12. In artikel 21 wordt „3, 4 en 4 bis” vervangen door „3 en 4”, wordt de komma na „gezinstoelagen” vervangen door „en”, en worden de woorden „en de tijdelijke vaste vergoeding” geschrapt.

13. Artikel 24, lid 3, wordt door de volgende tekst vervangen:

„3. De in leden 1 en 2 bedoelde inrichtingsvergoedingen kunnen echter niet minder bedragen dan:

— [917,21] ⁽¹⁾ euro voor de functionaris die recht heeft op de kostwinnerstoelage, en

⁽¹⁾ De in de bijlagen I en II vermelde bedragen met betrekking tot de bezoldiging zijn gebaseerd op de bedragen die in [juli 2001] in het statuut voorkwamen, en worden automatisch en op dezelfde wijze aangepast telkens wanneer de Raad tussen [juli 2001] en de datum van inwerkingtreding tot een aanpassing van deze bedragen besluit.

— [545,37] ⁽¹⁾ euro voor de functionaris die geen recht heeft op de kostwinnerstoelage.

Indien echtgenoten die ambtenaar of ander personeelslid bij de Gemeenschappen zijn, beide recht hebben op de inrichtingsvergoeding bij indiensttreding of bij beëindiging van de dienst, wordt deze slechts uitgekeerd aan de echtgenoot met het hoogste basissalaris."

14. Artikel 28 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) De leden 3 en 4 worden door de volgende tekst vervangen:

„3. De werkloosheidsuitkering wordt vastgesteld op grond van het basissalaris dat de tijdelijke functionaris bij de beëindiging van zijn dienst heeft bereikt. Deze werkloosheidsuitkering bedraagt:

— 60 % van het basissalaris gedurende een eerste periode van twaalf maanden;

— 45 % van het basissalaris van de 13e tot en met de 24e maand;

— 30 % van het basissalaris van de 25e tot en met de 36e maand.

De aldus berekende bedragen mogen niet minder dan [1 100] euro en niet meer dan [2 200] euro bedragen; tijdens de eerste periode van zes maanden is dit maximum evenwel niet van toepassing. Het minimum- en het maximumbedrag worden, net als de bezoldigingen vermeld in de tabel van artikel 66 van het statuut, aangepast overeenkomstig artikel 65 van het statuut.

4. De gewezen tijdelijke functionaris ontvangt de werkloosheidsuitkering gedurende een periode van ten hoogste 36 maanden, ingaande op de dag waarop hij de dienst beëindigt; deze periode mag in geen geval meer bedragen dan een derde van de vervulde diensttijd. Wanneer de gewezen tijdelijke functionaris in de loop van deze periode evenwel niet langer aan de in de leden 1 en 2 gestelde voorwaarden voldoet, wordt de uitbetaling van de uitkering onderbroken. Als de gewezen tijdelijke functionaris vóór het verstrijken van deze periode opnieuw aan bovengenoemde voorwaarden voldoet, wordt de uitkering opnieuw uitbetaald voorzover hij geen recht op een nationale werkloosheidsuitkering heeft verworven."

b) De leden 6 en 7 worden door de volgende tekst vervangen:

„6. Voor de werkloosheidsuitkering en de gezinstoelagen geldt de aanpassingscoëfficiënt voor de pensioenen die overeenkomstig artikel 82 van het statuut is vastgesteld voor de lidstaat waar de betrokkene aantoont te wonen. De op de werkloosheidsuitkering toe te passen aanpassingscoëfficiënt is telkens die welke uit de laatste jaarlijkse herziening voortvloeit. Deze bedragen worden door de Commissie uitbetaald in de valuta van het land waar de betrokkene woont. Zij worden berekend op basis van de wisselkoersen als bedoeld in artikel 63, tweede alinea, van het statuut.

7. Iedere tijdelijke functionaris draagt voor een derde bij aan de financiering van de werkloosheidsverzekering. Deze bijdrage wordt vastgesteld op 0,81 % van het basissalaris, na aftrek van een vast bedrag van [1 000] ⁽¹⁾ euro, en vóór toepassing van de aanpassingscoëfficiënt als bedoeld in artikel 64 van het statuut. Deze bijdrage wordt maandelijks ingehouden op het salaris van de betrokkene en, verhoogd met de resterende twee derden die ten laste van de instelling komen, in een speciaal werkloosheidsfonds gestort dat de instellingen gemeen hebben. De instellingen betalen iedere maand hun bijdragen aan de Commissie, uiterlijk acht dagen na de betaling van de salarissen. De Commissie geeft de betalingsopdrachten en verricht de betaling van alle uit de toepassing van dit artikel voortvloeiende uitgaven overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen."

c) Lid 11 wordt door de volgende tekst vervangen:

„11. Eén jaar na de inwerkingtreding van deze regeling inzake werkloosheidsverzekering, en vervolgens om de twee jaar, legt de Commissie een verslag over de financiële situatie van deze regeling aan de Raad voor. Los van dat verslag kan de Commissie voorstellen tot aanpassing van de in lid 7 bedoelde bijdragen bij de Raad indien als het evenwicht van de regeling dat vereist. De Raad beslist over deze voorstellen overeenkomstig het bepaalde in lid 3.”

15. Artikel 33 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 33

1. Indien de functionaris invalide wordt en deze invaliditeit als volledig wordt beschouwd, zodat hij zijn dienst bij de instelling moet onderbreken, geniet hij, zolang deze arbeidsongeschiktheid duurt, een invaliditeitsuitkering waarvan het bedrag als volgt wordt vastgesteld.

De invaliditeitsuitkering is vastgesteld op 70 % van het laatste basissalaris van de tijdelijke functionaris, maar mag in geen geval minder bedragen dan het minimum voor levensonderhoud. Op de invaliditeitsuitkering wordt de bijdrage in de pensioenregeling ingehouden.

Wanneer de invaliditeit het gevolg is van een ongeval dat zich tijdens of ter gelegenheid van de uitoefening van de functie heeft voorgedaan, van een beroepsziekte, van een daad van zelfopoffering in het algemeen belang of van het feit dat hij zijn leven heeft gewaagd om een mensenleven te redden, mag de invaliditeitsuitkering niet minder bedragen dan 120 % van het minimum voor levensonderhoud als bedoeld in artikel 6 van bijlage VIII van het statuut. In dat geval komt de bijdrage in de pensioenregeling volledig ten laste van de begroting van de vroegere werkgever.

Wanneer de invaliditeit opzettelijk door de functionaris is teweeggebracht, kan het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan besluiten dat de betrokkene slechts de in artikel 39 bedoelde uitkering ontvangt.

Degene die een invaliditeitsuitkering ontvangt, heeft onder de in bijlage VIII van het statuut vermelde voorwaarden recht op de gezinstoelagen bedoeld in artikel 67 van het statuut; de kostwinnerstoelage wordt berekend op de grondslag van de uitkering.

2. Invaliditeit wordt vastgesteld door de in artikel 9 van het statuut bedoelde invaliditeitscommissie.

3. De in artikel 40 van bijlage VIII van het statuut bedoelde instelling kan degene die een invaliditeitsuitkering ontvangt periodiek laten onderzoeken om na te gaan of hij nog steeds aan de voor dit pensioen vereiste voorwaarden voldoet. Wanneer de invaliditeitscommissie vaststelt dat aan deze voorwaarden niet meer is voldaan, hervat het personeelslid de dienst bij de instelling voor zover de geldigheidsduur van zijn overeenkomst niet is verstreken.

Als de functionaris echter niet meer in dienst van de Gemeenschappen kan worden teruggenomen, kan zijn overeenkomst worden opgezegd, in welk geval hij een vergoeding ontvangt waarvan het bedrag overeenkomt met de bezoldiging die hij zou hebben gekregen gedurende zijn opzeggings-termijn alsmede, in voorkomend geval, de in artikel 47 bedoelde vergoeding bij opzegging van de overeenkomst. Tevens is artikel 39 van toepassing.”

16. Artikel 37 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 37

Wanneer een functionaris of een gewezen functionaris die een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering ontvangt, overlijdt zonder een echtgenoot na te laten die recht heeft op een overlevingspensioen, hebben de kinderen die op het ogenblik van het overlijden als te zijnen laste zijn aangemerkt, recht op een wezenpensioen overeenkomstig artikel 80 van het statuut.

Hetzelfde geldt voor kinderen die aan dezelfde voorwaarden voldoen, wanneer een echtgenoot die een overlevingspensioen ontvangt overlijdt of hertrouwt.

Wanneer een functionaris of een gewezen functionaris die een ouderdomspensioen of een invaliditeitsuitkering ontving, is overleden zonder dat de voorwaarden van de eerste alinea zijn vervuld, is artikel 80, derde alinea, van het statuut van toepassing.

Bij overlijden van een gewezen tijdelijk functionaris als bedoeld in artikel 2, sub a), c) of d), die zijn dienst vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd heeft beëindigd en om een tot de eerste dag van de kalendermaand volgende op die waarin hij de 60-jarige leeftijd zou hebben bereikt, uitgesteld ouderdomspensioen heeft verzocht, hebben de kinderen die als te zijnen laste worden aangemerkt in de zin van artikel 2 van bijlage VII van het statuut, onder de bovengenoemde voorwaarden recht op een wezenpensioen.

Het wezenpensioen van met een ten laste komend kind gelijkgestelde personen in de zin van artikel 2, lid 4, van bijlage VII van het statuut, kan niet meer bedragen dan het dubbele van de kindertoelage.

In geval van adoptie geeft het overlijden van de natuurlijke ouder, in wiens plaats de adoptieouder is getreden, geen recht op een wezenpensioen.

Degene die een wezenpensioen ontvangt heeft, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 van bijlage VII van het statuut, recht op een schooltoelage."

17. Artikel 39 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 39

1. Bij beëindiging van de dienst heeft de in artikel 2 bedoelde functionaris recht op een ouderdomspensioen, op overschrijving van de actuariële tegenwaarde of op een uitkering bij vertrek onder de voorwaarden vastgesteld in titel V, hoofdstuk 3, van het statuut en in bijlage VIII van het statuut. Wanneer de functionaris recht heeft op een ouderdomspensioen, worden zijn pensioenrechten verminderd naar evenredigheid van het bedrag van de betalingen die ingevolge artikel 42 zijn gedaan.

2. Degene die een ouderdomspensioen ontvangt heeft onder de in de in bijlage VII van het statuut vermelde voorwaarden recht op de in artikel 67 van het statuut bedoelde gezinstoelagen; het proportionele gedeelte van de kostwinnerstoelage wordt berekend op de grondslag van het pensioen van de rechthebbende."

18. In artikel 40, wordt de vierde alinea door de volgende tekst vervangen:

„De vorige alinea is niet van toepassing op de functionaris die binnen drie maanden nadat het statuut op hem van toepassing is geworden, verzoekt om deze bedragen, verhoogd met de samengestelde interest berekend op de grondslag van een rente van 3,5 % per jaar, te mogen terugstorten; deze rente kan worden herzien overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 7 van bijlage XII van het statuut."

19. In artikel 41 wordt „artikel 83" vervangen door „de artikelen 83 en 83 bis".

20. Artikel 47 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 47

Behalve door overlijden eindigt de dienst van een tijdelijk functionaris

1. aan het einde van de maand waarin hij de 65-jarige leeftijd bereikt;
2. bij overeenkomsten voor bepaalde tijd:
  - a) op het tijdstip dat in de overeenkomst is bepaald;

- b) na afloop van de opzeggingstermijn die in de overeenkomst is vastgesteld en op grond waarvan de functionaris of de instelling de mogelijkheid heeft de overeenkomst op te zeggen voordat de geldigheidsduur ervan is verstreken. Deze opzeggingstermijn moet tenminste één maand per volbracht dienstjaar bedragen, met een minimum van één maand en een maximum van drie maanden. Voor tijdelijke functionarissen van wie de overeenkomst verlengd is, mag de opzeggingstermijn ten hoogste zes maanden bedragen. De opzeggingstermijn mag evenwel niet ingaan tijdens een moederschapsverlof, of tijdens een ziekteverlof voorzover dit niet langer dan drie maanden duurt. Voorts wordt de opzeggingstermijn gedurende deze verloven binnen bovengenoemde grens geschorst. Bij opzegging van de overeenkomst door de instelling heeft de functionaris recht op een vergoeding gelijk aan een derde van zijn basissalaris over het tijdvak tussen de datum waarop zijn dienst eindigt en die waarop de geldigheidsduur van zijn overeenkomst verstrijkt;
- c) wanneer hij niet meer voldoet aan de in artikel 12, lid 2, sub a), vastgestelde voorwaarden, onverminderd de eventuele toepassing van de in dat artikel bedoelde uitzondering. Als een dergelijke uitzondering niet wordt toegestaan, is de in punt b) bedoelde opzeggingstermijn van toepassing;

3. bij overeenkomsten voor onbepaalde tijd:

- a) na afloop van de in de overeenkomst vastgestelde opzeggingstermijn; deze moet ten minste één maand per volbracht dienstjaar bedragen, met een minimum van drie maanden en een maximum van tien maanden.

De opzeggingstermijn mag evenwel niet ingaan tijdens een moederschapsverlof of tijdens een ziekteverlof, voorzover dit niet langer dan drie maanden duurt. Voorts wordt de opzeggingstermijn gedurende deze verloven binnen bovengenoemde grens geschorst;

- b) wanneer hij niet meer voldoet aan de in artikel 12, lid 2, sub a), vastgestelde voorwaarden, onverminderd de eventuele toepassing van de in dat artikel bedoelde uitzondering. Als een dergelijke uitzondering niet wordt toegestaan, is de in punt b) bedoelde opzeggingstermijn van toepassing.”

20 bis. In artikel 48 wordt punt b) geschrapt, en wordt punt c) het nieuwe punt b).

21. Er wordt een artikel 48 bis ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 48 bis

Het bepaalde in artikel 47 bis van het statuut betreffende de „afvloeiingsregeling” is van overeenkomstige toepassing op de tijdelijke functionarissen met een overeenkomst voor onbepaalde tijd.”

21 bis. In artikel 49, lid 1, tweede alinea, wordt „artikel 88” vervangen door „artikel 21 van bijlage IX”.

21 ter. In artikel 50, lid 2, tweede alinea, wordt „artikel 88” vervangen door „artikel 21 van bijlage IX”.

22. De artikelen 51 tot en met 53 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 51

De overeenkomst met een hulpfunctionaris kan voor bepaalde of onbepaalde tijd worden aangegaan; zij kan worden verlengd.

Artikel 52

De werkelijke diensttijd van een hulpfunctionaris, met inbegrip van de duur der eventuele verlenging van zijn overeenkomst, kan niet meer bedragen dan drie jaar.

Artikel 53

1. De hulpfunctionarissen zijn ingedeeld in drie functiegroepen die overeenkomen met de te verrichten werkzaamheden. Iedere functiegroep is in rangen onderverdeeld.

De indeling geschiedt met inachtneming van hun bekwaamheid en beroepservaring, overeenkomstig het bepaalde in artikel 55.

2. Het verband tussen standaardfuncties en groepen is in onderstaande tabel aangegeven:

Functiegroep	Rang	Functie
IV	10 tot 18	Werkzaamheden van administratieve aard, advisering, scheppende werkzaamheden, werkzaamheden op taalkundig gebied en gelijkwaardige technische werkzaamheden
III	5 tot 9	Uitvoerende werkzaamheden, werkzaamheden op redactioneel en boekhoudkundig gebied en gelijkwaardige technische werkzaamheden
II	1 tot 4	Kantoor- en secretariaatswerkzaamheden, kantoorleiding en gelijkwaardige werkzaamheden

3. De bepalingen van de artikel 1 quinquies en 1 sexies van het statuut betreffende het recht op gelijke behandeling en het sociaal beleid zijn van overeenkomstige toepassing."

23. Aan artikel 55 wordt een lid 3 toegevoegd, dat als volgt luidt:

„3. Om als hulpfunctionaris te kunnen worden aangeworven zijn de volgende kwalificaties vereist:

a) voor de functiegroepen II en III:

- een diploma van hoger onderwijs, of
- een diploma van hoger middelbaar onderwijs en een bruikbare beroepservaring van tenminste drie jaar, of
- een gelijkwaardige beroepservaring;

b) voor functiegroep IV:

- een volledige universitaire opleiding van tenminste drie jaar, en hetzij een bruikbare beroepservaring van tenminste een jaar, hetzij een aanvullende universitaire opleiding van een jaar, of
- een gelijkwaardige beroepservaring."

24. In artikel 57 worden de woorden „, met uitzondering van het bepaalde in lid 2 van artikel 55 bis” toegevoegd.

25. Aan de eerste alinea van artikel 58 wordt de volgende zin toegevoegd: „De bepalingen van de artikelen 3 en 5 van bijlage V van het statuut zijn van overeenkomstige toepassing.”.

26. Artikel 59 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 59

De bepalingen van artikel 16 betreffende ziekteverlof en ouderschapsverlof zijn van toepassing op de hulpfunctionaris. De duur van het in artikel 42 bis van het statuut bedoelde ouderschapsverlof is evenwel beperkt tot het in de Gemeenschapswetgeving vastgestelde minimum.

Het ziekteverlof met behoud van bezoldiging bedraagt niet meer dan een maand of de duur van de reeds door de hulpfunctionaris volbrachte diensttijd wanneer deze langer is. Artikel 58 van het statuut betreffende het moederschapsverlof is van overeenkomstige toepassing.”

27. Artikel 63 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 63

De basissalarissen worden overeenkomstig onderstaande tabel vastgesteld:

Funcatiegroep	Rang	
AX IV	18	7 774,00
	17	6 874,00
	16	6 078,00
	15	5 374,00
	14	4 749,00
	13	4 198,00
	12	3 710,00
	11	3 279,00
	10	2 898,00
AX III	9	3 710,00
	8	3 279,00
	7	2 898,00
	6	2 561,00
	5	2 264,00
AX II	4	2 561,00
	3	2 264,00
	2	2 001,00
	1	1 768,00”

28. Artikel 63 bis wordt geschrapt.
29. Artikel 65 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 65

Artikel 67 van het statuut, met uitzondering van lid 1, sub c), en artikel 69 van het statuut, alsmede de artikelen 1, 2, en 4 van bijlage VII van het statuut, betreffende de gezinstoelagen en de ontheemdingstoelage, zijn van overeenkomstige toepassing.”

29 bis. Artikel 66 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 66

Als een tijdelijk functionaris per dag wordt bezoldigd, bedraagt de dagbezoldiging 1/20e van de maandbezoldiging. De bezoldiging wordt uitbetaald aan het einde van elke week en wel over de afgelopen week.”

30. De artikelen 67 en 68 worden door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 67

De artikelen 7, 11, 12, 13, en 13 bis van bijlage VII van het statuut betreffende de vergoeding van reiskosten en van kosten van dienstreizen, alsmede betreffende de toekenning van de huisvestings- en vervoervergoeding, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 68

Wanneer de functionaris per maand wordt bezoldigd, wordt de bezoldiging uiterlijk de laatste werkdag van de maand betaald.

Als niet de gehele maandbezoldiging verschuldigd is, wordt deze in dertigsten verdeeld:

- a) indien het werkelijke aantal te betalen dagen vijftien of minder bedraagt, is het aantal verschuldigde dertigsten gelijk aan het werkelijk aantal te betalen dagen;
- b) indien het werkelijke aantal te betalen dagen meer dan vijftien bedraagt, is het aantal verschuldigde dertigsten gelijk aan het verschil tussen dertig en het werkelijke aantal niet te betalen dagen.

Wanneer het recht op gezinstoelagen en op de ontheemdingstoelage ontstaat na de datum van indiensttreding van de functionaris, ontvangt hij deze vanaf de eerste dag van de maand waarin het recht is ontstaan. Wanneer het recht op deze toelagen eindigt, blijft hij in het genot ervan tot het einde van de maand waarin dit recht eindigt.”

30 bis. Artikel 70, lid 1, wordt als volgt gewijzigd:

- a) in de eerste alinea wordt na het woord „invaliditeit” het woord „ werkloosheid” ingevoegd.
- b) in de tweede alinea worden na de woorden „zulk een stelsel van sociale zekerheid” de woorden „of van bescherming tegen werkloosheid” ingevoegd;

31. Artikel 74 wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 74

Behalve door overlijden eindigt de dienst van hulpfunctionaris

1. op het tijdstip dat in de overeenkomst is bepaald;
2. aan het einde van de maand waarin de functionaris de 65-jarige leeftijd bereikt;
3. na afloop van de opzeggingstermijn die in de overeenkomst is vastgesteld en op grond waarvan de functionaris of de instelling de mogelijkheid heeft de overeenkomst op te zeggen voordat de geldigheidsduur ervan is verstreken. Deze opzeggingstermijn moet tenminste één maand per volbracht dienstjaar bedragen, met een minimum van één maand en een maximum van drie maanden. De opzeggingstermijn mag evenwel niet ingaan tijdens een moederschapsverlof, of tijdens een ziekteverlof voorzover dit niet langer dan drie maanden duurt. Voorts wordt de opzeggingstermijn gedurende deze verlopen binnen bovengenoemde grens geschorst. Bij opzegging van de overeenkomst door de instelling heeft de functionaris recht op een vergoeding gelijk aan een derde van zijn basissalaris over het tijdvak tussen de datum waarop zijn dienst eindigt en die waarop de geldigheidsduur van zijn overeenkomst verstrijkt;

4. wanneer hij niet meer voldoet aan de in artikel 55, lid 1, sub a), vastgestelde voorwaarden, onverminderd de eventuele toepassing van de in dat artikel bedoelde uitzondering. Als een dergelijke uitzondering niet wordt toegestaan, is de in lid 3 bedoelde opzeggingstermijn van toepassing;"
32. Artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:
- a) de woorden „voor bepaalde zowel als voor onbepaalde tijd” worden geschrapt;
- b) Punt c) wordt door de volgende tekst vervangen:
- „c) wanneer de functionaris ophoudt te voldoen aan de in artikel 55, lid 1, sub d), gestelde voorwaarden. De overeenkomst kan echter slechts worden opgezegd indien hij recht heeft op een invaliditeitsrente;"
33. De huidige titel IV wordt titel V.
34. Er wordt een nieuwe titel IV ingevoegd, die als volgt luidt:

„TITEL IV

ARBEIDSCONTRACTANTEN

HOOFDSTUK 1

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 79

De overeenkomst met een arbeidscontractant wordt gesloten voor bepaalde tijd, die tenminste een maand en ten hoogste vijf jaar bedraagt. Zij kan slechts eenmaal met ten hoogste vijf jaar worden verlengd. De aanvankelijke overeenkomst en de eerste verlenging daarvan moeten zich in totaal uitstrekken over een periode van tenminste zes maanden voor functiegroep I en tenminste negen maanden voor de overige functiegroepen. Daarna kan de overeenkomst alleen nog voor onbepaalde tijd worden verlengd.

Artikel 80

1. De arbeidscontractanten zijn ingedeeld in vier functiegroepen die overeenkomen met de te verrichten werkzaamheden. Iedere functiegroep is in rangen en salaristrappen onderverdeeld.
2. Arbeidscontractanten kunnen alleen worden aangesteld
  - in de rangen 13, 14 of 16 voor functiegroep IV,
  - in de rangen 8, 9 of 10 voor functiegroep III,
  - in de rangen 4 of 5 voor functiegroep II,
  - in rang 1 voor functiegroep I.

De arbeidscontractanten worden in iedere functiegroep ingedeeld met inachtneming van hun bekwaamheid en beroepservaring. Bij aanwerving wordt de arbeidscontractant in de eerste salaristrap van zijn rang ingedeeld.

3. Een arbeidscontractant die een andere functie binnen zijn functiegroep krijgt, mag niet in een lagere rang of een lagere salaristrap worden ingedeeld dan de rang en de salaristrap die bij zijn vroegere functie hoorden.

Een arbeidscontractant die naar een hogere functiegroep overgaat, wordt ingedeeld in een rang en een salaristrap overeenkomende met een bezoldiging die tenminste gelijk is aan de bezoldiging die hij in het kader van zijn vorige overeenkomst ontving.

Deze bepalingen zijn ook van toepassing als de betrokken functionaris onmiddellijk na het verstrijken van een overeenkomst met een instelling of orgaan, een nieuwe overeenkomst sluit met een andere instelling of een ander orgaan.

4. Het verband tussen standaardfuncties en groepen is in onderstaande tabel aangegeven:

Funcatiegroep	Rang	Funcatie
IV	13 tot 18	Werkzaamheden die overeenkomen met die welke door de administrateurs van functiegroep AD worden verricht, als bedoeld in artikel 5, lid 2, van het statuut
III	8 tot 12	Uitvoerende werkzaamheden, werkzaamheden op redactioneel en boekhoudkundig gebied en gelijkwaardige technische werkzaamheden
II	4 tot 7	Kantoor- en secretariaatswerkzaamheden, kantoorleiding en gelijkwaardige werkzaamheden
I	1 tot 3	Handenarbeid en hulpdiensten

5. Iedere instelling of ieder orgaan als bedoeld in artikel 3 bis stelt, na raadpleging van het in artikel 10 van het statuut bedoelde Comité voor het statuut, de aan iedere standaardfunctie verbonden taken en bevoegdheden vast op basis van deze tabel.

6. De bepalingen van artikel 1 sexies van het statuut betreffende het sociaal beleid zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 2

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Artikel 81

Artikel 11 is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 3

AANSTELLING

Artikel 82

1. Arbeidscontractanten worden op een zo ruim mogelijke geografische basis aangeworven uit de onderdanen van de lidstaten van de Gemeenschappen, zonder onderscheid ten aanzien van raciale of etnische afkomst, politieke, filosofische of godsdienstige overtuiging, leeftijd of handicap, geslacht of seksuele geaardheid, en ongeacht de burgerlijke staat of de gezinssituatie.

2. Om als arbeidscontractant te kunnen worden aangeworven zijn tenminste de volgende kwalificaties vereist:

a) voor functiegroep I, de verplichte schoolopleiding hebben afgerond;

b) voor de functiegroepen II en III:

— een diploma van hoger onderwijs, of

— een diploma van hoger middelbaar onderwijs en een bruikbare beroepservaring van tenminste drie jaar, of

— een gelijkwaardige beroepservaring;

- c) voor functiegroep IV:
- een volledige universitaire opleiding van tenminste drie jaar, en hetzij een bruikbare beroepservaring van tenminste een jaar, hetzij een aanvullende universitaire opleiding van een jaar, of
  - een gelijkwaardige beroepservaring.
3. Als arbeidscontractant kan alleen de persoon worden aangesteld die:
- a) onderdaan is van een der lidstaten van de Gemeenschappen, behoudens andersluidende beslissing van het gezag bedoeld in artikel 6, eerste alinea, en die zijn rechten als staatsburger bezit;
  - b) heeft voldaan aan de verplichtingen welke voor hem voortvloeien uit de wettelijke voorschriften inzake de militaire dienstplicht;
  - c) in zedelijk opzicht de waarborgen biedt welke voor de uitoefening van zijn functie vereist zijn;
  - d) voldoet aan de voor de uitoefening van zijn functie gestelde eisen van lichamelijke geschiktheid.
4. Bij een eerste overeenkomst kan, indien de arbeidscontractant niet voor langer dan drie maanden wordt aangesteld, het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan ervan afzien om van de betrokkene te verlangen dat hij bewijsstukken overlegt waaruit blijkt dat hij aan de in de leden 2 en 3, sub a), b) en c), bedoelde voorwaarden voldoet.

Artikel 83

Alvorens tot aanstelling kan worden overgegaan, dient de arbeidscontractant zich aan een medisch onderzoek door een raadgevend arts van de instelling te onderwerpen, zodat de instelling kan nagaan of aan de in artikel 82, lid 3, sub d), gestelde voorwaarden is voldaan.

Artikel 33, tweede alinea, van het statuut is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 84

1. De arbeidscontractant doorloopt een proeftijd gedurende de eerste zes maanden van zijn diensttijd als hij tot functiegroep I behoort en gedurende de eerste negen maanden als hij tot een van de overige functiegroepen behoort.
2. Wanneer de arbeidscontractant tijdens zijn proeftijd wegens ziekte of ongeval gedurende ten minste één maand verhinderd is zijn werkzaamheden te verrichten, kan het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan de proeftijd met een overeenkomstige periode verlengen.
3. Uiterlijk een maand vóór het verstrijken van zijn proeftijd wordt van de arbeidscontractant een beoordelingsrapport opgesteld inzake zijn geschiktheid voor het vervullen van de aan zijn functie verbonden taken, zijn prestaties en zijn gedrag in de dienst. Van dat rapport wordt kennis gegeven aan de betrokkene, die zijn opmerkingen schriftelijk kenbaar kan maken. Een arbeidscontractant die niet voldoende geschikt blijkt om in zijn functie te worden gehandhaafd, wordt ontslagen. Het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan kan evenwel, bij wijze van uitzondering, besluiten de proeftijd met ten hoogste zes maanden te verlengen, waarbij de arbeidscontractant eventueel naar een andere dienst wordt overgeplaatst.

4. Ingeval een arbeidscontractant op proef duidelijk ongeschikt blijkt te zijn, kan er op ieder ogenblik van de proeftijd een rapport worden opgesteld. Van dat rapport wordt kennis gegeven aan de betrokkene, die zijn opmerkingen schriftelijk kenbaar kan maken. Op grond van dat rapport kan het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan besluiten de arbeidscontractant vóór het verstrijken van de proeftijd te ontslaan met inachtneming van een opzeggingstermijn van een maand.

5. Wanneer een arbeidscontractant tijdens zijn proeftijd wordt ontslagen, ontvangt hij een vergoeding gelijk aan een derde van zijn basissalaris per doorlopen proeftijdmaand.

Artikel 85

De bepalingen van artikel 43, eerste alinea, van het statuut betreffende de beoordeling zijn van overeenkomstige toepassing op de arbeidscontractant die voor tenminste een jaar is aangeworven.

Artikel 86

De arbeidscontractant die een anciënniteit van twee dienstjaren in een salaristrap van zijn rang heeft, gaat automatisch over naar de volgende salaristrap van die rang.

Artikel 87

1. Indeling in een hogere rang binnen dezelfde functiegroep geschiedt bij besluit van het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan en leidt tot de indeling van de betrokken arbeidscontractant in de eerste salaristrap van de hogere rang. Zij geschiedt uitsluitend bij selectie onder de arbeidscontractanten die voor een periode van tenminste drie jaar zijn aangesteld en een diensttijd van tenminste twee jaar in hun rang hebben volbracht, op grond van een vergelijkend onderzoek van de verdiensten van de arbeidscontractanten die voor indeling in een hogere rang in aanmerking komen, en van de beoordelingsrapporten die over hen zijn uitgebracht.

2. Een arbeidscontractant kan alleen naar een hogere functiegroep overgaan als hij met succes aan een algemene selectieprocedure heeft deelgenomen.

HOOFDSTUK 4

ARBEIDSVOORWAARDEN

Artikel 88

De artikelen 16 tot en met 18 zijn van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 5

BEZOLDIGING EN VERGOEDING VAN KOSTEN

Artikel 89

De artikelen 19 tot en met 27 zijn van overeenkomstige toepassing, onder voorbehoud van het bepaalde in de artikelen 90 en 92.

Artikel 90

De basissalarissen ⁽¹⁾ worden overeenkomstig onderstaande tabel vastgesteld:

Functiegroep	Rang	Salarisrap						
		1	2	3	4	5	6	7
IV	18	4 797,85	4 897,62	4 999,47	5 103,44	5 209,57	5 317,91	5 428,50
	17	4 240,46	4 328,65	4 418,67	4 510,55	4 604,36	4 700,11	4 797,85
	16	3 747,83	3 825,77	3 905,33	3 986,55	4 069,45	4 154,08	4 240,46
	15	3 312,43	3 381,32	3 451,63	3 523,41	3 596,68	3 671,48	3 747,83
	14	2 927,61	2 988,49	3 050,64	3 114,08	3 178,84	3 244,95	3 312,43
	13	2 587,50	2 641,31	2 696,24	2 752,31	2 809,54	2 867,97	2 927,61
III	12	3 312,38	3 381,26	3 451,57	3 523,35	3 596,61	3 671,40	3 747,75
	11	2 927,59	2 988,47	3 050,61	3 114,05	3 178,80	3 244,91	3 312,38
	10	2 587,50	2 641,31	2 696,23	2 752,30	2 809,53	2 867,95	2 927,59
	9	2 286,92	2 334,47	2 383,02	2 432,57	2 483,15	2 534,79	2 587,50
	8	2 021,25	2 063,28	2 106,19	2 149,98	2 194,69	2 240,33	2 286,92
II	7	2 286,85	2 334,42	2 382,97	2 432,54	2 483,13	2 534,78	2 587,50
	6	2 021,14	2 063,18	2 106,09	2 149,90	2 194,61	2 240,26	2 286,85
	5	1 786,30	1 823,46	1 861,38	1 900,10	1 939,62	1 979,96	2 021,14
	4	1 578,75	1 611,59	1 645,11	1 679,32	1 714,25	1 749,91	1 786,30
I	3	1 944,90	1 985,26	2 026,46	2 068,52	2 111,45	2 155,27	2 200,00
	2	1 719,37	1 755,06	1 791,48	1 828,66	1 866,61	1 905,35	1 944,90
	1	1 520,00	1 551,55	1 583,75	1 616,62	1 650,17	1 684,41	1 719,37

Artikel 91 (geschrapt)

Artikel 92

In afwijking van artikel 24, lid 3, kunnen de in de leden 1 en 2 van dat artikel bedoelde inrichtingsvergoedingen niet minder bedragen dan:

- [689,90] ⁽¹⁾ euro voor de functionaris die recht heeft op de kostwinnerstoelage, en
- [409,03] ⁽¹⁾ euro voor de functionaris die geen recht heeft op de kostwinnerstoelage.

HOOFDSTUK 6

SOCIALE ZEKERHEID

Afdeling A: Ziekte- en ongevallenverzekering, uitkeringen van sociale aard

Artikel 93

Artikel 28 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 94

1. De gewezen arbeidscontractant die na beëindiging van zijn dienst bij een instelling van de Europese Gemeenschappen werkloos is en

- geen ouderdomspensioen en geen invaliditeitsuitkering ten laste van de Europese Gemeenschappen ontvangt,
- wiens beëindiging van de dienst niet het gevolg is van ontslag op verzoek of opzegging van de overeenkomst om redenen van tuchtrechtelijke aard,
- tenminste zes maanden in dienst is geweest, en
- zijn verblijfplaats in een lidstaat van de Gemeenschappen heeft,

ontvangt onder de onderstaande voorwaarden een maandelijks werkloosheidsuitkering.

Wanneer hij krachtens een nationale verzekering aanspraak heeft op een werkloosheidsuitkering, is hij gehouden hiervan opgave te doen bij de instelling waar hij werkzaam was, die de Commissie daarvan onverwijld in kennis stelt. In dat geval wordt het bedrag van die uitkering in mindering gebracht op de krachtens lid 3 verleende uitkering.

2. Om voor de werkloosheidsuitkering in aanmerking te komen, moet de gewezen arbeidscontractant:

- a) op eigen verzoek als werkzoekende zijn ingeschreven bij de bureaus voor arbeidsbemiddeling in de lidstaat waar hij zich vestigt;
- b) voldoen aan de verplichtingen die door de wetgeving van die lidstaat zijn voorgeschreven voor personen die op grond van deze wetgeving werkloosheidsuitkeringen genieten;
- c) de instelling waar hij werkzaam was maandelijks een verklaring van de bevoegde nationale dienst toezenden, waaruit blijkt of hij al dan niet aan de sub a) en b) vastgestelde verplichtingen voldoet; de betrokken instelling doet deze verklaring onverwijld aan de Commissie toekomen.

Deze uitkering mag, ook wanneer niet aan de sub b bedoelde nationale verplichtingen is voldaan, door de Gemeenschap worden verleend of gehandhaafd in geval van ziekte, ongeval, moederschap, invaliditeit of een als daarmee overeenkomend erkende situatie, of wanneer de bevoegde nationale autoriteit ontheffing van die verplichtingen heeft verleend.

De Commissie stelt, na raadpleging van een comité van deskundigen, de bepalingen vast die nodig zijn voor de toepassing van dit lid.

3. De werkloosheidsuitkering wordt vastgesteld op grond van het basissalaris dat de arbeidscontractant bij de beëindiging van zijn dienst heeft bereikt. Deze werkloosheidsuitkering bedraagt

- 60 % van het basissalaris gedurende een eerste periode van twaalf maanden;
- 45 % van het basissalaris van de 13e tot en met de 24e maand;
- 30 % van het basissalaris van de 25e tot en met de 36e maand.

De aldus berekende bedragen mogen niet minder dan [825] euro en niet meer dan [1 650] euro bedragen; tijdens de eerste periode van zes maanden is dit maximum evenwel niet van toepassing. Het minimum- en het maximumbedrag worden, net als de bezoldigingen vermeld in de tabel van artikel 66 van het statuut, aangepast overeenkomstig artikel 65 van het statuut.

4. De gewezen arbeidscontractant ontvangt de werkloosheidsuitkering gedurende een periode van ten hoogste 36 maanden, ingaande op de dag waarop hij de dienst beëindigt; deze periode mag in geen geval meer bedragen dan een derde van de vervulde diensttijd. Wanneer de gewezen arbeidscontractant in de loop van deze periode evenwel niet langer aan de in de leden 1 en 2 gestelde voorwaarden voldoet, wordt de uitbetaling van de uitkering onderbroken. Als de gewezen arbeidscontractant vóór het verstrijken van deze periode opnieuw aan bovengenoemde voorwaarden voldoet, wordt de uitkering opnieuw uitbetaald, voor zover hij geen recht op een nationale werkloosheidsuitkering heeft verworven.

5. De gewezen arbeidscontractant die de werkloosheidsuitkering ontvangt, heeft recht op de gezinstoelagen als bedoeld in artikel 67 van het statuut. De kostwinnerstoelage wordt berekend op basis van de werkloosheidsuitkering overeenkomstig het bepaalde in artikel 1 van bijlage VII van het statuut.

De betrokkene moet opgave doen van soortgelijke toelagen die hijzelf of zijn echtgenoot uit andere bron ontvangt; deze toelagen worden in mindering gebracht op de krachtens dit artikel te betalen toelagen.

De gewezen arbeidscontractant die de werkloosheidsuitkering ontvangt, heeft, onder de voorwaarden als bepaald in artikel 72 van het statuut, recht op dekking van ziekterisico's, zonder bijdrage te zijnen laste.

6. Voor de werkloosheidsuitkering en de gezinstoelagen geldt de aanpassingscoëfficiënt voor de pensioenen die overeenkomstig artikel 82 van het statuut is vastgesteld voor de lidstaat waar de betrokkene aantoont te wonen. De op de werkloosheidsuitkering toe te passen aanpassingscoëfficiënt is telkens die welke uit de laatste jaarlijkse herziening voortvloeit. Deze bedragen worden door de Commissie uitbetaald in de valuta van het land waar de betrokkene woont. Zij worden berekend op basis van de wisselkoersen als bedoeld in artikel 63, tweede alinea, van het statuut.

7. Iedere arbeidscontractant draagt voor een derde bij aan de financiering van de werkloosheidsverzekering. Deze bijdrage wordt vastgesteld op 0,81 % van het basissalaris, na aftrek van een vast bedrag van 750 euro, en vóór toepassing van de aanpassingscoëfficiënt als bedoeld in artikel 64 van het statuut. Deze bijdrage wordt maandelijks ingehouden op het salaris van de betrokkene en, verhoogd met de resterende twee derden die ten laste van de instelling komen, in een speciaal werkloosheidsfonds gestort dat de instellingen gemeen hebben. De instellingen betalen iedere maand hun bijdragen aan de Commissie, uiterlijk acht dagen na de betaling van de salarissen. De Commissie geeft de betalingsopdrachten en verricht de betaling van alle uit de toepassing van dit artikel voortvloeiende uitgaven overeenkomstig de bepalingen van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen.

8. Verordening (EEG, Euratom, EGKS) nr. 260/68 tot vaststelling van de voorwaarden en de wijze van heffing van de belasting ten bate van de Europese Gemeenschappen, is van toepassing op de werkloosheidsuitkering die aan de gewezen arbeidscontractant wordt uitbetaald.

9. De nationale diensten die bevoegd zijn voor werkgelegenheid en werkloosheid, werken, in het kader van hun nationale wetgeving, op doeltreffende wijze samen met de Commissie ten einde een adequate toepassing van dit artikel te waarborgen.

10. Voor de wijze van toepassing van dit artikel stellen de instellingen van de Gemeenschappen in onderlinge overeenstemming en na advies van het Comité voor het statuut, een regeling vast, onverminderd het bepaalde in de laatste alinea van lid 2.

11. Eén jaar na de inwerkingtreding van deze regeling inzake werkloosheidsverzekering, en vervolgens om de twee jaar, legt de Commissie een verslag over de financiële situatie van deze regeling aan de Raad voor. Los van dat verslag kan de Commissie voorstellen tot aanpassing van de in lid 7 bedoelde bijdragen bij de Raad indienen, als het evenwicht van de regeling dat vereist. De Raad beslist over deze voorstellen overeenkomstig het bepaalde in lid 3.

Artikel 95

Artikel 74 van het statuut, betreffende de geboortetoelage, en artikel 75 van het statuut, betreffende de vergoeding van de daarin bedoelde kosten, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 96

Artikel 76 van het statuut, betreffende de toekenning van schenkingen, leningen en voorschotten, is van overeenkomstige toepassing op de arbeidscontractant gedurende de looptijd van zijn overeenkomst, of na het verstrijken daarvan wanneer de arbeidscontractant niet in staat is arbeid te verrichten als gevolg van een ernstige of langdurige ziekte of van een ongeval dat hem tijdens zijn diensttijd is overkomen, mits hij aantoont dat hij niet onder een ander stelsel van sociale zekerheid valt.

Afdeling B: Verzekering bij invaliditeit en overlijden

Artikel 97

De arbeidscontractant is tijdens zijn diensttijd onder de hierna vermelde voorwaarden verzekerd tegen de risico's overlijden en invaliditeit.

Als de aan zijn aanstelling verbonden geldelijke rechten krachtens de bepalingen van deze regeling tijdelijk zijn opgeschort, worden de in deze afdeling bedoelde uitkeringen en waarborgen eveneens opgeschort.

Artikel 98

Wanneer uit het medisch onderzoek dat aan de aanstelling van de arbeidscontractant voorafgaat, blijkt dat hij aan een ziekte of een gebrek lijdt, kan het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan besluiten om hem, wat de gevolgen of de nasleep van deze ziekte of dit gebrek betreft, niet eerder dan vijf jaar na zijn indiensttreding bij de instelling in aanmerking te laten komen voor de ter zake van invaliditeit of overlijden geldende waarborgen.

Tegen dit besluit kan beroep worden aangetekend bij de in artikel 9, lid 1, sub b), van het statuut bedoelde invaliditeitscommissie.

Artikel 99

1. Indien de arbeidscontractant invalide wordt en deze invaliditeit als volledig wordt beschouwd, zodat hij zijn dienst bij de instelling moet onderbreken, geniet hij, zolang deze arbeidsongeschiktheid duurt, een invaliditeitsuitkering waarvan het bedrag als volgt wordt vastgesteld.

2. De invaliditeitsuitkering is vastgesteld op 70 % van het laatste basissalaris van de arbeidscontractant, maar mag in geen geval minder bedragen dan het maandelijks basissalaris van een arbeidscontractant van functiegroep I, rang 1, salaristrap 1. Op de invaliditeitsuitkering wordt de bijdrage in de pensioenregeling ingehouden.

3. Wanneer de invaliditeit het gevolg is van een ongeval dat zich tijdens of ter gelegenheid van de uitoefening van de functie heeft voorgedaan, van een beroepsziekte, van een daad van zelfopoffering in het algemeen belang of van het feit dat hij zijn leven heeft gewaagd om een mensenleven te redden, mag de invaliditeitsuitkering niet minder bedragen dan 120 % van het maandelijks basissalaris van een arbeidscontractant van functiegroep I, rang 1, salaristrap 1. In dat geval komt de bijdrage in de pensioenregeling volledig ten laste van de begroting van de vroegere werkgever.

4. Wanneer de invaliditeit opzettelijk door de arbeidscontractant is teweeggebracht, kan het in artikel 6, eerste alinea, bedoelde gezagsorgaan besluiten dat de betrokkene slechts de in artikel 107 bedoelde uitkering ontvangt.

5. Degene die een invaliditeitsuitkering ontvangt, heeft onder de in bijlage VII van het statuut vermelde voorwaarden recht op de gezinstoelagen bedoeld in artikel 67 van het statuut; de kostwinnerstoelage wordt berekend op de grondslag van de uitkering.

Artikel 100

1. Invaliditeit wordt vastgesteld door de in artikel 9 van het statuut bedoelde invaliditeitscommissie.

2. Het recht op de invaliditeitsuitkering gaat in op de dag die volgt op die waarop de dienst van de arbeidscontractant is geëindigd als bedoeld in de artikelen 47 en 48, die van overeenkomstige toepassing zijn.

3. De in artikel 40 van bijlage VIII van het statuut bedoelde instelling kan degene die een invaliditeitsuitkering ontvangt periodiek laten onderzoeken om na te gaan of hij nog steeds aan de voor dit pensioen vereiste voorwaarden voldoet. Wanneer de invaliditeitscommissie vaststelt dat aan deze voorwaarden niet meer is voldaan, hervat het personeelslid de dienst bij de instelling voor zover de geldigheidsduur van zijn overeenkomst niet is verstreken.

Als de functionaris echter niet meer in dienst van de Gemeenschappen kan worden teruggenomen, kan zijn overeenkomst worden opgezegd, in welk geval hij een vergoeding ontvangt waarvan het bedrag overeenkomt met de bezoldiging die hij zou hebben gekregen gedurende zijn opzeggings-termijn alsmede, in voorkomend geval, de in artikel 47 bedoelde vergoeding bij opzegging van de overeenkomst. Tevens is artikel 107 van toepassing.

Artikel 101

1. De rechtverkrijgenden van een overleden arbeidscontractant, als bedoeld in hoofdstuk 4 van bijlage VIII van het statuut, ontvangen een overlevingspensioen overeenkomstig de bepalingen van artikel 102 tot en met 105.

2. Bij overlijden van een gewezen arbeidscontractant die een invaliditeitsuitkering ontvangt of van een gewezen arbeidscontractant die een ouderdomspensioen ontvangt of die de dienst vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd heeft beëindigd en om een tot de eerste dag van de kalendermaand volgende op die waarin hij de 60-jarige leeftijd zou hebben bereikt, uitgesteld ouderdomspensioen heeft verzocht, hebben de rechtverkrijgenden als bedoeld in hoofdstuk 4 van bijlage VIII van het statuut, recht op een overlevingspensioen onder de in deze bijlage vermelde voorwaarden.

3. Wanneer de verblijfplaats van een arbeidscontractant, van een gewezen arbeidscontractant die een invaliditeitsuitkering of een ouderdomspensioen ontvangt of van een gewezen arbeidscontractant die de dienst vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd heeft beëindigd en om een tot de eerste dag van de kalendermaand volgende op die waarin hij de 60-jarige leeftijd bereikt, uitgesteld ouderdomspensioen heeft verzocht, gedurende langer dan een jaar onbekend is, zijn de bepalingen van de hoofdstukken 5 en 6 van bijlage VIII van het statuut, betreffende de voorlopige pensioenen, van overeenkomstige toepassing op de echtgenoot en de personen die als te zijnen laste komend zijn aangemerkt.

Artikel 102

Het recht op overlevingspensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgende op die waarin de arbeidscontractant overlijdt of, in voorkomend geval, op de eerste dag van de maand volgende op de periode waarin de bezoldiging van de overleden arbeidscontractant aan de overlevende echtgenoot, aan de wezen of aan de personen ten zijnen laste, overeenkomstig artikel 70 van het statuut, is doorbetaald.

Artikel 103

De overlevende echtgenoot van een arbeidscontractant ontvangt, onder de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 4 van bijlage VIII van het statuut, een overlevingspensioen, dat niet minder mag bedragen dan 35 % van het laatstgenoten basissalaris van de arbeidscontractant, en in geen geval minder dan het maandelijks basissalaris van een arbeidscontractant van functiegroep I, rang 1, salaristrap 1. Bij overlijden van een arbeidscontractant wordt het bedrag van het overlevingspensioen verhoogd tot 60 % van het ouderdompensioen dat aan de arbeidscontractant zou zijn betaald indien hij, ongeacht zijn diensttijd of leeftijd, op het tijdstip van zijn overlijden daarop aanspraak had kunnen maken.

Degene die een overlevingspensioen ontvangt, heeft onder de in bijlage VII van het statuut vermelde voorwaarden recht op de gezinstoelagen bedoeld in artikel 67 van het statuut. Het bedrag van de toelage voor een ten laste komend kind is echter gelijk aan het dubbele van het bedrag van de in artikel 67, lid 1, sub b), van het statuut bedoelde kindertoelage.

Artikel 104

1. Wanneer een arbeidscontractant of een gewezen arbeidscontractant die een ouderdompensioen of een invaliditeitsuitkering ontvangt, overlijdt zonder een echtgenoot na te laten die recht heeft op overlevingspensioen, hebben de kinderen die op het ogenblik van het overlijden als te zijnen laste zijn aangemerkt, recht op een wezenpensioen overeenkomstig artikel 25 van bijlage VIII van het statuut.

2. Hetzelfde geldt voor kinderen die aan dezelfde voorwaarden voldoen, wanneer een echtgenoot die een overlevingspensioen ontvangt overlijdt of hertrouwt.

3. Wanneer een arbeidscontractant of een gewezen arbeidscontractant die een ouderdompensioen of een invaliditeitsuitkering ontving, is overleden zonder dat de voorwaarden van het eerste lid zijn vervuld, is artikel 80, derde alinea, van het statuut van toepassing.

4. Bij overlijden van een gewezen arbeidscontractant die zijn dienst vóór het bereiken van de 60-jarige leeftijd heeft beëindigd en om een tot de eerste dag van de kalendermaand volgende op die waarin hij de 60-jarige leeftijd zou hebben bereikt, uitgesteld ouderdompensioen heeft verzocht, hebben de kinderen die als te zijnen laste worden aangemerkt in de zin van artikel 2 van bijlage VII van het statuut, onder de bovengenoemde voorwaarden recht op een wezenpensioen.

5. Het wezenpensioen van met een ten laste komend kind gelijkgestelde personen in de zin van artikel 2, lid 4, van bijlage VII van het statuut, kan niet meer bedragen dan het dubbele van de kindertoelage.

6. In geval van adoptie geeft het overlijden van de natuurlijke ouder, in wiens plaats de adoptieouder is getreden, geen recht op een wezenpensioen.

7. Degene die een wezenpensioen ontvangt heeft, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 van bijlage VII van het statuut, recht op een schooltoelage.

Artikel 105

In geval van echtscheiding of van het naast elkaar bestaan van verscheidene groepen nabestaanden die aanspraak kunnen maken op overlevingspensioen, wordt dit pensioen verdeeld volgens de desbetreffende bepalingen van hoofdstuk 4 van bijlage VIII van het statuut.

Artikel 106

De bepalingen van artikel 29 van bijlage VIII van het statuut, inzake maximumbedragen en verdeling daarvan, zijn van overeenkomstige toepassing.

Afdeling C: Ouderdomspensioen en uitkering bij vertrek*Artikel 107*

1. Bij beëindiging van de dienst heeft de arbeidscontractant recht op een ouderdomspensioen, op overschrijving van de actuariële tegenwaarde of op een uitkering bij vertrek onder de voorwaarden vastgesteld in titel V, hoofdstuk 3, van het statuut en in bijlage VIII van het statuut. Wanneer de arbeidscontractant recht heeft op een ouderdomspensioen, worden zijn pensioenrechten verminderd naar evenredigheid van het bedrag van de betalingen die ingevolge artikel 110 zijn gedaan.

2. Degene die een ouderdomspensioen ontvangt heeft onder de in de in bijlage VII van het statuut vermelde voorwaarden recht op de in artikel 67 van het statuut bedoelde gezinstoelagen; de kostwinnerstoelage wordt berekend op de grondslag van het pensioen van de rechthebbende.

Artikel 108

1. Indien de tot ambtenaar van de Gemeenschappen wordt benoemd, komt hij niet in aanmerking voor de uitkering bedoeld in artikel 107, lid 1.

De tijd die hij als arbeidscontractant in dienst van de Gemeenschappen heeft doorgebracht, wordt in aanmerking genomen voor de berekening van het aantal pensioenjaren volgens de bepalingen van bijlage VIII van het statuut.

2. Als de arbeidscontractant gebruik heeft gemaakt van de bij artikel 110 geboden mogelijkheid, worden zijn rechten op ouderdomspensioen verhoudingsgewijs verlaagd voor het tijdvak waarover de in dat artikel bedoelde betalingen plaatsvonden.

3. Het vorige lid is niet van toepassing op de arbeidscontractant die binnen drie maanden nadat het statuut op hem van toepassing is geworden, verzoekt om deze bedragen, verhoogd met de samengestelde interest berekend op de grondslag van een rente van 3,5 % per jaar, te mogen terugstorten; deze rente kan worden herzien overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 7 van bijlage XII van het statuut.

Afdeling D: Financiering van de invaliditeits- en overlijdensverzekering, alsmede van de pensioenregeling*Artikel 109*

Wat de financiering van het stelsel van sociale zekerheid als bedoeld in de afdelingen B en C betreft, zijn de artikelen 83 en 83 bis van het statuut en de artikelen 36 en 38 van bijlage VIII van het statuut van overeenkomstige toepassing.

Artikel 110

Onder door de instelling te bepalen voorwaarden kan de arbeidscontractant de instelling verzoeken de betalingen te doen die hij eventueel moet verrichten voor de totstandkoming of handhaving van zijn pensioenrechten in zijn land van herkomst.

Deze betalingen mogen niet meer dan 16,5 % van zijn basissalaris bedragen en komen ten laste van de begroting van de Gemeenschappen.

Afdeling E: Vaststelling van de rechten van de tijdelijke functionarissen*Artikel 111*

De artikelen 40 tot en met 44 van bijlage VIII van het statuut zijn van overeenkomstige toepassing.

Afdeling F: Betaling van de uitkeringen*Artikel 112*

1. De artikelen 81 bis en 82 van het statuut en artikel 45 van bijlage VIII van het statuut betreffende de betaling van de uitkeringen van zijn overeenkomstige toepassing.

2. Als een arbeidscontractant op het tijdstip waarop het recht op uitkering ingaat, nog bedragen in het kader van deze socialezekerheidsregeling aan de Gemeenschappen verschuldigd is, worden deze bedragen, op de wijze die is te bepalen door de in artikel 45 van bijlage VIII van het statuut bedoelde instelling, in mindering gebracht op het bedrag van de aan de arbeidscontractant of aan zijn rechtverkrijgenden verschuldigde uitkering. Deze inhouding kan over verscheidene maanden worden gespreid.

Afdeling G: Subrogatie van de Gemeenschappen*Artikel 113*

Artikel 85 bis van het statuut betreffende de subrogatie van de Gemeenschappen is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 6 bis

TERUGVORDERING VAN HETGEEN ONVERSCHULDIGD IS BETAALD*Artikel 113 bis*

Het bepaalde in artikel 85 van het statuut betreffende de terugvordering van hetgeen onverschuldigd is betaald, is van toepassing.

HOOFDSTUK 6 ter

VERZOEKEN EN BEROEP*Artikel 113 ter*

Het bepaalde in titel VII van het statuut betreffende verzoeken en beroep is van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 7

**BIJZONDERE AFWIJKENDE BEPALINGEN VOOR ARBEIDS CONTRACTANTEN DIE ZIJN TEWERK-
GESTELD IN EEN DERDE LAND***Artikel 114*

Het bepaalde in de artikelen 6 tot en met 16 en 19 tot en met 25 van bijlage X van het statuut zijn van overeenkomstige toepassing op arbeidscontractanten die in een derde land zijn tewerkgesteld. Artikel 21 van deze bijlage is evenwel alleen van toepassing wanneer het een overeenkomst van tenminste een jaar betreft.

HOOFDSTUK 8

BEËINDIGING VAN DE DIENST*Artikel 115*

De artikelen 47 tot en met 50 bis zijn, met uitzondering van artikel 48 bis, van overeenkomstige toepassing op de arbeidscontractanten.”

35. De artikelen 79 en 80 worden de artikelen 116 en 117.

36. Artikel 81 wordt artikel 118 en wordt door de volgende tekst vervangen:

„Artikel 118

Geschillen tussen de instelling en de plaatselijke functionaris die in een derde land is tewerkgesteld, zijn onderworpen aan een arbitrageorgaan onder de voorwaarden die zijn vastgesteld in het in de overeenkomst van de functionaris opgenomen arbitragebeding.”

37. Titel VI wordt geschrapt.

38. Titel V wordt titel IV en de artikelen 82 en 83 worden de artikelen 119 en 120.

- 38 bis. Artikel 120 luidt als volgt:

„Artikel 120

Het bepaalde in de artikelen 1 quinquies en 1 sexies, de artikelen 11 en 11 bis, de artikelen 12 en 12 bis, artikel 16, eerste alinea, de artikelen 17 en 17 bis, de artikelen 19, 22, 22 bis, 22 ter en 22 quater, artikel 23, eerste en tweede alinea, en artikel 25, tweede alinea, van het statuut betreffende de rechten en verplichtingen van de ambtenaar, alsmede het bepaalde in de artikelen 90 en 91 van het statuut betreffende verzoeken en beroep, is van overeenkomstige toepassing.”

39. In titel VII worden de artikelen 99 tot en met 101 geschrapt en er wordt een nieuw artikel 121 ingevoegd, dat als volgt luidt:

„Artikel 121

Onverminderd de overige bepalingen van de regeling zijn in de bijlage overgangsbepalingen opgenomen die gelden voor de personeelsleden die op grond van een overeenkomst zijn aangeworven en op wie deze regeling van toepassing is.”

40. In titel VIII worden artikel 102 en artikel 103 respectievelijk artikel 122 en artikel 123.

41. Er wordt een bijlage toegevoegd, die als volgt luidt:

„BIJLAGE

**OVERGANGSBEPALINGEN DIE GELDEN VOOR DE PERSONEELSLEDEN DIE VALLEN ONDER DE
REGELING WELKE VAN TOEPASSING IS OP DE ANDERE PERSONEELSLEDEN**

Artikel 1

1. Bijlage XIII van het statuut is van overeenkomstige toepassing op de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden.

2. Gedurende de periode tussen . . . (datum van inwerkingtreding) en . . . (datum van inwerkingtreding + 2 jaar), wordt in de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden het volgende vervangen:

a) in artikel 3, lid 1, sub b), eerste streepje, wordt „van de functiegroep assistenten (AST)” vervangen door „van categorie B, C of D”;

b) in artikel 3, lid 1, sub b), tweede streepje, wordt „van de functiegroep administrateurs (AD)” vervangen door „van categorie A”, wordt „AD 16 of AD 15” vervangen door „A*16 of A*15”, en wordt „AD 15 of AD 14” vervangen door „A*15 of A*14”;

c) in artikel 10, eerste alinea, wordt „functiegroepen” vervangen door „categorieën”.

Artikel 2

1. Overeenkomstig de regeling welke van toepassing is op de andere personeelsleden wordt aan ieder personeelslid dat op [. . .] (datum van inwerkingtreding) in dienst is van de Gemeenschappen op grond van een overeenkomst voor onbepaalde tijd als plaatselijk functionaris binnen de Europese Unie of een overeenkomst krachtens de nationale wetgeving in een van de in artikel 3 bis van de regeling bedoelde organen, door het in artikel 6, eerste alinea, van die regeling bedoelde gezagsorgaan een overeenkomst van arbeidscontractant aangeboden. Deze overeenkomst treedt in werking op [. . .] (datum van inwerkingtreding).

2. Wanneer de indeling van een personeelslid dat een dergelijke overeenkomst aanvaardt, zou leiden tot een daling van zijn netto-bezoldiging, na aftrek van de door de ter zake geldende wetgeving voorgeschreven inhoudingen, wordt hij binnen dezelfde functiegroep ingedeeld in de rang en de salaristrap die overeenkomen met de bezoldiging die gelijk is aan of onmiddellijk hoger ligt dan zijn huidige bezoldiging. Is indeling binnen dezelfde functiegroep niet mogelijk, dan wordt het personeelslid ingedeeld in de hoogste rang en salaristrap van de betrokken functiegroep, en ontvangt hij een toelage gelijk aan het verschil tussen beide bedragen.

3. Voor het personeelslid dat het in lid 1 bedoelde aanbod niet aanvaardt, blijft de eerder met de instelling aangegane overeenkomst gelden.

Artikel 3

Lopende overeenkomsten met tijdelijke functionarissen in de zin van artikel 2, sub d), van de regeling die voor bepaalde tijd zijn aangesteld, kunnen op de datum van inwerkingtreding van deze verordening worden verlengd. Betreft het een tweede verlenging, dan wordt de overeenkomst voor onbepaalde tijd gesloten. Lopende overeenkomsten met tijdelijke functionarissen in de zin van artikel 2, sub d), van de regeling die voor onbepaalde tijd zijn aangesteld, blijven ongewijzigd.

Artikel 4

Artikel 63 van de regeling is niet van toepassing op de bezoldiging van hulpfunctionarissen van wie de overeenkomst vóór de datum van inwerkingtreding van deze verordening is gesloten.”

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Bulgarije inzake visserijproducten, in de vorm van een aanvullend protocol bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds

(2002/C 291 E/04)

COM(2002) 204 def. — 2002/0099(ACC)

(Door de Commissie ingediend op 25 april 2002)

TOELICHTING

Op 29 mei 2000 hechte de Raad zijn goedkeuring aan richtsnoeren voor de Commissie voor onderhandelingen met de geassocieerde landen in Midden- en Oost-Europa, waaronder de Republiek Bulgarije, over wederzijdse tariefconcessies voor de visserijsector. Op 4 oktober 2001 en 10 januari 2002 werden op basis van die richtsnoeren met de Republiek Bulgarije onderhandelingen gevoerd over deze bilaterale concessies. De details van de bilaterale concessies zijn opgenomen in een proces-verbaal van overeenkomst, dat op 10 januari 2002 namens de Commissie en de Bulgaarse autoriteiten is ondertekend. De partijen zijn tot overeenstemming gekomen over een model voor geleidelijke wederzijdse liberalisering van de handel in alle vis en visserijproducten.

Bij de overeenkomst komen de Gemeenschap en de Republiek Bulgarije overeen vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst de douanerechten af te schaffen die van toepassing zijn op bepaalde vis en visserijproducten die opgenomen zijn in een bijlage. De Gemeenschap en de Republiek Bulgarije komen tevens overeen vanaf de inwerkingtreding van de overeenkomst over te gaan tot een verlaging van 30 % ad valorem van de douanerechten die van toepassing zijn op alle resterende vis en visserijproducten. Het jaar daarop wordt nogmaals een verlaging van 30 % toegepast, en twee jaar na de inwerkingtreding van de overeenkomst wordt voor alle vis en visserijproducten volledige vrijhandel toegepast.

Volgens de Commissie is het resultaat van de technische onderhandelingen evenwichtig en aanvaardbaar. Het maakt het mogelijk op administratief eenvoudige wijze geleidelijk volledige vrijhandel tot stand te brengen tussen de Republiek Bulgarije en de Europese Gemeenschap, zonder uitzonderingen.

Dit voorstel behoort tot een reeks waarover de Raad verzocht wordt een besluit te nemen. Het gaat uit van dezelfde beginselen als de eerdere voorstellen: geleidelijke liberalisering van de handel in vis en visserijproducten.

Gezien het bovenstaande wordt de Raad verzocht zijn goedkeuring te hechten aan bijgaand voorstel betreffende een aanvullend protocol bij de Europaovereenkomst met de Republiek Bulgarije inzake concessies voor visserijproducten.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 133 juncto artikel 300, lid 2, eerste alinea, eerste zin,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het is wenselijk de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds ⁽¹⁾, aan te vullen met een aanvullend protocol, teneinde te voorzien in preferentiële voorwaarden voor de invoer in de Gemeenschap van vis en visserijproducten van oorsprong uit de Republiek Bulgarije en voor de invoer in de Republiek Bulgarije van vis en visserijproducten van oorsprong uit de Gemeenschap.
- (2) Daartoe dient een aanvullend protocol betreffende de handelsregeling voor vis en visserijproducten aan voornoemde Europaovereenkomst te worden toegevoegd.

- (3) De overeenkomst in de vorm van een protocol dient te worden goedgekeurd,

BESLUIT:

Artikel 1

De overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Bulgarije inzake visserijproducten in de vorm van een aanvullend protocol bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds, wordt namens de Gemeenschap goedgekeurd.

De tekst van de overeenkomst in de vorm van een protocol is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon aan te wijzen die bevoegd is de overeenkomst te ondertekenen en daardoor de Gemeenschap te binden.

⁽¹⁾ PB L 358 van 31.12.1994, blz. 3.

OVEREENKOMST

tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Bulgarije inzake visserijproducten in de vorm van een aanvullend protocol bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds

AANVULLEND PROTOCOL

tot vaststelling van de regeling voor de handel in vis en visserijproducten tussen de Europese Gemeenschap en de Republiek Bulgarije

DE EUROPESE GEMEENSCHAP, hierna „de Gemeenschap” genoemd, enerzijds, en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK BULGARIJE, anderzijds,

OVERWEGENDE dat de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds, hierna de „Europaovereenkomst” genoemd, op 8 maart 1993 te Brussel is ondertekend en op 1 februari 1995 in werking is getreden,

OVERWEGENDE dat op grond van artikel 21, lid 5, en artikel 24 van de Europaovereenkomst door de Gemeenschap en de Republiek Bulgarije technische onderhandelingen zijn gevoerd en met succes zijn afgesloten over wederzijdse tariefconcessies voor visserijproducten,

OVERWEGENDE dat de Gemeenschap en de Republiek Bulgarije voorts tot overeenstemming zijn gekomen over een administratief eenvoudige methode om de overeengekomen tariefconcessies zo snel mogelijk geleidelijk ten uitvoer te leggen,

HEB BEN BESLOTEN de overeengekomen tariefconcessies toe te passen met het oog op de totstandbrenging van volledige vrijhandel voor alle vis en visserijproducten:

Artikel 1

Vanaf de inwerkingtreding van dit protocol passen beide partijen volledige vrijhandel toe voor alle producten die worden genoemd in de bijlage bij dit protocol.

Vanaf de inwerkingtreding van dit protocol gaan beide partijen over tot een verlaging van 30 % ad valorem van de douanerechten die door de Gemeenschap en de Republiek Bulgarije worden toegepast op alle resterende vis en visserijproducten, zoals gedefinieerd in artikel 1 van Verordening (EG) nr. 104/2000 van de Raad.

Een jaar na de inwerkingtreding van dit protocol wordt door beide partijen nogmaals een verlaging toegepast van 30 % ad valorem van de douanerechten zoals die werden toegepast ten tijde van de inwerkingtreding van dit protocol.

Twee jaar na de inwerkingtreding van dit protocol, of eerder indien aldus wordt overeengekomen, wordt voor alle vis en visserijproducten volledige vrijhandel toegepast.

Artikel 2

Voor de berekening van de in artikel 1 genoemde verlagingen worden de gebruikelijke wiskundige beginselen toegepast, met dien verstande dat:

- a) cijfers met 50 of minder na de decimale komma naar beneden worden afgerond op het naaste gehele getal;
- b) cijfers met meer dan 50 na de decimale komma naar boven worden afgerond op het naaste gehele getal;
- c) alle rechten van minder dan 2 % automatisch worden vastgesteld op 0 %.

Artikel 3

Dit protocol treedt in werking op de eerste dag van de maand volgende op de datum waarop de partijen elkaar ervan in kennis stellen dat hun interne procedures zijn voltooid.

Artikel 4

Dit protocol kan bij besluit van de Associatieraad worden gewijzigd.

BIJLAGE

PRODUCTEN BEDOELD IN ARTIKEL 1, EERSTE ALINEA, VAN DIT PROTOCOL

Tariefcode	Omschrijving
0301 93	-- Karper, levend
0302 69 11	---- Karper, vers of gekoeld
0303 21	-- Forel (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> en <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>): met uitzondering van levers, hom en kuit, bevroren:
0303 50 00	- Haring (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>), met uitzondering van levers, hom en kuit, bevroren
0303 71	-- Sardines (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops</i> spp.), sardinella's (<i>Sardinella</i> spp.) en sprot (<i>Sprattus sprattus</i>), bevroren:
0303 74	-- Makreel (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>), bevroren:
0303 79	-- Andere bevroren vis:
0304 10 19	---- Filets van andere zoetwatervis, vers of gekoeld
ex 0304 10 38	---- Filets van haring en makreel, vers of gekoeld
ex 0304 10 91	--- Ander visvlees, vers of gekoeld, van zoetwatervis, andere dan forel
0304 20	- Filets, bevroren:
0304 90	- Ander visvlees, bevroren:
0305 30	- Visfilets, gedroogd, gezouten of gepekeld, doch niet gerookt:
0305 41 00	-- Pacifische zalm (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> en <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), Atlantische zalm (<i>Salmo salar</i>) en Donauzalm (<i>Hucho hucho</i>), gerookt
0305 49	-- Andere gerookte vis, filets daaronder begrepen:
0305 69	-- Andere gezouten, doch niet gedroogde of gerookte vis en andere vis, gepekeld:
0306 13 30	--- Garnalen van het geslacht <i>Crangon</i> , bevroren
0306 23 31	---- Garnalen van het geslacht <i>Crangon</i> , vers, gekoeld, gestoomd of in water gekookt
0306 23 39	---- Andere
0307 31 10	--- Mosselen (<i>Mytilus</i> spp.), levend, vers of gekoeld
0307 39 10	--- Mosselen (<i>Mytilus</i> spp.), andere dan levend, vers of gekoeld
0307 49	-- Inktvissen (<i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i> , <i>Sepiola</i> spp.) en pijlinktvis (Ommastrephes spp., <i>Loligo</i> spp., <i>Nototodarus</i> spp., <i>Sepioteuthis</i> spp.), andere dan levend, vers of gekoeld
0307 99 13	---- Tapijtschelp en andere soorten van de familie <i>Veneridae</i> , bevroren
0511 91	-- Producten van vis, van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren; dode dieren van de soorten bedoeld bij hoofdstuk 3:
1604 12	-- Haring, bereid of verduurzaamd:

Tariefcode	Omschrijving
1604 14	-- Tonijn, boniet en bonito (<i>Sarda</i> spp.), bereid of verduurzaamd:
1604 19 10	--- Zalmvissen, andere dan zalm, bereid of verduurzaamd
1604 19 91	---- Filets, rauw, enkel omgeven door beslag of door paneermeel (gepaneerd), ook indien in olie voorgebakken, bevroren
1604 19 92	----- Kabeljauw (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>), bereid of verduurzaamd
1604 19 93	----- Koolvis (<i>Pollachius virens</i>), bereid of verduurzaamd
1604 19 94	----- Heek (<i>Merluccius</i> spp., <i>Urophycis</i> spp.), bereid of verduurzaamd
1604 20	- Andere bereidingen en conserven van vis:
1604 30	- Kaviaar en kaviaarsurrogaten:
1605 20	- Bereidingen en conserven van garnaal:
1605 90	- Schaaldieren, weekdieren en andere ongewervelde waterdieren, bereid of verduurzaamd
2301 20 00	- Meel, poeder en pellets, van vis, van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende een gemeenschappelijk standpunt met het oog op de vaststelling van een besluit van het Gemengd Comité van de Overeenkomst van 20 mei 1987 over een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer en het Gemengd Comité van de Overeenkomst van 20 mei 1987 over de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer met betrekking tot een verzoek aan Estland, Letland, Litouwen en de Republiek Slovenië om tot deze overeenkomsten toe te treden

(2002/C 291 E/05)

COM(2002) 249 def. — 2002/0113(ACC)

(Door de Commissie ingediend op 24 mei 2002)

TOELICHTING

Bij de EG-EVA-Overeenkomsten van 1987 betreffende een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer en de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer (hierna de Overeenkomsten genoemd) zijn thans 8 partijen aangesloten: de EG, Noorwegen, Zwitserland, IJsland, Polen, Hongarije, de Tsjechische Republiek en de Slowaakse Republiek.

De volgende landen zouden graag het verzoek ontvangen tot de Overeenkomsten toe te treden: Estland, Letland, Litouwen, Bulgarije, Roemenië, Slovenië en Turkije.

In haar mededeling aan het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2001 ⁽¹⁾ heeft de Commissie haar strategie voor de voorbereiding van de kandidaat-landen op de toetreding tot de Overeenkomsten uitgestippeld. Kernpunt van de aanpak van de Commissie is dat de landen die kandidaat zijn voor toetreding tot de Overeenkomsten hiertoe uitsluitend uitgenodigd kunnen worden indien zij in staat zijn het gehele, op dat moment van kracht zijnde acquis op het gebied van het gemeenschappelijk douanevervoer en de vereenvoudiging van de formaliteiten (enig document) over te nemen wat betreft wetgeving, operationa­liteit en automatisering. Wat dit laatste betreft, kunnen uitsluitend die landen worden uitgenodigd om tot de Overeenkomsten toe te treden die beschikken over een geautomatiseerd systeem voor douanevervoer dat voldoet aan de juridische, technische en financiële eisen van het nieuwe geautomatiseerde systeem voor douanevervoer (NCTS) dat op het moment van de uitnodiging in gebruik is.

De beoordeling in hoeverre de landen aan de vastgestelde normen voldoen geschiedt op individuele basis en omvat tevens een evaluatie van de administratieve capaciteit alsook een test van de overeenstemming van de verbinding met NCTS. De kandidaat-landen ondernemen momenteel, met steun van het PHARE-programma, de nodige stappen om zich met het NCTS te verbinden, hetgeen volgens plan in de komende 18 maanden zal gebeuren.

De EG moet, als bij de Overeenkomsten aangesloten partij, een gemeenschappelijk standpunt innemen met betrekking tot het aannemen van het voorstel om nieuwe kandidaat-landen uit te nodigen tot de Overeenkomsten toe te treden, in de vorm van een besluit van de Raad overeenkomstig artikel 133 van het EG-Verdrag. Om zo snel mogelijk de juridische grondslag te kunnen vaststellen voor het gebruik van de regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer, nadat bewezen is dat het kandidaat-land aan de gestelde voorwaarden voldoet, zou het beter zijn dat het besluit van de Raad de basis vormt voor het aanvaarden van een groep landen, te beginnen met de EU-toetredingskandidaten voor 2004, waarbij het aan de Commissie, die de EG in de gemengde comités vertegenwoordigt wordt overgelaten, om nieuwe partner­landen uit te nodigen tot de Overeenkomsten toe te treden.

De juridische bevestiging van de Gemeenschap, dat de kandidaat-landen, zodra zij aan de toetredings­criteria voldoen, onmiddellijk tot de Overeenkomsten kunnen toe treden, zou deze landen moeten stimuleren om hun inspanningen voort te zetten of zelfs te vergroten in overeenstemming met de prioriteiten die inzake informatisering en interconnectie in het kader van het partnerschap voor toetreding vastgesteld zijn. Zelfs als de toetreding van deze landen korte tijd later een feit wordt, zullen de positieve gevolgen voor de regeling douanevervoer blijven bestaan, daar de Overeenkomsten volledig compatibel met het communautaire acquis zijn.

De toetreding tot de Overeenkomsten zal de economische en politieke betrekkingen tussen de EG en de kandidaat-landen verder versterken. Bovendien zou gebruikmaking van de regeling voor gemeenschappelijk douanevervoer als instrument kunnen dienen om de formaliteiten aan de toekomstige binnengrenzen van de EG gemakkelijker af te schaffen. Zo kan op een nieuwe situatie, die na de uitbreiding zal ontstaan, door de overdraging van controlemaatregelen van deze toekomstige binnengrenzen naar de toekomstige buiten­grenzen van de EG en de nationale douanekantoren, geanticipeerd worden.

⁽¹⁾ COM(2001) 289 def.

Tenslotte zal er, door de toetreding tot de Overeenkomsten, vanuit het oogpunt van de automatisering, minder gebruik worden gemaakt van de op papier gebaseerde TIR-regeling voor douanevervoer, waarbij de voorkeur uitgaat naar een modernere regeling voor communautair gemeenschappelijk douanevervoer, die meer fraudebestendig is.

Dit besluit van de Raad zou de basis moeten zijn voor de eerste uitnodiging tot toetreding aan de Republiek Slovenië, die wellicht eind 2002 aan de toetredingsvoorwaarden zal voldoen. Zodra de Commissie na de raadpleging van de douanedeskundigen van de lidstaten heeft vastgesteld, dat de kandidaat-landen aan de technische voorwaarden voor de toetreding tot de Overeenkomsten voldoen, zal de Commissie de besluiten voorstellen van de bij de twee Overeenkomsten ingestelde gemengde comités en de procedure op gang brengen voor de vaststelling van de verzoeken aan de afzonderlijke kandidaat-landen,

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 133 juncto artikel 300, lid 2, eerste zin,

Gezien het voorstel van de Commissie,

- (1) Overeenkomstig artikel 15 van de Overeenkomst betreffende een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer⁽¹⁾ wordt het bij deze Overeenkomst ingestelde Gemengd Comité gemachtigd om te besluiten derde landen in de zin van artikel 3, lid 1, onder c), uit te nodigen om overeenkomstig artikel 15a tot die Overeenkomst toe te treden.
- (2) Overeenkomstig artikel 11 van de Overeenkomst betreffende de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer⁽²⁾ wordt het bij deze Overeenkomst ingestelde Gemengd Comité gemachtigd om te besluiten derde landen in de zin van artikel 3, lid 1, onder c), uit te nodigen om overeenkomstig artikel 11a tot die Overeenkomst toe te treden,

BESLUIT:

Artikel 1

De besluiten van de Gemengde Commissie EG-EVA voor gemeenschappelijk douanevervoer met betrekking tot de uitnodi-

gingen aan Estland, Letland, Litouwen en de Republiek Slovenië om toe te treden tot de Overeenkomst van 20 mei 1987 over een gemeenschappelijke regeling voor douanevervoer, die tot elk van deze landen gericht worden om hen in staat te stellen tot de Overeenkomst toe te treden, worden goedgekeurd.

Artikel 2

De besluiten van de Gemengde Commissie EG-EVA voor de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer met betrekking tot de uitnodigingen aan Estland, Letland, Litouwen en de Republiek Slovenië om toe te treden tot de Overeenkomst van 20 mei 1987 over de vereenvoudiging van de formaliteiten in het goederenverkeer, die tot elk van deze landen gericht worden om hen in staat te stellen tot de Overeenkomst toe te treden, worden goedgekeurd.

Artikel 3

Zodra de kandidaat-landen aan de technische voorwaarden voor de toetreding hebben voldaan zal de vertegenwoordiger van de EG in de Gemengde Comités de besluiten voorstellen om elk van deze landen uit te nodigen tot de Overeenkomst toe te treden en in overeenstemming met de artikelen 1 en 2, over deze besluiten stemmen.

⁽¹⁾ PB L 226 van 13.8.1987, blz. 2.

⁽²⁾ PB L 134 van 22.5.1987, blz. 2.

Gewijzigd voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus

(2002/C 291 E/06)

COM(2002) 326 def. — 2000/0238(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 18 juni 2002)

TOELICHTING**1. Achtergrond**

Op 20 september 2000 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan een voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus⁽¹⁾.

Het voorstel is voorgelegd aan de Raad, het Europees Parlement en het Economisch en Sociaal Comité.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft op 25 en 26 april 2001 een positief advies uitgebracht (CES 530/2001).

Op 20 september 2001 heeft het Europees Parlement in plenaire vergadering zijn advies aangenomen, waarbij het voorstel van de Commissie werd goedgekeurd onder voorbehoud van bepaalde amendementen en de Commissie werd verzocht haar voorstel dienovereenkomstig te wijzigen. Op basis van het verslag dat de heer Watson, voorzitter van de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken aan de voltallige vergadering presenteerde, heeft het Europees Parlement 106 amendementen aangenomen (A5-0291/2001)⁽²⁾.

In de loop van 2001 is in de Raad onderhandeld over het voorstel. Onder het Belgische voorzitterschap heeft de Raad van december 2001 conclusies goedgekeurd betreffende de uitgangspunten voor de toekomstige richtlijn⁽³⁾.

In de verklaring van de Europese Raad van Laken werd de Commissie verzocht een gewijzigd voorstel in te dienen.

2. Overzicht van het nieuwe voorstel

Overeenkomstig de conclusies van de Raad wordt in dit voorstel een andere structuur opgezet voor de asielprocedures in de lidstaten en wordt een groot aantal door de Commissie voorgestelde minimumnormen gewijzigd.

Daarnaast is een aantal amendementen van het Europees Parlement overgenomen in de overwegingen of in de tekst van het voorstel.

De belangrijkste veranderingen zijn de volgende:

1. Op basis van suggesties van de lidstaten en het Europees Parlement zijn de meeste, zoniet alle, waarborgen in hoofdstuk II gewijzigd, waarbij het beschermingsniveau voor asielzoekers is verhoogd of juist beperkt, om rekening te houden met specifieke omstandigheden of uitzonderingen die zich in de praktijk voordoen, met methoden of waarborgen tegen misbruik en met bepaalde nationale voorwaarden of bijzondere bepalingen.
2. Overeenkomstig de conclusies van de Raad is de classificatie van de procedures van de voormalige hoofdstukken III en IV gewijzigd. In plaats van via een afzonderlijke ontvankelijkheidsprocedure, kunnen verzoeken die als niet-ontvankelijk worden beschouwd, worden behandeld via een versnelde procedure.

⁽¹⁾ COM(2000) 578 def. (PB C 62 E van 27.2.2001, blz. 231).

⁽²⁾ PB C 77 E van 28.3.2002, blz. 94.

⁽³⁾ (15107/1/REV 1). Persbericht 14581/01 (Presse 444), 2396e vergadering van de Raad Justitie, Binnenlandse Zaken en Civiele bescherming, Brussel, 6 en 7 december 2001.

3. Op voorstel van sommige lidstaten zijn speciale normen voor twee nieuwe versnelde procedures ingevoerd: een procedure voor de behandeling van verzoeken die aan de grens of bij aankomst op het grondgebied worden ingediend en een procedure waarin wordt nagegaan of het nodig is een hernieuwd verzoek via een nieuwe procedure te behandelen.
4. Er worden nieuwe gevallen van niet-ontvankelijke verzoeken ingevoerd, terwijl andere verzoeken, waarbij aantoonbaar sprake is van wangedrag van de asielzoeker of van misbruik van de procedure, ook via versnelde procedures kunnen worden behandeld.
5. Verplichtingen om een redelijke termijn vast te stellen voor een beslissing in de normale procedure, om overschrijding van deze termijn als een negatieve beslissing uit te leggen waartegen een asielzoeker in beroep kan gaan, alsmede verplichtingen voor beroepsinstanties om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen, zijn geschrapt.
6. De verplichting om een beroepsstelsel in twee lagen in te voeren, waarbij een beslissing ten minste eenmaal ter toetsing aan de rechter kan worden voorgelegd, wordt, overeenkomstig de algemene beginselen van het gemeenschapsrecht, vervangen door het recht van elke asielzoeker op een doeltreffende voorziening in rechte tegen een beslissing inzake zijn asielverzoek, waarbij de manier waarop toetsing of beroep institutioneel wordt geregeld, aan de lidstaten wordt overgelaten.
7. Op basis van een amendement van het Europees Parlement wordt voorgesteld de tenuitvoerlegging van deze asielrichtlijn regelmatig, en tenminste elke twee jaar, te evalueren.

Toelichting per artikel

Overwegingen

De overwegingen zijn gewijzigd overeenkomstig de wijzigingen in de tekst. Bovendien zijn de amendementen 2, 3, 4, 5, 8, 11, 17 en 21 van het Europees Parlement (deels) overgenomen in de overwegingen.

Hoofdstuk I

Werkingsfeer en definities

Artikel 1

In dit artikel wordt het doel van de richtlijn beschreven.

Artikel 2

In dit artikel worden definities gegeven van de verschillende begrippen en termen die in het voorstel worden gehanteerd. Als gevolg van de wijzigingen van het hoofdstuk over beroepsmogelijkheden, zijn de definities van „beroepsinstantie”, „rechterlijke beroepsinstantie” en „beslissing” overbodig geworden en geschrapt. Ook de vermelding van een „rechterlijk” orgaan als beslissingsautoriteit en de voorbeelden van verschillende bewaringsfaciliteiten zijn geschrapt omdat ze overbodig zijn. Er is een definitie van „vertegenwoordiger” toegevoegd, teneinde de verschillende personen of organisaties die als vertegenwoordiger van alleenstaande minderjarigen optreden in de lidstaten, duidelijk te omschrijven. Deze definitie sluit aan bij de definitie van de derde-pijler-resolutie van 26 juli 1997 inzake alleenstaande minderjarige onderdanen van derde landen. In de definitie van de term „vluchteling” wordt in het gewijzigd voorstel verwezen naar het voorstel voor een Richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven (COM(2001) 510 def.). Er is een afzonderlijke definitie van „definitieve beslissing” toegevoegd om de tekst in juridische zin te verduidelijken.

Artikel 3

De verwijzing naar het Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, dat aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap is gehecht, is verplaatst naar een overweging.

Artikel 4

Om te benadrukken dat het de lidstaten vrij staat gunstiger normen voor procedures te hanteren, zoals het Europees Parlement in amendement 18 heeft voorgesteld, is een nieuw artikel ingevoegd.

Hoofdstuk II

Uitgangspunten en waarborgen

Artikel 5

Het voormalige artikel 4 is voornamelijk gewijzigd om rekening te houden met een aantal voorstellen die door de deskundigen bij de Raad zijn besproken.

1. Dit lid waarborgt dat de lidstaten een asielverzoek niet afwijzen of van behandeling uitsluiten op grond van het enkele feit dat het niet zo snel mogelijk is ingediend. Termijnen voor het aanvragen van bescherming zijn op zichzelf niet verboden, maar wel als ze worden gebruikt om een goede behandeling van een asielverzoek onmogelijk te maken.
2. Volgens lid 2 kunnen de lidstaten voorschrijven dat asielverzoeken in persoon moeten worden ingediend, wat inhoudt dat in dergelijke gevallen geen rechtshulpverlener of een andere raadsman kan optreden namens de betrokkene.
3. Hoewel asielverzoeken krachtens lid 2 doorgaans in persoon worden ingediend, is het in sommige lidstaten mogelijk een verzoek namens iemand anders in te dienen. Voortbouwend op voormalig artikel 4, lid 4, waarin dit gebruik werd aanvaard, zijn in dit voorstel een aantal extra waarborgen ingebouwd in lid 3 en lid 4. Lid 3 bevat regels met betrekking tot personen die niet zelf een asielverzoek kunnen indienen (minderjarigen die jonger zijn dan een wettelijk per lidstaat vastgestelde leeftijd, gevallen waarin een vertegenwoordiger het verzoek namens een alleenstaande minderjarige moet indienen).
4. In lid 4 worden minimumnormen vastgesteld voor het geval de lidstaten wettelijk willen bepalen dat een asielzoeker ook namens personen te zijnen laste (echtgenoot of echtgenote, minderjarige) een asielverzoek kan indienen. Om elk misverstand en elke vorm van misbruik te voorkomen, moet de betrokken persoon er uitdrukkelijk om vragen dat namens hem/haar een verzoek wordt ingediend. Dit houdt in dat de betrokken persoon geen afzonderlijk asielverzoek meer kan indienen. Indien de betrokkene toch een afzonderlijk asielverzoek indient, kunnen de lidstaten dat verzoek afwijzen op basis van het reeds eerder ingediende verzoek.
5. Dit lid moet ervoor zorgen dat de procedure voor de statusbepaling onmiddellijk begint zodra een asielverzoek is ingediend, ook al moet volgens de nationale wetgeving aan bepaalde formele vereisten worden voldaan (b.v. aanvraagformulier invullen, voor identificatie melden op een bepaalde plaats).
6. In dit lid zijn twee verplichtingen samengebracht die eerder in twee verschillende artikelen waren ondergebracht: de verplichting om ervoor te zorgen dat alle autoriteiten tot welke asielzoekers zich aan de grens of op het grondgebied van de lidstaten zouden kunnen richten, beschikken over instructies betreffende de behandeling van asielverzoeken, inclusief de instructie de asielverzoeken samen met alle relevante informatie voor onderzoek aan de bevoegde autoriteit door te geven (artikel 4, lid 3) en de verplichting om personeel van deze autoriteiten voor dat doel op te leiden (artikel 14, lid 1, onder a)).

Artikel 6

1. De strekking van dit artikel is verduidelijkt door de beslissingsautoriteit te vermelden. De verplichting geldt het recht om te blijven in afwachting van een beslissing in eerste instantie. Het recht om te blijven in afwachting van toetsing of beroep is afhankelijk van de toepassing van de artikelen 39 en 40.
2. Het tweede lid heeft betrekking op een nieuw artikel, op grond waarvan de lidstaten een speciale procedure kunnen volgen voor hernieuwde asielverzoeken (zie de artikelen 33 en 34). Op basis van een vooronderzoek kunnen de lidstaten nagaan of er voldoende aanleiding is om een nieuwe asielprocedure te openen. Zodra wordt besloten daar niet toe over te gaan, kunnen de lidstaten asielzoekers uitzetten op basis van een eerder genomen beslissing. De al dan niet schorsende werking van bezwaar of beroep komt aan de orde in hoofdstuk IV.

Artikel 7

De voormalige artikelen 6, 13, lid 1, en 14, lid 1, onder d), zijn samengebracht in een artikel dat betrekking heeft op de vereisten voor de behandeling van asielverzoeken. Deze normen vormen de kern van een eerlijke en doeltreffende statusbepalingsprocedure en zijn daarom samengevoegd. Onder b) van lid 1 van artikel 7 is de verplichting van het voormalige artikel 14, lid 1, onder d) gesplitst in de verplichting om informatie over het land van herkomst te verzamelen en in de verplichting het personeel dat asielverzoeken behandelt en daarover beslist, deze informatie te verstrekken. De verplichting in het tweede lid heeft geen belangrijke wijzigingen ondergaan.

Artikel 8

Het streven naar een eerlijke en doeltreffende procedure moet ook tot uiting komen in de normen voor de formele en materiële vereisten voor de beslissingen zelf. Deze normen gingen in het vorige voorstel schuil achter de procedurele waarborgen voor asielzoekers. Nu wordt voorgesteld een afzonderlijk artikel in te voeren, waarin de bewoordingen van het oude artikel 7, onder d) min of meer worden overgenomen.

Artikel 9

Dit artikel bevat waarborgen die voor elke asielzoeker gelden gedurende de behandeling van zijn asielverzoek door de beslissingsautoriteit, ongeacht of het verzoek via de versnelde of via de normale procedure wordt behandeld. Het voormalige artikel 7 is op verschillende punten substantieel gewijzigd op basis van de besprekingen in de Raad.

Lid 1 is als volgt bijgesteld:

- a) In deze bepaling betreffende de te verstrekken informatie wordt benadrukt dat de informatie tijdig moet worden verstrekt, zodat de asielzoeker zowel zijn rechten kan uitoefenen als aan de in de richtlijn vervatte verplichtingen kan voldoen. De richtlijn schrijft niet voor op welke manier deze informatie moet worden verstrekt. Zoals het Europees Parlement voorstelt in zijn amendement 23, zou dit kunnen gebeuren in de vorm van een vouwblad; b.v. een standaarddocument over de procedure in een taal die de asielzoeker redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen. De wijziging is mede bedoeld om te benadrukken dat niet alle informatie tegelijkertijd hoeft te worden verstrekt, zolang dit maar tijdig genoeg gebeurt om de rechten te kunnen uitoefenen en de verplichtingen te kunnen nakomen.
- b) Hier wordt duidelijk gemaakt dat de lidstaten er tenminste voor dienen te zorgen dat de asielzoeker die wordt opgeroepen voor een gehoor voordat een beslissing in eerste instantie wordt genomen, of dat nu het in de artikelen 10 tot 12 bedoelde gehoor is of een ander gehoor in deze fase van de procedure, gebruik kan maken van de diensten van een tolk.
- c) De lidstaten hoeven niet langer asielzoekers de mogelijkheid te bieden contact op te nemen met (een vertegenwoordiger van) de UNHCR of een andere organisatie die namens de UNHCR optreedt, maar zijn slechts verplicht asielzoekers deze mogelijkheid niet te ontfemen.
- d) Onder d) wordt de verplichting tot bekendmaking ingevoerd, waarbij wordt benadrukt dat de beslissing op zijn verzoek aan de asielzoeker bekend moet worden gemaakt via een officiële mededeling. Dit moet deel uitmaken van de reeks minimumnormen voor de harmonisatie in de eerste fase. Er worden de lidstaten twee verplichtingen opgelegd. Ten eerste moet de beslissing in eerste instantie aan de asielzoeker binnen een redelijke termijn nadat de beslissing is genomen bekend worden gemaakt. Ten tweede dient de bekendmaking op passende wijze te gebeuren. De bekendmaking moet zo gebeuren dat de beslissing in persoon aan de asielzoeker bekend wordt gemaakt. Dat kan per post gebeuren, door de beslissing naar het door de asielzoeker opgegeven adres te zenden, of via persoonlijke overhandiging aan de asielzoeker (b.v. in een opvangcentrum waar hij de uitkomst van de procedure afwacht). Om ruimte te bieden voor enige flexibiliteit bij de toepassing van deze mogelijk verstrekkende verplichting, wordt daaraan toegevoegd dat indien de asielzoeker wordt vertegenwoordigd door een rechtshulpverlener of een andere raadsman, de bekendmaking in plaats van aan de asielzoeker, aan deze vertegenwoordiger kan worden gericht. Vertegenwoordiging houdt in dit verband in dat de rechtshulpverlener of andere raadsman namens de asielzoeker optreedt bij bepaalde formele handelingen in rechte. Indien bekendmaking zoals hierboven beschreven niet kan plaatsvinden, b.v. omdat de asielzoeker is verdwenen, moet op een andere gepaste wijze de beslissing worden bekend gemaakt. Afhankelijk van de nationale gebruiken kan dat bijvoorbeeld via een bekendmaking in een staatsblad, of door de bekendmaking te richten tot het laatst bekende adres van de asielzoeker, of tot de rechtshulpverlener of andere raadsman die de asielzoeker als laatste heeft vertegenwoordigd, enz. Verdwijning mag bekendmaking niet in de weg staan.

- e) Evenals in het vorige voorstel, hoeft de beslissing zelf niet te worden vertaald in een taal die de asielzoeker begrijpt. Omdat asielzoekers waarschijnlijk zelden of nooit de officiële taal van de betrokken lidstaat kunnen lezen of volledig begrijpen, moeten zij ten minste op de hoogte worden gesteld van de inhoud van de strekking van de beslissing in een taal die zij redelijkerwijs geacht kunnen worden te begrijpen. Sommige lidstaten waren van mening dat uit de tekst moest blijken dat dit in beginsel (met behulp van een tolk) zou moeten worden gedaan door de rechtshulpverlener of andere raadsman van de betrokkene. Indien de asielzoeker echter geen rechtshulpverlener heeft, is het van belang dat de lidstaten er zelf voor zorgen dat deze informatie op een andere passende manier, die in overeenstemming is met de beginselen, aan de asielzoeker wordt verstrekt. De lidstaten kunnen bijvoorbeeld een (standaard)informatieformulier aan de beslissing hechten.

Lid 2 komt in de plaats van het voormalige artikel 8, lid 3. Lid 3 houdt in dat de meeste waarborgen ook gelden bij bezwaar en beroep. Het is echter niet nodig de volledige lijst van waarborgen te vermelden. Aan de onder a) opgenomen verplichting om de asielzoeker over de (gehele) te volgen procedure in te lichten, is in elk geval al in eerste instantie voldaan. Wat de onder e) opgenomen verplichting betreft, wordt het nationale niveau meer geschikt geacht om de kennisgeving van beslissingen van beroepsinstanties aan de betrokkenen te regelen.

Artikel 10

De artikelen 10, 11 en 12 bevatten normen inzake het persoonlijk gehoor, die asielzoekers de nodige waarborgen bieden en de lidstaten de nodige flexibiliteit. Het voormalige artikel 8 is opgedeeld in drie afzonderlijke bepalingen, waarin respectievelijk de personele werkingssfeer van de verplichting om een persoonlijk gehoor te voeren, de objectieve vereisten voor de omstandigheden waarin het gehoor moet plaatsvinden en de functie van (het resultaat van) het persoonlijk gehoor, dus de schriftelijke weergave, worden geschetst.

Artikel 10 heeft betrekking op degenen die voor een persoonlijk gehoor worden uitgenodigd voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt. Artikel 10 komt in de plaats van artikel 8, lid 1 en lid 5, van het vorige voorstel. Afhankelijk van de fase en de aard van de procedure, heeft dit artikel betrekking op het persoonlijk gehoor over de ontvankelijkheid en/of de inhoud van het asielverzoek, of op het persoonlijk gehoor over de inhoud van het asielverzoek.

Het beginsel dat elke asielzoeker de mogelijkheid moet hebben zijn geval in een persoonlijk gehoor toe te lichten, blijft volledig gehandhaafd in lid 1. Zoals bij alle administratieve procedures is het van belang informatie uit te wisselen, zodat een beslissing kan worden genomen op basis van relevante feiten. Asielprocedures verschillen in het algemeen van andere administratieve procedures omdat asielzoekers niet altijd in staat zijn onweerlegbare, schriftelijke bewijzen te overleggen die overtuigend aantonen dat zij internationale bescherming behoeven. Omdat de beslissingsautoriteit in alle of bijna alle gevallen de geloofwaardigheid van de verklaringen en/of van de asielzoeker moet beoordelen op basis van alle relevante feiten, is het voor een goede beoordeling absoluut noodzakelijk dat asielzoekers zoveel mogelijk de gelegenheid hebben deze feiten persoonlijk, dus door middel van een gehoor, kenbaar te maken.

De mogelijkheid om af te zien van een persoonlijk gehoor wordt aan de lidstaten overgelaten.

In de praktijk is gebleken dat een persoonlijk gehoor in bepaalde gevallen niet nodig is, en dit zou moeten worden geregeld in de richtlijn. De vier uitzonderingen op het beginsel die in lid 2 worden genoemd, bouwen voort op de gevallen die in het oude artikel 8, lid 5, werden genoemd. Dit wordt beschouwd als een volledige lijst van gevallen waarin de lidstaten niet verplicht zijn de asielzoeker gelegenheid tot een persoonlijk gehoor te bieden. In alle andere gevallen moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de asielzoeker in ieder geval de mogelijkheid tot een persoonlijk gehoor heeft. Of de asielzoeker van die mogelijkheid gebruik maakt, doet in dit verband niet ter zake. Daarom bepaalt lid 4 dat het feit dat geen persoonlijk gehoor heeft plaatsgevonden, geen belemmering vormt voor de beslissingsautoriteit om een beslissing te nemen, zodat de procedure in dergelijke gevallen wel kan worden afgerond.

Ter bevestiging van het hierboven beschreven beginsel is een bepaling nodig voor de gevallen waarin de relevante feiten buiten de schuld van de asielzoeker niet in het specifieke kader van een persoonlijk gehoor naar voren kunnen worden gebracht. Lid 3 bepaalt derhalve dat in gevallen zoals bedoeld in de tweede alinea van lid 1 en in lid 2, onder b), c) en d), de asielzoeker, voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt, in de gelegenheid moet worden gesteld om opmerkingen te maken, in plaats van een persoonlijk gehoor te hebben, zo nodig met behulp van een rechtshulpverlener of andere raadsman en/of, in het geval van minderjarigen, van een voogd.

Artikel 11

In artikel 11 zijn alle bepalingen betreffende de vereisten voor de organisatie van het persoonlijk gehoor samengebracht. Lid 1 komt overeen met artikel 8, lid 4, van het vorige voorstel. Lid 2 bepaalt in algemene termen dat een persoonlijk gehoor moet plaatsvinden in zodanige omstandigheden dat een asielzoeker de gronden voor zijn asielverzoek uitvoerig uiteen kan zetten, waarbij ook de keuze van een tolk wordt geregeld. Dit lid komt in de plaats van artikel 8, lid 7, van het vorige voorstel, waarin alleen werd geregeld dat bij het persoonlijk gehoor rekening moest worden gehouden met het geslacht van de asielzoeker. Om economische redenen kunnen de lidstaten krachtens lid 2, onder b), laatste zin, een tolk kiezen die gebruik maakt van een meer gangbare taal, indien dit niet strijdig is met de belangen van de asielzoeker.

Artikel 12

In dit artikel worden twee verschillende situaties onderscheiden ten aanzien van de status van het schriftelijk verslag van het persoonlijk gehoor in de procedure. Daarbij zijn lid 2 en lid 6 van het voormalige artikel 8 samengevoegd en bijgesteld.

1. In dit lid wordt de verplichting ingevoerd om van elk persoonlijk gehoor een schriftelijk verslag op te stellen.
2. Het beginsel dat voor een eerlijke en doeltreffende procedure moet worden gezorgd, wordt in dit lid vertaald in de algemene regel dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat asielzoekers in alle gevallen tijdig toegang kunnen hebben tot de schriftelijke weergave van het persoonlijk gehoor waarop de beslissing is of wordt gebaseerd. Daardoor wordt de asielzoeker in staat gesteld zijn recht om beroep in te stellen naar behoren uit te oefenen en kunnen beroepsinstanties eventueel nagaan of de beslissing is gebaseerd op relevante informatie. Deze verplichting geldt niet langer alleen voor de normale procedure.
3. Deze bepaling regelt de situatie in bepaalde lidstaten, waar de asielzoeker de inhoud van het schriftelijk verslag van het persoonlijk gehoor moet goedkeuren. Indien deze goedkeuring is vereist, moet de asielzoeker de mogelijkheid worden geboden om correcties in verband met verkeerd vertaalde of verkeerd begrepen passages in de schriftelijke weergave voor te stellen. Met het oog op de doeltreffendheid van het besluitvormingsproces is een bepaling toegevoegd die betrekking heeft op het geval dat de asielzoeker weigert de inhoud van het schriftelijk verslag van het persoonlijk gehoor goed te keuren. In dergelijke gevallen moeten de lidstaten toch een beslissing over het asielverzoek kunnen nemen.

Artikel 13

Het vroegere artikel 9 (rechtsbijstand) is in twee artikelen opgesplitst.

Bij artikel 13 wordt het recht op rechtsbijstand tijdens de asielprocedure geregeld en artikel 14 betreft de rechten van de rechtshulpverlener of andere raadsliden. Onder rechtsbijstand wordt elke vorm van bijstand of vertegenwoordiging in verband met de behandeling van het asielverzoek verstaan. Deze bijstand kan worden verleend door een rechtshulpverlener of een andere raadsman die daartoe bevoegd is overeenkomstig het nationale recht.

In artikel 13 zijn aanvullende voorwaarden opgenomen waaraan de asielzoeker moet voldoen teneinde na een afwijzende beslissing voor kosteloze rechtsbijstand in aanmerking te komen.

1. In lid 1 is de algemene regel inzake het recht op rechtsbijstand en vertegenwoordiging vastgelegd. Elke asielzoeker moet in alle fasen van de procedure, inclusief na een afwijzende beslissing, de gelegenheid hebben daadwerkelijk een rechtshulpverlener of een andere raadsman te raadplegen (in plaats van contact ermee op te nemen) over met zijn asielverzoek samenhangende aangelegenheden.
2. In lid 2 zijn de regels met betrekking tot de kosteloze rechtsbijstand na een afwijzende beslissing vastgelegd. Op voorstel van een aantal lidstaten zijn nieuwe factoren toegevoegd die bepalend zijn voor de beschikbaarheid van kosteloze rechtsbijstand na een afwijzende beslissing van een beslissingsautoriteit. In de eerste plaats zullen de asielzoekers om deze bijstand moeten verzoeken. In de tweede plaats kunnen de lidstaten daarnaast vaststellen dat een onderzoek naar de noodzaak ervan moet worden ingesteld. Een dergelijk onderzoek kan behelzen dat wordt nagegaan of de asielzoeker over voldoende middelen beschikt en dat de juridische merites van de zaak worden onderzocht. Wanneer de lidstaten dergelijke onderzoeken verrichten, moet in het kader van het Gemeenschapsrecht niet in detail worden getreden wat de gronden en de procedure betreft, maar moet veeleer enkel de algemene aanpak worden vastgelegd. Daarom wordt voorgesteld enkel de in artikel 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie vastgestelde norm over te nemen. In de derde plaats is het de lidstaten toegestaan de kosteloze rechtsbijstand te beperken tot die rechtshulpverleners of andere raadsliden die specifiek door het nationale recht zijn aangewezen om asielzoekers bij te staan en/of te vertegenwoordigen. Dit betekent dat de asielzoeker de vrijheid behoudt een rechtshulpverlener of een andere raadsman te kiezen, maar dat hij zich in dat geval niet langer op het recht op kosteloze rechtsbijstand kan beroepen.

Artikel 14

In dit artikel worden drie rechten van de rechtshulpverlener of andere raadsman vastgelegd: het recht van toegang tot het dossier van de asielzoeker, het recht de asielzoeker in gesloten ruimten te bezoeken en het recht een persoonlijk gehoor bij te wonen. De in het eerste en het derde lid vastgelegde rechten zijn nieuw.

1. De rechtshulpverlener of andere raadsman heeft recht van toegang tot de informatie in het dossier van de asielzoeker teneinde de belangen van zijn cliënt in alle situaties naar behoren te kunnen vertegenwoordigen. Deze bepaling impliceert echter niet dat bedoelde personen te allen tijde toegang tot al deze informatie hebben. Het is de lidstaten toegestaan in dit verband voor praktische regelingen te zorgen. Wat de informatie in het dossier van de asielzoeker betreft, zullen de lidstaten enkel verplicht zijn toegang te verlenen tot de informatie die door de in hoofdstuk IV bedoelde autoriteiten moet worden onderzocht.

Het vroegere artikel 9, lid 2, is herzien teneinde het basisbeginsel te verduidelijken en de verplichting van de lidstaten om de rechtshulpverlener of andere raadslieden toegang tot asielzoekers te verlenen in gesloten ruimten, beter af te bakenen. In de eerste plaats kunnen de lidstaten volgens het huidige voorstel de toegang tot asielzoekers in gesloten ruimten enkel controleren wanneer dit nodig is voor de veiligheid van de ruimte of om een doeltreffende behandeling van het verzoek te waarborgen. De verwijzing naar de kwaliteit van de rechtshulp is vervangen door een verwijzing naar de veiligheid in deze ruimten. Teneinde te waarborgen dat asielverzoeken in gesloten ruimten doeltreffend worden behandeld en dat de in de nationale wetten en voorschriften vastgelegde termijnen voor het nemen van een beslissing worden nageleefd, kunnen de lidstaten besluiten regels vast te stellen voor de tijdstippen en de duur van de toegang van de rechtshulpverlener of andere raadslieden tot de asielzoekers. In de tweede plaats wordt dit recht niet toegekend aan elke rechtshulpverlener, maar wordt het beperkt tot de rechtshulpverlener of andere raadslieden die de asielzoekers die in gesloten ruimten verblijven, daadwerkelijk bijstaan en/vertegenwoordigen. Ten slotte wordt ingevolge amendement 34 van het Europees Parlement toegevoegd dat de beperkingen op grond van dit lid strikt noodzakelijk moeten zijn voor de omschreven doelstellingen en er niet mogen toe leiden dat het recht op toegang tot rechtsbijstand feitelijk teniet wordt gedaan.

2. In tegenstelling tot het vroegere artikel 9, lid 3, breidt deze bepaling de aanwezigheid van een rechtshulpverlener of andere raadsman bij een persoonlijk gehoor uit tot een onderhoud in het kader van de versnelde procedure. Voorts zijn enkele redactionele wijzigingen aangebracht.

Artikel 15

Bij dit artikel worden in aansluiting op het Actieplan van Wenen van december 1998 en het scorebord aanvullende procedurele waarborgen gegeven voor alleenstaande minderjarigen.

In lid 1 worden de procedurele waarborgen gespecificeerd die moeten gelden voor alle alleenstaande minderjarigen, ongeacht de aard van de procedure volgens welke hun asielverzoek wordt behandeld. De definitie is gewijzigd (door de opneming van het begrip vertegenwoordiger), terwijl ook een verwijzing naar artikel 10, lid 3 (de mogelijkheid een minderjarige niet voor een persoonlijk gehoor over het asielverzoek uit te nodigen) nodig is. De idee uit het oorspronkelijke voorstel, dat de vertegenwoordiger die een alleenstaande minderjarige bijstaat in voorkomend geval met de alleenstaande minderjarige moet kunnen bespreken of het nodig is de procedure voort te zetten wanneer andere mogelijkheden voorhanden blijken te zijn, wordt volledig gehandhaafd.

In lid 2 wordt aandacht besteed aan de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor de behandeling van en het nemen van een beslissing over een door een alleenstaande minderjarige ingediend asielverzoek. Het vroegere artikel 10, lid 2, en het vroegere artikel 14, lid 1, onder c) en d), zijn samengevoegd. Als minimumnorm is vastgelegd dat het persoonlijk onderhoud moet worden gevoerd door een persoon die over de nodige kennis betreffende de bijzondere behoeften van minderjarigen beschikt (lid 2, onder a)). Dit geldt ook voor de ambtenaar die de beslissing over het asielverzoek neemt (lid 2, onder b)).

In lid 3 zijn twee procedurele normen vastgelegd voor het geval een lidstaat gebruik maakt van medische onderzoeken om de leeftijd van alleenstaande minderjarigen vast te stellen. De bepaling onder a), is teruggeschoefd tot de essentie: de verplichting de alleenstaande minderjarige in kennis te stellen van de mogelijkheid van een dergelijk medisch onderzoek. Hoewel een alleenstaande minderjarige kan weigeren een medisch onderzoek te ondergaan, mag deze weigering niet eraan in de weg staan dat de beslissingsautoriteit een beslissing over zijn asielverzoek neemt. Teneinde een eerlijke beoordeling te garanderen, wordt daarom voorgesteld bij wijze van waarborg toe te voegen dat een afwijzing van het asielverzoek niet uitsluitend kan worden gebaseerd op de weigering van de minderjarige. Deze waarborg is vergelijkbaar met die met betrekking tot een weigering in te stemmen met de schriftelijke weergave van het gehoor zoals bedoeld in artikel 12, lid 2. De methodes die worden gebruikt voor het medisch onderzoek om de leeftijd van alleenstaande minderjarigen vast te stellen, moeten uiteraard veilig zijn en de menselijke waardigheid eerbiedigen. Het vroegere artikel 10, lid 3, onder a), is geschrapt.

Artikel 16

In dit artikel zijn de gemeenschappelijke onderzoeksnormen voor de behandeling van alle asielverzoeken vastgelegd. In het vroegere artikel 25 zijn hoofdzakelijk redactionele wijzigingen aangebracht. Genoemd artikel is echter overgebracht van het hoofdstuk betreffende de procedures voor het onderzoek ten gronde, afdeling normale procedure, naar het hoofdstuk over de grondbeginselen en waarborgen, aangezien de behandeling in het kader van de versnelde procedure overeenkomstig de conclusies van de Raad moet leiden tot een onderzoek ten gronde in het licht van het Verdrag van Genève. De normen zijn daarom ook volledig van toepassing in het kader van de versnelde procedure.

Artikel 17

In artikel 17 wordt een minimumkader voor het beoordelen van de rechtmatigheid van de bewaring vastgesteld, maar bekeken uit een andere hoek dan in het vroegere artikel 11. In plaats van een volledige lijst van gegronde redenen voor bewaring op te stellen, wordt voorgesteld het toepassingsgebied van het Gemeenschapsrecht dat tot de eerste fase van de harmonisatie behoort, te beperken tot het vastleggen van waarborgen met betrekking tot van de uitzonderingen op het beginsel dat een asielzoeker niet in bewaring mag worden gehouden om de enkele reden dat hij een asielzoeker is. De in lid 1 opgesomde waarborgen zijn van tweërlei aard: een algemene beschrijving van het doel van de bewaring in het kader van een asielprocedure en procedurele waarborgen. Wat het doel betreft, moeten de lidstaten de individuele gronden voor de bewaring baseren op het feit dat een doeltreffende behandeling van een asielverzoek nodig is of dat moet worden voorkomen dat de asielzoeker verdwijnt. De procedurele waarborgen zijn anderzijds dat de bewaring in overeenstemming moet zijn met een procedure die bij de nationale wet- of regelgeving is vastgelegd, dat elke beslissing om een bepaalde asielzoeker in bewaring te houden objectief noodzakelijk moet zijn voor een doeltreffende behandeling of, ingeval het risico bestaat dat de asielzoeker verdwijnt, enkel berust op een beoordeling van het persoonlijke gedrag van de asielzoeker. Voorts moeten een eerste rechterlijke toetsing en rechterlijke vervolgoetsingen van het bevel tot bewaring plaatshebben. De betrokken rechters moeten de vereiste bevoegdheden hebben om de bevelen tot bewaring krachtens deze bepaling te toetsen.

Bij lid 2 wordt, overeenkomstig hetgeen gebruikelijk is in bepaalde lidstaten, voor lidstaten de mogelijkheid ingevoerd asielzoekers bij het begin van de procedure in bewaring te nemen met het oog op een snelle beslissing. De termijn van twee weken vormt een fundamentele waarborg tegen misbruik.

Er wordt onderstreept dat het toepassingsgebied van dit artikel beperkt is tot de fase van de behandeling van een asielverzoek door de beslissingsautoriteit. Uit de formulering van lid 1 volgt dat nationale beleidsmaatregelen inzake bewaring om andere redenen (nationale veiligheid, strafrechtelijke procedures, enz.) onverlet blijven. Voorts staat het de lidstaten vrij te voorzien in bewaring in andere fasen van de procedure, zoals bewaring om de mogelijkheid van uitzetting te vrijwaren of bewaring van een asielzoeker wiens verzoek is afgewezen.

Artikel 18

Teneinde het mechanisme voor de vaststelling van de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek in de EU te versterken, wordt voorgesteld dat lidstaten een asielzoeker in bewaring mogen nemen in afwachting van zijn overdracht aan een andere lidstaat. Deze bepaling moet niet worden opgenomen in artikel 17, aangezien de temporele werkingssfeer ervan verschilt van de in dat artikel omschreven gevallen, aangezien de overdracht aan een andere lidstaat zal plaatshebben nadat het verzoek als niet ontvankelijk is afgewezen. In het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij een van de lidstaten wordt ingediend (COM(2001) 447 def.) is bepaald dat de overdracht binnen zes maanden moet plaatsvinden. In gevallen waarin een asielzoeker in bewaring wordt genomen, moet de overdracht sneller plaatshebben. Daarom wordt voorgesteld de bewaring in deze situatie tot één maand te beperken.

Artikel 19

De artikelen 19 en 20 vormen een belangrijke aanvulling van de minimumnormen in het oorspronkelijke voorstel. Zij zijn het resultaat van uitgebreide besprekingen op deskundigenniveau over de in het vroegere artikel 16 vastgelegde beginselen. Met het oog op een grotere doeltreffendheid wordt het absoluut noodzakelijk geacht duidelijke en nauwkeurige normen vast te leggen over wat moet worden gedaan wanneer procedures worden onderbroken of beëindigd als gevolg van een uitdrukkelijke intrekking van een asielverzoek (artikel 19) of om andere redenen (artikel 20). In de normen wordt niet alleen uitvoerig beschreven welke procedurele keuzemogelijkheden de lidstaten hebben, maar worden ook de garanties omschreven die nodig zijn om in deze gevallen een passende behandeling van de asielverzoeken te waarborgen.

Dit artikel betreft de uitdrukkelijke intrekking van het asielverzoek, d.w.z. de schriftelijke of mondelinge intrekking persoonlijk door de asielzoeker zelf of door zijn rechtshulpverlener of andere raadsman. Uit besprekingen op deskundigenniveau is gebleken dat de lidstaten in deze gevallen behoefte hebben aan flexibiliteit. Daarom biedt de richtlijn de lidstaten de mogelijkheid de behandeling van het verzoek te beëindigen of het verzoek af te wijzen wanneer een asielzoeker zijn verzoek wenst in te trekken. Er wordt van uitgegaan dat een afwijzing ten gronde (d.w.z. een afwijzing omdat de asielzoeker geen gegronde reden heeft om te vrezen voor vervolging zoals bedoeld in het Verdrag van Genève) alleen mogelijk is wanneer de beslissingsautoriteit over voldoende informatie beschikt om dat te doen (in de meeste gevallen vermoedelijk enkel na het persoonlijke onderhoud). Indien de behandeling na intrekking zonder een beslissing wordt beëindigd, vormt een aantekening in het dossier het bewijs van de intrekking (lid 2). Dit is van belang ingeval de asielzoeker later weer komt opdagen en een hernieuwd asielverzoek indient of zijn eerdere verzoek opnieuw behandeld wenst te zien. In dit artikel wordt niet gespecificeerd wat in dergelijke gevallen gebeurt. De lidstaten zullen het asielverzoek moeten behandelen overeenkomstig de andere normen. Artikel 38 (recht op een doeltreffend beroep op de rechter) verschaft hiervoor een mogelijk mechanisme.

Artikel 20

Dit artikel betreft de situatie waarin een asielzoeker zijn asielverzoek niet uitdrukkelijk intrekt, maar geen belangstelling blijkt te hebben voor een beslissing betreffende zijn asielverzoek. Het gedrag van een asielzoeker kan onmiskenbaar de conclusie rechtvaardigen dat hij impliciet wenst zijn asielverzoek in te trekken of wenst ervan af te zien, en dit moet in de richtlijn worden erkend.

In lid 1 zijn de redenen voor een dergelijk vermoeden van intrekking of van het feit dat wordt afgezien van een asielverzoek vermeld. In het algemeen betreft het gevallen van niet-naleving (van verplichtingen of termijnen, enz.) of een gebrek aan medewerking, inclusief de gevallen waarin een persoon (zonder toestemming) is verdwenen. Zoals in artikel 19, lid 1, staat het de lidstaten vrij een beslissing te nemen de behandeling van het asielverzoek te beëindigen of dit af te wijzen.

Lid 2 betreft hetgeen zou gebeuren als de asielzoeker weer komt opdagen. Ongeacht de nationale regelingen welke van toepassing zijn om dergelijke gevallen te behandelen, dient de basiswaarborg te zijn dat de betrokken persoon niet naar zijn land van herkomst kan worden uitgezet voordat is vastgesteld dat hij geen gegronde redenen heeft om vervolging te vrezen. Hoewel dit idee aan de hele richtlijn ten grondslag ligt, is het hier van specifiek belang wanneer een individueel asielverzoek niet opnieuw in behandeling wordt genomen. Wanneer een asielverzoek opnieuw in behandeling wordt genomen, kunnen de lidstaten beslissen de behandeling van het asielverzoek te hervatten in de fase waarin deze voorheen werd beëindigd of deze opnieuw van voren af aan te beginnen. Indien de asielaanvraag is afgewezen in plaats van beëindigd en de afwijzing definitief is, kunnen de lidstaten de specifieke procedure voor hernieuwde asielverzoeken, zoals omschreven in de artikelen 33 en 34, toepassen.

Artikel 21

Er zijn geringe redactionele wijzigingen aangebracht in de eerste zin en het laatste punt van lid 1. De oorspronkelijke bewoordingen van artikel 17, onder c), zijn gewijzigd in „zijn zienswijze kan geven” om te voorkomen dat de indruk wordt gewekt dat de lidstaten verplicht zijn de UNHCR op dezelfde wijze bij beroepsprocedures te betrekken als dat het geval is voor de asielzoeker en de beslissingsautoriteit.

Artikel 22

In een overweging wordt erkend dat Richtlijn 95/46/EG van de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens van toepassing is op de doorzending van gegevens overeenkomstig deze richtlijn en dat dit ook het geval zou moeten zijn voor doorzendingen van gegevens aan de UNHCR. De leden 1 en 4 van het vroegere artikel 15 zijn daarom geschrapt. Het gebruik van gegevens door de UNHCR zelf valt niet onder het nationale recht, maar wordt door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties door strikte normen inzake vertrouwelijkheid geregeld.

Hoofdstuk III

Procedures in eerste instantie

Artikel 23

Artikel 23, waarin de keuze van procedures is vermeld die de lidstaten hebben, is een nieuwe bepaling. In deze bepaling wordt rekening gehouden met de conclusies van de Raad waarin is onderstreept dat de richtlijn een versnelde procedure voor niet-ontvankelijke en kennelijk ongegronde asielverzoeken (vroegere hoofdstukken III en IV, afdeling 2) en een normale procedure (vroeger hoofdstuk IV, afdeling 1) diende te bevatten, alsmede overleg over bijzondere voorschriften voor hernieuwde asielverzoeken en aan de buitengrenzen behandelde asielverzoeken. Als gevolg van de bijzondere aandacht voor de versnelde procedures, blijven de normale procedures, onder voorbehoud van het bepaalde in hoofdstuk II (grondbeginselen en waarborgen) en hoofdstuk IV (beroepsprocedures) tot de verantwoordelijkheid van de lidstaten behoren.

Artikel 24

Dit artikel, dat elementen uit de vroegere artikelen 23 en 29 omvat, is als gevolg van de conclusies van de Raad vereenvoudigd en aanzienlijk gewijzigd. In de leden 1 tot 3 worden de bewoordingen van de conclusies van de Raad gevolgd.

In lid 2 is toegevoegd dat een verlenging van de termijn alleen geldig is wanneer de asielzoeker, zijn rechtshulpverlener of een andere raadsman daarvan in kennis is gesteld. Hiervoor zijn de bewoordingen van het vroegere artikel 24, lid 3, laatste zin, overgenomen en is rekening gehouden met de wijzigingen die in het vroegere artikel 7 zijn aangebracht wat de rol van de rechtshulpverlener bij de kennisgeving aan de asielzoeker betreft. Deze bepaling is bedoeld om de rechtzekerheid te garanderen.

Lid 3 betreft de gevolgen van de niet-naleving van de termijnen. Bovendien is daaraan in overeenstemming met de conclusies van de Raad toegevoegd dat wanneer een asielzoeker zelf de oorzaak is van de niet-naleving van de termijn deze zich niet kan beroepen op de gevolgen van de niet-naleving van die termijn. De toepassing van deze bepaling moet voor gevallen van misbruik worden gereserveerd.

Bij lid 4 wordt een speciaal mechanisme ingevoerd voor een bijzondere groep van gevallen waarvoor in het kader van de versnelde procedure geen beslissing kon, maar niettemin zou moeten worden genomen. Er wordt erkend dat termijnen het risico inhouden dat bepaalde asielzoekers in de verleiding worden gebracht de behandeling van hun asielverzoek te rekken, bijvoorbeeld door met opzet relevante informatie achter te houden teneinde te verkrijgen dat hun verzoek volgens de normale procedure wordt behandeld, terwijl de voor hun verzoek relevante feiten een versnelde procedure rechtvaardigen. De lidstaten zouden in sommige van deze gevallen de gelegenheid moeten hebben een beslissing over het asielverzoek als een volgens de versnelde procedure genomen beslissing te beschouwen, zelfs indien dit niet binnen de termijnen is gebeurd. Daartoe is het nodig zich ervan te vergewissen dat de asielzoeker a) belangrijke informatie heeft achtergehouden en b) dat zonder gegronde redenen en te kwader trouw heeft gedaan. Een soortgelijke bepaling was opgenomen in artikel 37 van het oorspronkelijke voorstel, hoewel deze in technisch opzicht verschillend was omdat dit artikel in het hoofdstuk betreffende de beroepsprocedures was opgenomen. Er wordt onderstreept dat dit lid niet van toepassing is wanneer de asielzoeker de relevante informatie niet eerder had kunnen verstrekken, bijvoorbeeld omdat hij de relevante documenten pas na vier maanden heeft ontvangen. In een dergelijk geval zou een verlenging van de termijn meer aangewezen zijn.

In lid 5 wordt verduidelijkt dat elke afwijzing van een asielaanvraag die krachtens het voorstel voor een Verordening Dublin II is ingediend, wordt beschouwd als een beslissing die in het kader van de versnelde procedure is genomen, ongeacht de termijn waarbinnen de beslissing werd genomen.

Artikel 25

In artikel 25 zijn de gevallen vermeld waarin lidstaten een asielverzoek als niet-ontvankelijk kunnen afwijzen. In punt a), waarin wordt verwezen naar het door de Overeenkomst van Dublin ingevoerde mechanisme dat binnenkort zal worden gecommunautariseerd, wordt een verwijzing naar Noorwegen en IJsland toegevoegd met het oog op de goedkeuring van het besluit van de Raad inzake de sluiting van een overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap, de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen betreffende de criteria en mechanismen voor de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat in een lidstaat, in IJsland of in Noorwegen wordt ingediend (Besluit van de Raad van 15 maart 2001 (2001/258/EG)). Voorts zijn de bewoordingen gewijzigd („erkent verantwoordelijk te zijn” in plaats van „verantwoordelijk is”) in de zin van amendement 56 van het Europees Parlement.

Na overleg met de lidstaten zijn de in het vroegere artikel 18 vermelde categorieën aangevuld met twee categorieën die zijn voorgesteld in het werkdocument van de Commissie inzake het verband tussen de bescherming van de interne veiligheid en de naleving van internationale verplichtingen en instrumenten op het gebied van bescherming (COM(2001) 743 def.). Het betreft twee gevallen, namelijk a) die waarin een internationaal strafhof de persoon die asiel heeft aangevraagd heeft aangeklaagd en b) die waarin een verzoek om uitlevering van een ander land dan het land van herkomst van de asielzoeker hangende is. Verdere besprekingen over deze twee nieuwe gronden kunnen nodig zijn.

Artikel 26

Het vroegere artikel 20 is licht gewijzigd. Er is bepaald dat het beschermingsniveau in het eerste land van asiel in overeenstemming moet zijn met de normen die in het internationale recht zijn vastgelegd.

Artikel 27

Het vroegere artikel 21 blijft ongewijzigd, met uitzondering van de laatste zin van lid 3. Overeenkomstig amendement 58 van het Europees Parlement is toegevoegd dat de lidstaten redenen aangeven voor elke wijziging in de aanwijzing van een land als een veilig derde land. Een soortgelijke wijziging is aangebracht in het vroegere artikel 30 (thans artikel 30) inzake de aanmerking van landen als veilige landen van herkomst.

Artikel 28

Het vroegere artikel 22 is licht gewijzigd. In de eerste plaats zijn de bewoordingen „tijdens een eerder verblijf” in punt a) als overbodig geschrapt. In de tweede plaats is het woord „toegelaten” toegevoegd om rekening te houden met de situatie waarin een persoon nooit eerder in het derde land is geweest, maar alleen bindingen of nauwe banden met dat land heeft. In de derde plaats wordt het vroegere artikel 23, lid 5, naar dit artikel overgebracht, waarbij „kunnen” ingevolge amendement 63 van het Europees Parlement is gewijzigd in „dienen . . . te”. Verwacht wordt dat ondanks deze wijzigingen verdere besprekingen nodig zijn.

Artikel 29

Het vroegere artikel betreffende kennelijk ongegronde asielverzoeken is in twee afzonderlijke artikelen opgesplitst: één betreffende de afwijzing van kennelijk ongegronde asielverzoeken (artikel 29) en een ander over de afwijzing van andere asielverzoeken om inhoudelijke redenen in het kader van de versnelde procedure (artikel 32). Het begrip „kennelijk ongegrond” impliceert dat een asielzoeker niet voldoende elementen voor de vluchtelingenstatus heeft aangevoerd; het hangt samen met het ontbreken van een rechtsgrondslag voor het door de asielzoeker ingediende verzoek. De drie in de punten a) tot c) beschreven situaties zijn voorbeelden van hetgeen met dit begrip wordt bedoeld, de in artikel 32 vermelde gevallen echter niet.

Gezien de nieuwe benadering van de artikelen 29 en 32 is het niet langer nodig de uitzondering van het vroegere artikel 28, lid 2, onder a) (mogelijkheid van een vlucht binnen de staat) te handhaven. De wijziging in de benadering van de uitzondering in het vroegere artikel 28, lid 2, onder b), waarin wordt verwezen naar de uitsluiting van de vluchtelingenstatus, vloeit voort uit het werkdocument van de Commissie inzake het verband tussen de bescherming van de interne veiligheid en de naleving van internationale verplichtingen en instrumenten op het gebied van bescherming (COM(2001) 743 def.).

Artikelen 30 en 31

De artikelen 30 en 31 (vroegere artikelen 30 en 31) betreffen de met betrekking tot de veilige landen van herkomst voorgestelde gemeenschappelijke aanpak. Deze aanpak blijft ongewijzigd, hoewel de formulering van de tekst enigszins is aangepast.

Artikel 32

In artikel 32 wordt verduidelijkt dat een asielverzoek alleen om inhoudelijke redenen kan worden afgewezen in het kader van de versnelde procedure wanneer eerst is vastgesteld dat de asielzoeker geen gegronde reden heeft om te vrezen voor vervolging zoals bedoeld in het Verdrag van Genève. Deze benadering vloeit voort uit de conclusies van de Raad. Bepaalde gedragingen van de asielzoeker kunnen een afwijzing in het kader van de versnelde procedure rechtvaardigen, wanneer het asielverzoek ongegrond is. Dit gedrag op zich kan echter niet leiden tot een afwijzing, omdat de asielzoeker ondanks zijn gedrag toch een vluchteling kan zijn.

Tegelijk zijn de besprekingen in de Raad over de aard van de versnelde procedure van die aard geweest dat alle in hoofdstuk II van het voorstel vastgelegde waarborgen thans ook van toepassing zijn in het kader van de versnelde procedure. Gezien de verschillende benadering van het begrip kennelijk ongegrond asielverzoek en deze belangrijke wijziging in de bepalingen van hoofdstuk II wordt het gerechtvaardigd geacht de lijst met vijf nieuwe gronden uit te breiden.

Artikelen 33 en 34

De conclusies van de Raad voorzien in „de mogelijkheid om asielverzoeken die worden ingediend nadat een eerder verzoek door een lidstaat is afgewezen, in een bijzonder kader te behandelen teneinde een snelle behandeling van zulke verzoeken te garanderen” (II.1.10). De voorgestelde artikelen 33 en 34 laten het aan de lidstaten over om te beslissen of er al dan niet in hun land een speciale procedure moet komen voor gevallen van hernieuwde verzoeken, die bestaat in een voorafgaand onderzoek over de vraag of aan bepaalde voorwaarden is voldaan (een onderzoek vergelijkbaar met ontvankelijkheid). Indien aan de voorwaarden is voldaan, moeten de lidstaten overgaan tot verder onderzoek van het verzoek overeenkomstig de normen van deze richtlijn zoals uiteengezet in Hoofdstuk II (in sommige lidstaten is ook sprake van „opening van een nieuwe procedure”). Wanneer de lidstaten deze procedure invoeren, moeten de in deze artikelen neergelegde normen worden nageleefd. De grondidee is dat de lidstaten kunnen afwijken van de vereisten voor de behandeling van een eerste verzoek (zie Hoofdstuk II) gedurende het voorafgaand onderzoek, waardoor een vlottere besluitvorming mogelijk is, inclusief verwijdering (zie artikel 40, lid 3), mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze procedure is ontleend aan Duitse werkwijzen. Beklemd wordt dat de lidstaten niet verplicht zijn deze regels aan te nemen, en hernieuwde verzoeken van vroegere verzoekers mogen blijven behandelen zoals elk ander verzoek. Bepaalde lidstaten kunnen er misschien de voorkeur aan geven aldus te handelen en hernieuwde verzoeken van vroegere verzoekers als ongegrond in het kader van de versnelde procedure af te wijzen wanneer is voldaan aan de noodzakelijke voorwaarden van artikel 30, lid 2, onder d).

Artikel 35

In de conclusies van de Raad wordt erop gewezen dat „de vraag of de richtlijn van toepassing moet zijn op asielverzoeken die aan de grens van een lidstaat worden ingediend, nog hangende is” (II.1.6). Uitgaande van later overleg met de lidstaten, werd een speciale benadering voorgesteld voor aan een grenspost ingediende verzoeken. Het uitgangspunt voor deze benadering is het primaat van het nationaal recht en de mogelijkheid specifieke nationale karakteristieken van dergelijke procedures en bestuursrechtelijke regelingen te handhaven.

Daar deze benadering de lidstaten ertoe in staat stelt „lagere” dan de gemeenschappelijke procedurenormen toe te passen, is het evenwel noodzakelijk een zogeheten „stilstand”-beding in te voeren. Lidstaten die op het moment van de goedkeuring reeds beschikken over wetgeving met betrekking tot grensprocedures, kunnen derhalve van de minimumnormen van Hoofdstuk II afwijken, behalve van de normen waarnaar in dit artikel uitdrukkelijk wordt verwezen, terwijl andere lidstaten dat niet kunnen. Door deze uitzonderlijke regeling wordt een (delicaat) evenwicht tot stand gebracht tussen de behoefte van die lidstaten aan de handhaving van een speciale procedure aan de grensposten en de bescherming van de basisgaranties die aan alle asielzoekers in de hele EU moeten worden geboden, ongeacht de aard van de in de lidstaten toegepaste praktische regelingen.

Artikelen 36 en 37

Het vroegere artikel 26, dat gewijd is aan de kwestie van de intrekking of de nietigverklaring van de vluchtelingenstatus in de zin van punt 1, onder d), van het eerste lid van artikel 63 van het EG-Verdrag, wordt slechts gewijzigd met het oog op de situatie waarbij een rechtbank of een andere instantie en niet de beslissingsautoriteit beslist omtrent intrekking of nietigverklaring.

Met de termen „intrekking of nietigverklaring” wordt ook „beëindiging” van de vluchtelingenstatus beoogd.

*Hoofdstuk IV**Beroepsprocedures**Artikel 38*

De conclusies van de Raad waren de voornaamste richtsnoeren voor een volledige herziening van het beroepshoofdstuk. De lidstaten aanvaardden het uitgangspunt van het oorspronkelijke voorstel niet waarbij het Gemeenschapsrecht inzake asielprocedures diende te voorzien in een drie-traps systeem, bestaande uit een beroep op een toetsingsinstantie waarvan de aard door de lidstaten moest worden gedefinieerd, en, voor alle asielzoekers in de lidstaten, toegang tot beroep bij een rechtbank. Aldus werden de vroegere artikelen 38 tot 40 overbodig. Bovendien is het beroepshoofdstuk gestroomlijnd en bevat het enkel nog wat essentieel is. De bepalingen inzake termijnen voor het nemen van beslissingen door de toetsingsinstanties en de gevolgen van niet-naleving van het vroegere artikel 35, de optionele procedure voor automatische toetsing in het vroegere artikel 36, de referenties naar vlote procedures voor gevallen bij grensposten in de vroegere artikelen 34, lid 5, en 39, lid 4, zijn geschrapt.

Het gewijzigd voorstel beperkt zichzelf tot het ontwikkelen van het beginsel van een recht op een doeltreffend beroep op een rechter in de plaats van de oorspronkelijke „institutionele” benadering. Het definieert het beginsel in artikel 34, lid 1, en werkt het verder uit in de overblijvende leden van artikel 34 en de andere artikelen van dit hoofdstuk. De notie van een doeltreffend beroep op een rechter is geïnspireerd door artikel 47 van het Handvest van grondrechten van de Europese Unie, dat op zijn beurt gebaseerd is op artikel 13 van het EVRM. In artikel 13 wordt verwezen naar „een doeltreffend rechtsmiddel voor een nationale instantie”. Artikel 47 van het Handvest verwijst naar een onafhankelijke en onpartijdige voorziening in rechte. Dit moet worden begrepen als een verwijzing naar een rechter. In het Gemeenschapsrecht is de bescherming uitgebreider dan in het kader van het EVRM, aangezien het het recht op een doeltreffend rechtsmiddel voor een rechterlijke instantie garandeert. Het Hof van Justitie legde dit beginsel vast in zijn jurisprudentie (zaak 222/84-Johnston v Chief Constable van RUC en zaak 222/86 Unectef/v Heylens). Volgens het Hof is het beginsel ook op de lidstaten van toepassing wanneer zij het Gemeenschapsrecht ten uitvoer leggen. De elementen „onafhankelijk en onpartijdig” zijn formele vereisten voor een doeltreffend rechtsmiddel en kunnen worden beschouwd als deel uitmakend van de notie „rechter”. De jurisprudentie van het Hof van Justitie onderscheidt ook andere vereisten voor een doeltreffend rechtsmiddel, zoals de bevoegdheid om een beslissing te bevestigen of nietig te verklaren.

Gezien de keuze die door de Raad werd gemaakt om de lidstaten er niet toe te verplichten over een twee-traps beroepssysteem in asielgevallen te beschikken, en de hierboven bedoelde jurisprudentie, is het duidelijk dat waar slechts één beroep bestaat, bijvoorbeeld in sommige landen bij kennelijk ongegronde of niet-ontvankelijke verzoeken, dit bij een rechter dient te worden ingesteld. In deze zin kunnen de conclusies van de Raad, die de mogelijkheid van een beroep op „een quasi-rechterlijke instantie” insluiten, door de Commissie niet worden gevolgd.

Het beginsel van een doeltreffend rechtsmiddel op een rechter sluit niet uit dat de lidstaten beschikken over een bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor toetsing vóór een beroep bij een rechtbank. Dit betekent dat een doeltreffend rechtsmiddel kan leiden tot ofwel een beroep op een rechter of een toetsing door een bestuursorgaan (bezwaar) gevolgd door een beroep op een rechter. Het is evenwel niet nodig een en ander in de tekst zelf neer te leggen.

Lid 2 bepaalt dat, ongeacht of de beslissing is genomen in het kader van de normale dan wel de versnelde procedure, het doeltreffend rechtsmiddel altijd de mogelijkheid moet inhouden van een onderzoek door de rechtbank van zowel de feitelijke als de rechtsgronden.

Lid 3 waarborgt dat, wanneer de autoriteiten in de lidstaten weigeren het geval na onderbreking opnieuw in behandeling te nemen, beroep mogelijk is. Op dezelfde wijze moet beroep op een rechter mogelijk zijn tegen beslissingen betreffende termijnen en de uitbreiding ervan overeenkomstig artikel 24. Het eerste lid leidt tot een recht op beroep tegen een weigering van verdere behandeling van een hernieuwd verzoek overeenkomstig Hoofdstuk II zoals bedoeld in de artikelen 33 en 34.

Artikelen 39 en 40

Overeenkomstig het verzoek in de conclusies van de Raad om een voldoende onderscheid tussen de normale en de versnelde procedures te ontwikkelen, wordt voorgesteld afzonderlijke artikelen in te voeren betreffende de toetsing van een beroep tegen een beslissing die in het kader van één van deze procedures is genomen.

Het voornaamste onderscheid tussen de versnelde en de normale beroepsprocedure ligt in het recht om te verblijven op het grondgebied, in de transitzones van havens en luchthavens of aan de grens van de betrokken lidstaat, in afwachting van de uitkomst van het bezwaar of het beroep (nadien genoemd: schorsende werking). Indien een beslissing in het kader van de normale procedure wordt genomen, wordt aangenomen dat het bezwaar of beroep gericht tegen de beslissing automatisch schorsende werking zal hebben (artikel 39, lid 1, doch de lidstaten mogen daarvan enkel afwijken op grond van wetgeving of regelgeving die van kracht zijn op de datum van goedkeuring van deze richtlijn). Terwijl dezelfde aanname geldt voor de versnelde procedure, wordt geen stilstand-beding voorgesteld, en vereisen de bepalingen alleen dat de lidstaten in hun nationaal recht opnemen in welke gevallen er geen schorsende werking is (artikel 40, lid 1).

Het andere onderscheid betreft de gevallen waarin een uitzondering kan worden gemaakt op de regel dat, wanneer er geen (automatische) schorsende werking is, op een beslissing van een rechter inzake een verzoek om in een bijzonder individueel geval toch schorsende werking te verlenen, moet worden gewacht alvorens uitzetting kan plaatsvinden. Een en ander volgt uit het feit dat verschillende beslissingen in het kader van de procedure worden genomen. De beslissingen betreffende de in artikel 40, lid 3, bedoelde uitzonderingen worden altijd in het kader van versnelde procedures genomen.

Artikel 41

Dit artikel verenigt en wijzigt het vroegere artikel 34, leden 1 tot 4, waardoor de lidstaten wordt verzocht vooraf, om redenen van rechtszekerheid, regels betreffende termijnen en de bevoegdheden van de nationale rechters of bestuursorganen vast te stellen die verantwoordelijk zijn voor respectievelijk beroep en bezwaar overeenkomstig het nieuwe artikel 38. Een tweede lid werd toegevoegd in aansluiting op discussies over de kwestie van intrekken of afzien van het verzoek tijdens beroepsprocedures.

Hoofdstuk V

Algemene en slotbepalingen

Artikel 42

Het vroegere artikel 41 betreffende de tenuitvoerlegging van de richtlijn zonder discriminatie wordt gewijzigd om rekening te houden met de bewoordingen van artikel 21 van het Handvest van grondrechten van de Europese Unie, dat na de goedkeuring van het oorspronkelijke voorstel plechtig werd uitgevaardigd.

Artikel 43

Het vroegere artikel 42 inzake sancties blijft ongewijzigd.

Artikel 44

Het vroegere artikel 43 inzake het verslag van de Commissie over de toepassing van de richtlijn blijft ongewijzigd, behalve wat betreft enkele kleine redactionele wijzigingen en de tussentijd tussen de verslagen. Ingevolge de amendementen 8 en 101 van het Europees Parlement wordt voorgesteld om de twee jaar over de toepassing van de richtlijn regelmatig verslag uit te brengen. De Commissie steunt dit amendement, op voorwaarde dat het geen precedent vormt voor alle communautair asielrecht. Er wordt van uitgegaan dat deze richtlijn voor het gemeenschappelijk Europees asielstelsel van bijzonder belang is aangezien de procedureregels voorafgaan aan en een voorwaarde vormen voor de uitoefening van de rechten in het kader van ander communautair asielrecht, zoals het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatzonderen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven (COM(2001) 510 def.).

Artikel 45

Een regel is toegevoegd betreffende de mededeling aan de Commissie van de tekst van de bepalingen van de nationale wetgeving die de lidstaten goedkeuren op het door deze richtlijn bestreken gebied, en de termijn voor omzetting wordt gewijzigd.

Artikelen 46 en 47

De vroegere artikelen 45 en 46 blijven ongewijzigd.

Bijlage I

Bijlage I wordt in de eerste plaats gewijzigd als resultaat van de amendementen van het Europees Parlement (nummers 102, 108, 110). In de tweede plaats stelde de Raad een aantal wijzigingen voor. In de oorspronkelijke Bijlage werd geen rekening gehouden met de situatie waarin een land het Verdrag van Genève heeft geratificeerd doch nog geen passende regels heeft ingevoerd. Wanneer een dergelijk land niettemin steeds in de praktijk de normen naleeft die in het Verdrag van Genève zijn neergelegd met betrekking tot de rechten van personen die internationale bescherming behoeven in de zin van dit Verdrag, zoals bevestigd door de UNHCR, moet het land als veilig derde land kunnen worden aangemerkt.

Wat betreft deel II van Bijlage I, werd een tekst toegevoegd om uitdrukkelijk in de richtlijn te vermelden dat, voor die lidstaten welke per geval over de veiligheid van een derde land en niet door aanwijzing op een lijst oordelen, het niet nodig is de individuele beslissing op de algemene en openbare manier te motiveren zoals uiteengezet in dit deel van de Bijlage. Een vergelijkbare bepaling is toegevoegd aan deel II van Bijlage II.

Bijlage II

De wijzigingen (vervanging van „over het algemeen” door „steeds” en „instellingen” door „structuren”) zijn het resultaat van amendement 111 van het Europees Parlement.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 63, punt 1, onder d),

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Een gemeenschappelijk asielbeleid, dat een gemeenschappelijk Europees asielstelsel omvat, is een wezenlijk aspect van de doelstelling van de Europese Unie om geleidelijk een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid tot stand te brengen, die openstaat voor diegenen die onder druk van de omstandigheden op wettige wijze in de Europese Gemeenschap bescherming zoeken.
- (2) De Europese Raad is bij zijn bijzondere bijeenkomst van 15 en 16 oktober 1999 in Tampere overeengekomen te werken aan de instelling van een gemeenschappelijk Europees asielstelsel dat stoelt op de volledige en niet-restrictieve toepassing van het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen, als aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967, en zo te garanderen dat niemand wordt teruggestuurd naar het land van vervolging, en dus het verbod op uitzetting of terugleiding te handhaven (non-refoulement).
- (3) Volgens de Conclusies van Tampere moesten in het kader van dit stelsel op korte termijn gemeenschappelijke normen voor een eerlijke en doeltreffende asielprocedure worden opgesteld en op de langere termijn communautaire regels worden geformuleerd die leiden tot een gemeenschappelijke asielprocedure in de Europese Gemeenschap.
- (4) Het vaststellen van minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus is derhalve een eerste maatregel op het gebied van asielprocedures, die geen beletsel vormt voor eventuele andere maatregelen die moeten worden genomen uit hoofde van artikel 63, punt 1, onder d), van het Verdrag of uit hoofde van de doelstelling die in de Conclusies van Tampere is geformuleerd.
- (5) Deze richtlijn is in de eerste plaats bedoeld om in de Europese Gemeenschap een minimumkader voor procedures ter bepaling van de status van vluchtelingen in te voeren, dat ervoor zorgt dat geen van de lidstaten asielzoekers op enigerlei wijze uitzet of terugleidt naar de grenzen van het grondgebied waar hun leven of vrijheid wordt bedreigd in verband met hun ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of hun politieke overtuiging.
- (6) Met het oog op deze doelstelling wordt in de conclusies van de Raad betreffende de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus van 7 december 2001 (zoals herzien op 18 december 2001) beklemtoond dat asielzoekers over belangrijke garanties moeten beschikken met betrekking tot de besluitvorming en dat de beslissingen van optimale kwaliteit moeten zijn, zonder dat daarbij het streven naar doeltreffende procedures wordt ondermijnd. Daarnaast moet het toekomstige instrument ook de minimumnormen voor een normale procedure bevatten en de mogelijkheid bieden versnelde procedures in te voeren of te handhaven, waarbij voldoende onderscheid tussen de verschillende procedures moet worden gemaakt.

- (7) Deze richtlijn neemt de grondrechten in acht en gaat met name uit van de beginselen die in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie zijn vastgelegd als algemene beginselen van het gemeenschapsrecht. Deze richtlijn is er in het bijzonder op gericht de menselijke waardigheid, het recht op asiel van asielzoekers en personen te hunnen laste en de bescherming in geval van verwijdering, uitzetting of uitlevering volledig te eerbiedigen, en daarmee de toepassing van de artikelen 1, 18 en 19 van het Handvest te bevorderen.
- (8) Deze richtlijn moet ten uitvoer worden gelegd zonder de bestaande internationale verplichtingen van de lidstaten in het kader van mensenrechteninstrumenten geweld aan te doen.
- (9) Deze richtlijn mag geen afbreuk doen aan het Protocol inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, dat aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap is gehecht.
- (10) Asielprocedures moeten niet zo langdurig zijn dat degenen die internationale bescherming behoeven lange tijd in onzekerheid moeten verkeren voordat er in hun geval een beslissing wordt genomen, terwijl anderzijds personen die geen internationale bescherming nodig hebben maar die op het grondgebied van een lidstaat wensen te verblijven, een asielverzoek zien als een manier om hun verblijf met ettelijke jaren te verlengen. Tegelijkertijd moeten asielprocedures de nodige waarborgen bevatten om ervoor te zorgen dat degenen die internationale bescherming behoeven, als zodanig worden erkend.
- (11) Aan de hand van de minimumnormen die in deze richtlijn zijn vervat, kunnen de lidstaten een snelwerkend en eenvoudig systeem opzetten waarmee asielverzoeken vlug en correct kunnen worden behandeld overeenkomstig de internationale verplichtingen en de grondwetten van de lidstaten.
- (12) Een snelwerkend en eenvoudig systeem voor procedures in de lidstaten zou, vooropgesteld dat de nodige waarborgen zijn ingebouwd, kunnen bestaan uit een enkel beroep op de rechter tegen de beslissing.
- (13) Teneinde ervoor te zorgen dat personen die bescherming behoeven als vluchteling in de zin van artikel 1, onder A, van het Verdrag van Genève correct als zodanig worden erkend, moeten de waarborgen inhouden dat elke asielzoeker daadwerkelijk toegang heeft tot de procedures, in de gelegenheid wordt gesteld met de bevoegde autoriteiten samen te werken en te communiceren om de voor zijn zaak relevante feiten uiteen te zetten, en over voldoende procedurele waarborgen beschikt om zijn rechten in alle fasen van de procedure te doen gelden.
- (14) Teneinde te kunnen beschikken over een systeem voor een vlugge erkenning van asielzoekers die internationale bescherming behoeven als vluchteling in de zin van artikel 1, onder A, van het Verdrag van Genève, moeten de lidstaten anderzijds de mogelijkheid hebben om op basis van duidelijke, vooraf vastgestelde criteria een aantal soorten asielverzoeken te behandelen via versnelde procedures, zoals asielverzoeken die niet inhoudelijk hoeven te worden beoordeeld, verzoeken waarvan wordt vermoed dat ze kennelijk ongegrond zijn, hernieuwde verzoeken waarbij geen nieuw bewijs of nieuwe argumenten worden aangevoerd, en verzoeken van personen van wie wordt onderzocht of zij het recht hebben om het grondgebied van de lidstaten te betreden.
- (15) Het is van essentieel belang dat versnelde procedures de nodige waarborgen bieden die ervoor zorgen dat eerdere twijfels van de statusbepalende autoriteit kunnen worden weggenomen, zodat personen die bescherming behoeven, alsnog als zodanig kunnen worden erkend. Daarom moeten voor deze procedures in beginsel dezelfde minimumwaarborgen en -vereisten gelden ten aanzien van het besluitvormingsproces als voor de normale procedures, vooropgesteld dat dit noodzakelijk is met het oog op het doel van de desbetreffende procedure. De normen betreffende procedures voor hernieuwde verzoeken waarbij geen nieuw bewijs of nieuwe argumenten worden aangevoerd en procedures om te beslissen over het recht op toegang van een asielzoeker, zijn dan evenredig met het specifieke doel van dergelijke procedures.
- (16) Als procedurele minimumnormen voor alle asielzoekers in alle procedures moeten met name worden beschouwd: toegang tot de procedure, het recht om te blijven in afwachting van een beslissing van de beslissingsautoriteit, toegang tot de diensten van een tolk om de eigen zaak uiteen te zetten in geval van een onderhoud met de autoriteiten, de mogelijkheid om contact op te nemen met de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de vluchtelingen (UNHCR) of met andere organisaties die namens de UNHCR optreden, het recht op passende kennisgeving van een beslissing, motivering van die beslissing in feite en in rechte, de mogelijkheid om een rechtshulpverlener of andere raadsman te raadplegen, en het recht om op beslissende momenten in de procedure te worden ingelicht over hun rechtspositie, in een taal die zij redelijkerwijs geacht kunnen worden te begrijpen.
- (17) Voorts moeten voor personen die een bijzondere behandeling behoeven, zoals alleenstaande minderjarigen, specifieke procedurele waarborgen worden vastgelegd.
- (18) Als minimumvereiste voor het besluitvormingsproces in alle procedures kan worden gesteld dat beslissingen op basis van de feiten moeten worden genomen door instanties die bevoegd zijn op het gebied van asiel- en vluchtelingenzaken.
- (19) Tegen een beslissing over een asielverzoek moet beroep kunnen worden ingesteld op de rechter, die de zaak feitelijk en juridisch onderzoekt. De asielzoeker moet beschermd zijn tegen uitzetting tot de rechter zich heeft uitgesproken over zijn of haar recht om te blijven in afwachting van de uitkomst van het beroep, behalve in een beperkt aantal in deze richtlijn beschreven gevallen, waar dit bijvoorbeeld om redenen van nationale veiligheid of openbare orde niet van toepassing is.
- (20) Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens ⁽¹⁾, is van toepassing op de persoonsgegevens die in het kader van de toepassing van deze richtlijn worden verwerkt. Richtlijn 95/46/EG is ook van toepassing op de verstrekking van gegevens door de lidstaten aan de UNHCR in het kader van de uitoefening van zijn mandaat krachtens het Verdrag van Genève. Deze verstrekking hangt af van het beschermingsniveau voor persoonsgegevens dat door de UNHCR passend wordt geacht.

(¹) PB L 281 van 23.11.1995, blz. 1.

- (21) Het feit dat het om minimumnormen gaat, houdt vanzelfsprekend in dat het de lidstaten vrij staat gunstiger regelingen in te voeren of te handhaven voor personen die om internationale bescherming verzoeken, indien wordt verondersteld dat de betrokkene het verzoek indient omdat hij vluchteling is in de zin van artikel 1, onder A, van het Verdrag van Genève.
- (22) In deze geest moeten de lidstaten worden aangemoedigd om de bepalingen van deze richtlijn toe te passen op procedures waarin wordt beslist over verzoeken om andere vormen van bescherming dan die op grond van het Verdrag van Genève, voor personen die niet als vluchteling worden erkend, waarbij met name rekening wordt gehouden met Richtlijn . . . van de Raad [Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven].
- (23) De lidstaten dienen sancties vast te stellen voor inbreuken op de nationale bepalingen die ter uitvoering van deze richtlijn zijn vastgesteld.
- (24) De toepassing van deze richtlijn dient regelmatig en tenminste om de twee jaar te worden beoordeeld.
- (25) Overeenkomstig het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel van artikel 5 van het EG-Verdrag, kunnen de doelstellingen van het overwogen optreden, namelijk het vaststellen van minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus, niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt. Zij kunnen derhalve vanwege de omvang en de gevolgen van het optreden beter door de Gemeenschap worden verwezenlijkt. Deze richtlijn blijft beperkt tot het minimum dat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken en reikt niet verder dan hetgeen daartoe nodig is,
- internationale bescherming op grond van het Verdrag van Genève. Elk verzoek om internationale bescherming wordt beschouwd als een asielverzoek, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk om een andere vorm van bescherming vraagt die afzonderlijk kan worden aangevraagd;
- c) „asielzoeker”: een persoon die een asielverzoek heeft ingediend waarover nog geen definitieve beslissing is genomen;
- d) „definitieve beslissing”: een beslissing waartegen alle beroepsmogelijkheden op grond van deze richtlijn zijn uitgeput;
- e) „beslissende autoriteit”: elk semi-gerechtigd of bestuurlijk orgaan in de lidstaten dat belast is met de behandeling van asielverzoeken en bevoegd is in eerste instantie beslissingen daarover te nemen;
- f) „vluchteling”: eenieder die voldoet aan de criteria van artikel 1, onder A, van het Verdrag van Genève, zoals die zijn opgenomen in Richtlijn . . . van de Raad [Voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven];
- g) „vluchtelingenstatus”: de status die een lidstaat toekent aan eenieder die als vluchteling tot het grondgebied van die lidstaat wordt toegelaten;
- h) „alleenstaande minderjarigen”: iedere persoon jonger dan achttien jaar die zonder begeleiding van een volwassene die krachtens de wet of het gewoonterecht voor hem verantwoordelijk is, op het grondgebied van een lidstaat aankomt, zolang hij niet daadwerkelijk onder de hoede staat van zo'n volwassene, en iedere minderjarige die na binnenkomst zonder begeleiding op het grondgebied van de lidstaat wordt achtergelaten;
- i) „vertegenwoordiger”: een persoon of organisatie die optreedt als voogd van een alleenstaande minderjarige, een nationale organisatie die belast is met de zorg voor de alleenstaande minderjarige en toeziet op zijn welzijn, of elke andere passende vertegenwoordiging die in het belang van de minderjarige is aangewezen;
- j) „bewaring”: vrijheidsbeperking waarbij de lidstaat de bewegingsvrijheid van een asielzoeker ernstig beperkt tot een begrensd gebied;
- k) „intrekking van de vluchtelingenstatus”: de beslissing van een bevoegd orgaan om iemands vluchtelingenstatus in te trekken op grond van artikel 1, onder C, van het Verdrag van Genève of op grond van artikel 33, lid 2 van dat Verdrag;
- l) „nietigverklaring van de vluchtelingenstatus”: de beslissing van een beslissende autoriteit om iemands vluchtelingenstatus vervallen te verklaren op grond van aanwijzingen dat deze persoon nooit als vluchteling erkend had mogen worden;
- m) „op het grondgebied van de lidstaat blijven”: aan de grens, in transitzones van een haven of een luchthaven of op het grondgebied van de lidstaat waarin het asielverzoek is ingediend of wordt behandeld, verblijven.

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Doelstelling

Deze richtlijn is bedoeld om minimumnormen vast te stellen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus.

Artikel 2

Definities

In de zin van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) „Verdrag van Genève”: het Verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, zoals aangevuld bij het Protocol van New York van 31 januari 1967;
- b) „Asielverzoek”: een verzoek dat bij een lidstaat wordt ingediend en dat kan worden beschouwd als een verzoek om

*Artikel 3***Werkingsfeer**

1. Deze richtlijn is van toepassing op alle asielverzoeken die aan de grens, in transitzones van havens en luchthavens of op het grondgebied van de lidstaten worden ingediend.
2. De richtlijn is niet van toepassing op verzoeken om diplomatiek of territoriaal asiel die worden ingediend bij diplomatieke of consulaire vertegenwoordigingen van de lidstaten.
3. De lidstaten kunnen besluiten de bepalingen van deze richtlijn ook toe te passen op procedures waarin wordt beslist over verzoeken om andere vormen van bescherming dan die welke voortvloeit uit het Verdrag van Genève van personen die niet als vluchteling worden beschouwd.

*Artikel 4***Gunstiger bepalingen**

De lidstaten kunnen gunstiger normen voor de procedures voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus invoeren of handhaven, voor zover deze verenigbaar zijn met deze richtlijn.

HOOFDSTUK II

UITGANGSPUNTEN EN WAARBORGEN

*Artikel 5***Toegang tot de procedure**

1. De lidstaten zorgen ervoor dat asielverzoeken nooit worden afgewezen of van behandeling worden uitgesloten op grond van het enkele feit dat zij niet zo snel mogelijk zijn ingediend.
2. De lidstaten kunnen voorschrijven dat asielverzoeken in persoon moeten worden ingediend.
3. De lidstaten zorgen ervoor dat elke meerderjarige het recht heeft een eigen afzonderlijk asielverzoek in te dienen.

De lidstaten kunnen echter wettelijk bepalen:

- a) in welke gevallen een minderjarige niet zelf een asielverzoek kan indienen en het verzoek namens hem door iemand anders moet worden ingediend;
  - b) in welke gevallen het asielverzoek van een alleenstaande minderjarige moet worden ingediend door een vertegenwoordiger als bedoeld in artikel 15, lid 1.
4. De lidstaten kunnen wettelijk bepalen dat een asielzoeker een asielverzoek namens personen te zijnen laste, minderjarigen inbegrepen, mag indienen. De lidstaten zorgen ervoor dat in dergelijke gevallen de ten laste van de asielzoeker komende meerderjarigen en minderjarigen die niet onder punt a) van lid 3 vallen, ermee moeten instemmen dat namens hen een asielverzoek wordt ingediend, en dat zij, indien zij daar niet mee instemmen, zelf een asielverzoek kunnen indienen.

Wanneer een persoon die ten laste komt van een asielzoeker een eigen asielverzoek indient nadat hij ermee heeft ingestemd dat namens hem een verzoek wordt ingediend, kan het door hemzelf ingediende verzoek worden afgewezen op basis van het reeds namens hem ingediende verzoek.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat de procedures die in deze richtlijn worden beschreven, zo snel mogelijk worden ingevoerd.
6. De lidstaten zorgen ervoor dat:
  - a) alle instanties tot welke asielzoekers zich aan de grens of op het grondgebied van de lidstaten kunnen richten, beschikken over instructies betreffende de behandeling van asielverzoeken, inclusief de instructie de asielverzoeken samen met alle relevante informatie ter behandeling aan de bevoegde autoriteit door te geven.
  - b) het personeel van deze instanties de nodige opleiding heeft genoten om een asielverzoek als zodanig te herkennen en kan handelen overeenkomstig de instructies.

*Artikel 6***Het recht om te blijven gedurende de behandeling van het asielverzoek**

1. De lidstaten staan asielzoekers toe op hun grondgebied te blijven totdat de beslissingsautoriteit een beslissing heeft genomen.
2. De lidstaten kunnen alleen een uitzondering maken voor de gevallen waarin een hernieuwd asielverzoek overeenkomstig de artikelen 33 en 34 niet verder zal worden behandeld.

*Artikel 7***Vereisten voor de behandeling van asielverzoeken**

1. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Met het oog hierop zorgen de lidstaten ervoor dat:
  - a) Het onderzoek naar en de beslissing op asielverzoeken individueel, objectief en onpartijdig wordt verricht danwel genomen;
  - b) nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, waaronder de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor Vluchtelingen (UNHCR), over de algemene situatie in de landen van oorsprong van asielzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat asielverzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;
  - c) het personeel dat asielverzoeken behandelt en daarover beslist over voldoende kennis beschikt met betrekking tot de normen die van toepassing zijn op het gebied van het asiel- en vluchtelingenrecht.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat de in hoofdstuk IV bedoelde instanties toegang krijgen tot de in lid 1, onder b) bedoelde algemene informatie die zij nodig hebben om hun taak uit te oefenen.

Artikel 8

Vereisten voor een beslissing van de beslissingsautoriteit

1. De lidstaten zorgen ervoor dat beslissingen over asielverzoeken schriftelijk worden bekendgemaakt.

2. Zij zorgen er tevens voor dat bij afgewezen asielverzoeken de feitelijke en juridische gronden voor de afwijzing in de beslissing worden vermeld en dat schriftelijk informatie wordt verstrekt over de wijze waarop tegen een negatieve beslissing in beroep kan worden gegaan.

Artikel 9

Waarborgen voor asielzoekers

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ten aanzien van de in hoofdstuk III van deze richtlijn vervatte procedures voor alle asielzoekers de volgende waarborgen gelden:

- a) zij moeten in een taal die zij redelijkerwijze geacht kunnen worden te begrijpen, worden ingelicht over de te volgen procedure en over hun rechten en verplichtingen tijdens de procedure. Deze informatie moet tijdig genoeg worden verstrekt om asielzoekers in staat te stellen de in deze richtlijn gewaarborgde rechten uit te oefenen en de in de artikel 16 en artikel 20, lid 1, vervatte verplichtingen na te komen;
- b) zij moeten, voor zover dit redelijk is, gebruik kunnen maken van de diensten van een tolk als zij hun zaak voorleggen aan de bevoegde autoriteiten. De lidstaten beschouwen het verlenen van deze diensten als redelijk wanneer de beslissingsautoriteit de asielzoeker oproept voor een gehoor voordat over het verzoek wordt beslist. In dit geval worden, evenals in andere gevallen waarin de bevoegde autoriteiten een beroep doen op een tolk, de diensten van de tolk betaald uit openbare middelen;
- c) het mag asielzoekers niet onmogelijk worden gemaakt contact op te nemen met de UNHCR of met een andere organisatie die krachtens een overeenkomst met de betrokken lidstaat namens de UNHCR optreedt op het grondgebied van die lidstaat;
- d) de beslissing van de beslissingsautoriteit op het asielverzoek moet binnen een redelijke termijn en op gepaste wijze worden bekend gemaakt. Indien een rechtskundig adviseur of een andere raadsman optreedt als vertegenwoordiger van de asielzoeker, kunnen de lidstaten besluiten de kennisgeving van de beslissing tot deze vertegenwoordiger te richten in plaats van tot de asielzoeker zelf.
- e) zij moeten in een taal die zij redelijkerwijze kunnen worden geacht te begrijpen in kennis worden gesteld van de beslissing van de beslissingsautoriteit indien zij niet worden bijgestaan of vertegenwoordigd door een rechtshulpverlener of een andere raadsman. Daarbij wordt ook informatie verstrekt over de manier waarop een negatieve beslissing kan worden aangevochten.

2. Elke meerderjarige onder de in artikel 5, lid 4, bedoelde personen die ten laste van de asielzoeker komen, wordt persoonlijk ingelicht over de mogelijkheid om de bevoegde autoriteiten informatie te verstrekken over het asielverzoek voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt.

De lidstaten zorgen ervoor dat de in lid 1, onder b), c), en d) beschreven waarborgen voor alle asielzoekers ook gelden voor de in hoofdstuk IV beschreven procedures.

Artikel 10

Uitnodiging voor een persoonlijk gehoor

1. Alvorens een beslissing wordt genomen door de beslissende autoriteit, wordt de asielzoeker in de gelegenheid gesteld een persoonlijk onderhoud te hebben over zijn asielverzoek met een daartoe naar nationaal recht bevoegde persoon.

De lidstaten kunnen echter bepalen dat minderjarigen onder een bepaalde leeftijd niet gehoord hoeven te worden.

2. Er kan worden afgezien van een persoonlijk gehoor indien, op basis van een individuele beoordeling:

- a) de beslissingsautoriteit een positieve beslissing kan nemen op basis van het beschikbare bewijs;
- b) de bevoegde autoriteit van oordeel is dat de asielzoeker niet in staat is tot een persoonlijk gehoor als gevolg van blijvende omstandigheden waarop hij geen invloed heeft. Bij twijfel kunnen de lidstaten een medisch of psychologisch attest verlangen;
- c) de bevoegde autoriteit niet binnen een redelijke termijn kan zorgen voor een tolk, zoals bedoeld in artikel 11, lid 2, onder b);
- d) de bevoegde autoriteit het gehoor niet kan voeren omdat de asielzoeker, zonder geldige reden, niet heeft gereageerd op uitnodigingen voor een gehoor.

3. In gevallen zoals bedoeld in de tweede alinea van lid 1 en in lid 2, onder b), c) en d), wordt de asielzoeker, voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt, in de gelegenheid gesteld om opmerkingen te maken in plaats van voor een persoonlijk gehoor te verschijnen, zo nodig met behulp van een rechtshulpverlener of een andere raadsman en/of, in het geval van minderjarigen, van een vertegenwoordiger.

Indien de asielzoeker geen persoonlijk gehoor kan hebben met de bevoegde autoriteiten omdat deze niet binnen een redelijke termijn kunnen zorgen voor een tolk, zoals bedoeld in artikel 11, lid 2, onder b), verstrekken de lidstaten kosteloos bijstand van een rechtshulpverlener of een andere raadsman en/of indien het een alleenstaande minderjarige betreft, een vertegenwoordiger, voordat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt, zodat namens de asielzoeker opmerkingen kunnen worden gemaakt.

4. Het feit dat geen persoonlijk gehoor heeft plaatsgevonden om een van de in lid 2 genoemde redenen en geen opmerkingen werden ontvangen zoals bedoeld in lid 3, belet de beslissingsautoriteit niet om een beslissing te nemen over het asielverzoek.

Het feit dat geen persoonlijk gehoor heeft plaatsgevonden op grond van een van de in lid 2 of lid 3 genoemde redenen, heeft op zichzelf geen negatieve invloed op de beslissing van de beslissingsautoriteit.

*Artikel 11***Vereisten voor het persoonlijk gehoor**

1. Bij een persoonlijk gehoor zijn doorgaans geen familieleden aanwezig.
2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat een persoonlijk gehoor plaatsvindt in zodanige omstandigheden dat een asielzoeker de gronden voor zijn asielverzoek uitvoerig uiteen kan zetten. Met het oog hierop zorgen de lidstaten ervoor dat zij:
  - a) bij het aanwijzen van de gesprekspartner van de asielzoeker bij het persoonlijk gehoor en de tolk, zich inspannen om zoveel mogelijk rekening te houden met de persoonlijke of algemene omstandigheden die een rol spelen bij het asielverzoek, met inbegrip van de culturele achtergrond of kwetsbaarheid van de asielzoeker, voor zover dat op voorhand mogelijk is en de autoriteiten op de hoogte zijn van dergelijke omstandigheden;
  - b) een tolk kiezen die in staat is de communicatie tussen de asielzoeker en zijn gesprekspartner bij het persoonlijk gehoor goed te doen verlopen. Daarbij hoeft niet noodzakelijkerwijs gebruik te worden gemaakt van de taal waaraan de asielzoeker de voorkeur geeft, indien er een andere taal kan worden gebruikt die hij redelijkerwijs kan worden geacht te begrijpen.

*Artikel 12***Status van de schriftelijke weergave van een persoonlijk gehoor in de procedure**

1. De lidstaten zorgen ervoor dat van elk persoonlijk gehoor een schriftelijk verslag wordt gemaakt.
2. De lidstaten zorgen ervoor dat asielzoekers tijdig toegang hebben tot het schriftelijk verslag van het persoonlijk gehoor waarop de beslissing is of wordt gebaseerd.
3. De lidstaten kunnen bepalen dat de asielzoeker de inhoud van de schriftelijk verslag van het persoonlijk gehoor moet goedkeuren.

In dat geval bieden de lidstaten de asielzoeker de mogelijkheid om correcties van verkeerd vertaalde of verkeerd begrepen passages in de schriftelijk verslag voor te stellen.

De weigering van een asielzoeker om de inhoud van het schriftelijk verslag van het persoonlijk onderhoud goed te keuren, belet de beslissingsautoriteit niet om een beslissing over het asielverzoek te nemen.

*Artikel 13***Recht op rechtsbijstand en vertegenwoordiging**

1. De lidstaten stellen de asielzoekers in alle fasen van de procedure, inclusief na een afwijzende beslissing, in de gelegenheid daadwerkelijk een rechtshulpverlener of ander raadsman te raadplegen over met hun asielverzoek samenhangende aangelegenheden.
2. In geval van een afwijzende beslissing van een beslissingsautoriteit zorgen de lidstaten ervoor dat, onverminderd dit lid, op verzoek kosteloos rechtsbijstand wordt verleend.

De lidstaten kunnen:

- a) beslissen kosteloze rechtsbijstand alleen ter beschikking te stellen van diegenen die niet over voldoende middelen beschikken en voor zover deze bijstand noodzakelijk is om te waarborgen dat zij daadwerkelijk toegang hebben tot de rechter;
- b) de kosteloos verleende rechtsbijstand te beperken tot rechtshulpverleners of andere raadslieden die door het nationale recht uitdrukkelijk zijn aangewezen om de asielzoekers bij te staan en/of te vertegenwoordigen.

*Artikel 14***Rechten van de rechtshulpverlener of raadsman**

1. De lidstaten zorgen ervoor dat een rechtshulpverlener of ander raadsman die de asielzoeker overeenkomstig de bepalingen van het nationale recht bijstaat of vertegenwoordigt toegang heeft tot die informatie in het dossier van de asielzoeker die door de in hoofdstuk IV bedoelde autoriteiten moet worden onderzocht.

De lidstaten zorgen ervoor dat de rechtshulpverlener of andere raadsman die de asielzoeker bijstaat of vertegenwoordigt toegang heeft tot gesloten ruimten om de asielbezoeker te bezoeken. De lidstaten kunnen de mogelijkheid om asielzoekers in gesloten ruimten te bezoeken alleen beperken wanneer deze beperking krachtens de nationale wet- of regelgeving objectief nodig is met het oog op de veiligheid van de ruimte of om een doeltreffende behandeling van het asielverzoek te garanderen, mits de toegang van de rechtshulpverlener of andere raadsman daardoor niet ernstig wordt belemmerd of onmogelijk gemaakt.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de rechtshulpverlener of andere raadsman die een asielzoeker bijstaat of vertegenwoordigt tijdig in kennis wordt gesteld van het tijdstip en de plaats van het persoonlijk gehoor van de asielzoeker zoals bedoeld in de artikelen 10, 11 en 12, en dat hij dit mag bijwonen.

Onverminderd dit artikel of artikel 15, lid 1, onder b), stellen de lidstaten regels vast betreffende de aanwezigheid van een rechtshulpverlener of ander raadsman bij elk ander gehoor in de procedure.

*Artikel 15***Waarborgen voor alleenstaande minderjarigen**

1. De lidstaten zorgen ervoor dat ten aanzien van alle in deze richtlijn vervatte procedures en onverminderd de artikelen 10 en 12, de volgende waarborgen voor alleenstaande minderjarigen gelden:

- a) er dient zo snel mogelijk een vertegenwoordiger te worden aangewezen om hen bij de behandeling van het asielverzoek te vertegenwoordigen en/of bij te staan;
- b) de vertegenwoordiger moet in de gelegenheid worden gesteld de alleenstaande minderjarige te helpen zich op het persoonlijke gehoor voor te bereiden. De lidstaten staan de vertegenwoordiger toe bij dit gehoor aanwezig te zijn, vragen te stellen of opmerkingen te maken.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat:

- a) indien een alleenstaande minderjarige een persoonlijk gehoor zoals bedoeld in de artikelen 10, 11 en 12 heeft over zijn asielverzoek, dit gehoor wordt gevoerd door een persoon die de nodige kennis heeft van de bijzondere behoeften van minderjarigen;
- b) een ambtenaar die is opgeleid om in te spelen op de bijzondere behoeften van minderjarigen de beslissing met betrekkingen tot het asielverzoek van een alleenstaande minderjarige neemt.

3. De lidstaten die gebruik maken van medische onderzoeken om de leeftijd van een alleenstaande minderjarige vast te stellen, zorgen ervoor dat:

- a) de alleenstaande minderjarige voordat het asielverzoek wordt behandeld, in een taal waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen dat hij deze begrijpt, in kennis wordt gesteld van het feit dat mogelijk een medisch onderzoek zal worden verricht om zijn leeftijd vast te stellen;
- b) de beslissing om een asielverzoek van een alleenstaande minderjarige die heeft geweigerd het medisch onderzoek te ondergaan, af te wijzen, niet enkel op deze weigering wordt gebaseerd.

Artikel 16

Vaststelling van de feiten tijdens de procedure

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om de asielzoeker in de gelegenheid te stellen om te voldoen aan zijn verplichting om met de bevoegde autoriteiten samen te werken teneinde de feiten met betrekking tot zijn verzoek vast te stellen.

Een asielzoeker wordt geacht aan zijn verplichting te hebben voldaan wanneer hij zo volledig mogelijk kennis heeft gegeven van alle feiten met betrekking tot zijn verzoek die relevant zijn voor de behandeling ervan en deze voldoende tijdig met alle beschikbare bewijsmiddelen heeft gestaafd om het de beslissingsautoriteit mogelijk te maken een beslissing te nemen.

2. Een asielzoeker wordt geacht van alle voor zijn verzoek relevante feiten kennis te hebben gegeven wanneer hij verklaringen heeft overgelegd betreffende zijn leeftijd, achtergrond, identiteit, nationaliteit, reisroutes, identiteits- en reisdocumenten en de redenen waarom hij vreest te worden vervolgd.

Nadat de asielzoeker zich heeft ingespannen om zijn verklaringen betreffende de relevante feiten met alle beschikbare bewijzen te staven en een bevredigende verklaring voor het eventuele ontbreken van bewijsmateriaal heeft gegeven, stelt de beslissingsautoriteit bij de beoordeling van het bewijsmateriaal vast of zijn vrees voor vervolging gegrond is.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de beslissingsautoriteit de asielzoeker, ondanks het eventuele ontbreken van bewijsmateriaal voor een aantal van zijn verklaringen, het voordeel van de twijfel geeft wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) de asielzoeker heeft een oprechte inspanning geleverd om zijn verzoek te staven;
- b) alle beschikbare bewijzen zijn verkregen en, waar mogelijk, gecontroleerd;
- c) de met het onderzoek belaste instantie is ervan overtuigd dat de verklaringen van de asielzoeker samenhangend en

aannemelijk zijn en niet in strijd met algemeen bekende feiten die relevant zijn voor zijn asielverzoek.

Artikel 17

Bewaring in afwachting van een beslissing van de beslissingsautoriteit

1. Onverminderd artikel 18, mogen de lidstaten een asielzoeker niet in bewaring houden om de enkele reden dat zijn asielverzoek moet worden onderzocht voordat door de beslissingsautoriteit een beslissing wordt genomen.

De lidstaten kunnen een asielzoeker slechts tijdens de behandeling van het asielverzoek in bewaring nemen wanneer deze bewaring overeenkomstig een in de nationale wet- of regelgeving voorgeschreven procedure objectief nodig is voor een doeltreffende behandeling van het verzoek of wanneer het, gezien het persoonlijke gedrag van de asielzoeker, zeer waarschijnlijk is dat deze anders zal verdwijnen.

2. De lidstaten kunnen een asielzoeker ook in bewaring nemen tijdens de behandeling van zijn asielverzoek, wanneer er redenen zijn om aan te nemen dat de beperking van zijn bewegingsvrijheid nodig is om snel een beslissing te kunnen nemen. Bewaring om die reden mag niet langer duren dan twee weken.

3. De lidstaten voorzien in de mogelijkheid van een eerste rechterlijke toetsing en in vervolg toetsen door een rechter van het bevel tot bewaring van ingevolge lid 1 in bewaring genomen asielzoekers.

De lidstaten zorgen ervoor dat de rechterlijke instantie die wordt aangezocht om het bevel tot bewaring te toetsen bevoegd is te toetsen of de bewaring in overeenstemming is met de bepalingen van dit artikel.

Artikel 18

Bewaring na instemming met de overname overeenkomstig Verordening ... van de Raad

1. De lidstaten mogen de asielzoeker vanaf het ogenblik waarop een andere lidstaat ermee heeft ingestemd hem over te nemen of terug te nemen overeenkomstig Verordening ... van de Raad [tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij één van de lidstaten wordt ingediend] tot op het ogenblik waarop de asielzoeker aan de andere lidstaat wordt overgedragen in bewaring houden teneinde te voorkomen dat hij verdwijnt of illegaal op hun grondgebied verblijft. Bewaring om deze reden mag niet langer duren dan van één maand.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de autoriteit die wordt aangezocht om het bevel te toetsen, bevoegd is om de rechtmatigheid van de bewaring te onderzoeken overeenkomstig de bepalingen van dit artikel.

Artikel 19

Procedure in geval van intrekking van het asielverzoek

1. Wanneer een asielzoeker zijn asielverzoek uitdrukkelijk intrekt, zorgen de lidstaten ervoor dat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt overeenkomstig deze richtlijn om de behandeling van het verzoek te beëindigen of, mits de informatie om dat te doen beschikbaar is, het verzoek op een andere grond af te wijzen.

2. De lidstaten kunnen ook bepalen dat de beslissingsautoriteit kan beslissen de behandeling te beëindigen zonder een beslissing te nemen. In dat geval zorgen de lidstaten ervoor dat de beslissingsautoriteit een aantekening maakt in het dossier.

Artikel 20

Procedure ingeval het asielverzoek impliciet wordt ingetrokken of ingeval impliciet van het asielverzoek wordt afgezien

1. Wanneer er een gegronde reden is om aan te nemen dat een asielzoeker zijn asielverzoek impliciet heeft ingetrokken of dat hij impliciet van dit verzoek heeft afgezien, zorgen de lidstaten ervoor dat de beslissingsautoriteit een beslissing neemt overeenkomstig deze richtlijn om de behandeling van het verzoek te beëindigen of, mits de informatie om dat te doen beschikbaar is, het verzoek op een andere grond af te wijzen.

De lidstaten kunnen aannemen dat de asielzoeker zijn asielverzoek impliciet heeft ingetrokken of dat hij er impliciet van heeft afgezien wanneer is vastgesteld dat:

- a) hij niet binnen een redelijke termijn heeft voldaan aan zijn meldingsplicht of andere verplichtingen tot kennisgeving, heeft nagelaten te antwoorden op verzoeken om informatie die overeenkomstig artikel 16 van wezenlijk belang zijn voor zijn asielverzoek of niet is verschenen voor een persoonlijk gehoor zoals bedoeld in de artikelen 10, 11 en 12;
- b) hij is verdwenen of de plaats waar hij verbleef of werd vastgehouden zonder toestemming heeft verlaten, zonder binnen een redelijke termijn contact met de bevoegde autoriteit op te nemen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de asielzoeker die zich opnieuw bij de bevoegde autoriteit meldt nadat een beslissing om de behandeling van zijn asielverzoek te beëindigen is genomen zoals bedoeld in lid 1, het recht heeft te verzoeken dat zijn asielverzoek opnieuw in behandeling wordt genomen.

De lidstaten zorgen ervoor dat deze persoon niet in strijd met het beginsel van non-refoulement wordt uitgezet.

De lidstaten kunnen de beslissingsautoriteit toestaan de behandeling van het asielverzoek weer op te nemen in de fase waarin deze werd beëindigd.

Artikel 21

De rol van de UNHCR

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de UNHCR:
  - a) toegang heeft tot de asielzoekers, met inbegrip van asielzoekers in bewaring en in transitzones van luchthavens of havens;
  - b) toegang heeft tot gegevens over individuele asielverzoeken, over het verloop van de procedure en over de genomen beslissingen, mits de asielzoeker daarmee instemt;
  - c) bij de uitoefening van zijn toezichthoudende taak in het kader van artikel 35 van het Verdrag van Genève in elke fase van de procedure in verband met individuele asielverzoeken zijn zienswijze kan geven.

2. Lid 1 geldt ook voor organisaties die ingevolge een overeenkomst met een lidstaat namens de UNHCR op het grondgebied van die lidstaat optreden.

Artikel 22

Gegevensbescherming

1. De lidstaten delen de informatie betreffende individuele asielverzoeken niet mede aan de autoriteiten van het land van herkomst van de asielzoeker.

2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat het opvragen van gegevens bij de autoriteiten van het land van herkomst ten behoeve van de behandeling van een individueel asielverzoek, niet tot gevolg heeft dat deze autoriteiten te weten komen dat de betrokkene om asiel heeft verzocht.

HOOFDSTUK III

PROCEDURES IN EERSTE INSTANTIE

Afdeling I

Artikel 23

Doel van de versnelde procedures

1. De lidstaten kunnen een versnelde procedure vaststellen of handhaven voor:

- a) de behandeling van asielverzoeken die op grond van afdeling II niet ontvankelijk worden geacht;
- b) de behandeling van asielverzoeken die op grond van afdeling III kennelijk ongegrond worden geacht;
- c) de behandeling van op grond van afdeling IV ongegrond geachte asielverzoeken;
- d) de behandeling van hernieuwde asielverzoeken in het kader van de bepalingen van afdeling V;
- e) het nemen van een beslissing inzake de binnenkomst van asielzoekers op het grondgebied van een lidstaat overeenkomstig afdeling VI.

2. De lidstaten beschouwen alle andere procedures volgens welke asielverzoeken worden behandeld, als normale procedures.

Artikel 24

Termijnen voor een versnelde procedure

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de beslissingsautoriteit een beslissing in het kader van de versnelde procedure neemt binnen drie maanden nadat het verzoek van de betrokken persoon is ingediend.

2. De in lid 1 vastgestelde termijn kan met drie maanden worden verlengd wanneer daarvoor gegronde redenen bestaan.

Een verlenging van de termijn in een specifiek geval is niet geldig, tenzij de asielzoeker, de rechtskundig adviseur of andere raadsman die hem bijstaat of vertegenwoordigt daarvan in kennis is gesteld.

3. De niet-naleving van de in de leden 1 en 2 vastgestelde termijnen heeft tot gevolg dat het asielverzoek volgens de normale procedure wordt behandeld, tenzij de lidstaten besluiten dat een asielzoeker die zelf de in de leden 1 en 2 bedoelde niet-naleving heeft veroorzaakt, zich niet kan beroepen op dit gevolg van de niet-naleving van de termijnen, in het bijzonder ingeval hij heeft nagelaten de informatie te verstrekken welke hij redelijkerwijs wordt geacht te verstrekken overeenkomstig artikel 16 of ingeval hij heeft nagelaten te verschijnen voor een persoonlijk gehoor als bedoeld in de artikelen 10, 11 en 12.

4. De lidstaten kunnen besluiten dat een beslissing geacht wordt in het kader van de versnelde procedure te zijn genomen in gevallen waarin na afloop van de in de leden 1 en 2 bedoelde termijnen kan worden vastgesteld dat de asielzoeker zonder redelijke grond en te kwader trouw informatie heeft achtergehouden die, indien deze in die fase van de procedure bekend was geweest, zou hebben geleid tot een beslissing in het kader van de versnelde procedure.

5. Dit artikel is niet van toepassing wanneer een lidstaat een andere lidstaat verzoekt een asielzoeker over te nemen overeenkomstig Verordening . . . van de Raad [tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat door een onderdaan van een derde land bij één van de lidstaten wordt ingediend].

Afdeling II

Artikel 25

Niet-ontvankelijke asielverzoeken

De lidstaten kunnen een asielverzoek als niet-ontvankelijk afwijzen:

- a) wanneer een andere lidstaat, of Noorwegen of IJsland, overeenkomstig de criteria en instrumenten ter vaststelling van de lidstaat die voor de behandeling van een door een onderdaan van een derde land of een staatloze in één van de lidstaten ingediend asielverzoek verantwoordelijk is, heeft erkend voor de behandeling van het verzoek verantwoordelijk te zijn;
- b) wanneer een land dat geen lidstaat is ingevolge artikel 26 voor de asielzoeker als eerste land van asiel wordt beschouwd;
- c) wanneer een land dat geen lidstaat is ingevolge de artikelen 27 en 28 voor de asielzoeker als een veilig derde land wordt beschouwd;
- d) wanneer een ander land dan het land van herkomst van de asielzoeker om uitlevering heeft verzocht en dat land een andere lidstaat is of een derde land dat overeenkomstig de in bijlage I uiteengezette beginselen als een veilig derde land kan worden beschouwd, mits de uitlevering aan dit land rechtmatig is;
- e) in geval van een aanklacht door een internationaal strafhof.

Artikel 26

Toepassing van het begrip eerste land van asiel

Een land kan als eerste land van asiel voor een asielzoeker worden beschouwd, wanneer de asielzoeker als vluchteling of om andere redenen die rechtvaardigen dat hem bescherming wordt verleend tot dat land is toegelaten en wanneer hij zelf de bescherming van dat land die in overeenstemming is met de desbetreffende in het internationale recht vastgelegde normen, nog kan inroepen.

Artikel 27

Aanmerking van landen als veilige derde landen

1. De lidstaten kunnen een derde land voor het behandelen van asielverzoeken uitsluitend op grond van de in bijlage I uiteengezette beginselen als een veilig derde land beschouwen.
2. De lidstaten kunnen wetgeving handhaven of invoeren die het mogelijk maakt landen bij wet of voorschrift als veilige derde landen aan te merken. Deze wetten of voorschriften moeten verenigbaar zijn met artikel 28.
3. De lidstaten waar op de datum van de inwerkingtreding van deze richtlijn wetten of voorschriften van kracht zijn waarbij landen als veilige derde landen worden aangemerkt en die deze wetten of voorschriften wensen te handhaven, stellen de Commissie daarvan binnen zes maanden na de vaststelling van deze richtlijn in kennis en delen haar zo spoedig mogelijk alle latere wijzigingen hiervan mede.

De lidstaten stellen de Commissie zo spoedig mogelijk in kennis van de invoering van wetten of voorschriften waarbij landen na de vaststelling van deze richtlijn als veilige derde landen worden aangemerkt alsmede van alle latere wijzigingen hiervan.

De lidstaten geven specifieke redenen aan voor de aanmerking van landen als veilige derde landen en voor elke uitsluiting of toevoeging van een veilig derde land.

Artikel 28

Toepassing van het begrip veilig derde land

1. Een land dat op grond van de in bijlage I uiteengezette beginselen een veilig derde land is, kan voor een bepaalde asielzoeker, niettegenstaande welke lijst ook, alleen als een veilig derde land worden beschouwd wanneer:
  - a) de asielzoeker bindingen of nauwe banden heeft met het land of de gelegenheid heeft gehad de bescherming van de autoriteiten van dit land in te roepen;
  - b) er redenen zijn om aan te nemen dat die bepaalde asielzoeker tot het grondgebied van dat land zal worden toegelaten of opnieuw zal worden toegelaten en
  - c) er geen redenen zijn om aan te nemen dat het land in zijn specifieke omstandigheden geen veilig derde land is.
2. Bij de tenuitvoerlegging van een op dit artikel gebaseerde beslissing dienen de lidstaten de asielzoeker een document in de taal van het derde land te verschaffen waarin de autoriteiten van dat land ervan in kennis worden gesteld dat het verzoek niet inhoudelijk is onderzocht.

Afdeling III

Artikel 29

Kennelijk ongegronde asielverzoeken

De lidstaten kunnen een asielverzoek als kennelijk ongegrond afwijzen wanneer de beslissingsautoriteit heeft vastgesteld dat:

- a) de asielzoeker bij de indiening van zijn asielverzoek en de toelichting van de feiten alleen aangelegenheden aan de orde heeft gesteld die duidelijk niet relevant zijn voor het Verdrag van Genève;
- b) de asielzoeker afkomstig is uit een veilig land van herkomst in de zin van de artikelen 30 en 31 van deze richtlijn;
- c) de asielzoeker prima facie krachtens Richtlijn ... van de Raad [voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven] is uitgesloten van de vluchtelingenstatus.

Artikel 30

Aanmerking van landen als veilige landen van herkomst

1. De lidstaten kunnen een land voor de behandeling van asielverzoeken uitsluitend op grond van de in bijlage II uiteengezette beginselen als een veilig land van herkomst beschouwen.
2. De lidstaten kunnen wetgeving handhaven of invoeren die het mogelijk maakt landen bij wet of voorschrift als veilige landen van herkomst aan te merken. Deze wetten of voorschriften moeten verenigbaar zijn met artikel 31.
3. De lidstaten waar op de datum van de inwerkingtreding van deze richtlijn wetten of voorschriften van kracht zijn overeenkomstig welke landen als veilige landen van herkomst worden aangemerkt en die deze wetten of voorschriften wensen te handhaven, stellen de Commissie daarvan binnen zes maanden na de vaststelling van deze richtlijn in kennis en delen haar zo spoedig mogelijk alle latere wijzigingen hiervan mede.

De lidstaten stellen de Commissie zo spoedig mogelijk in kennis van de invoering van wetten of voorschriften waarbij landen na de vaststelling van deze richtlijn als veilige landen van herkomst worden aangemerkt alsmede van alle latere wijzigingen hiervan.

De lidstaten geven specifieke redenen aan voor de aanmerking van landen als veilige landen van herkomst en voor elke uitsluiting of toevoeging van een land als een veilig land van herkomst.

Artikel 31

Toepassing van het begrip veilig land van herkomst

Een land dat op grond van de in bijlage II uiteengezette beginselen een veilig land van herkomst is, kan voor een bepaalde asielzoeker alleen als een veilig land van herkomst worden beschouwd wanneer deze de nationaliteit van dat land heeft of, wanneer hij staatloos is, hij voorheen in dit land zijn ge-

wone verblijfplaats had, en wanneer er geen redenen zijn om het land in zijn specifieke omstandigheden niet als een veilig land van herkomst te beschouwen.

Afdeling IV

Artikel 32

Ongegronde asielverzoeken

De lidstaten kunnen een asielverzoek in het kader van de versnelde procedure afwijzen wanneer:

- a) de asielzoeker de autoriteiten zonder gegronde reden heeft misleid wat zijn identiteit en/of nationaliteit betreft door valse informatie te verstrekken of door relevante informatie die een negatieve invloed op de beslissing had kunnen hebben, achter te houden;
- b) de asielzoeker geen informatie heeft verstrekt om met een redelijke mate van zekerheid zijn identiteit of nationaliteit vast te stellen en er ernstige redenen bestaan om aan te nemen dat hij een identiteits- of reisdocument dat ertoe kon bijdragen zijn identiteit of nationaliteit vast te stellen, te kwader trouw heeft vernietigd of zich daarvan heeft ontdaan;
- c) de asielzoeker opzettelijk valse of misleidende verklaringen heeft afgelegd die van wezenlijk belang zijn voor de ondersteuning van de bij zijn asielverzoek overgelegde bewijzen;
- d) de asielzoeker een hernieuwd asielverzoek heeft ingediend waarin geen nieuwe feiten aan de orde worden gesteld die betrekking hebben op zijn bijzondere omstandigheden of de situatie in zijn land van herkomst;
- e) de asielzoeker zonder redelijke grond heeft nagelaten zijn asielverzoek eerder in te dienen hoewel hij ruimschoots de gelegenheid had dat te doen, en enkel een verzoek indient teneinde de uitvoering van een eerdere of van een op handen zijnde beslissing die tot zijn verwijdering zou leiden, uit te stellen of te verijdelen;
- f) de asielzoeker de verplichtingen van artikel 16 en artikel 20, lid 1, van deze richtlijn niet is nagekomen;
- g) de asielzoeker het grondgebied van de lidstaat onrechtmatig is binnengekomen of zijn verblijf op onrechtmatige wijze heeft verlengd en zich, gezien de omstandigheden van zijn binnenkomst, niet zo snel mogelijk bij de autoriteiten heeft aangemeld;
- h) de asielzoeker een gevaar oplevert voor de veiligheid van de lidstaat of voor de gemeenschap van die lidstaat wegens een bijzonder ernstig misdrijf waarvoor hij, bij gewijsde is veroordeeld.

Het asielverzoek kan alleen worden afgewezen wanneer de beslissingsautoriteit heeft vastgesteld dat de asielzoeker krachtens Richtlijn ... van de Raad [voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen voor de erkenning en de status van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchtelingen of als personen die anderszins internationale bescherming behoeven] geen gegronde vrees heeft voor vervolging.

Afdeling V

Artikel 33

Hernieuwde verzoeken

1. De lidstaten kunnen een specifieke procedure goedkeuren of handhaven die tot een voorafgaand onderzoek zoals bedoeld in lid 2 leidt wanneer een persoon een hernieuwd asielverzoek indient:

- a) nadat het vorig verzoek werd ingetrokken op grond van artikel 19 of 20,
- b) nadat een definitieve beslissing werd bereikt inzake het vorig verzoek.

2. Een hernieuwd asielverzoek moet eerst aan een voorafgaand onderzoek worden onderworpen om uit te maken of, na de intrekking van het vorig verzoek of na de definitieve beslissing inzake dit verzoek:

- a) de persoonlijke omstandigheden van de asielzoeker of zijn juridische situatie veranderd zijn; of
- b) er nieuwe gegevens voorhanden zijn die erop wijzen dat een voor de asielzoeker gunstigere beslissing zou kunnen of had kunnen worden genomen; of
- c) de beslissing inzake een vorig asielverzoek op een onjuiste of bedrieglijke grond werd genomen; of
- d) er andere gronden in het kader van het intern recht zijn om dat hernieuwd verzoek nader te onderzoeken.

Indien een van de in de punten a), b), c) en d) uiteengezette redenen van toepassing is, en de betrokken asielzoeker buiten eigen schuld er niet toe in staat was die in dit lid uiteengezette redenen in het kader van de vorige procedure te bevestigen, in het bijzonder door bij een rechtbank een beroep in te stellen, zal het verzoek verder worden behandeld overeenkomstig Hoofdstuk II.

Artikel 34

Procedureregels

1. De lidstaten zorgen ervoor dat asielzoekers wier verzoek aan een voorafgaand onderzoek ingevolge artikel 33 wordt onderworpen, de in artikel 9 opgesomde waarborgen genieten.

2. De lidstaten kunnen in hun intern recht regels inzake het voorafgaand onderzoek ingevolge artikel 33 neerleggen. Die regels kunnen onder meer:

- a) de betrokken asielzoeker ertoe verplichten feiten te vermelden en bewijzen te leveren die een nieuwe procedure rechtvaardigen;
- b) het overleggen van de nieuwe gegevens door de betrokken asielzoeker vereisen binnen een termijn na de verkrijging ervan;
- c) het te verrichten voorafgaand onderzoek toestaan op grond van uitsluitend schriftelijke toelichtingen zonder persoonlijk onderhoud.

De regels mogen de toegang voor asielzoekers tot een nieuwe procedure niet onmogelijk maken en evenmin leiden tot daadwerkelijke ontzegging of vergaande inperking van een dergelijke toegang.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat:

- a) de beslissingsautoriteit die inzake het vorig verzoek de beslissing heeft genomen, verantwoordelijk is voor het voorafgaand onderzoek;
- b) de asielzoeker op passende wijze op de hoogte wordt gesteld omtrent de uitkomst van het voorafgaand onderzoek, en, ingeval het verzoek niet verder zal worden behandeld, van de desbetreffende redenen en de mogelijkheden om een en ander in rechte te betwisten;
- c) indien een van de in artikel 33, lid 2, bedoelde situaties zich voordoet, de beslissingsautoriteit het hernieuwd verzoek zo spoedig mogelijk overeenkomstig hoofdstuk II verder behandelt.

Afdeling VI

Artikel 35

Grensprocedures

1. Overeenkomstig het bepaalde in dit artikel kunnen de lidstaten, in overeenstemming met de wetgeving of regelgeving die op het tijdstip van de goedkeuring van deze richtlijn van kracht is, specifieke procedures handhaven om aan de grens een beslissing te nemen omtrent de toegang tot hun grondgebied van asielzoekers die zijn aangekomen en een asielverzoek hebben ingediend, zulks voor zover die wetgeving of regelgeving verenigbaar is met de artikelen 5, 6, 8, lid 2, 13, lid 1, 14, lid 1 en lid 2, 15, 17, 21 en 22.

2. Deze procedure mag ook worden toegepast op asielzoekers die aankomen in transitzones van luchthavens en havens.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat de wetgeving of de regelgeving voorschriften voor die specifieke procedures bevat met betrekking tot de behandeling van verzoeken en de beslissing omtrent het verzoek, de toegang tot rechtsbijstand en vertegenwoordiging, de procedure, duur en voorwaarden van de bewaring alsook eventuele geldende termijnen.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat een beslissing tot afwijzing van toegang tot het grondgebied van een lidstaat op grond van een reden die met het asielverzoek samenhangt, binnen twee weken wordt genomen, waarbij deze termijn met niet meer dan twee weken kan worden verlengd na toestemming van een bevoegde rechterlijke instantie in het kader van een bij wet voorgeschreven procedure.

5. Niet-naleving van de in dit artikel bedoelde termijnen leidt ertoe dat de asielzoeker toegang tot het grondgebied van de lidstaat wordt verleend met het oog op de behandeling van zijn verzoek overeenkomstig de andere bepalingen van deze richtlijn. De lidstaten zorgen ervoor dat asielzoekers aan wie toegang overeenkomstig deze procedure wordt geweigerd, in aanmerking komen voor de waarborgen van Hoofdstuk IV.

6. De weigering van toegang tot het grondgebied kan de beslissing inzake het asielverzoek niet vervangen, tenzij zij gebaseerd is op een verwerping van het asielverzoek na een onderzoek op grond van de feiten van de zaak door de autoriteiten die bevoegd zijn op het gebied van asiel- en vluchtelingenwetgeving.

Afdeling VII

Artikel 36

Intrekking of nietigverklaring van de vluchtelingenstatus

De lidstaten zorgen ervoor dat een onderzoek mag beginnen om de vluchtelingenstatus van een bepaald persoon in te trekken of nietig te verklaren, wanneer gegevens aan het licht komen waaruit blijkt dat er redenen zijn om de geldigheid van de vluchtelingenstatus opnieuw te onderzoeken.

Artikel 37

Procedureregels

1. Wanneer in een lidstaat een beslissingsautoriteit de kwalificatie van een vluchteling opnieuw onderzoekt, wordt de nietigverklaring of de intrekking van een vluchtelingenstatus in het kader van de normale procedure overeenkomstig deze richtlijn onderzocht.

Wanneer in een lidstaat een rechtbank of een andere instantie de kwalificatie van een vluchteling opnieuw onderzoekt, wordt de nietigverklaring of de intrekking van een vluchtelingenstatus onderzocht onder dezelfde voorwaarden als die welke gelden voor de toetsing van in het kader van de normale procedure genomen beslissingen.

2. De lidstaten mogen van de artikelen 9 tot 12 afwijken wanneer het voor de bevoegde instantie feitelijk onmogelijk is om aan die artikelen te voldoen.

HOOFDSTUK IV

BEROEPSPROCEDURES

Artikel 38

Het recht op een doeltreffend beroep op een rechter

1. De lidstaten zorgen ervoor dat asielzoekers gerechtigd zijn tot het instellen van een doeltreffend beroep op een rechter met betrekking tot een beslissing die inzake hun asielverzoek is genomen.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat de in lid 1 bedoelde beroepsmogelijkheid de mogelijkheid omvat van een onderzoek van zowel feitelijke als juridische gronden.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat:

a) een weigering om de behandeling van een verzoek na de onderbreking ervan overeenkomstig de artikelen 19 en 20 te hervatten, en

b) een verlenging van de termijn overeenkomstig artikel 24

ook kunnen worden onderworpen aan een onderzoek door middel van beroepsprocedures voor een rechter.

Artikel 39

Bezwaar- en beroepsprocedures tegen beslissingen die in het kader van de normale procedure werden genomen

1. De lidstaten staan asielzoekers die beroep instellen op de rechter tegen een beslissing die in het kader van de normale

procedure werd genomen, toe om op het grondgebied van de betrokken lidstaat te blijven in afwachting van de uitkomst ervan. De lidstaten staan asielzoekers die een in het kader van de normale procedure genomen beslissing ter toetsing willen voorleggen aan een bestuursorgaan voorafgaand aan het beroep op een rechter, eveneens toe om op het grondgebied van de betrokken lidstaat te blijven in afwachting van de uitkomst ervan.

2. De lidstaten mogen van lid 1 afwijken krachtens wetgeving of regelgeving die geldt op de datum waarop deze richtlijn tot stand komt.

3. Wanneer het intern recht erin voorziet dat het een asielzoeker niet is toegestaan op het grondgebied van de betrokken lidstaat te blijven in afwachting van de uitkomst van het bevoorrecht of beroep, zorgen de lidstaten ervoor dat de rechter de bevoegdheid heeft om te bepalen of een dergelijke asielzoeker, gezien de bijzondere omstandigheden van het geval, al dan niet op het grondgebied van de betrokken lidstaat mag blijven, en wel op verzoek van de asielzoeker of ambtshalve.

4. Er mag geen uitzetting plaatsvinden voordat de rechter een beslissing heeft genomen in het geval bedoeld in lid 3. De lidstaten mogen in een uitzondering voorzien ingeval redenen van nationale veiligheid of openbare orde de asielzoeker uitsluiten van verblijf op het grondgebied van de betrokken lidstaat.

Artikel 40

Bezwaar- en beroepsprocedures tegen beslissingen die in het kader van de versnelde procedure werden genomen

1. De lidstaten regelen in hun intern recht de gevallen waarin asielzoekers die een beroep instellen tegen of verzoeken om toetsing van een beslissing die in het kader van de versnelde procedure werd genomen, geen toestemming krijgen om op het grondgebied van de betrokken lidstaat te blijven in afwachting van de uitkomst ervan.

2. In dergelijke gevallen zorgen de lidstaten ervoor dat een rechter de bevoegdheid heeft om te bepalen of deze asielzoeker, gezien de bijzondere omstandigheden van zijn geval, al dan niet op het grondgebied van de betrokken lidstaat mag blijven, en wel op verzoek van de betrokken asielzoeker of ambtshalve.

3. Er mag geen uitzetting plaatsvinden voordat de rechtbank een uitspraak heeft gedaan in het in lid 2 bedoelde geval. De lidstaten mogen in een uitzondering voorzien in de volgende gevallen:

a) wanneer een asielverzoek niet-ontvankelijk is zoals bedoeld in artikel 25;

b) wanneer een rechter reeds een verzoek van de betrokken asielzoeker om op het grondgebied van de betrokken lidstaat te blijven heeft verworpen, en na die verwerping, geen nieuwe relevante feiten zijn voorgelegd met betrekking tot de bijzondere omstandigheden van de asielzoeker of zijn land van herkomst;

- c) wanneer een hernieuwd verzoek niet verder zal worden behandeld overeenkomstig Hoofdstuk II zoals bedoeld in artikel 33;
- d) wanneer redenen van nationale veiligheid of openbare orde de asielzoeker uitsluiten van verblijf aan de grens, in de transitzones van luchthavens of havens of op het grondgebied van de betrokken lidstaat.

Artikel 41

Termijnen en strekking van het onderzoek in beroep of bezwaar

1. De lidstaten stellen het volgende vast:
- a) redelijke termijnen voor het instellen van een beroep en, zo nodig, voor het indienen van bezwaar; deze termijnen kunnen korter zijn voor het instellen van een beroep en het indienen van bezwaar met betrekking tot beslissingen die werden genomen in het kader van de versnelde procedure;
- b) alle andere nodige regels voor het instellen van een beroep en, zo nodig, voor het indienen van bezwaar;
- c) bevoegdheden waarbij de rechter gemachtigd is om de beslissing van de beslissingsautoriteit te handhaven en te vernietigen;
- d) regels waarbij, indien de rechter een beslissing vernietigt, hij ofwel de zaak naar de beslissingsautoriteit voor een nieuwe beslissing moet terugwijzen, of zelf een beslissing ten principale omtrent het verzoek moet nemen.
2. De lidstaten leggen de voorwaarden vast waaronder ervan kan worden uitgegaan dat een asielzoeker zijn bezwaar of beroep impliciet heeft ingetrokken of daarvan heeft afgezien, en wel tezamen met de regels inzake de procedure die in dergelijke gevallen moet worden gevolgd.

HOOFDSTUK V

ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 42

Non-discriminatie

De lidstaten leggen deze richtlijn ten uitvoer zonder onderscheid naar geslacht, ras, nationaliteit, lidmaatschap van een bijzondere sociale groep, gezondheidstoestand, kleur, etnische afstamming of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of levensbeschouwing, politieke of andere overtuiging, lidmaatschap van een nationale minderheid, vermogen, geboorte, handicaps, leeftijd of seksuele geaardheid of land van herkomst.

Artikel 43

Sancties

De lidstaten stellen de sancties vast die van toepassing zijn op schendingen van de ter uitvoering van deze richtlijn vastgestelde nationale voorschriften, en treffen alle maatregelen die nodig zijn voor de handhaving van deze sancties. De aldus vastgestelde sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op de in artikel 45 genoemde datum in kennis van die voorschriften en delen alle latere desbetreffende wijzigingen onverwijld mede.

Artikel 44

Verslag

Uiterlijk twee jaar na de in artikel 45 genoemde datum brengt de Commissie het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten, en stelt zij alle nodige wijzigingen voor. De lidstaten doen de Commissie alle informatie toekomen die deze nodig heeft voor het opstellen van dit verslag. Na de indiening van het verslag brengt de Commissie minstens om de twee jaar aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over de toepassing van deze richtlijn in de lidstaten.

Artikel 45

Omzetting

De lidstaten doen de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden die nodig zijn om uiterlijk op 1 januari 2005 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

In die bepalingen wordt naar deze richtlijn verwezen of er wordt naar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn valende gebied vaststelden.

Artikel 46

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 47

Bestemming van deze richtlijn

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

BIJLAGE I

BEGINSELEN OP GROND WAARVAN EEN LAND ALS EEN VEILIG DERDE LAND WORDT AANGEMERKT**I. Vereisten**

Een land wordt als een veilig derde land beschouwd wanneer het ten aanzien van vreemdelingen of staatlozen waarvoor de aanmerking geldt, aan de volgende twee voorwaarden voldoet:

- A. het neemt steeds de normen in acht die zijn neergelegd in het internationaal recht betreffende de bescherming van vluchtelingen;
- B. het neemt steeds de basisnormen in acht die zijn neergelegd in het internationaal recht betreffende de mensenrechten waarvan niet mag worden afgeweken in oorlogstijd of in een andere noodsituatie die een bedreiging vormt voor het voortbestaan van de natie.

A. In het internationaal recht betreffende de bescherming van de vluchtelingen neergelegde normen

1. Een veilig derde land is ieder land dat het Verdrag van Genève heeft geratificeerd en de daarin de vervatte bepalingen betreffende de rechten van de als vluchtelingen erkende en toegelaten personen in acht neemt, en dat ten aanzien van personen die als vluchtelingen wensen te worden erkend en toegelaten, over een asielpprocedure beschikt die aan de volgende voorschriften voldoet:
  - De asielpprocedure is bij wet voorgeschreven.
  - De beslissingen over asielpverzoeken worden objectief en onpartijdig genomen.
  - Asielzoekers mogen aan de grens of op het grondgebied van het land blijven zolang er geen beslissing is genomen over hun verzoek.
  - Asielzoekers hebben recht op een persoonlijk onderhoud en kunnen zo nodig gebruik maken van de diensten van een tolk.
  - Asielzoekers wordt niet de mogelijkheid ontzegd contact op te nemen met de UNHCR of andere hulporganisaties die namens de UNHCR optreden, zulks ingevolge een overeenkomst met het betrokken land.
  - De mogelijkheid bestaat om tegen de beslissing over ieder asielpverzoek of wanneer de toetsing van de beslissing daadwerkelijk mogelijk is, bij een hogere administratieve instantie of een rechterlijke instantie in beroep te gaan.
  - De UNHCR of andere hulporganisaties die namens de UNHCR optreden ingevolge een overeenkomst met het betrokken land, kunnen over het algemeen contact opnemen met de asielpzoekers en met de autoriteiten om informatie te verkrijgen over individuele asielpverzoeken, het verloop van de procedure en de genomen beslissingen, en zij kunnen, wat individuele asielpverzoeken betreft, bij de uitoefening van hun toezichhoudende taken uit hoofde van artikel 35 van het Verdrag van Genève bij deze autoriteiten de nodige stappen ondernemen.
2. Desalniettemin kan een land dat het Verdrag van Genève niet heeft geratificeerd, toch als veilig derde land worden aangemerkt wanneer het aan de volgende voorwaarden voldoet:
  - het eerbiedigt steeds het verbod tot uitzetting of terugleiding, zoals vastgelegd in de Overeenkomst van de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid betreffende specifieke aspecten van vluchtelingenproblemen in Afrika van 10 september 1969, en het heeft hiertoe ten aanzien van de asielpzoeker een procedure ingevoerd die overeenstemt met de bovengenoemde beginselen; of
  - het neemt de conclusies in acht van de Verklaring van Cartagena betreffende de vluchtelingen van 19-22 november 1984, om te garanderen dat de nationale wetgevingen en regelingen de beginselen en criteria van het Verdrag van Genève weergeven, en dat een minimumnorm voor de behandeling van de vluchtelingen wordt vastgesteld; of
  - het neemt niettemin steeds de normen in acht die in het Verdrag van Genève zijn neergelegd met betrekking tot de rechten van de personen die internationale bescherming behoeven in de zin van dit Verdrag, en het past ten aanzien van personen die een dergelijke bescherming wensen, een procedure toe die overeenstemt met de bovengenoemde beginselen; of
  - het beantwoordt, zoals bevestigd door de UNHCR, op een andere wijze aan de behoefte aan internationale bescherming van deze personen, hetzij door samenwerking met de UNHCR of andere hulporganisaties die namens de UNHCR optreden, dan wel op andere door de UNHCR daartoe geschikt geachte wijzen.

Wat deel A betreft, is een veilig derde land ook een land dat het Verdrag van Genève heeft geratificeerd, en, hoewel het (nog) geen procedure bezit die in overeenstemming is met de onder punt 1 genoemde beginselen, niettemin steeds in de praktijk de normen toepast die in het Verdrag van Genève zijn neergelegd met betrekking tot de rechten van personen die internationale hulp behoeven, zulks in de zin van dit Verdrag, en zoals bevestigd door de UNHCR.

B. In het internationaal recht betreffende de mensenrechten neergelegde basisnormen

1. Een veilig derde land is ieder land dat het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 1950 (hierna „Europees Verdrag” genoemd) heeft geratificeerd, of zowel het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 1966 (hierna het „Internationaal Verdrag” genoemd) als het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing van 1984 (hierna „Verdrag tegen foltering” genoemd), en steeds de normen in acht neemt die daarin zijn neergelegd met betrekking tot het recht op leven, het verbod op foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling, het verbod op slavernij en dienstbaarheid, het verbod op strafrecht met terugwerkende kracht, het recht op erkenning als een persoon voor de wet, het verbod om een persoon op te sluiten uitsluitend op grond van het feit dat hij een contractuele verplichting niet kan nakomen, en het recht op vrijheid van gedachten, van geweten en van godsdienstbeoefening.

2. Een van de normen die in acht moeten worden genomen om een land als veilig derde land aan te merken, houdt in dat het land doeltreffende maatregelen neemt om te garanderen dat vreemdelingen of staatlozen niet worden verwijderd in strijd met artikel 3 van het Europees Verdrag, artikel 7 van het Internationaal Verdrag of artikel 3 van het Verdrag tegen foltering.

II. Procedure

Iedere algemene beoordeling van de inachtneming van deze normen om een land te kunnen aanmerken als veilig derde land in het algemeen en ten aanzien van bepaalde vreemdelingen of staatlozen in het bijzonder, moet gebaseerd zijn op een reeks informatiebronnen, zoals bijvoorbeeld verslagen van diplomatieke missies, van internationale en niet-gouvernementele organisaties en persberichten. De lidstaten kunnen met name gebruik maken van de door de UNHCR verstrekte informatie.

Het verslag over de algemene beoordeling zal openbaar worden gemaakt.

Wanneer de lidstaten enkel in het kader van een afzonderlijke beslissing de veiligheid van een derde land met betrekking tot een welbepaalde asielzoeker beoordelen, moet een dergelijke beslissing niet gebaseerd zijn op een algemene beoordeling zoals hierboven bedoeld.

BIJLAGE II

BEGINSELEN OP GROND WAARVAN EEN LAND ALS VEILIG LAND VAN HERKOMST WORDT AANGEMERKT

I. Vereisten

Een land wordt als veilig land van herkomst beschouwd wanneer het steeds de basisnormen in acht neemt die zijn neergelegd in het internationaal recht betreffende de mensenrechten, waarvan niet mag worden afgeweken in oorlogstijd of in een andere noodsituatie die een bedreiging vormt voor het voortbestaan van de natie, en wanneer het aan de volgende voorwaarden voldoet:

- A. het beschikt over democratische structuren en de volgende rechten worden er steeds geëerbiedigd: het recht op vrijheid van gedachten, van geweten en van godsdienstbeoefening, het recht op vrijheid van meningsuiting, het recht op vreedzaam vergaderen en de vrijheid van vereniging met anderen, met inbegrip van het recht om vakbonden op te richten en daarvan lid te zijn, en het recht om rechtstreeks of via vrij gekozen vertegenwoordigers aan het bestuur van het land deel te nemen;
- B. het laat toe dat internationale organisaties en NGO's op de naleving van de mensenrechten toezicht houden;
- C. het is een rechtsstaat waar de volgende rechten steeds worden geëerbiedigd: het recht op vrijheid en veiligheid, het recht op erkenning als persoon voor de wet, alsmede van de gelijkheid voor de wet;
- D. het neemt steeds doeltreffende maatregelen tegen schendingen van burgerrechten en politieke rechten, en zo nodig ook uitzonderlijke maatregelen;
- E. het is een stabiel land.

II. Procedure

Iedere algemene beoordeling van de inachtneming van deze normen om een land aan te merken als veilig land van herkomst, moet gebaseerd zijn op een reeks informatiebronnen, zoals bijvoorbeeld verslagen van diplomatieke missies of van internationale en niet-gouvernementele organisaties en persberichten. De lidstaten kunnen met name gebruik maken van de door de UNHCR verstrekte informatie.

Het verslag over de algemene evaluatie zal openbaar worden gemaakt.

Wanneer de lidstaten enkel in het kader van een afzonderlijke beslissing de veiligheid van een land van herkomst met betrekking tot een welbepaalde asielzoeker beoordelen, moet een dergelijke beslissing niet gebaseerd zijn op een algemene beoordeling zoals hierboven bedoeld.

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 397/1999 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van rijwielen van oorsprong uit Taiwan

(2002/C 291 E/07)

COM(2002) 325 def.

(Door de Commissie ingediend op 20 juni 2002)

TOELICHTING

Bij Verordening (EG) nr. 397/1999 stelde de Raad een definitief antidumpingrecht in op de invoer van rijwielen van oorsprong uit Taiwan. Bij het onderzoek dat leidde tot instelling van bovengenoemd recht, werd gebruik gemaakt van een steekproefgroep overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap (de „basisverordening”).

Volgens artikel 11, lid 4, van de basisverordening kan voor nieuwe exporteurs geen nieuw onderzoek worden geopend wanneer tijdens het oorspronkelijke onderzoek gebruik is gemaakt van een steekproef. Met het oog op een gelijke behandeling tussen authentieke nieuwe producenten/exporteurs en de medewerkende ondernemingen die geen deel uitmaakten van de bij het oorspronkelijke onderzoek gebruikte steekproef is in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 397/1999 bepaald dat wanneer een nieuwe producent/exporteur de Commissie met voldoende bewijsmiddelen kan aantonen dat hij voldoet aan de drie in deze verordening vermelde basisvoorwaarden (namelijk dat hij het product in kwestie in het onderzoekstijdvak niet heeft uitgevoerd, dat hij geen banden heeft met één van de exporteurs of producenten waarvoor antidumpingrechten van toepassing zijn en dat hij het product in kwestie na het verstrijken van het onderzoekstijdvak heeft uitgevoerd of een onherroepelijke contractuele verplichting is aangegaan om deze uit te voeren), kan de Raad besluiten dat voor deze nieuwe producent/exporteur het gewogen gemiddelde recht geldt dat van toepassing is op de medewerkende ondernemingen die geen deel uitmaakten van de steekproef. Indien de Raad dit besluit moet artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 397/1999 worden gewijzigd: de naam van de nieuwe producent/exporteur moet dan namelijk worden toegevoegd aan de lijst in de bijlage bij die verordening.

In augustus 2001 heeft de Commissie van een ondernemer in Taiwan het verzoek ontvangen om als nieuwe exporteur te worden aangemerkt. Bij het onderzoek van het verzoek alsmede van het aanvullend bewijsmateriaal dat in voorkomend geval was verstrekt door de producent/exporteur in kwestie, bleek dat deze voldeed aan alle relevante voorwaarden.

De Commissie stelt de Raad dientengevolge voor zijn goedkeuring te hechten aan bijgaand voorstel voor een verordening tot wijziging van artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 397/1999 door de nieuwe producent/exporteur toe te voegen aan de lijst in de bijlage bij die verordening.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad van 22 december 1995 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap ⁽¹⁾,

Gelet op Verordening (EG) nr. 397/1999 van de Raad van 22 februari 1999 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op de invoer van rijwielen van oorsprong uit Taiwan en tot definitieve inning van het voorlopig ingestelde recht ⁽²⁾, en met name op artikel 2,

Gezien het voorstel dat de Commissie na overleg met het Raadgevend Comité heeft ingediend,

Overwegende hetgeen volgt:

A. VORIGE PROCEDURE

- (1) Bij Verordening (EG) nr. 397/1999 stelde de Raad een definitief antidumpingrecht in op de invoer in de Gemeenschap van rijwielen vallende onder GN-codes 8712 00 10, 8712 00 30 en 8712 00 80 van oorsprong uit Taiwan. Voor de Taiwanese producenten/exporteurs werd een steekproef samengesteld en er werden individuele rechten vastgesteld variërend van 2,4 % tot 18,2 % voor ondernemingen in de steekproef terwijl voor andere medewerkende ondernemingen die geen deel uitmaakten van de steekproef een gewogen gemiddeld recht van 5,4 % werd vastgesteld. Voor ondernemingen die zich niet bekend hadden gemaakt of geen medewerking hadden verleend aan het onderzoek werd een recht vastgesteld van 18,2 %.

⁽¹⁾ PB L 56 van 6.3.1996, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2238/2000 (PB L 257 van 11.10.2000, blz. 2).

⁽²⁾ PB L 49 van 25.2.1999, blz. 1.

(2) Artikel 2 van Verordening (EG) nr. 397/1999 bepaalt dat wanneer een nieuwe exporterende producent in Taiwan de Commissie met voldoende bewijsmiddelen kan aantonen dat:

- hij de in artikel 1, lid 1, omschreven goederen gedurende het onderzoektijdvak (1 november 1996 tot en met 31 oktober 1997) niet naar de Gemeenschap heeft uitgevoerd,
- hij geen banden heeft met een van de exporteurs of producenten in Taiwan waarvoor de bij deze verordening ingestelde antidumpingrechten van toepassing zijn,
- hij de betrokken goederen na het onderzoektijdvak waarop de maatregelen zijn gebaseerd daadwerkelijk naar de Gemeenschap heeft uitgevoerd, of dat hij een onherroepelijke contractuele verplichting heeft om een belangrijke hoeveelheid van deze producten naar de Gemeenschap uit te voeren,

artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 397/1999 kan worden gewijzigd door op die producent/exporteur het recht toe te passen dat voor medewerkende producenten geldt die geen deel uitmaken van de steekproef, namelijk 5,4 %.

B. VERZOEK OM TE WORDEN BESCHOUWD ALS NIEUWE PRODUCENT/EXPORTEUR

(3) Een nieuwe Taiwanese producent/exporteur had een verzoek ingediend om te worden behandeld als de onder-

nemingen die hun medewerking hadden verleend aan het oorspronkelijk onderzoek doch geen deel uitmaakten van de steekproef en had op verzoek bewijsmateriaal verstrekt waaruit blijkt dat hij voldoet aan de voorwaarden van artikel 2 van Verordening (EG) nr. 397/1999. Het door deze onderneming ingediende bewijsmateriaal wordt voldoende geacht om de verordening te wijzigen door de onderneming in kwestie toe te voegen aan de bijlage bij de verordening. In de bijlage is een lijst opgenomen van de Taiwanese producenten/exporteurs waarvoor het gewogen gemiddelde recht van 5,4 % geldt,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De volgende onderneming wordt toegevoegd aan de lijst van producenten/exporteurs uit Taiwan die is opgenomen in de bijlage bij Verordening (EG) nr. 397/1999:

- Oyama Industrial Co., Ltd, Taiwan.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, over Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen

(2002/C 291 E/08)

COM(2002) 409 def. — 2002/0166(ACC)

(Door de Commissie ingediend op 19 juli 2002)

TOELICHTING

De handelsregeling die tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen van toepassing is op verwerkte landbouwproducten is te vinden in Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst, enerzijds, en Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, anderzijds.

Krachtens de artikelen 76, 102 en 128 van de Toetredingsakte moesten Oostenrijk, Finland en Zweden vanaf 1 januari 1995 de bepalingen van de preferentiële overeenkomsten tussen de Gemeenschap en bepaalde derde landen (Zwitserland en Noorwegen) toepassen, met dien verstande dat alle ten gevolge van de uitbreiding noodzakelijke aanpassingen zouden worden vastgelegd in aanvullende protocollen, waarover met de betrokken landen moest worden onderhandeld.

In de genoemde artikelen is bepaald dat, indien deze protocollen op 1 januari 1995 nog niet gesloten zijn, de Gemeenschap de noodzakelijke maatregelen moet nemen om aan deze situatie het hoofd te bieden.

Verordening (EG) nr. 1416/95 van de Raad van 19 juni 1995 houdende vaststelling van bepaalde concessies in de vorm van communautaire tariefcontingenten in 1995 voor bepaalde verwerkte landbouwproducten ⁽¹⁾ opende daarom ten gunste van Noorwegen en Zwitserland tariefcontingenten voor het jaar 1995.

In 2000 zijn de autonome maatregelen voor Zwitserland aangenomen in het kader van een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Gemeenschap en Zwitserland.

Wat Noorwegen betreft, werd Verordening (EG) nr. 1416/95 van de Raad verlengd voor 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001 en 2002 ⁽²⁾. Deze maatregelen werden goedgekeurd op voorwaarde dat het betrokken derde land gelijkwaardige wederzijdse autonome maatregelen ten gunste van de Europese Gemeenschap neemt.

In 1999 werd de mogelijkheid overwogen de bestaande bilaterale tariefcontingenten op te nemen in Protocol nr. 3 bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte. Omdat het evenwel niet mogelijk was bilaterale tariefcontingenten te handhaven wanneer ze in Protocol nr. 3 zouden zijn opgenomen, besloten de Europese Gemeenschap en Noorwegen de in bilaterale regelingen opgenomen contingenten buiten de EER-Overeenkomst te houden en een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling te sluiten om deze contingenten op permanente basis te behouden.

Bijgaand voorstel vormt de weerslag van deze doelstelling en voorgesteld wordt dat de Raad dit besluit goedkeurt.

⁽¹⁾ PB L 141 van 24.6.1995, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 46 van 16.2.2002, blz. 1.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 133 juncto de eerste zin artikel 300, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, is op basis van wederkerigheid een overeenkomst in de vorm van een briefwisseling gesloten betreffende een aantal verwerkte landbouwproducten die vallen onder Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen ⁽¹⁾, teneinde de handelsregeling te verbeteren en bepaalde problemen op te lossen.
- (2) Aangezien de maatregelen die voor de tenuitvoerlegging van dit besluit vereist zijn, beheersmaatregelen zijn in de zin van artikel 2 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽²⁾, dienen deze maatregelen volgens de beheersprocedure van artikel 4 van dat besluit te worden vastgesteld.
- (3) Deze overeenkomst dient te worden goedgekeurd,

BESLUIT:

Artikel 1

Namens de Gemeenschap wordt de overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Gemeenschap, ener-

zijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, betreffende Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen goedgekeurd.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Voorschriften voor de toepassing van dit besluit worden vastgesteld door de Commissie, die wordt bijgestaan door het in artikel 16 van Verordening (EG) nr. 3448/93 van de Raad ⁽³⁾ bedoelde Comité van beheer van horizontale vraagstukken inzake het handelsverkeer van verwerkte landbouwproducten. Artikel 4 van Besluit 1999/468/EG is van toepassing; de in artikel 4, lid 3, van dat besluit bedoelde termijn bedraagt één maand.

Artikel 3

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon aan te wijzen die bevoegd is de in artikel 1 bedoelde overeenkomst te ondertekenen teneinde daardoor de Gemeenschap te binden.

Artikel 4

Deze beschikking treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand volgende op die van haar goedkeuring.

⁽¹⁾ PB L 171 van 27.6.1973, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽³⁾ PB L 318 van 20.12.1993, blz. 18. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2580/2000 (PB L 298 van 25.11.2000, blz. 5).

OVEREENKOMST IN DE VORM VAN EEN BRIEFWISSELING

tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en het Koninkrijk Noorwegen, anderzijds, betreffende Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Economische Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen

A. Brief van de Gemeenschap

Mijnheer,

Ik heb de eer te bevestigen dat de Europese Gemeenschap instemt met bijgaand „Goedgekeurd proces-verbaal” betreffende een reeks aanpassingen van de respectieve invoerregelingen die door de Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen worden toegepast voor verwerkte landbouwproducten, waarvan sommige onder Protocol nr. 2 van de bilaterale vrijhandelsovereenkomst vallen.

Ik moge u verzoeken mij te willen bevestigen dat de Regering van het Koninkrijk Noorwegen met de inhoud van deze brief instemt.

Gelieve, Mijnheer, de verzekering van mijn bijzondere hoogachting te aanvaarden.

Voor de Europese Gemeenschap

B. Brief van Noorwegen

Mijnheer,

Ik heb de eer de ontvangst te bevestigen van uw brief van heden, welke als volgt luidt

„Ik heb de eer te bevestigen dat de Europese Gemeenschap instemt met bijgaand „Goedgekeurd proces-verbaal” betreffende een reeks aanpassingen van de respectieve invoerregelingen die door de Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen worden toegepast voor verwerkte landbouwproducten, waarvan sommige onder Protocol nr. 2 van de bilaterale vrijhandelsovereenkomst vallen.”

Ik heb de eer te bevestigen dat mijn Regering instemt met de inhoud van uw brief en met de datum die is voorgesteld voor de inwerkingtreding van de aanpassingen.

Gelieve, Mijnheer, de verzekering van mijn bijzondere hoogachting te aanvaarden.

Voor het Koninkrijk Noorwegen

GOEDGEKEURD PROCES-VERBAAL

I. Inleiding

Tussen ambtenaren van de Europese Commissie en van het Koninkrijk Noorwegen heeft een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden over de autonome maatregelen die werden genomen naar aanleiding van de toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden tot de EU in 1995.

Na deze bijeenkomsten werd overeengekomen een reeks aanpassingen van de respectieve invoerregelingen van de Gemeenschap en het Koninkrijk Noorwegen voor een aantal verwerkte landbouwproducten, die vallen onder Protocol nr. 2 bij de bilaterale vrijhandelsovereenkomst, voor goedkeuring aan hun respectieve autoriteiten voor te leggen.

Deze aanpassingen zijn van toepassing vanaf [1 januari 2003].

II. Noorse invoerregeling

1. Het Koninkrijk Noorwegen opent jaarlijks ten gunste van de Europese Gemeenschap de volgende tariefcontingenten:

Noorse tariefcode	Omschrijving	Hoeveelheid	Toepasselijk recht
1506.0021	Beendervet, beenderolie en ossenpootolie	2 360 ton	vrij
1518.0041	Lijnolie	100 ton	vrij
2102.3000	Samengesteld bakpoeder	160 ton	vrij
2103.3009	Bereide mosterd, bevattende meer dan 5 gewichtspereenten toegevoegde suiker	160 ton	vrij
2402.2000	Sigaretten, tabak bevattend	410 ton	vrij
2403.9990	Andere, met uitzondering van „gehomogeniseerde” en „gereconstitueerde” tabak	280 ton	vrij

III. Communautaire invoerregeling

1. De Gemeenschap opent jaarlijks ten gunste van Noorwegen de volgende tariefcontingenten:

Volgnummer	GN-code	Omschrijving	Hoeveelheid	Toepasselijk recht
09.0765	1517 10 90	Margarine, andere dan vloeibare margarine -- Andere	2 470 ton	vrij
09.0766	2102 30 00	Samengesteld bakpoeder	150 ton	vrij
09.0767	ex 2103 90 90 (TARIC-code 10 en 89)	Sausen en preparaten voor sausen; samengestelde kruiden en dergelijke producten, bedoeld onder GN-code 2103 90 90, andere dan mayonaise	130 ton	vrij
09.0768	2104 10	Preparaten voor soep of voor bouillon; bereide soep en bouillon	390 ton	vrij
09.0769	2106 90 92	Producten voor menselijke consumptie, elders genoemd noch elders onder begrepen/andere bevattende geen van melk afkomstige vetstoffen, sacharose, isoglucose, glucose of zetmeel, of minder dan 1,5 gewichtspereenten van melk afkomstige vetstoffen, bevattende minder dan 5 gewichtspereenten sacharose of isoglucose, minder dan 5 gewichtspereenten glucose of zetmeel	510 ton	vrij

Volgnummer	GN-code	Omschrijving	Hoeveelheid	Toepasselijk recht
09.0771	ex 2207 10 00 (TARIC-code 90)	Ethylalcohol, niet gedenatureerd, met een alcohol-volumegehalte van 80 % vol. of hoger/andere dan die welke zijn verkregen uit in bijlage I bij het EG-Verdrag genoemde landbouwproducten	1 34 000 hl	vrij
09.0772	ex 2207 20 00 (TARIC-code 90)	Ethylalcohol en gedistilleerde dranken, gedenatureerd, ongeacht het gehalte/andere dan die welke zijn verkregen uit in bijlage I bij het EG-Verdrag genoemde landbouwproducten	3 340 hl	vrij
09.0774	2403 10	Rooktabak, ook indien tabakssurrogaten bevattend, ongeacht in welke verhouding	370 ton	vrij

De onder II en III genoemde tariefcontingenten worden verleend voor producten van oorsprong, in overeenstemming met de oorsprongsregels, die zijn neergelegd in Protocol nr. 3 van de vrijhandelsovereenkomst tussen de EG en Noorwegen.

Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad met betrekking tot het gebruik van halteplaatsen

(2002/C 291 E/09)

COM(2002) 414 def.

(Door de Commissie ingediend op 19 juli 2002)

TOELICHTING

Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad ⁽¹⁾ voorziet in communautaire criteria voor halteplaatsen, met name gezondheidsmaatregelen om overdracht van ziekten te voorkomen, en in de verplichte registratie van alle verplaatsingen van dieren in een halteplaats.

Enkele uitbraken van mond- en klauwzeer die in 2001 in de Gemeenschap zijn geregistreerd, hielden verband met de onderlinge contacten tussen dieren in een halteplaats. Uit onderzoek van deze uitbraken is gebleken dat noch de voorschriften op het gebied van gezondheid en hygiëne, noch de verplichting tot registratie van alle verplaatsingen van de dieren in acht zijn genomen.

Bij Beschikking 2001/327/EG van de Commissie ⁽²⁾, laatstelijk gewijzigd bij Beschikking 2002/242/EG ⁽³⁾, is het gebruik van halteplaatsen tijdelijk geschorst om verdere uitbreiding van mond- en klauwzeer in de Unie te voorkomen.

Het gebruik van halteplaatsen kan risico's inhouden voor de diergezondheid, vooral wanneer in die halteplaatsen de veterinairerechtelijke voorschriften niet in acht worden genomen.

De veterinairerechtelijke voorschriften voor halteplaatsen moeten derhalve strenger worden gemaakt en de voorgestelde wijziging van Verordening (EG) nr. 1255/97 is het beste middel daartoe.

Het voorstel betreft een verbetering van de voor halteplaatsen geldende gezondheidsnormen om de overdracht van ziekten te voorkomen, en een verplichting om de bevoegde autoriteiten onmiddellijk in kennis te stellen van alle verplaatsingen van dieren binnen een halteplaats. Met name mogen halteplaatsen alleen nog worden gebruikt door dieren die gecertificeerd zijn als dieren uit hetzelfde beslag en als dieren die voldoen aan de gezondheidsnormen voor fokdieren van de soort waarvoor de halteplaats is erkend, en bovendien moeten alle voorzieningen worden gereinigd en ontsmet en dient een sanitaire leegstand te worden ingelast voordat een nieuwe zending dieren mag worden binnengebracht.

⁽¹⁾ PB L 174 van 2.7.1997, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 115 van 25.4.2001, blz. 12.

⁽³⁾ PB L 82 van 25.3.2002, blz. 18.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Richtlijn 91/628/EEG van de Raad van 19 november 1991 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en tot wijziging van de Richtlijnen 90/425/EEG en 91/496/EEG ⁽¹⁾, inzonderheid op artikel 13, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Krachtens Richtlijn 91/628/EEG moeten dieren tijdens het vervoer met vooraf vastgestelde tussenpozen worden uitgeladen, gevoederd en gedrenkt en kunnen rusten.

⁽¹⁾ PB L 340 van 11.12.1991, blz. 17. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 95/29/EG (PB L 148 van 30.6.1995, blz. 52).

- (2) Verordening (EG) nr. 1255/97 van de Raad van 25 juni 1997 betreffende de communautaire criteria voor halteplaatsen en tot aanpassing van het in Richtlijn 91/628/EEG bedoelde reisschema ⁽²⁾ voorziet in gezondheidsmaatregelen om de overdracht van ziekten te voorkomen. Zij voorziet ook in de verplichte registratie van alle verplaatsingen van dieren.

- (3) Bepaalde uitbraken van mond- en klauwzeer die in 2001 in de Gemeenschap zijn geconstateerd, hielden verband met de onderlinge contacten tussen dieren in een halteplaats. Onderzoek van die uitbraken heeft uitgewezen dat noch de gezondheidsvoorschriften, noch de verplichting tot registratie van de verplaatsingen van dieren in acht zijn genomen.

⁽²⁾ PB L 174 van 2.7.1997, blz. 1.

- (4) Bij Beschikking 2001/327/EG van de Commissie ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Beschikking 2002/242/EG ⁽²⁾, is het gebruik van halteplaatsen tijdelijk geschorst om verdere uitbreiding van mond- en klauwzeer in de Gemeenschap te voorkomen. Deze maatregel is van toepassing tot en met 31 december 2002 en moet worden vervangen door adequate permanente maatregelen.
- (5) Het gebruik van halteplaatsen kan risico's inhouden voor de diergezondheid, vooral wanneer in de halteplaatsen de veterinairerechtelijke voorschriften niet in acht worden genomen. De veterinairerechtelijke voorschriften voor halteplaatsen moeten bijgevolg strenger worden gemaakt. Met name moet worden bepaald dat in halteplaatsen alleen nog dieren mogen passeren die uit hetzelfde beslag komen en die gecertificeerd zijn als dieren die voldoen aan de gezondheidsnormen voor fokdieren van de soort waarvoor de halteplaats is erkend. Bovendien moeten alle voorzieningen worden gereinigd en ontsmet nadat een zending dieren de halteplaats heeft verlaten en dient een sanitaire leegstand te worden ingelast voordat een nieuwe zending dieren mag worden binnengebracht.
- (6) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het voor het bereiken van de basisdoelstelling inzake de bescherming van de diergezondheidsstatus van de Gemeenschap passend en noodzakelijk dat voorschriften worden vastgesteld voor het gebruik van halteplaatsen. Deze verordening heeft alleen betrekking op alles wat noodzakelijk is voor het bereiken van de doelstellingen van artikel 5, lid 3, van het Verdrag.
- (7) Op grond van wijzigingen in de veterinairerechtelijke situatie in de Gemeenschap kan het nodig zijn de voorschriften voor het gebruik van halteplaatsen aan te passen. Derhalve moet worden voorzien in een procedure om de technische voorschriften die zijn vervat in Verordening (EEG) nr. 1255/97, aan te passen aan de veterinairerechtelijke situatie in de Gemeenschap.
- (8) Aangezien de voor de tenuitvoerlegging van deze verordening vereiste maatregelen van algemene strekking zijn als bedoeld in artikel 2 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽³⁾, moeten zij worden vastgesteld volgens de in artikel 17 van Richtlijn 91/628/EEG vastgestelde regelgevingsprocedure.
- (9) De lidstaten stellen voorschriften vast inzake de voor inbreuken op het bepaalde in Verordening (EG) nr. 1255/97 geldende straffen, en zij zien erop toe dat die voorschriften ten uitvoer worden gelegd. De straffen moeten doelmatig zijn, zij moeten in verhouding staan tot de inbreuk en zij moeten een ontradend effect hebben.
- (10) Verordening (EG) nr. 1255/97 moet dienovereenkomstig worden aangepast,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 1255/97 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 2 wordt vervangen door:

„2. In de halteplaats mogen dieren slechts terzelfder tijd aanwezig zijn op voorwaarde dat:

a) hun gezondheidsstatus op dezelfde datum is gecertificeerd en zij

i) komen van hetzelfde bedrijf van herkomst of dezelfde erkende verzamelplaats, als bedoeld in artikel 2 van Richtlijn 64/432/EEG of in artikel 2 van Richtlijn 91/68/EEG, of

ii) deel uitmaken van dezelfde ingevoerde zending, en

b) hun gezondheidsstatus is gecertificeerd overeenkomstig de voorschriften voor fokdieren van de betrokken soort, zoals vastgesteld in de in bijlage A bij Richtlijn 90/425/EEG genoemde veterinaire regelgeving van de Gemeenschap, en

c) zij behoren tot de categorie dieren waarvoor de halteplaats is erkend.”

b) Lid 3 wordt geschrapt.

2. Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) Het bepaalde onder b), wordt geschrapt.

b) Het bepaalde onder h), wordt vervangen door:

„h) de in punt C.7 van bijlage I genoemde gegevens binnen 24 uur na het vertrek van een partij te melden aan de bevoegde autoriteit, die gegevens te registreren en op te slaan en ze gedurende ten minste drie jaar ter beschikking te houden van de bevoegde autoriteit.”

3. De volgende artikelen 6 bis en 6 ter worden ingevoegd:

„Artikel 6 bis

Wijzigingen in de bijlagen bij deze verordening die nodig zijn met het oog op een aanpassing aan de veterinairerechtelijke situatie, worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 17 van Richtlijn 91/628/EEG.

⁽¹⁾ PB L 115 van 25.4.2001, blz. 12.

⁽²⁾ PB L 82 van 26.3.2002, blz. 18.

⁽³⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

Artikel 6 ter

De lidstaten stellen voorschriften vast voor de bestraffing van inbreuken op deze verordening en treffen alle maatregelen om erop toe te zien dat die straffen ook worden toegepast. De straffen moeten doeltreffend zijn, in verhouding staan tot de inbreuk en een ontradend effect hebben. De lidstaten delen de bepalingen, samen met de bepalingen voor de toepassing van artikel 17, aan de Commissie mee uiterlijk op [...] en zij stellen de Commissie onverwijld in kennis van elke latere wijziging daarvan.”

4. Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

a) Het bepaalde in deel A, punt 4, wordt vervangen door:

„4. Voordat een halteplaats dieren mag aanvaarden, moet zij:

a) vrij zijn gemaakt van dieren als bedoeld in artikel 4, lid 2,

b) uiterlijk 24 uur na het vertrek van de dieren zijn begonnen met de reinigings- en ontsmettingswerkzaamheden,

c) volledig vrij zijn gebleven van dieren tot ten minste 24 uur na voltooiing van de ontsmettingsprocedure.”

b) Het bepaalde in deel C, punt 7, onder b), wordt geschrapt.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2003.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt

(2002/C 291 E/10)

COM(2002) 415 def. — 2002/0185(COD)

(Door de Commissie ingediend op 22 juli 2002)

TOELICHTING**1. Inleiding**

Dit voorstel, dat rust op de tweeledige doelstelling zowel een bijdrage te leveren aan de continuïteit van de energievoorziening als aan beleid inzake klimaatverandering, komt voort uit de noodzaak grotere inspanningen te leveren om hoogrendabele warmtekrachtkoppeling ⁽¹⁾ binnen de interne energiemarkt te bevorderen.

In haar Groenboek over de continuïteit van de energievoorziening ⁽²⁾ heeft de Commissie de volgende punten naar voren gehaald:

- De Europese Unie is extreem afhankelijk van ingevoerde energie; deze invoer dekt nu 50 % van de behoeften. Dit cijfer zal naar verwachting oplopen tot 70 % in 2030 als de huidige trends aanhouden.
- Momenteel stijgt de emissie van broeikasgassen in de Europese Unie, waardoor het moeilijk is om te reageren op de uitdaging van de klimaatverandering, en om de verplichtingen uit hoofde van het Protocol van Kyoto na te komen.
- De Europese Unie heeft een relatief beperkte speelruimte om de voorwaarden voor de energievoorziening te beïnvloeden. De inspanningen zullen erop moeten zijn gericht de energievraag zodanig te oriënteren dat de verplichtingen die de EU is aangegaan in Kyoto, worden gerespecteerd en er wordt gedacht aan de continuïteit van de energievoorziening.

Deze observaties leveren sterke argumenten voor de ontwikkeling van nieuw communautair beleid en communautaire maatregelen om de energievraag te beperken en de broeikasgasemissies te verminderen. Het niveau van de broeikasgasemissies in de EU was in 1999 weliswaar hetzelfde of net iets lager dan het niveau van 1990, maar toch is het nog een grote uitdaging om de doelstelling van Kyoto te halen. Door haar efficiënte brandstofgebruik kan simultane productie van warmte en elektriciteit energiebesparingen opleveren en kunnen de CO₂-emissies verminderen ten opzichte van de gescheiden productie van warmte en elektriciteit. Deze noodzaak van beleidsinitiatief op communautair niveau op het terrein van de warmtekrachtkoppeling is bevestigd in de Mededeling van de Commissie inzake de tenuitvoerlegging van het Europees programma inzake klimaatverandering ⁽³⁾.

Warmtekrachtkoppeling is een uiterst efficiënte techniek om de Europese energiemarkt te voorzien van elektriciteit en warmte. Bevordering van warmtekrachtkoppeling is een onderdeel van de strategie voor efficiënt energiegebruik en is een aanvulling op de strategie om meer hernieuwbare energiebronnen te gaan gebruiken. Warmtekrachtkoppeling is geen doel op zich, maar kan wel een efficiënt instrument zijn om energiebesparingen te genereren en om de beoogde vermindering van de CO₂-emissies te realiseren, doordat het in de plaats komt van gescheiden productie van warmte en elektriciteit.

Aangezien warmtekrachtkoppeling inhoudt dat de productie van warmte en die van elektriciteit onderling worden gekoppeld, is het belangrijk dat vaststaat dat de geproduceerde elektriciteit en warmte voorzien in een werkelijke vraag. Elektriciteit kan naar een markt worden overgebracht en worden verkocht waar zij nodig is, maar warmte kan daarentegen niet makkelijk worden getransporteerd of opgeslagen, en dus moet het warmtekrachtkoppelingsproces op een tijdstip en plaats plaatsvinden dat er werkelijk vraag naar warmte bestaat. De werkelijke vraag naar nuttige warmte is de hoeksteen van efficiënte warmtekrachtkoppeling, want als de geproduceerde warmte niet in een werkelijke vraag voorziet, verdwijnen de voordelen van warmtekrachtkoppeling. Bevordering van warmtekrachtkoppeling mag er voorts niet toe leiden dat het warmteverbruik wordt gestimuleerd.

⁽¹⁾ De begrippen warmtekrachtkoppeling (WKK) en gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie betekenen hetzelfde.

⁽²⁾ COM(2000) 769 „Op weg naar een Europese strategie voor een continue energievoorziening”.

⁽³⁾ COM(2001) 580 def.

In de warmtekrachtkoppelingsstrategie van de Commissie ⁽¹⁾ uit 1997 is als globaal indicatief communautair doel verdubbeling van het aandeel van de elektriciteitsproductie uit warmtekrachtkoppeling in de totale elektriciteitsproductie van de EU van 9 % in 1994 naar 18 % in 2010 vastgesteld. Ondanks het veelbelovende potentieel voor warmtekrachtkoppeling is het aandeel van warmtekrachtkoppeling de afgelopen jaren desalniettemin niet significant gestegen. Een globaal indicatief doel van 18 % biedt een benchmark waartegen de voortgang kan worden afgemeten. Zodra er op basis van gemeenschappelijke definities en methodologieën een stabiel kader is vastgesteld en het potentieel van de lidstaten is beoordeeld, zou de Commissie de mogelijkheid van indicatieve doelstellingen voor de afzonderlijke lidstaten kunnen onderzoeken.

Een stabiel kader op basis van gemeenschappelijke definities en methodologieën biedt de best mogelijke basis voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van een economisch aantoonbare vraag naar warmte waarbij tevens rekening wordt gehouden met de grote complexiteit van de kwestie.

2. Doelstelling en werkingssfeer van de voorgestelde richtlijn

De belangrijkste doelstelling van dit voorstel is een kader te creëren dat de installatie en het goed functioneren van elektrische warmtekrachtinstallaties kan ondersteunen en vergemakkelijken waar een vraag naar nuttige warmte bestaat of wordt voorzien. Deze algemene doelstelling laat zich vertalen in twee specifieke doelen:

- Op de korte termijn moet een warmtekrachtkoppelingsrichtlijn als instrument dienen om binnen de interne energiemarkt bestaande warmtekrachtinstallaties te consolideren en waar haalbaar nieuwe hoogrendabele warmtekrachtinstallaties te bevorderen. Teneinde gelijke concurrentievoorwaarden te creëren zijn rechtszekerheid en in sommige gevallen financiële steun voor warmtekrachtkoppeling noodzakelijk. Dit geldt voor de huidige overgangsfase van het liberaliseringsproces, waarin de interne energiemarkt nog niet volledig is voltooid en waarin de internalisering van externe kosten niet in de energieprijzen tot uitdrukking komt.
- Op de middellange tot lange termijn moet een warmtekrachtkoppelingsrichtlijn als middel dienen om het noodzakelijke kader te creëren dat moet garanderen dat hoogrendabele warmtekrachtkoppeling, naast andere milieuvriendelijke opties voor de energievoorziening, een belangrijk element vormt in de besluitvorming over investeringen in nieuwe productiecapaciteit. Door een ondersteunend kader te creëren, kan hoogrendabele warmtekrachtkoppeling bijdragen aan de totstandkoming van meer gediversifieerde en energie-efficiënte systemen voor de energievoorziening in de Gemeenschap.

Voor de benutting van het potentieel voor warmtekrachtkoppeling is een bepaalde rechtszekerheid nodig, alsmede passende mechanismen die het gebrek aan internalisering van externe kosten aanpakken. De voorgestelde richtlijn stippelt een kader uit dat deze kwesties aanpakt door middel van een stel gemeenschappelijke beginselen voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling.

De praktische toepassing van het kader zal voor een groot deel de verantwoordelijkheid zijn van de afzonderlijke lidstaten, gezien de heterogene aard van de warmtekrachtkoppelingssector in Europa en gezien de noodzaak dat rekening wordt gehouden met nationale en klimatologische omstandigheden. De Commissie zou echter een belangrijke rol kunnen spelen bij het realiseren van de doelstellingen van de EU op het gebied van de warmtekrachtkoppeling.

Het is noodzakelijk dat het belang van de verschillende klimatologische en industriële omstandigheden in de lidstaten voor de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling wordt benadrukt, aangezien deze resulteren in verschillende mogelijkheden voor het gebruik van de geproduceerde warmte, en dat rekening wordt gehouden met het thermodynamische rendement van de motoren en systemen die worden gebruikt. De praktische gevolgen van het thermodynamische rendement voor de elektriciteitsproductie kunnen worden geïllustreerd aan de hand van een stoomturbine. Als de geproduceerde warmte een temperatuur van 200 °C moet hebben, is het onmogelijk om evenveel elektriciteit in de turbine te produceren als wanneer de warmte een temperatuur van 60 °C moet hebben.

Deze overwegingen leiden tot een indeling van warmtekrachtkoppeling in drie klassen, die zowel thermodynamische overwegingen weerspiegelt als warmtekrachtkoppeling verdeelt in marktsegmenten die met verschillende belemmeringen te maken hebben:

- industriële toepassingen van warmte, waarvoor doorgaans stoom of warm water van meer dan 140 °C nodig is;

⁽¹⁾ COM(1997) 514 def. „Een communautaire strategie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling (WKK) en het wegnemen van belemmeringen voor de ontwikkeling ervan”.

- centrale-verwarmingstoepassingen, waarvoor warm water van 40 °C tot 140 °C nodig is;
- agrarische toepassingen: om kassen te verwarmen, mag de temperatuur van het warme water bijvoorbeeld lager dan 40 °C zijn, maar in het geval van verwarmingsbassins in aquacultuur hoeft het maar 15 °C tot 25 °C te zijn; de onderbouwing van de vraag naar nuttige warmte bij dit temperatuurniveau moet heel zorgvuldig worden bekeken om het brandstofgebruik niet te doen stijgen.

De klimatologische verschillen tussen de lidstaten vormen een van de belangrijkste factoren die de enorme verschillen in de penetratie van warmtekrachtkoppeling verklaren, en onderstrepen het belang van het subsidiariteitsbeginsel. Het doel van dit voorstel voor een richtlijn is niet om in alle lidstaten hetzelfde penetratieniveau voor warmtekrachtkoppeling te bewerkstelligen. Het doel is warmtekrachtkoppeling te bevorderen overal waar een economisch aantoonbaar potentieel wordt vastgesteld, zodat energie kan worden bespaard en de CO₂-emissie kan worden verminderd.

De voorgestelde richtlijn bouwt in bepaalde opzichten voort op de onlangs vastgestelde Richtlijn 2001/77/EG betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen⁽¹⁾. Hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling staan in sommige gebieden voor vergelijkbare problemen, zoals bijvoorbeeld een gebrek aan internalisering van externe kosten, de noodzaak om rechtszekerheid te bieden met betrekking tot aspecten betreffende het net en administratieve procedures. Er moet echter worden benadrukt dat er belangrijke verschillen bestaan tussen warmtekrachtkoppeling en hernieuwbare energie. Warmtekrachtkoppeling is geen energiebron, maar een zeer efficiënt proces om energie van een bepaalde bron, gewoonlijk fossiele brandstof, maar ook hernieuwbare energiebronnen, te transformeren in elektriciteit en warmte.

Het voorstel bevat de volgende hoofdelementen:

- een garantie van oorsprong van de elektriciteit die via warmtekrachtkoppeling wordt geproduceerd, voortkomend uit de informatieverplichtingen in richtlijnen betreffende algemene regels voor de interne markten voor elektriciteit en aardgas;
- bepalingen die de lidstaten ertoe verplichten om het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling en de belemmeringen voor de realisatie daarvan te analyseren;
- bepalingen voor de evaluatie van de ervaringen die worden opgedaan met de toepassing en het naast elkaar bestaan van de verschillende steunmechanismen voor warmtekrachtkoppeling die in de lidstaten worden gebruikt;
- bepalingen waarin de beginselen worden vastgelegd voor de interactie tussen warmtekrachtproducenten en het elektriciteitsnet, en voorts voor de verbetering van de toegang tot het net voor warmtekrachtkoppelingseenheden die gebruikmaken van hernieuwbare energiebronnen, en microwarmtekrachtinstallaties van minder dan 1 MW;
- bepalingen die de lidstaten ertoe verplichten om de huidige administratieve procedures te evalueren met het oog op de vermindering van de administratieve belemmeringen voor de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling.

3. Huidige stand van zaken met betrekking tot warmtekrachtkoppeling in de EU

3.1. Problemen die moeten worden opgelost

In de open markt die in Europa wordt ontwikkeld, moet voor diverse problemen een oplossing worden gevonden om warmtekrachtkoppeling te kunnen laten profiteren van de vraag naar nuttige warmte en om de bouw van nieuwe warmtekrachtcentrales voor te stellen of door te gaan met de exploitatie van de bestaande warmtekrachtcentrales. Het gaat voornamelijk om de volgende problemen:

1. Er worden hoge prijzen betaald voor brandstof, gewoonlijk doordat warmtekrachtproducenten kleinere brandstofverbruikers zijn dan de grote traditionele elektriciteitsproducenten.
2. Warmtekrachtproducenten ondervinden problemen met betrekking tot de toegang tot de elektriciteitsmarkt, vooral de kleinere producenten.
3. De installatiekosten per kilowatt zijn gewoonlijk hoger dan in een grote elektriciteitscentrale.

⁽¹⁾ Richtlijn 2001/77/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt (PB L 283 van 27.10.2001, blz. 33).

4. Het aantal bedrijfsuren van de installatie is doorgaans lager dan voor installaties met een grotere basislast, omdat het aantal bedrijfsuren samenhangt met het werkelijke warmteverbruik in de aangesloten installaties. In een industriële warmtekrachtcentrale zullen de bedrijfsuren de uren zijn waarin het ermee verbonden industriële proces draait, dus bijvoorbeeld niet gedurende de nacht of weekends. In het geval van warmtekrachtkoppeling voor centrale verwarming zullen sommige installaties in de zomerperiode mogelijk moeten worden stilgelegd.

3.2. Argumenten voor politieke steun

De volgende argumenten rechtvaardigen politieke steun voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling:

1. hoogrendabel betekent minder brandstofverbruik en minder CO₂-emissies en andere emissies en daarmee een bijdrage aan duurzame ontwikkeling;
2. minder verliezen op het elektriciteitsnet, doordat deze installaties zich gewoonlijk dicht bij de verbruikspunten op het elektriciteitsnet bevinden;
3. meer mededinging tussen de elektriciteitsproducenten, doordat warmtekrachtkoppelingstechnologie nieuwe spelers de kans geeft de markt van de elektriciteitsopwekking te betreden;
4. een gelegenheid om nieuwe ondernemingen te creëren, met name kleine en middelgrote ondernemingen, alsmede joint ventures en andere samenwerkingsformules tussen belanghebbenden (industrie, elektriciteit, technologie enzovoort);
5. ondersteuning van de koppeling tussen bevolking en grondgebied, vooral in minder populaire, geïsoleerde of ultraperifere gebieden.

3.3. Statistisch overzicht

Volgens de meest recente statistieken over warmtekrachtkoppeling van Eurostat ⁽¹⁾, die in tabel 1 worden gepresenteerd, was het totale aandeel van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling in de totale elektriciteitsproductie van de EU in 1998 11 % ⁽²⁾, vergeleken met 9 % in 1994.

Het is belangrijk om elektriciteit die niet door middel van warmtekrachtkoppeling wordt geproduceerd, niet mee te rekenen in de statistieken over warmtekrachtkoppeling. Daarom worden de statistieken over warmtekrachtkoppeling momenteel verder ontwikkeld en moeten er nieuwe methodologieën worden toegepast. Deze richtlijn stelt een methodologie vast die alleen elektriciteit meetelt die ook echt wordt opgewekt door middel van warmtekrachtkoppeling, waarvan de restwarmte efficiënt wordt gebruikt.

Wanneer rekening wordt gehouden met de bovenstaande overwegingen, laten de beschikbare statistieken aanmerkelijke verschillen zien binnen de EU. Denemarken, Finland en Nederland zijn de landen met de hoogste marktpenetratie, waar warmtekrachtkoppeling in sommige gevallen meer dan 50 % van de totale elektriciteitsopwekking vertegenwoordigt. In landen zoals Frankrijk, Griekenland en Ierland speelt warmtekrachtkoppeling met bijdragen van rond de 2 % daarentegen slechts een marginale rol. Als het aandeel van warmtekrachtkoppeling echter wordt gerelateerd aan de omvang van de productie van thermische elektriciteit, veranderen de marktaandelen van warmtekrachtkoppeling in bepaalde gevallen echter significant. Dan kunnen landen zoals Zweden, Oostenrijk en Frankrijk aandelen voor warmtekrachtkoppeling melden van respectievelijk 96 %, 76 % en 23 %.

Ruwweg 40 % van de elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling wordt geproduceerd ten behoeve van de openbare energievoorziening, vaak voor stadsverwarmingsnetwerken. De resterende 60 % wordt gegenereerd door zelfopwekkers, gewoonlijk voor industriële processen. In termen van geïnstalleerd vermogen is het elektrisch vermogen uit warmtekrachtkoppeling in de EU tussen 1994 en 1998 met 14 % gestegen van 63 GW naar 72 GW. In absolute termen was Duitsland in 1998 met 22 GW elektrisch vermogen uit warmtekrachtkoppeling verreweg het land met de hoogste warmtekrachtkoppelingcapaciteit in de EU, gevolgd door Italië (9,5 GW), Nederland (8,5 GW), Denemarken (7 GW) en Finland (5 GW).

⁽¹⁾ „Combined Heat and Power production (CHP) in the EU — Summary of statistics 1994-1998”, Eurostat 2001.

⁽²⁾ Onder deskundigen is er een discussie gaande of de statistieken over warmtekrachtkoppeling van Eurostat het werkelijke aandeel van warmtekrachtkoppeling nu wel of niet overschatten, omdat elektriciteit die op een andere manier dan via warmtekrachtkoppeling is geproduceerd, in sommige gevallen als elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling zou kunnen zijn geteld. Het werkelijke aandeel van warmtekrachtkoppeling op communautair niveau kan daardoor iets kleiner zijn dan 11 %. Eurostat heeft voor de komende verzameling statistieken over warmtekrachtkoppeling een nieuwe methodologie gehanteerd die de werkelijke warmtekrachtproductie beter kan vaststellen.

Het gebruik van brandstoffen voor warmtekrachtkoppeling laat een trend zien in de richting van schonere brandstoffen, wat de milieubaten van warmtekrachtkoppeling vergroot. Aardgas is met een aandeel van 45 % in 1998 vergeleken met 30 % in 1994 de meest gebruikte brandstof in de warmtekrachtproductie. Daarentegen is het gebruik van steenkool en bruinkool tussen 1994 en 1998 gedaald van 30 % naar 20 %. Hernieuwbare energiebronnen vertegenwoordigden 13 % in 1998. Binnen de definitie van Eurostat worden tot nu toe zowel biologisch afbreekbaar als biologisch niet afbreekbaar vast stedelijk afval tot de hernieuwbare energiebronnen voor warmtekrachtkoppeling gerekend. In het licht van de definitie van afval voor hernieuwbare energiebronnen in de Richtlijn betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen zou het echter wel zo consequent zijn om ook voor het biologische afbreekbare deel alleen cijfers vast te stellen.

Het ontbreken van recentere cijfers betekent echter dat de bovenstaande cijfers met enige voorzichtigheid moeten worden bekeken. Sinds 1998 meldt de warmtekrachtkoppelingsector dat de markt in verscheidene landen van de EU stagneert of zelfs een dalende trend vertoont. Dit gebrek aan voortgang in de bevordering van nieuwe warmtekrachtkoppeling is voor een groot deel het gevolg van het bestaan van diverse belemmeringen die de ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling in de weg staan.

Tabel 1 — Historische gegevens over WKK in de lidstaten en WKK als percentage van de thermische en totale elektriciteitsopwekking

Lidstaat	1994 (**)			1996			1997			1998		
	Elektriciteit uit WKK GWh	Deel van thermische elektriciteit %	Deel van totale elektriciteit %	Elektriciteit uit WKK GWh	Deel van thermische elektriciteit %	Deel van totale elektriciteit %	Elektriciteit uit WKK GWh	Deel van thermische elektriciteit %	Deel van totale elektriciteit %	Elektriciteit uit WKK GWh	Deel van thermische elektriciteit %	Deel van totale elektriciteit %
België	2 448	8,0	3,4	3 000	9,5	3,9	3 069	10,2	3,9	3 410	9,6	4,1
Denemarken	21 874	56,2	54,5	29 260	55,9	54,6	26 562	62,7	59,9	25 591	66,9	62,3
Duitsland	47 752	13,5	9,0	37 817	10,3	6,8	36 834	10,3	6,7	41 770	11,3	7,5
Griekenland	819	2,2	2,0	886	2,3	2,1	968	2,5	2,2	981 (*)	2,3	2,1
Spanje	8 537	11,1	5,3	13 390	17,5	7,7	18 567	18,9	9,8	21 916	22,2	11,2
Frankrijk	8 506	24,5	1,8	9 864	22,0	1,9	10 663	26,2	2,1	12 660	22,7	2,5
Ierland	259	1,6	1,5	357	2,0	1,9	457	2,4	2,3	404	2,0	1,9
Italië	26 477	14,7	11,4	31 383	16,2	12,9	40 164	20,1	16,0	44 856	21,6	17,3
Luxemburg							120	37,1	9,5	320	87,7	22,5
Nederland	31 543	41,7	39,5	36 410	45,1	42,7	41 502	49,6	47,9	47 835	55,4	52,6
Oostenrijk	11 721	66,0	21,4	13 539	70,3	24,7	14 025	71,7	24,7	14 268	76,2	24,8
Portugal	3 111	15,1	9,9	2 845	14,5	8,2	2 949	14,1	8,6	3 288	12,8	8,4
Finland	20 312	59,0	30,9	22 536	59,3	32,5	23 051	64,0	33,3	25 128	75,6	35,8
Zweden	9 257	85,0	6,4	10 241	70,9	7,3	9 301	91,4	6,2	9 544	95,5	6,0
Verenigd Koninkrijk	11 619	5,0	3,6	15 108	6,1	4,3	16 762	7,0	4,9	18 644	7,4	5,2
EU-15	204 235	17,6	9,0	226 336	18,3	9,4	244 994	19,8	10,1	270 615	21,0	10,9

(*) Schatting van Eurostat.

(**) De Duitse cijfers zijn voor 1995.

Bron: „Combined Heat and Power production (CHP) in the EU — Summary of statistics 1994-1998”, Eurostat 2001.

In een onderzoek naar de administratieve belemmeringen voor gedecentraliseerde warmtekrachtkoppeling ⁽¹⁾ is de situatie in Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk geanalyseerd. Het onderzoek identificeert economische belemmeringen voor gedecentraliseerde warmtekrachtkoppeling, zoals lage prijzen voor overtollige elektriciteit die aan het net wordt verkocht, hoge aansluitkosten, hoge kosten voor de verzwarende van het net die de ontwikkelaar van warmtekrachtkoppeling in rekening worden gebracht, hoge kosten voor het gebruik van het distributiesysteem, complexe en lang durende administratieve procedures, gebrek aan erkenning van de voordelen voor het net van ingebodde opwekking enzovoort. Een ander onderzoek ⁽²⁾ heeft het effect van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt op de sector van de warmtekrachtkoppeling en stadsverwarming en -koeling geanalyseerd door middel van analyses van de economische levensvatbaarheid van dergelijke centrales. Dit onderzoek komt tot de conclusie dat nieuwe efficiënte technologieën voor gasgestookte warmtekrachtkoppeling in principe zouden moeten kunnen concurreren met nieuwe efficiënte condensatiecentrales. Als de elektriciteitsprijzen echter geen afspiegeling zijn van de werkelijke kosten (met inbegrip van de internalisering van externe kosten), zijn alleen grote gasgestookte warmtekrachtcentrales concurrerend. Als in de berekening wordt gewerkt met een verondersteld bedrag aan milieubaten van 10 euro per bespaarde ton CO₂, zouden daarnaast ook een paar middelgrote gasgestookte warmtekrachtcentrales haalbaar zijn. Als de prijs van mei 2000 op de Noord-Europese energiemarkt van 15 euro per MWh wordt gehanteerd, zou geen van de geanalyseerde warmtekrachtcentrales op zuiver economische gronden levensvatbaar zijn ⁽³⁾.

Door het wijdverbreide gebruik van aardgas in de warmtekrachtproductie is ook de prijs van aardgas een belangrijke parameter die de economische levensvatbaarheid van gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie beïnvloedt. De openstelling van de aardgasmarkt voor mededinging zou in principe tot lagere gasprijzen moeten leiden. Veel warmtekrachtproducenten hebben de afgelopen jaren echter te maken gehad met fluctuerende en vaak hoge gasprijzen, onder meer als gevolg van het feit dat de gasprijzen zijn gekoppeld aan de olieprijs. Daarnaast is ook artikel 18, lid 2, van Richtlijn 98/30/EG ⁽⁴⁾, dat lidstaten toestaat de toegang van warmtekrachtproducenten tot de interne gasmarkt te beperken, een potentiële belemmering voor warmtekrachtkoppeling. Het voorstel van de Commissie tot wijziging van de aardgasrichtlijn ⁽⁵⁾ beoogt deze bepaling te laten verdwijnen. Het is van belang om voor alle warmtekrachtproducenten de toegang tot de gasmarkt te garanderen, aangezien gasgestookte warmtekrachtkoppeling de hoogste brandstofefficiëntie oplevert, wat zowel gunstig is voor het milieu als voor de communautaire energiebalans. Ook vanuit het oogpunt van de interne markt is het van belang om concurrentievoorwaarden te scheppen waaronder warmtekrachtproducenten en andere elektriciteitsproducenten in de hele Gemeenschap dezelfde basisrechten genieten met betrekking tot de toegang tot de aardgasmarkt.

Zoals hierboven is beschreven, bestaan er nog steeds belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling, zowel op de elektriciteitsmarkt als de aardgasmarkt. Veel warmtekrachtproducenten hebben te maken met stijgende inkooprijzen voor aardgas in combinatie met dalende verkoopprijzen voor elektriciteit, waardoor de economische levensvatbaarheid van warmtekrachtkoppeling in gevaar is. Beide markten bevinden zich nog in een overgangsfase, met in de hele EU asymmetrische marktkansen, toegenomen marktonzekerheid, meer aandacht voor kortetermijnbeslissingen en een gebrek aan internalisering van externe kosten. Zo'n marktomgeving is over het algemeen nadelig voor kleinere en minder concurrerende exploitanten zoals warmtekrachtproducenten. Alles bij elkaar hebben de huidige marktomstandigheden bijgedragen aan een situatie waarin veel bestaande warmtekrachtcentrales onder druk zijn komen te staan en waarin de stimulansen om de bestaande capaciteit te vergroten of te investeren in nieuwe capaciteit, aanmerkelijk zijn verminderd.

4. Gerichte overheidssteun voor warmtekrachtkoppeling op basis van de vraag naar nuttige warmte binnen de Europese interne markt

Het doel van deze richtlijn is, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel, de invoering van een gemeenschappelijk en transparant kader teneinde de overheidssteun van de lidstaten voor het warmte-

⁽¹⁾ „The administrative obstacles to the development of decentralised cogeneration”, Cogen Europe et.al., Programma SAVE, 1999.

⁽²⁾ „Evaluation of the impact of the European electricity market on the CHP, district heating and cooling sector”, Cowi Consulting Engineers and Planners et.al., Programma SAVE, 2000.

⁽³⁾ Er moet worden opgemerkt dat deze berekeningen zijn gebaseerd op warmtekrachtcentrales voor stadsverwarming met een verondersteld aantal bedrijfsuren van 4 500 per jaar. Industriële warmtekrachtcentrales met een meer constante vraag naar warmte kunnen tot wel 8 000 bedrijfsuren per jaar maken, waardoor ze doorgaans economisch levensvatbaarder zijn.

⁽⁴⁾ Richtlijn 98/30/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas (PB L 204 van 21.7.1998, blz. 1).

⁽⁵⁾ „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 96/92/EG en Richtlijn 98/30/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas” COM(2001) 125 def.

krachtkoppelingsproces op basis van vraag naar nuttige warmte te doen convergeren in overeenstemming met de nationale omstandigheden en het nationale energiebeleid en binnen het kader van de Europese mededingingsregels. Deze richtlijn stelt gemeenschappelijke definities van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling vast teneinde dezelfde methodologische achtergrond voor steunregelingen van de lidstaten te ontwikkelen. Deze methodologie heeft tevens tot doel te verzekeren dat de effecten van de steunregelingen op de interne elektriciteitsmarkt transparant zijn.

Aangezien de grote warmtekrachtinstallaties gemakkelijker toegang hebben tot gunstigere financiering en brandstofprijzen, zou directe steun voor de productie van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling zich moeten concentreren op elektriciteit die wordt geproduceerd ofwel in installaties met een capaciteit beneden een indicatieve drempel van 50 MW(e) ofwel in grotere installaties, maar dan uitsluitend de hoeveelheid elektriciteit die wordt geproduceerd door de capaciteit beneden een dergelijke indicatieve drempel. De reden hiervoor is niet grotere installaties te diskwalificeren, maar overcompensatie van de grotere installaties te vermijden. Grotere installaties zouden nog steeds steun krijgen voor de productie op basis van de eerste 50 MW, maar ontvangen geen aanvullende steun voor de rest van de productie. Als directe steun voor de productie van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling wordt gebaseerd op een vast bedrag per geproduceerde MWh, zou de steun niet mogen worden toegepast op productie boven de indicatieve drempel. De lidstaten zouden bij het opzetten van steunregelingen de volgende overwegingen moeten hanteren:

1. Steunregelingen voor de productie van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling zouden moeten worden beperkt tot elektriciteit die samen met nuttige warmte in één proces wordt geproduceerd.
2. De economische steun voor de elektriciteitsproductie zou zich moeten concentreren op ontwikkeling van de benodigde economische prikkels om efficiënte warmtekrachtcentrales te exploiteren op basis van een economisch aantoonbare vraag naar warmte.
3. Directe steun voor de productie zou zich in principe moeten concentreren op het aandeel van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling die wordt geproduceerd ofwel in installaties met een capaciteit beneden een indicatieve drempel die op 50 MW(e) of minder moet worden gesteld, ofwel in grotere installaties, maar dan alleen de hoeveelheid elektriciteit die wordt geproduceerd door de capaciteit beneden een dergelijke drempel.
4. De bouw en de grootte van de warmtekrachtcentrales zouden moeten worden afgestemd op de vraag naar warmte die werkelijk bestaat of met zekerheid wordt voorzien.

5. Elementen van de voorgestelde richtlijn

5.1. Definitie van warmtekrachtkoppeling

Warmtekrachtkoppeling is momenteel in de Gemeenschap op verschillende manieren gedefinieerd. Sommige definities zijn uitsluitend bedoeld om warmtekrachtkoppeling te identificeren en te meten voor statistische doeleinden. Andere definities houden verband met de vereisten waaraan warmtekrachtkoppeling moet voldoen om in aanmerking te komen voor nationale steunregelingen. Soms zijn dergelijke criteria om in aanmerking te komen gekoppeld aan kwantificeringen van de baten van warmtekrachtkoppeling, gemeten in energiebesparingen of CO₂-vermindering. Daarnaast wordt de definiëring van warmtekrachtkoppeling gecompliceerd door bepaalde technologieën voor warmtekrachtkoppeling waarbij warmtekrachtkoppelingseenheden kunnen worden geschakeld tussen gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie en gescheiden opwekking van elektriciteit en warmte.

Voor het doel van deze richtlijn is het nodig om een gemeenschappelijke basis voor de definitie van warmtekrachtkoppeling te creëren. In beginsel zou het wenselijk zijn om één geharmoniseerde definitie van warmtekrachtkoppeling vast te leggen die in de hele Gemeenschap voor alle doeleinden kan worden gebruikt. De Commissie heeft er echter oog voor dat de meeste lidstaten al verschillende nationale definities van warmtekrachtkoppeling hebben aangenomen, die voor uiteenlopende doeleinden zijn ontwikkeld en die vaak aan de nationale omstandigheden zijn aangepast. Teneinde rekening te houden met deze twee tegengestelde belangen introduceert deze richtlijn een tweeledige benadering die bestaat uit de volgende twee stappen:

1. een geharmoniseerde basisdefinitie van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling (bijlage II van de richtlijn);
2. een methodologie om hoogrendabele warmtekrachtkoppeling af te bakenen (bijlage III van de richtlijn).

De basisdefinitie dient om de huidige ambiguïteit als gevolg van de verschillende definities van warmtekrachtkoppeling op te heffen. Zij geeft de zekerheid dat het basisconcept van warmtekrachtkoppeling in de hele Gemeenschap op dezelfde manier wordt begrepen en gemeten. De basisdefinitie zal worden gebruikt voor statistieken over warmtekrachtkoppeling en voor het toezicht op communautair niveau. Als tweede stap biedt de richtlijn een methodologie die moet worden gebruikt om de kwaliteit ⁽¹⁾ — uitgedrukt in energiebesparingen — van de warmtekrachtproductie te bepalen die volgens de basisdefinitie in stap 1 is geïdentificeerd. Deze tweede stap zal worden toegepast voor bevorderingsaspecten, met name voor certificering van de oorsprong, vaststelling van het nationale potentieel voor warmtekrachtkoppeling en, waar passend, vaststelling of wordt voldaan aan de eisen om in aanmerking te komen voor financiële steun.

5.2. Garantie van oorsprong van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling

Teneinde aan de verplichtingen te voldoen met betrekking tot informatie over de primaire energiebronnen die voor de productie van elektriciteit worden gebruikt, zoals deze zijn opgesteld in de informatiebepalingen bij de wijziging van de Richtlijnen 96/92/EG en 98/30/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas, zet deze richtlijn een mechanisme op dat bewerkstelligt dat producenten en anderen met een belang in warmtekrachtkoppeling om een garantie van oorsprong van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling kunnen vragen.

Volgens het voorstel moet de garantie van oorsprong de gebruikte brandstofbron vermelden, de toepassing van de warmte die samen met de elektriciteit wordt gegenereerd, en de productiedatum en -plaatsen. De garantie van oorsprong dient tevens de nationale referentiewaarden te specificeren die zijn gebruikt voor de afbakening van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling.

Het is in dit ontwikkelstadium van warmtekrachtkoppeling en statistische kennis niet de bedoeling om een andere koppeling tot stand te brengen tussen de garantie van oorsprong van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling en het systeem van garantiecertificaten van oorsprong van elektriciteit die uit hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd, anders dan dezelfde procedures te introduceren die door de lidstaten moeten worden ingevoerd. Hoogrendabele warmtekrachtcentrales die fossiele brandstoffen gebruiken, produceren minstens 5 tot 10 % minder CO₂ dan het geval is bij gescheiden productie, terwijl elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen bijna geen CO₂ produceert. Het is daarom duidelijk dat de „CO₂-reductiewaarde” van 1 kWh elektriciteit uit gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie veel lager is dan de „CO₂-reductiewaarde” van 1 kWh elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

Ten behoeve van de transparantie en het toezicht is het belangrijk dat warmtekrachtkoppeling in de hele EU op dezelfde manier wordt gedefinieerd en gemeten. Dit voorstel introduceert daarom in bijlage II een geharmoniseerde methodologie die voor de basisdefinitie van warmtekrachtkoppeling moet worden gebruikt. Deze methodologie is grotendeels gebaseerd op een onlangs herziene methodologie die Eurostat gebruikt voor het verzamelen van EU-brede statistieken over warmtekrachtkoppeling ⁽²⁾. De nieuwe methodologie van Eurostat houdt in wezen in dat voor warmtekrachtkoppelingseenheden met een totaal rendement op jaarbasis hoger dan of gelijk aan 75 % de totale elektriciteitsopwekking wordt beschouwd als elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling. Bij warmtekrachtkoppelingseenheden met een totaal rendement op jaarbasis lager dan 75 % moet de elektriciteit die niet in een warmtekrachtkoppelingsproces wordt geproduceerd, in mindering worden gebracht.

Naar aanleiding van de zorgen die door enkele deskundigen zijn geuit dat een drempel van 75 % in sommige gevallen mogelijk te laag is, voegt de methodologie in bijlage II een aparte drempel van 85 % toe die moet worden toegepast voor warmtekrachtkoppelingseenheden die naar een niet-warmtekrachtkoppelingsmodus kunnen schakelen. Voor dergelijke eenheden met een totaal rendement op jaarbasis van minder dan 85 % worden aanvullende berekeningen uitgevoerd om de werkelijke warmtekrachtproductie te bepalen. Bij deze werkwijze wordt de kans dat elektriciteit die niet afkomstig is van warmtekrachtkoppeling, als elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling wordt gecertificeerd, minimaal geacht.

⁽¹⁾ De term „kwaliteitswarmtekrachtkoppeling” wordt soms gebruikt om warmtekrachtkoppeling te beschrijven die grote energiebesparingen of CO₂-besparingen oplevert. Voor het doel van deze richtlijn wordt de term „hoogrendabele warmtekrachtkoppeling” een nauwkeurigere aanduiding gevonden voor hetgeen wordt bedoeld wanneer men het over de baten van warmtekrachtkoppeling heeft.

⁽²⁾ Deze herziene methodologie is op 2 april 2001 door de lidstaten goedgekeurd tijdens de laatste vergadering van de Working Group on Combined Heat and Power Statistics van Eurostat.

5.3. Rendementscriteria

Teneinde te waarborgen dat onder deze richtlijn alleen warmtekrachtkoppeling wordt bevorderd die werkelijke baten oplevert vergeleken met gescheiden productie van warmte en elektriciteit, is een passend mechanisme om deze baten te bepalen, onmisbaar. Het voorstel biedt daarom in bijlage III een methodologie voor het vaststellen van de baten van warmtekrachtkoppeling.

De baten van warmtekrachtkoppeling kunnen worden uitgedrukt in energiebesparingen of CO₂-besparingen. In de meeste gevallen zal een warmtekrachtinstallatie die een energiebesparing oplevert, ook een CO₂-besparing opleveren. De gekozen brandstof voor warmtekrachtkoppeling zal echter van invloed zijn op de grootte van de CO₂-besparing. Het hele concept van warmtekrachtkoppeling draait in wezen om het besparen van energie door de brandstofinvoer op een zeer efficiënte manier aan te wenden voor het genereren van zowel elektriciteit als warmte. Voor het doel van deze richtlijn wordt energiebesparing daarom als de meest geschikte indicator beschouwd om de voordelen van warmtekrachtkoppeling in uit te drukken. Door deze indicator te gebruiken, richt de richtlijn zich op de energie-efficiëntiekenmerken van warmtekrachtkoppeling en blijft de richtlijn brandstofneutraal, waardoor een gediversifieerde mix van brandstoffen in de warmtekrachtkoppelingsector mogelijk is. Bij de rapportageverplichtingen zou de Commissie echter ook de milieubaten kunnen beoordelen, met inbegrip van de vermindering van de CO₂-emissies.

Om de energiebesparing als gevolg van warmtekrachtkoppeling te bepalen, kan de basisdefinitie van warmtekrachtkoppeling zoals die in bijlage II is geformuleerd, niet op zichzelf worden genomen, want deze definitie identificeert alleen warmtekrachtkoppeling, zonder de mogelijke energiebesparingen te kwantificeren. Het is daarom noodzakelijk om aanvullende criteria te ontwikkelen om de energiebesparing te bepalen als gevolg van gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie die voldoet aan de basisdefinitie in bijlage II. Om vast te stellen of er sprake is van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling, moet de hoeveelheid brandstof worden gekwantificeerd die is gebruikt om een bepaalde hoeveelheid warmte en elektriciteit door middel van warmtekrachtkoppeling te produceren, en moet deze worden vergeleken met de hoeveelheid brandstof die nodig zou zijn geweest om dezelfde hoeveelheid warmte en elektriciteit via gescheiden opwekking te produceren. Dit brengt met zich mee dat voor de vergelijking aannamen moeten worden gemaakt wat betreft het type gescheiden productie waar warmtekrachtkoppeling voor in de plaats komt.

Een mogelijke optie zou zijn om in de richtlijn geharmoniseerde referenties voor de gescheiden productie van warmte en elektriciteit vast te leggen waar alle warmtekrachtproductie mee moet worden vergeleken. Het vaststellen van dergelijke referenties is echter een uiterst ingewikkelde zaak, vooral voor nieuwe productie waarvoor geen empirische gegevens beschikbaar zijn en waarvoor aannamen moeten worden gemaakt met betrekking tot de toekomstige brandstoffen, technologieën en verwachte rendementen. Daarnaast maken ook de verschillen in de energiemix binnen de Gemeenschap het moeilijk om één enkele geharmoniseerde referentie vast te stellen die in alle lidstaten kan worden toegepast. Dit heeft de Commissie doen concluderen dat het in dit stadium noodzakelijk is om met een gemeenschappelijke methodologie te komen voor het berekenen van de energiebesparingen als gevolg van warmtekrachtkoppeling. Het zal echter aan de lidstaten zijn om op basis van het kader dat in bijlage III wordt gepresenteerd, de exacte nationale rendementsreferentiewaarden te bepalen die in de berekening moeten worden gebruikt. De lidstaten wordt gevraagd een goedgedocumenteerde analyse van de gekozen referentiewaarden te presenteren, die bekend moet worden gemaakt en aan de Commissie moet worden toegezonden. De Commissie zal de rendementsreferentiewaarden die door de lidstaten worden aangenomen, evalueren en op basis daarvan nadenken over de mogelijkheden voor verdere harmonisatie.

Voor de toepassing van de rendementscriteria maakt het voorstel een onderscheid tussen nieuwe en bestaande productie. Elektriciteit uit nieuwe warmtekrachtproductie dient — binnen dezelfde brandstofcategorie — te worden vergeleken met de beste nieuwe, geavanceerde technologie voor elektriciteitsproductie die zij verondersteld wordt te vervangen. Door rendementen binnen dezelfde brandstofcategorieën te vergelijken, blijft de beoordeling van de baten van warmtekrachtkoppeling brandstofneutraal en richt deze zich geheel op de energie-efficiëntiekenmerken van warmtekrachtkoppeling. Aan de warmtekant moet nieuwe warmtekrachtkoppeling standaard worden vergeleken met een indicatieve referentiewaarde voor het warmterendement van 90 %, alhoewel voor sommige brandstoffen lagere referenties voor het rendement kunnen worden gebruikt. Alles bij elkaar moet nieuwe warmtekrachtproductie een energiebesparing van minstens 10 % opleveren om te worden aangemerkt als hoogrendabele warmtekrachtkoppeling. Kleinschalige warmtekrachtkoppeling en warmtekrachtkoppeling op basis van hernieuwbare energiebronnen kunnen al als hoogrendabele warmtekrachtkoppeling worden aangemerkt bij een geringere energiebesparing. Elektriciteit uit bestaande warmtekrachtkoppeling dient te worden vergeleken met het gemiddelde rendement van de bestaande nationale elektriciteitsproductie op basis van fossiele brandstoffen. Elektriciteit uit kernenergie en hernieuwbare energiebronnen wordt uit de mix uitgesloten, aangezien dergelijke elektriciteit in een echte marktsituatie doorgaans niet zal worden vervangen door elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling. Aan de warmtekant moet bestaande warmtekrachtkoppeling worden vergeleken met het gemiddelde rendement van de bestaande nationale mix voor warmteopwekking. Bestaande warmtekrachtproductie moet een energiebesparing van minstens 5 % opleveren om als hoogrendabele warmtekrachtkoppeling te worden aangemerkt.

5.4. Nationaal potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling

Het vaststellen van streefcijfers helpt kwantificeren wat de Gemeenschap en de afzonderlijke lidstaten op het gebied van de warmtekrachtkoppeling willen bereiken, en helpt vervolgens bij het toezicht. De Commissie heeft zich daarom afgevraagd of er op communautair niveau voor alle lidstaten indicatieve nationale streefcijfers voor het marktaandeel van warmtekrachtkoppeling zouden moeten worden vastgesteld. Aan de andere kant zijn de nationale marktkaders voor warmtekrachtkoppeling in de EU zeer ongelijksoortig voor wat betreft bijvoorbeeld het marktpotentieel voor warmtekrachtkoppeling, de nationale energiemix, de beschikbaarheid van brandstoffen, de structuur van de industrie, de vraag naar warmte en/of koeling enzovoort. Dit betekent dat de omstandigheden voor de bevordering van een specifieke energie-efficiëntietechnologie zoals warmtekrachtkoppeling op de nationale warmte- en elektriciteitsmarkten heel verschillend zijn. In dit stadium zou het technisch lastig zijn om voor elke lidstaat indicatieve streefcijfers vast te stellen. De Commissie zou echter wel de mogelijkheid en de noodzaak van dergelijke streefcijfers kunnen onderzoeken op basis van de eerste verslagen van de lidstaten over het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling. De Commissie is van mening dat de aandacht in eerste instantie dient uit te gaan naar stimulering van effectief promotiebeleid en maatregelen ten gunste van warmtekrachtkoppeling. De richtlijn initieert daarom een verplichte procedure die tot doel heeft het bestaande nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling te activeren.

De lidstaten worden ertoe verplicht om goedgedocumenteerde analyses van het nationale potentieel voor warmtekrachtkoppeling uit te voeren. Teneinde te bereiken dat de analyses op een systematische en vergelijkbare manier worden uitgevoerd, zodat de Commissie en het algemene publiek kunnen toezien op de uitvoering van de richtlijn, wordt in bijlage IV van de richtlijn een aantal criteria en elementen geformuleerd die in de analyses aan bod moeten komen. Tot de criteria behoren onder meer een verplichting om na te denken over de waarschijnlijke brandstoffen voor warmtekrachtkoppeling, met speciale nadruk op de mogelijkheden om hernieuwbare energiebronnen op de nationale warmtemarkten via warmtekrachtkoppeling te bevorderen, en een verplichting om aspecten te onderzoeken die betrekking hebben op technologieën voor warmtekrachtkoppeling, kosteneffectiviteit en tijdskaders.

Bijlage IV bepaalt ook dat het potentieel voor warmtekrachtkoppeling moet worden uitgesplitst in ten minste drie hoofdcategorieën. De categorieën „Warmtekrachtkoppeling in de industrie”, „Warmtekrachtkoppeling voor verwarming” en „Warmtekrachtkoppeling voor de landbouw” verwijzen naar de verschillende toepassingen van de geproduceerde warmte. De lidstaten worden er ook toe verplicht om een aparte analyse te maken van de nationale belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling en om regelmatig verslag uit te brengen over de voortgang die is geboekt met de realisering van het nationale potentieel, en over de maatregelen die zijn getroffen om warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Om toezicht op en regelmatige beoordeling van de voortgang mogelijk te maken, zijn betrouwbare statistieken over warmtekrachtkoppeling nodig. De richtlijn introduceert daarom een verplichting voor de lidstaten om de Commissie jaarlijks statistieken over warmtekrachtkoppeling te verstrekken. Het is de bedoeling dat deze gegevensverzameling in de praktijk een voortzetting zal zijn van de huidige praktijk, waarbij de lidstaten nationale statistieken over warmtekrachtkoppeling verstrekken aan Eurostat.

5.5. Steunregelingen

Momenteel zijn allerlei nationale steunregelingen voor warmtekrachtkoppeling van kracht of worden ten uitvoer gelegd. Dergelijke regelingen zijn onder meer directe prijssteun („feed-in tariffs” of terugleververgoedingen), belastingvrijstellingen of —verlagingen, groencertificaten en investeringssteun.

Terwijl de rechtvaardiging van financiële steun voor warmtekrachtkoppeling zal verdwijnen wanneer de externe kosten volledig in de markt worden geïnternaliseerd, zal steun voor warmtekrachtkoppeling op de korte en middellange termijn in veel gevallen te rechtvaardigen zijn. Om dit aspect tot uitdrukking te laten komen zouden steunregelingen van de overheid een afbouwbeperking moeten bevatten. Teneinde de potentiële baten van de installatie en het goed functioneren van warmtekrachtcentrales voor elektriciteit te realiseren waar er vraag naar warmte bestaat of wordt voorzien, zal daarom vaak voortzetting en uitbreiding van de steunregelingen ten gunste van warmtekrachtkoppeling nodig zijn binnen de grenzen die door het EG-Verdrag en in het bijzonder de artikelen 87 en 88 ervan worden gesteld. De Gemeenschap heeft er echter duidelijk belang bij te verzekeren dat de steun erin slaagt hoogrendabele warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Volgens de richtlijn zal de Commissie daarom worden verplicht de toepassing van de verschillende steunregelingen voor warmtekrachtkoppeling die in de lidstaten worden gebruikt, te evalueren en een verslag te presenteren over de ervaringen die met de toepassing en de co-existentie van verschillende steunmechanismen zijn opgedaan.

5.6. Aspecten betreffende het net

Om goed te kunnen functioneren moet de interne elektriciteitsmarkt gelijke concurrentievoorwaarden bieden voor alle bestaande en potentiële nieuwe elektriciteitsproducenten. In deze context kunnen objectieve, transparante en niet-discriminerende regels en procedures met betrekking tot aspecten betreffende het net de marktpenetratie van warmtekrachtkoppeling vergemakkelijken. Rechtszekerheid over aspecten betreffende het net is voor warmtekrachtkoppeling van uitzonderlijk belang, gezien het feit dat warmtekrachtproducenten in veel gevallen kleinere en onafhankelijke exploitanten zijn die gevoelig zijn voor kosten en omstandigheden op dit terrein.

Warmtekrachtproducenten hebben over het algemeen te maken met dezelfde problemen als producenten van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen als het gaat om aspecten betreffende het net. Als gevolg daarvan baseert dit voorstel zich in veel opzichten op dezelfde bepalingen als Richtlijn 2001/77/EG. Dit betekent dat het voorstel bepalingen bevat die de transmissie en distributie van elektriciteit garandeert die uit warmtekrachtkoppeling wordt geproduceerd. De aansluiting op het net en de netverzwaring is een ander gebied waarop in bepaalde gevallen belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling bestaan, zoals is beschreven in paragraaf 3. Teneinde iets aan deze belemmeringen te doen, bevat het voorstel bepalingen die de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen ertoe verplichten om standaardregels op te stellen en bekend te maken voor de aansluiting op en verzwaring van het net. Deze regels moeten zijn gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria.

Als gevolg van de koppeling tussen de elektriciteitsproductie en de warmtevraag moeten warmtekrachtproducenten soms aanvullende elektriciteit kopen om de eigen opgewekte elektriciteit van de producent te ondersteunen of aan te vullen. Ook moet soms een overschot aan elektriciteit worden verkocht wanneer de productie het verbruik overschrijdt. Geleidelijk komen speciale markten op voor het in evenwicht brengen en regelen van elektriciteit. Niet alle warmtekrachtproducenten zijn momenteel echter in aanmerking komende afnemers met toegang tot dergelijke markten. Totdat de elektriciteitsmarkt volledig is opengesteld, is het daarom nodig om met specifieke bepalingen te bewerkstelligen dat de tarieven die in rekening worden gebracht aan warmtekrachtproducenten die elektriciteit moeten kopen maar geen toegang tot de markt hebben, volgens objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria worden vastgesteld. Ten behoeve van de transparantie en het toezicht wordt ook voorgesteld dat er benchmarkinganalyses plaatsvinden van de tarieven die aan warmtekrachtproducenten worden geboden, zowel voor de inkoop van extra elektriciteit als voor de verkoop van overtollige elektriciteit.

5.7. *Administratieve procedures*

Organisaties die ontwikkelaars van warmtekrachtkoppeling vertegenwoordigen, hebben aangegeven dat de administratieve procedures een belemmering vormen voor de verdere ontwikkeling van warmtekrachtkoppeling. Belemmeringen kunnen bijvoorbeeld zijn de duur van de procedure, de eisen waaraan moet worden voldaan, of de hoge kosten die met de vergunningsprocedure zijn gemoeid.

Richtlijn 96/92/EG bevat de basisregels in dit opzicht, met name met betrekking tot vergunningsprocedures. Toch volstaan deze algemene regels mogelijk niet altijd voor kleinere producenten, bijvoorbeeld voor veel onafhankelijke warmtekrachtproducenten, voor wie de administratieve procedures en planningsprocedures een serieuze belemmering kunnen zijn.

In veel opzichten zouden geharmoniseerde regels op dit terrein kunnen bijdragen aan de bevordering van warmtekrachtkoppeling. Aan de andere kant variëren de administratieve procedures en planningsprocedures aanzienlijk binnen de Gemeenschap en weerspiegelen zij sterk de verschillende administratieve en constitutionele situaties. Dit voorstel, dat hier rekening mee houdt en het subsidiariteitsbeginsel respecteert, bevat daarom geen bepalingen voor zulke geharmoniseerde regels.

Desalniettemin zijn grotere inspanningen nodig om de administratieve belemmeringen te minimaliseren. Daarom wordt voorgesteld dat de lidstaten of de bevoegde instanties die door de lidstaten zijn aangewezen, de bestaande wetgevingskaders evalueren met het oog op de vermindering van de belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling, de stroomlijning en bespoediging van procedures en de verzekering dat regels objectief, transparant en niet-discriminerend zijn. De lidstaten zullen worden verplicht om verslag uit te brengen over de resultaten van de evaluatie en om, waar van toepassing, aan te geven welke acties zijn ondernomen om de belemmeringen op te heffen.

6. **Rechtvaardiging voor actie op communautair niveau**

6.1. *Huidige politieke context*

In het Groenboek over de continuïteit van de energievoorziening⁽¹⁾ schetst de Commissie de toekomstige energiesituatie in de EU voor de komende decennia. Het Groenboek benadrukt de noodzaak van grotere inspanningen om de vraag naar energie terug te dringen als een manier om zowel de afhankelijkheid van ingevoerde energie te verkleinen als bij te dragen aan de oplossing van klimaatveranderingsproblemen. Duidelijke regels voor warmtekrachtkoppeling die centrales in staat stellen om goed te werken met hun brandstofbesparingskarakteristieken, kunnen aan de verwezenlijking van beide beleidsdoelstellingen bijdragen.

⁽¹⁾ „Op weg naar een Europese strategie voor een continue energievoorziening” COM(2000) 769.

De Commissie heeft in haar voorstel tot wijziging van de elektriciteits- en aardgasrichtlijnen ⁽¹⁾ benadrukt dat voor een volledig opengestelde markt internalisering van externe kosten nodig is om werkelijk gelijke concurrentievoorwaarden te kunnen garanderen. Volgens bijvoorbeeld het ExternE-onderzoek ⁽²⁾ brengt gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie met dezelfde brandstof hoogstens half zo veel schade aan maatschappij en milieu teweeg als de conventionele elektriciteitsproductie. Zolang externe kosten niet volledig zijn geïntegreerd in de energieprijzen zal de Commissie initiatieven bevorderen die deze onbalans trachten te corrigeren. Dergelijke initiatieven moeten trachten de extra kosten van de warmtekrachtproducent ten opzichte van de kosten van gescheiden productie van warmte en elektriciteit te compenseren. In de huidige marktsituatie moet het streven van zo'n compensatie zijn de bovengenoemde onbalans te corrigeren en te voorkomen dat de extra kosten leiden tot hogere prijzen voor warmte en elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling vergeleken met gescheiden geproduceerde warmte en elektriciteit. De compensatie van de extra kosten moet worden afgestemd op de noodzaak van compensatie voor de verschillende groottes van installaties, typen technologieën en brandstoffen. Voor de grotere warmtekrachtcentrales is compensatie minder noodzakelijk dan voor de kleinere.

De Commissie heeft in haar mededeling over de voltooiing van de interne markt ⁽³⁾ onderstreept dat het creëren van een interne markt voor elektriciteit en gas in veel opzichten positieve milieueffecten blijkt te hebben gehad in termen van bijvoorbeeld grotere bedrijfsrendementen en de overstap op schonere brandstoffen. Er is echter ook benadrukt dat dalende energieprijzen mogelijk niet bevorderlijk zijn voor de ontwikkeling van energie-efficiëntie en hernieuwbare energiebronnen. Wanneer wordt gewacht totdat de interne energiemarkt volledig is voltooid, kan dat veel risico's met zich meebrengen, omdat ondertussen kansen voor warmtekrachtkoppeling verloren kunnen gaan. De Commissie heeft daarom in de bovengenoemde mededeling aangekondigd dat zij van plan is om in 2002 voorstellen voor te bereiden met betrekking tot warmtekrachtkoppeling.

Artikel 2 van het EG-Verdrag verlangt een duurzame ontwikkeling van de economie van de Gemeenschap. Artikel 6 van het EG-Verdrag versterkt deze doelstellingen van duurzame ontwikkeling door milieubeleid te integreren in ander communautair beleid. Daarnaast is in de mededeling van de Commissie over duurzame ontwikkeling ⁽⁴⁾ die in juni 2001 is gepresenteerd tijdens de Europese Raad in Göteborg, aangegeven dat broeikasgasemissies een van de grootste belemmeringen voor duurzame ontwikkeling zijn. De Europese Raad in Göteborg ⁽⁵⁾ heeft een strategie voor duurzame ontwikkeling vastgesteld en heeft een milieudimensie toegevoegd aan het proces van Lissabon met betrekking tot economische en sociale vernieuwing.

Om iets aan het probleem van de klimaatverandering te doen, heeft de Commissie onlangs een mededeling goedgekeurd over de tenuitvoerlegging van het Europees programma inzake klimaatverandering ⁽⁶⁾, waarin zij aankondigt van plan te zijn om in 2002 een voorstel voor een warmtekrachtkoppelinrichtlijn te presenteren. Daarnaast heeft de Commissie onlangs ook een voorstel voor een richtlijn voor de handel in broeikasgasemissies ⁽⁷⁾ vastgesteld. Wanneer zo'n markt eenmaal volledig operationeel is, wordt in feite een prijs voor CO₂-emissies bekend, waarmee een belangrijke stap voorwaarts in de richting van de internalisering van externe kosten zal worden gezet. Voorts zal de invoering van zo'n markt ook een stap zijn op weg naar beëindiging van de rechtvaardiging van nationale economische steunregelingen voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling. Zolang er echter nog geen goedfunctionerende markt is die de prijs van CO₂-emissies weerspiegelt, is warmtekrachtkoppeling met name gevoelig voor concurrentie van minder schone energieproducenten en zal zij daarom vaak specifieke promotie behoeven. In antwoord op het actieplan van de Commissie voor energie-efficiëntie ⁽⁸⁾ heeft de Raad bevordering van warmtekrachtkoppeling aangemerkt als een van de prioritaire acties voor de korte termijn in de follow-up van het actieplan ⁽⁹⁾. Het Europees Parlement heeft de Commissie opgeroepen om met voorstellen te komen voor gemeenschappelijke regels voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ „Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 96/92/EG en Richtlijn 98/30/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas” COM(2001) 125 def.

⁽²⁾ „ExternE — Externalities of Energy”, EC, DG Onderzoek, Brussel, 1999.

⁽³⁾ „Voltooiing van de interne energiemarkt” COM(2001) 125 def.

⁽⁴⁾ „Duurzame ontwikkeling in Europa voor een betere wereld: een strategie van de Europese Unie voor duurzame ontwikkeling” COM(2001) 264.

⁽⁵⁾ „Conclusies van het voorzitterschap — Europese Raad van Göteborg, 15 en 16 juni 2001”: SI(2001) 500.

⁽⁶⁾ COM(2001) 580 def.

⁽⁷⁾ „Voorstel voor een kaderrichtlijn voor de handel in broeikasgasuitstootrechten binnen de Europese Gemeenschap” COM(2001) 581.

⁽⁸⁾ „Actieplan voor energie-efficiëntie in de Europese Gemeenschap” COM(2000) 247 def.

⁽⁹⁾ Doc. 13407/1/00 ENER — COM(2000) 247 def.

⁽¹⁰⁾ Resolutie over het actieplan voor energie-efficiëntie in de Europese Gemeenschap, A5-0054/2001.

In de onlangs gewijzigde communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu⁽¹⁾ zijn bepalingen opgenomen die onder bepaalde voorwaarden financiële steun voor warmtekrachtkoppeling mogelijk maken. Wil een warmtekrachtkoppelingprogramma volgens de kaderregeling hiervoor in aanmerking komen, dan moeten de milieubaten van het programma in kwestie worden gedocumenteerd.

6.2. *Aanvullend effect van actie op communautair niveau*

De lidstaten worden in toenemende mate van elkaar afhankelijk op het gebied van de energie, met name wat betreft de interne energiemarkt en de gemeenschappelijke afspraak om de broeikasgasemissies te verminderen na de ratificatie van het Protocol van Kyoto. De beleidsbeslissingen over warmtekrachtkoppeling in de ene lidstaat kunnen van invloed zijn op de energiemarkten in de andere lidstaten. De lidstaten hebben ook te maken met de gemeenschappelijke mededingingsregels van het Verdrag, met inbegrip van de onlangs gewijzigde communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu, die ook de nationale bewegingsvrijheid bepalen op het gebied van de warmtekrachtkoppeling. Daarnaast laat het huidige gebrek aan vooruitgang op de warmtekrachtmarkt zien dat het onzeker is of het potentieel voor warmtekrachtkoppeling uitsluitend via initiatieven op het niveau van de lidstaten kan worden gerealiseerd.

Dit heeft de Commissie doen concluderen dat warmtekrachtkoppelingbeleid op het niveau van de lidstaten moet worden aangevuld door wetgevende actie op communautair niveau. Deze richtlijn creëert het benodigde wetgevingskader via welk de inspanningen op alle niveaus kunnen worden geconcentreerd op de bevordering van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling. De richtlijn zal dienen als een middel om de huidige marktonzekerheid rond warmtekrachtkoppeling te verminderen en om in de afzonderlijke lidstaten belangrijke stimuli voor warmtekrachtkoppeling te bieden door een samenhangend communautair kader tot stand te brengen. Gezien de noodzaak rekening te houden met de nationale situaties voor warmtekrachtkoppeling en het subsidiariteitsbeginsel te respecteren, zal het voor een groot deel aan de lidstaten worden overgelaten om te beslissen hoe zij binnen dit algemene communautaire kader voor warmtekrachtkoppeling te werk willen gaan.

Wetgevende actie op communautair niveau garandeert dat er een reeks gemeenschappelijke beginselen voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling wordt ontwikkeld. De definitie van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling is een voorbeeld van een terrein waar communautaire actie noodzakelijk is om een coherente methodologie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling te garanderen en zo verstoringen van de markt te voorkomen. Gemeenschappelijke beginselen voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling kunnen bovendien bewerkstelligen dat financiële steun voor warmtekrachtkoppeling een zodanige prioriteit krijgt, dat de efficiëntste productie wordt gesteund.

Het is ook van gemeenschappelijk communautair belang om te werken aan het scheppen van gelijke concurrentievoorwaarden binnen de interne energiemarkt. De totstandkoming van een objectief, niet-discriminerend en transparant kader voor warmtekrachtproducenten voor aspecten betreffende het net is een belangrijke aangelegenheid met een duidelijke communautaire dimensie. Het scheppen van gelijke concurrentievoorwaarden is ook van belang vanuit het oogpunt van de mededinging, aangezien het bestaan van gelijke concurrentievoorwaarden een bepaald aantal marktspelers binnen de interne energiemarkt zou kunnen verzekeren. Communautaire actie ten gunste van onafhankelijke, en vaak kleinschalige, elektriciteitsproducenten zoals warmtekrachtproducenten zou daardoor indirect kunnen bijdragen aan de bevordering van de mededinging binnen de interne elektriciteitsmarkt.

Ook vanuit het oogpunt van de continuïteit van de energievoorziening heeft de Gemeenschap belang bij bevordering van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling als een element van haar algemene strategie om de vraag naar energie te verminderen. Vooral de bevordering van warmtekrachtkoppeling met behulp van eigen energiebronnen zoals bio-energie, energie uit afval en geothermische energie is in deze context van belang.

Wat betreft de toekomstige Gemeenschap biedt een richtlijn inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling de kandidaat-lidstaten mogelijkheden om de continuïteit van de energievoorziening te verbeteren op grond van het bestaan van grote markten voor warmte en bestaande steunprogramma's.

Tot slot kan warmtekrachtkoppeling door haar hoge brandstofefficiëntie en geringere milieueffecten bijdragen aan de verwezenlijking van communautair beleid op het gebied van de duurzame ontwikkeling, met name met betrekking tot de noodzaak om meer schone energie te gaan gebruiken en maatregelen te nemen om de vraag naar energie te verminderen. In de context van de klimaatverandering heeft de Gemeenschap er duidelijk belang bij met concrete voorstellen te komen die zijn gericht op vermindering van de broeikasgasemissies. Daarom zal een richtlijn inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling een van de elementen in het pakket van maatregelen zijn dat nodig is om aan het Protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering te voldoen, en van elk beleidspakket om verdere afspraken na te komen.

⁽¹⁾ „Communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu” (PB C 37 van 3.2.2001, blz. 3).

7. Effect van de voorgestelde richtlijn

7.1. Potentiële energiebesparingen

In zijn samenvattende verslag over statistieken met betrekking tot warmtekrachtkoppeling presenteert Eurostat de volgende berekening van de geschatte besparing op primaire energie die de verschillende typen warmtekrachtcentrales in de jaren 1994 tot en met 1998 hebben bereikt.

Tabel 3 — Berekende energiebesparingen voor verschillende cycli in de EU, Tj

	1994 (*)	1996	1997	1998
Stoom- en gasturbine	139 349	240 175	309 744	385 842
Tegendrukturbine	329 604	321 296	326 528	278 328
Condensatieturbine met warmteterugwinning	83 645	258 982	247 361	236 937
Gasturbine met warmteterugwinning	79 041	91 287	128 305	149 877
Interne verbrandingsmotor	36 684	71 375	103 506	124 823
Overig	1 068	4 015	2 585	138
Totaal EU-15	669 391	987 130	1 118 029	1 175 946

(*) De Duitse cijfers zijn voor 1995.

Bron: „Combined Heat and Power production (CHP) in the EU — summary of statistics 1994-1998”, Eurostat, 2001.

Volgens Eurostat bedroeg de absolute besparing op primaire energie door warmtekrachtkoppeling in 1998 1 176 PJ, oftewel 28 Mtoe. Dit komt overeen met 2 % van het totale bruto binnenlandse verbruik van primaire energie van de EU. De berekening van Eurostat is gebaseerd op een verondersteld gemiddeld rendement van gescheiden elektriciteitsopwekking van 36 %, een gemiddeld rendement van gescheiden warmteopwekking van 85 % en een totaal rendement van warmtekrachtcentrales van 75 % in 1998.

7.2. Effect op de continuïteit van de energievoorziening

De afhankelijkheid van ingevoerde energie en de stijgende aandelen van de invoer kunnen aanleiding zijn voor zorg over het risico van onderbreking van of problemen met de energievoorziening. Het zou echter simplistisch en verkeerd zijn de continuïteit van de energievoorziening te zien als uitsluitend een kwestie van vermindering van de afhankelijkheid van ingevoerde energie en verhoging van de interne productie. De continuïteit van de energievoorziening vraagt om een breed scala aan beleidsinitiatieven die onder andere zijn gericht op diversificatie van de bronnen en technologieën en betere internationale betrekkingen.

Vanuit het oogpunt van de afhankelijkheid van import zou warmtekrachtkoppeling gunstig zijn indien de invoer van brandstof in de EU minder zou worden vergeleken met de gescheiden productie van elektriciteit en warmte. Warmtekrachtprogramma's leiden echter niet automatisch tot verlaging van de energie-invoer. Wanneer ze dat wel doen, kan het voordeel vanuit het oogpunt van de continuïteit van de energievoorziening variëren.

Als een warmtekrachtkoppelingproject tot een meer diverse brandstofmix leidt dan gescheiden productie, zal de continuïteit van de energievoorziening toenemen. Ook lokale productie van elektriciteit kan de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening verbeteren, aangezien lokale productie ervoor zorgt dat er in een land in veel verschillende regio's waar warmte nodig is, elektriciteit wordt geproduceerd. Deze regio's worden meer zelfvoorzienend wat betreft hun elektriciteitsvoorziening en worden minder gevoelig voor stroomstoringen. De industriële productie van de meeste grote industrieën die stoom nodig hebben, is heel gevoelig voor storingen in de elektriciteitsvoorziening en deze industrieën zien eigen elektriciteitsopwekking als een verbetering van de continuïteit van de elektriciteitsvoorziening.

Als warmtekrachtkoppeling plaatsvindt in een stadverwarmingssysteem, neemt de continuïteit van de warmtevoorziening toe, gezien het feit dat een grote warmtekrachtinstallatie altijd een bepaalde noodcapaciteit heeft om storingen in de afzonderlijke eenheden op te vangen, iets dat een kleine warmteinstallatie zich zelden kan veroorloven.

Ook aan de fysieke veiligheid van een warmtekrachtcentrale in verband met sabotage en terroristische aanvallen moet aandacht worden besteed, vooral na de aanval op de VS van 11 september 2001. Gecombineerde warmte-elektriciteitsproductie zal in een groot aantal centrales plaatsvinden, terwijl de elektriciteitsproductie in het referentiegeval slechts in een klein aantal, grote gecentraliseerde elektriciteitscentrales plaatsvindt, die vanwege de grotere effecten van een aanval meer kans lopen om het doelwit van terroristen te worden. Warmtekrachtkoppeling zal de fysieke veiligheid van het elektriciteitsstelsel dus doorgaans vergroten.

7.3. Kosteneffectiviteit van de maatregel

Nieuwe, goed opgezette, hoogrendabele warmtekrachtinstallaties die zijn afgestemd op een relatief stabiele vraag naar warmte en die een redelijk aantal uren per jaar werken, worden doorgaans gezien als een kosteneffectieve energieoplossing.

Desalniettemin is de bepaling van de kosteneffectiviteit van dit voorstel noodzakelijkerwijs gebaseerd op allerlei onzekerheden en aannamen. In deze context is een belangrijk punt de bepaling van het referentiegeval waarmee de kosteneffectiviteit van warmtekrachtkoppeling moeten worden vergeleken. De enorme verschillen in de berekening van de CO₂-besparingen als gevolg van warmtekrachtkoppeling die in paragraaf 6.2 zijn genoemd, laten zien wat het effect is wanneer voor de berekening van de CO₂-besparingen of voor berekeningen van de kosteneffectiviteit verschillende aannamen worden gehanteerd.

In de context van het Europees programma inzake klimaatverandering is een geschatte potentiële besparing als gevolg van een warmtekrachtkoppelingsrichtlijn genoemd van 65 Mt CO₂eq, waarvan 12 Mt CO₂eq zou kunnen worden gerealiseerd voor een bedrag van 20 tot 50 euro per ton⁽¹⁾. Het document benadrukt daarna echter dat de werkelijke reductie afhangt van onzekerheden, omdat de voorgestelde richtlijn de keus van de uitvoeringsstrategie en specifieke steunmechanismen ten gunste van warmtekrachtkoppeling aan de lidstaten overlaat.

Er moet ook worden opgemerkt dat deze kostenramingen zijn gebaseerd op de aanname dat de referentie voor warmtekrachtkoppeling een gasinrichting met stoom- en gasturbine betreft met elektrische rendementen van 55 %. Met andere woorden, dit is de aanname die de meest conservatieve schattingen voor de kosteneffectiviteit van warmtekrachtkoppeling oplevert. Als er andere referenties zouden worden gebruikt, zou warmtekrachtkoppeling kosteneffectiever zijn.

Het feit dat deze richtlijn alleen hoogrendabele warmtekrachtinstallaties bevordert die optimaal gebruik maken van de brandstofinvoer, zal de totale kosteneffectiviteit van de maatregel waarschijnlijk ook vergroten. Daarnaast moet in gedachten worden gehouden dat bevordering van warmtekrachtkoppeling niet alleen tot doel heeft de broeikasgasemissies te verminderen, maar ook energie te besparen. Daarom moet bij de beoordeling van de kosteneffectiviteit van de maatregel ook rekening worden gehouden met belangrijke extra baten wat betreft de energiebesparing en continuïteit van de energievoorziening.

8. Relevantie voor de kandidaat-lidstaten

Communautaire actie ter bevordering van warmtekrachtkoppeling is ook van groot belang voor de kandidaat-lidstaten in met name Midden- en Oost-Europa, waar warmtekrachtkoppeling, en vooral stadsverwarming, al jarenlang een belangrijke component van het energievoorzieningsstelsel is. In de meeste landen in Midden- en Oost-Europa heeft warmtekrachtkoppeling een aandeel van minstens 10 % in de elektriciteitsproductie en in sommige landen zelfs een aanmerkelijk groter aandeel⁽²⁾. Stadsverwarming is in Midden- en Oost-Europa zelfs nog wijder verspreid, met stadsverwarmingsnetwerken in de meeste grote steden en marktaandelen voor stadverwarming variërend van 13 tot 70 %⁽³⁾. Volgens Euroheat & Power⁽⁴⁾ is bijna 40 % van de inwoners van Midden- en Oost-Europa afnemer van stadsverwarming, wat neerkomt op 41 miljoen gebruikers, vergeleken met rond de 20 miljoen in de EU.

(1) „Mededeling van de Commissie inzake de tenuitvoerlegging van de eerste fase van het Europees programma inzake klimaatverandering” COM(2001) 580 def.

(2) „The European Cogeneration Review”, Cogen Europe, 1999.

(3) „District Heat in Europe — Country by Country 2001 Survey”, Euroheat & Power, 2001.

(4) „District Heat in Europe — 1999 Survey”, Euroheat & Power, 1999.

Over het algemeen worden de energiesectoren in de meeste landen in Midden- en Oost-Europa gekenmerkt door een hoge vraag naar warmte en een aanzienlijk potentieel voor energiebesparing. De algemene gesteldheid van veel stadsverwarmingssystemen in Midden- en Oost-Europa is niet goed, met soms een te grote capaciteit en oude netwerken die toe zijn aan een opknapbeurt. Dit leidt vaak tot een relatief laag rendement van de systemen. Tegelijkertijd ondervindt stadsverwarming soms concurrentie van andere energiebronnen. Communautaire actie ter bevordering van warmtekrachtkoppeling zou deze regio dus een stabiel en ondersteunend kader kunnen bieden voor warmtekrachtkoppeling en stadsverwarming.

In deze context is het van groot belang de bestaande stadsverwarmingsinfrastructuur te beschermen, die momenteel gevaar loopt door het gebrek aan renovatie en door concurrentie van individuele verwarming. Een warmtekrachtkoppelingsrichtlijn zou richtsnoeren en prikkels kunnen bieden om hoogrendabele warmtekrachtkoppeling te bevorderen op basis van onder meer de bestaande infrastructuur en de gedocumenteerde ervaringen met warmtekrachtkoppeling en stadsverwarming in de regio. Modernisering van de stadsverwarmingsnetwerken en een verschuiving naar warmtekrachtkoppeling in plaats van alleen-warmteboilers zouden in veel gevallen belangrijke elementen kunnen zijn van toekomstige inspanningen om de energie-efficiëntie in de kandidaat-lidstaten te verbeteren.

9. Raadpleging tijdens de voorbereiding van het voorstel

Dit voorstel volgt op een fase van raadpleging en voorbereiding in diverse bijeenkomsten, waar verschillende werkgroepen bij betrokken waren.

De lidstaten en vertegenwoordigers van Europese verenigingen en niet-gouvernementele organisaties zijn uitgenodigd voor een formele raadplegende bijeenkomst die de diensten van de Commissie op 26 november 2001 hebben georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst hebben de lidstaten en de belanghebbenden de kans gekregen om hun visie op en standpunt inzake de mogelijke elementen van een warmtekrachtkoppelingsrichtlijn te presenteren. Voorafgaand aan de vergadering heeft een achtergronddocument gecirculeerd dat de basis vormde voor de raadpleging. Enkele lidstaten en organisaties van belanghebbenden hebben vervolgens schriftelijk commentaar geleverd op de richtlijn.

Op 12 november 2001 heeft een speciale raadpleging met deskundigen uit de industrie, verenigingen en onderzoeksinstituten plaatsgehadt in de vorm van een workshop die exclusief was gewijd aan de bespreking van de technische problemen met betrekking tot de definitie en certificering van warmtekrachtkoppeling.

Op 25 oktober 2001 is een andere workshop gehouden die zich richtte op de toekomstvooruitzichten voor warmtekrachtkoppeling in Europa en waarvoor vertegenwoordigers van de lidstaten en de kandidaat-lidstaten alsmede van de industrie waren uitgenodigd.

Tot slot is communautaire actie ten gunste van warmtekrachtkoppeling ook onderwerp van discussie geweest in twee aparte werkgroepen, die actief waren van medio 2000 tot medio 2001 in het kader van het Europees programma inzake klimaatverandering. In deze werkgroepen zijn werkzaamheden verricht via een coöperatieve inspanning waarbij vertegenwoordigers van de verschillende afdelingen van de Commissie, de lidstaten, industrie en milieugroepen betrokken waren.

10. Inhoud van het voorstel

Artikel 1 beschrijft het doel van het voorstel.

Artikel 2 schetst de werkingssfeer van de voorgestelde richtlijn.

Artikel 3 legt de technische definities vast.

Artikel 4 bevat bepalingen voor de garantie van oorsprong van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling, in overeenstemming met de informatiebepalingen met betrekking tot gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas.

Artikel 5 verplicht de lidstaten ertoe om criteria te ontwikkelen voor de bepaling van de energie-efficiëntie van warmtekrachtkoppeling op basis van een gemeenschappelijke methodologie.

Artikel 6 verplicht de lidstaten ertoe om verslagen te publiceren met analyses van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling en de nationale belemmeringen voor de realisatie ervan.

Artikel 7 bevat bepalingen voor de evaluatie van steunregelingen voor warmtekrachtkoppeling.

Artikel 8 gaat over aspecten betreffende het net.

Artikel 9 verplicht de lidstaten ertoe om de mogelijkheden voor vermindering van de administratieve belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling te evalueren.

Artikel 10 gaat over de rapportage-eisen van de richtlijn.

Bijlage I geeft een overzicht van de technologieën voor warmtekrachtkoppeling waarop het voorstel betrekking heeft.

Bijlage II schetst de methodologie die moet worden gebruikt voor de basisdefinitie van warmtekrachtkoppeling.

Bijlage III schetst een methodologie voor de bepaling van de efficiëntie van warmtekrachtproductie.

Bijlage IV geeft een overzicht van de criteria waaraan de analyse van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling moet voldoen.

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 175,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het standpunt van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het standpunt van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op dit moment wordt het potentieel voor het gebruik van warmtekrachtkoppeling als maatregel om energie te besparen onvoldoende benut in de Gemeenschap. De bevordering van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte is een communautaire prioriteit, gegeven de potentiële voordelen van warmtekrachtkoppeling op het punt van de besparing op primaire energie en de vermindering van emissies, in het bijzonder broeikasgasemissies. Daarnaast kan een efficiënt gebruik van energie uit warmtekrachtkoppeling ook een positieve bijdrage leveren aan de continuïteit van de energievoorziening en aan de concurrentiepositie van de Europese Unie en haar lidstaten. Het is daarom noodzakelijk om maatregelen te nemen teneinde te bereiken dat het potentieel binnen het kader van de interne energiemarkt beter wordt benut.
- (2) Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit ⁽¹⁾ is

een belangrijke stap in de voltooiing van de interne markt voor elektriciteit. Tijdens zijn vergadering op 23 en 24 maart 2000 in Lissabon heeft de Europese Raad opgeroepen om hard te werken aan de voltooiing van de interne markt, zowel voor elektriciteit als voor aardgas, en om de liberalisering in deze sectoren te versnellen met het oog op het bereiken van een volledig operationele interne markt. In antwoord hierop heeft de Commissie op 13 maart 2001 een pakket van maatregelen vastgesteld betreffende de voltooiing van de interne energiemarkt, met inbegrip van een voorstel voor een richtlijn tot wijziging van de Richtlijnen 96/92/EG en 98/30/EG betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en aardgas ⁽²⁾.

- (3) Het Groenboek ⁽³⁾ over de continuïteit van de energievoorziening wijst erop dat de Europese Unie buitengewoon afhankelijk is van ingevoerde energie, die thans 50 % van de behoeften dekt en waarvan het aandeel naar verwachting zal oplopen tot 70 % in 2030 als de huidige trends aanhouden. De afhankelijkheid van ingevoerde energie en de stijgende aandelen van de invoer kunnen aanleiding zijn voor zorg over het risico van onderbreking van of problemen met de energievoorziening. Het zou echter simplistisch en verkeerd zijn de continuïteit van de energievoorziening te zien als uitsluitend een kwestie van vermindering van de afhankelijkheid van ingevoerde energie en verhoging van de interne productie. De continuïteit van de energievoorziening vraagt om een breed scala aan beleidsinitiatieven die onder andere zijn gericht op diversificatie van de bronnen en technologieën en betere internationale betrekkingen. Het Groenboek benadrukt voorts dat de continuïteit van de energievoorziening van wezenlijk belang is voor toekomstige duurzame ontwikkeling. Het Groenboek concludeert dat het zowel voor de vermindering van de afhankelijkheid van ingevoerde energie als voor de beperking van de broeikasgasemissies noodzakelijk is om nieuwe maatregelen aan te nemen om de vraag naar energie te verminderen.

⁽¹⁾ PB L 27 van 30.1.1997, blz. 20.

⁽²⁾ COM(2001) 125 def.

⁽³⁾ COM(2000) 769 def.

- (4) De mededeling „Duurzame ontwikkeling in Europa voor een betere wereld: Een strategie van de Europese Unie voor duurzame ontwikkeling”⁽¹⁾ van de Commissie, die tijdens de Europese Raad van Göteborg op 15 en 16 juni 2001 is gepresenteerd, identificeert klimaatverandering als een van de voornaamste gevaren voor duurzame ontwikkeling, en benadrukt de noodzaak van een groter gebruik van schone energie en duidelijke actie om de vraag naar energie te verminderen.
- (5) Een groter correct gebruik van warmtekrachtkoppeling vormt een belangrijk onderdeel van het pakket maatregelen dat nodig is om aan het Protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering te voldoen, en van elk beleidspakket om aan verdere verplichtingen te voldoen. De Commissie heeft in haar mededeling inzake de tenuitvoerlegging van de eerste fase van het Europees programma inzake klimaatverandering⁽²⁾ aangegeven dat bevordering van warmtekrachtkoppeling een van de maatregelen is die nodig zijn om de broeikasgasemissies door de energiesector te verminderen, en zij heeft bekendgemaakt van plan te zijn om in 2002 een voorstel voor een richtlijn inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling te presenteren.
- (6) Een groter correct gebruik van warmtekrachtkoppeling heeft prioriteit, zoals is aangegeven in de mededeling „Een communautaire strategie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling en het wegnemen van belemmeringen voor de ontwikkeling ervan”⁽³⁾. Dit is door de Raad bevestigd in zijn resolutie van 18 december 1997 betreffende een communautaire strategie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling⁽⁴⁾ en is door het Europees Parlement bevestigd in zijn resolutie van 23 april 1998 over een communautaire strategie voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling⁽⁵⁾.
- (7) De Raad heeft in zijn Conclusies van 30 mei 2000 en van 5 december 2000⁽⁶⁾ het actieplan van de Commissie voor energie-efficiëntie⁽⁷⁾ goedgekeurd en heeft aangegeven dat bevordering van warmtekrachtkoppeling een van de prioritaire terreinen voor de korte termijn is. Het Europees Parlement heeft in zijn resolutie van 7 februari 2001⁽⁸⁾ over het actieplan voor energie-efficiëntie de Commissie opgeroepen om met voorstellen te komen voor de totstandkoming van gemeenschappelijke regels voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling, waar dit vanuit milieuoogpunt zinvol is.
- (8) Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (IPCC)⁽⁹⁾, Richtlijn 2001/80/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2001 inzake de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door grote stookinstallaties⁽¹⁰⁾ en Richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de verbranding van afval⁽¹¹⁾ maken specifiek melding van de noodzaak het potentieel voor warmtekrachtkoppeling in nieuwe installaties te evalueren.
- (9) Hoogrendabele warmtekrachtkoppeling wordt in deze richtlijn gedefinieerd aan de hand van de energiebesparing die gecombineerde productie van warmte en elektriciteit oplevert vergeleken met gescheiden productie. Voor bestaande centrales komt een energiebesparing van meer dan 5 % en voor nieuwe centrales een energiebesparing van meer dan 10 % in aanmerking voor de benaming „hoogrendabele warmtekrachtkoppeling”. Teneinde de energiebesparingen te maximaliseren en te voorkomen dat energiebesparingen verloren gaan als gevolg van een incorrecte werking van de warmtekrachtcentrales, moet de grootst mogelijke aandacht worden geschonken aan de functioneringsomstandigheden van deze centrales, voornamelijk om te verzekeren dat de geproduceerde warmte goed wordt gebruikt.
- (10) Ten behoeve van het toezicht en om redenen van transparantie is het van belang te komen tot een geharmoniseerde basisdefinitie van warmtekrachtkoppeling. Wanneer warmtekrachtinstallaties zijn uitgerust voor gescheiden productie van elektriciteit of warmte, mag deze productie niet als warmtekrachtkoppeling worden aangemerkt.
- (11) Teneinde te verzekeren dat alleen warmtekrachtkoppeling wordt bevorderd die voordelen oplevert in de vorm van besparingen op primaire energie, is het noodzakelijk aanvullende criteria te ontwikkelen om de energie-efficiëntie te bepalen en te kwantificeren van de warmtekrachtproductie die aan de basisdefinitie voldoet. Om verstoringen van de interne energiemarkt te voorkomen, moeten op basis van een gemeenschappelijke methodologie nationale rendementsreferentiewaarden worden aangenomen voor de definitie van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling.
- (12) De definities van warmtekrachtkoppeling en hoogrendabele warmtekrachtkoppeling die in deze richtlijn worden gebruikt, doen geen afbreuk aan de verschillende definities die in de nationale wetgevingen worden gebruikt voor andere doeleinden dan de doeleinden die in deze richtlijn worden aangegeven. Het is dienstig om de definities te lenen welke vervat zijn in Richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit⁽¹²⁾ en Richtlijn 2001/77/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 september 2001 betreffende de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen op de interne elektriciteitsmarkt⁽¹³⁾.
- (13) Teneinde de consument een transparantere keus te kunnen laten maken tussen elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling en elektriciteit die op basis van andere technieken wordt geproduceerd, is een garantie van oorsprong van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling nodig.

(1) COM(2001) 264 def.

(2) COM(2001) 580 def.

(3) COM(97) 514 def.

(4) PB C 4 van 8.1.1998, blz. 1.

(5) A4-0145/98.

(6) Conclusies 8835/00 van de Raad (30 mei 2000) en Conclusies 1400/00 van de Raad (5 december 2000).

(7) COM(2000) 247 def.

(8) A5-0054/2001.

(9) PB L 257 van 10.10.1996, blz. 26.

(10) PB L 309 van 27.11.2001, blz. 1.

(11) PB L 332 van 28.12.2000, blz. 91.

(12) PB L 27 van 30.1.1997, blz. 20.

(13) PB L 283 van 27.10.2001, blz. 33.

- (14) Teneinde op de middellange termijn een grotere markt-penetratie van warmtekrachtkoppeling te verzekeren, is het wenselijk dat alle lidstaten ertoe worden verplicht om een verslag aan te nemen en te publiceren waarin het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling wordt geanalyseerd, en om in het verslag een aparte analyse op te nemen van de belemmeringen voor warmtekrachtkoppeling. De Commissie zou op basis van deze verslagen en de vordering die wordt gemaakt met de realisatie van de globale indicatieve EU-doelstelling van 18 % van het elektriciteitsverbruik uit warmtekrachtkoppeling in het jaar 2010, kunnen onderzoeken of het passend is indicatieve doelstellingen voor de afzonderlijke lidstaten vast te stellen. Speciale aandacht dient te worden gegeven aan de analyse van de mogelijkheden om via warmtekrachtkoppeling een beter gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen binnen de nationale markt voor warmte.
- (15) Staatssteun moet in overeenstemming zijn met de bepalingen van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu ⁽¹⁾. Deze kaderregeling staat thans bepaalde typen staatssteun toe als kan worden aangetoond dat de maatregelen gunstig zijn voor de bescherming van het milieu, doordat het omzettingsrendement bijzonder hoog is, doordat de maatregelen het mogelijk maken het energieverbruik te verlagen of doordat het productieproces minder schadelijk voor het milieu is. Dergelijke steun zal in sommige gevallen noodzakelijk zijn om het potentieel voor warmtekrachtkoppeling verder te benutten, in het bijzonder om rekening te houden met de noodzaak van internalisering van de externe kosten.
- (16) Steunregelingen van de overheid ter bevordering van warmtekrachtkoppeling moeten zich concentreren op steun voor warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte en moeten voorkomen dat de vraag naar warmte wordt aangemoedigd, teneinde een stijging van het brandstofverbruik en de CO₂-emissies te voorkomen. De lidstaten moeten maatregelen nemen om te voorkomen dat staatssteun voor elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling wordt gebruikt om de warmteproductie te subsidiëren en zo stimulansen te creëren om minder zorgvuldig te zijn in het juiste gebruik van de geproduceerde warmte. Onverminderd de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu moet directe productiesteun zich in beginsel concentreren op het aandeel van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling die wordt geproduceerd in installaties met een capaciteit beneden een drempel die op 50 MW(e) of lager moet worden gesteld, of in grotere installaties, maar dan uitsluitend de hoeveelheid elektriciteit die wordt geproduceerd door de capaciteit beneden een dergelijke drempel.
- (17) De lidstaten hanteren op nationaal niveau verschillende steunmechanismen voor warmtekrachtkoppeling, zoals investeringssteun, belastingvrijstellingen of -verlagingen, groencertificaten en directe prijssteunregelingen. De Commissie is van plan om toezicht uit te oefenen op de situatie en verslag uit te brengen van de ervaringen die worden opgedaan met de toepassing van de nationale steunregelingen.
- (18) De kosten van aansluiting op het net, de tarieven voor de transmissie en distributie van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling en de tarieven die gelden voor de inkoop van aanvullende elektriciteit die warmtekrachtproducenten soms nodig hebben, moeten worden vastgesteld volgens objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria, rekening houdend met de kosten en baten van warmtekrachtkoppeling. Vooral voor warmtekrachtinstallaties die hernieuwbare energiebronnen gebruiken, en voor kleinere warmtekrachtinstallaties met een capaciteit van minder dan 1 MW(e) vormen de kosten en administratieve lasten in verband met de aansluiting op het elektriciteitsnet aanzienlijke belemmeringen voor verdere ontwikkeling.
- (19) Er moet rekening worden gehouden met de specifieke structuur van de warmtekrachtkoppelingsector, die veel kleine en middelgrote producenten kent, vooral bij het opnieuw bekijken van de administratieve procedures voor het verkrijgen van toestemming om warmtekrachtcapaciteit te bouwen.
- (20) Voor het creëren van een kader voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling, het doel van deze richtlijn, moet de behoefte aan een stabiele economische en administratieve omgeving voor investeringen in nieuwe warmtekrachtinstallaties worden benadrukt. De lidstaten worden aangemoedigd om in deze behoefte te voorzien door steunregelingen met een looptijd van minstens 4 jaar op te zetten en door frequente veranderingen in onder meer de administratieve procedures te vermijden. De lidstaten worden voorts aangemoedigd om te verzekeren dat steunregelingen van de overheid het beginsel van geleidelijke afbouw respecteren.
- (21) Het totale rendement en de duurzaamheid van warmtekrachtkoppeling hangen af van veel factoren, zoals de gebruikte technologie, de gebruikte brandstof, de systeem-belasting, de grootte en ook de eigenschappen van de warmte. Indien de warmte wordt gebruikt in de vorm van hogedrukstoom voor industriële processen, stelt dat grenzen aan het elektrisch rendement van de warmtekrachtinstallatie vanwege het hoge temperatuurniveau van de warmte (meer dan 140 °C). Indien de warmte wordt gebruikt voor centrale-verwarmingsdoeleinden, waarvoor een lager temperatuurniveau (van 40 °C tot 140 °C) is vereist dan voor industrieel gebruik, is een hoger elektrisch rendement van de warmtekrachtinstallatie mogelijk. Het gebruik van warmte voor verwarming in de landbouw, zoals de verwarming van kassen en aquaculturbassins, vraagt zelfs nog om een lager temperatuurniveau (beneden de 40 °C) en verruimt daarmee de mogelijkheden om het elektrisch rendement te vergroten. Deze richtlijn weerspiegelt deze overwegingen door drie klassen van warmtekrachtkoppeling te introduceren, teneinde te bereiken dat bij de evaluatie van het elektrisch rendement van de verschillende warmtekrachtinstallaties rekening wordt gehouden met de verschillende temperatuurniveaus van de warmte.
- (22) Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel die in artikel 5 van het Verdrag zijn geformuleerd, dienen algemene beginselen die een kader bieden voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling binnen de interne energiemarkt, op communautair niveau te worden vastgesteld, maar moet de gedetailleerde tenuitvoerlegging worden overgelaten aan de lidstaten, zodat elke lidstaat het regime kan kiezen dat het beste past bij zijn situatie. Deze richtlijn beperkt zich tot hetgeen minimaal vereist is om die doelstellingen te bereiken, en gaat niet verder dan wat voor dat doel nodig is,

(1) PB L 37 van 3.2.2001, blz. 3.

HEBBER DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Doel

Het doel van deze richtlijn is een kader te creëren voor de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt. Bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn wordt rekening gehouden met de specifieke nationale omstandigheden, in het bijzonder met de klimatologische en economische situatie.

Artikel 2

Werkingsfeer

Deze richtlijn is van toepassing op warmtekrachtkoppeling zoals gedefinieerd in artikel 3. Bijlage I bevat een lijst met de verschillende typen warmtekrachtkoppelingseenheden waarop deze richtlijn betrekking heeft.

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn zijn de volgende definities van toepassing:

- a) „warmtekrachtkoppeling”: de opwekking in één proces van thermische energie en elektrische en/of mechanische energie. Om praktische redenen en op grond van het feit dat voor verschillende toepassingen verschillende temperaturniveaus van de geproduceerde warmte nodig zijn en dat deze temperatuurverschillen het rendement van de warmtekrachtkoppeling beïnvloeden, wordt warmtekrachtkoppeling onderverdeeld in drie klassen: „warmtekrachtkoppeling voor de industrie”, „warmtekrachtkoppeling voor verwarming” en „warmtekrachtkoppeling voor de landbouw”;
- b) „warmtekrachtkoppeling voor de industrie”: de opwekking in één proces van elektrische en/of mechanische energie en thermische energie die nuttig is voor industriële productie, over het algemeen met warmtetemperaturen van 140 °C of hoger;
- c) „warmtekrachtkoppeling voor verwarming”: de opwekking in één proces van elektrische en/of mechanische energie en thermische energie die nuttig is voor verwarmingsdoel-einden in stadsverwarmingssystemen of direct in gebouwen, over het algemeen met warmtetemperaturen van 40 °C tot 140 °C;
- d) „warmtekrachtkoppeling voor de landbouw”: de opwekking in één proces van elektrische en/of mechanische energie en thermische energie die nuttig is voor verwarming in de landbouw van kassen, aquacultuurcomplexen en vergelijkbare toepassingen, over het algemeen met warmtetemperaturen van 15 °C tot 40 °C;
- e) „nuttige warmte”: warmte die wordt geproduceerd in een warmtekrachtkoppelingproces om aan een economisch aantoonbare vraag te voldoen, op basis van de rendementscriteria die zijn vastgelegd in bijlage III, punt c, sub 2; nuttige warmte kan via een secundair proces ook worden gebruikt om nuttige koeling te genereren;
- f) „elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling”: elektriciteit die wordt opgewekt in overeenstemming met de criteria die zijn vastgelegd in bijlage II, en in een proces dat is gekoppeld aan de productie van nuttige warmte;
- g) „stadsverwarming”: een systeem dat via een distributienet commercieel warmte levert aan gebruikers in de vorm van warm water of stoom;
- h) „stadskoeling”: een systeem dat aan koelers via een distributienet gekoeld water, warm water of stoom levert;
- i) „noodelektriciteit”: de elektriciteit die via het elektriciteitsnet moet worden geleverd wanneer het warmtekrachtkoppelingproces is verstoord of buiten dienst is;
- j) „aanvullende elektriciteit”: de elektriciteit die via het elektriciteitsnet moet worden geleverd wanneer de vraag naar elektriciteit groter is dan de elektriciteitsproductie van het warmtekrachtkoppelingproces;
- k) „warmterendement”: de opbrengst aan nuttige warmte op jaarbasis gedeeld door de brandstofinvoer die is gebruikt voor de opwekking van warmte in een warmtekrachtkoppelingproces en voor bruto-elektriciteitsproductie. In het geval van warmtekrachtkoppeling voor stadsverwarming wordt de opbrengst aan nuttige warmte gemeten op het punt van uitstroom naar het warmtedistributienet en verminderd met een realistische schatting van de verliezen in het distributienet. In het geval van andere toepassingen van warmtekrachtkoppeling wordt de opbrengst aan nuttige warmte gemeten op het punt van gebruik;
- l) „elektrisch rendement”: de elektriciteitsproductie op jaarbasis gemeten op het punt van uitstroom uit de hoofdgeneratoren, gedeeld door de brandstofinvoer die is gebruikt voor de opwekking van warmte in een warmtekrachtkoppelingproces en voor bruto-elektriciteitsproductie;
- m) „totaal rendement”: de som op jaarbasis van de elektriciteitsproductie en de opbrengst aan nuttige warmte gedeeld door de brandstofinvoer die is gebruikt voor de opwekking van warmte in een warmtekrachtkoppelingproces en voor bruto-elektriciteitsproductie;
- n) „rendement”: het rendement berekend op basis van de netto calorische waarde van brandstoffen (lagere calorische waarde), wat inhoudt dat de latente warmte van verdamping van vocht niet wordt meegerekend;
- o) „hoogrendabele warmtekrachtkoppeling”: warmtekrachtkoppeling die voldoet aan de criteria die zijn geformuleerd in bijlage III;
- p) „rendementsreferentiewaarde voor gescheiden productie”: het rendement van de alternatieve gescheiden productie van warmte en elektriciteit die het warmtekrachtkoppelingproces verondersteld wordt te vervangen;
- q) „elektriciteit-warmteratio”: de verhouding tussen de elektrische energie en de nuttige thermische energie;
- r) „warmtekrachtkoppelingseenheid”: een eenheid die voornamelijk is bedoeld voor warmtekrachtkoppelingprocessen zoals gedefinieerd onder punt a); wanneer een warmtekrachtkoppelingseenheid alleen elektrische energie of alleen thermische energie genereert, wordt de eenheid nog steeds aangemerkt als een warmtekrachtkoppelingseenheid, maar wordt de productie van de eenheid voor het doel van deze richtlijn niet als warmtekrachtkoppeling beschouwd;

- s) „warmtekrachtinstallatie”: een installatie die bestaat uit een of meer warmtekrachtkoppelingseenheden. Een warmtekrachtinstallatie kan ook apparaten omvatten waarmee alleen elektrische energie of alleen thermische energie kan worden opgewekt. De productie van dergelijke apparaten wordt voor het doel van deze richtlijn niet als warmtekrachtkoppeling beschouwd;
- t) „nieuwe warmtekrachtkoppelingseenheden”: warmtekrachtkoppelingseenheden die in bedrijf worden genomen op of na 1 januari 2004;
- u) „bestaande warmtekrachtkoppelingseenheden”: warmtekrachtkoppelingseenheden die in bedrijf zijn genomen vóór 1 januari 2004.

Daarnaast zijn de definities in Richtlijn 96/92/EG en Richtlijn 2001/77/EG van toepassing.

Artikel 4

Garantie van oorsprong van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling

- De lidstaten zorgen er uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn voor dat de oorsprong van elektriciteit die in warmtekrachtkoppelingseenheden wordt geproduceerd, als zodanig kan worden gegarandeerd binnen de betekenis van deze richtlijn volgens objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria die door elke lidstaat zijn vastgelegd. De lidstaten zorgen ervoor dat op verzoek een dergelijke garantie van oorsprong van de elektriciteit wordt afgegeven.
- De lidstaten wijzen uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn een of meer bevoegde instanties aan die onafhankelijk zijn van de productie- en distributiebedrijven, voor het toezicht op de afgifte van de in lid 1 genoemde garantie van oorsprong. De lidstaten of de bevoegde instanties voeren passende mechanismen in om te bereiken dat de garanties van oorsprong zowel nauwkeurig als betrouwbaar zijn, en zij geven in het in artikel 6, lid 3, bedoelde verslag aan welke maatregelen zij hebben getroffen om de betrouwbaarheid van het garantiesysteem te garanderen.
- Het garantiecertificaat van oorsprong:
  - specificeert de brandstofbron waaruit de elektriciteit is geproduceerd, specificeert de toepassing van de warmte die samen met de elektriciteit is gegenereerd, en specificeert tot slot de datum en plaats van de productie;
  - specificeert de hoeveelheid elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling waarvoor de garantie geldt;
  - specificeert de rendementsreferentiewaarden voor de gescheiden productie van elektriciteit en warmte en het rendement van de warmtekrachtkoppeling volgens artikel 5;
  - stelt de producenten van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling in staat om aan te tonen dat de elektriciteit die zij verkopen, is geproduceerd door middel van warmtekrachtkoppeling in de betekenis van deze richtlijn.

De lidstaten kunnen in de garantie van oorsprong aanvullende informatie opnemen.

- De garantie van oorsprong, die in overeenstemming met lid 2 wordt afgegeven, wordt, uitsluitend als bewijs van de in lid 3 genoemde elementen, door de lidstaten onderling erkend. Iedere weigering om een certificaat van oorsprong als zulk bewijs te erkennen, in het bijzonder om redenen in verband met het voorkomen van fraude, moet berusten op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. Wanneer erkenning van een garantie van oorsprong wordt geweigerd, kan de Commissie de weigerende partij verplichten de garantie van oorsprong te erkennen, in het bijzonder in verband met objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria waarop de erkenning is gebaseerd.

Artikel 5

Rendementscriteria

- De lidstaten verzekeren uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn dat het rendement van warmtekrachtproductie, gedefinieerd in termen van de behaalde besparing op primaire energie, kan worden bepaald in overeenstemming met bijlage III.
- Ten behoeve van de bepaling van het rendement van warmtekrachtkoppeling stellen de lidstaten uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn vast:
  - a) de rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit die moeten worden gebruikt voor de berekening van de besparing op primaire energie als gevolg van warmtekrachtkoppeling volgens de methodologie die in bijlage III wordt uiteengezet;
  - b) de beginselen voor de vaststelling van de nationale rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit op basis van een goedgedocumenteerde analyse van de meest realistische referenties in elke lidstaat.
- De lidstaten bezien de nationale rendementsreferentiewaarden voor de gescheiden productie van warmte en elektriciteit elke vijf jaar opnieuw, teneinde rekening te houden met de technologische ontwikkelingen en met veranderingen in de verdeling van energiebronnen. Indien de nationale rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie worden gewijzigd, worden de nieuwe referentiewaarden gepubliceerd en wordt de Commissie van de nieuwe referentiewaarden in kennis gesteld.
- De Commissie evalueert de criteria voor de bepaling van het rendement van warmtekrachtkoppeling die door de lidstaten overeenkomstig lid 2, zijn aangenomen. Nadat de Commissie de lidstaten heeft geraadpleegd, gaat zij in het in artikel 10, lid 1, bedoelde verslag in op de mogelijkheden voor een geharmoniseerde methodologie die de lidstaten kunnen volgen om het rendement van warmtekrachtproductie te bepalen.

Artikel 6

Nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling

- De lidstaten stellen een analyse op van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling.

2. De analyse voldoet aan de criteria die zijn vermeld in bijlage IV, is gebaseerd op goedgedocumenteerde wetenschappelijke gegevens en onderscheidt toepassingen van warmtekrachtkoppeling in ten minste de volgende categorieën:

- warmtekrachtkoppeling voor de industrie,
- warmtekrachtkoppeling voor verwarming,
- warmtekrachtkoppeling voor de landbouw.

3. De lidstaten nemen in deze analyse een aparte analyse op van de belemmeringen die de realisatie van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling in de weg kunnen staan. In het bijzonder gaat de analyse in op belemmeringen die verband houden met de prijzen van en de toegang tot brandstoffen, belemmeringen met betrekking tot het net, belemmeringen met betrekking tot administratieve procedures en belemmeringen met betrekking tot het gebrek aan internalisering van externe kosten in de energieprijzen.

4. De lidstaten evalueren, voor het eerst uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens elke drie jaar, de groei van het aandeel van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling. De lidstaten evalueren ook de maatregelen die zijn genomen om hoogrendabele warmtekrachtkoppeling te bevorderen, en geven aan in hoeverre de maatregelen in overeenstemming zijn met de nationale afspraken inzake klimaatverandering.

5. Op basis van de in de leden 1, 3 en 4 bedoelde verslagen beoordeelt de Commissie in hoeverre de lidstaten vooruitgang hebben geboekt met de realisering van hun nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling.

De Commissie publiceert haar conclusies in het in artikel 10 bedoelde verslag, voor het eerst uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens elke drie jaar.

Artikel 7

Steunregelingen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat steun voor warmtekrachtproductie is gebaseerd op de vraag naar nuttige warmte, in het licht van de mogelijkheden waarover men beschikt om de vraag naar energie te verminderen door middel van andere economisch uitvoerbare maatregelen, zoals energie-efficiëntie maatregelen.

2. Onverminderd de artikelen 87 en 88 van het Verdrag evalueert de Commissie de toepassing van de in de lidstaten gebruikte steunmechanismen volgens welke een warmtekrachtproducent op basis van de verordeningen die door overheidsinstanties worden uitgevaardigd, directe of indirecte steun ontvangt die als effect zou kunnen hebben dat de handel wordt beperkt.

3. De Commissie presenteert in het in artikel 10 bedoelde verslag een goedgedocumenteerde analyse van de ervaring die is opgedaan met de toepassing en het naast elkaar bestaan van de verschillende in lid 2 bedoelde steunmechanismen. Het verslag beoordeelt het succes, met inbegrip van de kosteneffectiviteit, van de ondersteuningssystemen om het gebruik van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling in overeenstemming met het in artikel 6 bedoelde nationale potentieel te bevorderen. Het verslag beoordeelt verder in hoeverre de steunregelin-

gen een bijdrage hebben geleverd aan de totstandbrenging van stabiele omstandigheden voor investeringen in warmtekrachtkoppeling.

Artikel 8

Aspecten betreffende het elektriciteitsnet

1. Onverminderd de handhaving van de betrouwbaarheid en veiligheid van het net nemen de lidstaten de benodigde maatregelen om te verzekeren dat de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen binnen hun grondgebied de transmissie en distributie garanderen van elektriciteit die wordt geproduceerd door middel van warmtekrachtkoppeling.

2. De lidstaten zetten een juridisch kader op of verplichten de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen ertoe om standaardregels op te stellen en bekend te maken betreffende de vergoeding van de kosten van technische aanpassingen, zoals aansluitingen op het net en netverzwaringen, die nodig zijn om nieuwe producenten die elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling aan het net leveren, te integreren.

De lidstaten zetten een juridisch kader op of verplichten de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen ertoe om standaardregels op te stellen en bekend te maken betreffende de verdeling van de kosten van de systeeminstallaties, zoals aansluitingen op het net en netverzwaringen, over alle systeemgebruikers die daarvan profiteren.

De kostenverdeling geschiedt door middel van een mechanisme dat is gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria, waarbij rekening wordt gehouden met de voordelen van de aansluiting voor de aanvankelijk en later aangesloten producenten alsmede voor de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen.

De regels zullen zijn gebaseerd op objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria waarin in het bijzonder rekening is gehouden met alle kosten en baten die verbonden zijn aan de aansluiting van de producenten op het net. De regels kunnen rekening houden met verschillende typen aansluiting.

3. De lidstaten kunnen van de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen verlangen dat zij de in lid 2 bedoelde kosten geheel of gedeeltelijk zelf dragen.

4. De exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen zijn verplicht om elke nieuwe producent die aansluiting op het net wenst, een volledige, gedetailleerde raming van de kosten van aansluiting te verstrekken.

5. De lidstaten zorgen ervoor dat elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling bij de heffing van transmissie- en distributietarieven niet wordt benadeeld. Waar dat passend is, stellen de lidstaten een wettig kader in of verplichten zij de exploitanten van de transmissie- en distributiesystemen ertoe om te garanderen dat de tarieven die worden geheven voor de transmissie en distributie van elektriciteit afkomstig van installaties die gebruik maken van warmtekrachtkoppeling, een afspiegeling zijn van de realiseerbare kosten/baten als gevolg van de aansluiting van de installatie op het net. Dergelijke kosten/baten kunnen bijvoorbeeld voortkomen uit het directe gebruik van het laagspanningsnet.

6. Tenzij de warmtekrachtproducent in de zin van artikel 17, lid 2, van Richtlijn 96/92/EG een volgens de nationale wetgeving in aanmerking komende afnemer is, treffen de lidstaten de nodige maatregelen om te verzekeren dat de tarieven voor de inkoop van elektriciteit om de elektriciteitsopwekking te ondersteunen of aan te vullen, worden vastgesteld op grond van gepubliceerde tarieven en voorwaarden. Deze tarieven en voorwaarden worden, voordat ze van kracht worden, door een onafhankelijke, regelgevende autoriteit vastgesteld of goedgekeurd volgens objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria.

7. De lidstaten wijzen een of meer bevoegde instanties aan, bijvoorbeeld een onafhankelijke regelgevende autoriteit, om toe te zien op de tarieven en voorwaarden die aan warmtekrachtproducenten worden geboden wanneer ze noodelektriciteit of aanvullende elektriciteit kopen of wanneer ze overtollige elektriciteit verkopen, en om deze tarieven en voorwaarden te benchmarken. De instantie publiceert voor het eerst drie jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens elke drie jaar een verslag waarin zij de bevindingen van deze beoordelingen weergeeft. Het verslag wordt aan de Commissie toegezonden.

8. De lidstaten zullen in het bijzonder de toegang tot het net vergemakkelijken voor elektriciteit die wordt geproduceerd door warmtekrachtkoppelingseenheden die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, en installaties met een capaciteit van minder dan 1 MW(e), zoals uiteengezet in bijlage III, punt a).

Artikel 9

Administratieve procedures

1. De lidstaten of de bevoegde instanties die door de lidstaten zijn aangewezen, evalueren het bestaande wet- en regelgevingskader met betrekking tot de vergunningsprocedures of de overige procedures voor warmtekrachtinstallaties die zijn vastgelegd in artikel 4 van Richtlijn 96/92/EG, met het oog op:

- a) de stimulering van het opzetten van warmtekrachtinstallaties om te voorzien in economisch aantoonbare behoeften aan warmte en om de productie van meer warmte dan nuttige warmte te voorkomen;
- b) de vermindering van de wetgevings- en andere belemmeringen voor de groei van warmtekrachtkoppeling;
- c) de stroomlijning en bespoediging van procedures op het betrokken bestuursniveau; en
- d) de verzekering dat de regels objectief, transparant en niet-discriminerend zijn en terdege rekening houden met de karakteristieken van de diverse technologieën voor warmtekrachtkoppeling.

2. De lidstaten geven — waar dit passend is in de context van de nationale wetgeving — een indicatie van de stand van zaken die is bereikt, het bijzonder op het gebied van:

- a) de coördinatie tussen de verschillende administratieve instanties op het gebied van de termijnen, ontvangst en behandeling van de aanvragen voor vergunningen;
- b) de opstelling van eventuele richtsnoeren voor de in lid 1 bedoelde activiteiten en de haalbaarheid van een versnelde planningsprocedure voor warmtekrachtproducenten; en
- c) de aanwijzing van instanties die optreden als bemiddelaar bij geschillen tussen de instanties die met de afgifte van vergunningen zijn belast, en de aanvragers van vergunningen.

3. De Commissie beoordeelt in het in artikel 11 bedoelde verslag en op basis van de in lid 1 van artikel 10 bedoelde verslagen van de lidstaten de beste praktijken om de in lid 1 genoemde doelstelling te bereiken.

Artikel 10

Rapportage door de lidstaten

1. De lidstaten publiceren uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn een verslag met de volgende inhoud:

- a) de rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit zoals bedoeld in artikel 5, lid 2;
- b) de beginselen voor de vaststelling van de nationale rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit zoals bedoeld in artikel 5, lid 2;
- c) een analyse van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling zoals bedoeld in artikel 6, lid 1;
- d) een analyse van de belemmeringen die de realisatie van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling in de weg kunnen staan, zoals bedoeld in artikel 6, lid 3;
- e) een onderzoek van de maatregelen die zijn genomen om de toegang tot het net voor elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling te vergemakkelijken, en onder andere de haalbaarheid van de invoering van bidirectionele meting voor warmtekrachtkoppelingseenheden in woongebouwen;
- f) een evaluatie van het bestaande wet- en regelgevingskader zoals bedoeld in artikel 9, lid 1 en lid 2.

2. De lidstaten brengen uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens elke drie jaar verslag uit van de groei van het aandeel van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling zoals bedoeld in artikel 6, lid 4.

3. De lidstaten verstrekken de Commissie jaarlijks statistieken over de nationale elektriciteits- en warmteproductie uit warmtekrachtkoppeling in overeenstemming met de in bijlage II genoemde methodologie. Tevens verstrekken zij ieder jaar statistieken over warmtekrachtkoppelingcapaciteit en de brandstoffen die voor warmtekrachtkoppeling worden gebruikt.

*Artikel 11***Rapportage door de Commissie**

Op basis van de verslagen die worden ingediend overeenkomstig artikel 8, lid 7, en artikel 10, lid 1 en lid 3, beoordeelt de Commissie de toepassing van deze richtlijn en overhandigt zij aan het Europees Parlement en de Raad uiterlijk vier jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn en vervolgens elke zes jaar een voortgangsverslag over de uitvoering van deze richtlijn.

In het bijzonder zal het verslag:

- a) ingaan op de mogelijkheden voor verdere harmonisatie van de criteria voor de bepaling van het rendement van warmtekrachtkoppeling;
- b) ingaan op de vorderingen die zijn geboekt met de realisatie van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling zoals bedoeld in artikel 6;
- c) beoordelen in hoeverre de regels en procedures die de kadervoorwaarden voor warmtekrachtkoppeling binnen de interne energiemarkt bepalen, zijn vastgesteld op grond van objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria waarin gepast rekening is gehouden met de voordelen van warmtekrachtkoppeling;
- d) de ervaringen onderzoeken die zijn opgedaan met de toepassing en het naast elkaar bestaan van verschillende steunmechanismen voor warmtekrachtkoppeling;

- e) de referentiewaarden voor gescheiden productie opnieuw bekijken op basis van de technologieën van dat moment.

Zo nodig doet de Commissie het verslag vergezeld gaan van voorstellen aan het Europees Parlement en de Raad voor verdere maatregelen.

*Artikel 12***Transpositie**

De lidstaten doen de nodige wettelijke en administratieve bepalingen in werking treden om uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De lidstaten stellen de regels voor die verwijzing vast.

*Artikel 13***Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

*Artikel 14***Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

---

*BIJLAGE I***TECHNOLOGIEËN VOOR WARMTEKRACHTKOPPELING WAAROP DE RICHTLIJN BETREKKING HEEFT**

- a) Stoom- en gasturbine met warmteterugwinning
  - b) Tegendrukturbine
  - c) Aftapcondensatieturbine
  - d) Gasturbine met warmteterugwinning
  - e) Interne verbrandingsmotor
  - f) Microturbine
  - g) Stirlingmotor
  - h) Brandstofcel
  - i) Stoommachine
  - j) Organische Rankine-cyclus
  - k) Alle overige typen technologie en alle combinaties daarvan die onder de definities vallen die in artikel 3 zijn vastgelegd.
-

BIJLAGE II

DEFINITIE VAN ELEKTRICITEIT UIT WARMTEKRACHTKOPPELING

De waarden die worden gebruikt voor de berekening van elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling moeten worden bepaald op basis van de verwachte of werkelijke werking van de eenheid onder realistische omstandigheden.

- a) De elektriciteitsproductie uit warmtekrachtkoppeling wordt gelijkgesteld aan de totale elektriciteitsproductie van de eenheid op jaarbasis
- in warmtekrachtkoppelingseenheden van de in bijlage I genoemde typen b), d), e), f), g) en h) met een totaal rendement op jaarbasis van 75 % of meer, en
  - in warmtekrachtkoppelingseenheden van de in bijlage I genoemde typen a) en c) met een totaal rendement op jaarbasis van 85 % of meer.
- b) In warmtekrachtkoppelingseenheden met een totaal rendement op jaarbasis van minder dan 75 % (warmtekrachtkoppelingseenheden van de in bijlage I genoemde typen b), d), e), f), g) en h)) of met een totaal rendement op jaarbasis van minder dan 85 % (warmtekrachtkoppelingseenheden van de in bijlage I genoemde typen a) en c)) worden berekeningen uitgevoerd om de elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling te scheiden van de elektriciteit die niet in een warmtekrachtkoppelingproces is geproduceerd. Daarvoor wordt de volgende formule gebruikt:

$$E_{WKK} = Q_{net} \cdot C$$

waarin:

E_{WKK} de hoeveelheid elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling is,

C de elektriciteit-warmteratio is,

Q_{net} de nettowarmteproductie is (gedefinieerd als de totale warmteproductie minus de warmte die in aparte boilers is geproduceerd).

Als de werkelijke elektriciteit-warmteratio van een warmtekrachtkoppelingseenheid onbekend is, kunnen de volgende standaardwaarden worden gebruikt voor eenheden van de in bijlage I genoemde typen a), b), c), d) en e), mits de berekende elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling minder is dan of gelijk is aan de totale elektriciteitsproductie van de eenheid:

Type eenheid	Standaard elektriciteit-warmteratio, C	
	Stadsverwarming	Industrieel
Stoom- en gasturbine met warmteterugwinning	0,95	0,75
Tegendrukturbine	0,45	0,30
Aftapcondensatieturbine	0,45	0,30
Gasturbine met warmteterugwinning	0,55	0,40
Interne verbrandingsmotor	0,75	0,60

Behoudens voorafgaande kennisgeving aan de Commissie kunnen de lidstaten andere standaardwaarden hanteren voor de elektriciteit-warmteratio dan de waarden die in deze bijlage worden vermeld. Zulke alternatieve standaardwaarden dienen door de lidstaten te worden gepubliceerd.

Als lidstaten standaardwaarden voor de elektriciteit-warmteratio's introduceren voor eenheden van de in bijlage I genoemde typen f), g), h), i), j) en k) dienen deze standaardwaarden bekend te worden gemaakt en ter kennis van de Commissie te worden gebracht.

- c) Behoudens voorafgaande goedkeuring door de Commissie kunnen de lidstaten andere methoden gebruiken dan de methode in punt b) van deze bijlage om de mogelijke elektriciteit die niet in een warmtekrachtkoppelingproces is geproduceerd, in mindering te brengen op de gerapporteerde cijfers.

BIJLAGE III

METHODOLOGIE VOOR DE BEPALING VAN HET RENDEMENT VAN WARMTEKRACHTPRODUCTIE**a) Rendementscriteria**

Voor het doel van deze richtlijn moet hoogrendabele warmtekrachtproductie aan de volgende criteria voldoen:

- De productie afkomstig van nieuwe warmtekrachtkoppelingseenheden levert een besparing op primaire energie op van minstens 10 % vergeleken met de referenties voor de gescheiden productie van warmte en elektriciteit.
- De productie afkomstig van bestaande warmtekrachtkoppelingseenheden levert een besparing op primaire energie op van minstens 5 % vergeleken met de referenties voor de gescheiden productie van warmte en elektriciteit.
- De productie afkomstig van warmtekrachtkoppelingseenheden die hernieuwbare energiebronnen gebruiken, en van warmtekrachtinstallaties met een technisch-maximale capaciteit van minder dan 1 MW(e) die een besparing op primaire energie opleveren van 0 tot 5 %, kan mogelijk worden aangemerkt als hoogrendabele warmtekrachtkoppeling.
- De lidstaten kunnen beginselen introduceren volgens welke de productie van warmtekrachtkoppelingseenheden beneden de in deze bijlage genoemde drempels kan worden beschouwd als gedeeltelijk voldoende aan de rendementscriteria. Als zulke beginselen worden toegepast, worden door de lidstaat passende methodologieën ontwikkeld voor de bepaling van het lagere rendement van deze productie, evenredig met de geringere besparing op primaire energie, en de Commissie wordt van deze methodologieën op de hoogte gesteld. In dergelijke gevallen wordt het lagere rendement van de warmtekrachtproductie duidelijk op het garantiecertificaat van oorsprong vermeld.

b) Berekening van de besparing op primaire energie

De besparing op primaire energie als gevolg van warmtekrachtkoppeling zoals gedefinieerd in bijlage II van deze richtlijn, wordt via de volgende formule berekend:

$$PEB = \left(1 - \frac{1}{\frac{WKK \ W\eta}{Ref \ W\eta} + \frac{WKK \ E\eta}{Ref \ E\eta}} \right) \times 100 \%$$

waarin:

PEB = de besparing op primaire energie is,

WKK W η = het warmterendement van de warmtekrachtproductie is,

Ref W η = het warmterendement van de referentie voor gescheiden warmteproductie is,

WKK E η = het elektrische rendement van de warmtekrachtproductie is,

Ref E η = het elektrische rendement van de referentie voor gescheiden elektriciteitsproductie is.

Behoudens voorafgaande kennisgeving aan de Commissie kunnen de lidstaten andere formules gebruiken die tot dezelfde resultaten leiden, om de besparing op primaire energie van warmtekrachtkoppeling te berekenen. Indien een alternatieve formule wordt gebruikt, dient deze formule door de lidstaat te worden gepubliceerd.

c) Rendementsreferentiewaarden voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit

De beginselen voor de vaststelling van de in artikel 5, lid 2, en in de formule in punt b) van deze bijlage genoemde referenties voor gescheiden productie van warmte en elektriciteit bepalen het bedrijfsrendement van de gescheiden warmte- en elektriciteitsproductie die warmtekrachtkoppeling aangenomen wordt te vervangen.

Voor de vaststelling van de rendementsreferentiewaarden gelden de volgende beginselen:

1. Voor nieuwe warmtekrachtkoppelingseenheden zoals gedefinieerd in artikel 3 is de vergelijking met nieuwe gescheiden elektriciteitsproductie gebaseerd op het beginsel dat vergelijkbare brandstofcategorieën moeten worden vergeleken. De volgende indicatieve rendementsreferentiewaarden voor nieuwe gescheiden elektriciteitsproductie kunnen worden gebruikt:

Indicatieve rendementsreferentiewaarden voor nieuwe gescheiden elektriciteitsproductie

Brandstofcategorie	Bedrijfsrendement
Aardgas	50 %
Kolen	42 %
Olie	42 %
Hernieuwbare energiebronnen en afval	22-35 %

In het geval dat warmtekrachtkoppelingseenheden zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributiesysteem kunnen de referentiewaarden in de bovenstaande tabel met 5 tot 10 % worden verlaagd om rekening te houden met netverliezen die worden voorkomen.

2. Voor nieuwe warmtekrachtkoppelingseenheden zoals gedefinieerd in artikel 3 is de indicatieve rendementsreferentiewaarde van nieuwe gescheiden warmteproductie een bedrijfsrendement van 90 %.

In het geval van warmteproductie op basis van olie of kolen kan de rendementsreferentiewaarde worden verlaagd tot 85 %. In het geval van warmteproductie op basis van hernieuwbare energiebronnen of afval, kan de rendementsreferentiewaarde worden verlaagd tot 80 %. In het geval van stoom van een hoge temperatuur die wordt gebruikt voor industriële processen, kunnen de referentiewaarden voor gescheiden warmteproductie worden verlaagd tot 80 %.

3. Voor bestaande warmtekrachtkoppelingseenheden zoals gedefinieerd in artikel 3 is de rendementsreferentiewaarde voor gescheiden elektriciteitsproductie gebaseerd op het gemiddelde bedrijfsrendement van de nationale elektriciteitsproductie uit fossiele brandstoffen. Waar dat van toepassing is, kan rekening worden gehouden met de eventuele invloed van grensoverschrijdende handel in elektriciteit op de referentiewaarden.
4. Voor bestaande warmtekrachtkoppelingseenheden zoals gedefinieerd in artikel 3 is de rendementsreferentiewaarde voor gescheiden warmteproductie gebaseerd op het gemiddelde bedrijfsrendement van de nationale warmteproductiemix.
5. Behoudens voorafgaande kennisgeving aan de Commissie kunnen de lidstaten in de nationale criteria aanvullende aspecten opnemen voor de bepaling van het rendement van warmtekrachtkoppeling.

BIJLAGE IV

CRITERIA VOOR DE ANALYSE VAN HET NATIONALE POTENTIEEL VOOR HOOGRENDABELE WARMTEKRACHTKOPPELING

- a) De analyse van het nationale potentieel voor hoogrendabele warmtekrachtkoppeling stelt een gepaste vraag naar verwarming en/of koeling vast en onderscheidt toepassingen van warmtekrachtkoppeling in minstens de volgende hoofdcategorieën:
- warmtekrachtkoppeling in de industrie (warmtekrachtkoppeling voor de industrie);
  - warmtekrachtkoppeling in verband met systemen voor stadsverwarming/-koeling en in verband met andere verwarmingsdoeleinden (warmtekrachtkoppeling voor verwarming);
  - warmtekrachtkoppeling in verband met de landbouwproductie in kassen en vergelijkbare toepassingen (warmtekrachtkoppeling voor de landbouw).
- b) Voor elk van de onder a) genoemde drie sectoren gaat de analyse in op:
- de typen brandstof die waarschijnlijk zullen worden gebruikt om het potentieel voor warmtekrachtkoppeling te realiseren, met inbegrip van specifieke overwegingen betreffende de mogelijkheden om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen op de nationale warmtemarkten via warmtekrachtkoppeling te doen stijgen;
  - de typen technologieën voor warmtekrachtkoppeling zoals vermeld in bijlage I, die waarschijnlijk zullen worden gebruikt om het nationale potentieel te realiseren;
  - de typen gescheiden productie van warmte en elektriciteit die in aanmerking komen om te worden vervangen door hoogrendabele warmtekrachtkoppeling;
  - een uitsplitsing van het potentieel in modernisering van de bestaande capaciteit en bouw van nieuwe capaciteit.
- c) De analyse bevat passende mechanismen om de kosteneffectiviteit in termen van de besparing op primaire energie te beoordelen van de groei van het aandeel van hoogrendabele warmtekrachtkoppeling in de nationale energiemix. In de analyse van de kosteneffectiviteit wordt ook rekening gehouden met nationale verbintenissen uit hoofde van de verplichtingen inzake klimaatverandering die de Gemeenschap is aangegaan ingevolge het Protocol van Kyoto bij het raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering.
- d) De analyse van het nationale potentieel voor warmtekrachtkoppeling specificeert het potentieel met betrekking tot de tijdskaders 2010, 2015 en 2020 en bevat voor elk tijdskader passende kostenramingen.
-

Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 973/2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden

(2002/C 291 E/11)

COM(2002) 420 def. — 2002/0189(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 24 juli 2002)

TOELICHTING

De Gemeenschap neemt deel aan regionale visserijorganisaties (RVO's) waarbij een kader wordt vastgesteld voor de regionale samenwerking op het gebied van de instandhouding en het beheer van de visbestanden.

De Gemeenschap is sinds 14 november 1997 verdragsluitende partij bij het Internationaal Verdrag voor de instandhouding van Atlantische tonijnen, hierna „het ICCAT-Verdrag” genoemd.

De door de Internationale Commissie voor de instandhouding van tonijnachtigen in de Atlantische Oceaan (ICCAT) vastgestelde technische maatregelen zijn bij Verordening (EG) nr. 973/2001 van de Raad van 14 mei 2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden in Gemeenschapsrecht omgezet.

In zijn zeventiende gewone vergadering heeft de ICCAT nieuwe technische maatregelen vastgesteld voor bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden in de Atlantische Oceaan en in de Middellandse Zee.

Dit voorstel heeft dan ook tot doel deze aanbevelingen in Gemeenschapsrecht om te zetten via een wijziging van Verordening (EG) nr. 973/2001.

De Commissie stelt voor dat de Raad dit voorstel goedkeurt.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 37,

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 973/2001 wordt als volgt gewijzigd:

Gezien het voorstel van de Commissie,

1. In artikel 3, lid 4, worden de woorden „vóór 31 december 2002” geschrapt.

Gezien het advies van het Europees Parlement,

2. In artikel 9, worden de leden 5 en 6 geschrapt.

Overwegende hetgeen volgt:

3. In artikel 10 wordt lid 5 vervangen door:

(1) De Commissie voor de instandhouding van tonijnachtigen in de Atlantische Oceaan, hierna „de ICCAT” genoemd, heeft een aantal aanbevelingen voor technische maatregelen vastgesteld, die in Gemeenschapsrecht zijn omgezet bij Verordening (EG) nr. 973/2001 ⁽¹⁾.

„Elke lidstaat deelt de Commissie vóór 15 mei van elk jaar de lijst mee van de vaartuigen die zijn vlag voeren en die deelnemen aan de gerichte visserij op Noordatlantische witte tonijn. De Commissie deelt deze gegevens vóór 30 mei van elk jaar mee aan het secretariaat van ICCAT.”

(2) In 2001 heeft de ICCAT, in haar zeventiende gewone vergadering, een aantal nieuwe technische maatregelen aanbevolen voor bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden in de Atlantische Oceaan en in de Middellandse Zee. Deze aanbevelingen zijn voor de Gemeenschap bindend en moeten dus door haar ten uitvoer worden gelegd.

4. Het volgende artikel 10bis wordt ingevoegd:

„Artikel 10bis

(3) Verordening (EG) nr. 973/2001 dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd,

1. Elke lidstaat deelt de Commissie op elektronische gegevensdrager, vóór 15 juli van elk jaar, de lijst mee van de onder zijn vlag varende en op zijn grondgebied geregistreerde vaartuigen met een lengte over alles van meer dan 24 m die in het bezit zijn van een vergunning voor de visserij op tonijnachtigen en aanverwante soorten in het verdragsgebied voor het betrokken jaar. De Commissie deelt deze gegevens vóór 31 augustus van elk jaar mee aan het secretariaat van de ICCAT.

⁽¹⁾ PB L 137 van 19.5.2001, blz. 1.

2. De in lid 1 bedoelde lijsten bevatten de volgende gegevens:

- a) het intern nummer van het vaartuig, als omschreven in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 2090/98 van de Commissie (*);
- b) de naam en het registratienummer van het vaartuig;
- c) de vorige vlaggenstaat(vlaggenstaten) (in voorkomend geval);
- d) de internationale radioroepnaam (in voorkomend geval);
- e) vaartuigtype, lengte en brt;
- f) naam en adres van de reder(s), gezagvoerder(s) of bevrachter(s).

(*) PB L 266 van 1.10.1998, blz. 27.”

5. Het volgende artikel 12bis wordt ingevoegd:

„Artikel 12bis

1. De lidstaten moedigen aan dat zoveel mogelijk toevallig gevangen levende haaien, met name van jonge dieren, terug overboord worden gezet.

2. De lidstaten bevorderen het beperken van de teruggooi van haaien.”

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de zevende dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1936/2001 van de Raad van 27 september 2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden

(2002/C 291 E/12)

COM(2002) 421 def. — 2002/0186(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 24 juli 2002)

TOELICHTING

De Europese Gemeenschap neemt deel aan regionale visserijorganisaties (RVO's) die een kader vaststellen voor de regionale samenwerking op het gebied van de instandhouding en het beheer van de visbestanden.

De Gemeenschap is sinds 14 november 1997 verdragsluitende partij bij het Internationaal Verdrag voor de Instandhouding van Atlantische Tonijnen, hierna „het ICCAT-verdrag” genoemd.

De Gemeenschap heeft bovendien de Overeenkomst tot oprichting van de Commissie voor de tonijnvisserij in de Indische Oceaan, hierna „de IOTC” genoemd, goedgekeurd.

De door de ICCAT en door de IOTC vastgestelde controlemaatregelen zijn in Gemeenschapsrecht omgezet bij Verordening (EG) nr. 1936/2001 van de Raad van 27 september 2001 tot vaststelling van technische maatregelen voor de instandhouding van bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden ⁽¹⁾.

Er zijn nieuwe controlemaatregelen voor bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden vastgesteld, nl. door de ICCAT voor bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden in de Atlantische Oceaan en in de Middellandse Zee, en door de IOTC voor bepaalde over grote afstanden trekkende bestanden in de Indische Oceaan.

Dit voorstel heeft dan ook tot doel deze nieuwe maatregelen in Gemeenschapsrecht om te zetten via een wijziging van Verordening (EG) nr. 1936/2001.

De Commissie stelt voor dat de Raad dit voorstel goedkeurt.

⁽¹⁾ PB L 263 van 3.10.2001, blz. 1.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en met name op artikel 37,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Internationale Commissie voor de Instandhouding van de Atlantische Tonijn, hierna „de ICCAT” genoemd, heeft een aantal aanbevelingen gegeven en de Commissie voor de tonijnvisserij in de Indische Oceaan, hierna „de IOTC” genoemd, een aantal resoluties aangenomen waarbij op het gebied van controle en toezicht verplichtingen zijn ingesteld die in Gemeenschapsrecht zijn omgezet bij Verordening (EG) nr. 1936/2001 ⁽¹⁾.

(2) In 2001 hebben de ICCAT, in haar zeventiende vergadering, en de IOTC, in haar zesde gewone vergadering, nieuwe controlemaatregelen voor bepaalde over grote afstanden trekkende visbestanden aanbevolen. Deze aanbeve-

lingen en resoluties zijn voor de Gemeenschap bindend en moeten dus door haar ten uitvoer worden gelegd.

(3) Verordening (EG) nr. 1936/2001 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 1936/2001 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) Lid 1 wordt vervangen door:

„1. De lidstaten delen de Commissie, die de gegevens op haar beurt doorstuurt naar het uitvoerend secretariaat van ICCAT, op elektronische gegevensdrager de jaarlijkse nominale vangstgegevens mee (taak I zoals omschreven door de ICCAT) voor de in bijlage II vermelde soorten. De lidstaten delen de Commissie uiterlijk op 30 juni van het volgende jaar voor wetenschappelijke doeleinden definitieve ramingen voor het gehele jaar of, wanneer deze niet kunnen worden verstrekt, voorlopige ramingen mee.”

⁽¹⁾ PB L 263 van 3.10.2001, blz. 1.

b) In lid 2 wordt de inleidende zin vervangen door:

„2. De lidstaten delen jaarlijks uiterlijk op 31 juli op elektronische gegevensdrager aan het uitvoerend secretariaat van de ICCAT de volgende gegevens mee (taak II zoals omschreven door de ICCAT), waartoe de Commissie via de computer toegang krijgt:”

2. In artikel 6 wordt het volgende lid 1 bis ingevoegd:

„1 bis. De lidstaten delen vangst- en visserij-inspanningsgegevens als omschreven door de ICCAT, met name ramingen van de dood teruggegooide haringhaaien, makreelhaaien en blauwe haaien, op elektronische gegevensdrager aan het uitvoerend secretariaat van de ICCAT mee voor wetenschappelijke doeleinden.”

3. Het volgende artikel 6 bis wordt ingevoegd.

„Artikel 6 bis

Informatie over de vangsten van witte marlijn en blauwe marlijn

1. De kapiteins van communautaire vissersvaartuigen registreren dagelijks in hun logboek de gegevens betreffende de gevangen witte marlijnen en blauwe marlijnen die zij levend of dood terug overboord hebben gezet, per sector van ten hoogste 5 breedtegraden op 5 lengtegraden, en vermelden in hun aanlandingsverklaring het aantal en het gewicht van de aangelande witte marlijnen en blauwe marlijnen.

2. De lidstaten delen de gegevens betreffende de vangsten, met inbegrip van de terug overboord gezette vis, en de aanlandingen van witte marlijn en van blauwe marlijn op elektronische gegevensdrager aan de Commissie mee voor wetenschappelijke doeleinden. De lidstaten delen uiterlijk op 30 juni van het volgende jaar definitieve ramingen voor het hele jaar of, wanneer deze niet kunnen worden verstrekt, voorlopige ramingen mee.”

4. In artikel 9, lid 1, wordt de datum „15 juni” vervangen door „15 augustus”.

5. Het volgende artikel 9 bis wordt ingevoegd:

„Artikel 9 bis

Jaarlijkse verklaring over de toepassing van de beheersvoorschriften van de ICCAT door de grote beugvisserijvaartuigen

De lidstaten waarvan beugvisserijvaartuigen met een lengte over alles van meer dan 24 meter in het verdragsgebied mogen vissen, delen de Commissie jaarlijks uiterlijk op 15 augustus een „Verklaring betreffende de toepassing van de beheersvoorschriften van de ICCAT door de grote beugvisserijvaartuigen” mee volgens het model in bijlage III.”

6. Het volgende artikel 19 bis wordt ingevoegd:

„Artikel 19 bis

Maatregelen ter bestrijding van illegale, niet-gereguleerde en niet-aangegeven visserijactiviteiten

Elke lidstaat doet binnen het kader van zijn nationale wetgeving het nodige om zich ervan te vergewissen dat zijn importeurs, transporteurs en andere marktdeelnemers niet deelnemen aan de handel in en de overlading van tonijnachtigen en verwante soorten die zijn gevangen door vaartuigen die illegale, niet-gereguleerde en niet-aangegeven visserijactiviteiten uitoefenen, met name visserijactiviteiten die in strijd zijn met de door de ICCAT vastgestelde instandhoudings- en beheersmaatregelen.”

7. De volgende artikelen 20 bis, 20 ter en 20 quater worden ingevoegd:

„Artikel 20 bis

Mededeling van statistische gegevens voor wetenschappelijke doeleinden

1. De lidstaten delen het secretariaat van de IOTC langs elektronische weg, overeenkomstig de in bijlage IV bedoelde procedures voor de mededeling van gegevens, de volgende gegevens mee, waartoe de Commissie via de computer toegang krijgt:

- a) de vangstgegevens en de visserij-inspanningsgegevens voor het voorgaande jaar, betreffende de in artikel 1 bedoelde soorten,
- b) de gegevens voor het voorgaande jaar, betreffende de grootte van de in artikel 1 bedoelde soorten,
- c) de gegevens betreffende de visserij op tonijnachtigen met behulp van drijvende voorwerpen, met inbegrip van vis-aantrekkende structuren.

2. De lidstaten stellen een gecomputeriseerde database samen waarin de informatie van de in lid 1 bedoelde gegevens wordt opgeslagen en waartoe de Commissie via de computer toegang heeft.

Artikel 20 ter

Deelname van de Gemeenschap

1. Uitsluitend communautaire vissersvaartuigen die in het bezit zijn van een door hun vlaggenlidstaat afgegeven speciaal visdocument mogen onder de in dat document vermelde voorwaarden visserijactiviteiten in de zone uitoefenen.

2. De lidstaten delen de Commissie langs elektronische weg de lijst mee van alle vaartuigen die hun vlag voeren en die in de Gemeenschap zijn geregistreerd, met een lengte over alles van meer dan 24 meter of met een lengte tussen de loodlijnen van meer dan 20 meter, die gemachtigd zijn in de zone te vissen, met vermelding voor elk vaartuig van de soort of de soorten waarop mag worden gevestigd, alsmede alle wijzigingen die in deze lijst worden aangebracht.

Deze mededeling moet jaarlijks uiterlijk op 1 januari worden gedaan en, voor wijzigingen van de lijst, ten minste 5 dagen voordat het vaartuig de zone binnenvaart. De Commissie deelt deze informatie onverwijld mee aan het secretariaat van de IOTC.

3. De in lid 2 bedoelde lijst bevat de volgende gegevens:

- a) het intern nummer van het communautair gegevensbestand, dat aan elk vaartuig is toegekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 van Verordening (EG) nr. 2090/98 van de Commissie (*),
- b) de vorige vlaggenstaat of vlaggenstaten (in voorkomend geval),
- c) de naam en het adres van de eigenaar(s), reder(s) en/of bevrachter(s).

(*) PB L 266 van 1.10.1998, blz. 27.

Artikel 20 quater

Markering van vistuig

1. De lidstaten zorgen ervoor dat het vistuig dat wordt gebruikt door de vissersvaartuigen die hun vlag voeren en die gemachtigd zijn in de zone te vissen, als volgt is gemarkeerd: de netten, lijnen en andere vistuigen in zee moeten overdag voorzien zijn van boeien met een wimpel of met radarreflectoren, en 's nachts met verlichte boeien die de positie en de afmetingen ervan aangeven.

2. Op de markeringsboeien en soortgelijke drijvende voorwerpen die bedoeld zijn om de positie van de vaste vistuigen aan te geven, moeten op elk moment duidelijk zichtbaar de letter (of letters) en/of het nummer (of de nummers) van het vaartuig (of de vaartuigen) waartoe ze behoren, zijn aangebracht.

3. Op de vis-aantrekkende structuren moeten steeds duidelijk zichtbaar de letter of letters en/of het nummer of de nummers van het vaartuig (of de vaartuigen) waartoe ze behoren zijn aangebracht."

8. Het volgende artikel 21 bis wordt ingevoegd:

„Artikel 21 bis

Controle op de visserijactiviteiten

Het bepaalde in artikel 18 is mutatis mutandis van toepassing."

9. De tekst in de bijlage bij deze verordening wordt toegevoegd als bijlagen III en IV.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de zevende dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

BIJLAGE

„BIJLAGE III

Toegevoegd document II

MODELFORMULIER

**VOOR DE JAARLIJKSE VERKLARING BETREFFENDE DE TOEPASSING VAN DE BEHEERSVOORSCHRIFTEN
VAN DE ICCAT DOOR DE GROTE BEUGVISSERIJVAARTUIGEN**

a) Beheer op de visgronden

	Wetenschappelijke waarnemers aan boord genomen	Controle op de vaartuigen via satelliet	Dagelijks of periodiek vangstverslag	Verslag binnenvaren/verlaten zone
Ja/nee				
N.B.	%	% of aantal vaartuigen	Methode	Methode

b) Beheer van de overladingen (van de plaats van de vangst naar de haven van aanlanding)

	Overladingsverslag	Inspectie in de haven	Programma statistisch document
Ja/nee			
N.B.	Methode	Methode	

c) Beheer in de aanlandingshavens

	Inspectie bij de aanlanding	Aanlandingsverslag	Samenwerking met de andere partijen
Ja/nee			
N.B.	Methode	Methode	

BIJLAGE IV

Vangst- en visserij-inspanningsgegevens

Oppervlaktevisserij: de vangstgegevens in nominaal gewicht en de visserij-inspanningsgegevens in visdagen (zegen, hengel, sleeplijnvisserij en drijfnetvisserij) moeten ten minste in strata van 1° per maand aan de IOTC worden verstrekt. De zegenvisserij moet worden gespecificeerd per visschooltype. Deze gegevens worden bij voorkeur geëxtrapoleerd naar maandelijkse nationale vangstgegevens per vistuigtype. De gebruikte extrapolatiefactoren, overeenkomend met de inhoud van de logboeken, moeten systematisch aan de IOTC worden meegedeeld.

Beugvisserij: de vangst- en visserij-inspanningsgegevens voor de beugvisserij moeten aan de IOTC worden verstrekt in aantallen en in gewicht, per stratum van 5° per maand stratum en de visserij-inspanning moet worden gekwantificeerd in aantal haken. Deze gegevens worden bij voorkeur geëxtrapoleerd naar totale maandelijkse vangstgegevens van het land. De gebruikte extrapolatiefactoren, overeenkomend met de inhoud van de logboeken, moeten systematisch aan de IOTC worden verstrekt.

Kleinschalige visserij, semi-industriële en sportvisserij: de vangst- en visserij-inspanningsgegevens en de gegevens betreffende de grootte van de vis moeten eveneens maandelijks aan de IOTC worden verstrekt, gespecificeerd naar het meest geschikte geografische gebied voor het verzamelen en de verwerking van deze gegevens.

Gegevens betreffende de grootte van de vis

Daar de groottegegevens van essentieel belang zijn voor de evaluatie van de bestanden van de meeste soorten tonijn, moeten deze gegevens, en met name de informatie over het totaal aantal gemeten vissen regelmatig worden verstrekt op basis van strata van 5° per maand, van het vistuig en de visserijmethode (bijvoorbeeld: visserij op kunstmatig wrak in open water voor de zegenvissers) en dit voor alle vangstmethoden en alle door de IOTC gevolgde soorten. Deze bemonsteringsprogramma's voor de grootte worden bij voorkeur uitgevoerd volgens een nauwkeurig, goed omschreven methodologisch plan van aselechte streekproeven, dat onmisbaar is om ramingen zonder systematische fouten van de grootte van de gevangen vissen te krijgen. De juiste bemonsteringsfrequentie die nodig is kan variëren naar gelang van de soorten (afhankelijk van diverse parameters), maar zal worden vastgesteld door de permanente werkgroep voor het verzamelen van gegevens en de statistieken. Indien de betrokken werkgroep het nodig acht en de noodzaak ervan kan aantonen, zou kunnen worden gevraagd dat meer gedetailleerde gegevens, zoals bijvoorbeeld de grootte per monster, aan de IOTC worden verstrekt, op voorwaarde dat deze gegevens volledig vertrouwelijk blijven.

Tonijnvisserij met behulp van drijvende voorwerpen, met inbegrip van vis-aantrekkende structuren („FAD's”)

Om de IOTC een beter inzicht te geven in de ontwikkeling van de structuur van doeltreffende visserij-inspanningen van de vloten die vissen in haar bevoegdheidsgebied, is het absoluut noodzakelijk meer gegevens te verzamelen. Aangezien de activiteiten van hulpvaartuigen en het gebruik van vis-aantrekkende structuren integraal deel uitmaken van de visserij-inspanningen van de zegenvissers, moeten de volgende gegevens systematisch aan de IOTC worden meegedeeld:

Aantal hulpvaartuigen en kenmerken van deze vaartuigen: i) die hun activiteit uitoefenen onder hun eigen vlag, ii) die steun verlenen aan zegenvissers die hun activiteit uitoefenen onder hun eigen vlag, of iii) die gemachtigd zijn hun activiteit uit te oefenen in een exclusieve economische zone en die in het bevoegdheidsgebied van de IOTC hebben gevist.

Activiteitsniveaus van de hulpvaartuigen: met inbegrip van het aantal zeedagen per vak van 1° en per maand.

De verdragsluitende partijen en de samenwerkende niet-verdragsluitende partijen zullen al het mogelijke doen om gegevens te verstrekken over het *totale aantal vis-aantrekkende structuren („FAD's”)* en over het type van de voorzieningen die door de vloot worden gebruikt, per vak van 5° en per maand.

Tijdige mededeling van de gegevens aan de IOTC

Voor het toezicht op de bestanden en de analyse van de gegevens is het absoluut noodzakelijk dat de gegevens tijdig aan het secretariaat worden meegedeeld. Daarom wordt aanbevolen de volgende algemene regels verplicht te stellen.

De vloten van de oppervlaktevisserij en die welke vissen in kustgebieden moeten hun gegevens over het voorgaande jaar (ook die welke betrekking hebben op de hulpvaartuigen) zo spoedig mogelijk en in ieder geval *vóór 30 juni van elk jaar* meedelen.

De vloten van de beugvisserijvaartuigen van de volle zee moeten hun ramingen voor de gegevens van het voorgaande jaar zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval *vóór 30 juni* van het jaar, meedelen. Ze moeten *vóór 30 december de definitieve ramingen* voor hun visserijtak voor het voorgaande jaar meedelen.

De thans geldende termijnen voor het meedelen van gegevens zouden in de toekomst kunnen worden verkort, daar de communicatiemiddelen en ook de gegevensverwerkingssystemen steeds sneller worden en de transmissietijden derhalve kunnen worden verkort.”

Voorstel voor een verordening van de Raad houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 1035/2001 tot invoering van een documentatieregeling voor de vangst van *Dissostichus spp.*

(2002/C 291 E/13)

COM(2002) 424 def. — 2002/0184(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 24 juli 2002)

TOELICHTING

De Commissie voor de instandhouding van de levende rijkdommen in de Antarctische wateren (CCAMLR) heeft in haar twintigste jaarvergadering in november 1999 een documentatieregeling voor de vangst van *Dissostichus spp.* ingesteld. Deze regeling heeft tot doel de internationale handel in *Dissostichus spp.* beter te controleren en toezicht te houden op de oorsprong van alle partijen *Dissostichus spp.* die uit het grondgebied van de verdragsluitende partijen van de CCAMLR worden ingevoerd of naar dit gebied worden uitgevoerd. De regeling maakt het ook mogelijk te bepalen of de *Dissostichus spp.* in het verdragsgebied is gevangen overeenkomstig de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR en vangstgegevens te verzamelen om de wetenschappelijke evaluatie van de bestanden te vergemakkelijken. De regeling geldt voor alle vangsten van *Dissostichus spp.*, ongeacht of ze in of buiten het verdragsgebied van de CCAMLR hebben plaatsgevonden.

De regeling is in Gemeenschapsrecht omgezet bij Verordening (EG) nr. 1035/2001 van de Raad van 22 mei 2001 tot invoering van een documentatieregeling voor de vangst van *Dissostichus spp.*

In zijn twintigste jaarvergadering in november 2001 heeft de CCAMLR een aantal wijzigingen aangenomen om de werking van de regeling te verbeteren, met name om onjuiste vangstmeldingen te voorkomen. In de vangstgegevens vanaf de inwerkingtreding van de regeling was een sterke stijging van de buiten het verdragsgebied gevangen hoeveelheden geconstateerd (ongeveer 30 000 ton, tegenover 11 000 ton in de voorgaande jaren), vooral in statistisch gebied 51 van de FAO in de zuidwestelijke Indische Oceaan. Het Wetenschappelijk Comité van de CCAMLR achtte het voorkomen van *Dissostichus spp.* in gebied 51 heel onwaarschijnlijk en concludeerde dat vrijwel alle voor dit gebied gedeclareerde vangsten in feite illegale vangsten in het verdragsgebied betroffen.

Beseffend dat de documentatieregeling in feite gebruikt werd om onwettig in het verdragsgebied gevangen vis wit te wassen, heeft de CCAMLR besloten de controle uit te breiden met gegevens die worden verkregen van een geautomatiseerd satellietvolgsysteem (VMS). De CCAMLR heeft ook voor alle staten die aan de regeling deelnemen de mogelijkheid ingevoerd om een aanvullende verificatie door de vlaggenstaat te vragen, wanneer voor vangsten van *Dissostichus spp.* de volle zee buiten het verdragsgebied als vangstgebied wordt opgegeven. De laatstgenoemde maatregel gaat vergezeld van een resolutie waarbij alle lidstaten dringend worden verzocht de aanlanding en de invoer van dergelijke vangsten te verbieden zolang de vlaggenstaat niet heeft aangetoond dat hij het betrokken vangstdocument heeft getoetst aan de VMS-data. Deze resolutie was voorgesteld door Frankrijk (namens haar overzeese gebieden) en kreeg de steun van de Gemeenschap en dient derhalve, niettegenstaande het feit dat het geen bindend rechtsinstrument is, ook in Gemeenschapsrecht te worden omgezet.

Andere belangrijke wijzigingen zijn met name de invoering van een procedure voor de verkoop of de opruiming van in beslag genomen en verbeurde vangsten en een betere controle op de uitvoer. Er zijn ook bepaalde wijzigingen aangebracht in het vangstdocument, om de verantwoordelijkheden van de vlaggenstaat en de havenstaat en de certificeringsverklaringen te verduidelijken. Er zijn tenslotte ook enkele kleinere wijzigingen aangebracht om de werking van de regeling op communautair niveau te verbeteren.

De Commissie stelt voor dat de Raad deze verordening aanneemt.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 37,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Verordening (EG) nr. 1035/2001 van 22 mei tot invoering van een documentatieregeling voor de vangst van *Dissostichus* spp. wordt de documentatieregeling die door de Commissie voor de instandhouding van de levende rijkdommen in de Antarctische wateren, hierna de CCAMLR genoemd, in haar achttiende jaarvergadering in november 1999 is aangenomen, ten uitvoer gelegd.
- (2) In haar twintigste jaarvergadering in november 2001 heeft de CCAMLR een aantal wijzigingen in de regeling goedgekeurd onder andere om onjuiste aangiften te voorkomen en de controle op de uitvoer te verbeteren, en heeft zij een procedure ingesteld voor de verkoop of de opruiming van in beslag genomen en verbeurde vangsten.
- (3) Verordening (EG) nr. 1035/2001 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 1035/2001 wordt als volgt gewijzigd:

1. Artikel 2 wordt vervangen door:

„Toepassingsfeer

1. Deze verordening is van toepassing op *Dissostichus* spp. als bedoeld in de TARIC-codes 0302 69 88 10, 0302 69 88 20, 0302 69 88 30, 0302 69 88 40, 0302 69 88 90, 0303 79 88 10, 0303 79 88 20, 0303 79 88 30, 0303 79 88 40, 0303 79 88 90 en 0304 20 88 00

- a) die door een communautair vissersvaartuig wordt aangeland of overgeladen, of
- b) die in de Gemeenschap wordt ingevoerd of uit de Gemeenschap wordt uitgevoerd of wederuitgevoerd.

2. Deze verordening is niet van toepassing op bijvangsten van *Dissostichus* spp., afkomstig van trawlers die op de volle zee buiten het CCAMLR-gebied vissen.

Voor de toepassing van dit lid wordt onder bijvangst van *Dissostichus* spp. verstaan, een hoeveelheid *Dissostichus*

spp. die niet meer dan 5 % van de totale vangst van alle soorten en niet meer dan 50 ton voor een volledige visreis van een vaartuig uitmaakt.

3. De tweede alinea van lid 2 kan overeenkomstig de procedure van artikel 25, lid 3, worden gewijzigd met het oog op de toepassing van de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR die voor de Gemeenschap bindend zijn geworden.”

2. In artikel 9 wordt lid 1 vervangen door:

„Na aan de hand van via een geautomatiseerd satellietvolgsysteem (VMS) verkregen gegevensverslagen te hebben geverifieerd dat het gebied waarin is gevestigd en de aan te voeren of over te laden vangst door zijn vaartuig correct is geregistreerd en aan de visvangstvergunning van het vaartuig beantwoordt, deelt een vlaggenlidstaat de kapitein via het snelste elektronische medium een bevestigingsnummer mee.

De kapitein brengt dit bevestigingsnummer op het vangstdocument aan.”.

3. Artikel 13 wordt vervangen door:

„Artikel 13

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om de oorsprong van elke op hun grondgebied ingevoerde of uit hun grondgebied uitgevoerde partij *Dissostichus* spp. te bepalen en vast te stellen of deze soorten overeenkomstig de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR zijn gevangen, wanneer deze uit het CCAMLR-gebied afkomstig zijn.

2. Indien een lidstaat redenen heeft om aan te nemen dat aangevoerde of ingevoerde partijen *Dissostichus* spp., die worden aangegeven als zijnde gevangen op de volle zee buiten het CCAMLR-gebied, in feite in het CCAMLR-gebied zijn gevangen, vraagt deze lidstaat de vlaggenstaat het vangstdocument nader te verifiëren aan de hand van, onder meer, gegevens die zijn verkregen via een geautomatiseerd satellietvolgsysteem (VMS).

Indien de vlaggenstaat ondanks dit verzoek niet aantoonbaar dat het vangstdocument is geverifieerd aan de hand van VMS-data, wordt het vangstdocument geacht ongeldig te zijn ab initio en is invoer en uitvoer van de betrokken *Dissostichus* spp. verboden.

3. De lidstaten stellen de Commissie en alle andere lidstaten onmiddellijk in kennis van elk geval waarin uit de in lid 2 bedoelde nadere verificatie kan worden opgemaakt dat de vangsten niet zijn gedaan overeenkomstig de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR, alsmede van de door de lidstaten naar aanleiding daarvan vastgestelde maatregelen.”

4. Artikel 15 wordt vervangen door:

„Artikel 15

1. De lidstaten nemen alle nodige maatregelen opdat elke lading *Dissostichus spp.* die op hun grondgebied wordt ingevoerd of uit hun grondgebied wordt uitgevoerd vergezeld gaat van een of meer voor uitvoer of wederuitvoer gevalideerde documenten die overeenstemmen met de totale hoeveelheid *Dissostichus spp.* die de lading bevat.

2. De lidstaten zorgen ervoor dat hun douaneautoriteiten of andere bevoegde overheidsfunctionarissen de documentatie betreffende elke lading *Dissostichus spp.* die op hun grondgebied wordt ingevoerd of uit hun grondgebied wordt uitgevoerd opvragen en onderzoeken, teneinde na te gaan of deze een of meer voor uitvoer of wederuitvoer gevalideerde vangstdocumenten bevat die overeenkomen met de totale hoeveelheid *Dissostichus spp.* van de lading. Deze functionarissen kunnen ook de inhoud van elke lading onderzoeken om de in voornoemde documenten vermelde gegevens te verifiëren.

3. De lidstaten stellen de Commissie in kennis van alle gevallen waarin de resultaten van de in de leden 1 en 2 bedoelde verificaties erop wijzen dat de bij deze verordening vastgestelde documentatievoorschriften niet in acht zijn genomen.

4. Een vangstdocument voor *Dissostichus spp.* wordt geacht te zijn gevalideerd voor uitvoer als het aan de volgende voorwaarden voldoet:

- a) het moet alle in bijlage I bedoelde gegevens en alle vereiste handtekeningen bevatten, en
- b) het moet een door een officiële functionaris van de lidstaat van uitvoer ondertekende en afgestempelde verklaring bevatten dat de in het document vermelde gegevens juist zijn.”

5. Artikel 17 wordt vervangen door:

„Artikel 17

De invoer van *Dissostichus spp.* is verboden als de desbetreffende partij niet vergezeld gaat van een vangstdocument.”

6. Artikel 20 wordt vervangen door:

„Artikel 20

1. De vlaggenlidstaat zendt de in de artikelen 10 en 12 bedoelde kopieën met behulp van het snelste beschikbare elektronische medium onmiddellijk aan het secretariaat van de CCAMLR, en zendt een kopie ervan aan de Commissie.

2. De lidstaten zenden met behulp van het snelste beschikbare elektronische medium onmiddellijk een kopie van de voor uitvoer of wederuitvoer gevalideerde vangstdocumenten samen met de in artikel 22 bis bedoelde documenten aan het secretariaat van de CCAMLR, en zenden tevens een kopie aan de Commissie.”

7. Artikel 22 wordt vervangen door:

„Artikel 22

Uiterlijk op 15 maart, 15 juni, 15 september en 15 december van elk jaar delen de lidstaten de Commissie de aan de vangstdocumenten ontleende gegevens mee betreffende de oorsprong, bestemming en hoeveelheid van *Dissostichus spp.* die op hun grondgebied is ingevoerd of uit hun grondgebied is uitgevoerd.

De Commissie deelt de gegevens betreffende de oorsprong en de hoeveelheid jaarlijks mee aan het secretariaat van de CCAMLR.”

8. Het volgende hoofdstuk VI bis wordt ingevoegd:

„HOOFDSTUK VI bis

VERKOOP VAN IN BESLAG GENOMEN OF VERBEURDE VIS*Artikel 22 bis*

Indien een lidstaat reden heeft om in beslag genomen of verbeurde *Dissostichus spp.* te verkopen of op te ruimen, moet hij een speciaal gevalideerd vangstdocument afgeven. Dit vangstdocument bevat een verklaring waarin de redenen voor die validering worden aangegeven en waarin de omstandigheden worden beschreven waarin de in beslag genomen of verbeurde vis in de handel wordt gebracht. De lidstaten zorgen ervoor dat de financiële opbrengst van de verkoop of de opruiming van deze vis niet ten goede komt aan diegenen die de vis op onwettige wijze hebben gevangen.”

9. In artikel 24 wordt lid 1 vervangen door:

„De voor de toepassing van artikel 8, lid 2, onder d), artikel 9, artikel 10, lid 3, artikel 11, artikel 12, lid 3, artikel 13, lid 2 en artikel 15 vereiste maatregelen worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 25, lid 2.”

10. Bijlage II wordt vervangen door de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

BIJLAGE

VANGSTDOCUMENT VOOR DISSOSTICHUS						V 1.3
Documentnummer					Bevestigingsnummer van de vlaggenstaat	
VANGST						
1. Autoriteit die het document heeft afgegeven		Adres			Tel. Fax	
Naam						
2. Naam van het vissersvaartuig		Thuishaven en registratienummer		Roepnummer	Nummer bij de IMO/ Lloyd's (indien toegekend)	
3. Nummer van het visdocument (indien toegekend)				4. van		
				5. tot en met		
6. Beschrijving van de (aangevoerde/overgeladen) vis				7. Beschrijving van de verkochte vis		
Soort	Type	Schatting van het aan te voeren gewicht (kg)	Vangstgebied	Geverifieerd aangevoerd gewicht (kg)	Netto verkocht gewicht (kg)	Naam, adres, telefoon- en faxnummer van de persoon die de vis in ontvangst neemt:
						Naam:
						Handtekening:
						Adres:
						Tel:
						Fax:
Soort: TOP Dissostichus eleginoides, TOA Dissostichus mawsoni						
Type: WHO in gehele staat; HAG, ontdaan van kop en ingewanden; HAT zonder kop en zonder staart; FLT filets; HGT zonder kop, ontdaan van ingewanden en zonder staart; OTH andere (preciseer)						
8. Informatie over de aanvoer/overlading: Ik bevestig dat bovenstaande gegevens, voorzover mij bekend is, volledig, juist en nauwkeurig zijn.						
Ik bevestig dat, indien de vangst Dissostichus spp. bevat die in het verdragsgebied is gevangen, deze is gevangen op een manier:						
☐ (*) die in overeenstemming is met de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR						
☐ (*) die niet in overeenstemming is met de instandhoudingsmaatregelen van de CCAMLR						
Kapitein van het vissersvaartuig of zijn gevolmachtigde (in blokletters)		Handtekening en datum		Aanvoer/Overlading Haven en land/gebied		Datum van aanvoer/Overlading
9. Overladingsverklaring: Ik bevestig dat bovenstaande gegevens, voorzover mij bekend is, volledig, juist en nauwkeurig zijn.						
Kapitein van het vaartuig dat de vangst in ontvangst neemt		Handtekening	Naam van het vaartuig	Oproepnummer	Nummer bij de IMO/ Lloyd's (indien toegekend)	
Overlading binnen het havengebied: In voorkomend geval, mede-ondertekening door de havenautoriteit						
Naam		Autoriteit	Handtekening	Stempel		
10. Aanvoerverklaring: Ik bevestig dat bovenstaande gegevens, voorzover mij bekend is, volledig, juist en nauwkeurig zijn.						
Naam	Autoriteit	Handtekening	Adres	Tel.	Aanvoerhaven	Datum van aanvoer
11. UITVOER			12. Verklaring van de exporteur: Ik bevestig dat de bovenstaande vermeldingen, voorzover mij bekend is, volledig, juist en nauwkeurig zijn.			
Beschrijving van de vis			Naam	Adres	Handtekening	Uitvoervergunning (in voorkomend geval)
Soort	Type product	Nettogewicht				
13. Validering van de uitvoer door de overheidsinstantie: Ik bevestig dat de bovenstaande gegevens, voorzover mij bekend is, volledig, juist en nauwkeurig zijn.						
Naam/Functie		Handtekening	Datum	Stempel		
Land van uitvoer					Referentienummer van de uitvoer	
14. INVOER						
Naam van de importeur		Adres				
Plaats van lossing		Stad	Staat/provincie		Land	

(*) Het toepasselijke aankruisen.

Voorstel voor een richtlijn van de Raad houdende wijziging van Richtlijn 92/81/EEG en Richtlijn 92/82/EEG tot vaststelling van een bijzondere belastingregeling voor als motorbrandstof voor commerciële doeleinden gebruikte gasolie en tot geleidelijke onderlinge aanpassing van de accijnzen op benzine en op gasolie

(2002/C 291 E/14)

COM(2002) 410 def. — 2002/0191(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 24 juli 2002)

TOELICHTING

1. INLEIDING

De belastingen op motorbrandstoffen en vervoer lopen van lidstaat tot lidstaat sterk uiteen. Voor de brandstoffen is enkel de structuur van de accijns op het niveau van de Gemeenschap geharmoniseerd. De tarieven zelf vertonen nog steeds grote verschillen: voor gasolie bijvoorbeeld bedraagt het minimumtarief 245 euro per 1 000 liter en het maximumtarief ongeveer 750 euro per 1 000 liter. Wat de belastingen op het vervoer betreft, constateert men een proliferatie van nationale belastingen waarvan het toepassingsgebied, de berekeningswijze en de tarieven sterk uiteenlopen.

Het gebrek aan harmonisatie van de accijnstarieven verstoort de concurrentieverhoudingen in de interne markt en beperkt de manoeuvreerruimte van de lidstaten bij het vaststellen van hun fiscaal energiebeleid, in het bijzonder wat de brandstoffen betreft. Opgemerkt zij dat dit ook nadelige gevolgen heeft voor het milieu. Dit werd reeds vastgesteld in 1997 bij de indiening van het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten ⁽¹⁾.

Het witboek getiteld „Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen” ⁽²⁾ legt de nadruk op de noodzaak de gebruikers van het vervoer de werkelijke kosten daarvan te laten dragen. Voorts wordt gewezen op de noodzaak van een (r)evolutie in de prijsstructuur, waarin momenteel niet alle externe kosten van het vervoer tot uitdrukking komen, en de veelheid van belastingregelingen die in een ongelijke verdeling van de lasten tussen de exploitanten van de infrastructuur, de belastingbetalers en de gebruikers resulteert. Het witboek stelt derhalve voor geleidelijk een systeem van heffingen op het gebruik van de vervoersinfrastructuur in te voeren en de samenhang van het belastingstelsel te versterken. Te dien einde wordt voorgesteld voor 2003 een enkel belastingtarief voor motorbrandstof voor beroepsdoeleinden in te stellen teneinde de interne markt ongehinderd te laten functioneren.

De Commissie is diensgevolge voornemens, in een streven dat gericht is op een globale en coherente aanpak van deze aspecten van het communautaire vervoerbeleid, over enige tijd een mededeling te publiceren ter voorbereiding van een voorstel voor een kaderrichtlijn inzake de invoering van een systeem van heffingen op het gebruik van infrastructuur. Bovendien zal een mededeling betreffende de belasting van personenauto's worden aangenomen met het doel een gedachtenwisseling, vooral over de registratie- en motorrijtuigenbelasting, op gang te brengen.

In het onderhavige voorstel worden de voorwaarden voor de tenuitvoerlegging van een belastingregeling voor gasolie voor beroepsdoeleinden vastgesteld. Dit voorstel heeft in hoofdzaak ten doel:

- de belastingregelingen voor motorbrandstoffen voor beroepsdoeleinden los te koppelen van die voor motorbrandstoffen voor particulier gebruik. Dit heeft het voordeel dat de lidstaten die zulks wensen de accijns van gasolie voor particulier gebruik gemakkelijker kunnen verhogen teneinde deze meer in overeenstemming te brengen met die van benzine;
- de belasting op gasolie voor beroepsdoeleinden geleidelijk opwaarts te harmoniseren. Hierdoor zal de concurrentie tussen de betrokken ondernemingen in mindere mate worden verstoord.

⁽¹⁾ COM(1997) 30 van 12.3.1997.

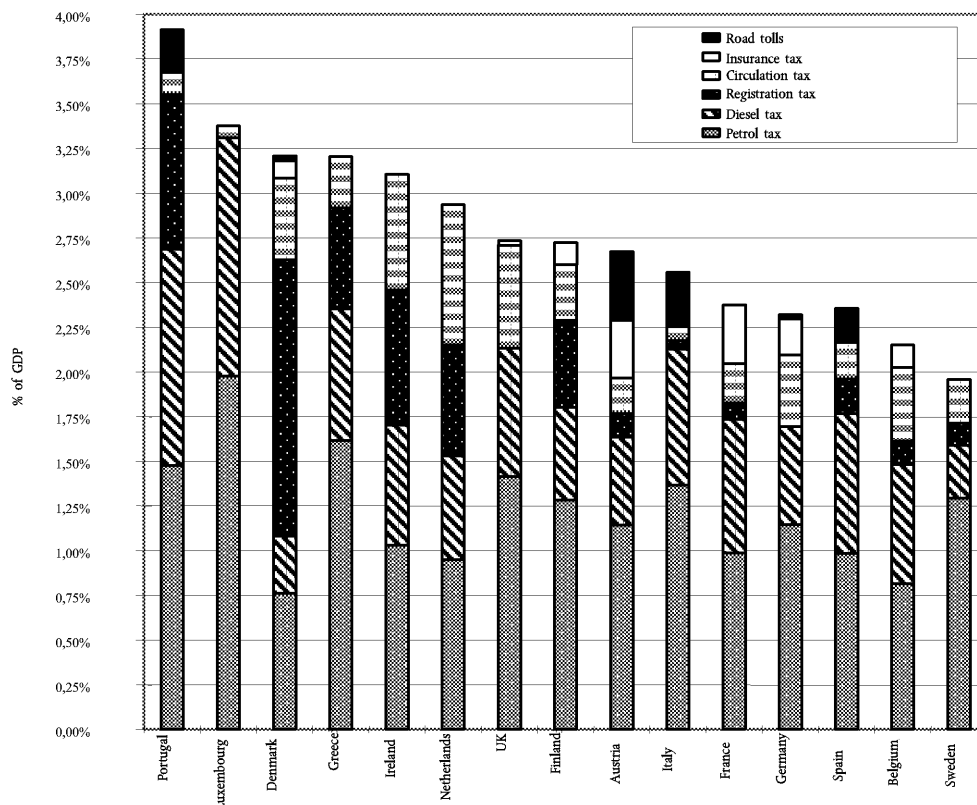
⁽²⁾ COM(2001) 370 van 12.9.2001.

Het voorstel verbetert niet alleen de werking van de interne markt, doch voldoet ook aan de vereisten van het gemeenschappelijk vervoerbeleid en is goed voor het milieu omdat het gebaseerd is op het beginsel dat de vervuiler betaalt. Het sluit zodoende duidelijk aan bij de algemene doelstellingen voor de accijnzen die in de mededeling van de Commissie „Fiscaal beleid van de Europese Unie — Prioriteiten voor de komende jaren” zijn neergelegd ⁽¹⁾.

2. DE BELASTING VAN HET VERVOER

Het vervoer is in het algemeen een belangrijke bron van inkomsten voor de lidstaten.

Inkomsten uit de belasting van voertuigen in procenten van het BBP (1995) ⁽²⁾

Het voorstel heeft uit het oogpunt van de begroting in het algemeen geen gevolgen voor de van het vervoer geheven belastingen die op regionaal en nationaal niveau voor de algemene begroting van de lidstaten zijn bestemd.

De belastingen kunnen in drie grote categorieën worden ingedeeld: belastingen in verband met de aankoop (BTW, registratiebelasting), het bezit (jaarlijkse motorrijtuigenbelasting, verzekeringsbelasting) en het gebruik van een voertuig (brandstofaccijnzen, Eurovignet ⁽³⁾), heffing op het gebruik van infrastructuur. Deze belastingen en retributies zijn vast of variabel, al dan niet gedifferentieerd en nationaal (dat wil zeggen gebonden aan het bezit van het voertuig) of territoriaal (dat wil zeggen gebonden aan de plaats waar het voertuig wordt gebruikt). Sommige belastingen tenslotte worden op het niveau van de Gemeenschap vastgesteld (BTW, accijnzen, Eurovignet).

⁽¹⁾ COM(2001) 260 van 23.5.2001.

⁽²⁾ Informatie betreffende inkomsten uit tolgeden en heffingen op het gebruik van infrastructuur is niet beschikbaar voor Frankrijk, België, Luxemburg en Griekenland. Er is evenmin informatie beschikbaar betreffende de inkomsten uit heffingen op autoverzekeringspremies voor het Verenigd Koninkrijk, Finland, Portugal, Nederland, Luxemburg, Ierland, Italië en Griekenland.

⁽³⁾ Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtoertuigen (PB L 187 van 20.7.1999, blz. 42).

3. DE BELASTING VAN BRANDSTOFFEN

3.1. Communautaire wetgeving

De belasting van brandstoffen berust in het algemeen op drie pijlers: de accijnzen, die specifieke rechten zijn (op basis van de fysieke hoeveelheid van het product), de specifieke belastingen en retributies ⁽¹⁾ en, tenslotte, de BTW, die een ad valorem recht is (naar verhouding van de verkoopprijs van het product).

Wat de BTW betreft, is in de zesde richtlijn bepaald dat aardolieproducten aan het minimumtarief van 15 % zijn onderworpen. Niettemin kunnen in het kader van overgangsmaatregelen in sommige gevallen nog de verlaagde tarieven van 1991 worden toegepast. Voor de brandstoffen maakt enkel Luxemburg, dat een BTW-tarief van 12 % toepast op loodvrije benzine, gebruik van deze mogelijkheid.

Wat de accijnzen betreft, hebben de lidstaten in 1992 besloten een communautair stelsel voor de belasting van minerale oliën in te stellen dat gebaseerd is op twee richtlijnen betreffende respectievelijk de harmonisatie van de structuur van de accijns (92/81/EEG) ⁽²⁾ en de onderlinge aanpassing van de accijns-tarieven (92/82/EEG) ⁽³⁾ voor minerale oliën. Deze richtlijnen voorzien in een minimumtarief voor elke minerale olie op grond van het gebruik waarvoor deze is bestemd, dat wil zeggen als motorbrandstof, voor industriële en commerciële toepassingen of als huisbrandolie.

3.2. Communautaire minimumtarieven en door de lidstaten toegepaste tarieven

De minimumaccijnstarieven, die sedert de inwerkingtreding van Richtlijn 92/82/EEG niet meer zijn gewijzigd, bedragen (in euro per 1 000 liter):

	Gelode benzine	Ongelode benzine	Gasolie
Miniumtarief	337	287	245

De accijnstarieven lopen van lidstaat tot lidstaat sterk uiteen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de huidige situatie (in euro per 1 000 liter, februari 2002):

	B	DK	D	EL	E	F	IE	I	L	NL	A	P	SF	S	UK
Eurosuper	507	548	624	296	396	574	401	542	372	627	414	479	560	510	742
Gasolie	290 (*)	370 (*)	440 (*)	245	294	376	302 (*)	403	253 (*)	345 (*)	282	272	305 (*)	337 (*)	742 (*)

(*) Gasolie met een zwavelgehalte van minder dan 50 ppm.

In alle lidstaten, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, wordt benzine derhalve zwaarder belast dan gasolie. De gewogen gemiddelden ⁽⁴⁾ (EUR 15, per 1 000 liter) bedragen 411 euro voor gasolie en 581 euro voor eurosuper. Gasolie wordt derhalve 0,17 euro per liter minder zwaar belast dan benzine ⁽⁵⁾.

De lidstaten bevoordelen zodoende door middel van de bij de richtlijn vastgestelde minimumtarieven en de werkelijk toegepaste tarieven gasolie ten opzichte van benzine. Welke redenen liggen hieraan ten grondslag?

⁽¹⁾ Bijvoorbeeld retributies voor de kwaliteitscontrole van benzine. Deze heffingen en retributies zijn in het algemeen onbeduidend in vergelijking met de accijnzen.

⁽²⁾ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 12. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 46).

⁽³⁾ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 19. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 46).

⁽⁴⁾ Weging volgens het gebruik van gasolie en eurosuper in het jaar 2000.

⁽⁵⁾ Dit verschil is in werkelijkheid een minimum omdat de BTW, die op de accijns wordt toegepast, het verschil tussen de prijzen van benzine en gasolie automatisch vergroot.

Aan het einde van de jaren 80 werd gasolie hoofdzakelijk door het beroepsmatig vervoer over de weg gebruikt. Het kwam er toen op aan het economisch en financieel evenwicht van de sector van het wegvervoer en van de industrieën en dienstverlenende bedrijven die in hoge mate daarvan afhankelijk waren niet in gevaar te brengen. Van de particuliere personenwagens was nog maar een klein gedeelte (minder dan 15 %) van een dieselmotor voorzien. Het verbruik van gasolie door personenwagens was dus nog steeds marginaal (ongeveer 10 % van de totale verkoop van gasolie). De lidstaten hebben zodoende in 1992 in feite een „brandstof voor beroepsdoeleinden” avant la lettre in het leven geroepen.

In de tweede plaats is het waarschijnlijk dat de consumptieprijzen van gasolie die, exclusief rechten en heffingen, een weinig hoger waren dan die van benzine ⁽¹⁾ een rol hebben gespeeld bij de vaststelling van de communautaire minimumtarieven.

Alle kandidaat-lidstaten waarmee momenteel over toetreding tot de Europese Unie wordt onderhandeld, hebben een brandstofaccijns ingevoerd. Deze accijns is in de meeste gevallen veel lager dan die welke in de lidstaten van toepassing is. In talrijke kandidaat-lidstaten zijn de accijnzen zelfs veel lager dan de communautaire minima. Voor de laatstgenoemde landen dienen de accijnzen pas op het tijdstip van toetreding in overeenstemming te worden gebracht met de rechtvoorschriften van de Gemeenschap. Niettemin heeft geen enkele kandidaat-lidstaat bij de toetredingsonderhandelingen om een afwijking op dit gebied verzocht.

3.3. Recente ontwikkelingen met betrekking tot de belasting van gasolie

Sedert 1997 passen bepaalde lidstaten voor gasolie die wordt gebruikt door voertuigen die een bepaalde tonnenmaat overschrijden of voor het goederenvervoer over de weg gedifferentieerde accijnstarieven toe. De bedoeling was in hoofdzaak compensatie te verlenen voor de accijnsverhogingen die werden ingevoerd in het kader van een algemeen beleid dat er op gericht was het milieu te beschermen en de belastingregeling voor het vervoer te herzien. Deze fiscale afwijkingen werden door de Raad met algemene stemmen toegestaan. Zij werden in 2001 voor de laatste keer verlengd en verstreken op 31 december 2002 ⁽²⁾.

Tenslotte wordt door bepaalde lidstaten vrijstelling of verlaging van accijns toegekend voor gasolie die door het plaatselijk openbaar personenvervoer wordt verbruikt ⁽³⁾. Dit is het geval in Duitsland, België, Denemarken, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk. Deze maatregelen mogen tot uiterlijk 31 december 2006 worden toegepast ⁽⁴⁾.

4. INGRIJPENDE WIJZIGINGEN VAN DE ECONOMISCHE EN POLITIEKE CONTEXT

Ten opzichte van de sociaal-economische situatie aan het einde van de jaren 80, toen de Richtlijnen 92/81/EEG en 92/82/EEG werden voorbereid, hebben zich ingrijpende wijzigingen voorgedaan die een aanpassing van de communautaire regeling voor de belasting van brandstoffen noodzakelijk maken.

4.1. Liberalisatie van het wegvervoer — economische gegevens

4.1.1. Liberalisatie van de markten

Sedert het begin van de jaren 90 werden verscheidene verordeningen goedgekeurd die tot een liberalisatie van het goederenvervoer over de weg hebben geleid. Sedert 1 juli 1998 is het nationale goederenvervoer volledig opengesteld voor concurrentie.

Het occasionele personenvervoer is sedert 1 januari 1996 volledig geliberaliseerd.

⁽¹⁾ In 2000 bedroeg de gemiddelde benzineprijs exclusief rechten en heffingen 272 euro/1 000 liter terwijl de prijs van gasolie 284 euro bedroeg (Bron: Bulletin pétrolier, nr. 1105 van 18.3.2002; EU-15).

⁽²⁾ Beschikking 2001/224/EG van de Raad van 12 maart 2001 houdende verlagingen en vrijstellingen van de accijns op bepaalde minerale oliën die gebruikt worden voor specifieke doeleinden (PB L 84 van 23.3.2001, blz. 23).

⁽³⁾ De rechtsgrondslag van deze belastingdifferentiaties is artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG betreffende minerale oliën.

⁽⁴⁾ PB L 84 van 23.3.2001, blz. 23.

4.1.2. Nationaal en internationaal vervoer

Het internationale vervoer vertegenwoordigt ongeveer een vijfde van het goederenvervoer over de weg (in tkm). Dit aandeel neemt toe. Het aandeel van het internationale vervoer loopt van lidstaat tot lidstaat sterk uiteen. Het bedraagt minder dan 10 % in Finland, Griekenland en Zweden doch meer dan 50 % in België, Denemarken, Luxemburg en Nederland.

De cabotage heeft nog maar een zeer klein aandeel in de Europese markt voor goederenvervoer. In 1998 bedroeg dit aandeel volgens de Commissie 0,2 % (in tkm).

4.2. Het aandeel van de brandstoffen in de bedrijfskosten van de vervoersondernemingen

De post „brandstoffen” (inclusief belastingen) vertegenwoordigt gemiddeld tussen 15 % en 20 % van de bedrijfskosten van de ondernemingen in het goederenvervoer over de weg ⁽¹⁾. Het aandeel van de brandstoffen in de bedrijfskosten is rechtevenredig met de grootte van het voertuig. Voor een vrachtwagen van 40 ton bedraagt dit aandeel 20 % terwijl het voor een kleiner voertuig minder dan 10 % kan bedragen. Aangezien de prijs van de brandstof aan de pomp (exclusief BTW) voor bijna 60 % uit accijnzen bestaat, vertegenwoordigen deze 10 à 12 % van de bedrijfskosten van de ondernemingen in het goederenvervoer over de weg.

Het aandeel van de „brandstoffen” in de bedrijfskosten van de ondernemingen in het personenvervoer over de weg ligt tussen 10 % en 15 % ⁽²⁾.

De sterke schommelingen in de prijzen van ruwe aardolie vergroten de verschillen tussen de belasting op gasolie tussen de lidstaten. De plotselinge stijging van de prijs van de aardolie in de loop van het jaar 2000 heeft dit nogmaals duidelijk aangetoond.

4.3. Verstoring van de concurrentie

Op een geliberaliseerde markt, waar de concurrentie heviger is, wegen de verschillen tussen de bedrijfskosten die het gevolg zijn van nationale belastingen en heffingen zwaarder door.

Zware vrachtwagens hebben een groot brandstofreservoir waardoor zij met een volle tank tussen 1 500 en 3 000 kilometer kunnen afleggen ⁽³⁾. In de praktijk betekent dit dat vrachtwagens in het internationale vervoer een soort van fiscale planning maken en hun voordeel doen met de zeer grote verschillen tussen de nationale accijnzen op gasolie en zich bevoorraden in de lidstaten waar de belastingen het laagst zijn ⁽⁴⁾.

Deze „omwegen” hebben bovendien ernstige consequenties voor het milieu omdat een groter aantal kilometers wordt afgelegd dan noodzakelijk zou zijn indien deze verschillen tussen de accijnstarieven niet zouden bestaan.

Deze praktijken verstoren de concurrentieverhoudingen op de transportmarkten omdat niet alle ondernemers in dezelfde mate toegang hebben tot brandstoffen die aan lage accijns zijn onderworpen.

Dergelijke omwegen die om fiscale redenen worden gemaakt, hebben uiteraard ook een verlies aan ontvangsten voor de lidstaten ten gevolge.

⁽¹⁾ Volgens een onderzoek van het „Deutsches Verkehrsforum” zou in bepaalde specifieke situaties het aandeel van de brandstoffen tot 30 % van de bedrijfskosten kunnen bedragen, bijvoorbeeld wanneer een vrachtwagen uitsluitend brandstof tankt in een land waar de accijnzen zeer hoog zijn. Volgens gegevens van FEBETRA (Koninklijke federatie van Belgische transporteurs) bedroeg het aandeel van de accijnzen in de bedrijfskosten van de Belgische ondernemingen in 2000 gemiddeld 20 % tegen slechts 14 % in 1998.

⁽²⁾ Tussen het stedelijk, het interstedelijk en het occasioneel vervoer kunnen grote verschillen bestaan.

⁽³⁾ Door het koppelen van brandstofreservoirs kan door deze vrachtwagen soms meer dan 1 000 liter worden getankt. Het gemiddelde verbruik van een vrachtwagen van 40 ton bedraagt ongeveer 35 liter per 100 kilometer.

⁽⁴⁾ Een studie van de OESO (OCDE/GD(97) 69, „De CO₂-emmissies van het wegvervoer”), bevestigt dat vooral de vervoerders in het internationale wegvervoer veel voordeel kunnen behalen bij deze fiscale planning. In de studie wordt erkend dat er geen exacte cijfers bestaan over deze praktijken maar wordt erop gewezen dat het probleem zich vooral binnen de Europese Unie voordoet. In Zwitserland zou het „brandstoftoerisme” overigens 20 % van de totale verkochte hoeveelheid vertegenwoordigen.

De ondernemingen in het internationale wegvervoer maken ook gebruik van de grote autonomie van hun vrachtwagen om hun exploitatiekosten op de nationale markten te drukken. Dit leidt derhalve tot verstoring van de concurrentie ten opzichte van ondernemingen die zich uitsluitend met nationaal of regionaal vervoer bezighouden en die geen gebruik kunnen maken van de mogelijkheid de gasolie aan te kopen waar deze het goedkoopst is.

4.4. Toename van het aantal personenwagens met dieselmotor in Europa ⁽¹⁾

4.4.1. Sterke stijging van de verkoop van voertuigen met een dieselmotor

Sedert het begin van de jaren 90 neemt het aantal personenvoertuigen met een dieselmotor in Europa sterk toe. Dit blijkt in het bijzonder uit de toename van de jaarlijkse verkoop van voertuigen met dieselmotor. In 2001 was 43 % van alle geregistreerde voertuigen ⁽²⁾ van een dieselmotor voorzien tegen minder dan 20 % in 1990. Sommige automobielconstructeurs verwachten dat in 2005 meer dan 50 % van alle personenvoertuigen op de Europese markt met een dieselmotor zal zijn uitgerust. In 1995 was 16,3 % van alle passagiersvoertuigen met een dieselmotor uitgerust tegen 22 % in 2001 ⁽³⁾.

Tussen de lidstaten bestaan wat dit betreft grote verschillen. In 2001 was in Griekenland en Zweden nog slechts een zeer gering percentage van de personenauto's van een dieselmotor voorzien terwijl dit percentage in Oostenrijk, België, Spanje, Frankrijk en Luxemburg reeds meer dan 50 % bedroeg.

De lagere belasting op gasolie is de belangrijkste oorzaak van deze toename van het aantal personenauto's met dieselmotor in Europa. Het fiscale element verliest evenwel geleidelijk aan belang ten opzichte van andere, met name technische, factoren (zoals het rijcomfort, het lagere verbruik, enzovoort).

4.4.2. Het verbruik van gasolie

In 2000 bedroeg het verbruik van gasolie als motorbrandstof in Europa 128 miljoen ton ⁽⁴⁾.

Eind jaren 80 vertegenwoordigde het verbruik van gasolie door personenauto's ongeveer 10 % van het totale verbruik van gasolie. Omdat thans veel meer personenauto's met een dieselmotor zijn uitgerust, bedraagt dit percentage voor deze voertuigen in talrijke lidstaten meer dan 20 % en in sommige lidstaten zelfs meer dan 35 %, zoals blijkt uit de onderstaande tabel:

Verbruik van gasolie per type voertuig (2000)									
	F	UK	E	NL	I	IE	EL	D	SF
Personenwagens	35 %	20 %	15 %	22 %	26 %	21 %	6 %	21 %	12 %
Bestelwagens (minder dan 16t)	27 %	33 %	33 %	33 %	31 %	40 %	23 %	27 %	38 %
Vrachtwagens (meer dan 16t)	34 %	37 %	42 %	41 %	36 %	29 %	63 %	47 %	38 %
Autobussen	3 %	10 %	10 %	5 %	7 %	9 %	8 %	5 %	12 %

Bron: Tremove: Een volledige beschrijving van het model is beschikbaar op de website van de Commissie (<http://europa.eu.int/comm/environment/air/tremoveassessment.htm>).

Het groeiende aandeel van gasolie in de verkoop van brandstoffen is een belangrijke ontwikkeling ten opzichte van de situatie zoals deze bestond voor de vaststelling van minimumaccijnzen bij Richtlijn 92/82/EEG. Deze ontwikkeling heeft, zonder objectieve rechtvaardiging, de begrotingsontvangsten van de lidstaten sterk doen teruglopen.

⁽¹⁾ Dit voorstel constateert slechts dat het aantal personenauto's met dieselmotor sterk is toegenomen en trekt daaruit bepaalde conclusies met betrekking tot de belastingen.

⁽²⁾ Gegevens voor personenauto's en lichte bestelwagens (minder dan 5 t); bron: ACEA.

⁽³⁾ Het totale Europese voertuigenpark telde in het jaar 2000 206 miljoen voertuigen (bron: CCFA).

⁽⁴⁾ In 2000 bedroeg het benzineverbruik 110 miljoen ton (bron: Eurostat).

4.5. Duurzame ontwikkeling

4.5.1. Internalisering van de externe kosten

Het beginsel van de duurzame ontwikkeling vereist dat de gebruikers van het vervoer in sterkere mate met reële prijzen worden geconfronteerd, dat wil zeggen prijzen waarin de negatieve externe elementen zijn verdisconteerd. De schade aan het milieu moet worden verrekend in de prijzen van de goederen, diensten of activiteiten die deze schade veroorzaken. Er bestaan talrijke instrumenten om deze internalisering van de externe kosten te bewerkstelligen. Deze instrumenten kunnen een economisch of technisch karakter hebben, gebaseerd zijn op vrijwillige beslissingen van de industrie of verband houden met aan producenten en consumenten verstrekte informatie.

De economische instrumenten, zoals belastingen, emissierechten of subsidies bereiken in het algemeen het beoogde doel omdat zij de consument, via het prijselement, ertoe aanzetten zijn gedrag zodanig te wijzigen dat dit minder schade toebrengt aan het milieu. De fiscaliteit is zodoende een belangrijk instrument om verontreiniging door „verspreide” bronnen, zoals de emissies van motorvoertuigen, tegen te gaan.

De externe kosten van het vervoer vertegenwoordigen ongeveer 8 % van het BBP ⁽¹⁾. De externe kosten per vervoerde eenheid zijn het hoogst voor personenwagens, vrachtwagens en vliegtuigen. De belangrijkste externe kosten zijn ongevallen, geluid, luchtvervuiling en klimaatverandering.

Volgens de mededeling van de Commissie betreffende het zesde milieuactieprogramma van de Europese Gemeenschap getiteld „Milieu 2010: onze toekomst, onze keuze” ⁽²⁾ is de toegenomen uitstoot van broeikasgassen in hoofdzaak te wijten aan de verbranding van fossiele brandstoffen in personenauto's, vrachtwagens, vliegtuigen, energiecentrales, verwarmingsinstallaties, enzovoort. De verwachting is dat de uitstoot van CO₂ door de vervoersector sterk zal toenemen, mogelijk tot 40 %. Deze sector veroorzaakt momenteel reeds bijna 30 % van de totale uitstoot van CO₂ in de Europese Unie.

Diesololie is in het algemeen minder zwaar belast dan benzine. De milieukosten zijn in het algemeen minder sterk geïnternaliseerd voor diesel dan voor benzine ⁽³⁾ omdat de huidige rechtsvoorschriften betreffende de uitstoot van distikstofoxide (NOx) voor nieuwe dieselauto's aanzienlijk minder streng zijn dan voor benzineauto's ⁽⁴⁾. Dieselmotoren stoten bovendien een aanzienlijk grotere hoeveelheid deeltjes (PM) uit dan benzinemotoren.

Dieselmotoren stoten daarentegen minder koolstofdioxide (CO₂) per kilometer uit dan benzinemotoren omdat zij minder brandstof verbruiken dan benzinemotoren.

Volgens de criteria voor de analyse van het milieueffect (uitstoot van gassen, uitstoot van deeltjes, geluid) is er derhalve geen reden om gasolie die door personenvoertuigen wordt verbruikt anders te belasten dan benzine. Een redelijk evenwicht zou in een globale equivalente belastingheffing resulteren ⁽⁵⁾.

Voorts zij opgemerkt dat voor vrachtwagens van minder dan 16 ton de externe kosten hoger zijn dan voor zwaardere vrachtwagens omdat de eerstgenoemde een lagere beladingscoëfficiënt hebben.

Een grotere internalisatie van de kosten van het wegvervoer zou bovendien bevorderlijk zijn voor het intermodaal vervoer en zou ertoe bijdragen dat de groei van het vervoer daadwerkelijk wordt losgekoppeld van het BBP.

4.5.2. Verenigbaarheid met andere instrumenten voor de internalisatie van externe kosten

Dit voorstel staat niet in de weg aan de fiscale differentiatie waarin Richtlijn 92/81/EEG reeds voorziet.

⁽¹⁾ Europees Milieuagentschap — „Environmental signals 2001”.

⁽²⁾ COM(2001) 31 van 24.1.2001.

⁽³⁾ Bijvoorbeeld OCDE/GD(97) 69: CO₂ emissions from road vehicles.

⁽⁴⁾ Die voldoen aan de normen EURO III en EURO IV.

⁽⁵⁾ In deze analyse moeten ook de andere belastingen, in het bijzonder de motorrijtuigen- en registratiebelasting, worden meegenomen.

De lidstaten zouden, onder belastingcontrole, een systeem voor de differentiatie van de accijnstarieven voor brandstoffen kunnen invoeren wanneer een mechanisme wordt ingesteld dat erop gericht is de infrastructuur- en milieukosten en de door de verkeerscongestie veroorzaakte kosten te internaliseren door middel van een specifieke niet-discriminatoire tariefstructuur. In dergelijk geval zal de Commissie erop toezien dat het bedrag van de accijnsdifferentiatie dat van de aldus geïnternaliseerde extra kosten niet overschrijdt. De onder belastingtoezicht ten uitvoer gelegde maatregelen voor de differentiatie van de accijns kunnen worden aangevuld met vrijstellingen of bijkomende verlagingen overeenkomstig de procedure van artikel 8, lid 4, van de vorengenoemde richtlijn.

De mogelijkheid tot aanpassing van de accijnstarieven aan de eventuele ontwikkeling van mechanismen voor het heffen van een belasting op het gebruik van infrastructuur is een toekomstgerichte strategie die de op een volledige internalisering van de externe kosten van het vervoer gerichte aanvullende actiemiddelen onderling compatibel maakt. Diverse lidstaten (Duitsland, Nederland, Verenigd Koninkrijk) onderzoeken overigens de mogelijkheid een kilometervergoeding te heffen door middel van systemen die aan de plaatselijke omstandigheden zijn aangepast.

Tenslotte zal een mededeling worden gedaan over de belastingheffing van personenauto's, die in hoofdzaak betrekking zal hebben op de registratie- en motorrijtuigenbelasting. Deze mededeling zal in meerdere opzichten compatibel zijn met het voorstel voor een richtlijn betreffende gasolie voor beroepsdoeleinden en zal in het bijzonder gaan over een „groene” hervorming van de genoemde belastingen teneinde deze, in de lidstaten die zulks wensen, tot een meer doeltreffend milieubeschermingsinstrument om te vormen.

5. ONDERLINGE AANPASSING VAN DE TARIEVEN EN HARMONISATIE

Zoals in de mededeling van de Commissie „Fiscaal beleid van de Europese Commissie — prioriteiten voor de komende jaren” is opgemerkt, is de Commissie voornemens een verregaande harmonisatie op het gebied van de indirecte belastingen voor te stellen. Artikel 93 van het Verdrag voorziet uitdrukkelijk in een dergelijke harmonisatie. Deze aanpak is in het bijzonder gerechtvaardigd op dit gebied omdat enerzijds de indirecte belastingen een belemmering kunnen vormen voor de goede werking van de interne markt en anderzijds deze belastingen een doeltreffend economisch instrument zijn gebleken voor het oplossen van milieuproblemen.

Met betrekking tot het specifieke gebied van het vervoerbeleid wordt in het Witboek getiteld „Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen” opgemerkt dat, nu de mededinging in de vervoersector volkomen vrij is, het ontbreken van belastingharmonisatie voor grondstoffen meer en meer een belemmering voor de goede werking van de interne markt blijkt te zijn. Het Witboek concludeert met de opmerking dat de samenhang van het belastingstelsel moet worden versterkt en stelt voor een enkel belastingtarief in te voeren voor de commerciële brandstof voor het wegvervoer opdat de interne markt naar behoren zou kunnen functioneren.

Dit is de reden waarom de Commissie de harmonisatie van de accijnstarieven, d.w.z. de invoering van een enkel accijnstarief dat rechtstreeks van toepassing is in alle lidstaten, wenst te beperken tot de commerciële brandstof, omdat op dit gebied mededingingverstoring kan optreden. Dergelijke mededingingverstoring bestaat voor de activiteiten in verband met het internationale vervoer.

De in de Richtlijnen 92/81/EEG en 92/82/EEG vastgestelde minimumtarieven zijn sedert 1992 niet meer geactualiseerd en in de lidstaten zijn talrijke afwijkingen van toepassing. Bovendien is het feit dat enkel minimumtarieven gelden er de oorzaak van dat de nationale accijnstarieven voor gasolie in de lidstaten thans sterk uiteenlopen. De marktkrachten hebben deze verschillen, die nog steeds toenemen, niet kunnen verkleinen. De vaststelling van een minimumtarief, zelfs indien dit zou worden verhoogd, voor commerciële brandstof is derhalve niet toereikend om een einde te maken aan de mededingingverstoring op de markt van het wegvervoer. De verschillen tussen de in de lidstaten toegepaste tarieven zullen voor de transportbedrijven nog steeds aanleiding zijn om een omweg te maken, en dit enkel om fiscale redenen. De gevolgen van deze praktijk zijn overigens ook schadelijk voor het milieu. De uitstoot van broeikasgassen neemt hierdoor toe omdat grotere afstanden worden afgelegd maar ook omdat meer energie vereist is om de aldus aangekochte brandstof te vervoeren⁽¹⁾.

(1) OCDE/GD(97) 69: CO₂ emissions from road vehicles.

Een verwijt dat soms wordt gemaakt, is dat de belastingharmonisatie de lidstaten hun manoeuvreerruimte zou ontnemen. De Commissie is van mening dat, wat de accijns van de door het internationale wegvervoer gebruikte brandstof betreft, deze manoeuvreerruimte reeds onder zware druk staat. Zoals gezegd stellen de grote brandstoftanks van vrachtwagens de vervoerders in staat een aanzienlijk gedeelte van hun brandstof aan te kopen in de landen waar de accijnzen het laagst zijn. De lidstaten die hoge accijnzen toepassen, zien een groot gedeelte van de daaruit vloeiende inkomsten verdwijnen naar lidstaten die minder hoge accijnstarieven hanteren. Deze belastingconcurrentie tussen de lidstaten heeft nadelige gevolgen voor de begrotingsinkomsten en belet de lidstaten die dit wensen een autonoom beleid te voeren dat rekening houdt met milieuaspecten of het energiebeleid.

De conclusie is dat ter vermindering van belastingconcurrentie die onder meer schadelijk is voor het milieu, een gezamenlijke aanpak van het probleem van de commerciële brandstof binnen de Europese Unie noodzakelijk is.

Dit voorstel van de Commissie geeft de lidstaten echter veel bewegingsruimte voor de vaststelling van accijnstarieven wat niet-commerciële brandstoffen betreft. De Commissie is wat dit betreft enkel voornemens een voorstel tot verhoging van de minimumtarieven en tot onderlinge aanpassing van de tarieven voor gasolie en benzine in te dienen.

Dankzij de afzonderlijke belasting van commerciële brandstof kunnen de lidstaten die dit wensen deze manoeuvreerruimte gebruiken om hun accijnstarieven vast te stellen op een niveau dat bevorderlijk is voor het energiebeleid en de milieubescherming. Een harmonisatie op dit gebied zou niet gerechtvaardigd zijn omdat het particulier verbruik, afgezien van de problemen die inherent zijn aan de interne markt in de grensgebieden, geen grote wijzigingen van de verkeersstromen en de belastinginkomsten veroorzaakt.

6. DOEL EN TOEPASSINGSGBIED VAN HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN

Uit de voorgaande hoofdstukken blijkt dat in de Europese Unie de accijns op commerciële gasolie moet worden geharmoniseerd en dat de accijns op de niet-commerciële brandstoffen moet worden verhoogd. Bovendien moeten de verschillen tussen de belastingtarieven voor gasolie en benzine worden verkleind.

Voor een dergelijke hervorming is het noodzakelijk dat de regelingen voor de belasting van brandstoffen voor beroepsdoeleinden worden losgekoppeld van de belastingregelingen voor brandstoffen voor particulier gebruik. Deze ont koppeling kan het meest doeltreffend op communautair niveau geschieden.

De bedoeling is derhalve de Richtlijnen 92/81/EEG en 92/82/EEG zodanig te wijzigen dat twee categorieën gasolie ontstaan die gedifferentieerd zijn volgens het gebruik waarvoor zij bestemd zijn, dat wil zeggen voor bepaalde beroepsdoeleinden of voor andere doeleinden. Voor elke categorie dient een passend communautair minimumtarief te worden vastgesteld.

6.1. Definitie van het begrip „commerciële doeleinden”

Gasolie die voor bepaalde commerciële doeleinden als brandstof wordt gebruikt, wordt „gasolie voor commerciële doeleinden” genoemd. Onder commerciële doeleinden wordt in het algemeen verstaan het vervoer van personen of goederen.

6.1.1. De markt voor bedrijfsvoertuigen

6.1.1.1. Structuur van de markt voor bedrijfsvoertuigen

De Commissie heeft vastgesteld, meer bepaald in haar besluiten betreffende voorgenomen fusies van ondernemingen⁽¹⁾, dat de sector van de bedrijfsvoertuigen drie marktsegmenten telt, met name dat van de lichte voertuigen met een gewicht van minder dan 7 ton, dat van de middelzware voertuigen met een gewicht van 7 ton tot 16 ton en dat van de zware voertuigen van meer dan 16 ton.

⁽¹⁾ Bijvoorbeeld, zaak IV/M.1519 Renault/Nissan (12.5.1999), COMP/M.1672 Volvo/Scania (14.3.2000) en COMP/M.1980 Volvo/Renault (1.9.2000).

Voertuigen van meer dan 16 ton hebben andere technische kenmerken dan die van minder dan 16 ton, met name wat bepaalde belangrijke componenten zoals de motor en het aantal assen betreft. De onderdelen van voertuigen van meer dan 16 ton zijn in het algemeen technisch geavanceerder omdat zij aan hogere eisen inzake duurzaamheid en bedrijfskosten moeten voldoen dan minder zware voertuigen. Het heeft geen zin nog verder onderscheid te maken tussen voertuigen van meer dan 16 ton, hoewel binnen deze categorie twee grote families bestaan, namelijk de vrachtwagens en de wegtractoren.

Voertuigen van meer dan 16 ton dienen in hoofdzaak voor het vervoer van, hetzij grote ladingen of omvangrijke goederen over lange afstanden, hetzij zware goederen over korte afstanden. Voertuigen van minder dan 16 ton worden gebruikt voor de eindaflivering, bijvoorbeeld aan distributiecentra voor de kleinhandel. Voertuigen tussen 7 ton en 16 ton worden gebruikt voor het vervoer van middelzware en lichte ladingen over korte en middelgrote afstanden. Bestelwagens van minder dan 7 ton worden in hoofdzaak door KMO's en door overheidsdiensten en collectieve diensten gebruikt. Dit betekent derhalve dat de voertuigen van deze verschillende categorieën slechts in zeer beperkte mate onderling verwisselbaar zijn en dat met name de voertuigen van meer dan 16 ton niet onderling verwisselbaar zijn met die van minder dan 16 ton.

De drie vorengenoemde categorieën voertuigen worden overigens op verschillende productielijnen vervaardigd.

De Commissie concludeert dat voertuigen van meer dan 16 ton in hoofdzaak op de markt van het internationale vervoer worden gebruikt en dat voertuigen van meer dan 16 ton en van minder dan 16 ton noch wat het aanbod, noch wat de vraag betreft onderling verwisselbaar zijn.

6.1.1.2. Structuur van de markt voor voertuigen voor personenvervoer over de weg

In haar besluiten betreffende in het bijzonder de voorgenomen fusies van ondernemingen⁽¹⁾ gaat de Commissie ervan uit dat de sector van de autobussen/touringcars in Europa drie marktsegmenten telt, met name dat van de stadsbussen, dat van de streekbussen en dat van de touringcars.

Deze drie marktsegmenten hebben in het algemeen een verschillend cliënteel en bovendien lopen de technische kenmerken van de gebruikte vervoermiddelen en de regelgevingen uiteen zodat de producten niet onderling verwisselbaar zijn.

6.1.1.3. Registraties en voertuigenpark

De jaarlijkse registraties voor de grote categorieën bedrijfsvoertuigen geven de volgende evolutie te zien:

(EU 15, afgerond op 1 000 voertuigen)	1990	1995	2000
Minder dan 6 t	1 500	1 300	1 900
6 t-16 t	100	80	105
Meer dan 16 t	180	175	250
Autobussen en touringcars	23	22	27

Het voertuigenpark omvatte in 1995 ongeveer 13 miljoen lichte bedrijfsvoertuigen, 3,5 miljoen voertuigen tussen 3,5 t en 16 t en 2,2 miljoen vrachtwagens van meer dan 16 t.

In de Europese Unie waren in 2000 ongeveer 515 000 autobussen en touringcars geregistreerd.

6.1.2. Definities

De Commissie gaat ervan uit dat de mededingingverstoringen die gecorrigeerd moeten worden, betrekking hebben op het gebruik van gasolie voor commerciële doeleinden door ondernemingen waarvan het internationale vervoer de hoofdactiviteit is.

⁽¹⁾ Bijvoorbeeld: zaak IV/M.1672, Volvo/Scania (14.3.2000) en COMP/M.2201 Man/Auwärter (20.6.2001).

Rekening houdend met de structuur van de betrokken markten omschrijft de Commissie de commerciële doeleinden waarop het voorstel voor een richtlijn betrekking heeft als volgt:

- a) goederenvervoer voor rekening van een derde ⁽¹⁾ of voor eigen rekening ⁽²⁾ met een motorvoertuig of een aantal aan elkaar gekoppelde voertuigen die uitsluitend bestemd zijn voor het vervoer van goederen over de weg, met een hoogst toegelaten gewicht van 16 ton of meer.
- b) vervoer van personen, geregeld of occasioneel, met een motorvoertuig dat door zijn bouwwijze en uitrusting geschikt is voor het vervoer van meer dan 9 personen, met inbegrip van de bestuurder, en dat voor dat gebruik bestemd is.

Het gaat derhalve om voertuigen van de categorieën M2 ⁽³⁾ en M3 ⁽⁴⁾ als omschreven in Richtlijn 70/156/EEG van de Raad van 6 februari 1970 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan ⁽⁵⁾.

6.2. Vaststelling van de tarieven

6.2.1. Tarief voor gasolie voor commerciële doeleinden

Daadwerkelijke tarieven voor gasolie voor het wegvervoer ⁽⁶⁾ die begin 2002 van toepassing waren:

(euro/1 000 l)	Eur 15	Met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk
Gewogen gemiddelde (*)	397	350
Rekenkundig gemiddelde	343	314
Standaardafwijking	122	53

(*) Voor het jaarlijks verbruik van gasolie (grondslag: jaar 2000).

De door de lidstaten toegepaste tarieven lopen derhalve middelmatig uiteen, met een afwijkende situatie in het Verenigd Koninkrijk. De invoering van een enkel geharmoniseerd accijnstarief op het niveau van de Gemeenschap lijkt op dit ogenblik derhalve niet realistisch.

Voorts is het dienstig de te leveren inspanningen gelijkmatig over de lidstaten te spreiden.

De Commissie dient derhalve, rekening houdend met het beginsel van de subsidiariteit, een proces van onderlinge aanpassing van de tarieven op gang te brengen dat op middellange termijn in harmonisatie resulteert.

⁽¹⁾ Vervoer van goederen onder bezwarende titel voor rekening van derden.

⁽²⁾ Vervoer dat niet voor rekening van derden plaatsvindt.

⁽³⁾ Categorie M2: voertuigen bestemd voor het vervoer van personen, met meer dan 8 zitplaatsen, die van de bestuurder niet medegerekend, en met een maximumgewicht van ten hoogste 5 ton.

⁽⁴⁾ Categorie M3: voertuigen bestemd voor het vervoer van personen, met meer dan 8 zitplaatsen, die van de bestuurder niet medegerekend, en met een maximumgewicht van meer dan 5 ton.

⁽⁵⁾ PB L 42 van 23.2.1970, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2001/116/EG (PB L 18 van 21.1.2002, blz. 1).

⁽⁶⁾ De gemiddelden wijken af van die welke onder hoofdstuk 3.2 zijn vermeld omdat deze tabel de daadwerkelijk door de vervoerders betaalde prijzen weergeeft. In de gegevens van deze tabel zijn derhalve de door Frankrijk, Italië en Nederland aan de communautaire vervoerders toegekende verlaagde tarieven verrekend.

6.2.2. Mechanisme voor de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven voor commerciële gasolie

Met ingang van 1 januari 2003 wordt voor commerciële gasolie een communautair spiltarief ingesteld. De daadwerkelijk door de lidstaten toegepaste tarieven dienen zich binnen een fluctuatiemarge rond dit spiltarief te bevinden. Deze fluctuatiemarge neemt af in de tijd en zou tegen 2010 in een harmonisatie van de accijnstarieven voor commerciële gasolie moeten resulteren.

Sedert 1993 bedraagt het communautair minimumtarief voor gasolie 245 euro voor 1 000 liter. Een eenvoudige actualisering op basis van het indexcijfer van de consumptieprijzen zou in een bedrag van 306 euro resulteren.

In het Witboek getiteld „Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen” wordt aanbevolen een accijnstarief voor commerciële gasolie vast te stellen dat hoger is dan het huidige gemiddelde tarief voor gasolie. Het rekenkundig gemiddelde bedraagt momenteel 343 euro.

De Commissie stelt derhalve voor het spiltarief met ingang van 1 januari 2003 op 350 euro vast te stellen. De fluctuatiemarge rond het spiltarief bedraagt ongeveer 100 euro.

Een hoger spiltarief met een identieke fluctuatiemarge is onder de huidige omstandigheden niet te realiseren.

De lidstaten die in de loop van het jaar 2002 een accijnstarief toepassen dat gemiddeld 1,5 maal hoger is dan het spiltarief van 1 januari 2003 hebben de mogelijkheid gedurende ten hoogste 7 jaar buiten de fluctuatiemarge te blijven. Deze lidstaten dienen een aanpassingsprogramma vast te stellen om het accijnstarief voor commerciële gasolie voor 2010 binnen de voor de andere lidstaten geldende fluctuatiemarge te brengen.

Elk jaar met ingang van 1 maart 2004 en vervolgens op de eerste maart van de daaropvolgende jaren wordt het communautair spiltarief aangepast aan de geharmoniseerde index van de consumptieprijzen (EU-15) van het voorafgaande jaar. Deze indexering is beperkt tot 2,5 %.

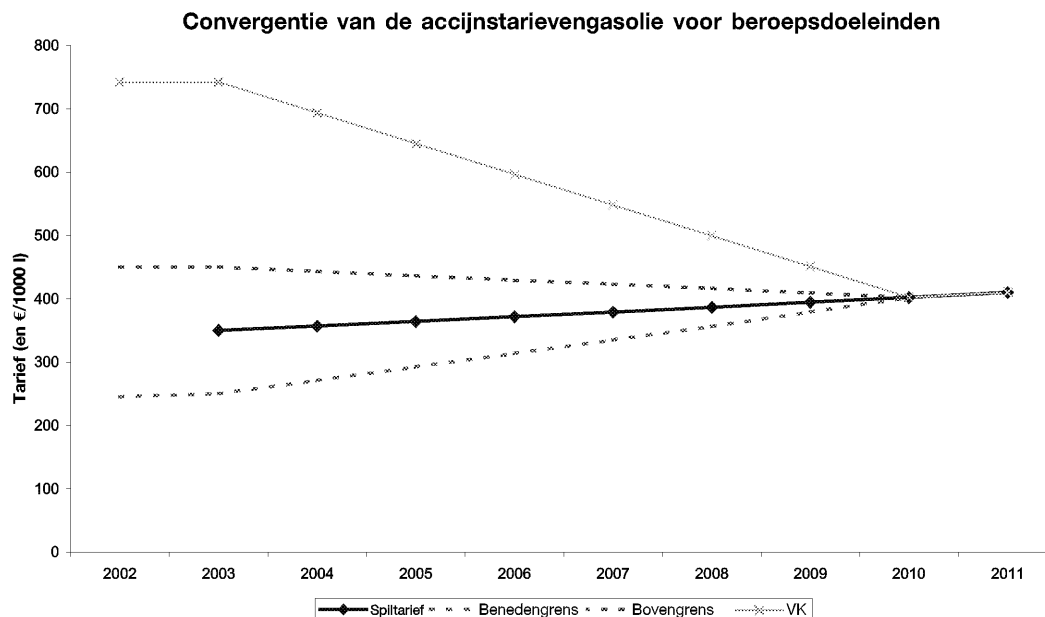
De Commissie maakt het communautair spiltarief jaarlijks in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend.

De Commissie beklemtoont dat de voorgestelde indexering het opstellen van convergentieprogramma's voor de betrokken lidstaten zal vergemakkelijken en de harmonisatie-inspanning op een meer billijke wijze zal spreiden.

Elk jaar met ingang van 2004 en vervolgens op 1 maart van alle daarop volgende jaren tot 2008 wordt de fluctuatiemarge rond het spiltarief met 28 euro verminderd door een verhoging van de benedengrens met 14 euro en een verlaging van de bovengrens met 14 euro. In 2009 en 2010 wordt de fluctuatiemarge rond het spiltarief met 30 euro verkleind door een verhoging van de benedengrens met 15 euro en een verlaging van de bovengrens met 15 euro.

De bovenomschreven mechanismen zouden de accijnstarieven voor commerciële gasolie moeten doen evolueren volgens de hiernavolgende grafiek ⁽¹⁾:

⁽¹⁾ In de grafiek is rekening gehouden met een geraamde inflatie van 2 % op jaarbasis.

6.2.3. Convergentie van de accijnstarieven voor niet-commerciële gasolie en ongelode benzine

De Commissie is van mening dat de milieueffectanalyse geen grond geeft voor de handhaving van uiteenlopende belastingtarieven voor personenauto's naar gelang deze gasolie of benzine verbruiken. Het verdient derhalve aanbeveling de lidstaten ertoe te bewegen de belasting op normale gasolie geleidelijk in overeenstemming te brengen met die op benzine, zonder vooruit te lopen op de ontwikkeling van de milieuprestaties van deze brandstoffen en de motoren waarvoor zij bestemd zijn.

Het zou wenselijk zijn wat dit betreft het communautair minimumaccijnstarief voor normale gasolie geleidelijk meer in overeenstemming te brengen met dat voor ongelode benzine.

Aangezien het communautair minimumtarief voor ongelode benzine sedert 1992 niet meer geactualiseerd is, zou een aanpassing aan de inflatie resulteren in een tarief van ongeveer 360 euro per 1 000 liter brandstof.

De Commissie stelt derhalve voor te besluiten dat op 1 januari 2006 de minimumaccijnstarieven voor normale gasolie en ongelode benzine aan elkaar gelijk worden, met een aanvangstarief van 360 euro per 1 000 liter.

Tenslotte is de Commissie van mening dat het accijnstarief voor niet-commerciële gasolie op nationaal vlak ten minste gelijk moet zijn aan dat voor commerciële gasolie.

6.3. Tenuitvoerlegging

Dit voorstel kan op eenvoudige en progressieve wijze ten uitvoer worden gelegd. Zijn effect is voorspelbaar voor de consument.

De daadwerkelijke tenuitvoerlegging van soortgelijke nationale maatregelen heeft aangetoond dat het terugbetalingsmechanisme goed functioneert. De beheerskosten blijven onder controle wanneer de eventuele terugbetalingen bij de afhandeling van de BTW plaatsvinden. De controle achteraf kan eveneens op dezelfde wijze plaatsvinden als voor de BTW.

De Commissie is niet voornemens een specifieke methode voor de tenuitvoerlegging van het voorstel op te leggen. Overeenkomstig het beginsel van de subsidiariteit zal elke lidstaat het voor hem meest geschikte instrument kunnen gebruiken.

7. GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN

Dit voorstel koppelt de fiscale behandeling van commerciële gasolie los van die van normale gasolie.

Hierdoor wordt het mogelijk, voor de lidstaten die zulks wensen, de accijns van normale gasolie te verhogen teneinde deze meer in overeenstemming te brengen met die van benzine. Voorts worden de verschillen tussen de accijnstarieven voor gasolie voor commerciële doeleinden tussen de lidstaten jaarlijks verkleind waardoor tegen het jaar 2010 in heel Europa een enkel geharmoniseerd tarief zal bestaan.

7.1. Gevolgen voor de economie

Het voorstel voor een richtlijn zal in het algemeen ten gevolge hebben dat de mededinging in mindere mate wordt verstoord en zal zodoende de werking van de interne markt verbeteren.

Het voorstel heeft op middellange termijn geen inflatoire effecten, tenzij voor de lidstaten die voor gasolie een accijnstarief toepassen dat lager is dan het nieuwe communautaire minimumtarief. Het effect wordt ook bepaald door de wijze waarop de nieuwe begrotingsontvangsten die door de accijnsverhoging ontstaan, worden aangewend. De Commissie is van mening dat dit effect, voorzover het zich al voordoet, marginaal zal zijn en op het niveau van de Gemeenschap zal worden gecompenseerd door de neerwaartse aanpassing van de hogere tarieven aan het nieuwe communautaire tarief. Bovendien zal het inflatoire effect in de lidstaten meestal worden gecompenseerd door een verlaging van andere belastingen waaraan het vervoer is onderworpen. Daar komt nog bij dat, indien de inflatie in de Europese Unie meer dan 2,5 % bedraagt of een dergelijke inflatie wordt verwacht, de automatische indexatie beperkt is tot 2,5 %.

De Commissie verwacht overigens niet dat de jaarlijkse indexatie op basis van de inflatie de accijnstarieven zal doen stijgen. Het mechanisme voor de indexering van het spiltarief zorgt er immers voor dat de reële waarde van de accijnzen op gasolie en benzine gehandhaafd blijft. Dit mechanisme vereenvoudigt ook de harmonisatie van de accijnstarieven voor commerciële gasolie doordat het de af te leggen weg korter maakt voor de lidstaten waarvan de accijnstarieven thans het meest van het communautaire gemiddelde afwijken. Op basis van de definitie van het begrip „gebruik voor commerciële doeleinden” kan het verbruik van gasolie als volgt worden gespecificeerd:

Verbruik van gasolie voor commerciële doeleinden en niet-commerciële gasolie (2000)

	F	UK	E	NL	I	IE	EL	D	SF
Niet-commerciële gasolie	62 %	53 %	48 %	55 %	57 %	61 %	29 %	48 %	50 %
Commerciële gasolie	38 %	47 %	52 %	45 %	43 %	39 %	71 %	52 %	50 %

Bron: Tremove

7.2. Gevolgen voor de begroting

De meeste lidstaten zullen aanvullende begrotingsmiddelen kunnen genereren dankzij de uit dit voorstel voortvloeiende grotere flexibiliteit bij het gebruik van het belastinginstrument.

De Commissie heeft geenszins de bedoeling het algemene niveau van de belastingen in de lidstaten te verhogen. Zij is van mening dat haar voorstel bevorderlijk is voor een globale herstructurering van de belastingregelingen voor motorvoertuigen.

De extra ontvangsten kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt voor het aanpassen van de vaste heffing op het bezit of het gebruik van een voertuig, die in talrijke landen de met een dieselmotor uitgeruste voertuigen penaliseert. De extra heffing op de jaarlijkse motorrijtuigen- of registratiebelasting van voertuigen met een dieselmotor zou zodoende kunnen worden vervangen door een hoger dieselaccijns die rechtstreeks gerelateerd is aan het gebruik dat van het voertuig wordt gemaakt. Een dergelijke variabilisering van de belasting is wenselijk omdat zij de doeltreffendheid van het belastingstelsel en met name de milieu-effecten daarvan versterkt.

De extra inkomsten zouden kunnen worden ondergebracht in specifieke fondsen ter financiering van maatregelen die de externe kosten verminderen of compenseren of andere meer algemene maatregelen zoals de verlaging van de belastingen op arbeid (dubbeldividend).

Een verlaging van de accijns op commerciële gasolie leidt niet noodzakelijkerwijs tot een daling van de nominale begrotingsontvangsten. Deze belastingen kunnen immers worden vervangen door belastingen op andere producten of heffingen op het gebruik van infrastructuurvoorzieningen.

De Commissie beklemtoont dat een betrekkelijk restrictieve omschrijving van het begrip commerciële doeleinden de mogelijkheid geeft meer begrotingsontvangsten te genereren en het milieu-effect van de maatregel te versterken.

De harmonisatie van de accijns op commerciële gasolie maakt fiscale planning minder interessant en geeft de lidstaten de mogelijkheid de voorspelbaarheid van hun begrotingsontvangsten te consolideren.

7.3. Gevolgen voor het milieu

De tenuitvoerlegging van dit voorstel zal leiden tot een algemene verlaging van de emissies van vervuilende stoffen als NO_x, vluchtige organische componenten, zwaveldioxyde en stofdeeltjes. De uitstoot van CO₂ zou in het algemeen eveneens worden verminderd. In een lidstaat, het Verenigd Koninkrijk, zouden de accijnzen niettemin aanmerkelijk moeten dalen. In dit land zou de accijnsverlaging vergezeld moeten gaan van de invoering van een heffing op het gebruik van infrastructuur die de nadelige gevolgen van deze belastingverlaging voor het milieu compenseert.

Daling van de uitstoot van verontreinigende stoffen in negen lidstaten (% t.o.v. normale tendens, 2010)

	EL	UK	E	I	NL	IRL	F	SF	D	EU-9
NO _x	-1,27 %	0,44 %	-0,86 %	-0,15 %	-0,39 %	-0,92 %	-0,27 %	-0,34 %	-0,03 %	-0,22 %
PM	-1,34 %	0,70 %	-0,92 %	-0,24 %	-0,54 %	-1,34 %	-0,28 %	-0,32 %	0,00 %	-0,17 %
VOC	-0,99 %	0,25 %	-0,54 %	-0,02 %	-0,17 %	-0,85 %	-0,07 %	-0,24 %	-0,01 %	-0,13 %
SO ₂	-2,02 %	0,21 %	-0,62 %	-0,10 %	-0,22 %	-1,28 %	-0,16 %	-0,24 %	-0,02 %	-0,17 %
CO ₂	-1,76 %	0,19 %	-0,47 %	-0,08 %	-0,16 %	-1,14 %	-0,15 %	-0,22 %	-0,02 %	-0,14 %

Bron: Simulaties TREMOVE.

De uit dit voorstel voor een richtlijn voortvloeiende accijnsverhoging past in het kader van de variabilisering en de territorialisering van de aan het vervoer verbonden kosten.

Dit voorstel voor een richtlijn draagt bij tot de internalisering van de externe kosten van het vervoer. De Commissie merkt bovendien op dat hogere accijnzen voor vrachtwagens van minder dan 16 ton ook gerechtvaardigd zijn uit milieu-oogpunt omdat deze voertuigen relatief hogere externe kosten met zich brengen dan zwaardere vrachtwagens.

De Commissie merkt op dat zij voornemens is nog meer initiatieven te ontplooiën voor een nog ambitieuzere aanpak van de problematiek van de internalisering. Hierbij wordt in het bijzonder de aandacht gevestigd op de invoering van een regeling inzake heffingen op het gebruik van infrastructuur en de harmonisatie van de minimale clausules in vervoerscontracten waardoor in geval van kostenstijgingen (bijvoorbeeld van brandstoffen) de tarieven kunnen worden herzien ⁽¹⁾.

Tot slot zij opgemerkt dat het voorstel vermoedelijk ook consequenties zal hebben voor de communautaire strategie ter beperking van de CO₂-uitstoot en ter verbetering van het brandstofrendement ⁽²⁾ van personenauto's. De mededeling van de Commissie getiteld „Tenuitvoerlegging van de communautaire strategie ter beperking van de CO₂-uitstoot door auto's — tweede jaarlijks verslag over de effectiviteit van de strategie (verslagjaar 2000)” zal hierin meer duidelijkheid brengen ⁽³⁾.

Deze strategie, die in 1996 ⁽⁴⁾ door de Raad werd aanvaard, is erop gericht de gemiddelde specifieke uitstoot van CO₂ door nieuwe personenwagens tegen het jaar 2005, doch uiterlijk 2010, tot 120 gram CO₂/kilometer terug te brengen. In dit verband werden verbintenissen aangegaan door de Europese ⁽⁵⁾ (Association des constructeurs européens d'automobiles — ACEA ⁽⁶⁾) ⁽⁷⁾, de Japanse (Japan Automobile Manufacturers Association — JAMA ⁽⁸⁾) en de Koreaanse (Korea Automobile Manufacturers Association — KAMA ⁽⁹⁾) automobielindustrie. De Commissie heeft de inhoud van deze verbintenissen goedgekeurd ⁽¹⁰⁾. Al deze overeenkomsten bevatten dezelfde gekwantificeerde doelstelling ten aanzien van de specifieke CO₂-emissies voor het gemiddelde van de nieuwe personenwagens die in de Europese Unie worden verkocht, dat wil zeggen 140 gram CO₂/kilometer (deze doelstelling zou in 2009 door JAMA en KAMA en in 2008 door de ACEA moeten worden bereikt). De tenuitvoerlegging van de communautaire strategie ter vermindering van de CO₂-uitstoot en het brandstofverbruik van personenwagens verloopt in het algemeen gunstig. Opdat het streefcijfer van 120 gram CO₂/kilometer — de doelstelling van de communautaire strategie — wordt bereikt, is het belangrijk dat de Gemeenschap haar inspanningen blijft richten op de invoering van fiscale maatregelen.

Tot nog toe is wat de verlaging van het brandstofverbruik betreft aanzienlijk meer vooruitgang geboekt bij de personenauto's met dieselmotor dan bij die met benzinemotor. De verwachting is dat de markt voor dieselovertuigen op korte termijn zal groeien. Deze tendens zou evenwel op langere termijn moeten worden omgebogen door de toepassing van directe benzine-injectie in benzinemotoren. De Commissie is van mening dat, indien de onder 7.2 beschreven compenserende fiscale maatregelen van de lidstaten achterwege blijven, de daling van de CO₂-uitstoot enigszins zal worden vertraagd omdat het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens met dieselmotor vermoedelijk enigszins zal teruglopen. In dit stadium is er echter nog geen reden om aan te nemen dat de einddoelstelling niet zal worden bereikt en een communautair programma van toezicht zal moeten worden ingesteld.

7.4. Gevolgen voor de industrie

Voor de vervoerders heeft de geleidelijke onderlinge aanpassing van de accijnzen op gasolie voor commerciële doeleinden onder meer het voordeel dat de mededingingverstoring op de geliberaliseerde markt aanzienlijk wordt verminderd. Bovendien zullen de prijzen hierdoor vermoedelijk worden gestabiliseerd.

Gedurende de aan de harmonisering voorafgaande periode zorgt de voorgestelde verkleining van de fluctuatiemarge ervoor dat de eventuele toename van het aandeel van de brandstofkosten in de exploitatiekosten van de vervoerondernemers geleidelijk verloopt. De jaarlijkse maximale toename zal ongeveer 20 euro per 1 000 liter brandstof bedragen. Berekend voor het gemiddelde verbruik van een vrachtwagen van 40 ton komt dit neer op bruto exploitatiekosten van ongeveer 1 000 euro per jaar, d.w.z. 1 % van de jaarlijkse exploitatiekosten van een dergelijke vrachtwagen.

⁽¹⁾ Vgl. Witboek over het Europees vervoersbeleid.

⁽²⁾ COM(95) 689 def. en conclusies van de Raad van 25.6.1996.

⁽³⁾ COM(2001) 643 definitief van 8.11.2001.

⁽⁴⁾ Conclusies van de Raad van 25.6.1996.

⁽⁵⁾ COM(1999) 446 definitief.

⁽⁶⁾ Europese automobielconstructeurs die lid zijn van de ACEA: BMW AG, DaimlerChrysler AG, Fiat SpA, Ford of Europes Inc., General Motors Europe AG, Dr. Ing. H.c.F. Porsche AG, PSA Peugeot Citroën, Renault SA, Volkswagen AG, AB Volvo.

⁽⁷⁾ COM(98) 495 def.

⁽⁸⁾ Japanse automobielconstructeurs die lid zijn van JAMA: Daihatsu, Fuji Heavy Industries (Subaru), Honda, Isuzu, Mazda, Nissan, Mitsubishi, Suzuki, Toyota.

⁽⁹⁾ Koreaanse automobielconstructeurs die lid zijn van KAMA: Daewoo Motor Co. Ltd., Hyundai Motor Company, Kia Motors Corporation.

⁽¹⁰⁾ Aanbevelingen 1999/125/EG, 2000/303/EG en 2000/304/EG.

Voor de kleine vrachtwagens is het aandeel van de brandstofkosten in de totale exploitatiekosten veel kleiner, met name omdat de door deze voertuigen afgelegde jaarlijkse afstand en het verbruik veel kleiner zijn dan voor een zwaarder voertuig.

Daar komt nog bij dat, door het progressieve karakter van de verhogingen, de vervoerondernemers zich gemakkelijker daaraan zullen kunnen aanpassen door de gestegen kosten aan hun opdrachtgevers door te berekenen.

Voorts is de Commissie van mening dat de mogelijke stijging van de accijns voor commerciële gasolie kan worden gecompenseerd door een verlaging van andere, vaste belastingen zoals de jaarlijkse motorrijtuigenbelasting of de verkeersbelasting.

De conclusie is dat de exploitatiekosten voor de vervoerondernemingen, en met name voor de kleine ondernemingen, niet zo sterk zullen stijgen dat zij door deze ondernemingen niet kunnen worden gedragen.

De voorgestelde definities van het begrip „gebruik voor commerciële doeleinden” zullen naar verwachting geen significante wijzigingen in de structuur van vraag en aanbod in de vervoerssector ten gevolge hebben, aangezien algemeen wordt aanvaard dat de betrokken markten slechts in geringe mate onderling substitueerbaar zijn.

De omschrijving van het begrip „gebruik voor commerciële doeleinden” garandeert dat ondernemingen van om het even welke omvang profijt kunnen trekken van de maatregelen, die zowel op het vervoer voor eigen rekening als voor rekening van derden gericht zijn.

Wat de automobielenindustrie betreft, blijkt uit de in samenwerking met Tremove uitgevoerde simulaties dat dit voorstel weinig invloed zal hebben op de verkoop van voertuigen met dieselmotor. Een fiscaal neutrale automobielenbelasting op het niveau van de lidstaten zou dit effect nog verder beperken. Bovendien is het duidelijk dat het succes van de dieselmotor niet enkel wordt toegeschreven aan de goedkopere brandstof, doch ook aan een aantal andere factoren zoals het betere rijgedrag en de technische prestaties.

Voor de aardolie-industrie zou een verhoging van de accijns op gasolie kunnen leiden tot een daling van de vraag naar dit product, waarvoor de raffinagecapaciteit in Europa structureel niet opgewassen is tegen de vraag. Een dergelijke ontwikkeling zou de energieafhankelijkheid van de Unie verminderen en de zekerheid van de bevoorrading verhogen.

7.5. Gevolgen voor de burgers

Voor de lidstaten die de accijnzen in 2003 verhogen, zal het voorstel een stijging van de jaarlijkse brandstofkosten van ten hoogste 60 à 70 euro per particulier voertuig ten gevolge hebben ⁽¹⁾. De betrokken lidstaten beschikken echter over reële mogelijkheden om de accijnsverhoging te compenseren door een verlaging van andere belastingen op het vervoer zodat het effect van het voorstel voor een richtlijn voor de automobilist wordt beperkt ⁽²⁾. Dit soort compensatie zou in eerste instantie sociaal voordelig zijn voor huishoudingen met een bescheiden inkomen die de vaste jaarlijkse belastingen moeilijk kunnen betalen.

De Commissie is overigens voorstander van een globale hervorming van de autobelasting door een variabilisering en differentiëring van de belastingen die ervoor zorgen dat de burger betaalt volgens het werkelijke verbruik dat hij van voertuig maakt.

⁽¹⁾ Hypothese: afgelegde afstand 15 000 km, verbruik van 7 liter/100 km.

⁽²⁾ Met uitzondering van Luxemburg, waar slechts een gedeeltelijke compensatie mogelijk is, overtreffen de registratiebelasting en de motorrijtuigenbelasting in Griekenland, België, Oostenrijk, Spanje en Portugal in ruime mate de waarde van de accijnsverhoging voor niet-commerciële gasolie.

7.6. Gevolgen voor de kandidaat-lidstaten

De accijnzen in de kandidaat-lidstaten zijn meestal veel lager dan in de lidstaten. Sommige kandidaat-lidstaten passen reeds de bij Richtlijn 92/82/EEG vastgestelde communautaire minimumtarieven toe, terwijl andere hun tarieven nog steeds niet volledig hebben aangepast. Deze tarieven dienen overigens pas bij de toetreding in overeenstemming te zijn met de communautaire rechtsvoorschriften.

Dit voorstel voor een richtlijn stelt ambitieuze doelstellingen vast. De fluctuatiemarge rond het spiltarief is dermate ruim dat het bepaalde kandidaat-lidstaten de mogelijkheid geeft zich zonder noemenswaardige extra moeilijkheden in het harmonisatiesysteem te integreren. Gezien het huidige niveau van hun accijnstarieven, de economische hervormingen die zij ondergaan en hun geringe inkomsten zullen talrijke kandidaat-lidstaten echter met grote economische en sociale problemen worden geconfronteerd bij de tenuitvoerlegging van de bijkomende accijnsverhogingen waarin dit voorstel voorziet. Vooral de burgers en de economie in het algemeen zouden nadelige gevolgen kunnen ondervinden van de vermoedelijke kostenstijgingen die hieruit zullen resulteren. De gevolgen zullen vermoedelijk het zwaarst zijn voor KMO's. Bovendien lijkt de manoeuvreerruimte van de meeste kandidaat-lidstaten voor het compenseren van de bijkomende kosten betrekkelijk gering. De Commissie stelt derhalve voor indien nodig in een overgangsperiode te voorzien. Deze overgangsperiode moet uiterlijk in 2012 eindigen en moet gepaard gaan met een agenda voor de geleidelijke aanpassing aan de vigerende communautaire minimumtarieven. Wanneer het nieuwe communautaire acquis eenmaal is overgenomen, dienen in het kader van de toetredingsonderhandelingen concrete uitvoeringsbepalingen te worden vastgesteld.

7.7. Rechtszekerheid

De rechtszekerheid is een zeer belangrijk aspect van het voorstel voor een richtlijn. Alvorens dit voorstel in te dienen heeft de Commissie derhalve met de grootste zorgvuldigheid onderzocht welke gevolgen dit voorstel zou kunnen hebben uit het oogpunt van de verdragsbepalingen inzake staatssteun. Bepaalde maatregelen die de lidstaten zouden kunnen nemen in het kader van het voorstel voor een richtlijn zouden als staatssteun in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag kunnen worden aangemerkt. De Commissie is evenwel tot de conclusie gekomen dat in dergelijk geval de betrokken steun in beginsel als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden verklaard. In eerste instantie zou de vaststelling van een communautaire belastingstructuur voor commerciële gasolie, in het kader van een geleidelijke harmonisatie, het mogelijk maken de op dit ogenblik tussen communautaire ondernemingen bestaande ongelijkheden ten aanzien van dit belangrijke element van de kosten van het vervoer weg te nemen. De Commissie meent derhalve de betrokken belastingmaatregelen, met name wat de mededingingsregels — in het bijzonder op het gebied van de staatssteun — betreft, positief te kunnen beoordelen.

In tweede instantie bevat de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu⁽¹⁾ bepalingen die van toepassing zijn op alle soorten productiesteun in de vorm van belastingverlagingen of vrijstellingen. In punt 51 van dit document zijn de voorwaarden vastgesteld waaronder niet-degressieve belastingverlagingen op lange termijn als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kunnen worden beschouwd. De door de lidstaat beoogde belasting dient namelijk hoger te zijn dan het door de communautaire norm vastgestelde tarief. Een essentieel beginsel van het onderhavige voorstel voor een richtlijn is inderdaad dat het tarief voor gasolie voor niet-commerciële doeleinden niet lager mag zijn dan het tarief dat op commerciële gasolie van toepassing is. Wanneer een lidstaat voornemens is gebruik te maken van de mogelijkheid om twee verschillende tarieven toe te passen, vloeit het voordeel voor de gebruikers van commerciële gasolie, dat als staatssteun kan worden beschouwd, noodzakelijkerwijs voort uit een nationale wetgeving die voor gasolie voor niet-commerciële doeleinden een tarief vaststelt dat hoger is dan het minimumtarief dat de betrokken lidstaat krachtens de richtlijn zou moeten toepassen. De door de lidstaten toegepaste accijnstarieven voor commerciële gasolie zijn altijd hoger dan het communautaire minimumtarief dat gedurende de aan de harmonisatie voorafgaande overgangsperiode van toepassing is. Daarbij komt nog dat, wanneer de harmonisatie eenmaal gerealiseerd is, het begrip communautair minimum niet meer relevant is omdat het toepasselijke tarief terzelfdertijd een minimum- en een maximumtarief is. De Commissie merkt tenslotte op dat het accijnstarief voor commerciële gasolie op een zodanig niveau wordt vastgesteld dat het bedrijfsleven hierdoor ongetwijfeld tot milieuvriendelijk gedrag zal worden gestimuleerd. Dit betekent dat in beginsel aan alle voorwaarden is voldaan opdat eventuele steunmaatregelen als verenigbaar met het vorengenoemde punt 51 kunnen worden beschouwd.

Wat de accijnsverlagingen bij de invoering van een systeem van heffingen op het gebruik van weginfrastructuur betreft, merkt de Commissie op dat volgens artikel 73 steunmaatregelen ten behoeve van de coördinatie van het vervoer verenigbaar zijn met de gemeenschappelijke markt.

⁽¹⁾ PB C 37 van 3.2.2001, blz. 3.

De Gemeenschap tracht systematisch een op de totstandbrenging van een duurzaam transportsysteem gericht beleid te ontwikkelen dat maatregelen goedkeurt en aanmoedigt die de niet gedekte extra kosten van andere concurrerende wijzen van vervoer compenseren, zoals de kosten in verband met schade aan de infrastructuur, verontreiniging, lawaai, verkeerscongestie, gevolgen voor de gezondheid en ongevallen. De lidstaten die een systeem van heffingen op het gebruik van weginfrastructuur invoeren dat de externe kosten internaliseert en verenigbaar is met de communautaire wetgeving, zouden moeten worden gemachtigd de accijnstarieven voor brandstoffen te differentiëren voorzover hierdoor geen discriminatie ontstaat en noch het bedrag van de geïnternaliseerde extra kosten noch het communautair minimumtarief worden overschreden. Het voorstel voor een richtlijn staat overigens niet in de weg aan belastingvrijstellingen of -verlagingen ten gunste van het plaatselijk openbaar personenvervoer uit hoofde van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG.

8. CONCLUSIE

Dit voorstel, waarin rekening is gehouden met het beginsel van de subsidiariteit, is een belangrijk element van het globale streven naar een beter functioneren van de interne markt, in samenhang met het communautair vervoers- en milieubeleid. Andere voorstellen, in het bijzonder het voorstel voor een kaderrichtlijn betreffende de heffingen op het gebruik van infrastructuur, zullen op korte termijn zorgen voor een vervollediging van het pakket voor communautaire maatregelen dat erop gericht is de gebruikers van het vervoer de werkelijke kosten daarvan te laten dragen.

Dit voorstel diversificeert de structuur van de belasting van gasolie naar gelang deze voor commerciële of andere doeleinden bestemd is.

Dit zou moeten resulteren in twee belangrijke ontwikkelingen:

- enerzijds een harmonisatie van de accijns op commerciële gasolie. De werking van de interne markt zal hierdoor worden verbeterd omdat de mededinging op de markt voor wegvervoer aanmerkelijk minder zal worden verstoord. De ondernemers in het wegvervoer zullen onrechtstreeks het voordeel hebben van stabielere kostprijzen;
- anderzijds een verhoging van het minimumtarief voor niet-commerciële gasolie en onderlinge aanpassing van de accijns op gasolie aan die op benzine.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 93,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In artikel 6 van het Verdrag is bepaald dat, met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling, de milieubescherming in de beleidsmaatregelen van de Gemeenschap moet worden geïntegreerd.

(2) Het witboek „Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen”⁽¹⁾ legt de klemtoon op de nood-

zaak de gebruikers van het vervoer de werkelijke kosten daarvan te laten dragen en opent een debat over de noodzaak van een motorbrandstof voor commerciële doeleinden, in het bijzonder ter bevordering van een betere werking van de interne markt.

(3) In Richtlijn 92/81/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de harmonisatie van de structuur van de accijns op minerale oliën⁽²⁾ en Richtlijn 92/82/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven voor minerale oliën⁽³⁾ zijn regels voor de belasting van motorbrandstoffen, met name gasolie, vastgesteld. De communautaire minimumtarieven zijn sedert 1992 niet meer geactualiseerd.

(4) De accijnstarieven voor motorbrandstoffen lopen van lidstaat tot lidstaat uiteen. Op het vlak van de Gemeenschap wordt gasolie gemiddeld minder zwaar belast dan benzine.

⁽²⁾ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 12. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 46).

⁽³⁾ PB L 316 van 31.10.1992, blz. 19. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 94/74/EG.

⁽¹⁾ COM(2001) 370 definitief van 12.9.2001.

- (5) Sedert het begin van de jaren negentig is het wegvervoer van goederen en personen geleidelijk vrijgemaakt. Deze vrijmaking heeft geleid tot een toename van de mededinging in de betrokken sectoren.
- (6) Het gevaar voor mededingingverstoring als gevolg van uiteenlopende accijnstarieven voor gasolie in de lidstaten is het grootst op de markt van het internationale vervoer.
- (7) Het aandeel van de motorbrandstoffen in de bedrijfskosten van ondernemingen in het wegvervoer is aanzienlijk. Voor de zwaarste vrachtwagens zijn de brandstofkosten, uitgedrukt in procenten, bijna tweemaal zo hoog als voor minder zware voertuigen.
- (8) In de sector bedrijfsvoertuigen bestaan drie marktsegmenten, namelijk de lichte voertuigen met een gewicht van minder dan 7 ton, de middelzware voertuigen met een gewicht tussen 7 ton en 16 ton en de zware voertuigen van meer dan 16 ton. Voertuigen van meer dan 16 ton worden meestal gebruikt, hetzij voor het vervoer van grote ladingen of omvangrijke voorwerpen over grote afstanden, hetzij voor het vervoer van zware goederen over korte afstanden. Voertuigen van meer dan 16 ton worden vooral voor het internationale goederenvervoer gebruikt en voertuigen van minder dan 16 ton voor de eindaflevering op korte en middellange afstanden, bijvoorbeeld door distributiecentra aan de kleinhandel. De voor deze drie markten gebruikte voertuigen zijn niet in aanmerkelijke mate onderling verwisselbaar, noch wat de vraag, noch wat het aanbod betreft.
- (9) De sector autobussen/touringcars in de Gemeenschap kan worden onderverdeeld in drie marktsegmenten, namelijk dat van de stadsbussen, dat van de lijn- en streekbussen en dat van de touringcars. In Richtlijn 70/156/EEG van de Raad van 6 februari 1970 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan ⁽¹⁾ zijn de motorvoertuigen voor personenvervoer in categorieën ingedeeld.
- (10) Sedert het begin van de jaren negentig neemt het aantal voertuigen dat met een dieselmotor is uitgerust sterk toe.
- (11) Aan de lidstaten die een systeem van heffingen op het gebruik van wegeninfrastructuur toepassen overeenkomstig de communautaire wetgeving, dient te worden toegestaan de accijnstarieven voor motorbrandstoffen onder belastingcontrole te differentiëren. Deze differentiëring mag niet discriminerend zijn, mag het bedrag van de geïnternaliseerde bijkomende kosten niet overschrijden en dient te geschieden met inachtneming van het communautaire minimumtarief.
- (12) Het beginsel van de duurzame ontwikkeling vereist dat de consumenten van het vervoer meer met „werkelijke” prijzen worden geconfronteerd waarin de negatieve externe elementen zijn verdisconteerd. De milieuschade dient te worden doorberekend in de prijzen van de goederen, diensten of activiteiten die deze schade veroorzaken. De economische instrumenten, zoals belastingen, uitstootrechten of subsidies, worden in het algemeen als doeltreffend beschouwd indien zij, door het afgeven van een prijssignaal, erin slagen tot bepaalde gedragingen aan te zetten of deze te wijzigen, zodat meer met het milieu wordt rekening gehouden.
- (13) Belastingen zijn een doeltreffend instrument voor de aanpak van verspreide bronnen van verontreiniging, zoals de CO₂-uitstoot van motorvoertuigen.
- (14) De kosten van milieuverontreiniging zijn in het algemeen voor benzine sterker geïnternaliseerd dan voor gasolie, omdat de belasting op gasolie minder zwaar is dan die op benzine. Er dient een beter evenwicht tussen benzine en gasolie te worden verkregen.
- (15) De belastingregelingen voor motorbrandstoffen voor commerciële gebruik dienen te worden losgekoppeld van de belastingregelingen voor motorbrandstoffen voor particulier gebruik. Deze ontkoppeling is het doeltreffendst indien zij door de Gemeenschap geschiedt.
- (16) Rekening gehouden met de huidige verschillen tussen de accijnstarieven voor gasolie in de lidstaten dient voor de onderlinge aanpassing van de tarieven voor gasolie die als motorbrandstof voor commerciële doeleinden wordt gebruikt, hierna „commerciële gasolie” genoemd, een strategie te worden voorgesteld die op middellange termijn in geharmoniseerde tarieven resulteert. Hiertoe dient een communautair spiltarief met een in de tijd afnemende fluctuatiemarge te worden vastgesteld.
- (17) Voor de lidstaten met een atypische situatie wat de belasting op gasolie betreft, dient een bijzondere regeling te worden getroffen.
- (18) Er dient te worden voorzien in een indexering van het communautaire spiltarief. Behalve dat deze indexering de werkelijke waarde van de accijnstarieven handhaaft, beoogt zij de harmonisatie-inspanning billijker te verdelen.
- (19) Een geleidelijke onderlinge aanpassing van de accijnstarieven voor commerciële gasolie beperkt de mededingingsverstoring op de thans vrijgemaakte markt.
- (20) De definitie van commercieel gebruik waarborgt dat ondernemingen van elke omvang van de maatregelen kunnen profiteren. Deze maatregelen dienen betrekking te hebben op het vervoer voor eigen rekening en op het vervoer voor derden.
- (21) Niet-commerciële gasolie dient ten minste even zwaar te worden belast als commerciële gasolie.

⁽¹⁾ PB L 42 van 23.2.1970, blz. 1. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2001/116/EG van de Commissie (PB L 18 van 21.1.2002, blz. 1).

- (22) Niet-commerciële gasolie en benzine dienen op termijn op nationaal vlak op gelijkwaardige wijze te worden belast, naar gelang de milieuprestaties van deze motorbrandstoffen en de motoren waarvoor zij bestemd zijn. De communautaire minimumaccijnzen op niet-commerciële gasolie en die op ongelode benzine dienen geleidelijk te worden geharmoniseerd totdat zij gelijk zijn.
- (23) De mogelijkheid gedifferentieerde tarieven toe te passen, doet geen afbreuk aan de bevoegdheid van de lidstaten op grond van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 92/81/EEG uit specifieke beleidsoverwegingen om bijkomende vrijstellingen of verlagingen te verzoeken.
- (24) De lidstaten streven ernaar, in een globale context van begrotingsneutraliteit van de maatregelen, eventuele bijkomende ontvangsten uit accijnzen te gebruiken om de nationale belastingstelsels te herstructureren, in het bijzonder wat de automobielbelasting in ruime zin betreft.
- (25) Richtlijn 92/81/EEG en Richtlijn 92/82/EEG moeten dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

In Richtlijn 92/81/EEG wordt volgende punt II bis ingevoegd:

„II bis. **Commerciële gasolie**

Artikel 8 ter

De lidstaten passen op commerciële gasolie in de zin van artikel 8 quater een bijzonder belastingtarief toe, voorzover het accijnstarief aan de in de artikelen 8 quinques en 8 sexies gestelde voorwaarden voldoet.

Artikel 8 quater

Onder „commerciële gasolie” wordt verstaan gasolie die als motorbrandstof voor de volgende commerciële doeleinden wordt gebruikt:

- het vervoer van goederen voor eigen rekening of voor rekening van derden met een motorvoertuig of een aantal aan elkaar gekoppelde voertuigen die uitsluitend voor het vervoer van goederen over de weg zijn bestemd en waarvan het hoogste toegelaten gewicht 16 ton of meer bedraagt;
- het vervoer van personen, regelmatig of occasioneel, met een motorvoertuig van de categorieën M2 en M3 zoals omschreven in Richtlijn 70/156/EEG.

Artikel 8 quinques

Met ingang van 1 januari 2003 worden voor de accijns op commerciële gasolie een communautair spiltarief en rond dit tarief een fluctuatiemarge ingesteld.

Deze fluctuatiemarge wordt begrensd door een minimumwaarde en een maximumwaarde.

De fluctuatiemarge neemt in de tijd af.

Artikel 8 sexies

In de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2009 kunnen de lidstaten onder belastingcontrole op door

bepaalde voertuigen gebruikte motorbrandstoffen gedifferentieerde accijnstarieven toepassen wanneer een systeem van heffingen op het gebruik van wegeninfrastructuur wordt ingesteld dat de vergoeding beoogt van de kosten van het vervoer, zoals infrastructuurkosten, kosten van verkeersverstopping of milieukosten. Het bedrag van de aldus ingevoerde accijnsdifferentiatie mag het bedrag van de geïnternaliseerde bijkomende kosten niet overschrijden. Het geldende communautaire minimumtarief moet in acht worden genomen.

De in de eerste alinea bedoelde voertuigen zijn voertuigen van minder dan 16 ton van de categorieën N2 en N3 zoals omschreven in Richtlijn 70/156/EEG”.

Artikel 2

Richtlijn 92/82/EEG wordt als volgt gewijzigd:

- Het volgende artikel 4 bis wordt ingevoegd:

„Artikel 4 bis

Met ingang van 1 januari 2003 wordt het minimumaccijnstarief voor ongelode benzine op 360 euro per 1 000 liter vastgesteld.

Het minimumaccijnstarief voor ongelode benzine dient aan het accijnstarief voor gasolie als bedoeld in artikel 8 quater van Richtlijn 92/81/EEG, hierna „commerciële gasolie” genoemd, te worden aangepast zodra dit laatste 360 euro overschrijdt.”

- Artikel 5, lid 1, wordt geschrapt.
- Het volgende artikel 5 bis wordt ingevoegd:

„Artikel 5 bis

- Met ingang van 1 januari 2003 wordt het in artikel 8 quinques van Richtlijn 92/81/EEG bedoelde spiltarief voor commerciële gasolie op 350 euro per 1 000 liter vastgesteld. Op deze datum heeft de fluctuatiemarge rond het communautaire spiltarief een bovengrens van 100 euro en een benedengrens van 100 euro.

Onverminderd het bepaalde in lid 4 van dit artikel dient het door elke lidstaat toegepaste accijnstarief voor commerciële gasolie binnen de fluctuatiemarge van het communautaire spiltarief te worden vastgesteld.

Het minimumaccijnstarief voor commerciële gasolie voor een bepaald jaar is gelijk aan het spiltarief voor het betrokken jaar verminderd met de maximumafwijking van de overeenkomstige fluctuatiemarge.

- Op 1 maart van elk jaar, met ingang van 1 maart 2004, wordt de fluctuatiemarge aangepast overeenkomstig de in de bijlage opgenomen tabel.

- Op 1 maart van elk jaar, met ingang van 1 maart 2004, wordt het communautaire spiltarief aangepast aan het inflatiecijfer van het voorafgaande jaar dat wordt vastgesteld aan de hand van het Europese indexcijfer van de consumptieprijzen, zoals omschreven in Verordening (EG) nr. 2494/95 van de Raad (*).

Deze indexerings is beperkt tot 2,5 % indien het Europese indexcijfer van de consumptieprijzen van het voorafgaande jaar of de inflatieprognose voor het lopende jaar meer dan 2,5 % bedraagt.

Op 1 februari van elk jaar, met ingang van 1 februari 2004, maakt de Commissie het communautaire spiltarief in de reeks „C” van het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekend.

4. De lidstaten die in 2002 voor als motorbrandstof gebruikte gasolie een gemiddeld accijnstarief toepassen dat 1,5 maal hoger is dan het op 1 januari 2003 geldende spiltarief, mogen voor commerciële gasolie een accijnstarief vaststellen dat niet binnen de in lid 3 vastgestelde fluctuatiemarge ligt, op voorwaarde dat zij het communautaire minimumtarief in acht nemen.

Deze mogelijkheid is beperkt tot een periode van zeven jaar te rekenen vanaf 1 januari 2003.

De lidstaten die van deze mogelijkheid gebruik maken, stellen een convergentieprogramma op, dat erop gericht is het accijnstarief voor commerciële gasolie uiterlijk op 31 december 2009 binnen de voor de andere lidstaten geldende fluctuatiemarge vast te stellen.

5. Met ingang van 1 januari 2003 wordt het minimumaccijnstarief voor andere gasolie dan commerciële gasolie in de zin van artikel 8 quater van Richtlijn 92/81/EEG, hierna „niet-commerciële gasolie” genoemd, op 302 euro per 1 000 liter vastgesteld.

Met ingang van 1 januari 2006 wordt het minimumaccijnstarief voor de genoemde gasolie op 360 euro per 1 000 liter vastgesteld.

Het minimumaccijnstarief voor niet-commerciële gasolie wordt aan het tarief voor commerciële gasolie aangepast, zodra het minimumaccijnstarief voor commerciële gasolie 360 euro overschrijdt.

6. Het door elke lidstaat voor niet-commerciële gasolie toegepaste accijnstarief mag niet lager zijn dan het door deze lidstaten voor commerciële gasolie toegepaste accijnstarief.

7. De lidstaten streven ernaar op termijn voor niet-commerciële gasolie en voor ongelode benzine dezelfde belasting toe te passen, rekening houdend met de milieuprestaties van deze motorbrandstoffen en met de motoren waarvoor zij bestemd zijn.

(*) PB L 257 van 27.10.1995, blz. 1.”

4. De bijlage waarvan de tekst in de bijlage bij de onderhavige richtlijn is opgenomen, wordt toegevoegd.

Artikel 3

De lidstaten stellen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast om uiterlijk op 31 december 2002 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 4

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 5

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

BIJLAGE

„BIJLAGE

(artikel 5 bis, lid 2)

Jaar	Maximale afwijking van het spiltarief (in euro)
1 januari 2003	100
1 maart 2004	86
1 maart 2005	72
1 maart 2006	58
1 maart 2007	44
1 maart 2008	30
1 maart 2009	15
Met ingang van 1 maart 2010	0”

Voorstel voor een beschikking van de Raad tot vaststelling van een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van eEurope, verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid (Modinis)

(2002/C 291 E/15)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2002) 425 def. — 2002/0187(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 26 juli 2002)

TOELICHTING

1. Het Promise-programma ⁽¹⁾ met een looptijd van 5 jaar is in 1998 van start gegaan met een budget van EUR 25 miljoen met als doel de informatiemaatschappij in Europa te stimuleren. Het belang van de Promise-activiteiten is enorm toegenomen als gevolg van de Europese Raad van 23 en 24 maart 2000. Op deze top is de doelstelling vastgelegd om van de Unie in een periode van tien jaar de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te maken. De Raad heeft benadrukt hoe belangrijk het is dat Europa gebruik gaat maken van de kansen geboden door de nieuwe economie, in het bijzonder het Internet. Op de Europese Raad van Santa Maria da Feira van 19 en 20 juni 2000 is het actieplan eEurope 2002 goedgekeurd, waarin specifieke maatregelen en initiatieven zijn opgenomen die de Europese instellingen, lidstaten en particuliere sector zouden moeten nemen.
2. Aanvankelijk ging het bij Promise om activiteiten met een tamelijk algemeen karakter die rond de volgende doelstellingen waren gegroepeerd: in de eerste plaats bewustmakingsactiviteiten met de nadruk op voorlichtingsinstrumenten zoals nieuwsbrieven, websites, studies en analyses, in het bijzonder Eurobarometer-onderzoeken, alsmede doelgerichte acties voor opiniemakers in de media en speciale doelgroepen (MKB). In de tweede plaats optimalisering van de sociaal-economische voordelen, vooral aan de hand van studies en onderzoeken inzake lopende activiteiten in de lidstaten die op de informatiemaatschappij waren gericht. In de derde plaats versterking van de rol van Europa in het kader van de mondiale dimensie, waarbij de aandacht vooral uitging naar de bevordering van de netwerkvorming en de uitwisseling van standpunten via workshops en conferenties.

Uit een tussentijdse evaluatie van het Promise-programma is gebleken dat het programma doeltreffend was, vooral wat betreft de webactiviteiten en de inzameling van gegevens. Voorts werd de nadruk gelegd op het nut van op het MKB gerichte initiatieven ter ontwikkeling van goede praktijken. Bovendien werd het Promise-programma begin 2001 ten gevolge van de conclusies van de Raad van Lissabon en die van Santa Maria da Feira opnieuw richting gegeven om het actieplan eEurope te ondersteunen, in het bijzonder wat benchmarking betreft. Deze activiteit heeft goede resultaten opgeleverd.

3. Bij het actieplan eEurope 2002 werden 64 doelstellingen voor 11 actiegebieden geformuleerd die uiterlijk eind 2002 moesten worden bereikt. Deze acties waren op 3 algemene doelstellingen gericht:
  - Het Internet goedkoper, sneller en veiliger maken;
  - investeren in mensen en vaardigheden;
  - het gebruik van het Internet stimuleren.

De aanpak van dit actieplan en het vervolg daarop, eEurope 2005, omvat ruwweg drie categorieën: i) versnelling van op nationaal en Europees niveau genomen wettelijke maatregelen en initiatieven (bijvoorbeeld de ontbundeling van het lokale aansluitnet en de goedkeuring van het nieuwe regelgevingspakket voor de telecommunicatie), ii) heroriëntatie van bestaande steunprogramma's, waaronder de communautaire bestekken in de context van het regionaal beleid — (evenals in het verleden zullen op grond van de prioriteit die in het 6e kaderprogramma aan het IST-programma wordt gegeven, onderzoeks- en demonstratieprojecten op relevante gebieden worden gefinancierd) —, en iii) benchmarking.

⁽¹⁾ Beschikking 98/253/EG van de Raad van 30 maart 1998 tot aanneming van een communautair meerjarenprogramma om de totstandbrenging van de informatiemaatschappij in Europa te stimuleren, (PB L 107 van 7.4.1998, blz. 10).

4. Benchmarking wordt gebruikt om te meten welke vooruitgang elke lidstaat bij de realisatie van de doelstellingen heeft geboekt en om zijn prestaties te vergelijken met die van de best presterende landen van de wereld. Op de Raad Interne Markt van 30 november 2000 is een reeks van 23 benchmarking-indicatoren vastgesteld. Twee daarvan (Internetpenetratie en on-line overheidsdiensten) behoren ook tot de structurele indicatoren van de open coördinatiemethode die op de Europese Raad van Lissabon werd gedefinieerd. De structurele indicatoren zullen gedurende 10 jaar worden gemonitord.

Op de benchmarking-website ⁽¹⁾ voor eEurope staat nu een deel van de meest recente gegevens over uiteenlopende indicatoren die voor alle aan het programma deelnemende landen op systematische wijze zijn bepaald. Een uitvoerig benchmarking-rapport is in februari 2002 door de Commissie goedgekeurd. Deze benchmarking-gegevens begeleiden de nationale activiteiten van de deelnemende lidstaten om de prestaties te analyseren en de vooruitgang te toetsen aan de doelstellingen van eEurope. Dit stelt de lidstaten in staat het economisch en industrieel potentieel van de technologische ontwikkeling, in het bijzonder die ten aanzien van de informatiemaatschappij, beter te benutten. Voorts worden voorbeelden gegeven van goede praktijken op het gebied van beleidsontwikkeling.

5. In de loop van 2001, toen het Internetgebruik in Europa snel steeg, is duidelijk geworden dat de netwerk- en informatieveiligheid een cruciale factor voor de economische en maatschappelijke ontwikkeling is. Bij het aanbieden van alle elektronische diensten is de veiligheid van transacties en gegevens essentieel geworden. De netwerkbeschikbaarheid is ook van kritiek belang voor de overige infrastructuur.

De overheden in de gehele wereld zijn zich er in toenemende mate van bewust dat breedbandtoegang een centrale rol zal spelen in de economische ontwikkeling van hun land. Breedbandverbindingen verhogen de snelheid en kwaliteit van Internettoegang aanzienlijk, waardoor het volledige spectrum van multimediatoepassingen binnen bereik komt te liggen en de netwerkefficiency wordt verbeterd. Het belang van „de ruime beschikbaarheid en het ruime gebruik van breedbandnetwerken in de gehele Unie voor 2005” is erkend op de Europese Raad van Barcelona.

6. Het eEurope 2002-actieplan en het Promise-programma verstrijken eind 2002. De doelstelling van de Europese Raad van Lissabon heeft evenwel betrekking op een periode die tot 2010 loopt. Daarom mag worden verwacht dat de Europese Raad ook na 2002 steun zal blijven verlenen aan de realisatie van de informatiemaatschappij. Op verzoek van de Europese Raad van Barcelona heeft de Commissie op 28 mei 2002 een nieuw actieplan, eEurope 2005, vastgesteld. De doelstellingen ervan zijn het stimuleren van veilige diensten, toepassingen en inhoud op basis van een op ruime schaal toegankelijke breedbandinfrastructuur. Om deze doelstellingen te bereiken dient een gunstig klimaat te worden geschapen voor particuliere investeerders en voor de aanpassing van de industrie aan de kennis-economie.
7. Tegen deze achtergrond dienen de volgende richtsnoeren en doelstellingen zich aan voor het nieuwe programma:

- a) Een groot deel van de eEurope-beleidsveranderingen zal pas op lange termijn effect sorteren. De Commissie moet derhalve de effecten monitoren op basis van een nieuwe lijst van indicatoren die op de nieuwe prioriteiten is afgestemd (een moderne omgeving voor on-line overheidsdiensten, e-overheid, e-leren, e-gezondheidszorg en e-business) en goede praktijken blijven inventariseren en promoten. Hierbij dienen ook de kandidaat-lidstaten te worden betrokken. Op middellange termijn kunnen activiteiten op het gebied van benchmarking en goede praktijken in een beleidsmechanisme worden vertaald zodat elk land van de Europese Unie ten volle van de informatiemaatschappij kan profiteren. Bovendien wordt bij deze activiteiten gestreefd naar meer synergie en samenwerking tussen de lidstaten, de EVA-landen en de kandidaat-lidstaten en naar betere uitwisseling van deskundigheid op het gebied van goede praktijken op Europees niveau.

In dit verband en in aanvulling op workshops en studies zou het Informatiemaatschappij Forum kunnen gaan fungeren als een netwerk van deskundigen dat aanbevelingen doet voor de wijze waarop moet worden gereageerd op de uitdagingen in verband met de ontwikkeling van de informatiemaatschappij.

⁽¹⁾ http://europa.eu.int/information_society/europe/benchmarking/index_en.htm

b) De veiligheid van transacties en gegevens (levering van elektronische diensten, met inbegrip van elektronische handel en on-line overheidsdiensten) wordt door dienstverleners en klanten steeds vaker als cruciaal gezien. De Commissie heeft het belang van de veiligheid in het algemeen en de netwerk- en informatieveiligheid in het bijzonder erkend en heeft deze op de lijst van prioriteiten voor 2003 gezet. In de mededelingen van de Commissie over netwerk- en informatieveiligheid ⁽¹⁾ en computercriminaliteit ⁽²⁾ is in algemene lijnen het beleid geschetst op die punten waarvoor specifieke maatregelen noodzakelijk zijn. De eerste gevolgen van deze mededelingen zijn dat de Raad in december 2001 een resolutie inzake netwerk- en informatiebeveiliging heeft vastgesteld en dat de Commissie op 19 april 2002 een voorstel voor een kaderbesluit van de Raad over aanvallen op informatiesystemen ⁽³⁾ heeft ingediend. Een centrale rol zal daarbij de oprichting van een Informatieveiligheidsagentschap spelen, waardoor de lidstaten in staat worden gesteld om beter te reageren bij grote problemen met de netwerk- en informatieveiligheid. De lidstaten hebben het initiatief van de Commissie om een voorstel hiervoor in te dienen toegejuicht. Bij de activiteiten op het terrein van netwerk- en informatieveiligheid zal de aandacht worden geconcentreerd op:

- het ondersteunen van bewustmakingsactiviteiten van de lidstaten die gericht zijn op de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid;
- inzameling van gegevens en analyse van veiligheidsrisico's.

Deze activiteiten dienen goed te worden afgestemd op de werkzaamheden van het Informatieveiligheidsagentschap. Om in de toekomst initiatieven op het gebied van veiligheid te ondersteunen zou een uitvoerende entiteit kunnen worden opgericht op basis van een voorstel van de Commissie voor een verordening van de Raad over de procedures inzake netwerk- en informatieveiligheid, waarbij rekening wordt gehouden met de zuiloverschrijdende dimensie van deze materie.

c) Grootschalige beschikbaarheid van breedbandcommunicatie zou een aanmerkelijk positieve uitwerking op de economie hebben en diverse EU-landen zijn al begonnen de ontwikkeling ervan te versnellen. De Commissie steunt de introductie van breedbandtoegang, met name in de minder begunstigde regio's, en zal de lokale en regionale uitwisseling van ervaring in de Europese Unie bevorderen.

Het voorstel

Voorgesteld wordt een financieel steunprogramma vast te stellen ter begeleiding van de nationale inspanningen die gericht zijn op de omvorming van Europa in een kenniseconomie. Dit programma zal een wezenlijke bijdrage leveren tot de strategie van Lissabon en zal de volgende doelstellingen hebben:

- i) de prestaties van en binnen de lidstaten monitoren, deze met de wereldtop vergelijken en passende beleidsconclusies ten uitvoer te leggen door, waar mogelijk, gebruik te maken van officiële statistieken die voor deze sector gevoelig geëvolueerd zijn de laatste jaren;
- ii) de inspanningen van de lidstaten op nationaal of regionaal niveau in het kader van eEurope steunen door het analyseren van voor eEurope specifieke goede praktijken en het ontwikkelen van mechanismen voor uitwisseling van ervaringen;
- iii) de economische en maatschappelijke consequenties van de informatiemaatschappij analyseren teneinde het beleid daarop af te stemmen, met name in termen van het concurrentievermogen en de cohesie van de industrie;
- iv) de nationale en Europese inspanningen gericht op de verhoging van de netwerken informatieveiligheid en het verder uitbouwen van breedbandtoegang te ondersteunen.

Om deze doelstellingen te bereiken, zullen in het kader van het programma de volgende soorten activiteiten worden gefinancierd:

- inzameling en analyse van gegevens die relevant zijn voor een aangepaste reeks benchmarking-indicatoren;
- studies waarbij de goede praktijken in Europa worden geïnventariseerd;

⁽¹⁾ COM(2001) 298 def. van 6 juni 2001.

⁽²⁾ De informatiemaatschappij veiliger maken door de informatie-infrastructuur beter te beveiligen en computercriminaliteit te bestrijden, COM(2002) 890 van 22 januari 2001.

⁽³⁾ http://europa.eu.int/comm/dgs/justice_home/index_en.htm

- workshops en studies om de aanpassing van de industrie aan de structurele veranderingen als gevolg van de digitale technologie en de transformatie van de samenleving te analyseren;
- ondersteuning van het Informatiemaatschappij Forum, bestaande uit via internet communicerende deskundigen op uiteenlopend gebied die de Commissie adviseren over de uitdagingen voor de ontwikkeling van de informatiemaatschappij;
- ondersteuning van specifieke conferenties, seminars en workshops teneinde de samenwerking en uitwisseling van ervaringen en goede praktijken tussen de betrokken partijen en de lidstaten te bevorderen;
- financiering van specifieke analyses, studies en kennisverwerving op het gebied van netwerk- en informatieveiligheid (bijv. beveiligingsmechanismen en de interoperabiliteit daarvan, netwerkbetrouwbaarheid en -beveiliging, geavanceerde versleuteling, betrouwbaarheid en veiligheid bij draadloze communicatie), in het bijzonder ten aanzien van bestaande en nieuwe bedreigingen en tevens met het oog op de voorbereiding van de activiteiten van het Informatieveiligheidsagentschap.

De looptijd van het programma bedraagt 3 jaar (2003-2005) en het budget EUR 25 miljoen. Elk jaar zal een specifiek werkprogramma worden gepubliceerd waarin de prioriteiten voor dat jaar worden opgenomen. In het laatste jaar van uitvoering zal het programma worden geëvalueerd teneinde de kosten-baten analyse en het nut ervan met het oog op de toekomst te bepalen.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 157, lid 3,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op de Europese Raad van Lissabon van 23 en 24 maart 2000 ⁽¹⁾ is de doelstelling vastgelegd om in een periode van tien jaar de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie ter wereld te worden en is gewezen op de noodzaak van een open coördinatiemethode voor het meten van de vooruitgang.
- (2) Op de Europese Raad van Santa Maria da Feira ⁽²⁾ van 19 en 20 juni 2000 is het actieplan eEurope 2002 goedgekeurd en is speciaal de nadruk gelegd op de noodzaak om langere-termijnvooruitzichten voor de kenniseconomie op te stellen waarmee gestimuleerd wordt dat alle burgers toegang krijgen tot de nieuwe technologieën en de Raad Interne Markt heeft op 30 november 2000 ⁽³⁾ een lijst van 23 indicatoren opgesteld om de vooruitgang bij het actieplan eEurope 2002 te meten.
- (3) De mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het

Comité van de Regio's inzake „Europe 2005: Een informatiemaatschappij voor iedereen” van 28 mei 2002 ⁽⁴⁾.

- (4) De mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's „De informatiemaatschappij veiliger maken door de informatie-infrastructuur beter te beveiligen en computercriminaliteit te bestrijden” van 22 januari 2001.
- (5) In de Conclusies van de Europese Raad van Stockholm van 23 en 24 maart 2001 ⁽⁵⁾ werd de Raad verzocht samen met de Commissie een complete strategie te ontwikkelen voor de veiligheid van elektronische netwerken, inclusief praktische uitvoeringsmaatregelen. De mededeling „Netwerk- en informatieveiligheid: Voorstel voor een Europese beleidsaanpak” van 6 juni 2001 vormde het initiële antwoord van de Commissie op dit verzoek.
- (6) In de Resolutie van de Raad van 30 mei 2001 inzake het actieplan eEurope 2002: Informatie- en netwerkbeveiliging en in de Resolutie van de Raad van 28 januari 2002 betreffende een gemeenschappelijke aanpak en specifieke acties inzake netwerk- en informatiebeveiliging werd een beroep gedaan op de lidstaten om specifieke maatregelen te treffen om de veiligheid van elektronische communicatienetwerken en informatiesystemen te verbeteren. Voorts werd daarin instemming betuigd met de voornemens van de Commissie om onder meer een strategie te ontwikkelen ter verhoging van de stabiliteit en veiligheid van de Internet-infrastructuur en met een voorstel te komen voor de oprichting van een task force Internetveiligheid.

⁽¹⁾ Conclusies van het voorzitterschap: <http://ue.eu.int/nl/Info/eurocouncil/index.htm>

⁽²⁾ Conclusies van het voorzitterschap: <http://ue.eu.int/nl/Info/eurocouncil/index.htm>

⁽³⁾ http://europa.eu.int/information_society/eeurope/benchmarking/indicator_list.pdf

⁽⁴⁾ COM(2002) 263 def. van 28 mei 2002.

⁽⁵⁾ <http://ue.eu.int/nl/Info/eurocouncil/index.htm>

(7) De overgang naar de informatiemaatschappij kan, door de introductie van nieuwe vormen van economische, politieke en sociale betrekkingen, de Europese Unie helpen omgaan met de uitdagingen van deze eeuw en een bijdrage leveren tot groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid.

De informatiemaatschappij verandert geleidelijk het karakter van de economische en sociale bedrijvigheid en heeft belangrijke sectoroverschrijdende effecten op actiegebieden die tot dusver onafhankelijk waren. Bij de maatregelen die in het kader van de realisatie van de informatiemaatschappij moeten worden getroffen, dient rekening te worden gehouden met de economische en sociale cohesie van de Gemeenschap en de risico's van een maatschappij met twee snelheden, alsmede met het efficiënt functioneren van de Interne Markt.

(8) Er is behoefte aan de introductie van een mechanisme voor monitoring en uitwisseling van ervaringen dat de lidstaten in staat stelt prestaties te vergelijken en te analyseren, en een beoordeling te maken van de vooruitgang van het actieplan eEurope. Een dergelijk mechanisme maakt het de lidstaten mogelijk het economisch en industrieel potentieel van de technologische vooruitgang beter te benutten, met name op het gebied van de informatiemaatschappij.

(9) Dankzij benchmarking kunnen de lidstaten beoordelen of de door hen in het kader van het actieplan eEurope ontplooiende nationale initiatieven resultaten opleveren die vergelijkbaar zijn met die van andere lidstaten en of zij ten volle profijt trekken uit de technologie.

(10) De activiteiten van de lidstaten in het kader van het actieplan eEurope kunnen verder worden gesteund door het verspreiden van goede praktijken. De door Europa aangebrachte meerwaarde op het gebied van benchmarking en goede praktijken berust op vergelijking van de resultaten van alternatieve besluiten, gemeten met behulp van een gemeenschappelijke methodiek voor monitoring en analyse.

(11) Grootschalige beschikbaarheid van breedbandcommunicatie zal naar verwachting een beduidend effect op de economische bedrijvigheid hebben. De initiatieven van de lidstaten die op een versnelde introductie van breedband zijn gericht, omvatten onder meer financiële ondersteuning van stadsbesturen voor projecten op het gebied van de ontwikkeling van de lokale infrastructuur, publiek-private partnerschappen voor breedbandintroductie en bundeling van de vraag. Om te voorkomen dat deze experimenten versnipperd en geïsoleerd blijven, dient de Commissie de uitwisseling van lokale en regionale ervaringen aan te moedigen en te ondersteunen teneinde de verspreiding van goede praktijken te bevorderen.

(12) Netwerk- en informatieveiligheid is een noodzakelijke voorwaarde geworden voor de verdere groei van een veilig bedrijfsklimaat. De complexiteit van netwerk- en informatieveiligheid impliceert dat de lokale, nationale en,

waar nodig, Europese overheden bij de ontwikkeling van beleidsmaatregelen op dit gebied rekening dienen te houden met een reeks politieke, economische, organisatorische en technische aspecten en zich bewust moeten zijn van het gedecentraliseerde en wereldwijde karakter van communicatienetwerken.

(13) Teneinde de beleidsmaatregelen op het stuk van veiligheid doeltreffender te maken, dienen zij deel uit te maken van een Europese benadering, het doeltreffend functioneren van de Interne Markt te ondersteunen, op groeiende samenwerking tussen de lidstaten en derde landen te worden geënt, en steun te bieden aan de innovatie en het wereldwijde concurrentievermogen van Europese bedrijven. Er dient steun te worden verleend voor bewustmakingsactiviteiten van de lidstaten die gericht zijn op de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid, in het bijzonder door de inzameling en analyse van gegevens, de verspreiding van goede praktijken, en de preventieve maatregelen tegen bestaande en nieuwe veiligheidsrisico's in Europees verband te organiseren.

(14) Aangezien de voor de uitvoering van deze beschikking vereiste maatregelen beheersmaatregelen zijn in de zin van artikel 2 van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden, dienen deze te worden vastgesteld in overeenstemming met de beheersprocedure van artikel 4 van dat besluit ⁽¹⁾.

(15) De voortgang van dit programma dient permanent te worden gemonitord,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Hierbij wordt een meerjarenprogramma (2003-2005) voor de monitoring van het actieplan eEurope 2005, de verspreiding van goede praktijken en de verbetering van de netwerk- en informatieveiligheid (hierna „het programma” genoemd) vastgesteld.

Het programma heeft de volgende doelstellingen:

- a) de prestaties van en binnen de lidstaten monitoren, deze met de wereldtop vergelijken en passende beleidsconclusies ten uitvoer leggen, waar mogelijk, gebruik makend van officiële statistieken;
- b) de inspanningen van de lidstaten op nationaal of regionaal niveau in het kader van eEurope steunen door het analyseren van voor eEurope specifieke goede praktijken en door het ontwikkelen van mechanismen voor uitwisseling van ervaringen;

⁽¹⁾ Besluit 1999/468/EG van de Raad tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden (PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23).

- c) de economische en maatschappelijke consequenties van de informatiemaatschappij analyseren teneinde het beleid daarop af te stemmen, met name in termen van het concurrentievermogen van de industrie en de cohesie;
- d) de nationale en Europese inspanningen gericht op de verhoging van de netwerk- en informatieveiligheid opvoeren en de introductie van breedbandnetwerken stimuleren.

De activiteiten in het kader van het programma hebben een sectoroverschrijdend karakter en vormen een aanvulling van activiteiten van de Gemeenschap op andere terreinen. Bij geen van deze activiteiten worden werkzaamheden herhaald die in het kader van andere programma's van de Gemeenschap plaatsvinden.

Het programma dient tevens een gemeenschappelijk raamwerk te bieden voor complementaire interactie tussen de diverse nationale, regionale en lokale instanties op Europees niveau.

Artikel 2

Teneinde de in artikel 1 genoemde doelstellingen te bereiken, worden de volgende activiteiten ondernomen:

- a) inzameling en analyse van gegevens op basis van een nieuwe reeks benchmarking-indicatoren, waaronder, voor zover van toepassing, regionale indicatoren; bijzondere nadruk moet worden gelegd op gegevens die verband houden met de hoofddoelstellingen van het actieplan *eEurope 2005*;
- b) studies ter inventarisatie van goede praktijken op nationaal en regionaal niveau, met name die welke bijdragen tot het welslagen van het actieplan *eEurope 2005*;
- c) ondersteuning van specifieke conferenties, seminars en workshops teneinde de samenwerking en uitwisseling van ervaringen en goede praktijken in de zin van het gemeenschappelijk raamwerk voor complementaire interactie, als bedoeld in artikel 1, te bevorderen;
- d) ondersteuning van het Informatiemaatschappij Forum, bestaande uit via Internet communicerende deskundigen op uiteenlopend gebied die de Commissie adviseren over de uitdagingen voor de ontwikkeling van de informatiemaatschappij;
- e) financiering van analyses, studies en workshops op het gebied van netwerk- en informatieveiligheid (bijv. beveiligingsmechanismen en de interoperabiliteit daarvan, netwerkbetrouwbaarheid en -beveiliging, geavanceerde versleuteling, privacy en veiligheid bij draadloze communicatie), in het bijzonder ten aanzien van bestaande en nieuwe bedreigingen en tevens met het oog op de voorbereiding van de activiteiten van het Informatieveiligheidsagentschap;
- f) de nationale en Europese inspanningen gericht op de verhoging van de netwerk- en informatieveiligheid en de introductie van breedbandnetwerken ondersteunen door middel van workshops, vergaderingen en uitwisseling van ervaringen.

Artikel 3

Bij de realisatie van de in artikel 1 genoemde doelstellingen en de in artikel 2 bedoelde activiteiten, maakt de Commissie gebruik van geschikte en relevante middelen, in het bijzonder:

- a) gunning van contracten voor de uitvoering van werkzaamheden in verband met analyses, verkennende studies, uitvoerige studies op specifieke terreinen, demonstratie-activiteiten met een beperkte omvang, met inbegrip van workshops en conferenties;
- b) inzameling, publicatie en verspreiding van informatie en de ontwikkeling van webgebaseerde diensten;
- c) ondersteuning van vergaderingen van deskundigen, conferenties en seminars;
- d) voorbereidingswerkzaamheden in verband met een informatie- en waarschuwingssysteem op het gebied van netwerk- en informatieveiligheid (inwinning van gegevens, betrekkingen met nationale en internationale noodhulpdiensten).

Artikel 4

Het programma bestrijkt de periode van 1 januari 2003 tot en met 31 december 2005.

Het richtbedrag voor de uitvoering van dit programma bedraagt 25 miljoen euro.

De Begrotingsautoriteit zal de noodzakelijke kredieten goedkeuren in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure en in overeenstemming met het geldende financiële reglement.

Artikel 5

De Commissie wordt belast met de uitvoering van het programma en met de coördinatie ervan met andere programma's van de Gemeenschap. De Commissie stelt elk jaar op basis van deze beschikking een werkprogramma op.

Bij de vaststelling van het werkprogramma, met inbegrip van de verdeling van de beschikbare middelen, en van de maatregelen voor de evaluatie van het programma handelt de Commissie in overeenstemming met de procedures van artikel 6 van deze beschikking.

Artikel 6

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.
2. In de gevallen waarin naar dit lid wordt verwezen, is de beheersprocedure van artikel 4 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, in overeenstemming met artikel 7, lid 3, van dat besluit.
3. De in artikel 4, lid 3, van Besluit 1999/468/EG bedoelde periode bedraagt drie maanden.

Artikel 7

1. De Commissie ziet erop toe dat wanneer voor de activiteiten in het kader van deze beschikking steun van de Gemeenschap wordt verleend, met het oog op het efficiënte gebruik daarvan een beoordeling vooraf, monitoring en een evaluatie achteraf plaatsvinden.

2. Gedurende de activiteiten en na de afronding ervan evalueert de Commissie de wijze waarop deze activiteiten zijn verricht teneinde te beoordelen of de oorspronkelijke doelstellingen zijn bereikt.

3. De Commissie brengt het comité regelmatig op de hoogte van de vooruitgang bij de uitvoering van het totale programma.

4. Na afloop van het programma dient de Commissie bij het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité een evaluatierapport in over de resultaten die bij de uitvoering van de in artikel 2 bedoelde activiteiten zijn bereikt.

Artikel 8

Deze beschikking is gericht tot de lidstaten.

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Gemeenschap, van een Aanvullend Protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds

(2002/C 291 E/16)

COM(2002) 432 def. — 2002/0194(ACC)

(Door de Commissie ingediend op 29 juli 2002)

TOELICHTING

Op basis van de op 21.9.1992 door de Raad goedgekeurde onderhandelingsrichtsnoeren en het specifieke besluit van de Raad van juni 1997 waarbij de Commissie instructies werden gegeven voor onderhandelingen over Europaovereenkomsten inzake overeenstemmingsbeoordeling met de landen van Midden- en Oost-Europa, heeft de Commissie onderhandelingen gevoerd over een Aanvullend Protocol bij de Europaovereenkomst met Slovenië (protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst, hierna „PEOA” genoemd) en heeft zij een dergelijk protocol geparafeerd.

De tekst van dit protocol is als bijlage aan deze mededeling gehecht. Hierna volgt een evaluatie van het protocol in het licht van de door de Raad goedgekeurde onderhandelingsrichtsnoeren en wordt voorgesteld dat de Raad toestemming geeft tot ondertekening van het Aanvullend Protocol bij de Europaovereenkomst en besluit de sluiting van dit protocol namens de Gemeenschap goed te keuren. Deze beoordeling en deze voorstellen zijn vergelijkbaar met de desbetreffende documenten voor de PEOA's die door de Raad met Hongarije en Tsjechië werden gesloten.

I.1. EVALUATIE VAN DE OVEREENKOMST

Omdat deze overeenkomst enkel van kracht is tijdens de pretoetredingsperiode en de Europaovereenkomst hiervoor een passende rechtsgrondslag vormde, werd in overleg met het Comité van artikel 133 besloten deze overeenkomst als een protocol bij de Europaovereenkomst veeleer dan als een op zich staande overeenkomst goed te keuren, zoals aanvankelijk de bedoeling was.

Aan de ontwerp-PEOA liggen de algemene beginselen van de „mededeling van de Commissie betreffende het buitenlandse handelsbeleid van de Gemeenschap op het gebied van de normen en de conformiteitsbeoordeling”⁽¹⁾, paragraaf 49, ten grondslag. De PEOA is een overgangsregeling en wordt derhalve bij de toetreding van de kandidaat-lidstaat beëindigd.

De PEOA voorziet in de uitbreiding van bepaalde voordelen van de interne markt in sectoren waarvoor de wetgeving reeds geharmoniseerd is. De PEOA verbetert de markttoegang door de opheffing van technische belemmeringen voor de handel in industrieproducten en voorziet te dien einde in twee mechanismen voor a) de wederzijdse aanvaarding van industrieproducten die voldoen aan de voorwaarden om in één van de partijen legaal in de handel te worden gebracht en b) de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling van industrieproducten die aan de communautaire en de overeenkomstige nationale wetgeving zijn onderworpen.

Het eerste mechanisme, dat betrekking heeft op de wederzijdse aanvaarding van industrieproducten, bevestigt dat de artikelen 10, lid 3, en 11, lid 4, van de Europaovereenkomst met Slovenië van toepassing zijn zonder andere beperkingen dan die waarin artikel 36 van de Europaovereenkomst voorziet. Deze bepaling geeft de fabrikanten en exporteurs reeds in een vroeg stadium de zekerheid dat industrieproducten onder dit mechanisme vrij tussen de partijen mogen worden verhandeld. Over de bijlagen die dit mechanisme operationeel zullen maken, moet nog worden onderhandeld.

⁽¹⁾ COM(1996) 564 def. van 13.11.1996.

Het tweede mechanisme is een bijzonder type overeenkomst inzake wederzijdse erkenning (OWE) waarbij de wederzijdse erkenning op het *acquis communautaire* gebaseerd is. Een dergelijk systeem maakt het mogelijk dat door aangemelde instanties in de Europese Unie gecertificeerde industrieproducten zonder verdere goedkeuringsprocedures in Slovenië in de handel worden gebracht en vice-versa. Deze overeenkomst heeft betrekking op de volgende sectoren: veiligheid van elektrisch materiaal, elektromagnetische compatibiliteit, machines en toestellen.

Het ontwerp voor Slovenië is volledig in overeenstemming met de PEOA's die op 4 april 2001 door de Raad met Hongarije en Tsjechië werden gesloten⁽¹⁾. Slovenië heeft de technische wetgeving van de Gemeenschap in de sectoren waarop het protocol betrekking heeft overgenomen en participeert in de Europese organisaties op het gebied van normen, metrologie, testlaboratoria en erkenning.

De PEOA bestaat uit een kaderovereenkomst en een reeks bijlagen. Aan de slotbepaling is een unilaterale verklaring van de Gemeenschap gehecht waarin Slovenië wordt uitgenodigd vertegenwoordigers te zenden naar de comités die krachtens de in de bijlagen vermelde communautaire wetgeving zijn opgericht, met dien verstande dat deze vertegenwoordigers niet aan het besluitvormingsproces van de Gemeenschap kunnen deelnemen. Hierna volgt een evaluatie van deze PEOA.

1.1.1. Kaderovereenkomst

Hierna volgt een evaluatie van de overeenkomst per artikel:

Preambule: Hierin wordt de basisdoelstelling van de PEOA uiteengezet. Omdat de aanvraag voor het lidmaatschap van de Europese Unie de implementatie van het *acquis communautaire* door de kandidaat-lidstaat veronderstelt, geeft deze overeenkomst de mogelijkheid een aantal voordelen van de interne markt uit te breiden tot bepaalde sectoren die reeds vóór de toetreding geharmoniseerd zijn.

Artikel 1: Doel. In dit artikel wordt de doelstelling van de PEOA, de opheffing van technische belemmeringen voor de handel in industrieproducten, uiteengezet. De PEOA voorziet te dien einde in twee mechanismen voor a) de wederzijdse aanvaarding van industrieproducten die aan de voorwaarden voldoen om in een van de partijen legaal in de handel te worden gebracht en b) de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingbeoordeling van industrieproducten die aan de communautaire wetgeving en de overeenkomstige nationale wetgeving zijn onderworpen.

Artikel 2: Definities. Dit artikel behoeft geen toelichting. Het bevat definities van de begrippen industrieproducten en communautair en nationaal recht. Alle rechtsvoorschriften en uitvoeringsbepalingen (administratieve voorschriften, richtlijnen en andere bepalingen ter uitvoering van de wetgeving) vallen onder de definities van de begrippen communautaire en nationale wetgeving.

Artikel 3: Aanpassing van de wetgeving. In dit artikel verbindt Slovenië zich ertoe passende maatregelen te nemen om de overname van de communautaire wetgeving te handhaven of te voltooien, met name wat de technische rechtsvoorschriften en de toepassing van de PEOA betreft. Dit betekent, in samenhang met de vierde overweging, dat de harmonisatie een continu proces is en dat de partijen overeenkomen een oplossing te vinden voor alle transponeringsproblemen die zich eventueel later kunnen voordoen.

Artikel 4: Wederzijdse aanvaarding van industrieproducten. Het in artikel 1, lid 1, neergelegde beginsel wordt toegelicht in dit artikel, waarin is bepaald dat de vermelding van industrieproducten in de genoemde bijlagen bevestigt dat deze producten vrij tussen de partijen kunnen worden verhandeld. Zoals vermeld hebben over dergelijke bijlagen nog geen onderhandelingen plaatsgevonden.

⁽¹⁾ Besluit 2001/365/EG van de Raad van 4 april 2001 inzake de sluiting van een PEOA met Tsjechië (PB L 135 van 17.5.2001, blz. 1) en Besluit 2001/366/EG van de Raad van 4 april 2001 inzake de sluiting van een PEOA met Hongarije (PB L 135 van 17.5.2001, blz. 35).

Artikel 5: Wederzijdse erkenning van de resultaten van overeenstemmingsbeoordelingsprocedures. Deze bepaling dient tot uitbreiding van het in artikel 1, lid 2, neergelegde beginsel. Dit type erkenning is vergelijkbaar met dat van de overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning, met dit verschil dat alle wetgeving en normen geharmoniseerd zijn. Verwijzingen naar de desbetreffende communautaire en nationale wetgeving zijn in de sectorbijlagen opgenomen.

Artikel 6: Vrijwaringsclausule. Hierin is bepaald dat elke partij het recht heeft de toegang van een product tot haar markt te verbieden wanneer zij kan aantonen dat dit product bepaalde legitieme belangen die door de in de bijlage vermelde wetgeving worden beschermd, zou kunnen schaden (in hoofdzaak de veiligheid en/of de gezondheid van de gebruikers of andere personen). De in dergelijke gevallen toe te passen procedures zijn in de bijlagen in bijzonderheden omschreven.

Artikel 7: Uitbreiding van het toepassingsgebied. Zodra aan de harmonisatievoorwaarden is voldaan, kunnen de partijen het toepassingsgebied van dit protocol, ook wat de betrokken producten betreft, wijzigen door aanpassing van de bijlagen of door toevoeging van nieuwe bijlagen.

Artikel 8: Oorsprong. Dit het protocol is van toepassing op industrieproducten van om het even welke oorsprong.

Artikel 9: Verplichtingen van de partijen wat hun autoriteiten en instanties betreft. Dit artikel legt de partijen de verplichting op ervoor te zorgen dat hun respectieve autoriteiten de technische bekwaamheid en de naleving van de voorschriften door aangemelde instanties voortdurend verifiëren en over de nodige bevoegdheden en deskundigheid voor de aanwijzing, de opschorting en de intrekking van de aanwijzing van deze instanties beschikken. Voorts zijn de partijen volgens dit artikel gehouden ervoor te zorgen dat hun respectieve aangemelde instanties voortdurend aan de bepalingen van het communautair en nationaal recht voldoen en de technische deskundigheid voor het uitvoeren van de taken waarvoor zij zijn aangewezen in stand houden.

Artikel 10: Aangemelde instanties. Dit artikel beschrijft de procedure voor de aanmelding van instanties voor het beoordelen van de conformiteit overeenkomstig de in de desbetreffende bijlagen vermelde rechtsvoorschriften. Deze procedure werd vereenvoudigd en is vergelijkbaar met die welke in de Gemeenschap van toepassing is. In de tweede paragraaf is de procedure voor de schrapping van aangemelde instanties omschreven.

Artikel 11: Verificatie van aangemelde instanties. Dit artikel geeft een partij het recht de verificatie van een aangemelde instantie van de andere partij te eisen. Deze verificatie kan worden verricht door, hetzij de autoriteiten die de betrokken instantie hebben aangewezen, hetzij de autoriteiten van beide partijen tezamen. Indien de partijen het niet eens worden over de te nemen maatregelen, kunnen zij hun meningsverschil ter kennis brengen van de voorzitter van de Associatieraad en de beslissing over te nemen maatregelen aan de Associatieraad overlaten. De aangemelde instantie wordt dan geschorst vanaf het tijdstip van kennisgeving aan de Associatieraad tot het tijdstip waarop een definitief besluit wordt genomen.

Artikel 12: Uitwisseling van informatie. Een transparantie bepaling die de correcte en uniforme toepassing en interpretatie van het protocol waarborgt. De partijen worden verzocht hun instanties ertoe aan te moedigen samen te werken om op vrijwillige grondslag overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning te sluiten.

Artikel 13: Geheimhouding. Een klassieke bepaling die voorkomt dat in het kader van dit protocol verkregen informatie openbaar wordt gemaakt.

Artikel 14: Beheer van het protocol. De Associatieraad is verantwoordelijk voor de goede werking van het protocol en kan taken delegeren overeenkomstig de desbetreffende bepalingen van de Europaovereenkomst.

Artikel 15: Technische samenwerking en bijstand. Bevestigt het beleid van de Gemeenschap inzake technische samenwerking en bijstand met het oog op de correcte tenuitvoerlegging van dit protocol.

Artikel 16: Overeenkomsten met andere landen. In dit artikel is bepaald dat, tenzij anders overeengekomen, de PEOA voor een partij niet de verplichting inhoudt in een derde land verrichte overeenstemmingsbeoordelingen te aanvaarden, zelfs indien de andere partij met dat derde land een overeenkomst inzake wederzijdse erkenning van de overeenstemmingsbeoordeling heeft gesloten.

Artikel 17: Inwerkingtreding. Dit is een standaardbepaling die de inwerkingtreding van de overeenkomst regelt.

Artikel 18: Status van het protocol. Hierin is bepaald dat de PEOA integrerend deel uitmaakt van de Europaovereenkomst.

1.1.2. Bijlagen bij het protocol

1.1.2.1. Bijlagen inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling

Hierna volgt een overzicht van de inhoud van de bijlagen, hun toepassingsgebied en, waar dienstig, een aantal andere aspecten. De Commissie heeft bij deze evaluatie rekening gehouden met de volgende elementen:

- a) de algemene verenigbaarheid met de doelstellingen van het communautair beleid op het gebied van de standaardisering, de certificatie en de overeenstemmingsbeoordeling voor de sectoren en industrieproducten waarop de overeenkomst betrekking heeft;
- b) de algemene verenigbaarheid met de doelstellingen van het beleid van de Gemeenschap wat de opheffing van de technische handelsbelemmeringen betreft.

De evaluatie van de verschillende sectoren wordt gevolgd door een algemene beoordeling van de voordelen van het protocol in punt 1.2.

Bijlagen betreffende veiligheid van elektrisch materiaal, elektromagnetische compatibiliteit, machines en g toestellen

Deze bijlagen inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling hebben betrekking op een aantal industrieproducten die volgens de „nieuwe aanpak”-richtlijnen in de desbetreffende sectoren aan overeenstemmingbeoordeling door een onafhankelijke derde zijn onderworpen. Al deze bijlagen hebben dezelfde structuur.

Het toepassingsgebied wordt bepaald door de desbetreffende communautaire en nationale wetgeving zoals deze in afdeling I van elke bijlage is vermeld. Afdeling II, die betrekking heeft op de met de aanmelding belaste autoriteiten, bevat een lijst van de autoriteiten in de lidstaten en Slovenië die verantwoordelijk zijn voor de aanwijzing van instanties. Afdeling III, betreffende aangemelde instanties, gaat over de bekendmaking van alle door de lidstaten en Slovenië aangemelde overeenstemmingsbeoordelingsinstanties. In Afdeling IV, inzake de specifieke regelingen, zijn de twee procedures voor de vrijwaringsclausule in verband met industrieproducten en geharmoniseerde normen vastgesteld.

1.1.2.2. Bijlagen inzake de wederzijdse erkenning van industrieproducten

Tot op heden is over dergelijke bijlagen nog niet onderhandeld. De PEOA bevat niettemin, evenals de Europaovereenkomst, de grondslagen voor de aanvaarding van dergelijke producten op dezelfde wijze als in de Europese Gemeenschap.

I.1.2.3. *Unilaterale verklaring*

Deze is aan de slotbepaling gehecht en als bijlage bij deze mededeling gevoegd.

Unilaterale verklaring van de Gemeenschap betreffende de deelname van vertegenwoordigers van Slovenië aan de comités. In deze verklaring wordt Slovenië uitgenodigd waarnemers te zenden naar de vergaderingen van de comités die zijn opgericht bij of waaraan wordt gerefereerd in de communautaire wetgeving die in de bijlagen is vermeld. Deze verklaring is gebaseerd op de beginselen van de mededeling van de Commissie betreffende de „deelname van kandidaat-lidstaten aan communautaire programma's, agentschappen en comités” ⁽¹⁾.

I.1.3. **Betrekkingen met de landen van de EVA/EER**

Overeenkomstig de algemene informatie- en overlegprocedures van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, inzonderheid protocol 12 daarvan, heeft de Commissie de lidstaten van de EVA/EER voortdurend op de hoogte gehouden van de gemaakte vorderingen en van het eindresultaat van de onderhandelingen. De lidstaten van de EVA/EER hebben onlangs onderhandelingen geopend over een gelijklopende overeenkomst inzake wederzijdse erkenning met Slovenië.

I.2. **ALGEMENE EVALUATIE**

De Commissie is van oordeel dat de voorgestelde PEOA in de pretoetredingsfase een aanvaardbaar pakket van voordelen biedt aan alle partijen. De Gemeenschap heeft in alle sectoren daadwerkelijke markttoegang verkregen, in die zin dat zij toegang heeft tot alle verplichte procedures van de andere partij. De PEOA bevestigt dat Slovenië de wetgeving van de Gemeenschap in de desbetreffende sectoren grotendeels heeft overgenomen. Deze PEOA biedt voordelen op zowel politiek als economisch vlak.

Het protocol geeft exporteurs in de Gemeenschap desgewenst de mogelijkheid hun industrieproducten voorafgaand aan de uitvoer overeenkomstig dezelfde (geharmoniseerde) voorschriften te testen en te certificeren en deze producten vervolgens in de andere partij in de handel te brengen zonder dat nog verdere overeenstemmingsbeoordelingen dienen plaats te vinden. De certificatieprocedures dienen voor beide markten slechts eenmaal te worden verricht overeenkomstig dezelfde geharmoniseerde voorschriften en normen. De erkenning van deze certificatie maakt besparingen mogelijk en stimuleert de uitvoer. Het Europese bedrijfsleven werd hierover geraadpleegd en heeft het protocol zijn volledige steun toegezegd.

De betrokken sectoren van de industrie, die het protocol ondersteunen, hebben de kosten of de tijd die met de overeenstemmingsbeoordeling van hun industrieproducten in Slovenië gepaard gaan niet steeds kunnen kwantificeren. De besparingen in tijd en kosten en de betere afzetmogelijkheden die dit protocol met zich brengt, konden derhalve nog niet in alle gevallen nauwkeurig worden bepaald. Dit zal wellicht pas mogelijk zijn wanneer het protocol enige tijd van toepassing is. Volgens een ruwe schatting ⁽²⁾ zal dit protocol een kostenbesparing van ongeveer 26 miljoen EUR voor de Europese exporterende industrie en ongeveer 13 miljoen EUR voor de Sloveense exporteurs mogelijk maken, waarvan een gedeelte de Europese importeurs en consumenten ten goede zal komen.

Cijfers betreffende het handelsverkeer tussen de EG en Slovenië zijn ter informatie bijgevoegd. In 2000 vertoonde de algemene handelsbalans voor de sectoren waarop dit protocol betrekking heeft een handelsoverschot van ongeveer 512 miljoen euro voor de Europese Unie. In de sector van het elektrisch materiaal heeft Slovenië evenwel een handelsoverschot met de Gemeenschap. De verwachting is dat het handelsverkeer verder zal toenemen wanneer de PEOA van toepassing wordt.

De meeste voordelen, zoals een snellere markttoegang, een betere voorspelbaarheid, minder protectionisme, harmonisatie van de systemen, zijn evenwel niet kwantificeerbaar. Zeker is dat elke overeenkomst, wat de overeenstemmingsbeoordeling betreft, beide partijen in gelijke mate toegang verschaft tot de markt van de andere partij.

⁽¹⁾ Punt 4.2.b). COM(1999) 710 def. van 20.12.1999.

⁽²⁾ Op basis van de werkhypothese dat de certificatiekosten en aanverwante kosten gemiddeld ongeveer 1,5 % van de aan het handelsverkeer verbonden kosten vertegenwoordigen.

Deze voordelen wegen ruimschoots op tegen de middelen die de Commissie beschikbaar zal moeten stellen voor het beheer van het protocol. Deze worden geraamd op 0,8 personen per jaar, te vermeerderen met reiskosten en andere uitgaven voor vergaderingen en andere activiteiten zoals de publicatie van handleidingen.

De PEOA zal de markt van de Gemeenschap toegankelijker maken voor exporteurs in Slovenië. Bovendien zal dit land politieke goodwill ontvangen omdat het zijn wetgeving heeft aangepast. Slovenië beschouwt de PEOA als een instrument om zijn industriële betrekkingen met de EU te versterken en bepaalde sectoren reeds voor de toetreding volledig in de interne markt te integreren.

II. DE ONTWERP-BESLUITEN VAN DE RAAD

Aan dit document is een voorstel voor twee besluiten van de Raad gehecht. Beide zijn vergelijkbaar met de voorstellen van de Commissie voor eerdere besluiten van de Raad inzake de ondertekening namens de Gemeenschap en de sluiting van PEOA's met Hongarije en Tsjechië⁽¹⁾.

Het eerste voorstel betreft de ondertekening van het protocol. Slovenië verlangt dat dit protocol door ondertekening wordt goedgekeurd. Voorgesteld wordt derhalve dat de voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon aan te wijzen die gemachtigd is dit protocol namens de Gemeenschap te ondertekenen, onder voorbehoud van de latere sluiting op basis van de artikelen 133 en 300 van het Verdrag.

Het voorstel voor een tweede besluit houdt verband met de goedkeuring van de PEOA. Het verdient, wat dit betreft, aanbeveling dat de Raad, naar analogie van eerdere besluiten van de Raad in verband met de sluiting van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning, een passende communautaire procedure voor de tenuitvoerlegging en het beheer van het protocol vaststelt.

In het bijzonder is het wenselijk dat de Raad, in overleg met het door de Raad ingestelde bijzonder comité, de Commissie de nodige bevoegdheden verleent voor het beheer en de tenuitvoerlegging van het protocol. Voorts dient de Raad de Commissie, die handelt in overleg met het bijzonder comité, de nodige bevoegdheden te verlenen om in bepaalde gevallen het standpunt van de Gemeenschap in de Associatieraad of, in voorkomend geval, het Associatiecomité ten aanzien van dit protocol te bepalen.

In alle andere gevallen wordt het standpunt van de Gemeenschap ten aanzien van dit protocol vastgesteld door de Raad, die met een gekwalificeerde meerderheid een besluit neemt op basis van een voorstel van de Commissie.

De Commissie stelt de Raad derhalve voor zijn goedkeuring te hechten aan de bijgaande besluiten inzake de ondertekening en de sluiting van de PEOA.

⁽¹⁾ Voor Tsjechië Besluit 2001/365/EG van de Raad van 4 april 2001 (PB L 135 van 17.5.2002, blz. 1). Voor Hongarije Besluit 2001/366/EG van de Raad van 4 april 2001 (PB L 135 van 17.5.2002, blz. 35).

Handelsverkeer EU-Slovenië — Bijlage bij de toelichting voor de Raad (1 000 EUR)

	1999				2000				2001			
	Invoer	Uitvoer	Saldo	Totaal	Invoer	Uitvoer	Saldo	Totaal	Invoer	Uitvoer	Saldo	Totaal
Elektrisch materiaal	586 880,86	561 083,40	- 25 797,46	1 147 964,26	732 323,91	740 151,09	7 827,18	1 472 475,00	760 190,75	707 464,29	- 52 726,46	1 467 655,04
Machines	468 921,46	928 413,94	459 492,48	1 397 335,40	535 076,30	1 048 519,86	513 443,56	1 583 596,16	578 559,43	1 143 320,52	564 761,09	1 721 879,95
Gastoestellen	2 435,57	5 462,93	3 027,36	7 898,50	2 759,42	5 410,99	2 651,57	8 170,41	3 970,57	4 539,76	569,19	8 510,33
Totaal	1 058 237,89	1 494 960,27	436 722,38	2 553 198,16	1 270 159,63	1 794 081,94	523 922,31	3 064 241,57	1 342 720,75	1 855 324,57	512 603,82	3 198 045,32

Bron: Comext/Eurostat. Gegevens uitgetrokken op 19 april 2002 en gecompileerd door de eenheid F2 van DG TRADE.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 133, in samenhang met artikel 300, lid 2, eerste alinea, eerste zin,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds⁽¹⁾, is op 1 februari 1999 in werking getreden.
- (2) In artikel 76 van de Europaovereenkomst is bepaald dat de samenwerking op het gebied van de normalisatie en de overeenstemmingsbeoordeling moet leiden tot de sluiting van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning.

(3) Over het protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst werd door de Commissie namens de Gemeenschap onderhandeld.

(4) Het protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst, dat op 30 april 2002 te Brussel werd geparafeerd, dient te worden ondertekend onder voorbehoud van de mogelijke sluiting op een latere datum,

BESLUIT:

Enig artikel

De voorzitter van de Raad wordt gemachtigd de persoon aan te wijzen die gemachtigd is, onder voorbehoud van de mogelijke sluiting op een latere datum, het protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst met de Republiek Slovenië namens de Gemeenschap te ondertekenen.

⁽¹⁾ PB L 51 van 26.2.1999, blz. 3.

Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van een Aanvullend Protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds

(2002/C 291 E/17)

COM(2002) 432 def. — 2002/0195(ACC)

(Door de Commissie ingediend op 29 juli 2002)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

missie namens de Gemeenschap ondertekend en moet worden goedgekeurd.

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 133, in samenhang met artikel 300, lid 2, eerste alinea, eerste zin, lid 3 en lid 4,

(7) De Associatieraad is belast met bepaalde uitvoeringstaken en heeft met name de bevoegdheid de bijlagen bij het protocol te wijzigen.

Gezien het voorstel van de Commissie,

(8) Teneinde de goede werking van het protocol te waarborgen, dienen passende interne procedures tot stand te worden gebracht.

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds ⁽¹⁾, is op 1 februari 1999 in werking getreden.

(9) De Commissie dient te worden gemachtigd bepaalde technische wijzigingen in het protocol aan te brengen en bepaalde uitvoeringsbesluiten te nemen,

(2) In artikel 76, lid 2, van de Europaovereenkomst is bepaald dat de samenwerking op het gebied van de normalisatie en de overeenstemmingsbeoordeling moet leiden tot de sluiting van overeenkomsten inzake wederzijdse erkenning.

BESLUIT:

Artikel 1

(3) In artikel 114, lid 2, van de Europaovereenkomst is bepaald dat de Associatieraad bevoegdheden mag delegeren aan het Associatiecomité.

Het protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst met de Republiek Slovenië (hierna „het protocol” genoemd) evenals de aan de slotbepaling daarvan gehechte verklaring worden namens de Europese Gemeenschap goedgekeurd.

(4) Artikel 2 van Besluit 1999/144/EG, EGKS, Euratom van de Raad en de Commissie van 21 december 1998 betreffende de sluiting van de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds ⁽²⁾, voorziet in procedures voor de besluitvorming in de Gemeenschap en voor de verwoording van het standpunt van de Gemeenschap in de Associatieraad en het Associatiecomité.

De tekst van het protocol en van de verklaring die als bijlage bij de slotbepaling daarvan is gevoegd, zijn aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

(5) In artikel 14 van Besluit nr. 1/1999 van de Associatieraad tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds, van 22 februari 1999 betreffende zijn reglement van orde ⁽³⁾, is bepaald dat het Associatiecomité subcomités of werkgroepen mag oprichten om het bij de uitvoering van zijn taken bij te staan.

De diplomatieke nota bedoeld in artikel 17 van het protocol ⁽⁴⁾ wordt door de voorzitter van de Raad namens de Europese Gemeenschap verzonden.

Artikel 3

(6) Het ontwerpprotocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst is op [...] 2002] te Brussel door de Com-

1. De Commissie, na overleg met het door de Raad aangevoerd bijzonder comité:

a) verricht de aanmelding, de erkenning, de schorsing en de intrekking van instanties en de benoeming van gezamenlijke teams van deskundigen overeenkomstig artikel 10, artikel 11 en artikel 14, onder c), van het protocol;

⁽¹⁾ PB L 51 van 26.2.1999, blz. 3.

⁽²⁾ PB L 51 van 2.2.1999, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 96 van 10.4.1999, blz. 13.

⁽⁴⁾ De datum van inwerkingtreding van het Protocol wordt door het secretariaat-generaal van de Raad in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* bekendgemaakt.

- b) voert overleg, zorgt voor de uitwisseling van informatie, dient verzoeken om controles en tot deelname aan controles in overeenkomstig artikel 3, artikel 12 en artikel 14, onder d) en e), en de afdelingen III en IV van de bijlagen bij het protocol inzake veiligheid van elektrisch materiaal, elektromagnetische compatibiliteit, machines en gastoestellen.
- c) beantwoordt, indien nodig, verzoeken overeenkomstig artikel 11 en de afdelingen III en IV van de bijlagen bij het protocol inzake veiligheid van elektrisch materiaal, elektromagnetische compatibiliteit, machines en gastoestellen.
2. Het standpunt dat de Gemeenschap ten aanzien van de onderstaande onderwerpen inneemt in de Associatieraad en, waar van toepassing, in het Associatiecomité, wordt vastgesteld door de Commissie na raadpleging van het bijzonder comité bedoeld in lid 1 van dit artikel:
- a) wijziging van de bijlagen overeenkomstig artikel 14, onder a), van het protocol;
- b) toevoeging van nieuwe bijlagen overeenkomstig artikel 14, onder b), van het protocol;
- c) besluiten inzake meningsverschillen over de resultaten van controles en volledige of gedeeltelijke schorsingen van aangemelde instanties overeenkomstig artikel 11, tweede en derde alinea, van het protocol;
- d) maatregelen ter uitvoering van de vrijwaringsclausules in afdeling IV van de bijlagen bij het protocol inzake veiligheid van elektrisch materiaal, elektromagnetische compatibiliteit, machines en gastoestellen;
- e) maatregelen betreffende de verificatie, de schorsing of het uit de handel nemen van industrieproducten waarvoor overeenkomstig artikel 4 van het protocol de wederzijdse aanvaarding van kracht is.
3. In alle andere gevallen wordt het standpunt van de Gemeenschap ten aanzien van dit protocol in de Associatieraad en, waar van toepassing, in het Associatiecomité, met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen door de Raad vastgesteld op basis van een voorstel van de Commissie.
-

PROTOCOL

inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten bij de Europaovereenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slovenië, anderzijds (PEOA)

DE EUROPESE GEMEENSCHAP EN DE REPUBLIEK SLOVENIË, hierna „de partijen” genoemd,

Overwegende dat de Republiek Slovenië om toetreding tot de Europese Unie heeft verzocht en dat aan dit lidmaatschap de voorwaarde is verbonden dat de Republiek Slovenië het acquis van de Europese Gemeenschap daadwerkelijk ten uitvoer legt,

Overwegende dat de geleidelijke overname en implementatie van het gemeenschapsrecht door de Republiek Slovenië het mogelijk maakt bepaalde voordelen van de interne markt tot dit land uit te breiden en de goede werking daarvan in bepaalde sectoren reeds voor de toetreding veilig te stellen,

Overwegende dat in de sectoren waarop dit protocol betrekking heeft, het gemeenschapsrecht grotendeels in de nationale wetgeving van Slovenië wordt getransponeerd,

Overwegende dat beide partijen het beginsel van het vrije verkeer van goederen onderschrijven en overtuigd zijn van de noodzaak de kwaliteit van de producten veilig te stellen ter bescherming van de gezondheid en de veiligheid van hun burgers en van het milieu, onder meer door wederzijdse technische bijstand en andere vormen van onderlinge samenwerking,

Wensende een protocol inzake overeenstemmingsbeoordeling en de aanvaarding van industrieproducten (hierna „het protocol” genoemd) bij de Europaovereenkomst te sluiten, dat voorziet in de wederzijdse aanvaarding van industrieproducten die voldoen aan de voorwaarden om in een van de partijen legaal in de handel te worden gebracht en in de wederzijdse erkenning van de resultaten van overeenstemmingsbeoordelingsprocedures voor industrieproducten die aan de communautaire of nationale wetgeving onderworpen zijn; zich ervan bewust dat artikel 76 van de Europaovereenkomst in de mogelijkheid tot sluiting, indien nodig, van een overeenkomst inzake wederzijdse erkenning voorziet.

Wijzende op de nauwe betrekkingen tussen de Europese Gemeenschap en IJsland, Liechtenstein en Noorwegen als gevolg van de Overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, die de sluiting van een met dit protocol overeenstemmende, parallelle overeenkomst inzake overeenstemmingsbeoordeling tussen de Republiek Slovenië en deze landen wenselijk maken;

Gelet op hun status als overeenkomstsluitende partij bij de overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie en zich in het bijzonder bewust van hun verplichtingen krachtens de in het kader van de Wereldhandelsorganisatie gesloten overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Artikel 1

Doel

Dit protocol heeft ten doel de opheffing van technische belemmeringen voor de handel in industrieproducten door de partijen te vereenvoudigen. De Republiek Slovenië zal te dien einde geleidelijk de vereiste, met het gemeenschapsrecht overeenstemmende nationale wetgeving goedkeuren en ten uitvoer leggen.

Dit protocol voorziet in:

1. wederzijdse aanvaarding van de in de bijlagen inzake „wederzijdse aanvaarding van industrieproducten” vermelde industrieproducten die voldoen aan de voorwaarden om in een van de partijen legaal in de handel te worden gebracht;

2. wederzijdse erkenning van de resultaten van overeenstemmingsbeoordelingsprocedures voor industrieproducten die zijn onderworpen aan de communautaire wetgeving en de overeenkomstige nationale wetgeving van Slovenië, die beide in de bijlagen inzake wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling zijn vermeld.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van dit protocol wordt verstaan onder:

- „industrieproducten”: de producten bedoeld in artikel 9 en protocol 2 van de Europaovereenkomst;

- „communautaire wetgeving”: de rechtsvoorschriften en uitvoeringsbepalingen van de Europese Gemeenschap, zoals deze door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen worden geïnterpreteerd, die op een bepaalde situatie, een bepaald risico of een bepaalde categorie industrieproducten van toepassing zijn;
- „nationale wetgeving”: de rechtsvoorschriften en uitvoeringsbepalingen door middel waarvan de Republiek Slovenië de communautaire wetgeving implementeert die op een bepaalde situatie, een bepaald risico of een bepaalde categorie industrieproducten van toepassing is.

De in dit protocol gebruikte termen hebben de betekenis die daaraan is verleend in de communautaire wetgeving en in de nationale wetgeving van Slovenië.

Artikel 3

Aanpassing van de wetgeving

Voor de toepassing van dit protocol verbindt de Republiek Slovenië zich ertoe in overleg met de Europese Commissie passende maatregelen te nemen om de implementatie van de communautaire wetgeving te handhaven of te voltooien, in het bijzonder op het gebied van de standaardisering, de metrologie, de erkenning, de overeenstemmingsbeoordeling, het markttoezicht, de algemene productveiligheid en de aansprakelijkheid van de producent.

Artikel 4

Wederzijdse aanvaarding van industrieproducten

De partijen komen overeen dat, ten behoeve van de wederzijdse aanvaarding, de in de bijlagen inzake „wederzijdse aanvaarding van industrieproducten” vermelde industrieproducten die voldoen aan de voorwaarden om in een partij legaal in de handel te worden gebracht, zonder verdere beperking in de andere partij in de handel mogen worden gebracht. Dit geldt onverminderd het bepaalde in artikel 36 van de Europaovereenkomst.

Artikel 5

Wederzijdse erkenning van de resultaten van overeenstemmingsbeoordelingsprocedures

De partijen komen overeen de resultaten van overeenstemmingsbeoordelingsprocedures te erkennen die zijn verricht overeenkomstig de in de bijlagen inzake „wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling” vermelde bepalingen van de communautaire of de nationale wetgeving. De partijen aanvaarden deze overeenstemming zonder te verlangen dat procedures worden herhaald en verbinden zich ertoe geen aanvullende eisen te stellen.

Artikel 6

Vrijwaringsclausule

Wanneer een partij van oordeel is dat een uit hoofde van dit protocol op haar grondgebied in de handel gebracht industrie-

product dat wordt gebruikt voor het doel waarvoor het bestemd is, de veiligheid of de gezondheid van consumenten of andere personen in gevaar kan brengen of anderszins aanleiding geeft tot legitieme bezwaren uit hoofde van de wettelijke bepalingen die in de bijlagen zijn vermeld, kan zij passende maatregelen treffen om dit product uit de handel te nemen, te verbieden dat het in de handel wordt gebracht of in dienst of in gebruik wordt genomen, dan wel om het vrije verkeer ervan te beperken. De in dergelijke gevallen toe te passen procedure is in de bijlagen omschreven.

Artikel 7

Uitbreiding van het toepassingsgebied

Naarmate de Republiek Slovenië aanvullende nationale wetgeving vaststelt en implementeert waarin de communautaire wetgeving is overgenomen, kunnen de partijen volgens de in artikel 14 omschreven procedure de bijlagen wijzigen of in onderling overleg nieuwe bijlagen vaststellen.

Artikel 8

Oorsprong

De bepalingen van dit protocol zijn van toepassing op industrieproducten, ongeacht hun oorsprong.

Artikel 9

Verplichtingen van de partijen wat hun autoriteiten en instanties betreft

De partijen dragen zorg dat de onder hun jurisdictie vallende autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de daadwerkelijke implementatie van de communautaire en de nationale wetgeving, deze zonder onderbreking toepassen. Tevens dienen zij erop toe te zien dat deze autoriteiten in voorkomend geval in staat zijn instanties aan te melden, aanmeldingen te schorsen, schorsingen in te trekken en aanmeldingen ongedaan te maken, ervoor te zorgen dat industrieproducten aan de bepalingen van de communautaire of de nationale wetgeving voldoen of te eisen dat zij uit de handel worden genomen.

De partijen dragen zorg dat instanties die onder hun jurisdictie zijn aangemeld om de overeenstemming te beoordelen overeenkomstig de in de bijlagen vermelde bepalingen van de communautaire of de nationale wetgeving, voortdurend aan deze bepalingen voldoen. Zij nemen bovendien alle noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat deze instanties de nodige deskundigheid bezitten voor het uitvoeren van de taken waarvoor zij zijn aangemeld.

Artikel 10

Aangemelde instanties

In een eerste stadium zijn de voor de toepassing van dit protocol aangemelde instanties die welke zijn opgenomen in de lijsten die de Republiek Slovenië en de Europese Gemeenschap hebben uitgewisseld voor de voltooiing van de voor de inwerkingtreding van dit protocol vereiste procedures.

Daarna geschiedt de aanmelding van instanties voor het beoordelen van de overeenstemming overeenkomstig de in de bijlagen vermelde bepalingen van de communautaire of de nationale wetgeving als volgt:

- a) een partij deelt een aanmelding schriftelijk aan de andere partij mede;
- b) indien de andere partij de aanmelding aanvaardt en deze aanvaarding schriftelijk bevestigt, wordt de betrokken instantie als aangemeld beschouwd en is zij vanaf die datum bevoegd voor het beoordelen van de overeenstemming overeenkomstig het bepaalde in de bijlagen.

Indien een partij besluit een onder haar jurisdictie vallende aangemelde instantie te schrappen, stelt zij de andere partij daarvan schriftelijk in kennis. De betrokken instantie beëindigt haar overeenstemmingsbeoordelingen overeenkomstig het bepaalde in de bijlagen uiterlijk met ingang van de datum waarop zij is geschrapt. Voor die datum verrichte overeenstemmingsbeoordelingen blijven evenwel geldig, tenzij de Associatieraad een andersluidende beslissing neemt.

Artikel 11

Verificatie van aangemelde instanties

Elke partij kan de andere partij verzoeken de technische deskundigheid en de naleving van de voorschriften door een onder haar jurisdictie vallende aangemelde instantie te verifiëren. Dergelijke verzoeken worden met redenen omkleed teneinde de voor de aanmelding verantwoordelijke partij in staat te stellen de gevraagde verificatie te verrichten en de andere partij daarvan ten spoedigste verslag te doen. De partijen kunnen de betrokken instantie eveneens aan een gezamenlijk onderzoek onderwerpen in samenwerking met de ter zake bevoegde autoriteiten. Te dien einde zien de partijen erop toe dat de onder hun jurisdictie vallende instanties hun volledige medewerking verlenen. De partijen nemen alle noodzakelijke maatregelen en maken gebruik van alle hun ter beschikking staande middelen om een oplossing te vinden voor alle problemen die zich voordoen.

Indien de problemen niet naar tevredenheid van beide partijen worden opgelost, stellen deze de voorzitter van de Associatieraad daarvan met opgave van redenen in kennis. De Associatieraad kan passende maatregelen nemen.

Behoudens andersluidende beslissing van de Associatieraad en tot het tijdstip waarop de Associatieraad deze andersluidende beslissing neemt, worden de aanmelding van de betrokken instantie en de erkenning van haar deskundigheid voor het beoordelen van de overeenstemming overeenkomstig de in de bijlagen vermelde bepalingen van de communautaire of nationale wetgeving geheel of ten dele geschorst met ingang van de datum waarop het meningsverschil tussen de partijen de voorzitter van de Associatieraad ter kennis is gebracht.

Artikel 12

Uitwisseling van informatie en samenwerking

Met het oog op de correcte en uniforme toepassing en interpretatie van dit protocol zullen de partijen, evenals hun autoriteiten en aangemelde instanties:

- a) alle relevante informatie uitwisselen in verband met de implementatie van de wetgeving en de jurisprudentie, met inbegrip van, in het bijzonder, de procedure voor het toezicht op de naleving van de voorschriften door aangemelde instanties;
- b) in voorkomend geval deelnemen in de desbetreffende informatie- en coördinatiemechanismen en andere aanverwante activiteiten van de partijen;
- c) hun instanties er toe aanmoedigen samen te werken om op vrijwillige grondslag regelingen inzake wederzijdse erkenning tot stand te brengen.

Artikel 13

Geheimhouding

Vertegenwoordigers, deskundigen en andere medewerkers van de partijen zijn gehouden, ook na de beëindiging van hun werkzaamheden, geen krachtens dit protocol verkregen, onder het beroepsgeheim vallende informatie openbaar te maken. Deze informatie mag uitsluitend worden gebruikt voor de doeleinden van dit protocol.

Artikel 14

Beheer van het protocol

De verantwoordelijkheid voor de correcte toepassing van dit protocol berust overeenkomstig artikel 110 van de Europaovereenkomst bij de Associatieraad die gemachtigd is beslissingen te nemen betreffende:

- a) wijzigingen van de bijlagen;
- b) de toevoeging van nieuwe bijlagen;
- c) de aanwijzing van een of meer gemengde groepen van deskundigen die tot taak hebben de technische deskundigheid van een aangemelde instantie en de naleving van de voorschriften door deze instantie te verifiëren;
- d) de uitwisseling van informatie betreffende voorgestelde en feitelijke wijzigingen van de in de bijlage vermelde bepalingen van de communautaire en de nationale wetgeving;
- e) het onderzoek van nieuwe of aanvullende overeenstemmingsbeoordelingsprocedures voor een sector waarop een bijlage betrekking heeft;
- f) het oplossen van alle problemen in verband met de toepassing van dit protocol.

De Associatieraad kan de vorengenoemde taken waarin dit protocol voorziet delegeren overeenkomstig artikel 114, lid 2, van de Europaovereenkomst.

*Artikel 15***Technische samenwerking en bijstand**

De Europese Gemeenschap kan de Republiek Slovenië indien nodig technische medewerking en bijstand verlenen voor de correcte implementatie en toepassing van dit protocol.

*Artikel 16***Overeenkomsten met andere landen**

Overeenkomsten inzake overeenstemmingsbeoordeling die door een partij zijn gesloten met een land dat geen partij is bij dit protocol houden voor de andere partij geenszins de verplichting in de resultaten van de in dat derde land verrichte overeenstemmingsbeoordelingen te aanvaarden, behoudens uitdrukkelijk akkoord tussen de partijen in de Associatieraad.

*Artikel 17***Inwerkingtreding**

Dit protocol treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand volgende op de datum waarop de partijen diplomatieke nota's hebben uitgewisseld waarin zij de voltooiing van hun respectieve procedures voor de inwerkingtreding van het protocol bevestigen.

*Artikel 18***Status van het protocol**

Dit protocol maakt integrerend deel uit van de Europaovereenkomst.

Dit protocol wordt gesteld in twee originelen in de Sloveense, de Deense, de Duitse, de Griekse, de Finse, de Franse, de Engelse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese, de Spaanse en de Zweedse taal, zijnde alle talen gelijkelijk authentiek.

BIJLAGE

inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling

VEILIGHEID VAN ELEKTRISCH MATERIAAL

AFDELING I

COMMUNAUTAIRE EN NATIONALE WETGEVING

Communautaire wetgeving: Richtlijn 73/23/EEG van de Raad van 19 februari 1973 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der lidstaten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (PB L 77 van 26.3.1973, blz. 29), laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 93/68/EEG van 22 juli 1993 (PB L 220 van 30.8.1993, blz. 1).

Nationale wetgeving: Besluit betreffende elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (Uradni list RS, št. 53/00, str. 7013 in št. 27/02, str. 2245).

AFDELING II

MET DE AANMELDING BELASTE AUTORITEITEN**Europese Gemeenschap:**

België:	Ministerie van Economische Zaken.
Denemarken:	Økonomi- og Erhvervsministeriet, Elektricetsrådet.
Duitsland:	Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung.
Griekenland:	(Ministerie van Ontwikkeling. Algemeen Secretariaat voor de Industrie).
Spanje:	Ministerio de Ciencia y Tecnología.
Frankrijk:	Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie Direction générale de l'industrie, des technologies de l'information et des postes (DiGITIP) — SQUALPI.
Ierland:	Department of Enterprise and Employment.

Italië:	Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato.
Luxemburg:	Ministère de l'économie — Service de l'énergie de l'état. Ministère du Travail (Inspection du travail et des mines).
Nederland:	Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (consumptiegoederen). Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (overige goederen).
Oostenrijk:	Bundesministerium für wirtschaftliche Angelegenheiten und Arbeit.
Portugal:	Onder toezicht van de Portugese overheid: Instituto Português da Qualidade.
Finland:	Kauppa ja teollisuusministeriö/Handels och industriministeriet.
Zweden:	Onder toezicht van de Zweedse overheid: Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC).
Verenigd Koninkrijk:	Department of Trade and Industry.

Slovenië: Ministrstvo za gospodarstvo

AFDELING III

AANGEMELDE INSTANTIES

Europese Gemeenschap:

Instanties die door de lidstaten van de Europese Gemeenschap zijn aangemeld overeenkomstig de in afdeling I vermelde communautaire wetgeving en die Slovenië ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

Slovenië:

Instanties die door Slovenië zijn gemachtigd overeenkomstig de in afdeling I vermelde wetgeving van Slovenië en die de Europese Gemeenschap ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

AFDELING IV

SPECIFIEKE REGELINGEN

Vrijwaringsclausules

A. Vrijwaringsclausule betreffende industrieproducten

1. Wanneer een partij overeenkomstig het bepaalde in de onderhavige bijlage een maatregel neemt die de toegang tot haar markt verbiedt voor industrieproducten die van de CE-markering zijn voorzien, stelt zij de andere partij onmiddellijk daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen van haar besluit en van de wijze waarop werd vastgesteld dat de betrokken producten niet aan de voorschriften voldoen.
2. De partijen onderzoeken de zaak en de overgelegde bewijsstukken en brengen hun bevindingen ter kennis van de andere partij.
3. Indien de partijen overeenstemming bereiken, nemen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.
4. Indien de partijen geen overeenstemming bereiken, wordt de zaak voorgelegd aan de Associatieraad, die een deskundig onderzoek kan gelasten.
5. Wanneer de Associatieraad vaststelt dat de maatregel:
  - a) niet gerechtvaardigd is, trekken de bevoegde autoriteiten van de partij die de maatregel heeft genomen deze in;

- b) gerechtvaardigd is, nemen de partijen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.

B. *Vrijwaringsclausule betreffende geharmoniseerde normen*

1. Wanneer de Republiek Slovenië van oordeel is dat een geharmoniseerde norm waaraan de in deze bijlage vermelde wetgeving refereert, niet aan de basisvoorschriften van deze wetgeving voldoet, stelt dit land de Associatieraad daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen waarom het deze mening is toegedaan.
2. De Associatieraad onderzoekt de zaak en kan de Europese Gemeenschap verzoeken de procedure toe te passen waarin de in de onderhavige bijlage vermelde communautaire wetgeving voorziet.
3. De Europese Gemeenschap houdt de Associatieraad en de andere partij op de hoogte van het verloop van deze procedure.
4. Het resultaat van de procedure wordt de andere partij ter kennis gebracht.

BIJLAGE

inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling

ELEKTROMAGNETISCHE COMPATIBILITEIT

AFDELING I

COMMUNAUTAIRE EN NATIONALE WETGEVING

Communautaire wetgeving: Richtlijn 89/336/EEG van de Raad van 3 mei 1989 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit (PB L 139 van 23.5.1989, blz. 19), laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 93/68/EEG van de Raad van 22 juli 1993 (PB L 220 van 30.8.1993, blz. 1).

Nationale wetgeving: Verordening betreffende elektromagnetische compatibiliteit (Uradni list RS, št. 84/01, str. 8498 in 32/02, str. 2875).

AFDELING II

MET DE AANMELDING BELASTE AUTORITEITEN

Europese Gemeenschap:

België:	Ministerie van Economische Zaken.
Denemarken:	Telestyrelsen.
Duitsland:	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie.
Griekenland:	(Ministerie van Ontwikkeling. Algemeen Secretariaat voor de Industrie).
Spanje:	Ministerio de Ciencia y Tecnología.
Frankrijk:	Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie. Direction générale de l'industrie, des Technologies de l'Information et des postes (DiGITIP) — SQUALPI.
Ierland:	Department of Enterprise and Employment.
Italië:	Ministero dell' Industria, del Commercio e dell' Artigianato.
Luxemburg:	Ministère de l'économie — Service de l'énergie de l'état.
Nederland:	Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Oostenrijk:	Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit.
Portugal:	Onder toezicht van de Portugese overheid: Instituto Português da Qualidade. Ministério do Equipamento Social. Instituto das Comunicações de Portugal.
Finland:	Kauppa ja teollisuusministeriö/Handels och industriministeriet. Voor EMC-aspecten van telecommunicatie- en radioapparatuur: Liikenne-javiestintäministeriö/Kommunikationsministeriet.
Zweden:	Onder toezicht van de Zweedse overheid: Styrelsen för ackreditering och teknisk kontrol (SWEDAC).
Verenigd Koninkrijk:	Department of Trade and Industry.
Slovenië:	Ministrstvo za gospodarstvo

AFDELING III

AANGEMELDE INSTANTIES**Europese Gemeenschap:**

Instanties die door de lidstaten van de Europese Gemeenschap zijn aangemeld overeenkomstig de in afdeling I vermelde communautaire wetgeving en die Slovenië ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

Slovenië:

Instanties die door Slovenië zijn gemachtigd overeenkomstig de in afdeling I vermelde wetgeving van Slovenië en die de Europese Gemeenschap ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

AFDELING IV

SPECIFIEKE REGELINGEN**Vrijwaringsclausules***A. Vrijwaringsclausule betreffende industrieproducten*

1. Wanneer een partij overeenkomstig het bepaalde in de onderhavige bijlage een maatregel neemt die de toegang tot haar markt verbiedt voor industrieproducten die van de CE-markering zijn voorzien, stelt zij de andere partij onmiddellijk daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen van haar besluit en van de wijze waarop werd vastgesteld dat de betrokken producten niet aan de voorschriften voldoen.
2. De partijen onderzoeken de zaak en de overgelegde bewijsstukken en brengen hun bevindingen ter kennis van de andere partij.
3. Indien de partijen overeenstemming bereiken, nemen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.
4. Indien de partijen geen overeenstemming bereiken, wordt de zaak voorgelegd aan de Associatieraad, die een deskundig onderzoek kan gelasten.
5. Wanneer de Associatieraad vaststelt dat de maatregel:
  - a) niet gerechtvaardigd is, trekken de bevoegde autoriteiten van de partij die de maatregel heeft genomen deze in;
  - b) gerechtvaardigd is, nemen de partijen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.

B. Vrijwaringsclausule betreffende geharmoniseerde normen

1. Wanneer de Republiek Slovenië van oordeel is dat een geharmoniseerde norm waaraan de in deze bijlage vermelde wetgeving refereert, niet aan de basisvoorschriften van deze wetgeving voldoet, stelt dit land de Associatieraad daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen waarom het deze mening is toegedaan.
2. De Associatieraad onderzoekt de zaak en kan de Europese Gemeenschap verzoeken de procedure toe te passen waarin de in de onderhavige bijlage vermelde communautaire wetgeving voorziet.
3. De Europese Gemeenschap houdt de Associatieraad en de andere partij op de hoogte van het verloop van deze procedure.
4. Het resultaat van de procedure wordt de andere partij ter kennis gebracht.

BIJLAGE*inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling***MACHINES****AFDELING I****COMMUNAUTAIRE EN NATIONALE WETGEVING**

Communautaire wetgeving: Richtlijn 98/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten betreffende machines (PB L 207 van 23.7.1998, blz. 1), gewijzigd bij Richtlijn 98/79/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 1998 (PB L 331 van 7.12.1998, blz. 1).

Nationale wetgeving: Besluit inzake de veiligheid van machines (Uradni list RS, št. 52/00, str. 6955 in št. 57/00, str. 7519).

AFDELING II**MET DE AANMELDING BELASTE AUTORITEITEN****Europese Gemeenschap:**

België:	Ministerie van Economische Zaken.
Denemarken:	Direktoratet for Arbejdstilsynet.
Duitsland:	Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung.
Griekenland:	(Ministerie van Ontwikkeling. Algemeen Secretariaat voor de Industrie).
Spanje:	Ministerio de Ciencia y Tecnología.
Frankrijk:	Ministère de l'Emploi et de la Solidarité, Direction des relations du travail, Bureau CT 5.
Ierland:	Department of Enterprise and Employment.
Italië:	Ministero dell' Industria, del Commercio e dell' Artigianato.
Luxemburg:	Ministère du travail (Inspection du travail et des mines).
Nederland:	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Oostenrijk:	Bundesministerium für wirtschaftliche Angelegenheiten und Arbeit.
Portugal:	Onder toezicht van de Portugese overheid: Instituto Português da Qualidade.
Finland:	Sosiaali-ja terveystieteistö/Social-och hälsöförvaltningsministeriet.

Zweden: Onder toezicht van de Zweedse autoriteiten:
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC).

Verenigd Koninkrijk: Department of Trade and Industry.

Slovenië: Ministrstvo za gospodarstvo

AFDELING III

AANGEMELDE INSTANTIES

Europese Gemeenschap:

Instanties die door de lidstaten van de Europese Gemeenschap zijn aangemeld overeenkomstig de in afdeling I vermelde communautaire wetgeving en die Slovenië ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

Slovenië:

Instanties die door Slovenië zijn aangewezen overeenkomstig de in afdeling I vermelde wetgeving van Slovenië en die de Gemeenschap ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit protocol.

AFDELING IV

SPECIFIEKE REGELINGEN

Vrijwaringsclausules

A. Vrijwaringsclausule betreffende industrieproducten

1. Wanneer een partij overeenkomstig het bepaalde in de onderhavige bijlage een maatregel neemt die de toegang tot haar markt verbiedt voor industrieproducten die van de CE-markering zijn voorzien, stelt zij de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis, onder vermelding van de redenen van haar besluit en van de wijze waarop werd vastgesteld dat het product niet aan de voorschriften voldoet.
2. De partijen onderzoeken de zaak en de overgelegde bewijsstukken en brengen hun bevindingen ter kennis van de andere partij.
3. Indien de partijen overeenstemming bereiken, nemen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.
4. Indien de partijen geen overeenstemming bereiken, wordt de zaak voorgelegd aan de Associatieraad, die een deskundig onderzoek kan gelasten.
5. Wanneer de Associatieraad vaststelt dat de maatregel:
  - a) niet gerechtvaardigd is, trekken de bevoegde autoriteiten van de partij die de maatregel heeft genomen deze in;
  - b) gerechtvaardigd is, nemen de partijen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.

B. Vrijwaringsclausule betreffende geharmoniseerde normen

1. Wanneer Slovenië van oordeel is dat een geharmoniseerde norm waaraan de in deze bijlage vermelde wetgeving refereert, niet aan de basisvoorschriften van deze wetgeving voldoet, stelt dit land de Associatieraad daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen waarom het deze mening is toegedaan.
  2. De Associatieraad onderzoekt de zaak en kan de Europese Gemeenschap verzoeken de procedure toe te passen waarin de in de onderhavige bijlage vermelde communautaire wetgeving voorziet.
  3. De Europese Gemeenschap houdt de Associatieraad en de andere partij op de hoogte van het verloop van deze procedure.
  4. Het resultaat van de procedure wordt de andere partij ter kennis gebracht.
-

BIJLAGE

inzake de wederzijdse erkenning van de resultaten van de overeenstemmingsbeoordeling

GASTOESTELLEN

AFDELING I

COMMUNAUTAIRE EN NATIONALE WETGEVING

Communautaire wetgeving: Richtlijn 90/396/EEG van de Raad van 29 juni 1990 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake gastoestellen (PB L 196 van 26.7.1990, blz. 15), laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 93/68/EEG van de Raad van 22 juli 1993 (PB L 220, 30.8.1993, blz. 1)

Nationale wetgeving: Besluit betreffende gastoestellen (Uradni list RS, št. 105/00, str. 11151, in št. 28/02, str. 2302)

AFDELING II

MET DE AANMELDING BELASTE AUTORITEITEN

Europese Gemeenschap:

België:	Ministerie van Economische Zaken.
Denemarken:	Danmarks Gasmaterial Prøvning.
Duitsland:	Bundesministerium für Arbeit und Sozialordnung.
Griekenland:	Ministerie van Ontwikkeling. Algemeen Secretariaat voor de Industrie.
Spanje:	Ministerio de Ciencia y Tecnología.
Frankrijk:	Ministère de l'économie, des finances et de l'industrie, Direction de l'Action Régionale et de la Petite et Moyenne Industrie (DARPMI). Sous-direction de la sécurité industrielle.
Ierland:	Department of Enterprise and Employment.
Italië:	Ministero dell' Industria, del Commercio e dell' Artigianato.
Luxemburg:	Ministère du travail (Inspection du travail et des mines).
Nederland:	Ministerie van Economische Zaken.
Oostenrijk:	Bundesministerium für wirtschaftliche Angelegenheiten und Arbeit.
Portugal:	Onder toezicht van de Portugese overheid: Instituto Português da Qualidade.
Finland:	Kauppa- ja teollisuusministeriö/Handels- och industriministeriet.
Zweden:	Onder toezicht van de Zweedse overheid: Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC).
Verenigd Koninkrijk:	Department of Trade and Industry.
Slovenië:	Ministrstvo za gospodarstvo

AFDELING III

AANGEMELDE INSTANTIES

Europese Gemeenschap:

Instanties die door de lidstaten van de Europese Gemeenschap zijn aangemeld overeenkomstig de in afdeling I vermelde communautaire wetgeving en die Slovenië ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit Protocol.

Slovenië:

Instanties die door Slovenië zijn aangewezen overeenkomstig de in afdeling I vermelde wetgeving van Slovenië en die de Europese Gemeenschap ter kennis zijn gebracht overeenkomstig het bepaalde in artikel 10 van dit Protocol.

AFDELING IV

SPECIFIEKE REGELINGEN**Vrijwaringsclausules***A. Vrijwaringsclausule betreffende industrieproducten*

1. Wanneer een partij overeenkomstig het bepaalde in de onderhavige bijlage een maatregel neemt die de toegang tot haar markt verbiedt voor industrieproducten die van de CE-markering zijn voorzien, stelt zij de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis, onder vermelding van de redenen van haar besluit en van de wijze waarop werd vastgesteld dat het product niet aan de voorschriften voldoet.
2. De partijen onderzoeken de zaak en de overgelegde bewijsstukken en brengen hun bevindingen ter kennis van de andere partij.
3. Indien de partijen overeenstemming bereiken, nemen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.
4. Indien de partijen geen overeenstemming bereiken, wordt de zaak voorgelegd aan de Associatieraad, die een deskundig onderzoek kan gelasten.
5. Wanneer de Associatieraad vaststelt dat de maatregel:
  - a) niet gerechtvaardigd is, trekken de bevoegde autoriteiten van de partij die de maatregel heeft genomen deze in;
  - b) gerechtvaardigd is, nemen de partijen passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de betrokken producten niet in de handel worden gebracht.

B. Vrijwaringsclausule betreffende geharmoniseerde normen

1. Wanneer Slovenië van oordeel is dat een geharmoniseerde norm waaraan de in deze bijlage vermelde wetgeving refereert, niet aan de basisvoorschriften van deze wetgeving voldoet, stelt dit land de Associatieraad daarvan in kennis, onder vermelding van de redenen waarom het deze mening is toegedaan.
  2. De Associatieraad onderzoekt de zaak en kan de Europese Gemeenschap verzoeken de procedure toe te passen waarin de in de onderhavige bijlage vermelde communautaire wetgeving voorziet.
  3. De Europese Gemeenschap houdt de Associatieraad en de andere partij op de hoogte van het verloop van deze procedure.
  4. Het resultaat van de procedure wordt de andere partij ter kennis gebracht.
-

**VERKLARING VAN DE GEMEENSCHAP INZAKE HET BIJWONEN VAN VERGADERINGEN VAN
COMITÉ'S DOOR VERTEGENWOORDIGERS VAN SLOVENIË**

Ter bevordering van de kennis van de praktische aspecten van de toepassing van het communautaire acquis verklaart de Europese Gemeenschap dat de Republiek Slovenië onder de volgende voorwaarden wordt uitgenodigd deel te nemen aan de bijeenkomsten van de krachtens het gemeenschapsrecht opgerichte of daarin genoemde comités die bevoegd zijn voor elektromagnetische compatibiliteit, veiligheid van elektrisch materiaal, machines en gastoestellen.

Deze uitnodiging is beperkt tot bijeenkomsten of delen daarvan tijdens welke de toepassing van het acquis wordt besproken en geldt niet voor bijeenkomsten die bedoeld zijn voor het opstellen en verstrekken van adviezen in het kader van de door de Raad aan de Commissie gedelegeerde uitvoerings- en bestuursbevoegdheden.

Deze uitnodiging kan naargelang het geval worden uitgebreid tot groepen van deskundigen die door de Commissie worden bijeengeroepen.

Voorstel voor een verordening van de Raad tot instelling van een definitief antidumpingrecht op kleurentelevisietoestellen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, de Republiek Korea, Maleisië en Thailand en tot beëindiging van de procedure betreffende kleurentelevisietoestellen van oorsprong uit Singapore

(2002/C 291 E/18)

COM(2002) 433 def.

(Door de Commissie ingediend op 29 juli 2002)

TOELICHTING

1. De onderzoeken werden geopend op 1 april 2000 naar aanleiding van een verzoek van POETIC (Producers of Televisions in Co-operation) ingevolge artikel 11, lid 2, en artikel 11, lid 3, van Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad (basisverordening).
2. Op 15 juli 2000 werd een parallel onderzoek ingeleid in verband met de invoer van kleurentelevisietoestellen (kleurentv's) van oorsprong uit, of uitgevoerd uit Turkije. Aangezien geen enkele kleurentv die uit Turkije werd uitgevoerd van oorsprong uit dat land bleek te zijn, beëindigde de Commissie bij Besluit 2001/725/EG van 28 september 2001 ⁽¹⁾ de antidumpingprocedure betreffende kleurentv's uit Turkije. De kleurentv's bleken van oorsprong te zijn uit de landen waarop de herzieningsprocedures betrekking hebben en het onderzoek vond in die context plaats.
3. Bij het onderzoek bleek dat de schadelijke dumping zich waarschijnlijk zal voortzetten indien de thans geldende antidumpingmaatregelen vervallen; dit was de conclusie voor alle betrokken landen, met uitzondering van Singapore, die gebaseerd was op de grote productiecapaciteit voor kleurentv's en voor kathodestraalbuizen en de lage prijzen van die tv's bij uitvoer naar de Gemeenschap die de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap onderboden. De antidumpingmaatregelen dienen derhalve te worden gehandhaafd.
4. De antidumpingmaatregelen die van toepassing waren op kleurentv's uit Singapore dienen te vervallen omdat het niet waarschijnlijk is dat de schadeveroorzakende dumping zal worden voortgezet, gezien de dalende productiecapaciteit, de dalende uitvoer naar de Gemeenschap en het feit dat er geen sprake is van prijsonderbieding.
5. De belanghebbenden werden op de hoogte gebracht van de voornaamste gegevens en overwegingen op basis waarvan de procedure met betrekking tot Singapore beëindigd moet worden en de maatregelen ten aanzien van de invoer van oorsprong uit China, Korea, Maleisië en Thailand gewijzigd, dan wel gehandhaafd moeten worden. Na deze mededelingen werden commentaren ontvangen van bepaalde partijen maar deze konden de fundamentele conclusies van het onderzoek niet wijzigen.

⁽¹⁾ PB L 272 van 13.10.2001, blz. 37.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad van 22 december 1995 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap ⁽¹⁾, inzonderheid op artikel 9, artikel 11, lid 2, en artikel 11, lid 3,

Gelet op het voorstel dat door de Commissie na overleg met het Raadgevend Comité werd ingediend,

⁽¹⁾ PB L 56 van 6.3.1996, blz. 1. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2238/2000 (PB L 257 van 11.10.2000, blz. 2).

Overwegende hetgeen volgt:

A. PROCEDURE

1. Vorige onderzoeken en momenteel geldende maatregelen

- (1) In april 1990 stelde de Raad bij Verordening (EEG) nr. 1048/90 ⁽²⁾ een definitief antidumpingrecht in op ontvangtoestellen voor kleurentelevisie met een klein beeldscherm, dat wil zeggen met een beeldscherm diagonaal van meer dan 15,5 cm, maar niet meer dan 42 cm, uit de Republiek Korea („Korea”).

⁽²⁾ PB L 107 van 27.4.1990, blz. 56. Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EEG) nr. 2900/91 (PB L 275 van 2.10.1991, blz. 24).

(2) Vervolgens stelde de Raad in juli 1991 bij Verordening (EEG) nr. 2093/91 ⁽¹⁾ een definitief antidumpingrecht in op ontvangtoestellen voor kleurentelevisie met een klein beeldscherm uit, onder andere, de Volksrepubliek China („China”).

(3) In april 1995 beëindigde de Commissie bij Besluit 95/92/EG ⁽²⁾ de antidumpingprocedure betreffende de invoer van ontvangtoestellen voor kleurentelevisie („kleurentv's”) uit Turkije, die in november 1992 was ingeleid. Terzelfder tijd stelde de Raad bij Verordening (EG) nr. 710/95 ⁽³⁾ een definitief antidumpingrecht in op ontvangtoestellen voor kleurentelevisie met een beeldscherm diagonaal van meer dan 15,5 cm, uit Maleisië, China, Korea, Singapore en Thailand. Hoewel in het kader van deze procedure werd vastgesteld dat er tussen kleurentv's niet langer een onderscheid naar schermgrootte hoefde te worden gemaakt, daar op kleurentv's uit China en Korea reeds antidumpingmaatregelen van toepassing waren, werden de reikwijdte van het onderzoek en de definitieve antidumpingmaatregelen die bij Verordening (EG) nr. 710/95 op kleurentv's uit China en Korea werden ingesteld, beperkt tot kleurentv's een beeldscherm diagonaal van meer dan 42 cm, m.a.w. tot kleurentv's met een groot beeldscherm.

(4) In november 1998 wijzigde de Raad bij Verordening (EG) nr. 2584/98 ⁽⁴⁾ Verordening (EG) nr. 710/95 wat de rechten betreft die van toepassing waren op kleurentv's uit China en Korea gelet op de conclusie in Verordening (EG) nr. 710/95 dat er geen redenen waren om tussen televisietoestellen een onderscheid te maken naar schermgrootte.

2. Herzieningsprocedure bij het vervallen van de maatregelen en tussentijdse herzieningsprocedure

(5) Na de publicatie van het bericht dat de antidumpingmaatregelen die van toepassing waren op kleurentv's uit China, Korea, Maleisië, Singapore en Thailand binnenkort zouden vervallen ⁽⁵⁾, heeft POETIC het verzoek ingediend om de inleiding van een herzieningsprocedure ingevolge artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 384/96 van de Raad („de basisverordening”).

(6) Het verzoek was gebaseerd op het feit dat het vervallen van de maatregelen waarschijnlijk zou leiden tot een

voortzetting of herhaling van dumping en van schade voor de bedrijfstak van de Gemeenschap. Het verzoek bevatte ook gegevens waaruit bleek dat de diverse markten en het product zelf de laatste jaren belangrijke wijzigingen hadden ondergaan. Deze gegevens alsmede de beweerde dumping en schade deden de Commissie concluderen dat eveneens een tussentijds onderzoek moest worden ingesteld naar dumping en schade ingevolge artikel 11, lid 3, van de basisverordening.

(7) Nadat de Commissie, na overleg in het Raadgevend Comité, had besloten dat er voldoende bewijsmateriaal was om tot de inleiding van een herzieningsprocedure bij het vervallen van de maatregelen en een tussentijds onderzoek over te gaan ingevolge artikel 11, lid 2, respectievelijk artikel 11, lid 3, van de basisverordening, maakte zij dit bekend in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* ⁽⁶⁾ en is zij met het onderzoek begonnen.

3. Inleiding van een antidumpingprocedure betreffende Turkije

(8) Op 15 juli 2000 kondigde de Commissie met een bericht („bericht van inleiding”) in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* ⁽⁷⁾ de inleiding aan van een antidumpingprocedure betreffende de invoer van kleurentv's, van oorsprong uit, of uitgevoerd uit Turkije.

(9) De procedure werd ingeleid naar aanleiding van een klacht die in juni 2000 was ingediend door de „Producers of European Televisions in Co-operation („POETIC”)” namens EG-producenten die een groot deel — in dit geval meer dan 30 % — van de productie van kleurentv's in de Gemeenschap vertegenwoordigen. De klacht bevatte voldoende bewijsmateriaal inzake dumping en de hieruit voortvloeiende aanmerkelijke schade om tot de inleiding van een antidumpingprocedure over te gaan.

4. Beëindiging van de antidumpingprocedure voor kleurentv's uit Turkije

(10) Door de complexiteit van de regels van oorsprong die van toepassing zijn op kleurentv's kon het onderzoek naar de oorsprong van de kleurentv's uit Turkije niet worden beëindigd binnen de bij artikel 7 van de basisverordening vastgestelde termijn. De aspecten dumping, schade en belang van de Gemeenschap konden niet voldoende worden onderzocht en bijgevolg konden geen voorlopige antidumpingmaatregelen worden genomen.

⁽¹⁾ PB L 195 van 18.7.1991, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 73 van 1.4.1995, blz. 84.

⁽³⁾ PB L 73 van 1.4.1995, blz. 3.

⁽⁴⁾ PB L 324 van 2.12.1998, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB C 278 van 1.10.1999, blz. 2.

⁽⁶⁾ PB C 94 van 1.4.2000, blz. 2.

⁽⁷⁾ PB C 202 van 15.7.2000, blz. 4.

(11) Het onderzoek werd derhalve voortgezet om definitieve conclusies te kunnen trekken. Omdat het de bedoeling was een totaalbeeld te verkrijgen van de gevolgen van de invoer uit alle betrokken landen voor de bedrijfstak van de Gemeenschap werden de in het kader van het onderzoek betreffende Turkije verzamelde gegevens onderzocht samen met de gegevens die verzameld waren in het kader van zowel het onderzoek bij het vervallen van de maatregelen als het tussentijdse onderzoek naar de maatregelen die van toepassing waren op kleurentv's uit China, Korea, Maleisië, Singapore en Thailand. Gezien evenwel de conclusies inzake de oorsprong (overwegingen 40-44), beëindigde de Commissie de procedure voor kleurentv's uit Turkije bij Besluit 2001/725/EG ⁽¹⁾.

5. Bij de onderzoeken betrokken partijen

(12) De Commissie heeft de klagende EG-producenten, andere haar bekende EG-producenten, de producenten/exporteurs, de importeurs en hun organisaties, de Europese consumentenbond (BEUC) en de vertegenwoordigers van de exportlanden officieel van de opening van de onderzoeken in kennis gesteld. De belanghebbenden werden in de gelegenheid gesteld om hun standpunt binnen de in de berichten van inleiding vastgestelde termijnen schriftelijk bekend te maken en om te verzoeken te worden gehoord.

(13) Een aantal producenten/exporteurs in de betrokken landen en een aantal EG-producenten maakten hun standpunten schriftelijk bekend. Alle partijen die binnen de gestelde termijn om een mondeling onderhoud hadden verzochten en die konden aantonen dat er bijzondere redenen waren om hen te horen, werden hiertoe in de gelegenheid gesteld.

(14) Gezien het grote aantal producenten/exporteurs van het betrokken product in de bij de onderzoeken betrokken landen, zoals bleek uit het verzoek en vorige onderzoeken, werd in de punten 5 a) en b) van het bericht van inleiding vermeld dat de Commissie voornemens was bij het onderzoek naar dumping gebruik te maken van steekproeven.

(15) Slechts een klein aantal producenten/exporteurs in Korea, Singapore, China en Thailand maakten zich evenwel bekend en verstrekten de gegevens waarnaar in het bericht van inleiding was gevraagd. Daarom werd het niet nodig geacht voor een van de betrokken landen gebruik te maken van steekproeven.

(16) De Commissie heeft vragenlijsten toegezonden aan alle haar bekende belanghebbenden en aan alle andere bedrijven die zich binnen de in de berichten van inleiding vastgestelde termijnen hadden aangemeld. Er werden antwoorden ontvangen van 5 EG-producenten, 3 onafhankelijke importeurs, 5 Turkse bedrijven en hun gelieerde importeurs in de Gemeenschap, 1 Thaise producent/exporteur en zijn gelieerde importeurs in de Gemeenschap en 8 Chinese bedrijven. Geen enkele Koreaanse, Maleisische of Singaporese producent/exporteur heeft evenwel een voldoende antwoord gegeven op de vragenlijst; alle van de steekproef bekende bedrijven in deze landen werden derhalve als bedrijven beschouwd die geen medewerking verleenden. De Commissie heeft

deze bedrijven in kennis gesteld van de gevolgen van het niet-verlenen van medewerking.

(17) De Commissie heeft alle gegevens verzameld en gecontroleerd die zij nodig had voor het onderzoek naar dumping, schade en het belang van de Gemeenschap, naar de waarschijnlijkheid van een voortzetting of herhaling van dumping en schade, en om vast te stellen of handhaving van de maatregelen niet tegen het belang van de Gemeenschap zou indruisen. Bij de volgende bedrijven werd ter plaatse een controle verricht:

a) EG-producenten

Tecnimagen SA — Barcelona, Spanje

Grundig AG — Nuremberg, Duitsland

Philips Consumer Electronics — Eindhoven, Nederland

Industrie Formenti Italia SpA — Lissone, Italië

Seleco Formenti SpA — Pordenone, Italië

b) Producenten/exporteurs en gelieerde handelsmaatschappijen

Turkije

Profilo Telra Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, Istanbul (alsmede de verbonden handelsmaatschappijen i) PRO-EKS Dis Ticaret AS, Istanbul, ii) Savunma Gerecleri AS, Istanbul, iii) Elektrotem Elektronik Aletler Limited, Istanbul)

Beko Elektronik AS, Istanbul (alsmede de gelieerde handelsmaatschappij Ram Dis Ticaret, Istanbul)

Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, Istanbul (alsmede de verbonden handelsmaatschappijen: i) Vestel Dis Ticaret AS, Istanbul, ii) Vestel Dis Ticaret AS Ege Serbest Bolge SB, Izmir, iii) Vestel Bilisim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret AS, Istanbul, iv) Vestel Komunikasyon Sanayi ve Ticaret AS, Izmir)

Izmir Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, Izmir

Thailand

Thomson Television Thailand, Pathumthani, Thailand (alsmede de verbonden handelsmaatschappij European Audio Products (H.K.) Ltd, Shatin, New Territory, Hong Kong)

c) Gelieerde importeurs in de Gemeenschap

Importeurs die banden hebben met de Turkse exporteurs:

Beko (UK) Ltd, Watford, Verenigd Koninkrijk

Beko Electronics Espana SL, Barcelona, Spanje

Vestel Holland BV, Rotterdam, Nederland

Vestel Iberia, Madrid, Spanje

Importeurs die banden hebben met Thomson Television Thailand:

Thomson Multimedia Marketing France SA, Boulogne, Frankrijk

⁽¹⁾ PB L 272 van 13.10.2001, blz. 37.

Thomson Multimedia Sales Spain, SA, Madrid, Spanje
 Thomson Multimedia Sales UK Ltd, West Malling, Kent,
 Verenigd Koninkrijk

d) *Onafhankelijke importeurs in de Gemeenschap*
 Alba plc — Barking, Verenigd Koninkrijk

- (18) Het onderzoek naar de dumping in het kader van deze nieuwe onderzoeken had betrekking op de periode van 1 januari 1999 tot 31 december 1999 („herzieningsonderzoektijdvak”). Het onderzoek naar de dumping in het kader van de antidumpingprocedure tegen Turkije had betrekking op de periode van 1 juli 1999 tot 30 juni 2000 („onderzoektijdvak”). Het onderzoek naar de ontwikkelingen voor de schadebeoordeling had voor beide procedures betrekking op de periode van 1995 tot 30 juni 2000 („beoordelingsperiode”) om rekening te houden met de twee verschillende onderzoekstijdvakken die voor het onderzoek naar dumping in aanmerking werden genomen.

6. Behandeling als marktgericht bedrijf en individuele behandeling

- (19) Ingevolge artikel 2, lid 7, onder b), van de basisverordening verzocht één Chinese onderneming, „Xiamen Overseas Chinese Electronic Co. Ltd” om een behandeling als marktgericht bedrijf en om een individuele behandeling; het bedrijf werd derhalve verzocht een formulier in te vullen en gedetailleerde gegevens te verstrekken. Na overleg in het Raadgevend Comité werd besloten dit bedrijf geen behandeling als marktgericht bedrijf toe te staan omdat het niet voldeed aan alle criteria van artikel 2, lid 7, onder c), van de basisverordening.
- (20) Nadat deze beslissing was genomen werd vastgesteld dat het betrokken bedrijf in feite in het herzieningsonderzoektijdvak geen kleurentv's naar de Gemeenschap had uitgevoerd. Aanvankelijk had de onderneming op het door haar ingevulde formulier en in haar antwoorden op de vragenlijst vermeld dat zij kleurentv's naar de Gemeenschap had uitgevoerd. In een later stadium van het onderzoek werd evenwel vastgesteld dat deze kleurentv's in de Gemeenschap nooit in het vrije verkeer waren gebracht en dat hun eindbestemming een derde land was. Daar de onderneming in het herzieningsonderzoektijdvak geen kleurentv's naar de Gemeenschap had uitgevoerd, was haar verzoek om een individuele behandeling irrelevant.

B. BETROKKEN PRODUCT EN SOORTGELIJK PRODUCT

1. Betrokken product

a) Omschrijving

- (21) De procedure heeft betrekking op ontvangtoestellen voor kleurentelevisie met een beeldscherm diagonaal van meer dan 15,5 cm, al dan niet met ingebouwd radio-ontvangtoestel en/of klok („kleurentv's”). Dit product is ingedeeld onder de GN-codes ex 8528 12 52, 8528 12 54, 8528 12 56, 8528 12 58, ex 8528 12 62 en 8528 12 66.
- (22) Bij Verordening (EG) nr. 710/95 werden D2MAC-toestellen en hogedefinitietoestellen (HD-tv's) van de omschrijving van het betrokken product uitgesloten omdat deze producten, waarmee kwalitatieve technische wijzigingen

werden geïntroduceerd, zich destijds nog in een ontwikkelingsstadium bevonden en voor het publiek normalerwijze niet verkrijgbaar waren. Bij Verordening (EG) nr. 2584/98 werd bevestigd dat deze producten van de omschrijving van het betrokken product moesten worden uitgesloten omdat het onderzoek geen nieuwe gegevens had opgeleverd die opname van deze producten in de omschrijving zouden rechtvaardigen. Hetzelfde was het geval bij de onderhavige onderzoeken; deze leverden geen nieuwe gegevens op die de opname van deze producten in de productdefinitie konden rechtvaardigen. Derhalve wordt geconcludeerd dat D2MAC-toestellen en HD-tv's in het kader van deze onderzoeken niet worden onderzocht.

b) Argumenten van de partijen

- (23) Een importeur verzocht om bij de onderzoeken geen rekening te houden met de zogenaamde internet-kleurentv's waarin een internetmodem en een computerbesturingssysteem zijn geïntegreerd die door middel van een afstandsbediening met een volledig toetsenbord bediend worden en waardoor het mogelijk wordt via het televisiescherm toegang te hebben tot het internet. In de internet-kleurentv's is de modem volledig geïntegreerd in de behuizing van het televisietoestel in plaats van in een apart kastje.
- (24) De importeur voerde aan dat het uitsluiten van deze toestellen van het onderzoek gerechtvaardigd was, omdat kleurentv's en internet-kleurentv's, wat hun fysieke en technische basiseigenschappen betreft, van elkaar verschillen en door de consument als andere producten worden waargenomen.
- (25) De fysieke basisverschillen tussen internet-kleurentv's en andere kleurentv's zijn de extra internetcomponenten die bij een internet-kleurentv ongeveer 60 % van de kosten uitmaken, alsmede het in de afstandsbediening geïntegreerde toetsenbord.
- (26) In verband met de technische basiskenmerken werd aangevoerd dat de internet-kleurentv's de gegevens niet zenden en ontvangen via zendtechnologie maar via het telefoonsysteem en hierbij van de modem gebruikmaken. Bovendien wordt in internet-kleurentv's technologie gebruikt die verschilt van de basistechnologie in gewone kleurentv's; in deze internettoestellen zijn de volgende elementen ingebouwd: een systeem voor veilige toegang tot het internet (Secure Socket Layer „SSL”), een browsertechnologie voor het weergeven van internetafbeeldingen op standaardresolutie-kleurentv's en een modem voor het omzetten van digitale in analoge signalen die door middel van een standaardtelefoonlijn kunnen worden overgebracht.
- (27) De andere perceptie van dit product door de consument in vergelijking met de perceptie van standaard-kleurentv's, zou blijken uit het feit dat internet-kleurentv's in de detailhandel worden verkocht tegen een prijs die meer dan het dubbele bedraagt van die van een gewone kleurentv. Bovendien zouden de geïntegreerde schakel-elementen voor het internet een apart extra kenmerk opleveren. Tot staving van deze bewering werd verwezen naar de procedure betreffende videocassetterecorders uit Japan en Korea, in welke werd geconcludeerd dat indien een videocassetterecorder gecombineerd wordt met een kleurentv in één behuizing, de combinatie als een ander product moest worden beschouwd.

- (28) De indiener van het verzoek voerde aan dat deze uitsluiting niet gerechtvaardigd was. Hij betwistte de bewering dat internet-kleurentv's andere fysieke en technische basiskenmerken hebben en voerde aan dat het internet-gedeelte vergelijkbaar was met teletekst in een gewone kleurentv. Internet moest beschouwd worden als een modernere vorm van teletekst en derhalve als een extra kenmerk van kleurentv's en niet als een onderdeel van een nieuw product dat niet de basiskenmerken van kleurentv's heeft. Daar het onderzoek ook betrekking had op kleurentv's met teletekst, diende het ook betrekking te hebben op kleurentv's met een internetverbinding.
- (29) De indiener van het verzoek trok ook de conclusies van de importeur over de verschillende perceptie door de consument in twijfel en voerde hierbij aan dat internet-kleurentv's eerst sinds kort op de markt waren verschenen. Volgens hem waren de hoge kosten voor het internetelement het gevolg van de recente introductie van internet-kleurentv's. Hij had documenten verstrekt waaruit bleek dat bij de introductie van teletekst in kleurentv's de kosten voor het teletekst-element veel hoger waren dan nu.
- (30) Hij betwistte het voorbeeld van de videocassetterecorders en voerde aan dat in een videocassetterecorder/kleurentv-combinatie de videocassetterecorder onafhankelijk werkt, terwijl de internetfunctie niet werkt zonder de kleurentv en deze veeleer aan de kleurentv is toegevoegd.

c) Bevindingen van het onderzoek

- (31) Bij het onderzoek bleek dat een internet-kleurentv een product is dat in dezelfde behuizing twee technologieën combineert die allebei een voldoende verschillend eindgebruik hebben: enerzijds kunnen met deze toestellen e-mails worden verzonden en ontvangen en geven zij toegang tot het internet, terwijl er anderzijds televisieprogramma's mee kunnen worden bekeken. Door deze extra functie wordt het karakter van het product in zijn geheel niet door de kleurentv-functie bepaald; de kleurentv-functie wordt veeleer door de internetfunctie gedomineerd. Een dergelijke combinatie bevat immers een specifiek element dat de internet-kleurentv een extra functie verleent waardoor zij in het kader van dit antidumpingonderzoek als verschillend van een gewone kleurentv kan worden beschouwd.
- (32) Bovenstaande conclusies werden bereikt op grond van de gegevens die tijdens het onderzoek werden verzameld en betrekking hadden op het onderzoekstijdvak. Door het vroege stadium van ontwikkeling van dit product en het feit dat dit product voor het publiek slechts in geringe mate beschikbaar is, kan niet worden uitgesloten dat de conclusies van deze onderzoeken, na nieuwe ontwikkelingen van dit product in de toekomst, herzien zullen moeten worden. Indien de geldende maatregelen in de toekomst opnieuw moeten worden onderzocht, zou ook de situatie van dit product opnieuw moeten worden onderzocht, op basis van de gegevens van dat nieuwe onderzoek, om vast te stellen of de uitsluiting van dit product dan nog steeds gerechtvaardigd is.
- (33) Bovendien werd vastgesteld dat alle kleurentv's, ondanks verschillen in beeldschermafmetingen, klanksysteem, ontvangsysteem, beeldschermtype en -formaat en beeldfrequentie, dezelfde fysieke en technische basiskenmerken hadden, hetzelfde gebruik kenden en derhalve één enkel product vormden.

2. Soortgelijk product

- (34) Tijdens het onderzoek werd vastgesteld dat alle kleurentv's van oorsprong uit, of uitgevoerd uit de betrokken landen en in de Gemeenschap ingevoerd, dezelfde fysieke en technische basiskenmerken hadden en hetzelfde eindgebruik kenden als de kleurentv's die door de bedrijfstak van de Gemeenschap werden vervaardigd en op de EG-markt verkocht. Er werd ook vastgesteld dat er geen verschillen waren tussen de kleurentv's die in de betrokken landen, met inbegrip van Turkije dat als vergelijkbaar land dienst deed, werden vervaardigd en verkocht en de kleurentv's die naar de Gemeenschap uitgevoerd werden en dat al deze kleurentv's vergelijkbaar waren met de kleurentv's die door de bedrijfstak van de Gemeenschap werden vervaardigd en op de EG-markt verkocht. Deze producten zijn dus één en hetzelfde product in de zin van artikel 1, lid 4, van de basisverordening.

C. OORSPRONG

1. Algemeen

- (35) In kleurentv's zijn vaak componenten en onderdelen opgenomen die van oorsprong zijn uit andere landen dan het land waar het eindproduct wordt vervaardigd of geassembleerd; daardoor kunnen kleurentv's soms worden beschouwd als goederen van oorsprong uit een ander land dan het land van fabricage of assemblage. Derhalve maakt het onderzoek naar de oorsprong van de kleurentv's die uit de betrokken landen werden ingevoerd volgens de vaste praktijk van de Gemeenschap en ingevolge artikel 1, lid 3, van de basisverordening deel uit van antidumpingonderzoeken.
- (36) Het probleem van de oorsprong werd reeds nauwkeurig onderzocht in Verordening (EG) nr. 710/95 van de Raad, volgens welke de toepassing van de regels van oorsprong tot een herverdeling leidde van de omvang van de invoer van kleurentv's tussen de verschillende landen als gevolg van de tijdens het onderzoek vastgestelde oorsprong.
- (37) In het kader van de antidumpingwetgeving wordt de oorsprong van de betrokken producten vastgesteld overeenkomstig de niet-preferentiële regels van oorsprong (artikel 22 van Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad ⁽¹⁾ van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautaire douanewetboek). Dit geldt ook voor Turkije; in Besluit nr. 1/95 van de Associatieraad EG-Turkije van 22 december 1995 inzake de tenuitvoerlegging van de slotfase van de douane-unie ⁽²⁾ is in dit verband geen afwijking vastgesteld.

⁽¹⁾ PB L 302 van 19.10.1992, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 35 van 13.2.1996, blz. 1.

(38) Ingevolge artikel 39 en bijlage 11 van Verordening (EEG) nr. 2454/93 van de Commissie (1) van 2 juli 1993 tot vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van het communautaire douanewetboek gelden voor kleurentv's bijzondere niet-preferentiële regels van oorsprong. Volgens deze regels heeft een kleurentv de oorsprong van het land waarin de toegevoegde waarde van de assemblage en eventueel het inbouwen van onderdelen van oorsprong uit het land van assemblage, ten minste 45 % bedraagt van de prijs af-fabriek van de kleurentv. Wanneer het percentage van 45 % niet wordt bereikt, heeft de kleurentv de oorsprong van het land van oorsprong van de onderdelen waarvan de prijs af-fabriek meer dan 35 % bedraagt van de prijs af-fabriek van de kleurentv.

(39) Benadrukt wordt dat onderstaande bevindingen slechts met het oog op onderhavige antidumpingonderzoeken werden vastgesteld en meer bepaald om vast te stellen of het waarschijnlijk is of de schadeveroorzakende dumping zal worden voortgezet dan wel opnieuw zal optreden.

2. Uitvoer uit Turkije

(40) De Commissie heeft de procedure in verband met kleurentv's uit Turkije bij Besluit 2001/725/EG (2) beëindigd. In deze procedure bleek dat alle kleurentv's die in het onderzoektijdvak uit Turkije in de Gemeenschap werden ingevoerd, werden aangegeven als goederen van Turkse oorsprong (zij gingen vergezeld van het enig document waarin als oorsprong Turkije was vermeld). De goederen gingen ook vergezeld van een ATR-certificaat waarin was vermeld dat zij zich in Turkije in het vrije verkeer bevonden. Tijdens het onderzoek beweerden alle Turkse bedrijven evenwel dat hun kleurentv's niet van Turkse oorsprong waren.

(41) Bij toepassing van de bijzondere niet-preferentiële regels van oorsprong bleek dat de oorsprong van alle kleurentv's die in het onderzoektijdvak uit Turkije in de Gemeenschap waren uitgevoerd niet Turks was. Met name werd vastgesteld dat bij uitvoer door de onderzochte ondernemingen, die in het onderzoektijdvak goed waren voor de gehele uitvoer van kleurentv's uit Turkije naar de Gemeenschap, niet was voldaan aan de regel van de 45 % toegevoegde waarde.

(42) Omdat niet was voldaan aan de regel van de 45 % toegevoegde waarde, diende de oorsprong te worden bepaald aan de hand van de regel van de waarde van 35 % van de onderdelen/materialen die niet van oorsprong waren. De oorsprong van kleurentv's bleek nagenoeg te worden bepaald door de oorsprong van de kathodestraalbuis, daar de prijs af fabriek van de kathodestraalbuis in nagenoeg alle gevallen ten minstens 35 % bedroeg van de prijs af-fabriek van de kleurentv's. Kathodestraalbuizen worden niet in Turkije vervaardigd en worden derhalve alle ingevoerd.

(43) Op basis van de regel van de waarde van 35 % van de onderdelen/materialen die niet van oorsprong zijn, bleken de naar de Gemeenschap uitgevoerde kleurentv's van oorsprong te zijn uit bepaalde exportlanden die bij de nieuwe onderzoeken waren betrokken, uit de Gemeenschap of uit andere derde landen die niet bij onderzoeken waren betrokken.

(44) De uit Turkije uitgevoerde kleurentv's die van oorsprong bleken te zijn uit landen die bij onderhavige herzieningsprocedure zijn betrokken (China, Korea en Maleisië), werden beschouwd als van oorsprong uit deze landen.

3. Uitvoer uit Thailand

(45) Het onderzoek toonde aan dat de kleurentv's die door de medewerkende producent/exporteur in Thailand in het onderzoektijdvak naar de Gemeenschap waren uitgevoerd niet aan de regel van de 45 % toegevoegde waarde voldeden. Derhalve diende de oorsprong van deze kleurentv's te worden vastgesteld aan de hand van de regel van de waarde van 35 % van de onderdelen/materialen die niet van oorsprong waren. In dit geval werd ook vastgesteld dat de oorsprong van de kleurentv's nagenoeg werd bepaald door de oorsprong van de kathodestraalbuizen waarvan de prijs in alle gevallen behalve één ten minste 35 % van de prijs af-fabriek van de kleurentv's bedroeg. De medewerkende producent/exporteur maakte geen gebruik van kathodestraalbuizen van Thaise oorsprong, maar gebruikte kathodestraalbuizen van Koreaanse of Maleisische oorsprong. Bovendien importeerde de onderneming een grote hoeveelheid van de andere materialen die bij de productie van de kleurentv's werden gebruikt. Bijgevolg werd geconcludeerd dat de kleurentv's die door de medewerkende producent/exporteur in het herzieningsonderzoektijdvak uit Thailand naar de Gemeenschap werden uitgevoerd, niet van oorsprong uit Thailand waren, maar van oorsprong uit Korea of Maleisië.

(46) Aan de hand van Eurostat-gegevens werd aangetoond dat de enige medewerkende Thaise exporteur-producent goed was voor de gehele uitvoer van kleurentv's uit Thailand naar de Gemeenschap. Gezien bovenstaande bevindingen met betrekking tot de oorsprong, werden alle kleurentv's die uit Thailand in de Gemeenschap werden ingevoerd in het kader van de nieuwe onderzoeken beschouwd als van oorsprong uit Korea en Maleisië.

4. Uitvoer uit China, Korea, Maleisië en Singapore

(47) Geen enkele producent/exporteur in Korea, Maleisië of Singapore verleende medewerking. Bovendien meldde geen enkel Chinees bedrijf dat hij in het herzieningsonderzoektijdvak kleurentv's naar de Gemeenschap had uitgevoerd. Derhalve werd ervan uitgegaan dat de kleurentv's van oorsprong uit deze vier landen die waren welke in de invoerstatistieken van Eurostat waren vermeld alsmede die welke in de Gemeenschap waren ingevoerd vanuit Turkije en Thailand.

(1) PB L 253 van 11.10.1993, blz. 1.

(2) PB L 272 van 13.10.2001, blz. 37.

D. DUMPING

1. Volksrepubliek China

(48) Geen enkele Chinese producent die in het herzieningsonderzoektijdvak kleurentv's naar de Gemeenschap had uitgevoerd, verleende medewerking aan het onderzoek. Eén medewerkende Turkse onderneming, Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, bleek evenwel grote hoeveelheden kleurentv's van Chinese oorsprong te exporteren. Derhalve werd het passend geacht voor deze onderneming een individuele dumpingmarge te berekenen.

a) *Vergelijkbaar land*

(49) Omdat China een land is zonder markteconomie diende een vergelijkbaar derde land met markteconomie te worden geselecteerd voor de vaststelling van de normale waarde overeenkomstig artikel 2, lid 7, van de basisverordening. In het bericht van inleiding werd Singapore voorgesteld; dit land was ook voorgesteld in het verzoek om een herzieningsprocedure. Bepaalde Chinese bedrijven maakten binnen de in het bericht van inleiding vastgestelde termijn bezwaar tegen deze keuze en verzochten dat gebruik zou worden gemaakt van de laagste normale waarde die werd vastgesteld in de andere landen die bij het onderzoek waren betrokken. Eén Chinese onderneming stelde voor om Maleisië, Thailand of Korea te gebruiken.

(50) De producenten in Korea, Singapore en Maleisië werkten evenwel niet aan het onderzoek mede. Het enige bedrijf in Thailand dat aan het onderzoek medewerkte verkocht geen kleurentv's op de binnenlandse markt, waardoor voor dit land geen normale waarde kon worden vastgesteld. Bijgevolg werd nagegaan of Turkije gebruikt kon worden als vergelijkbaar land voor de vaststelling van de normale waarde. Turkije werd ook in het verzoek om een herzieningsprocedure voorgesteld als een alternatief voor Singapore.

(51) De keuze van Turkije als vergelijkbaar land werd een redelijke keuze geacht omdat Turkije een concurrerende markt heeft, zelf grote hoeveelheden produceert en een groot binnenlands verbruik heeft. Turkije telt talrijke binnenlandse producenten, hetgeen bevorderlijk is voor een sterke binnenlandse concurrentie; ook de verkoop van het betrokken product in Turkije is aanzienlijk. Drie Turkse producenten die aan het onderzoek met betrekking tot Turkije medewerkten, verstrekten gegevens over hun binnenlandse verkoop en productiekosten.

(52) Derhalve besloot de Commissie Turkije als vergelijkbaar land te gebruiken. Omdat het onderzoektijdvak dat in het kader van het onderzoek betreffende Turkije in aanmerking was genomen het herzieningsonderzoektijdvak met zes maanden overlapte, werd de normale waarde uitsluitend vastgesteld voor dat deel van het onderzoektijdvak dat beide onderzoeken met elkaar gemeen heb-

ben, d.w.z. de periode van 1 juli 1999 tot 31 december 1999 (tweede helft van het herzieningsonderzoektijdvak) en werd voor de dumpingberekeningen van deze periode uitgegaan.

b) *Normale waarde*

(53) Door de hoge inflatie in Turkije in de tweede helft van het herzieningsonderzoektijdvak werd de normale waarde vastgesteld voor de kortst mogelijke zinnvolle periode, d.w.z. op maandbasis, teneinde de gevolgen van de inflatie te elimineren.

(54) De omvang van de binnenlandse verkoop werd voldoende representatief geacht in vergelijking met de omvang van de uitvoer. Bovendien gingen de diensten van de Commissie na of de binnenlandse verkoop van iedere onderneming had plaatsgevonden in het kader van normale handelstransacties ingevolge artikel 2, lid 4, van de basisverordening.

(55) Hiertoe werd voor ieder uitgevoerd model het percentage nagegaan dat in de tweede helft van het herzieningsonderzoektijdvak op de binnenlandse markt aan onafhankelijke afnemers in het kader van normale handelstransacties was verkocht. Voor ieder model waarvan 80 % op de binnenlandse markt met winst was verkocht en waarvan de gewogen gemiddelde verkoopprijs gelijk was aan of hoger was dan de gewogen gemiddelde productiekosten werd de normale waarde berekend door het gewogen gemiddelde te nemen van alle binnenlandse verkoopprijzen van dat model. Voor ieder model waarvan minstens 10 %, maar niet meer dan 80 %, op de binnenlandse markt met winst was verkocht werd de normale waarde berekend door het gewogen gemiddelde te nemen van de binnenlandse verkoopprijzen van uitsluitend de winstgevende verkoop van dat model.

(56) Omdat bleek dat de binnenlandse verkoop van het soortgelijk product door de Turkse producenten in de eerste helft van het onderzoektijdvak in voldoende hoeveelheden en in het kader van normale handelstransacties had plaatsgevonden, werd de normale waarde gebaseerd op de door onafhankelijke afnemers in Turkije in de tweede helft van het herzieningsonderzoektijdvak werkelijk betaalde of te betalen prijzen.

c) *Exportprijs*

(57) Bij het onderzoek bleek dat de betrokken Turkse onderneming kleurentv's van Chinese oorsprong via haar gelieerde exporteurs in Turkije zowel aan onafhankelijke als aan gelieerde afnemers in de Gemeenschap had verkocht.

(58) Voor de verkoop aan onafhankelijke afnemers in de Gemeenschap werd de exportprijs derhalve vastgesteld overeenkomstig artikel 2, lid 8, van de basisverordening, namelijk op basis van de werkelijk betaalde of te betalen exportprijs.

(59) Bij verkoop via gelieerde importeurs werd de exportprijs berekend aan de hand van de wederverkoopprijs die aan onafhankelijke afnemers werd aangerekend. Er vonden correcties plaats voor alle kosten tussen invoer en de wederverkoop; deze kosten omvatten o.a. de verkoopkosten, de algemene en administratieve kosten (VAA-kosten) en winst; voor de winst werd uitgegaan van de winst die onafhankelijke importeurs van het betrokken product bleken te hebben gemaakt, overeenkomstig artikel 2, lid 9, van de basisverordening.

d) *Vergelijking*

(60) Met het oog op een billijke vergelijking van de normale waarde met de exportprijs werd door middel van correcties rekening gehouden met verschillen waarvan werd aangetoond dat zij gevolgen hadden voor de vergelijkbaarheid van de prijzen ingevolge artikel 2, lid 10, van de basisverordening. Derhalve vonden, waar nodig, correcties plaats voor verschillen in kosten voor invoerheffingen, indirecte belastingen, kortingen, vervoer, verzekering, het laden, lossen en aanverwante kosten, dienstverlening na verkoop, commissielonen en krediet.

(61) Er werd ook verzocht om correcties voor verschillen in andere kosten, zoals die van dubieuze vorderingen, de financiering van voorraadverschillen, de financiering van invoerheffingen en indirecte belastingen, merkenbekendheid, reclame alsmede de VAA-kosten van de gelieerde binnenlandse distributeurs. Deze verzoeken werden evenwel niet ingewilligd, omdat niet werd aangetoond dat zij gevolgen hadden voor de vergelijkbaarheid van de prijzen.

(62) Er werd ook verzocht om correcties voor kosten in verband met de BTW zoals de rente bij BTW op ingevoerde producten die voor de binnenlandse productie bestemd zijn en de financiering van de BTW bij binnenlandse verkoop. De bedrijven zijn namelijk verplicht deze belasting namens de overheid te innen en aan de overheid te betalen. Maar BTW-transacties hebben geen gevolgen voor de financiële resultaten (winsten of verliezen) van de bedrijven. BTW-transacties hebben wel gevolgen voor de activa en passiva. Bovendien moet over de financiële kosten van BTW-transacties worden opgemerkt dat er een BTW-verkeer in beide richtingen is (er wordt BTW ontvangen en betaald) en deze ontvangsten en betalingen heffen elkaar steeds weer op. Aanzienlijke financiële kosten voor BTW-transacties zouden zich normalerwijze slechts voordoen bij pas opgerichte ondernemingen die meer aankopen dan verkopen. Eventuele kosten voor BTW-transacties moeten beschouwd worden als normale bedrijfskosten waarvoor geen correcties mogelijk zijn, aangezien zij voor de vergelijkbaarheid van de prijzen geen gevolgen hebben.

(63) Er werd ook verzocht om correcties voor fictieve kwantumkortingen. Hierbij werd als argument aangevoerd dat

indien de binnenlandse afnemers dezelfde hoeveelheden hadden gekocht als de buitenlandse afnemers, zij in aanmerking waren gekomen voor de maximumkorting die op de binnenlandse markt mogelijk is. Dit verzoek moet van de hand worden gewezen omdat ingevolge artikel 2, lid 10, onder c), van de basisverordening kwantumkortingen slechts voor correctie in aanmerking komen indien deze kortingen ook echt werden toegestaan; met fictieve kortingen kan geen rekening worden gehouden.

(64) Er werd ook verzocht om een correctie voor verschillen in handelsstadium bij OEM-verkopen. Er werd evenwel vastgesteld dat de prijzen op de binnenlandse markt voor dezelfde modellen merk-tv's of OEM-tv's geen verschillend patroon vertoonden. Dit verzoek diende derhalve van de hand te worden gewezen omdat een dergelijk verschil geen gevolgen had voor de vergelijkbaarheid van de prijzen.

(65) De normale waarde en de exportprijs werden vergeleken in het stadium af fabriek.

e) *Dumpingmarge voor de Turkse exporteur van kleurentv's van Chinese oorsprong*

(66) Volgens artikel 2, lid 11, van de basisverordening werd de gewogen gemiddelde normale waarde vergeleken met de gewogen gemiddelde exportprijs per maand en per model. De dumpingmarge, in procenten van de cif-prijs grens Gemeenschap, vóór inklaring, bedroeg voor Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, Turkije 69,2 %.

f) *Dumpingmarge voor de Chinese producenten*

(67) Voor de Chinese producenten/exporteurs die geen medewerking verleenden en voor de Chinese producenten die in het herzieningsonderzoektijdvak niet uitvoerden, werd de dumpingmarge vastgesteld op basis van de beschikbare gegevens.

(68) In die gevallen werd de normale waarde vastgesteld aan de hand van de gemiddelde binnenlandse verkoopprijzen van alle modellen kleurentv's van de drie medewerkende Turkse producenten in de eerste helft van het onderzoektijdvak. De exportprijs werd vastgesteld op basis van de Eurostat-gegevens, d.w.z. op basis van de gewogen gemiddelde cif-waarde, gecorrigeerd voor de kosten van vervoer over zee en verzekering, van alle in de tweede helft van het herzieningsonderzoektijdvak uit China ingevoerde modellen. Bij vergelijking van deze normale waarde met deze exportprijs bleek dat kleurentv's uit China in deze periode met dumping in de Gemeenschap waren ingevoerd en dat de dumpingmarge hoog was. Deze dumpingmarge was immers hoger, namelijk 44,6 %, dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek was vastgesteld.

(69) Bovendien had POETIC bij zijn verzoek om een herzieningsprocedure documenten gevoegd waaruit bleek dat kleurentv's uit China met een hoge dumpingmarge werden ingevoerd. Ook POETIC had hogere dumpingmarges vermeld dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek was vastgesteld.

(70) Er was derhalve geen reden om aan te nemen dat de dumpingmarge voor China lager zou zijn dan de in het kader van het vorige onderzoek vastgestelde residuele dumpingmarge. Ingevolge artikel 18 van de basisverordening werd derhalve voor alle producenten in China een dumpingmarge van 44,6 % vastgesteld.

2. Korea

(71) Omdat geen enkele producent/exporteur aan het onderzoek medewerkte, maakte de Commissie gebruik van beschikbare gegevens om de dumping voor Korea vast te stellen.

(72) De normale waarde werd vastgesteld aan de hand van gegevens die waren verstrekt door de voor de steekproef geselecteerde Koreaanse producenten. Deze normale waarde was de gewogen gemiddelde waarde van het betrokken product dat in het herzieningsonderzoektijdvak op de binnenlandse markt was verkocht. De exportprijs werd vastgesteld op basis van Eurostat-gegevens; deze exportprijs was de gewogen gemiddelde cif-waarde, gecorrigeerd voor de kosten van vervoer over zee en verzekering, van alle in het herzieningsonderzoektijdvak uit Korea ingevoerde modellen kleurentv's. Bij vergelijking van deze normale waarde met deze exportprijs bleek dat kleurentv's uit Korea in het herzieningsonderzoektijdvak met dumping in de Gemeenschap waren ingevoerd en dat de dumpingmarge hoog was. De vastgestelde dumpingmarge, namelijk 21,2 %, was met name hoger dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek was vastgesteld.

(73) Bovendien had POETIC bij zijn verzoek om een herzieningsprocedure documenten gevoegd waaruit bleek dat kleurentv's uit Korea met een hoge dumpingmarge werden ingevoerd. Ook POETIC had hogere dumpingmarges vermeld dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek was vastgesteld.

(74) Er is derhalve geen reden om aan te nemen dat de dumpingmarge voor alle niet-medewerkende bedrijven lager zou zijn dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek werd vastgesteld. Ingevolge artikel 18 van de basisverordening werd de dumpingmarge voor alle niet-medewerkende producenten in Korea derhalve vastgesteld op 21,2 %.

(75) Om dezelfde redenen werd deze dumpingmarge van 21,2 % ook vastgesteld voor Thomson Television Thailand en voor Thailand and Beko Elektronik AS, Turkije, die in het onderzoektijdvak kleurentv's van Koreaanse oorsprong bleken te hebben uitgevoerd. Een vergelijking van de gemiddelde exportprijs van deze kleurentv's met de normale waarde die was vastgesteld aan de hand van gegevens over de binnenlandse prijs van soortgelijke kleurentv's op de Koreaanse binnenlandse markt — als vermeld in het verzoek om een herzieningsprocedure —

bevestigde dat met dumping werd ingevoerd en dat de dumpingmarge met bovengenoemde dumpingmarges kon worden vergeleken.

3. Maleisië

(76) Omdat geen enkele producent/exporteur aan dit onderzoek medewerkte, heeft de Commissie gebruik gemaakt van de beschikbare gegevens om de dumping voor Maleisië vast te stellen.

(77) Daar geen enkele Maleisische producent/exporteur in het kader van de steekproef gegevens had doen toekomen, werd het passend geacht gebruik te maken van gegevens over Korea om de normale waarde voor Maleisië vast te stellen. Deze normale waarde werd vastgesteld aan de hand van gegevens die waren verstrekt door de voor de steekproef geselecteerde Koreaanse producenten, en was de gewogen gemiddelde waarde van het betrokken product dat in het herzieningsonderzoektijdvak op de Koreaanse binnenlandse markt was verkocht. De exportprijs werd vastgesteld op basis van Eurostat-gegevens; deze exportprijs was de gewogen gemiddelde cif-waarde, gecorrigeerd voor de kosten van vervoer over zee en verzekering, van alle in het herzieningsonderzoektijdvak uit Maleisië ingevoerde modellen kleurentv's. Bij vergelijking van deze normale waarde met deze exportprijs bleek dat kleurentv's uit Maleisië in het herzieningsonderzoektijdvak met dumping in de Gemeenschap waren ingevoerd en dat de dumpingmarge hoog was. De vastgestelde dumpingmarge, namelijk 25,1 %, was met name hoger dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek was vastgesteld.

(78) Er was derhalve geen reden om aan te nemen dat de dumpingmarge voor alle niet-medewerkende ondernemingen minder zou zijn dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek werd vastgesteld. Ingevolge artikel 18 van de basisverordening werd derhalve een dumpingmarge van 25,1 % vastgesteld voor alle niet-medewerkende producenten in Maleisië.

(79) Om dezelfde redenen werd deze dumpingmarge van 25,1 % ook vastgesteld voor Thomson Television Thailand en voor Thailand and Beko Elektronik AS, Turkije, omdat bleek dat deze bedrijven in het onderzoektijdvak kleurentv's van Maleisische oorsprong hadden uitgevoerd. Een vergelijking van de gemiddelde exportprijs van deze kleurentv's met de normale waarde, die was vastgesteld aan de hand van gegevens over de binnenlandse prijs van soortgelijke kleurentv's op de Maleisische markt — als vermeld in het verzoek om een herzieningsprocedure — bevestigde dat met dumping werd ingevoerd en dat de dumpingmarge met bovengenoemde dumpingmarges kon worden vergeleken.

4. Singapore

(80) Omdat geen enkele producent/exporteur aan het onderzoek medewerkte, onderzocht de Commissie de beschikbare gegevens om de dumpingmarge voor Singapore vast te stellen. Aan de hand van de Eurostat-statistieken kon worden vastgesteld dat de naar de Gemeenschap uitgevoerde hoeveelheden zeer klein waren.

- (81) De normale waarde en de exportprijs werden vastgesteld aan de hand van de gegevens over de binnenlandse verkoop en de uitvoer naar de Gemeenschap die één Singaporese producent in het kader van de steekproef had verstrekt. Bij vergelijking van de aldus vastgestelde gemiddelde normale waarde met de gemiddelde exportprijs bleek dat er sprake was van een aanzienlijke dumpingmarge.
- (82) Er is geen reden om aan te nemen dat de dumpingmarge voor alle niet-medewerkende bedrijven minder zou zijn dan de residuele dumpingmarge die in het kader van het vorige onderzoek werd vastgesteld. Ingevolge artikel 18 van de basisverordening werd derhalve een dumpingmarge van 24,6 % vastgesteld voor alle niet-medewerkende producenten van Singapore.

5. Thailand

- (83) Slechts één onderneming in Thailand werkte aan het onderzoek mede, namelijk Thomson Television Thailand. Er werd evenwel vastgesteld dat de kleurentv's van deze onderneming niet van Thaise oorsprong waren. Wat de dumpingmarge betreft, wordt verwezen naar de overwegingen 71 tot en met 75 en 76 tot en met 79. Volgens de beschikbare gegevens (Eurostat) voerden de niet-medewerkende producenten in het herzieningsonderzoekstijdvak geen kleurentv's van Thaise oorsprong naar de Gemeenschap uit. Er waren derhalve geen gegevens om een nieuwe dumpingmarge voor Thailand vast te stellen.

E. VOORTZETTING DAN WEL HERHALING VAN DUMPING

- (84) Ingevolge artikel 11, lid 2, van de basisverordening werd onderzocht of het waarschijnlijk was of het vervallen van de geldende maatregelen tot een voortzetting, dan wel herhaling van dumping zou leiden.
- (85) Om vast te stellen of het waarschijnlijk was dat de dumping zou worden voortgezet, onderzocht de Commissie het huidige dumpingniveau bij invoer uit de betrokken landen in de Gemeenschap in de veronderstelling dat indien thans dumping plaatsvond en bij het ontbreken van bewijzen van het tegendeel, redelijkerwijze kon worden aangenomen dat deze dumping in de toekomst zou worden voortgezet.
- (86) Wat de waarschijnlijke herhaling van dumping betreft, m.a.w. de waarschijnlijkheid dat grotere hoeveelheden tegen dumpingprijzen worden ingevoerd indien de huidige maatregelen vervallen wat noodzakelijk is indien uit de betrokken landen betrekkelijk kleine hoeveelheden worden ingevoerd, is de Commissie nagegaan of het waarschijnlijk is dat in de toekomst met dumping zal worden ingevoerd en indien dit het geval is, of het om grote hoeveelheden zal gaan.

1. China

- (87) Zoals eerder vermeld heeft geen enkele Chinese medewerkende onderneming in het herzieningsonderzoekstijdvak kleurentv's naar de Gemeenschap uitgevoerd. Volgens de Eurostat-gegevens werden in het herzieningsonderzoekstijdvak toch kleurentv's uit China ingevoerd. De beschikbare gegevens — zie overweging 70 — bevestigden dat kleurentv's van oorsprong uit China en uitgevoerd vanuit China met dumping in de Gemeenschap werden ingevoerd en dat de dumpingmarge hoog was.
- (88) Bovendien bleek uit het onderzoek dat een grote hoeveelheid kleurentv's die uit Turkije in de Gemeenschap was ingevoerd, van oorsprong uit China waren, en dat deze invoer met een hoge dumping gepaard ging.
- (89) Bovendien bleek bij de vergelijking van de in het vergelijkbare land, Turkije, vastgestelde normale waarde met de prijzen bij uitvoer uit China naar derde landen dat bij hier ook van hoge dumpingmarges.
- (90) Volgens de gegevens die de medewerkende Chinese bedrijven hebben verstrekt, is de productiecapaciteit voor kleurentv's in China vanaf 1998 gestegen en kan het binnenlandse verbruik de productie niet absorberen. Volgens deze gegevens is er in China een grote overcapaciteit voor de productie van kleurentv's, waarvoor exportmarkten gezocht zullen worden, daar bijna de helft van de bestaande capaciteit, die aan ongeveer 50 % van de vraag in de Gemeenschap kan voldoen, niet wordt gebruikt. Het wordt daarom zeer waarschijnlijk geacht dat de invoer met dumping van Chinese kleurentv's in de Gemeenschap sterk zal stijgen indien de maatregelen vervallen.
- (91) Er is derhalve geen reden om aan te nemen dat dumping niet zal worden voortgezet indien de thans geldende maatregelen vervallen.

2. Korea

- (92) Zoals eerder vermeld, hebben Koreaanse producenten niet aan het onderzoek meegewerkt. Uit de Eurostat-gegevens bleek dat in het herzieningsonderzoekstijdvak betrekkelijk grote hoeveelheden kleurentv's uit Korea werden ingevoerd. Overeenkomstig de beschikbare gegevens — zie de overwegingen 74 en 75 — bevestigde de Commissie dat de dumpingmarge bij de invoer van kleurentv's uit Korea hoog bleef.
- (93) Overeenkomstig de gegevens die medewerkende producenten in Turkije (Beko Elektronik AS) en Thailand (Thomson Television Thailand) hadden verstrekt, bleek bij het onderzoek voorts dat kleurentv's van Koreaanse oorsprong vanuit Turkije en Thailand met dumping in de Gemeenschap werden ingevoerd.

(94) Volgens de beschikbare gegevens, namelijk die in het verzoek om een herzieningsprocedure, beschikt Korea over een ruime capaciteit voor de productie van kleurentv's en absorbeert het binnenlandse verbruik minder dan 15 % van deze productie, waardoor er een sterk exportpotentieel is. Hoewel de productiecapaciteit van 1996 tot en met 1999 stabiel is gebleven, is het binnenlandse verbruik in die periode met 23 % gedaald. Hoewel wordt verwacht dat de vraag op de Koreaanse markt matig zal stijgen, beschikt Korea toch over een grote reservecapaciteit. Omdat de oorsprong van de kathodestraalbuizen vaak doorslaggevend is voor de oorsprong van de kleurentv's, werd ook de productiecapaciteit voor kathodestraalbuizen in Korea onderzocht en werd vastgesteld dat deze ook groot is.

(95) Als conclusie kan worden gesteld dat de beschikbare gegevens erop wijzen dat Korea over een grote productiecapaciteit beschikt en dat de hieruit voortvloeiende productie naar de Gemeenschap kan worden uitgevoerd indien de huidige maatregelen vervallen. Er is geen reden om aan te nemen dat de invoer met dumping van grote hoeveelheden kleurentv's uit Korea niet zal worden voortgezet indien de maatregelen vervallen.

3. Maleisië

(96) Zoals eerder vermeld, heeft geen enkele producent in Maleisië medewerking aan het onderzoek verleend. Uit de Eurostat-gegevens bleek dat in het herzieningsonderzoektijdvak kleurentv's uit Maleisië in de Gemeenschap werden ingevoerd. Overeenkomstig de beschikbare gegevens — zie de overwegingen 78 en 79 — bevestigde de Commissie dat de dumpingmarge bij de invoer van kleurentv's uit Maleisië hoog is gebleven.

(97) Overeenkomstig de gegevens die medewerkende producenten in Turkije (Beko Elektronik AS) en Thailand (Thomson Television Thailand) hadden verstrekt, bleek bij het onderzoek voorts dat aanzienlijke hoeveelheden kleurentv's van Maleisische oorsprong vanuit Turkije en Thailand met dumping in de Gemeenschap werden ingevoerd.

(98) Volgens de beschikbare gegevens, en met die in het verzoek om een herzieningsprocedure, beschikt Maleisië over een ruime capaciteit voor de productie van kleurentv's. Omdat de oorsprong van de kathodestraalbuizen vaak doorslaggevend is voor de oorsprong van de kleurentv's, werd ook de productiecapaciteit voor kathodestraalbuizen in Maleisië onderzocht en werd vastgesteld dat deze ook groot is.

(99) Als conclusie kan worden gesteld dat er geen reden is om aan te nemen dat de intrekking van de maatregelen niet zal leiden tot een voortzetting van de invoer met dumping van aanzienlijke hoeveelheden kleurentv's uit Maleisië.

4. Singapore

(100) Omdat in het herzieningsonderzoektijdvak slechts weinig kleurentv's uit Singapore in de Gemeenschap werden ingevoerd, moest worden nagegaan of het waarschijnlijk was dat opnieuw invoer met dumping zal plaatsvinden.

(101) Sedert de instelling van antidumpingmaatregelen in 1995 is de invoer van kleurentv's uit Singapore gedaald van 36 000 stuks tot ongeveer 2 000 stuks, hetgeen overeenkomt met een marktaandeel in de Gemeenschap van 0,1 % tot bijna 0 %. Daarbij moet worden bedacht dat op kleurentv's van twee producenten/exporteurs een antidumpingrecht van 0 % van toepassing was. Ook naar andere belangrijke afzetgebieden voor kleurentv's, zoals de VS, werden slechts weinig kleurentv's uitgevoerd (35 000 stuks in 1999). Derhalve is het redelijk om te concluderen dat de daling van de invoer uit Singapore niet het gevolg is van de antidumpingmaatregelen, maar veeleer van het feit dat de productie voor de plaatselijke markt wordt bestemd.

(102) Uit de gegevens in het verzoek om een herzieningsprocedure blijkt dat de productie in Singapore sterk is gedaald, namelijk van 4,5 miljoen stuks in 1995 (raming) tot 1,3 miljoen stuks in 1999 (raming). Ook de capaciteit daalde omdat verschillende producenten in Singapore de productie staakten.

(103) Gezien het bovenstaande wordt niet verwacht dat de intrekking van de antidumpingmaatregelen ertoe zal leiden dat opnieuw grote hoeveelheden kleurentv's met dumping uit Singapore worden ingevoerd.

5. Thailand

(104) Hoewel Thailand verschillende producenten van kleurentv's telt, werkte slechts één producent die in het herzieningsonderzoektijdvak kleurentv's naar de Gemeenschap uitvoerde aan het onderzoek mede. Zoals hierboven werd vermeld, bleek dat de van deze producent afkomstige kleurentv's die met dumping in de Gemeenschap werden ingevoerd van Koreaanse en Maleisische oorsprong te zijn. Volgens de beschikbare gegevens, namelijk die in het verzoek om een herzieningsprocedure, beschikt Thailand over een grote capaciteit voor de productie van kleurentv's en absorbeert het binnenlandse verbruik minder dan 16 % van de productie, waardoor er veel ruimte is voor een stijgende uitvoer. Bovendien steeg deze capaciteit van 1996 tot 2000 met 17 %, terwijl het binnenlandse verbruik met 30 % daalde, waardoor dus heel wat reservecapaciteit voor de productie van kleurentv's ontstond.

(105) Omdat de oorsprong van de kathodestraalbuizen vaak doorslaggevend is voor de oorsprong van kleurentv's werd ook de productiecapaciteit voor kathodestraalbuizen in Thailand onderzocht en werd vastgesteld dat deze aanzienlijk was.

(106) Er zijn derhalve goede redenen om aan te nemen dat de intrekking van de maatregelen ertoe zal leiden dat opnieuw grote hoeveelheden tegen dumpingprijzen uit Thailand worden ingevoerd. Er zijn daarentegen geen redenen om aan te nemen dat de dumpingmarge lager is dan de residuele marge van 33,6 % die voor niet-medewerkende producenten/exporteurs in het kader van het vorige antidumpingonderzoek werd vastgesteld, en dan de marge van 14,7 % die in datzelfde onderzoek voor Thomson Television Thailand werd vastgesteld.

F. BEDRIJFSTAK VAN DE GEMEENSCHAP

1. Productie van de Gemeenschap

(107) In de Gemeenschap worden kleurentv's vervaardigd door de volgende bedrijven:

- de vijf producenten die de klacht indienden en/of steunden en aan het onderzoek medewerkten: Industrie Formenti (IT), Grundig (D), Philips Electronic Consumers (NL), Seleo Formenti (IT) en Tecnimagen (E).
- Eén producent die de klacht mede indiende maar uiteindelijk niet aan het onderzoek medewerkte: AR Systems (E). Het bedrijf werd ervan op de hoogte gebracht dat het geen deel zou uitmaken van de bedrijfstak van de Gemeenschap en maakte hiertegen geen bezwaar.
- zes producenten, namens wie de klacht niet werd ingediend, maar die, hoewel zij de vragenlijst niet volledig hebben ingevuld, wel basisgegevens verstrekten en die geen bezwaar hadden tegen de procedure: Great Wall (F), Matsushita Panasonic (UK), Mivar (I), Sanyo (E), Semitech Turku (FI), en Thomson Multi Media (F). Laatstgenoemd bedrijf was tegenstander van een voortzetting van de antidumpingmaatregelen.
- Andere producenten die geen medewerking verleenden, maar zich niet tegen de procedure hebben uitgesproken.

(108) Er werd nagegaan of de bovenvermelde bedrijven beschouwd konden worden productie van de Gemeenschap te vertegenwoordigen in de zin van artikel 4, lid 1, van de basisverordening.

(109) Eén EG-producent, die geen deel uitmaakte van de klagende partij, bleek banden te hebben met een bij deze procedure betrokken exporteur en zelf kleurentv's uit twee van de bij deze procedure betrokken landen in te voeren. Overeenkomstig artikel 4 van de basisverordening werd nagegaan of dit bedrijf slechts zijn productie aanvulde en de invoer slechts een nevenactiviteit was, dan wel of het een importeur betrof met een vrij beperkte aanvullende productie in de Gemeenschap.

(110) Vastgesteld werd dat de kernactiviteiten (dat wil zeggen productie-installaties, hoofdkantoor, onderzoek en ontwikkeling) van deze onderneming in de Gemeenschap plaatsvonden en dat deze onderneming derhalve niet van de definitie van „de bedrijfstak van de Gemeenschap” kon worden uitgesloten. Voor de andere EG-producenten die niet aan het onderzoek medewerkten, noch gegevens verstrekten, waren er geen aanwijzingen dat deze geen deel uitmaakten van de bedrijfstak van de Gemeenschap.

(111) Eén Turkse exporteur voerde aan dat een EG-producent die deel uitmaakte van de klagende partij moest worden uitgesloten van het begrip „bedrijfstak van de Gemeenschap” omdat deze producent het grootste deel van de productie van kleurentv's buiten de Gemeenschap, namelijk naar Polen en Hongarije, had verplaatst. Volgens de basisverordening is het evenwel zo dat EG-producenten alleen maar van het begrip „bedrijfstak van de Gemeenschap” mogen worden uitgesloten indien zij banden hebben met de betrokken exporteurs of zelf het product invoeren dat met dumping zou worden ingevoerd. Dit is hier niet het geval omdat bedoelde EG-producent die deel uitmaakt van de klagende partij het betrokken product in de Gemeenschap vervaardigt en zijn kernactiviteit nog steeds in de Gemeenschap heeft (consumenten-elektronica, productie-installaties, hoofdkantoor, onderzoek en ontwikkeling). Hij dient daarom niet te worden uitgesloten van het begrip „bedrijfstak van de Gemeenschap”.

(112) Derhalve wordt geoordeeld dat alle hierboven vermelde ondernemingen EG-producenten zijn en dus de bedrijfstak van de Gemeenschap vormen in de zin van artikel 4, lid 1, van de basisverordening.

2. Definitie van het begrip „bedrijfstak van de Gemeenschap”

(113) De vijf medewerkende EG-producenten, namelijk Industrie Formenti, Grundig, Philips Consumer Electronics, Seleo Formenti en Tecnimagen, voldoen aan de voorwaarden van artikel 5, lid 4, van de basisverordening omdat zij 30 % van de totale productie van kleurentv's in de Gemeenschap vertegenwoordigen. Zij vormen derhalve „de bedrijfstak van de Gemeenschap” in de zin van artikel 4, lid 1, van de basisverordening en worden hierna „de bedrijfstak van de Gemeenschap” genoemd.

G. ANALYSE VAN DE EG-MARKT

1. Voorafgaande opmerking

(114) Seleo Formenti werd in april 1997 failliet verklaard en werd in maart 1998 overgenomen door Industrie Formenti. De nieuwe entiteit startte opnieuw met de productie van kleurentv's in oktober 1998. Derhalve werd met het oog op de vergelijkbaarheid van de ontwikkelingen van de bedrijfstak van de Gemeenschap, geen rekening gehouden met de gegevens die Seleo Formenti had verstrekt.

(115) Zoals in overweging 23 vermeld had het onderzoek naar de ontwikkelingen die van belang zijn voor de schadebeoordeling betrekking op de periode van 1995 tot 30 juni 2000 („de beoordelingsperiode”). Er wordt aan herinnerd dat het onderzoekstijdvak van het nieuwe onderzoek het jaar 1999 is („het herzieningsonderzoekstijdvak”).

2. Zichtbaar verbruik in de Gemeenschap

- (116) Het zichtbare verbruik werd vastgesteld door de hoeveelheden te nemen die de bedrijfstak van de Gemeenschap en andere medewerkende EG-producenten in de Gemeenschap hadden verkocht (zoals bleek uit hun antwoorden op de vragenlijst) en daaraan de hoeveelheden toe te voegen die door enkele andere EG-producenten waren opgegeven, de hoeveelheden die andere, niet-medewerkende EG-producenten naar raming hadden verkocht (zoals in het verzoek om een herzieningsprocedure vermeld) en de ingevoerde hoeveelheden (zoals bleek uit Eurostat). Deze gegevens werden zoveel mogelijk gecontroleerd door toetsing aan de gegevens die de medewerkende exporteurs hadden verstrekt.
- (117) Het verbruik van kleurentv's wordt beïnvloed door belangrijke sportevenementen zoals de Wereldbeker Voetbal, de Europese Voetbalbeker en de Olympische Spelen, wanneer de verkoop van kleurentv's meestal stijgt.
- (118) In de beoordelingsperiode steeg het verbruik van kleurentv's in de Gemeenschap met 31 %, namelijk van 24,7 miljoen in 1995, 24,5 miljoen in 1996, 27,7 miljoen in 1997, 31 miljoen in 1998, 30,7 miljoen in 1999 tot 32,4 miljoen in het onderzoektijdvak.

3. Invoer uit de betrokken landen

- (119) Gezien de bevindingen met betrekking tot de oorsprong en met name het feit dat geen kleurentv's van oorsprong uit Thailand waren ingevoerd, werd de evaluatie van de invoer uit de betrokken landen beperkt tot de invoer uit China, Korea, Maleisië en Singapore.

a) Omvang van de invoer en marktaandeel

- (120) De omvang van de invoer uit de betrokken landen omvatte in het onderzoektijdvak ook de invoer van kleurentv's die van oorsprong bleken te zijn uit die landen, hoewel zij vanuit een ander land werden uitgevoerd, zoals hierboven uitgelegd. Om de ontwikkelingen te kunnen vergelijken, werd ervan uitgegaan dat de proportionele verdeling van het aantal kleurentv's van oorsprong uit de betrokken landen, maar uitgevoerd vanuit een ander land, in de jaren voorafgaande aan de onderzoektijdvakken gelijk was aan die welke voor de onderzoektijdvakken was vastgesteld.
- (121) De totale invoer steeg met 73 %, namelijk van 1,4 miljoen in 1995 tot 1,2 miljoen in 1996, 1,3 miljoen in 1997, 1,8 miljoen in 1998, 2 miljoen in 1999 tot 2,5 miljoen in het onderzoektijdvak.
- (122) Het aandeel van de betrokken kleurentv's op de EG-markt evolueerde van 5,6 % in 1995, 4,8 % in 1996, 4,6 % in 1997, 5,7 % in 1998, 6,6 % in 1999 tot 7,5 % in het onderzoektijdvak.

b) Prijzen

i) Prijsontwikkeling

- (123) Volgens de gegevens van Eurostat en van medewerkende exporteurs bedroeg de gewogen gemiddelde invoerprijs (vóór inklaring) in het onderzoektijdvak 101 euro bij de invoer uit China, 123 euro voor toestellen van oorsprong uit China, maar uitgevoerd vanuit Turkije, 180 euro bij invoer uit Korea, 115 euro bij invoer uit Maleisië, 82 euro voor toestellen van oorsprong uit Maleisië, maar uitgevoerd vanuit Thailand en 170 euro bij invoer uit Singapore.
- (124) Deze prijzen waren het gemiddelde van alle modellen en schermafmetingen, door elkaar genomen. Indien uitsluitend kleurentv's met een klein scherm (14") in aanmerking werden genomen, die ongeveer 50 % uitmaakten van de gehele invoer in de Gemeenschap, bedroeg de gewogen gemiddelde invoerprijs per kleurentv in het onderzoektijdvak 90 euro bij invoer uit China, 86 euro voor toestellen van oorsprong uit China, maar uitgevoerd vanuit Turkije, 151 euro bij invoer uit Korea, 93 euro bij invoer uit Maleisië, 82 euro voor toestellen van oorsprong uit Maleisië, maar uitgevoerd vanuit Thailand en 147 euro bij invoer uit Singapore.

ii) Prijsonderbieding

- (125) Bij onderzoek van het prijsgedrag van de Chinese exporteurs bij uitvoer naar de Gemeenschap, werden de prijzen van de betrokken kleurentv's vergeleken met de prijzen van door de bedrijfstak van de Gemeenschap op de EG-markt verkochte kleurentv's, na aftrek van alle kortingen en bonussen en in hetzelfde handelstadium. Voor kleurentv's die uit Turkije waren uitgevoerd, maar die van oorsprong waren uit China, Korea en Maleisië vond de vergelijking plaats aan de hand van gegevens die betrekking hadden op een periode van zes maanden omdat, zoals hierboven vermeld, de onderzoektijdvakken van beide procedures slechts samenvielen voor de periode van 1 juli 1999 tot en met 31 december 1999. De invoerprijzen waren cif grens Gemeenschap en werden gecorrigeerd voor douanerechten, antidumpingrechten en kosten na invoer. De prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap waren de prijzen aan de eerste onafhankelijke afnemer in het stadium af fabriek.
- (126) Gezien het grote aantal modellen werden de op de EG-markt verkochte kleurentv's ingedeeld in categorieën volgens de kenmerken die het meest van invloed waren op de kosten van de kleurentv's, namelijk de grootte van het beeldscherm, het beeldformaat, het beeldschermtype, de beeldfrequentie, de klank, het al dan niet beschikbaar zijn van teletekst en het televisiesysteem. Voor landen waarvan de producenten/exporteurs geen medewerking verleenden, werden de prijzen vergeleken op basis van de beschikbare gegevens, namelijk de Eurostat-gegevens onderverdeeld naar beeldschermgrootte.

(127) Uit de prijsverschillen, in procenten van de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap, bleek dat de prijs-
onderbiedingsmarges varieerden van 1,9 tot 34,3 % voor
alle betrokken landen, met uitzondering van Singapore;
voor laatstgenoemd land werd geen prijsonderbieding
vastgesteld.

4. Economische situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap

a) Voorafgaande opmerking

(128) De situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap moet
gezien worden in het licht van het feit dat de grootste
producent van kleurentv's in de Gemeenschap in 1997
enkele van zijn productie-installaties sloot en deze over-
bracht naar Polen, hetgeen op zich een gevolg was van
de precaire situatie van de bedrijfstak van de Gemeen-
schap op de markt van de Gemeenschap.

b) Productie, capaciteit en capaciteitsbenutting

(129) De productie van de bedrijfstak van de Gemeenschap
bedroeg 6,5 miljoen in 1995, 6,6 miljoen in 1996, 6
miljoen in 1997, 6,1 miljoen in 1998, 5,9 miljoen in
1999 en 6 miljoen in het onderzoektijdvak, hetgeen
neerkomt op een daling over de gehele periode met 7
procentpunten.

(130) De productiecapaciteit van de bedrijfstak van de Ge-
meenschap bedroeg 7,5 miljoen in 1995, 7,7 miljoen
in 1996, 7,3 miljoen in 1997, 7 miljoen in 1998 en
7,1 miljoen in 1999 en in het onderzoektijdvak, hetgeen
neerkomt op een daling over de gehele periode met 4
procentpunten.

(131) De capaciteitsbenutting van de bedrijfstak van de Ge-
meenschap bleef stabiel en evolueerde van 87 % in
1995, 85 % in 1996, 82 % in 1997, 86 % in 1998,
83 % in 1999 tot 85 % in het onderzoektijdvak.

c) Voorraden

(132) De voorraden van de bedrijfstak van de Gemeenschap
evolueerden van ongeveer 500 000 in 1995 tot onge-
veer 400 000 in 1996 en 1997, ongeveer 500 000 in
1998 en ongeveer 400 000 in 1999. Met uitzondering
van 1998 bleven de voorraden, zowel in procenten van
de productie (7 %) als van de verkoop (8 %) over de
gehele periode ongeveer gelijk.

d) Omvang van de verkoop en marktaandeel

(133) De verkoop door de bedrijfstak van de Gemeenschap
aan onafhankelijke afnemers in de Gemeenschap be-
droeg 5,9 miljoen in 1995 en 1996, 5,4 miljoen in
1997 en 1998, 5,3 miljoen in 1999 en 5,5 miljoen in
het onderzoektijdvak.

(134) De verkoop daalde van 1995 tot en met het onderzoek-
tijdvak met 7 %. Hij was stabiel in 1996 en daalde met
8 % in 1997. Van 1997 tot en met het onderzoektijdvak
steeg de verkoop weer met 3 %.

(135) Het aandeel van de bedrijfstak van de Gemeenschap op
de EG-markt evolueerde van 24 % in 1995 tot 17 % in

het onderzoektijdvak, hetgeen neerkomt op een daling
met 7 procentpunten.

e) Groei

(136) Het verbruik in de Gemeenschap steeg in de beoor-
delingsperiode met ongeveer 30 %, terwijl de omvang
van de verkoop door de bedrijfstak van de Gemeenschap
daalde met ongeveer 7 % en de omvang van de invoer
steeg met 73 %. Ondanks het groeiende verbruik kon de
bedrijfstak van de Gemeenschap zijn aandeel van de
EG-markt niet vergroten; dit marktaandeel evolueerde
van 24 % in 1995 tot 17 % in het onderzoektijdvak.
De bedrijfstak van de Gemeenschap kon dus niet ten
volle profiteren van de groeiende markt.

f) Verkooprijzen en factoren die van invloed zijn op de ver- kooprijzen

(137) Kleurentv's worden geleidelijk een rijp product waarvan
de prijzen regelmatig dalen. Deze prijserosie is duidelij-
ker voor de modellen met een klein scherm, die slechts
een beperkt aantal opties bieden en in het algemeen in
huishoudens als tweede of derde toestel worden ge-
bruikt.

(138) Het belangrijkste kostenelement bij kleurentv's is de ka-
thodestraalbuis, die vaak 40 % tot 60 % van de prijs van
kleurentv's uitmaakt. Sommige EG-producenten wezen
erop dat in de beoordelingsperiode, met name in 1999
en in het onderzoektijdvak, op de EG-markt een tekort
was aan kathodestraalbuizen. Enkele producenten wezen
er ook op dat de gemiddelde kosten van de EG-produ-
centen voor kathodestraalbuizen in 1999 en in het on-
derzoektijdvak waren gestegen, daar een deel van de
kathodestraalbuizen in Amerikaanse dollars waren aan-
gekocht en deze duurder waren geworden.

(139) De gewogen gemiddelde prijzen per toestel bij verkoop
door de bedrijfstak van de Gemeenschap aan onafhan-
kelijke afnemers evolueerden van 300 euro in 1995, 302
euro in 1996, 306 euro in 1997, 320 euro in 1998,
309 euro in 1999 tot 319 euro in het onderzoektijdvak.
De gemiddelde verkooprijzen geven geen prijserosie te
zien omdat voor de berekening het gehele verkochte
assortiment in aanmerking wordt genomen.

(140) De prijserosie is evenwel duidelijk te zien wanneer de
gemiddelde verkooprijzen na indeling volgens scherm-
grootte worden onderzocht. Zo daalde de gewogen ge-
middelde verkoopprijs van de door de bedrijfstak van de
Gemeenschap verkochte kleurentv's met een 14"-scherm
van 105 euro in 1999 tot 102 euro in het onderzoek-
tijdvak. De gewogen gemiddelde verkoopprijs van kleu-
rentv's met een 21"-scherm daalde van 172 euro tot 168
euro, terwijl de prijs van kleurentv's met een 28"-scherm
daalde van 380 euro tot 350 euro.

(141) Als conclusie kan worden gesteld dat de stijging van de
gewogen gemiddelde verkoopprijzen van de bedrijfstak
van de Gemeenschap het resultaat is van een wijziging
in het assortiment ten voordele van modellen met een
hogere toegevoegde waarde.

g) *Werkgelegenheid*

- (142) De werkgelegenheid in de Gemeenschap daalde met 20 % in de beoordelingsperiode en evolueerde van 6 500 werknemers in 1995, 6 000 in 1996, 5 600 in 1997, 5 000 in 1998, 5 100 in 1999 naar 5 200 in het onderzoektijdvak.

h) *Productiviteit*

- (143) De productiviteit van de bedrijfstak van de Gemeenschap steeg van 1 000 toestellen per werknemer in 1995, 1 100 toestellen in 1996 en 1997, 1 200 toestellen in 1998 en 1 150 toestellen in 1999 en in het onderzoektijdvak, hetgeen neerkomt op een stijging met 16 % over de gehele periode.

i) *Lonen*

- (144) De lonen in de bedrijfstak van de Gemeenschap per werknemer bleven stabiel in 1995 en 1996, stegen met 2 % in 1997, met 1 % in 1998 en met nogmaals 7 % in 1999.

j) *Investerings*

- (145) De investeringen van de bedrijfstak van de Gemeenschap in de productie van kleurentv's stegen van 48 miljoen euro in 1995 tot 52 miljoen euro in het onderzoektijdvak, hetgeen neerkomt op een stijging met 10 %. De investeringen bedroegen ongeveer 2 % van de omzet. Met uitzondering van 1996 en 1997 bleef het niveau van de investeringen van de bedrijfstak van de Gemeenschap in de beoordelingsperiode betrekkelijk stabiel. De bedrijfstak van de Gemeenschap investeerde in het onderzoektijdvak hoofdzakelijk in automatische opslaginstallaties.

k) *Rentabiliteit*

- (146) De opbrengst uit de nettoverkoop van de bedrijfstak van de Gemeenschap op de EG-markt, vóór belasting, evolueerde van -2,7 % in 1995 tot 1,3 % in het onderzoektijdvak. Na herstructureringen was de productie in 1996 kostendekkend. De rentabiliteit van de bedrijfstak van de Gemeenschap verbeterde in 1997 en deze verbetering viel samen met verdere herstructureringen waarbij een deel van de productie van de belangrijkste EG-producent werd overgebracht naar Polen. In 1998 bleef de rentabiliteit op hetzelfde niveau dankzij een stijging van de verkoopprijzen die samenviel met belangrijke sportevenementen zoals het wereldkampioenschap voetbal. In 1999 daalde de rentabiliteit door een daling van de verkoopprijzen. In het onderzoektijdvak verbeterde de rentabiliteit door een stijging van de verkoopprijzen die het gevolg was van een wijziging in het verkochte assortiment; de rentabiliteit bleef desondanks laag.

l) *Cashflow, rendement van investeringen en vermogen om kapitaal aan te trekken*

- (147) De cashflow van de bedrijfstak van de Gemeenschap, berekend als de winst vóór belasting inclusief non-cash items, herstelde zich in 1997 maar daalde vervolgens geleidelijk tot in het onderzoektijdvak.

- (148) Het rendement van investeringen bedroeg ongeveer 15 % in 1995, was negatief in 1996, duidelijk positief in 1997 en 1998 en matig positief in 1999 en in het onderzoektijdvak.

- (149) Geen enkel bedrijf dat deel uitmaakt van de bedrijfstak van de Gemeenschap vermeldde bijzondere moeilijkheden om kapitaal aan te trekken.

m) *Omvang van de dumpingmarge en herstel van dumping in het verleden*

- (150) De gevolgen voor de bedrijfstak van de Gemeenschap van de hoogte van de dumpingmarge kunnen, gezien de omvang van de invoer uit de betrokken landen en de prijzen van de ingevoerde toestellen, niet als te verwaarlozen worden beschouwd. De situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap verbeterde in de beoordelingsperiode. De bedrijfstak heeft zich evenwel niet volledig hersteld van de dumping die in het verleden werd vastgesteld en zijn situatie is nog steeds precair.

5. Conclusie

- (151) Na de instelling van maatregelen in 1995 verbeterde de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap. In 1997, het jaar waarin belangrijke herstructureringen plaatsvonden, bereikte de rentabiliteit van de bedrijfstak een bevredigend niveau.

- (152) Na 1998 verslechterde de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap evenwel en met name de rentabiliteit, die in het onderzoektijdvak tot 1,3 % daalde. De geringe rentabiliteit in 1999 was het gevolg van de dalende verkoopprijzen die niet langer de stijgende kosten van de bedrijfstak van de Gemeenschap konden dekken. In het onderzoektijdvak stegen de kosten boven de verkoopprijzen, ondanks een stijging van die prijzen, hetgeen hoofdzakelijk het gevolg was van een stijging van de prijzen van kathodestraalbuizen, het belangrijkste onderdeel van kleurentv's, en van de prijsdruk als gevolg van de invoer van kleurentv's. Door deze stijging kon de bedrijfstak van de Gemeenschap de rentabiliteit niet tot het niveau van 1997 en 1998 brengen.

- (153) Bovendien kon de bedrijfstak van de Gemeenschap, ondanks het groeiende verbruik (31 % in de beoordelingsperiode) niet van deze groei profiteren; het marktaandeel van de bedrijfstak daalde van 24 % in 1995 tot 17 % in het onderzoektijdvak.

- (154) Gezien het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap sedert 1995 is verbeterd maar toch nog steeds zwak is.

6. Gevolgen van de betrokken invoer

- (155) Uit het onderzoek blijkt dat de invoer uit de betrokken landen ondanks antidumpingmaatregelen gestegen is in de beoordelingsperiode met 73 %, terwijl het verbruik in die periode slechts met 31 % toenam. De sterkste stijging vond plaats van in 1998, toen de invoer met 42 % toenam; toen werd ook de sterkste stijging van het verbruik (+ 12 %) genoteerd. Het aandeel op de EG-markt dat met deze invoer overeenstemt, steeg van 5,7 % in 1995 tot 7,5 % in het onderzoektijdvak.

(156) De ontwikkeling van de invoer uit de betrokken landen verschilde per land. De invoer uit Singapore daalde in de beoordelingsperiode en het marktaandeel van kleurentv's uit dat land in de Gemeenschap was in het onderzoekstijdvak bijna nihil. De invoer van oorsprong uit China is aanzienlijk gestegen, doordat kleurentv's van oorsprong uit China ook vanuit Turkije werden ingevoerd. Het Chinese aandeel op de EG-markt evolueerde van 1,2 % in 1995 tot 3,9 % in het onderzoekstijdvak. De invoer uit Korea steeg in 1999 aanzienlijk en het aandeel van deze invoer op de EG-markt steeg van 0,4 % in 1995 tot 2 % in het onderzoekstijdvak. De invoer uit Maleisië daalde. Het aandeel van kleurentv's uit Maleisië op de EG-markt daalde van 3,9 % tot 1,6 %.

(157) De prijzen van alle kleurentv's uit de betrokken landen, met uitzondering van die uit Singapore, onderboden in het onderzoekstijdvak de prijzen van de kleurentv's van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Bovendien oefenden de prijzen van de kleurentv's uit de betrokken landen druk uit op de prijzen van kleurentv's van de bedrijfstak van de Gemeenschap waardoor deze hun kosten, die met name in 1999 en het onderzoekstijdvak waren gestegen, niet konden doorberekenen. De prijsdruk die van de betrokken landen uitging, droeg derhalve bij tot de verslechtering van de rentabiliteit van de bedrijfstak van de Gemeenschap.

7. Invoer uit andere derde landen

(158) De omvang van de invoer uit andere derde landen werd vastgesteld aan de hand van de Eurostat-gegevens die ook betrekking hadden op kleurentv's uit Turkije, maar die bij het onderzoek naar de oorsprong afkomstig bleken uit één van deze derde landen. Er wordt op gewezen dat uit de Eurostat-gegevens, de enige die beschikbaar waren, niet steeds de werkelijke oorsprong weergeven van de uit andere derde landen in de Gemeenschap ingevoerde kleurentv's.

(159) De omvang van de invoer uit andere derde landen steeg met meer dan 800 % in de beoordelingsperiode, namelijk van 1 miljoen stuks in 1995 tot 8,9 miljoen stuks in het onderzoekstijdvak. De grootste exporteur van deze andere derde landen bleek Polen te zijn (van 401 000 stuks in 1995 tot 5,3 miljoen stuks in het onderzoekstijdvak), gevolgd door Hongarije (van 115 000 stuks tot 1,6 miljoen stuks), Litouwen (van 114 000 stuks tot 920 000 stuks) en Tsjechië (van 2 000 tot 660 000 stuks).

(160) Het marktaandeel van de kleurentv's uit andere derde landen in de Gemeenschap steeg van 4,2 % in 1995 tot 27,3 % in het onderzoekstijdvak (Polen 16,4 %, Hongarije 4,8 %, Litouwen 2,8 %, Tsjechië 2 % en andere landen 1,3 %).

(161) De prijzen van kleurentv's uit Polen en Litouwen waren lager dan die van de bedrijfstak van de Gemeenschap en waren vergelijkbaar met die van kleurentv's uit sommige bij deze procedure betrokken landen. Derhalve kan niet

worden uitgesloten dat deze invoer in het onderzoekstijdvak mede de oorzaak is geweest van de stagnatie van de verkoop, het marktaandeel en de dalende rentabiliteit voor de bedrijfstak van de Gemeenschap en de druk op de prijzen.

(162) Als conclusie kan worden gesteld dat de invoer uit andere derde landen in de beoordelingsperiode aanzienlijk is toegenomen en sterker was dan die van het zichtbare verbruik en de invoer uit de bij deze procedure betrokken landen.

H. WAARSCHIJNLIJKHEID VAN EEN VOORTZETTING OF HERHALING VAN DE SCHADE

1. Onderzoek van de situatie van de producenten/exporteurs in de betrokken landen

a) China

(163) Bij het onderzoek naar de waarschijnlijkheid van een herhaling, dan wel voortzetting van de schade werd rekening gehouden met kleurentv's van oorsprong uit China, ook indien deze uit andere landen zoals Turkije, werden uitgevoerd.

i) Waarschijnlijke omvang van de invoer

(164) De invoer in de Gemeenschap van kleurentv's van oorsprong uit China steeg met 413 % in de beoordelingsperiode. De invoer uit China daalde in 1996 en bleef op ongeveer hetzelfde niveau van 1996 tot en met het onderzoekstijdvak. De uitvoer uit Turkije steeg voortdurend, van ongeveer 190 000 toestellen in 1995 tot ongeveer 1,2 miljoen toestellen in het onderzoekstijdvak. Meer dan 95 % van de in het onderzoekstijdvak ingevoerde toestellen van oorsprong uit China waren kleurentv's met een klein scherm (14").

(165) Uit de gegevens in het verzoek om een herzieningsprocedure bleek dat China over een grote productiecapaciteit, namelijk voor ongeveer 40 miljoen toestellen, beschikt. Voorts zou de productie ongeveer 31 miljoen toestellen en het binnenlandse verbruik ongeveer 23 miljoen toestellen bedragen, hetgeen betekent dat aanzienlijke hoeveelheden voor uitvoer beschikbaar zijn.

(166) De Chinese producenten/exporteurs voerden op hun beurt aan dat hun productie en productiecapaciteit momenteel groter zijn dan de vraag, maar dat de binnenlandse vraag naar kleurentv's in China in de nabije toekomst waarschijnlijk zal stijgen waardoor geen capaciteit voor uitvoer meer beschikbaar zal zijn. Deze bewering werd evenwel niet met bewijsmateriaal onderbouwd.

(167) Uit het onderzoek bleek dat het binnenlandse verbruik in China voortdurend is gestegen, namelijk van 17 miljoen (een raming) in 1996 tot 23 miljoen (een raming) in 2000. De productie is in deze periode evenwel ook gestegen en wel in die mate dat 7 à 10 miljoen toestellen meer werden geproduceerd dan in het binnenland werden verkocht.

- (168) Ook werd vastgesteld — zoals door Eurostat werd gerapporteerd — dat de uitvoer van Chinese kleurentv's naar de VS zeer sterk is gestegen, van ongeveer 220 000 toestellen in 1996 tot ongeveer 900 000 toestellen in 2000, en dit tegen prijzen die aanmerkelijk lager waren dan de prijzen van kleurentv's die uit China in de Gemeenschap worden ingevoerd. De uitvoer van Chinese kleurentv's naar Japan steeg van ongeveer 1,3 miljoen toestellen in 1996 tot ongeveer 2,3 miljoen toestellen in 2000. Uit gegevens in het verzoek om een herzieningsprocedure bleek dat de naar Japan uitgevoerde kleurentv's vervaardigd waren door filialen van Japanse producenten in China en in Japan via het distributienetwerk van deze producenten werden verkocht.
- (169) Gezien het bovenstaande wordt geconcludeerd dat het binnenlandse verbruik in China weliswaar is gestegen maar dat er toch sprake is van overproductie en -capaciteit die op de uitvoer kunnen worden gericht. Het is daarom waarschijnlijk dat meer Chinese kleurentv's naar de Gemeenschap zullen worden uitgevoerd indien de antidumpingmaatregelen worden ingetrokken.
- ii) *Waarschijnlijke exportprijzen*
- (170) Bij een vergelijking van de prijzen van Chinese kleurentv's — volgens Eurostat en de medewerkende Turkse producent/exporteur — met de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap in het onderzoektijdvak blijkt dat de prijzen van kleurentv's van oorsprong uit China 18,9 % à 34,3 % lager waren dan de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Uit de gegevens die belanghebbenden hebben verstrekt blijkt dat het grootste deel van de Chinese uitvoer naar de Gemeenschap uit toestellen met een klein scherm (14") bestond die in het algemeen over minder mogelijkheden dan grotere toestellen beschikken en die minder ruimte bieden voor prijsverschillen tussen de diverse modellen. Derhalve wordt ervan uitgegaan dat de berekening van de prijs-*onderbieding* op deze basis een juist beeld geeft van de prijsverschillen tussen Chinese kleurentv's en kleurentv's van de bedrijfstak van de Gemeenschap.
- (171) De gewogen gemiddelde Chinese prijzen bij uitvoer naar de VS, alle schermafmetingen door elkaar genomen, omgerekend tot een prijs *cif* grens Gemeenschap, waren eveneens beduidend lager dan de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap.
- (172) Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de prijzen bij uitvoer uit China naar de Gemeenschap waarschijnlijk lager zullen zijn dan de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap, indien de maatregelen worden ingetrokken. Derhalve kan worden geconcludeerd dat zich opnieuw schade zou voordoen.
- b) *Korea*
- (173) In 1998 werd de verordening tot instelling van een antidumpingrecht op kleurentv's uit, onder andere, Korea gewijzigd. De dumpingmarge die werd vastgesteld voor twee Koreaanse producenten/exporteurs, LG Electronics en Samsung Electronics, was minimaal en op kleurentv's die van deze twee producenten/exporteurs afkomstig waren werd derhalve geen antidumpingrecht ingesteld.
- (174) Bij het onderzoek naar de waarschijnlijke voortzetting dan wel herhaling van de schade werden kleurentv's van Koreaanse oorsprong die zowel uit Korea als uit andere betrokken landen, zoals Thailand en Turkije, werden ingevoerd in aanmerking genomen.
- i) *Waarschijnlijke omvang van de export*
- (175) De uitvoer van kleurentv's van oorsprong uit Korea daalde van ongeveer 98 000 toestellen in 1995 tot ongeveer 80 000 toestellen in 1997. In 1998 steeg de invoer weer tot ongeveer 200 000 toestellen. De invoer bleef stijgen tot ongeveer 500 000 toestellen in 1999 en ongeveer 650 000 toestellen in het onderzoektijdvak. De grootste stijging kon worden vastgesteld voor toestellen met een middelmatig/groot scherm. De Koreaanse toestellen hadden in het onderzoektijdvak in de Gemeenschap een marktaandeel van 2 %.
- (176) De Koreaanse kleurentv's waren vanaf 1984 in de VS aan antidumpingmaatregelen onderworpen. In november 1998 vervielen de antidumpingmaatregelen in de VS evenwel omdat de binnenlandse bedrijfstak van de VS niet reageerde op het bericht van inleiding van een herzieningsprocedure bij het vervallen van de maatregelen. Aan de hand van Eurostat-gegevens kon worden vastgesteld dat het aantal Koreaanse kleurentv's dat in de VS werd ingevoerd voortdurend steeg, namelijk van ongeveer 150 000 in 1996 tot ongeveer 600 000 in 2000. De aanzienlijke toename van de uitvoer naar de VS in 1999 viel samen met het vervallen van de maatregelen die in de VS van toepassing waren op kleurentv's uit Korea.
- (177) De uitvoer van Koreaanse kleurentv's naar Japan daalde van ongeveer 1 miljoen toestellen in 1996 tot ongeveer 700 000 toestellen in 1999; in 2000 deed zich een sterke daling voor tot ongeveer 380 000 toestellen.
- (178) Uit de gegevens waarover de Commissie beschikte, bleek dat Korea een grote productiecapaciteit heeft en dat het binnenlandse verbruik minder dan 15 % van de binnenlandse productie absorbeert, zodat grote hoeveelheden kunnen worden uitgevoerd. Korea beschikt ook over een grote productiecapaciteit voor kathodestraalbuizen.
- (179) Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat zeer waarschijnlijk nog meer kleurentv's van oorsprong uit Korea zullen worden uitgevoerd indien de antidumpingmaatregelen vervallen.
- ii) *Waarschijnlijke exportprijzen*
- (180) Bij een vergelijking van de prijzen van naar schermafmetingen ingedeelde Koreaanse kleurentv's — volgens de gegevens van Eurostat en van de medewerkende Turkse en Thaise producenten/exporteurs — met de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap in het herzieningsonderzoektijdvak blijkt dat de prijzen van de kleurentv's van oorsprong uit Korea de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap met 11 % à 36 % onderboden.

- (181) De gewogen gemiddelde Koreaanse prijzen bij uitvoer naar de VS in het onderzoekstijdvak, zonder onderscheid naar de scherm diagonaal, omgerekend tot prijzen cif grens Gemeenschap, waren eveneens lager dan de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap.
- (182) Gezien het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de prijzen van de Koreaanse kleurentv's bij uitvoer naar de Gemeenschap de prijzen van de bedrijfstak waarschijnlijk zullen onderbieden indien de maatregelen vervallen. Derhalve kan worden geconcludeerd dat de schade zich waarschijnlijk zal herhalen.
- c) *Maleisië*
- (183) Bij het onderzoek naar de waarschijnlijkheid van een voortzetting, dan wel herhaling van de schade werden kleurentv's van oorsprong uit Maleisië die vanuit Maleisië werden uitgevoerd of vanuit een ander land, zoals Thailand en Turkije, in aanmerking genomen.
- i) *Waarschijnlijke omvang van de uitvoer*
- (184) De uitvoer van kleurentv's van oorsprong uit Maleisië daalde van ongeveer 970 000 toestellen in 1995 tot ongeveer 530 000 toestellen in het onderzoekstijdvak en het daarmee overeenstemmende marktaandeel in de Gemeenschap daalde van 3,9 % in 1995 tot 1,6 % in het onderzoekstijdvak. Ongeveer 90 % van deze uitvoer vond plaats vanuit Thailand.
- (185) Volgens de statistieken van Eurostat steeg de invoer van Maleisische kleurentv's in de VS van ongeveer 3 miljoen in 1996 en 1997, 3,6 miljoen in 1998, 5,4 miljoen in 1999 tot 7 miljoen in 2000.
- (186) De invoer van Maleisische kleurentv's in Japan steeg van 2,5 miljoen in de periode 1996-1998, tot 3 miljoen in 1999 en vervolgens tot 4 miljoen in 2000.
- (187) Uit de gegevens in het verzoek om een herzieningsprocedure bleek dat de Maleisische producenten hun capaciteit ten volle benutten en dat slechts ongeveer 5 % van de binnenlandse productie voor de binnenlandse markt is bestemd; de rest is hoofdzakelijk bestemd voor Japan, de VS en de Gemeenschap.
- (188) Derhalve wordt geconcludeerd dat de invoer uit Maleisië enigszins zou kunnen stijgen indien de antidumpingmaatregelen vervallen.
- ii) *Waarschijnlijke exportprijzen*
- (189) Bij vergelijking van de prijzen in het onderzoekstijdvak — volgens de gegevens van Eurostat en van de medewerkende Turkse en Thaise producenten/expoiteurs — van de Maleisische kleurentv's met die van de bedrijfstak van de Gemeenschap, ingedeeld naar beeldschermgrootte, bleek dat de prijzen van de Maleisische kleurentv's 17 % à 21 % lager waren.
- (190) De gewogen gemiddelde prijzen van Maleisische kleurentv's, zonder onderscheid naar beeldschermgrootte, bij uitvoer naar de VS in het onderzoekstijdvak, omgerekend tot prijzen cif grens Gemeenschap, waren lager dan die van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Gezien het prijsniveau van Maleisische kleurentv's in de VS, een belangrijke exportmarkt, kan niet worden uitgesloten dat, indien de antidumpingmaatregelen worden ingetrokken, grote hoeveelheden kleurentv's van oorsprong uit Maleisië tegen dumpingprijzen in de Gemeenschap zullen worden ingevoerd en dat de de bedrijfstak van de Gemeenschap daardoor schade zal lijden.
- (191) Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de prijzen van Maleisische kleurentv's bij invoer in de Gemeenschap, indien de maatregelen vervallen, waarschijnlijk lager zullen zijn dan die van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Het is daarom waarschijnlijk dat opnieuw schade zal ontstaan.
- d) *Singapore*
- (192) Omdat geen enkele producent/expoiteur in dit land aan het onderzoek medewerkte, werd het onderzoek naar de waarschijnlijkheid van een voortzetting, dan wel herhaling van de schade gebaseerd op de beschikbare gegevens overeenkomstig artikel 18 van de basisverordening.
- i) *Waarschijnlijke omvang van de uitvoer*
- (193) Zoals in overweging 103 vermeld zal de uitvoer uit Singapore naar de Gemeenschap bij het intrekken van de maatregelen waarschijnlijk niet toenemen. Deze conclusie is gebaseerd op het feit dat de productiecapaciteit in Singapore is gedaald omdat verschillende binnenlandse producenten de productie hebben stopgezet, op het feit dat de invoer in de beoordelingsperiode niet is toegenomen ondanks het antidumpingrecht van 0 % ten aanzien van twee producenten/expoiteurs en op het feit dat Singapore slechts weinig kleurentv's naar andere landen uitvoert.
- ii) *Waarschijnlijke exportprijzen*
- (194) Bij vergelijking van de prijzen van kleurentv's uit Singapore met de prijzen van de kleurentv's van de bedrijfstak van de Gemeenschap in het onderzoekstijdvak bleek dat de prijzen van de kleurentv's uit Singapore die van de bedrijfstak van de Gemeenschap niet onderbieden.
- (195) De gemiddelde prijzen van de uit Singapore in de VS ingevoerde kleurentv's, zonder onderscheid naar beeldschermgrootte, waren in 1997, 1998 en 2000 hoger dan de prijzen van de kleurentv's die vanuit Singapore in de Gemeenschap werden ingevoerd; in 1999 was dat niet het geval.

(196) Gezien het bovenstaande is het weinig waarschijnlijk dat de prijzen van kleurentv's uit Singapore, in afwezigheid van antidumpingmaatregelen, mede de oorzaak zullen zijn van een verslechtering van de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Derhalve wordt geconcludeerd dat een herhaling van de schade door invoer uit Singapore onwaarschijnlijk is.

e) *Thailand*

(197) Volgens de gegevens in het verzoek om een herzieningsprocedure telt Thailand een aantal producenten van kleurentv's, hoewel slechts één daarvan aan de onderzoeken medewerkte. Deze producent/exporteur bleek kleurentv's naar de Gemeenschap te hebben uitgevoerd die van oorsprong waren uit andere bij deze procedure betrokken landen dan Thailand. Derhalve werd bij het onderzoek naar een mogelijke herhaling, dan wel voortzetting van de schadeveroorzakende dumping uitgegaan van de beschikbare gegevens.

i) *Waarschijnlijke omvang van de uitvoer*

(198) Volgens de informatie in het verzoek om een herzieningsprocedure beschikt Thailand over een aanzienlijke productiecapaciteit voor kleurentv's, die steeg van ongeveer 4,5 miljoen in 1996 steeg tot ongeveer 5,3 miljoen in 2000.

(199) In dezelfde periode bleek het binnenlandse verbruik in Thailand te zijn gedaald van ongeveer 1,2 miljoen in 1996 tot ongeveer 840 000 in 2000, waardoor dus aanzienlijke hoeveelheden voor de uitvoer beschikbaar zijn.

(200) Volgens de gegevens van Eurostat daalde de uit Thailand in Japan ingevoerde hoeveelheid kleurentv's van 1,5 miljoen in 1996 tot 1,3 miljoen in 2000. De uit Thailand in de VS ingevoerde hoeveelheid daarentegen steeg van 1,2 miljoen in 1996 tot 4,7 miljoen in 2000. Derhalve wordt geconcludeerd dat het binnenlandse verbruik, dat in de beoordelingsperiode is gedaald, slechts een zeer klein deel van de totale Thaise productie van kleurentv's kan absorberen.

(201) Bovendien beschikt Thailand, volgens gegevens waarover de diensten van de Commissie beschikken, over een aanzienlijke productiecapaciteit voor kathodestraalbuizen, waarvoor een stijging werd vastgesteld van 6,6 miljoen stuks in 1997 tot ongeveer 7,7 miljoen stuks in 2000.

(202) Uit het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de invoer van kleurentv's uit Thailand kan toenemen indien de antidumpingmaatregelen vervallen.

ii) *Waarschijnlijke exportprijzen*

(203) De gewogen gemiddelde prijzen van de kleurentv's, zonder onderscheid naar beeldschermgrootte, die in het on-

derzoektijdvak uit Thailand in de VS en Japan waren ingevoerd, omgerekend tot prijzen cif grens Gemeenschap, waren lager dan de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap en waren vergelijkbaar met de prijzen van de kleurentv's uit Maleisië, hetgeen tot de conclusie leidde dat zich waarschijnlijk opnieuw schadeveroorzakende dumping zou voordoen.

(204) Gezien de prijzen die de Thaise exporteurs in andere belangrijke derde landen — hoofdzakelijk in de VS (4,7 miljoen toestellen) en in Japan (1,4 miljoen toestellen) — in 2000 hebben toegepast, kan niet worden uitgesloten dat, bij het vervallen van de antidumpingmaatregelen, grote hoeveelheden Thaise kleurentv's tegen dumpingprijzen in de Gemeenschap zullen worden ingevoerd en dat de bedrijfstak van de Gemeenschap daardoor schade zal lijden.

(205) Derhalve wordt geconcludeerd dat de schadelijke dumping bij de invoer van kleurentv's uit Thailand zich waarschijnlijk opnieuw zal voordoen indien de antidumpingmaatregelen vervallen.

2. Conclusie inzake de waarschijnlijkheid van een herhaling van de schade voor de bedrijfstak van de Gemeenschap

(206) Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het vervallen van de antidumpingmaatregelen ten aanzien van kleurentv's uit China, Korea, Maleisië en Thailand waarschijnlijk zal leiden tot de invoer in de Gemeenschap van grotere hoeveelheden kleurentv's uit deze landen, waardoor het marktaandeel van de bedrijfstak van de Gemeenschap in de Gemeenschap zal krimpen.

(207) Gezien de bevindingen inzake het prijsgedrag van deze producenten in de Gemeenschap en — waar beschikbaar — in andere derde landen, is het waarschijnlijk dat de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap onder druk zullen komen te staan indien grotere hoeveelheden kleurentv's tegen lage prijzen zullen worden ingevoerd. Hierdoor zal de financiële situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap verslechteren. Derhalve wordt geconcludeerd dat het waarschijnlijk is dat zich opnieuw schade zal voordoen door invoer met dumping uit de betrokken landen.

(208) Gezien de bevindingen is het anderzijds onwaarschijnlijk dat de invoer van kleurentv's uit Singapore zal bijdragen tot de verslechtering van de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap. Derhalve wordt het niet waarschijnlijk geacht dat zich opnieuw schade zal voordoen indien de maatregelen ten aanzien van kleurentv's uit Singapore vervallen.

I. BELANG VAN DE GEMEENSCHAP

(209) Overeenkomstig artikel 21 van de basisverordening heeft de Commissie onderzocht of handhaving van de antidumpingmaatregelen in het algemene belang van de Gemeenschap is.

(210) Er wordt aan herinnerd dat de antidumpingmaatregelen op kleurentv's van toepassing zijn sinds 1990, wat kleurentv's uit Korea betreft, sinds 1991, wat kleurentv's uit China betreft en sinds 1995 wat kleurentv's uit Maleisië, Singapore en Thailand betreft.

1. Belang van de bedrijfstak van de Gemeenschap

a) Gewijzigde situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap

(211) In het kader van dit onderzoek bestond de bedrijfstak van de Gemeenschap uit vijf ondernemingen, waarvan er één een multinational is die onder andere op de markt voor kleurentv's wereldwijd aanwezig is; één onderneming is middelgroot en telt twee productieplaatsen in de Gemeenschap en de overige drie ondernemingen zijn kleine bedrijven met productieplaatsen in Italië en Spanje.

(212) Uit het onderzoek is gebleken dat de bedrijfstak van de Gemeenschap heeft geprofiteerd van de geldende antidumpingmaatregelen. De afgelopen jaren heeft deze bedrijfstak aanzienlijke inspanningen geleverd om te herstructureren en de productiviteit door rationalisering te verhogen. Sedert de instelling van de oorspronkelijke antidumpingmaatregelen in 1990 hebben sommige EG-producenten hun productie-eenheden gesloten; anderen hebben op grote schaal geherstructureerd door de productie sterk te centraliseren, terwijl nog anderen een deel van hun productie-installaties naar derde landen hebben verplaatst. Zo heeft met name de grootste EG-producent sedert de instelling van de antidumpingmaatregelen in 1995 een deel van zijn productie naar Polen verplaatst.

b) Gevolgen van de voortzetting van de maatregelen

(213) Hoewel de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap in de beoordelingsperiode is verbeterd, geven sommige economische indicatoren een neerwaartse ontwikkeling te zien. De daling van de productie, de verkoop en het marktaandeel van de bedrijfstak van de Gemeenschap in 1995, 1996 en 1997 wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de grootste producent van kleurentv's in de Gemeenschap enkele productie-installaties in de EU heeft gesloten. Van 1997 tot en met het onderzoekstijdvak stegen productie en verkoop van de bedrijfstak van de Gemeenschap, maar het marktaandeel van deze bedrijfstak in de Gemeenschap daalde, omdat alleen de ingevoerde kleurentv's van het stijgende verbruik in die periode profiteerden.

(214) Wat de rentabiliteit betreft: de winst op de verkoop door de bedrijfstak van de Gemeenschap evolueerde gunstig, namelijk van - 2,7 % in 1995 tot 5,3 % in 1998, maar deze daalde in 1999 weer tot 0,8 % en bedroeg in het onderzoekstijdvak 1,3 %. De forse verslechtering van de rentabiliteit in 1999 kan worden toegeschreven aan de daling van de verkoopprijzen, onder druk van de lage prijzen van ingevoerde kleurentv's, gekoppeld aan een

stijging van de kosten. De geringe verbetering van de rentabiliteit in het onderzoekstijdvak was het gevolg van een bescheiden stijging van de verkoopprijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap.

(215) Ondanks een algemene verbetering in de beoordelingsperiode lijkt de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap dus nog steeds precair, met name op het gebied van de rentabiliteit. Iedere wijziging op commercieel vlak voor kleurentv's kan zeer nadelige gevolgen hebben voor de situatie van kleurentv-producenten.

(216) Gezien het bovenstaande wordt geoordeeld dat een voortzetting van de maatregelen de bedrijfstak van de Gemeenschap in staat zal stellen om zowel zijn marktaandeel in de Gemeenschap te handhaven als zijn rentabiliteit te herstellen. Voortzetting van de maatregelen zou derhalve in het belang van de bedrijfstak van de Gemeenschap zijn.

c) Gevolgen van het vervallen van de maatregelen

(217) Bij het vervallen van de antidumpingmaatregelen zal de invoer van kleurentv's uit de betrokken landen waarschijnlijk toenemen waardoor het marktaandeel van de bedrijfstak van de Gemeenschap in de Gemeenschap zal dalen. Bovendien zullen de prijzen van de ingevoerde kleurentv's waarschijnlijk een neerwaartse druk uitoefenen op de prijzen van de bedrijfstak van de Gemeenschap, hetgeen tot verslechtering van de rentabiliteit van die bedrijfstak zal leiden.

2. Belang van importeurs/handelaren

(218) Bij het begin van het onderzoek werden aan 33 importeurs/handelaren vragenlijsten toegezonden. Er werden geen antwoorden ontvangen met betrekking tot de onderzoeken naar de reeds geldende maatregelen die van toepassing waren op kleurentv's uit China, Korea, Maleisië, Singapore en Thailand. Er werden evenwel antwoorden ontvangen van drie importeurs/handelaren in het kader van het onderzoek naar de invoer uit Turkije die in het onderzoekstijdvak goed waren voor ongeveer 9 % van de invoer van kleurentv's uit de bij de procedure betrokken landen en uit andere derde landen.

(219) De argumenten van deze importeurs hadden meestal betrekking op de geringe beschikbaarheid in de Gemeenschap van kleinbeeldkleurentv's met beperkte mogelijkheden. Zij voerden aan dat in de Gemeenschap grotendeels kleurentv's onder een bekende merknaam werden geproduceerd die veel mogelijkheden hebben en waarvoor dus hogere prijzen gelden; kleurentv's zonder bekende merknaam die slechts geringe mogelijkheden hebben, worden meestal uit derde landen ingevoerd. Volgens hen zou een voortzetting van de maatregelen tot gevolg hebben dat laatstgenoemde kleurentv's minder beschikbaar zouden zijn voor de importeurs, en dus voor de consument.

(220) Bij het onderzoek is gebleken dat een groot gedeelte van de productie van de Gemeenschap weliswaar uit toestellen met een bekende merknaam en veel mogelijkheden bestaat, maar dat door de bedrijfstak van de Gemeenschap en door andere EG-producenten toch ook een zeker aantal kleurentv's zonder bekende merknaam wordt gemaakt. Bovendien zijn op een groot deel van in de Gemeenschap ingevoerde kleurentv's — waaronder ook kleurentv's zonder bekende merknaam — geen antidumpingmaatregelen van toepassing. Door de handhaving van de maatregelen ten aanzien van kleurentv's uit de betrokken landen zou de verkrijgbaarheid van kleurentv's zonder bekende merknaam en met minder mogelijkheden niet buitensporig worden beperkt. Tenslotte is er ook tussen de EG-producenten onderling een sterke prijsconcurrentie.

(221) Gezien het bovenstaande kan niet worden beweerd dat voortzetting van de thans geldende antidumpingmaatregelen de beschikbaarheid van bepaalde soorten kleurentv's voor de importeurs/handelaren van de Gemeenschap sterk zou beperken.

3. Belang van de consument

(222) Bij het begin van het onderzoek hebben de diensten van de Commissie de Europese Consumentenbond (BEUC) in kennis gesteld van de inleiding van het onderzoek en deze uitgenodigd opmerkingen te maken over de waarschijnlijke gevolgen van een voortzetting, dan wel intrekking van de antidumpingmaatregelen. De BEUC heeft niet gereageerd en andere consumentenorganisaties evenmin. Het belang van de consument werd bijgevolg onderzocht aan de hand van de beschikbare gegevens.

(223) In het kader van de vorige onderzoeken betreffende kleurentv's werd vastgesteld dat de gevolgen van de antidumpingmaatregelen voor de consument beperkt waren omdat deze maatregelen het assortiment voor de consument niet beperkten en er op de EG-markt een groot aantal aanbieders en producten bleven. Bovendien zorgde het grote aantal aanbieders op de markt voor een sterke concurrentie tussen de merken.

(224) Bij onderhavig onderzoek kwamen geen nieuwe gegevens of argumenten naar voren die bovenvermelde bevindingen ongeldig maakten. Een groot aantal aanbieders blijft immers verder aanwezig op de markt voor kleurentv's, zodat de consument uit een zeer ruim assortiment kan kiezen. Bovendien heerst er tussen de merken een sterke prijsconcurrentie. Deze concurrentie blijkt uit de prijserosie van de eenvoudigste kleurentv-modellen (14" kleurentv's) omdat voor deze toestellen de concurrentie het sterkst is.

(225) Derhalve wordt geconcludeerd dat voortzetting van de huidige antidumpingmaatregelen tegen het belang van de consument is.

4. Conclusies inzake het belang van de Gemeenschap

(226) Gezien het bovenstaande wordt geconcludeerd dat er geen dwingende redenen zijn, wat het belang van de Gemeenschap betreft, om de antidumpingmaatregelen niet voort te zetten.

J. BEVINDINGEN INZAKE SINGAPORE

(227) Op basis van de bevindingen in de overwegingen 192 tot 196 mogen de antidumpingmaatregelen die van toepassing zijn op de invoer van oorsprong uit Singapore vervallen.

K. ANTIDUMPINGMAATREGELEN

(228) Gezien de bovenstaande bevindingen en teneinde rekening te houden met wijzigingen in de door de exporteurs toegepaste prijzen, wordt het passend geacht de hoogte van de antidumpingrechten voor China en Thailand te handhaven en voor Korea en Maleisië te wijzigen.

(229) Het werd passend geacht de schademarge te baseren op de marge die toereikend is om een einde te maken aan de vastgestelde schade. In Verordening (EG) nr. 710/95 van de Raad werd het recht immers gebaseerd op de prijszonderbiedingsmarge en werd er rekening mee gehouden dat andere factoren dan de invoer met dumping kennelijk hadden bijgedragen tot de schade die de bedrijfstak van de Gemeenschap had geleden en dat deze bedrijfstak wereldwijd gedurende een aantal jaren geen of zeer weinig winst had gemaakt.

(230) De bedrijfstak van de Gemeenschap voerde aan dat de eliminatie van de prijszonderbieding onvoldoende was om de situatie van de bedrijfstak van de Gemeenschap te herstellen en hem in staat te stellen nieuwe producten op de markt te brengen. De bedrijfstak wenste dat een minimumwinstmarge van 10 % werd gebruikt voor de berekening van de schademarge overeenkomstig de berekeningen in Verordening (EG) nr. 2584/98.

(231) Er wordt op gewezen dat de winstmarge die voor de berekening van de schademarge moet worden gebruikt de winstmarge is die de bedrijfstak van de Gemeenschap, in afwezigheid van dumping, redelijkerwijze kon behalen. Het stemt niet overeen met de vaste praktijk van de EG-instellingen uit te gaan van een winstmarge die de bedrijfstak van de Gemeenschap zonder dumping ook niet zou hebben behaald. Als uitgangspunt moeten de gegevens van het desbetreffende onderzoektijdvak worden genomen en deze gegevens kunnen dus verschillen van de gegevens van een vorig onderzoek dat betrekking had op hetzelfde product, maar op hetzelfde onderzoektijdvak, zoals het geval was voor Verordening (EG) nr. 2584/98.

(232) De gegevens over het onderzoekstijdvak waarover de Commissie beschikt, bleken een aantal elementen te bevatten die tot de conclusie leidden dat in het kader van onderhavige onderzoeken passend was de schademarge te baseren op de prijsonderbiedingsmarge. Ten eerste, zoals in overweging 137 reeds werd vermeld, zijn kleurentv's een rijp product waarvan de prijzen steeds dalen, hetgeen tot gevolg heeft dat de winst soms vrij klein is. Ten tweede, zoals in overweging 161 reeds werd vermeld, steeg de invoer uit andere derde landen waarvoor dumping was vastgesteld in het onderzoekstijdvak aanzienlijk en vond deze invoer plaats tegen prijzen die ook een invloed kunnen hebben gehad op de lage rentabiliteit van de bedrijfstak van de Gemeenschap. En tenslotte zijn de winsten van andere kleurentv-producten wereldwijd vergelijkbaar met die van de bedrijfstak van de Gemeenschap.

(233) Gezien het bovenstaande wordt het passend geacht de schademarge te blijven baseren op de marge die toereikend is om de prijsonderbieding te elimineren. Daar Thomson Television Thailand in het onderzoekstijdvak geen kleurentv's van oorsprong uit Thailand naar de Gemeenschap heeft uitgevoerd, dient het bij Verordening nr. 710/95 ingestelde antidumpingrecht voor deze onderneming te worden gehandhaafd. De antidumpingrechten, gebaseerd op de dumpingmarge of, indien deze lager was, op de onderbiedingsmarge, dienen de volgende te zijn:

China

Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret AS: 24,5 % (assemblage in Turkije)

Alle andere exporteurs: 44,6 %

Korea

Beko Elektronik AS: 12,3 % (assemblage in Turkije)

Thomson Television (Thailand) Co. Ltd: 0 % (assemblage in Thailand)

Alle andere exporteurs: 15,0 %

Maleisië

Beko Elektronik AS: 18,2 % (assemblage in Turkije)

Thomson Television (Thailand) Co. Ltd: 0 % (assemblage in Thailand)

Alle andere exporteurs: 25,1 %

Thailand

Thomson Television (Thailand) Co. Ltd: 3 %

Alle andere exporteurs: 29,8 %

(234) De in deze verordening genoemde individuele antidumpingrechten voor bepaalde ondernemingen zijn gebaseerd op de bevindingen in het kader van deze procedure. Zij weerspiegelen de situatie die tijdens het onderzoek voor die ondernemingen werd vastgesteld. Deze rechten (in tegenstelling tot de rechten die „voor alle ondernemingen” in het land gelden) zijn dus uitsluitend van toepassing op producten uit het betrokken land die door de genoemde ondernemingen (rechtspersonen) zijn geproduceerd. Producten die door andere ondernemingen zijn geproduceerd die niet specifiek, met naam en adres, in het dispositief van deze verordening zijn genoemd, met inbegrip van ondernemingen die banden hebben met de specifiek genoemde ondernemingen, komen niet voor deze rechten in aanmerking. Op deze ondernemingen is het recht van toepassing dat voor „alle andere ondernemingen” geldt.

(235) Aanvragen om de toepassing van deze specifiek voor een onderneming geldende antidumpingrechten (bijv. na de naamswijziging van een onderneming of na de oprichting van nieuwe productie- of verkoopmaatschappijen) dienen aan de Commissie (1) te worden gericht, onder opgave van alle relevante gegevens, met name indien deze naamswijziging of de oprichting van nieuwe productie- of verkoopmaatschappijen verband houden met wijzigingen in de activiteiten van de onderneming op het gebied van productie en de verkoop in binnen- en buitenland. Indien zij dit gerechtvaardigd acht, zal de Commissie, na raadpleging van het Raadgevend Comité, de verordening wijzigen door bijwerking van de lijst van ondernemingen die voor een individueel recht in aanmerking komen,

L. VERBINTENISSEN

(236) Zeven Chinese ondernemingen boden gezamenlijk en met de „Chinese Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products” (CCCME) een verbintenis aan in de zin van artikel 8, lid 1, van de basisverordening. De verbintenis werd door de Chinese autoriteiten ondersteund. Deze zou op twee manier een einde maken aan de schadelijke gevolgen van dumping: ten eerste door een prijsverbintenis voor bepaalde hoeveelheden en ten tweede door een ad-valorem-recht op de invoer die deze hoeveelheden overschrijdt. De CCCME zal de Commissie regelmatig gedetailleerde verslagen toezenden over de uitvoer naar de Gemeenschap door de bedrijven die de gezamenlijke verbintenis hebben aangeboden zodat de Commissie een doeltreffend toezicht kan uitoefenen. Bovendien is de steun van de Chinese autoriteiten van dien aard dat het risico op ontduiking van de verbintenis gering wordt geacht.

(1) Europese Commissie
Directoraat-generaal Trade
Directoraat B
B-1049 Brussel/België.

- (237) De aangeboden gezamenlijke verbintenis werd derhalve aanvaardbaar geacht en de betrokken bedrijven en de CCCME werden op de hoogte gebracht van de voornaamste gegevens, overwegingen en verplichtingen waarop de aanvaarding is gebaseerd.
- (238) Om de Commissie in staat te stellen toezicht uit te oefenen op de naleving van deze gezamenlijke verbintenis wordt vrijstelling van het antidumpingrecht verleend wanneer bij de indiening van de aangifte voor het vrije verkeer bij de betrokken douaneautoriteit een handelsfactuur wordt overgelegd die ten minste de in bijlage I vermelde gegevens bevat alsmede een door de CCCME afgegeven certificaat dat de in bijlage II vermelde gegevens bevat. Deze gegevens zijn ook noodzakelijk om de douaneautoriteiten in staat te stellen met voldoende nauwkeurigheid na te gaan dat de goederen overeenstemmen met de handelsdocumenten. Indien een dergelijke factuur niet wordt overgelegd of indien deze niet overeenstemt met de bij de douane aangebrachte goederen is het desbetreffende antidumpingrecht verschuldigd.
- (239) Indien de verbintenis niet wordt nageleefd of ingetrokken of indien vermoed wordt dat zij niet wordt nageleefd door één van de betrokken ondernemingen of de CCCME, wordt ervan uitgegaan dat zij door geen van de ondertekenaars werd nageleefd; in dat geval kan een antidumpingrecht worden ingesteld ingevolge artikel 8, leden 9 en 10, van de basisverordening.

M. ANDERE BEPALINGEN

- (240) Om de inning van de rechten te waarborgen en rekening houdend met de conclusie van het onderzoek dat de oorsprong van een kleurentv meestal met die van de kathodestraalbuis overeenstemt, dienen importeurs een verklaring voor te leggen over de oorsprong van de kathodestraalbuis. Indien de kathodestraalbuis van oorsprong is uit Maleisië, Thailand, China of Korea en de kleurentv is van oorsprong uit een ander land dan het land van oorsprong van de kathodestraalbuis, dient de importeur een afzonderlijke verklaring van de oorsprong van de eindproducent te overleggen.
- (241) Importeurs worden in kennis gesteld van de gevolgen van een gebrek aan medewerking of het niet-verstrekken van juiste informatie wanneer de douane de oorsprong van kleurentv's vaststelt, namelijk het gebruik van de meest betrouwbare gegevens die beschikbaar zijn, hetgeen betekent dat de gevolgen voor hen minder gunstig kunnen zijn dan indien zij wel medewerking hadden verleend. Indien de verstrekte informatie niet wordt aanvaard, worden de importeurs hiervan in kennis gesteld en krijgen zij de gelegenheid nadere uitleg te verstrekken,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Er wordt een definitief antidumpingrecht ingesteld op ontvangtoestellen voor kleurentelevisie met een beeldscherm-diagonaal van meer dan 15,5 cm, al dan niet met ingebouwd radio-ontvangtoestel en/of klok, andere dan toestellen die een modem en een computerbesturingssysteem bevatten, ingedeeld onder de GN-codes ex 8528 12 52 (Taric code: 8528 12 52*11), ex 8528 12 54, ex 8528 12 56, ex 8528 12 58, ex 8528 12 62 (Taric code: 8528 12 54*10, 8528 12 56*10, 8528 12 58*10, 8528 12 62*11 en 8528 12 62*92) en ex 8528 12 66 (Taric code: 8528 12 66*10), van oorsprong uit Maleisië, Thailand, de Volksrepubliek China en de Republiek Korea.

2. Het recht, dat van toepassing is op de nettoprijs, franco grens Gemeenschap, vóór inklaring, bedraagt:

Land	Recht	Aanvullende TARIC-code
Maleisië	25,1 %	8900
Thailand	29,8 %	8900
Volksrepubliek China	44,6 %	8900
Republiek Korea	15,0 %	8900

met uitzondering van het in lid 1 omschreven product dat geassembleerd wordt door onderstaande bedrijven, waarop het onderstaande antidumpingrecht van toepassing is:

	Recht	Aanvullende TARIC-code
a) kleurentv's van oorsprong uit Maleisië en geassembleerd door:		
Thomson Television (Thailand) Co. Ltd, Pathumthani, Thailand	0 %	8815
Beko Elektronik AS, Beylikduzu Mevkii, 34901 B. Cekmece, Istanbul, Turkije en zijn gelieerde exportmaatschappij Ram Dis Ticaret, Buyukdere Caddesi 101, Mecidiyekoy, Istanbul, Turkije	18,2 %	A281
b) kleurentv's van oorsprong uit de Republiek Korea en geassembleerd door:		
Thomson Television (Thailand) Co. Ltd, Pathumthani, Thailand	0 %	8815
Beko Elektronik AS, Beylikduzu Mevkii, 34901 B. Cekmece, Istanbul, Turkije en zijn gelieerde exportmaatschappij Ram Dis Ticaret, Buyukdere Caddesi 101, Mecidiyekoy, Istanbul, Turkije	12,3 %	A281

	Recht	Aanvullende TARIC-code
c) kleurentv's van oorsprong uit de Volksrepubliek China en geassembleerd door:		
Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret AS, Ambarli Petrol Ofisi Dolum Tesisleri Yolu Avcilar, Istanbul, Turkey en zijn gelieerde exportmaatschappijen: i) Vestel Dis Ticaret AS, Ambarli Petrol Ofisi Dolum Tesisleri Yolu Avcilar, Istanbul, Turkije; ii) Vestel Dis Ticaret AS Ege Serbest Bolge SB, Akcay Cad. Gunduz Sokak 144/1, Gaziemir, Izmir, Turkey; iii) Vestel Bilisim Teknolojileri Sanayi ve Ticaret AS, Ambarli Petrol Ofisi Dolum Tesisleri Yolu Avcilar, Istanbul, Turkije; iv) Vestel Komunikasyon Sanayi ve Ticaret AS, Sehif Fethibey Cad. 116/301 Kat: 3 20157 Pasaport, Izmir, Turkije	24,5 %	A282
d) kleurentv's van oorsprong uit Thailand en geassembleerd door:		
Thomson Television (Thailand) Co. Ltd, Pathumthani, Thailand	3,0 %	8815

3. Tenzij anders vermeld, zijn de bepalingen inzake douanerechten van toepassing.

Artikel 2

1. Bij indiening van de aangifte voor het vrije verkeer bij de douane van een lidstaat geeft de importeur de oorsprong op van de kathodestraalbuis die in de kleurentv is opgenomen. Wanneer de kathodestraalbuis van oorsprong is uit Maleisië, Thailand, de Volksrepubliek China of de Republiek Korea en de kleurentv is van oorsprong uit een ander land dan het land van oorsprong van de kathodestraalbuis, legt de importeur ook de verklaring van de oorsprong over die is afgegeven door de eindproducent van de kleurentv, overeenkomstig de voorwaarden van Bijlage III.

2. Indien bij een later onderzoek door de douaneautoriteiten van een lidstaat of de Commissie van de Europese Gemeenschap blijkt dat een verklaring van de oorsprong op de douaneaangifte voor het vrije verkeer niet juist was of indien een bij de verklaring van de oorsprong betrokken partij de toegang weigert tot informatie of documentatie die noodzakelijk is voor de vaststelling van de niet-preferentiële oorsprong van de kleurentv's of deze niet verstrekt, kan de oorsprong door de bevoegde autoriteiten worden vastgesteld aan de hand van de meest betrouwbare gegevens die beschikbaar zijn. Wanneer blijkt dat een belanghebbende onjuiste of misleidende informatie heeft verstrekt, kan deze informatie buiten beschouwing worden gelaten en kan gebruik worden gemaakt van de beschikbare gegevens. Belanghebbenden dienen gewezen te worden op de gevolgen van een gebrek aan medewerking.

3. Wanneer de informatie die een belanghebbende in verband met dit artikel heeft verstrekt niet geheel onberispelijk is, zal deze niet buiten beschouwing worden gelaten indien de onvolkomenheden niet van dien aard zijn dat zij belemmeren dat redelijk nauwkeurige conclusies kunnen worden getrokken,

indien deze informatie tijdig is verstrekt en controleerbaar is en de betrokkene naar beste vermogen heeft gehandeld.

4. Indien bewijsmateriaal of informatie niet wordt aanvaard, wordt de partij die deze heeft verstrekt onmiddellijk van de redenen hiervan in kennis gesteld en de gelegenheid gegeven binnen een bepaalde termijn nadere uitleg te verstrekken. Indien de uitleg niet bevredigend wordt geacht, worden de redenen van de afwijzing van dit bewijsmateriaal of deze informatie aan de betrokkenen medegedeeld voordat een definitief besluit wordt genomen. Het definitieve besluit bevat eveneens een motivering.

5. Indien de vaststelling van de oorsprong op de beschikbare gegevens is gebaseerd, wordt deze, voor zover praktisch mogelijk en met inachtneming van de termijnen waaraan het onderzoek is gebonden, gecontroleerd door vergelijking met gegevens uit andere onafhankelijke bronnen die beschikbaar zijn of informatie die tijdens het onderzoek van andere partijen is verkregen.

6. Indien een belanghebbende geen of slechts gedeeltelijk medewerking verleent, waardoor relevante informatie ontbreekt, kunnen de resultaten voor die belanghebbende ongunstiger zijn dan wanneer hij wel medewerking had verleend.

Artikel 3

1. Het in artikel 1, lid 1, omschreven product dat onder één van de volgende aanvullende Taric-codes door een hieronder genoemde onderneming wordt vervaardigd en rechtstreeks worden uitgevoerd (d.w.z. verzonden en gefactureerd) naar een als importeur optredende onderneming in de Gemeenschap, is vrijgesteld van het bij artikel 1 vastgestelde antidumpingrecht, mits aan de voorwaarden van lid 2 wordt voldaan.

Land van oorsprong	Onderneming	Aanvullende TARIC-code
Volksrepubliek China	Haier Electrical Appliances Corp. Ltd, Haier Road 1, Haier Industrial Park, Qingdao, China	A291
Volksrepubliek China	Hisense Import and Export Co. Ltd, 11 Jiangxi Road, Qingdao 266071, China	A292
Volksrepubliek China	KONKA Group Co., Ltd — Overseas Chinese Town, Shenzhen, Guangdong Province, China	A293
Volksrepubliek China	Sichuan Changhong Electric Co., Ltd, 35, East Mianxing Road, High-Tech Park, Mianyang, Sichuan, China	A294
Volksrepubliek China	Skyworth Multimedia International (Shenzhen) Co., Ltd — 4F, 425 Ba Gua Ling Ind. District, Shenzhen, China	A295
Volksrepubliek China	TCL King Electrical Appliances (HuiZhou) Co., Ltd — 19#, ZhongKai Development Zone Huizhou, Guangdong, China	A296
Volksrepubliek China	Xiamen Overseas Chinese Electronic Co., Ltd, 22 Huli Dadao, Xiamen, 361006, China	A297

2. De in lid 1 bedoelde invoer wordt vrijgesteld van het antidumpingrecht, op voorwaarde dat:

Artikel 4

De procedure betreffende de invoer van het in artikel 1, lid 1, beschreven product uit Singapore wordt beëindigd.

a) bij de aangifte voor het vrije verkeer bij de douane van een lidstaat een handelsfactuur wordt overgelegd die ten minste de in bijlage I vermelde gegevens bevat alsmede een certificaat dat is afgegeven door de China Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products (CCCME) dat ten minste de in bijlage II vermelde gegevens bevat; en

Artikel 5

Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

b) dat de goederen die bij de douane worden aangegeven en aangebracht nauwkeurig overeenstemmen met de op de handelsfactuur en in het certificaat beschreven goederen.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

BIJLAGE I

Gegevens die moeten worden vermeld op de handelsfactuur die de goederen vergezelt waarop een verbintenis van toepassing is

1. De titel „COMMERCIAL INVOICE ACCOMPANYING GOODS SUBJECT TO AN UNDERTAKING”
2. De naam van de in artikel 2, lid 1, vermelde onderneming die de handelsfactuur heeft opgesteld.
3. Het nummer van de handelsfactuur.
4. Het nummer van het betrokken verbinteniscertificaat.
5. De datum van afgifte van de handelsfactuur.
6. De aanvullende TARIC-code waaronder de in de factuur vermelde goederen aan de grens van de Gemeenschap worden ingeklaard.
7. Een nauwkeurige omschrijving van de goederen, met inbegrip van:
  - het „product code number” (PCN),
  - de technische specificatie van de goederen (met inbegrip van grootte in cm, afmetingen van het beeldscherm, en het al dan niet aanwezig zijn van teletekst en/of stereo),
  - het „company product number” (CPC) (indien van toepassing),
  - de GN-code,
  - de hoeveelheid (in stuks),
8. De verkoopvoorwaarden, met inbegrip van:
  - de prijs per stuk,
  - de betalingsvoorwaarden,
  - de leveringsvoorwaarden,
  - het land van bestemming en plaats van binnenkomst in de EU,
  - het totaalbedrag van kortingen en bonussen,
  - het land van oorsprong,

9. De naam van de onderneming die als importeur optreedt en die de rechtstreekse ontvanger is van de factuur.
10. De naam van de medewerker van de onderneming die de factuur heeft opgesteld alsmede de hiernavolgende ondertekende verklaring:

„Ondergetekende bevestigt dat de verkoop voor rechtstreekse uitvoer naar de Europese Gemeenschap van de goederen waarop deze factuur betrekking heeft, plaatsvindt in het kader en op de voorwaarden van de verbintenis die werd aangeboden door (naam onderneming) en door de Europese Commissie bij Besluit [. . .] aanvaard. Hij verklaart dat de in deze factuur verstrekte informatie juist en volledig is.”

BIJLAGE II

Gegevens die moeten worden vermeld in het certificaat van de CCCME dat de goederen vergezelt waarop een verbintenis van toepassing is

1. Naam, adres, fax- en telefoonnummer van de China Chamber of Commerce for Import & Export of Machinery & Electronic Products (CCCME)
2. De naam van de in artikel 3, lid 1, vermelde onderneming die de handelsfactuur heeft opgesteld
3. Het nummer van de handelsfactuur
4. De datum van afgifte van de handelsfactuur
5. De aanvullende TARIC-code waaronder de in de factuur vermelde goederen aan de grens van de Gemeenschap worden ingeklaard
6. Een nauwkeurige omschrijving van de goederen, met inbegrip van:
  - de „product reporting code” (PRC)
  - de technische specificatie van de goederen (met inbegrip van de grootte in cm, de afmeting van het beeldscherm en het al dan niet aanwezig zijn van teletekst en/of stereo)
  - het company product code number (CPC) (indien van toepassing)
  - de GN-code.
7. De nauwkeurige uitgevoerde hoeveelheid, in stuks
8. Het nummer van het certificaat
9. De naam van de medewerker van de CCCME dat het certificaat heeft opgesteld alsmede de hiernavolgende ondertekende verklaring:

„Ondergetekende bevestigt dat deze vergunning is afgegeven voor de rechtstreekse uitvoer naar de Europese Gemeenschap van de in de handelsfactuur vermelde goederen waarop een verbintenis van toepassing is en dat de vergunning werd afgegeven in het kader en op de voorwaarden van de verbintenis die door (naam onderneming) werd aangeboden en door de Europese Commissie werd aanvaard bij Besluit [. . .]. Hij verklaart dat de in dit certificaat verstrekte gegevens juist zijn en dat de hoeveelheden waarop dit certificaat betrekking heeft de in de verbintenis vermelde hoeveelheid niet overschrijden.”
10. Datum
11. Stempel van de CCCME

BIJLAGE III

Verklaring van de oorsprong

Verkoper: [volledige naam en adres van de verkoper van de kleurentv's]

Nummer en datum van de handelsfactuur:

Collo nr.	Omschrijving	Hoeveelheid (stuks)	Land van oorsprong
(1)	(2)	(3)	(4)

Producent: [volledige naam en adres van de eindproducent van de kleurentv's indien de verkoper niet tevens de producent is]

De producent van deze goederen verklaart hierbij:

- dat de in kolom 4 opgegeven oorsprong van de in kolom 2 omschreven goederen werd vastgesteld overeenkomstig Bijlage 11 bij Verordening (EG) nr. 2454/93 van de Commissie.
- bereid te zijn volledig mede te werken met de Commissie van de Europese Gemeenschappen of de douaneautoriteiten van de lidstaat van invoer wanneer de juistheid van deze verklaring wordt gecontroleerd.

Datum: ..... (Handtekening) .....

(Stempel van de producent die de verklaring ondertekent)

(Naam en functie van de gemachtigde ondertekenaar)

_____

Voorstel voor een besluit van de Raad tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan de Federale Republiek Joegoslavië

(2002/C 291 E/19)

COM(2002) 436 def. — 2002/0192(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 30 juli 2002)

TOELICHTING**1. Inleiding**

Na de politieke en democratische veranderingen die zich in oktober 2000 in de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ) hebben voltrokken, hebben de autoriteiten van de FRJ aanzienlijke vorderingen gemaakt bij het (weder)aanknopen van betrekkingen met internationale organisaties en vooral bij het normaliseren van de financiële relaties van het land met multilaterale en bilaterale officiële crediteuren. In december 2000 werd het IMF-lidmaatschap wederom opgenomen. Tijdens de eerste helft van 2001 is de FRJ lid geworden van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO) en heeft het de plaats ingenomen van de voormalige Socialistische Federale Republiek Joegoslavië als lid van de Wereldbank. In oktober 2001 heeft de FRJ al haar betalingsachterstanden jegens de Europese Investeringsbank (EIB) weggewerkt, waardoor zij in aanmerking kwam voor het EIB-garantiemandaat voor externe acties en de weg werd vrijgemaakt voor de verstrekking van de eerste leningen voor investeringsprojecten. In november 2001 heeft de FRJ met de crediteuren van de Club van Parijs een overeenkomst gesloten waarin is bedongen dat de actuele nettowaarde van de uitstaande verplichtingen van het land jegens deze crediteuren (ongeveer 4 500 miljoen USD aan het einde van 2001) in twee fasen met 66 % wordt teruggebracht. De eerste fase (51 %) is begin mei 2002 ingegaan, toen de Raad van Bewindvoerders van het IMF zijn goedkeuring hechtte aan een driejarige uitgebreide financieringsfaciliteit ter ondersteuning van het economische programma van de FRJ in de periode 2002-2005. De tweede fase zal ingaan na de voltooiing van het IMF-programma (vermoedelijk in maart 2005). Met de crediteuren van de Club van Londen zijn onderhandelingen aan de gang over de vereffening van de uitstaande financiële verplichtingen van de FRJ jegens commerciële crediteuren (ongeveer 2 800 miljoen USD aan het einde van 2001).

De politieke ontwikkelingen spelen een belangrijke rol bij het uitbouwen van het economische kader. Medio maart 2002 is de overeenkomst van Belgrado betreffende de herstructurering van de betrekkingen tussen Servië en Montenegro ondertekend door president Kostunica en de autoriteiten van beide betrokken republieken. In deze overeenkomst, die intussen door de parlementen van de federatie en de republieken is bekrachtigd, wordt een algemeen kader geschetst voor de herstructurering van de betrekkingen tussen Servië en Montenegro. Het is van cruciaal belang voor de FRJ dat de overeenkomst van Belgrado onverkort ten uitvoer wordt gelegd om vooruitgang te kunnen boeken bij het EU-stabilisatie- en associatieproces. De institutionele structuur van de staat zal duidelijk worden vastgelegd in een nieuw constitutioneel handvest, dat nog moet worden goedgekeurd. Op deze grondslagen moeten de politieke leiders hun toezegging gestand zien te doen om hun beleidsstrategieën te harmoniseren, een interne markt tot stand te brengen en een gemeenschappelijk handels- en douanebeleid uit te stippelen, allemaal factoren die van essentieel belang zijn voor een verdere toenadering tot de Unie.

Sinds oktober 2000 hebben de autoriteiten van de FRJ aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het herstellen van de macro-economische stabiliteit, de liberalisering van het wisselkoers-, prijzen- en handelsregime en de verbetering van het marktvertrouwen. Er zijn belangrijke wet- en regelgevende stappen ondernomen om de herstructurering van de economie te bevorderen. Zo is een gedegen en transparant privatiseringskader tot stand gebracht en nieuwe bankwetgeving uitgevaardigd. Voorts is goede voortgang gemaakt op het gebied van de beheersing van de overheidsuitgaven en was het belastingbeleid gericht op een verlaging van de tarieven en een verbreding van de belastinggrondslag, hetgeen in een efficiëntere belastinginning resulteerde.

Afgezien van de algemene communautaire steun die in het kader van het Cards-programma werd verleend (434 miljoen EUR in 2000 en 2001 en naar verwachting 195 miljoen EUR in 2002), heeft de Gemeenschap het economische hervormingsproces in de FRJ ook ondersteund met behulp van een macrofinancieel bijstandspakket van 345 miljoen EUR, dat werd verstrekt in het kader van het in juni 2001 goedgekeurde stand-by-programma van het IMF. Op 16 juli 2001 heeft de Raad besloten de FRJ voor maximaal 300 miljoen EUR aan communautaire macrofinanciële bijstand te verstrekken⁽¹⁾. Op 10 december 2001 heeft de Raad dit besluit gewijzigd en de giftcomponent opgetrokken van 75 miljoen EUR tot 120 miljoen EUR, waardoor het totaalbedrag van dit bijstandspakket op 345 miljoen EUR werd gebracht⁽²⁾. Nadat de betalingsachterstanden van de FRJ jegens de Europese Investeringsbank en de Europese

⁽¹⁾ Besluit 2001/549/EG (PB L 197 van 21.7.2001, blz. 36).

⁽²⁾ Besluit 2001/901/EG (PB L 334 van 18.12.2001, blz. 30).

Gemeenschap (van in totaal 232 miljoen EUR) volledig waren weggewerkt, werd in oktober 2001 de eerste tranche van de bijstand ten belope van 260 miljoen EUR (bestaande uit een lening van 225 miljoen EUR en een gift van 35 miljoen EUR) uitgekeerd. De tweede (gift)tranche van 40 miljoen EUR werd in januari 2002 uitbetaald na een bevredigende tussentijdse evaluatie en de ondertekening van een aanvullend memorandum van overeenstemming, waarin de voorwaarden werden gespecificeerd waaraan het economische en het structurele beleid moesten voldoen voordat tot uitkering van de derde (gift)tranche van 45 miljoen EUR zou worden overgegaan. In april 2002 hebben de diensten van de Commissie onderzocht of de recente economische en structurele ontwikkelingen in overeenstemming waren met de doelstellingen en met name in hoeverre de FRJ-autoriteiten vooruitgang hadden geboekt bij het voldoen aan de in het aanvullende memorandum van overeenstemming gestelde voorwaarden. Tijdens het controlebezoek werd vastgesteld dat aan een groot deel van de voorwaarden was voldaan. Tevens werden met de autoriteiten afspraken gemaakt over een aantal aanvullende maatregelen die dienden te worden genomen voordat de derde en laatste tranche kon worden uitgekeerd. Intussen is op bevredigende wijze aan de in het aanvullende memorandum gestelde voorwaarden voldaan en is begin juli een aanvang gemaakt met de uitbetaling van de laatste tranche.

Hoewel sinds eind 2000 op het gebied van stabilisatie en hervormingen reeds indrukwekkende resultaten zijn geboekt, staan de FRJ-autoriteiten nog voor grote economische uitdagingen, die zij in het kader van het nieuwe IMF-programma willen aanpakken. De economische omstandigheden blijven immers moeilijk: het BBP bevindt zich nog steeds op een naar historische maatstaven laag peil en de industrie presteert zwak. De hervormingen moeten dan ook krachtadig worden voortgezet om de basis te leggen voor een duurzame groei en werkgelegenheidsschepping. Zij zullen vooral gericht moeten zijn op de herstructurering van grotendeels insolvente en ondergekapitaliseerde overheidsbedrijven met een teveel aan personeel. Tevens zijn verdere maatregelen vereist om een ondermaats presterende en zwakke banksector te moderniseren. Voorts is het van essentieel belang dat nieuwe en grootscheepse investeringen plaatsvinden om de in verval geraakte infrastructuur, die al jaren niet meer naar behoren is onderhouden, te herstellen en te verbeteren.

Ook de externe positie van de economie van de FRJ blijft problematisch, zelfs na de aanzienlijke schuldverlichting die met de Club van Parijs is overeengekomen en ondanks de omvangrijke financiële bijstand van IFI's. De hoge resterende financieringsbehoeften zullen voor zware druk op de betalingsbalans blijven zorgen. Volgens IMF-prognoses zal de economie van de FRJ aangewezen blijven op officiële financiering, omdat de particuliere financiering, hoewel zij een opwaartse tendens vertoont, bij lange na niet toereikend zal zijn om in de financieringsbehoeften op middellange termijn te voorzien.

Onder deze omstandigheden en na overleg met het Economisch en Financieel Comité stelt de Commissie de Raad thans voor zijn goedkeuring te hechten aan een besluit tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan de FRJ.

2. Recente economische ontwikkeling

In 2001 is de reële BBP-groei in de FRJ uitgekomen op naar schatting 5,5 % (ongeveer 3,5 % in Montenegro), een percentage dat iets hoger lag dan verwacht. Deze expansie werd vooral geschraagd door een herstel van de landbouwproductie (20-25 %) en de toegenomen activiteit in de dienstensector. Daar staat tegenover dat de industriële productie gedurende geheel 2001 een zwakke ontwikkeling te zien heeft gegeven en in de eerste twee maanden van 2002, 4,7 % lager is uitgevallen dan in dezelfde periode een jaar eerder.

In Servië is de inflatie ondanks hogere elektriciteitsprijzen en indirecte belastingen aan het einde van het jaar sterk gedaald (van 115 % eind 2000 tot 39 % eind 2001); de kerninflatie wordt op 15 % geraamd. Tijdens de eerste drie maanden van 2002 beliep de maandelijkse inflatie gemiddeld 0,8 %; dit stemt overeen met een jaarpercentage van 10 %, wat aanzienlijk lager is dan het streefcijfer van 20 %. In Montenegro kwam de inflatie eind 2001 uit op ongeveer 24 %, wat meer is dan het streefcijfer van 15 % maar minder dan in Servië. Aangezien het bevriezen van de reële lonen in de overheidssector het desinflatieproces onmiskenbaar in de hand heeft gewerkt, zijn de autoriteiten van de FRJ met het IMF overeengekomen om de loonsom in de overheidssector in 2002 constant te houden ten opzichte van het BBP.

Het geconsolideerde kastekort (vóór giften) van de overheid van de FRJ kwam in 2001 uit op 1,3 % van het BBP (circa 140 miljoen USD), terwijl het herziene programmastreefcijfer 4,0 % bedroeg. In dit geconsolideerde tekort is ook het Montenegrijnse begrotingstekort (vóór giften) begrepen, dat ongeveer 5 % van het BBP van deze republiek vertegenwoordigt. Het aanzienlijk lager dan verwachte kastekort was ten dele toe te schrijven aan de hogere ontvangsten die voortvloeiden uit de in de eerste helft van 2001 doorgevoerde belastinghervormingen (omzetbelasting, accijnzen en bruto inkomstenbelasting). Het is echter vooral terug te voeren op de strenge bezuinigingen op de uitgaven, daar de ontvangsten uit hoofde van privatiseringen en buitenlandse financiële bijstand op zich lieten wachten. Het tekort werd gefinancierd

met behulp van binnenlandse leningen (0,6 % van het BBP zoals gepland) en buitenlandse financiering (0,8 % van het BBP in plaats van de geplande 2,1 %). Mits de uitgaven op een houdbaar niveau worden gehandhaafd, zal het geconsolideerde begrotingstekort van de FRJ vermoedelijk om en bij de 5,6 % van het BBP bedragen. Dit tekort zal worden gefinancierd aan de hand van binnenlandse leningen (0,6 % van het BBP), privatiseringsopbrengsten (1,4 %) en buitenlandse bijstand (3,6 %).

De waarde van de dinar bleef ongeveer stabiel op circa 59 YUD per EUR als gevolg van het gedurende geheel 2001 in Servië gevoerde strikte monetaire- en begrotingsbeleid en een vrij gunstige ontwikkeling van de betalingsbalans. Het tekort op de lopende rekening (vóór giften) is aanmerkelijk lager uitgekomen dan aanvankelijk voorspeld (10,9 % in plaats van 14,6 %), ondanks het feit dat de invoer sneller is gestegen dan gepland (met 30 % in plaats van 21 %) en de uitvoer iets onder het verwachte bedrag is gebleven. Deze verbetering was toe te schrijven aan hoger dan verwachte overmakingen uit het buitenland. Eind 2001 beliepen de brutoreserves van de Nationale Bank van Joegoslavië circa 1 200 miljoen USD (tegen 605 miljoen USD aan het begin van het jaar), hetgeen gelijk is aan 2,4 maanden invoer. In de eerste twee maanden van 2002 zijn de brutoreserves verder opgelopen met 160 miljoen USD. De externe positie van de FRJ zal echter zeer problematisch blijven. De aanzienlijke financieringsbehoeften, die voornamelijk voortvloeien uit schuldendienstverplichtingen en de noodzaak de deviezenreserves verder aan te vullen, zullen voor zware druk op de betalingsbalans blijven zorgen.

3. Het economisch beleidskader op middellange termijn

3.1. Overzicht van de belangrijkste beleidsdoelstellingen in de periode 2002-2005

Het kader voor het op middellange termijn in de FRJ te voeren economisch beleid is vastgelegd in de met het IMF gesloten overeenkomst tot toekenning van een driejarige uitgebreide financieringsfaciliteit, die op 13 mei 2002 door de Raad van Bewindvoerders is goedgekeurd. De autoriteiten gaan ervan uit dat de jaarlijkse reële groei zal aantrekken van 4 % in 2002 tot ongeveer 5 % in de periode 2003-2005. Het is de bedoeling dat het inflatiecijfer (per einde jaar) in Servië tegen eind 2004 wordt teruggedrongen tot 8 % (tegen 20 % in 2002 en 12 % in 2003), terwijl dat in Montenegro tegen eind 2002 wordt gereduceerd tot 12 % en in 2003 en 2004 verder wordt teruggebracht. Verwacht wordt dat het tekort op de lopende rekening in 2002 zal oplopen van 10,9 % tot 12,9 % van het BBP en in de periode 2003-2005 vooral als gevolg van een herstel van de uitvoer gestaag zal verbeteren in verhouding tot het BBP. De autoriteiten rekenen echter op een gemiddelde jaarlijkse instroom van buitenlandse bijstand van de orde van 840 miljoen USD om een groot deel van de tekorten op de lopende rekening te financieren. Volgens de plannen zouden de deviezenreserves moeten toenemen van 2,4 maanden invoer eind 2001 tot 4,3 maanden invoer.

3.2. Macro-economisch beleid

De autoriteiten van de FRJ zijn voornemens deze doelstellingen te bereiken door het voorzichtige macro-economische beleid op middellange termijn voort te zetten. Het begrotingsbeleid is gericht op een verdere beteugeling van de overheidsuitgaven, met name door middel van een vermindering van de subsidies, een hervorming van het ambtenarenapparaat, een herziening van het loonbeleid in de overheidssector en hervormingen op het gebied van pensioenen en gezondheidszorg. Verwacht wordt dat de uitgavenquote, die in 2002 op het vrij hoge peil van circa 49 % van het BBP wordt geraamd, tegen 2005 met 3 % zal zijn afgenomen. Wat de ontvangsten betreft, willen de autoriteiten de belastinggrondslag verder verbreden door een beter beheer en een efficiëntere inning van de belastingen. Net als in andere transitielanden zal het begrotingstekort tijdens de beschouwde periode naar verwachting echter vrij hoog blijven. Deze situatie is vooral toe te schrijven aan de investeringsuitgaven die nodig zijn om de verouderde infrastructuur te vernieuwen, alsmede aan de verplichtingen uit hoofde van de buitenlandse schuldendienst. Ook de sociale uitgaven voor de kwetsbaarste bevolkingsgroepen worden van essentieel belang geacht om ervoor te zorgen dat het publiek de hervormingen blijft steunen. Aangenomen wordt dat de schuldquote zal halveren van 130 % van het BBP eind 2001 tot 65 % eind 2005.

De allesoverheersende doelstelling van het monetaire beleid blijft het terugdringen van de inflatie. Net als in 2001 zal de toename van de geldhoeveelheid hoofdzakelijk afhangen van stijgingen in de netto deviezenreserves, terwijl de verhogingen van de netto binnenlandse activa aan strikte beperkingen onderworpen zullen blijven. Daartoe is het noodzakelijk dat de binnenlandse kredietverlening van het bankwezen aan de regering op middellange termijn niet meer dan 0,5 à 1,0 % van het BBP bedraagt. Het voeren van een voorzichtig loonbeleid in de overheidssector wordt van essentieel belang geacht om de desinflatie verder te bevorderen. Het op een gecontroleerd zweven van de wisselkoers afgestemde beleid zal worden voortgezet, al zullen de autoriteiten nauwlettend blijven toezien op de adequaatheid van dit beleid door tevens rekening te houden met het externe concurrentievermogen en de exportprestaties. Ook is het in het licht van de onlangs aangenomen nieuwe wet op valutatransacties niet uitgesloten dat het wisselkoersbeleid wordt bijgesteld. Op middellange termijn wordt voorts een opheffing van alle restricties op het lopende verkeer en een verregaande liberalisering van het kapitaalverkeer gepland.

3.3. Structurele hervormingen

Op middellange termijn zijn de autoriteiten voornemens de structurele hervormingen – met name op het gebied van de begroting en in het bankwezen en het bedrijfsleven – voort te zetten omdat deze als een noodzakelijke aanvulling op de voortgaande macro-economische stabilisatie worden gezien. Deze hervormingen zullen gepaard gaan met een verdere liberalisering van de prijzen, en met name met een aanpassing van de energieprijzen zodat deze tegen medio 2004 kostendekkend zijn. Wat de handel betreft, is tijdens de periode waarop de uitgebreide financieringsfaciliteit betrekking heeft, de afschaffing gepland van een aantal resterende handelsbelemmeringen; het gaat om kwantitatieve restricties met uitzondering van die om gezondheids-, milieu- en veiligheidsredenen.

Op begrotingsgebied worden de instelling in Servië van een volwaardig systeem voor de uitgavenbeheersing en een versterking van de belastingdiensten als prioriteiten op het terrein van de institutionele opbouw beschouwd. Wat het uitgavenbeleid betreft, wordt een ingrijpende heroriëntatie van de overheidsuitgaven gepland met de bedoeling de kwaliteit en doelmatigheid van de overheidsdiensten te verhogen. Zo moeten met name zowel een grotere doelgerichtheid van de sociale overdrachten en uitkeringen (onder meer dankzij een drastische hervorming van het pensioenstelsel), als een grondige herziening van het overheidssubsidiebeleid bijdragen tot een verdere rationalisering van de overheidsuitgaven. In Servië zal de belangrijkste hervorming van het belastingbeleid bestaan in de invoering van de BTW, die voor begin 2004 is gepland.

In de banksector wordt het accent gelegd op een verscherping van het banktoezicht op grond van een striktere, bij de gangbare internationale standaarden aansluitende prudentiële regelgeving om op deze manier de financiële positie van de banken te versterken. Tevens wordt verwacht verdere vorderingen te maken bij de sanering en eventuele herstructurering van de banken die onder strenger toezicht van de Nationale Bank van Joegoslavië staan of onder het beheer van het bureau voor banksanering zijn geplaatst. Ten slotte zijn de autoriteiten voornemens meer vaart te zetten achter de privatisering van financiële instellingen. In Montenegro moeten er op korte termijn beslissingen worden genomen omtrent de verlening van een nieuwe vergunning aan, dan wel de sluiting van een aantal banken.

Het herstructurerings- en privatiseringsproces van grote overheidsbedrijven zal op middellange termijn aan dynamiek winnen. Er zijn ongeveer 150 ondernemingen geselecteerd voor privatisering door middel van openbare aanbestedingen; voor ongeveer 70 onder hen zijn de procedures reeds in een vergevorderd stadium: 28 ondernemingen zullen naar verwachting tegen eind 2002 zijn verkocht en het resterende aantal zal in de komende jaren van de hand worden gedaan. 150 à 200 andere ondernemingen komen in aanmerking voor privatisering via veilingen en zullen wellicht tegen eind 2002 zijn verkocht. Verwacht wordt dat voor het merendeel van de circa 4 000 overheidsbedrijven het privatiseringsproces op middellange termijn vaart zal winnen en tegen medio 2005 zal zijn afgerond. De autoriteiten zijn tevens voornemens een veertigtal grote conglomeraten te herstructureren alvorens eventueel tot privatisering ervan over te gaan.

4. Externe financieringsbehoeften van de FRJ in 2002 en 2003

Ook al maakt de FRJ verder werk van de macro-economische stabilisatie en slaagt zij erin de structurele hervormingen uit te voeren volgens het schema dat in het kader van de uitgebreide financieringsfaciliteit is afgesproken, toch zal het land – afgaande op IMF-ramingen en -prognoses afkomstig uit een recent Staff Report (EBS/02/73 van 26 april 2002) – naar verwachting op middellange termijn in belangrijke mate aangewezen blijven op buitenlandse financiële steun, met inbegrip van macrofinanciële bijstand. Vooral de verplichtingen uit hoofde van de buitenlandse schuldendienst en de noodzaak de deviezenreserves verder aan te vullen, alsook de kosten die aan de verbetering van de openbare infrastructuur en aan de bedrijfs- en bankerstructureringen verbonden zijn, zullen tot aanzienlijke financieringsbehoeften aanleiding geven.

Volgens de betalingsbalansprognoses van het IMF zal de bruto financieringsbehoefte in 2002 en 2003 uitkomen op om en bij 8 450 miljoen USD. Dit bedrag omvat hoofdzakelijk resterende betalingsachterstanden jegens buitenlandse crediteuren (ongeveer 4 000 miljoen USD) en voorspelde lopende-rekeningtekorten vóór giften (circa 3 370 miljoen USD), alsmede een geplande verhoging van de bruto deviezenreserves met ongeveer 900 miljoen USD tegen eind 2003 tot 3,5 maanden verwachte invoer, een niveau dat passend wordt geacht in de context van een verdere liberalisering van het deviezenverkeer.

Aangenomen wordt dat de bruto financieringsbehoefte zal worden gereduceerd door een netto-instroom van particulier kapitaal (1 670 miljoen USD), een verwachte schuldverlichting waarvan het grootste deel zal worden toegekend door de Club van Londen tegen soortgelijke voorwaarden als die welke met de Club van Parijs zijn overeengekomen (4 231 miljoen USD) en vast toegezegde bilaterale officiële leningen en giften (421 miljoen USD), hetgeen resulteert in een resterend tekort van 2 131 miljoen USD.

Rekening houdend met de tot dusver in 2002 door IFI's gedane vaste toezeggingen (350 miljoen USD) en met de financiële middelen die het IMF naar verwachting in 2002 en 2003 zal verstrekken (562 miljoen USD), zou het tekort ongeveer 1 220 miljoen USD belopen, waarvoor nog extra financiële toezeggingen van IFI's en bilaterale donors vereist zijn en verwacht worden (300 miljoen USD in 2002 en 920 miljoen USD in 2003). Aangezien het IMF de financiering van IFI's (exclusief het IMF) in 2003 op ongeveer 360 miljoen USD raamt, blijft er nog een financieringstekort over van circa 860 miljoen USD, dat in 2002 en 2003 met bilaterale financiële bijdragen zal moeten worden gefinancierd.

Volgens de door het IMF verstrekte informatie kan een deel van dit resterende financieringstekort voor 2002/2003, namelijk zowat 280 miljoen USD, als een macrofinancieel tekort worden aangemerkt (circa 100 miljoen USD in 2002 en ongeveer 180 miljoen USD in 2003). In dit bedrag is evenwel geen rekening gehouden met de door de Club van Parijs van bilaterale officiële crediteuren verleende betalingsbalanssteun in de vorm van kassteun door middel van de kapitalisatie van moratoire interesten, die voor de periode 2002/2003 op ongeveer 100 à 120 miljoen USD wordt geraamd.

Het IMF heeft erop gewezen dat reeds met ingang van 2002 aanvullende macrofinanciële bijstand van de Gemeenschap vereist is om een groot deel van dit macrofinanciële tekort op te vangen.

5. Mogelijke aanvullende communautaire macrofinanciële bijstand en voornaamste kenmerken daarvan

De Commissie stelt voor dat de Gemeenschap de FRJ aanvullende macrofinanciële bijstand ter beschikking stelt voor een bedrag van maximaal 130 miljoen EUR. Het voorgestelde bedrag lijkt in overeenstemming te zijn met de prognoses van het IMF inzake het voor dekking met behulp van macrofinanciële bijstand in aanmerking komende financieringstekort en de financieringsbehoeften.

Aanvullende macrofinanciële bijstand van de Gemeenschap zal de economische, sociale en politieke stabiliteit van de FRJ ten goede komen en de belangrijke rol van het land als stabiliteitsfactor in de regio versterken. Met name wordt de verlening van bijstand als een passende maatregel beschouwd om de externe financiële verplichtingen van het land draaglijker te maken, de betalingsbalans te ondersteunen en de reservepositie te versterken. De aanvullende communautaire macrofinanciële bijstand komt bij de middelen die reeds beschikbaar worden gesteld door internationale financiële instellingen en bilaterale donors. Indien toereikende financiering uit officiële bron uitblijft, bestaat het risico dat dit negatieve gevolgen zal hebben voor de voortzetting van de in het kader van de uitgebreide financieringsfaciliteit van het IMF afgesproken economische-beleidsstrategie, en aldus voor de algemene groeivoorzichten, de werkgelegenheid en de levensstandaard.

Het voorgestelde bijstandspakket is bedoeld ter flankering van de eerste helft van de uitgebreide financieringsfaciliteit van het IMF in 2002 en 2003. De bijstand zal in ten minste twee tranches worden uitgekeerd en afhankelijk worden gesteld van passende macro-economische en structurele voorwaarden overeenkomstig de voornaamste elementen van het nieuwe IMF-programma.

Aangezien het leenvermogen van de FRJ ook na het initiatief van de leden van de Club van Parijs beperkt blijft, bevat de voorgestelde communautaire macrofinanciële bijstand een aanzienlijke giftcomponent van ten hoogste 75 miljoen EUR. De vereiste begrotingsmiddelen zijn reeds opgenomen in begrotingslijn B7-548 voor 2002 en 2003. De leningcomponent van deze bijstand van ten hoogste 55 miljoen EUR heeft een looptijd van maximaal 15 jaar, zoals ook bij recentelijk aan andere westelijke Balkanlanden toegekende macrofinanciële bijstandspakketten het geval was. De Gemeenschap zal de middelen verstrekken door op de markt middelen op te nemen met een garantie uit de algemene begroting. De FRJ leent de middelen vervolgens van de Gemeenschap. De transacties tot het opnemen en verstrekken van leningen worden volledig gemacht en zijn zonder enig commercieel risico voor de Gemeenschap. Overeenkomstig de Garantiefondsregeling impliceert het besluit om een lening van ten hoogste 55 miljoen EUR aan de FRJ toe te kennen, dat 4,95 miljoen EUR in het Garantiefonds wordt gestort, waarvoor voldoende ruimte bestaat in de reserve voor garanties.

De Raad wordt derhalve verzocht het bijgevoegde voorstel voor een besluit tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan de FRJ goed te keuren.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 308,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft het Economisch en Financieel Comité geraadpleegd alvorens dit voorstel in te dienen.
- (2) De autoriteiten van de FRJ hebben wederom betrekkingen aangeknoopt met internationale organisaties en met name vorderingen gemaakt bij het normaliseren van de financiële relaties van het land met multilaterale crediteuren (zoals onder meer de Europese Investeringsbank) en bilaterale officiële crediteuren.
- (3) Sinds oktober 2000 heeft de Federale Republiek Joegoslavië aanzienlijke vooruitgang geboekt bij haar economische stabilisatie- en hervormingsinspanningen en tevens belangrijke stappen gezet in de richting van de totstandbrenging van een goed functionerende markteconomie.
- (4) Het is in verband met het stabilisatie- en associatieproces, dat het kader vormt voor de betrekkingen van de EU met de regio, wenselijk de inspanningen tot handhaving van de politieke en economische stabiliteit in de Federale Republiek Joegoslavië te ondersteunen met het oog op de ontwikkeling van een volledige samenwerkingsrelatie met de Gemeenschap.
- (5) Financiële bijstand van de Gemeenschap is van cruciaal belang om de Federale Republiek Joegoslavië dichterbij de Gemeenschap te brengen. De Gemeenschap heeft in 2001 reeds voor 345 miljoen EUR aan macrofinanciële bijstand aan de Federale Republiek Joegoslavië verleend ⁽¹⁾.
- (6) Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft in mei 2002 zijn goedkeuring gehecht aan een driejarige uitgebreide financieringsfaciliteit van circa 829 miljoen USD ten behoeve van de Federale Republiek Joegoslavië ter ondersteuning van het economische programma van de autoriteiten gedurende de periode 2002-2005.
- (7) In mei 2001 heeft de Wereldbank besloten de Federale Republiek Joegoslavië tijdelijk een pakket leningen tegen zeer gunstige voorwaarden ten belope van 540 miljoen USD ter beschikking te stellen over een periode van drie jaar. Tot dusver zijn in januari en mei 2002 twee structurele aanpassingsleningen ten bedrage van respectievelijk 70 miljoen USD en 85 miljoen USD goedgekeurd ter ondersteuning van hervormingen in zowel de overheidsfinanciën als de energie- en socialezekerheidssector en ter bevordering van de ontwikkeling van de particuliere sector.
- (8) In november 2001 hebben de leden van de Club van Parijs de Federale Republiek Joegoslavië een aanzienlijke schuldverlichting toegekend, wat reeds tot een vermindering van de betalingsbalansproblemen heeft geleid.
- (9) De autoriteiten van de Federale Republiek Joegoslavië hebben verzocht om financiële bijstand van de internationale financiële instellingen, de Gemeenschap en andere bilaterale donors.
- (10) Naast de financiële middelen die volgens de ramingen door het IMF en de Wereldbank kunnen worden verstrekt, moet een omvangrijk resterend financieel tekort worden gedekt ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen die de autoriteiten met hun hervormingen nastreven.
- (11) Macrofinanciële bijstand van de Gemeenschap aan de Federale Republiek Joegoslavië is een passende maatregel om de externe financiële problemen van het land te verlichten, de betalingsbalans te ondersteunen en de reservepositie te versterken.
- (12) Financiële bijstand van de Gemeenschap in de vorm van een combinatie van een langlopende lening en een zuivere gift is een passende maatregel om, gezien het beperkte leenvermogen van het land, tot een houdbare externe financiële positie van de Federale Republiek Joegoslavië bij te dragen.
- (13) De opnemings van een gift in deze bijstand laat de bevoegdheden van de begrotingsautoriteit onverlet.
- (14) Deze bijstand moet worden beheerd door de Commissie in overleg met het Economisch en Financieel Comité.
- (15) In het Verdrag zijn voor de goedkeuring van dit besluit geen andere bevoegdheden voorzien dan die van artikel 308,

BESLUIT:

Artikel 1

1. De Gemeenschap stelt aan de Federale Republiek Joegoslavië aanvullende macrofinanciële bijstand beschikbaar in de vorm van een lening op lange termijn en een zuivere gift, teneinde bij te dragen tot een houdbare betalingsbalanspositie en tot de versterking van de reservepositie van het land.

2. Voor de leningcomponent van de bijstand geldt een hoofdsom van ten hoogste 55 miljoen EUR met een maximale looptijd van 15 jaar. Hiertoe wordt de Commissie gemachtigd namens de Europese Gemeenschap de nodige middelen op te nemen, die in de vorm van een lening ter beschikking van de Federale Republiek Joegoslavië worden gesteld.

⁽¹⁾ Besluit 2001/549/EG (PB L 197 van 21.7.2001, blz. 36), besluit 2001/901/EG (PB L 334 van 18.12.2001, blz. 30).

3. De in het kader van deze bijstand toegekende gift bedraagt ten hoogste 75 miljoen EUR.

4. Deze bijstand wordt beheerd door de Commissie, in nauw overleg met het Economisch en Financieel Comité en op een wijze die verenigbaar is met overeenkomsten of afspraken tussen het IMF en de Federale Republiek Joegoslavië.

Artikel 2

1. De Commissie wordt gemachtigd, na overleg met het Economisch en Financieel Comité, met de autoriteiten van de Federale Republiek Joegoslavië de aan de aanvullende macrofinanciële bijstand van de Gemeenschap te verbinden voorwaarden betreffende het economische beleid overeen te komen. Deze voorwaarden moeten in overeenstemming zijn met de in artikel 1, lid 4, bedoelde overeenkomsten en afspraken.

2. De Commissie onderzoekt op gezette tijden, in samenwerking met het Economisch en Financieel Comité en in coördinatie met het IMF, of het economische beleid in de Federale Republiek Joegoslavië in overeenstemming is met de doelstellingen van deze macrofinanciële bijstand en of aan de daaraan verbonden voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 3

1. De in het kader van deze bijstand toegekende lening en gift worden in ten minste twee tranches aan de Federale Republiek Joegoslavië ter beschikking gesteld. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 wordt de eerste tranche uitgekeerd op basis van een bevredigende stand van zaken bij de uitvoering van het macro-economische programma van de Federale Republiek Joegoslavië, dat wordt ondersteund door de lopende uitgebreide financieringsfaciliteit van het IMF.

2. De tweede en eventuele verdere tranches worden niet eerder dan drie maanden na de uitkering van de vorige tranche en op basis van een bevredigende voortzetting van het in artikel 2 bedoelde economische beleid uitbetaald.

3. De middelen worden betaald aan de Nationale Bank van de Federale Republiek Joegoslavië.

Artikel 4

1. De in artikel 1 bedoelde transacties tot het opnemen en verstrekken van leningen worden met dezelfde valutadatum afgesloten en mogen voor de Gemeenschap geen looptijdtransformatie, valuta- of renterisico, of enig ander commercieel risico met zich brengen.

2. De Commissie neemt, indien de Federale Republiek Joegoslavië zulks verlangt, de nodige maatregelen om in de voorwaarden van de lening een clause inzake vervroegde aflossing op te nemen en deze toe te passen.

3. De Commissie kan op verzoek van de Federale Republiek Joegoslavië en indien de omstandigheden een gunstigere rente op de leningen mogelijk maken, haar oorspronkelijk opgenomen leningen geheel of gedeeltelijk herfinancieren of de desbetreffende voorwaarden herstructureren. De herfinancieringen of herstructureringen geschieden onder de in lid 1 gestelde voorwaarden en mogen niet leiden tot een verlenging van de gemiddelde looptijd van de betrokken lening en evenmin tot een verhoging van het tegen de lopende wisselkoers omgerekende bedrag dat op de dag van deze herfinanciering of herstructurering nog uitstaat.

4. Alle kosten die de Gemeenschap bij het sluiten en uitvoeren van de in dit besluit bedoelde transacties maakt, komen ten laste van de Federale Republiek Joegoslavië.

5. Het Economisch en Financieel Comité wordt ten minste eenmaal per jaar in kennis gesteld van de ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen.

Artikel 5

Ten minste eenmaal per jaar doet de Commissie vóór september aan het Europees Parlement en de Raad een verslag toekomen, waarin een evaluatie van de uitvoering van dit besluit in het voorgaande jaar is opgenomen.

Artikel 6

Dit besluit wordt van kracht op de dag waarop het bekend wordt gemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*. Het verstrijkt twee jaar na de dag van bekendmaking.

BIJLAGE

BEGROTINGSMIDDELEN DIE NODIG ZIJN VOOR STORTINGEN IN HET GARANTIEFONDS IN 2002 EN MARGE IN DE RESERVE VOOR LENINGEN EN LENINGGARANTIES TEN BEHOEVE VAN DERDE LANDEN

(× 1 miljoen EURO)

Maatregelen	Berekeningsgrondslag ⁽¹⁾	Storting in het Fonds ⁽²⁾	Reservemarge
Projectgebonden bijstand waartoe reeds besloten is			
EIB			213,00 ⁽³⁾
Middellands-Zeegebied 1997-2000	35,00 (a)	2,36	210,64
Algemeen leningsmandaat 2000-2007	2 747,70 (b)	160,74	49,90
Speciale faciliteit voor de wederopbouw van Turkije (Terra)	225,00 (b)	13,17	36,73
Buitengewone actie Baltische Zee/Rusland	25,00 (c)	2,25	34,48
Correcties			
EIB			
Annulering van de in 2001 voor de Baltische Zee/Rusland getroffen Voorziening ⁽⁴⁾	(100) (c)	- 9,00	43,48
Macrofinanciële bijstand (d)			
<i>Opgeschorte maatregel</i>			
Albanië: geraamde overdracht	(20) (e)	- 2,80	46,28
<i>Maatregelen waartoe reeds besloten is</i>			
Aanvullende macrofinanciële bijstand Oekraïne	(92) (e) + 110,00	- 2,98	49,26
<i>Voorgestelde maatregelen</i>			
Aanvullende macrofinanciële bijstand Bosnië-Herzegovina	20,00	1,80	47,46
Aanvullende macrofinanciële bijstand FRJ	55,00	4,95	42,51
Resterende lenings- en garantiecapaciteit ⁽⁵⁾			472,33

⁽¹⁾ Als berekeningsgrondslag fungeren 75 % (a), 65 % (b) of 100 % (c) van het nominale bedrag van de EIB-leningen en 100 % (d) van de leningen in het kader van de macrofinanciële bijstand.

⁽²⁾ Volgens de toewijzingsregels zoals vastgesteld in Verordening (EG, Euratom) nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994. Sinds 2000 is het voorzieningspercentage vastgesteld op 9 %. Voor maatregelen waartoe vóór 2000 was besloten (e), is het voorzieningspercentage herzien van 14 % tot 9 %.

⁽³⁾ Reservebedrag in 2002 op grond van de financiële vooruitzichten.

⁽⁴⁾ In plaats van 100 in 2001 luidt het nieuwe uitbetalingsschema als volgt: 25 in 2002, 40 in 2003 en 35 in 2004.

⁽⁵⁾ Voor leningen met een garantie van 100 %.

Voorstel voor een besluit van de Raad tot toekenning van aanvullende macro-financiële bijstand aan Bosnië-Herzegovina

(2002/C 291 E/20)

COM(2002) 437 def. — 2002/0193(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 31 juli 2002)

TOELICHTING**1. Inleiding**

Met het oog op de consolidatie van de vredesovereenkomst van Dayton, die op 14 december 1995 in Parijs werd ondertekend, heeft de internationale gemeenschap haar steun toegezegd aan een prioritaire wederopbouw- en herstelprogramma voor de periode 1996-1999 van 5,1 miljard USD. Tijdens de vierde donorconferentie over Bosnië-Herzegovina, die op 7 en 8 mei 1998 plaatsvond, heeft de internationale gemeenschap de overeenkomsten met de instellingen van Bretton Woods unaniem toegejuicht, omdat deze het pad effenen voor een meer autonome economische groei. Bij deze gelegenheid heeft de internationale gemeenschap tevens besloten de op de hervorming en wederopbouw van de economie gerichte programma's van Bosnië-Herzegovina krachtig te blijven ondersteunen.

Sinds de ondertekening van de Overeenkomst van Dayton is veel bereikt. De economie begint zich te herstellen, de democratische instellingen zijn in opbouw, de etnische spanningen zijn aanzienlijk verminderd en vluchtelingen keren terug. De grondwet van Bosnië-Herzegovina verleent de overheid slechts beperkte bevoegdheden. De ingewikkelde regelingen waardoor de Entiteiten, de Republiek Srpska (RS) en de Federatie van Bosnië en Herzegovina (FBiH) en Brcko een grote mate van autonomie hebben, ook wat de begrotingspolitiek betreft, heeft de vaststelling van één nationale politieke agenda dikwijls bemoeilijkt. Door deze ingewikkelde constitutionele regelingen, waaronder de belangrijke rol die voor de Hoge Vertegenwoordiger is weggelegd, zijn van grote betekenis voor de ontwikkeling van het economisch kader.

De Gemeenschap heeft het proces van economische hervormingen in BiH met communautaire macrofinanciële bijstand gesteund. In mei 1999 besloot de Raad BiH macrofinanciële bijstand toe te kennen in de vorm van een lening van ten hoogste 20 miljoen EUR en een gift van maximaal 40 miljoen EUR (Besluit 1999/325/EG), in het kader van een IMF-programma (stand-by-overeenkomst met een looptijd van drie jaar) waarover in mei 1998 overeenstemming werd bereikt. Na de afronding van het eerste onderzoek in het kader van het IMF-programma en de volledige nakoming door BiH van zijn uitstaande vervallen financiële verplichtingen jegens de Gemeenschap en de EIB, heeft de Commissie in december 1999 een eerste tranche van in totaal 25 miljoen EUR uitgekeerd, die was samengesteld uit een giftcomponent van 15 miljoen EUR en een leningcomponent van 10 miljoen EUR. Nadat ook bevredigende vooruitgang was geboekt in het kader van het lopende IMF-programma met de voltooiing van de vierde en vijfde beoordelingsronden en tevens in behoorlijke mate was voldaan aan de specifieke, op het gebied van de structurele hervormingen gestelde voorwaarden die aan de bijstand van de Gemeenschap waren verbonden, werd eind 2000 de tweede tranche ten belope van 20 miljoen EUR uitbetaald. Na de vertraagde afronding van het zesde en (definitieve) zevende onderzoek van de SBO door het IMF en nadat door personeel van de Commissie tweemaal een onderzoek ter plaatse werd ingesteld, werd geoordeeld dat in grote lijnen aan de specifieke economische beleidsvoorwaarden van de EG-bijstand was voldaan en werd eind 2001 de derde en laatste tranche van 15 miljoen EUR uitgekeerd.

De EG heeft de hervormingen van het land eveneens ondersteund met bijstand in het kader van OBNOVA en — sinds 2001 — CARDS. Overeenkomstig het in december 2001 door de Commissie goedgekeurde nationale strategiedocument voor de periode 2002-2006 is de lopende bijstand uit hoofde van CARDS gericht op ondersteuning van de hervormingen en de opbouw van instellingen die nodig zijn om de verplichtingen van een toekomstige stabilisatie- en associatieovereenkomst na te komen. De vastleggingen in het kader van het in mei 2002 door de Commissie goedgekeurde CARDS-jaarprogramma voor 2002 belopen 71,9 miljoen EUR. Uit hoofde van het indicatieve meerjarenprogramma is voor 2003 63 miljoen EUR toegezegd. Daarnaast is in het kader van ECHO sinds 1991 voor ruim 1 miljard EUR aan humanitaire hulp verleend (in 2000 geleidelijk afgebouwd) en heeft de EIB leningovereenkomsten ter waarde van meer dan 160 miljoen EUR ondertekend. Ook de lidstaten hebben aanzienlijke giften verstrekt voor de verlening van humanitaire hulp en voor het herstel van zowel de vervoers- en communicatie-infrastructuur als de nutsvoorzieningen.

Hoewel er veel is bereikt zijn de uitdagingen nog talrijk. De belangrijkste doelstellingen van de autoriteiten zijn de versterking van de economische hervorming en het scheppen van voorwaarden voor autonome, marktgerichte economische groei, een versnelde terugkeer van ontheemden en vluchtelingen waarbij primair burgers in staat worden gesteld om hun eigendomsrechten uit te oefenen, en het stimuleren van functionele, gemeenschappelijke instellingen die op democratische wijze ter verantwoording kunnen worden geroepen en worden gesteund door een effectief, op verdiensten gebaseerd ambtenarenapparaat en een solide financiële fundering op basis van de rechtsstaat.

De periode sinds het einde van de oorlog wordt gekenmerkt door grootscheepse wederopbouwactiviteiten, die door de internationale gemeenschap werden gefinancierd en geleid. Hoewel het land sinds de afloop van de oorlog hoge groeiveaus kent, is het BBP nog ver beneden het peil van vóór de oorlog en het op één na het laagste in de regio. De bijstand zal de komende jaren afnemen, waardoor het groeitempo nog zal dalen. Hervormingen moeten worden doorgevoerd om de basis te leggen voor autonome, duurzame groei en werkgelegenheidschepping. De autoriteiten van BiH zijn voornemens deze vraagstukken in het kader van het aanstaande IMF-programma aan te pakken.

De nieuwe SBO van het IMF, die binnenkort door de Raad van Bewindvoerders van het IMF zal worden goedgekeurd, omvat beleidsmaatregelen om na de periode van wederopbouw groei tot stand te brengen door middel van een voortzetting van de currency board-regeling en aanzienlijke vooruitgang op het gebied van de begrotingsconsolidatie. Bovendien bevat het programma structurele hervormingen op het gebied van het belastingbeleid, privatisering en handelspolitiek alsmede verbeteringen in het ondernemingsklimaat.

De externe duurzaamheid van de economie van BiH blijft eveneens een uitdaging, gezien het grote tekort op de lopende rekening en de geringe inkomsten van de particuliere sector. De betalingsbalans zal derhalve afhankelijk blijven van officiële financiering om aan de financieringsbehoeften van het land op middellange termijn te kunnen voldoen.

Tegen deze achtergrond, en na raadpleging van het Economisch en Financieel Comité, stelt de Commissie de Raad voor om een besluit tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan BiH goed te keuren.

2. Recente economische ontwikkeling

Uit recente macro-economische gegevens blijkt dat de sterke groei van het BBP tijdens de wederopbouw van BiH gestaag is teruggelopen en in 2000 voor het eerst sinds het eind van de oorlog onder de 10 % bleef. De groei voor 2001, die was geraamd op 2,3 à 5 %, is neerwaarts bijgesteld als gevolg van de vertraging in de Federatie van BiH (FBiH) en de recessie in Republika Srpska (RS). Volgens officiële ramingen is de werkloosheid extreem hoog (40 % van de beroepsbevolking in 2001), hoewel ramingen van de Wereldbank suggereren dat het werkelijke cijfer de helft van het officiële cijfer bedraagt. Een deel van de „officiële” werklozen werkt waarschijnlijk in de informele sector, hoewel de beperkte beschikbare onderzoeksgegevens erop lijken te wijzen dat onder werklozen drie- tot vijfmaal zoveel armoede voorkomt als onder werkenden.

BiH boekte vorig jaar, ondanks de zwakkere groei, grote vooruitgang op het gebied van de begrotingsconsolidatie met minder snel oplopende netto betalingsachterstanden dankzij een aflossing van de achterstallige schulden en een betere administratie. Niettemin blijft de begrotingssituatie instabiel. De inkomsten van de entiteiten zijn voornamelijk afkomstig van indirecte belastingen (verkoop, accijnzen en douane), terwijl de staatsbegroting, bij gebrek aan eigen middelen, grotendeels afhangt van overdrachten van de entiteiten om een van haar belangrijkste verplichtingen, de buitenlandse schuldendienst, na te komen. In 2001 bleven de overheidsuitgaven zeer hoog: circa 56 % van het BBP. Evenals in 2000, toen de begrotingslimieten niet werden nageleefd, moesten ook in 2001 corrigerende maatregelen worden genomen om de lopende uitgaven in overeenstemming te brengen met de beschikbare middelen.

De strikte naleving van de voorschriften van de currency board-regeling die midden 1997 werd ingevoerd, heeft bijgedragen tot een matiging van de inflatie en heeft ertoe geleid dat de gemeenschappelijke munt, de convertibele mark (KM) die oorspronkelijk in een 1:1-verhouding was gekoppeld aan de DEM en vervolgens aan de EUR, thans vrijwel overal in BiH wordt geaccepteerd. Het voordien aanzienlijke inflatieverschil tussen de twee entiteiten is afgenomen: in de Federatie van Bosnië en Herzegovina (FBiH) is de inflatie in de afgelopen drie jaar ruim onder de 2 % gebleven, terwijl hij in de Republika Srpska (RS) voortdurend is gedaald en in 2001 onder de 10 % kwam. Een toegenomen economische integratie tussen de twee entiteiten heeft bij deze convergentie een beslissende rol gespeeld. De inflatie in het gehele land werd in 2001 op 3 % geraamd dankzij het stabiliserende effect van de currency board.

De reële wisselkoers op basis van het indexcijfer van de consumentenprijzen depreciëerde in 2001 met circa 5 %, als gevolg van de sterke waardestijging van de Joegoslavische dinar; hierdoor ontstond enige ruimte voor een stijging van de arbeidskosten per eenheid, een ontwikkeling die in de toekomst scherp in het oog moet worden gehouden om te voorkomen dat het concurrentievermogen van BiH wordt aangetast.

Wat de externe ontwikkelingen betreft profiteerde de betalingsbalans in 2001 enigszins van het in 2000 begonnen herstel van de uitvoer (deels ten gevolge van de heropening van de Joegoslavische markt) en de daling van de invoer (vooral als gevolg van de teruglopende giften voor wederopbouw). Het tekort op de lopende rekening (exclusief transfers) is in 2001 verder afgenomen. Het blijft echter zeer hoog met 20 % van het BBP (tegen 22,2 % in 2000). De netto buitenlandse directe investeringen (BDI) per hoofd werden in 2001 op circa 33 USD geraamd, maar blijven tot de laagste cijfers van de regio behoren. De officiële brutoreserves namen in 2001 toe tot een equivalent van vijf maanden invoer dankzij het toenemend gebruik van de nationale munt.

De buitenlandse schuld bedroeg eind 2001 58 % van het BBP. De schuldendienst als percentage van de goederenuitvoer is echter relatief laag dankzij de zachte voorwaarden van een groot deel van de schuld en de gunstige schuldherschikingsregelingen. Op middellange termijn zal de totale externe schuldendienst evenwel aanzienlijk toenemen van 81 miljoen USD in 2001 tot 134 miljoen USD in 2002 en 200 miljoen USD in 2004 (een schuldendienstquote van 7 %).

3. Het economisch beleidskader op middellange termijn

De nieuwe stand-by-overeenkomst (SBO) die binnenkort door het IMF zal worden goedgekeurd en waarmee een bedrag van circa 89 miljoen USD is gemoed, heeft een looptijd van 15 maanden en vormt het beleidskader voor de periode 2002-2003. De overheid streeft naar een groei van het reële BBP van 2,5 % in 2002 tot 4 % in 2003, met een doelstelling op middellange termijn van 5 à 6 % per jaar. De overige belangrijkste doelstellingen zijn een verlaging van het tekort op de lopende rekening, het aanhouden van omvangrijke internationale reserves en het handhaven van de inflatie op het huidige lage niveau. Het beleid is gebaseerd op drie centrale elementen: een voorzichtig begrotingsbeleid, strikte naleving van de currency board-regeling en verdere structurele hervormingen.

Met het oog op de begrotingsconsolidatie hebben de autoriteiten zich ertoe verbonden het geconsolideerde begrotingstekort (periodotoerekening) te verlagen van 6,3 % van het BBP in 2001 tot 3 % in 2003. Deze verlaging moet tot stand komen via besparingen op de uitgaven als gevolg van de militaire demobilisatie in 2002 en andere uitgavenbeperkende maatregelen zoals het bevriezen van lonen en een personeelsstop. De uitgaven als aandeel van het BBP zullen waarschijnlijk dalen van circa 61 % in 2001 tot 55 % in 2003. Wat de ontvangsten betreft zullen pogingen in het werk worden gesteld om de belasting- en douaneadministratie te verbeteren, mede door de ingebruikneming van het belastingidentificatienummer en het douane-informatiesysteem „ASYCUDA++”. Verwacht wordt dat de belastingontvangsten gedurende de betrokken periode met 1 procentpunt van het BBP zullen stijgen, hoewel de totale ontvangsten ten opzichte van het BBP in 2003 met 3 procentpunten van het BBP zullen dalen tot 52 % als gevolg van lagere inkomsten uit schenkingen. Verdere belastingmaatregelen betreffen een verdere harmonisatie van de belastingstelsels van de entiteiten, de voltooiing van een onderzoek naar de openbare uitgaven met steun van de Wereldbank, en de volledige tenuitvoerlegging, in elke entiteit, van het systeem van kasbeheer op centraal niveau, waarbij uitbreiding naar andere niveaus is gepland. Verder wordt een tweede Public Finance Structural Adjustment Credit (structureel aanpassingskrediet voor de openbare financiën) (PFSAC II) van de Wereldbank ten uitvoer gelegd, waarmee wordt beoogd verbetering te brengen in de coördinatie tussen de entiteiten, het vaststellen van uitgavenprioriteiten en het begrotingsbeheer en schuldmanagement.

De openbare schuldenlast, met inbegrip van binnenlandse betalingsachterstanden (circa 9 % van het BBP) zal naar verwachting stijgen van 68 % van het BBP eind 2001 tot 71 % van het BBP eind 2003. Houdt men echter rekening met bevroren deviezenrekeningen (30 % van het BBP) en potentiële claims wegens oorlogsschade (50 % van het BBP), dan zou de totale openbare schuld zelfs meer dan 150 % van het BBP kunnen bedragen. De autoriteiten zullen derhalve de privatiseringswetgeving wijzigen om ervoor te zorgen dat alle inkomsten van privatiseringen en soortgelijke middelen op een speciale rekening worden gestort die voor de aflossing van deze schuld zal worden gebruikt.

Wat het monetaire en wisselkoersbeleid betreft zal de currency board-regeling, een van de meest geloofwaardige en succesvolle instellingen in BiH, tenminste tot medio 2003 gehandhaafd worden, zoals ook officieel door de Overeenkomst van Dayton wordt voorgeschreven. Na medio 2003 moeten beleidswijzigingen ter goedkeuring aan het nationaal parlement worden voorgelegd. De autoriteiten hebben evenwel toegezegd dat zij de regeling ook op lange termijn zullen voortzetten, met name omdat zij onafhankelijk is en losstaat van het complexe politieke klimaat.

In de nabije toekomst zijn twee belangrijke administratieve veranderingen voorzien: de KM is de facto reeds aan de euro gekoppeld en de noodzakelijke wijzigingen in de wet op de centrale bank zullen thans worden aangebracht. Daarnaast zullen, om een grotere flexibiliteit van het monetaire beleid tot stand te brengen, de reservevereisten voor commerciële banken worden verruimd van 10-15 % tot 10-20 %. Het reservevereiste blijft gedurende de stand-by-overeenkomst echter 10 % bedragen. Bovendien zal de centrale bank geen dividenden aan de regering uitbetalen tot het eigen vermogen groter is dan 10 % van haar verplichtingen in geld (thans circa 5 %).

Het structurele beleid moet verder worden versterkt wil BiH zijn groeipotentieel kunnen waarmaken. Het beleid zal zich vooral richten op de onderstaande vijf hoofdgebieden.

Ten eerste zullen de autoriteiten trachten het ondernemingsklimaat te verbeteren door zowel de oprichting als de sluiting van bedrijven te vergemakkelijken, administratieve lasten te verlagen en het rechtskader voor buitenlandse directe investeringen te versterken. Recent werd een overeenkomst bereikt over de toepassing van een instrument van de Wereldbank (Business Environment Credit) met het oog op het verbeteren van het ondernemingsklimaat. Er wordt gestreefd naar een grotere mate van harmonisatie van de wetgeving van de staat en de entiteiten, ook op het gebied van het faillissementsrecht. In de Federatie zullen in 2002 ten minste acht grote strategische ondernemingen worden geprivatiseerd, en in de RS wordt een verdere privatisering van middelgrote ondernemingen verwacht.

Ten behoeve van de liberalisatie van het handelsverkeer en de handelsbevordering zullen inspanningen worden verricht om de markttoegang en de regionale integratie van BiH te vergroten. De autoriteiten zullen trachten certificatie van inspecties te bewerkstelligen op basis van fytosanitaire normen van de EU, en tegen half 2002 zouden vrijhandelsovereenkomsten moeten zijn gesloten met alle voormalige Joegoslavische republieken, terwijl in 2002 onderhandelingen zullen worden gevoerd over bilaterale overeenkomsten met Bulgarije en Turkije. Toetreding tot de Wereldhandelsorganisatie wordt begin 2003 verwacht.

Tot de prioriteiten behoort ook de versterking van het financiële stelsel met de voltooiing van de privatisering van de staatsbanken en de tenuitvoerlegging van prudentiële bankregelgeving. Banken die niet binnen de wettelijke termijn kunnen worden geprivatiseerd zullen worden ontbonden. Ook zullen alle commerciële banken tegen eind 2002 moeten voldoen aan het minimumkapitaalvereiste van 15 miljoen KM, anders worden zij geliquideerd. De autoriteiten zijn eveneens voornemens een federaal bureau voor de verzekering van spaartegoeden op te richten, die de bestaande regelingen van de entiteit zal vervangen. Op dit gebied is eveneens een aanpassingskrediet voor de privatisering van ondernemingen en banken (EBPAC) van de Wereldbank ten uitvoer gelegd.

De kwaliteit van de statistieken is bijzonder slecht; er worden geen officiële ramingen van het BBP, de betalingsbalans of gegevens betreffende de totale overheid gepubliceerd. Daarom zullen grote inspanningen worden gericht op de verbetering van de kwaliteit van de statistieken; dit omvat een verbetering van de coördinatie tussen de drie bureaus voor de statistiek en de centrale bank, het houden van een enquête naar het gezinsbudget (met de steun van het Bureau voor bijstand inzake belastingen en douane) (CAFAO), een door de Europese Commissie gefinancierd programma, en het opstellen van ramingen van het reële BBP voor 1998-2002; een eerste bevolkingsonderzoek zal eveneens worden gehouden, naast regelmatige bedrijfs- en consumentenquêtes.

4. Externe financieringsbehoeften van BiH in 2002 en 2003

De nieuwe stand-by-overeenkomst, die een looptijd heeft van 15 maanden, bouwt voort op de tot dusverre bereikte resultaten en beoogt een sterkere groei en een vermindering van het tekort op de lopende rekening. Niettemin is het duidelijk dat, ook indien de vooruitgang met de hervormingen en de macro-economische stabilisatie wordt voortgezet, BiH ook in de nabije toekomst afhankelijk zal blijven van externe financiële steun uit officiële bron, met inbegrip van macrofinanciële bijstand.

Volgens betalingsbalansprognoses van het IMF zal het tekort op de lopende rekening (vóór giften) in 2002 en 2003 respectievelijk 1 015 miljoen en 947 miljoen USD bedragen, ofwel 21,3 % en 18,7 % van het BBP. Bovendien zullen de bruto buitenlandse reserves in 2002 met 319 miljoen USD stijgen waarbij onder meer wordt uitgegaan van een verdere omzetting van DEM/EUR in convertibele marka onder gunstige externe en binnenlandse voorwaarden, en in 2003 een stijging wordt voorzien van 50 miljoen USD. Wordt er rekening gehouden met de aflossing van middellange en langetermijnschulden (exclusief de schulden aan het IMF) van 46 miljoen USD in 2002 en 43 miljoen USD in 2003, evenals met geringe wijzigingen in achterstallige schulden, netto buitenlandse activa van commerciële banken, en schuldherschikking en -verlichting door de Club van Londen, dan bedragen de bruto financieringsbehoeften in 2002 en 2003 respectievelijk 1 281 miljoen USD en 945 miljoen USD.

In deze financieringsbehoeften wordt waarschijnlijk slechts gedeeltelijk voorzien door buitenlandse directe investeringen van 240 miljoen USD in 2002 en 320 miljoen USD in 2003, officiële overdrachten en leningen voor wederopbouw (hoewel deze financieringsbron terugloopt), en andere kapitaalinstromen, waaronder de conversie van DEM/EUR in KM. Wordt daarnaast rekening gehouden met verdere schuldherschikking en -verlichting in 2002, dan bedraagt het resulterende financieringstekort 140 miljoen USD in 2002 en 60 miljoen USD in 2003.

Met inbegrip van de verwachte IFI-financiering zullen de resterende externe macrofinanciële tekorten in 2002 in totaal circa 75 miljoen USD en in 2003 circa 41 miljoen USD bedragen, d.w.z. in totaal 116 miljoen USD tot eind 2003. Het IMF gaat ervan uit dat gedurende deze periode communautaire macrofinanciële bijstand en steun van andere donoren zal worden verleend om deze tekorten in 2002 en 2003 aan te vullen.

5. Mogelijke aanvullende communautaire macrofinanciële bijstand en voornaamste kenmerken daarvan

De Commissie stelt voor dat de Gemeenschap BiH verdere macrofinanciële bijstand ter beschikking stelt voor een bedrag van maximaal 60 miljoen EUR als aanvulling op de nieuwe stand-by-overeenkomst van het IMF.

Aangezien de overheidsschuld ten opzichte van het BBP bijna 70 % bedraagt zonder rekening te houden met bevroren deposito's in vreemde valuta (30 % van het BBP) en potentiële oorlogsschadeclaims (circa 50 % van het BBP), is een voorzichtig beleid ten aanzien van nieuwe autonome leningsoperaties geboden. Daarom wordt het passend geacht een groot deel van deze bijstand in de vorm van een gift toe te kennen, namelijk circa 40 miljoen EUR. Een dergelijke grote giftcomponent, die volledig overeenkomt met het eerste bijstandspakket, zal de externe duurzaamheid op middellange termijn ten goede komen.

De voorgenomen giftcomponent zal worden gefinancierd op grond van de begrotingslijn B7-548 (macro-economische bijstand aan de landen van de westelijke Balkan). Mede gezien de externe verplichtingen van BiH zal de lening een looptijd hebben van 15 jaar met een aflossingsvrije periode van 10 jaar, zoals ook bij recent toegekende macrofinanciële bijstandspakketten aan BiH en aan andere westelijke Balkanlanden het geval was. De goedkeuring van deze bijstand impliceert dat een extra bedrag van circa 1,8 miljoen EUR in het Garantiefonds wordt gestort, wat mogelijk is aangezien in de reserve voor het Garantiefonds nog voldoende ruimte bestaat.

De Raad wordt derhalve verzocht het bijgevoegde voorstel voor een besluit tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan BiH goed te keuren.

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, met name op artikel 308,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft het Economisch en Financieel Comité geraadpleegd alvorens dit voorstel in te dienen.
- (2) De autoriteiten van BiH hebben wederom betrekkingen aangeknoopt met internationale organisaties en met name vorderingen gemaakt bij het normaliseren van de financiële betrekkingen van het land met multilaterale crediteuren waaronder de Europese Investeringsbank, en officiële bilaterale crediteuren.
- (3) Sinds oktober 2000 heeft Bosnië-Herzegovina aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de economische stabilisatie en hervormingen en tevens belangrijke stappen gezet in de richting van de totstandbrenging van een goed functionerende markteconomie.
- (4) Het is in verband met het stabilisatie- en associatieproces, dat het kader vormt voor de betrekkingen van de EU met de regio, wenselijk de inspanningen ter bevordering van een stabiele politiek en economisch klimaat in Bosnië-Herzegovina te ondersteunen met het oog op de ontwikkeling van een volledige samenwerkingsrelatie met de Gemeenschap.
- (5) Financiële bijstand van de Gemeenschap is van cruciaal belang om Bosnië-Herzegovina dichter bij de Gemeenschap te brengen. De Gemeenschap heeft reeds macro-financiële bijstand aan Bosnië-Herzegovina toegekend.
- (6) [Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft op [...] zijn goedkeuring gehecht aan een „stand by-overeenkomst” voor Bosnië-Herzegovina voor circa 89 miljoen USD en een looptijd van 15 maanden ter ondersteuning van het economische programma van de autoriteiten voor de periode 2002-2003.]
- (7) De Wereldbank heeft circa 900 miljoen USD toegezegd ten behoeve van 42 IDA-leningen/Trustfondsen, en heeft sinds 1996 ongeveer 670 miljoen USD uitgekeerd. Bovendien is een bedrag van ongeveer 45 miljoen USD aan IFC-leningen toegezegd waarvan een bedrag van 37 miljoen USD in februari 2002 is uitgekeerd. Er wordt een tweede structureel aanpassingskrediet voor de openbare financiën (PFSAC II) ten uitvoer gelegd, een aanpassingskrediet inzake de privatisering van bedrijven en banken (EBPAC) is pas voltooid en vorig jaar werden maatregelen met betrekking tot de arbeidsmarkthervorming en de sociale zekerheid afgerond. Verder werd onlangs overeenstemming bereikt over een maatregel ter verbetering van het ondernemingsklimaat.

(8) In oktober 1998 hebben de leden van de Club van Parijs Bosnië-Herzegovina schuldverlichting toegekend, wat reeds tot een vermindering van de betalingsbalansproblemen heeft geleid.

(9) Overwegende dat de autoriteiten van Bosnië-Herzegovina om financiële bijstand van de internationale financiële instellingen, de Gemeenschap en andere bilaterale donors hebben verzocht.

(10) Naast de financiële middelen die volgens de ramingen door het IMF en de Wereldbank kunnen worden verstrekt, moet een omvangrijk resterend financieel tekort worden gedekt ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen die de autoriteiten met hun hervormingen nastreven.

(11) Macro-financiële bijstand van de Gemeenschap aan Bosnië-Herzegovina is een passende maatregel om de externe financiële problemen te verlichten, de betalingsbalans te ondersteunen en de reservepositie van het land te versterken.

(12) Financiële bijstand van de Gemeenschap in de vorm van een combinatie van een langlopende lening en een zuivere gift is een passende maatregel om bij te dragen tot een houdbare externe financiële positie van Bosnië-Herzegovina, gezien het beperkte leenvermogen van het land.

(13) De opnemings van een gift in deze bijstand laat de bevoegdheden van de begrotingsautoriteit onverlet.

(14) Deze bijstand moet worden beheerd door de Commissie in overleg met het Economisch en Financieel Comité.

(15) In het EG-Verdrag zijn voor de goedkeuring van dit besluit geen andere bevoegdheden voorzien dan die van artikel 308.

BESLUIT:

Artikel 1

1. De Gemeenschap stelt aan Bosnië-Herzegovina macrofinanciële bijstand beschikbaar in de vorm van een lening op lange termijn en een zuivere gift, teneinde bij te dragen tot een houdbare betalingsbalanspositie en tot de versterking van de reservepositie van het land.

2. Voor de leningcomponent van deze bijstand geldt een hoofdsom van maximaal 20 miljoen EUR met een maximale looptijd van 15 jaar. Hiertoe wordt de Commissie gemachtigd namens de Europese Gemeenschap de nodige middelen op te nemen, die in de vorm van een lening ter beschikking van Bosnië-Herzegovina worden gesteld.

3. De giftcomponent van deze bijstand bedraagt ten hoogste 40 miljoen EUR.

4. De financiële bijstand van de Gemeenschap wordt, in nauw overleg met het Monetair Comité, beheerd door de Commissie op een wijze die in overeenstemming is met de tussen het IMF en Bosnië-Herzegovina gesloten overeenkomsten.

Artikel 2

1. De Commissie wordt gemachtigd, na overleg met het Economisch en Financieel Comité, met de autoriteiten van Bosnië-Herzegovina overeenstemming te bereiken over de aan deze bijstand te verbinden voorwaarden betreffende het economische beleid. Deze voorwaarden moeten in overeenstemming zijn met de in artikel 1, lid 4, bedoelde overeenkomsten.

2. De Commissie onderzoekt periodiek, in samenwerking met het Economisch en Financieel Comité en in coördinatie met het IMF, of het economische beleid van Bosnië-Herzegovina in overeenstemming is met de doelstellingen van deze bijstand en of aan de daaraan verbonden voorwaarden wordt voldaan.

Artikel 3

1. De in het kader van deze bijstand toegekende lening en gift worden in tenminste twee achtereenvolgende tranches aan Bosnië-Herzegovina ter beschikking gesteld. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 wordt de eerste tranche uitgekeerd op basis van de tussen Bosnië-Herzegovina en het IMF bereikte overeenstemming over een stand-by-overeenkomst.

2. Met inachtneming van het bepaalde in artikel 2 worden de tweede en eventuele volgende tranches uitgekeerd op basis van een bevredigende stand van zaken bij de uitvoering van het aanpassings- en hervormingsprogramma van Bosnië-Herzegovina en niet eerder dan drie maanden na de uitkering van de voorgaande tranche.

3. De middelen worden betaald aan de centrale bank van Bosnië-Herzegovina.

Artikel 4

1. De in artikel 1 bedoelde transacties tot het opnemen en verstrekken van leningen worden met dezelfde valutadatum

afgesloten en mogen voor de Gemeenschap geen looptijdtransformatie, valuta- of renterisico, of enig ander commercieel risico met zich brengen.

2. Indien Bosnië-Herzegovina daarom verzoekt, zorgt de Commissie ervoor dat in de leningsvoorwaarden een recht tot vervroegde aflossing wordt opgenomen en dat dit recht kan worden uitgeoefend.

3. De Commissie kan, op verzoek van Bosnië-Herzegovina en wanneer de omstandigheden een gunstigere rente op de leningen mogelijk maken, haar oorspronkelijke opgenomen leningen geheel of gedeeltelijk herfinancieren of de desbetreffende financiële voorwaarden herstructureren. De herfinancieringen of herstructureringen geschieden onder de in lid 1 gestelde voorwaarden en mogen niet leiden tot een verlenging van de gemiddelde looptijd van de betrokken lening, noch tot een verhoging van het tegen de lopende wisselkoers omgerekende bedrag dat op de dag van deze herfinanciering of herstructurering nog uitstaat.

4. Alle kosten die de Gemeenschap bij het sluiten en uitvoeren van de in dit besluit bedoelde transactie maakt, komen ten laste van Bosnië-Herzegovina.

5. Het Economisch en Financieel Comité wordt in kennis gesteld van de ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen.

Artikel 5

Tenminste eenmaal per jaar, en vóór september, doet de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag toekomen, waarin een evaluatie van de uitvoering van dit besluit in het voorgaande jaar is opgenomen.

Artikel 6

Dit besluit wordt van kracht op de dag van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*. Het verstrijkt twee jaar na de datum van bekendmaking ervan.

BIJLAGE

BEGROTINGSMIDDELEN DIE NODIG ZIJN VOOR STORTINGEN IN HET GARANTIEFONDS IN 2002 EN MARGE IN DE RESERVE VOOR LENINGEN EN LENINGGARANTIES TEN BEHOEVE VAN DERDE LANDEN

(× 1 miljoen euro)

Maatregelen	Berekeningsgrondslag ⁽¹⁾	Toewijzing aan het Fonds	Reservemarge
Besloten maatregelen inzake projectgebonden bijstand			
EIB			213,00 ⁽³⁾
Middellands-Zeegebied 1997-2000	35,00 (a)	2,36	210,64
Algemeen leningsmandaat 2000-2007	2 747,70 (b)	160,74	49,90
Speciale faciliteit voor de wederopbouw van Turkije (Terra)	225,00 (b)	13,17	36,73
Buitengewone actie Baltische Zee/Rusland	25,00 (c)	2,25	34,48
Correcties			
EIB			
Annulering van de toewijzing van 2001 Baltische Zee/Rusland ⁽⁴⁾	(100) (c)	- 9,00	43,48
Macrofinanciële bijstand (d)			
<i>Opgeschorte maatregel</i>			
Albanië: geraamde overdracht	(20) (e)	- 2,80	46,28
<i>Goedgekeurde maatregel</i>			
Aanvullende macro-financiële bijstand Oekraïne	(92) (e) + 110,00	- 2,98	49,26
<i>Voorgestelde maatregelen</i>			
Aanvullende macro-financiële bijstand Bosnië-Herzegovina	20,00	1,80	47,46
Aanvullende macrofinanciële bijstand FRJ	55,00	4,95	42,51
Resterende lenings- en garantiecapaciteit ⁽⁵⁾			472,33

⁽¹⁾ Als berekeningsgrondslag fungeren 75 % (a), 65 % (b) of 100 % (c) van het nominale bedrag van de EIB-leningen en 100 % (d) van de leningen in het kader van de macro-financiële bijstand.

⁽²⁾ Volgens de toewijzingsregels zoals vastgesteld in Verordening (EG, Euratom) nr. 2728/94 van de Raad van 31 oktober 1994. Sinds 2000 is het voorzieningspercentage vastgesteld op 9 %. Voor maatregelen waartoe vóór 2000 was besloten is het voorzieningspercentage herzien van 14 % tot 9 %.

⁽³⁾ Reservebedrag in 2002 op grond van de financiële vooruitzichten.

⁽⁴⁾ In plaats van 100 in 2001 is de nieuwe verdeling als volgt: 25 in 2002, 40 in 2003 en 35 in 2004.

⁽⁵⁾ Voor leningen met een garantie van 100 %.